

OPŠTINSKI RAZVOJNI PLAN 2017-2025 OPŠTINE UROŠEVCA

Odgovoran za izradu dokumenta: opština Uroševac.

Uprava za urbanizam, planiranje i zaštitu životne sredine, u saradnji sa drugim Upravama i opštinskim sektorima.

Profesionalno, dokumenat je podržan od strane Konsultantske kuće "Insi" D.o.o.

Uroševac, July 2017

“Moderna opština sa stalnim i održivim razvojem, na osnovu pravedne i transparentne vladavine, u istinskom partnerstvu sa privatnim sektorom, lokalnim i centralnim institucijama Republike Kosova, kao i uz međunarodnu podršku i saradnju”

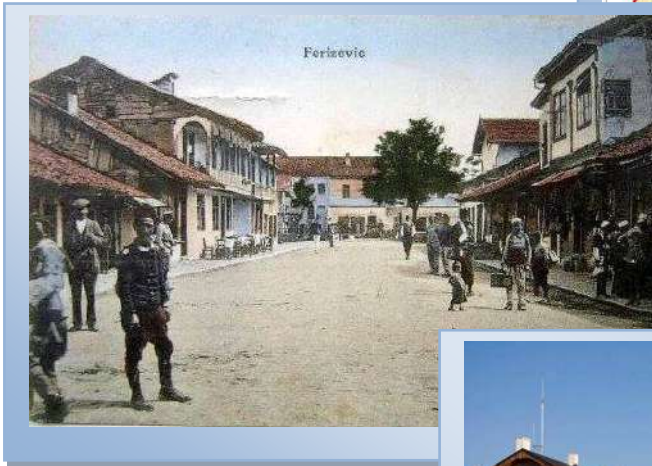
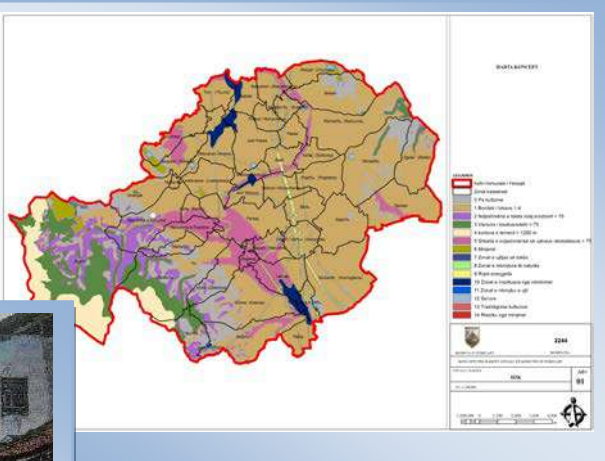
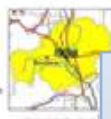
Matrium

Donje Nerodimlje

U toku 1998. godine, u selu Donje Nerodimlje, pod nadzorom na zapadu grada Uroševca, našla arheološka iskopavanja izvršena bili su pronađeni brojevi, ostaci su kompleksi jedne više katnog arhitektonskog zgrade, sa anksionim i galerijskim, geometrijskim i figurativnim mozaikom poda. Prva faza pripada IV vijeku, dok nova izgradnja-nadogradnja pripada VI-VII vijeku. Mozaik je ostavljen na podu jedne pravougaone sobe sa stropom, koja je verovatno služila kao orijentalni um.

Ostaci su se na temelju mozaika poda u ovom lokalitetu i analogije slika kompozicije mozaika sa manjim umjetnicima Nerodimlje (Makedonija) kao i matrium basilika od Lina Albanije. Sličnost ova lokaliteta i omenutog (mozaika) sa mozaikom U Donje Nerodimlje je evidentna i obradiva umetničko delo nekog umetnika ili jedne odrednice dravnog umetnika.

UVOD

Smatram da je Opštinski Razvojni Plan (ORP) najvažniji razvojni dokument sa prostornim karakterom, koji pruža osnovu za regulaciju, korišćenje i uređenje prostora Opštine. U prvoj polovini 2016. godine doneli smo odluku za izradu ovog plana kao poseban i koji će kao osnovu takođe imati raniji Razvojni plan Opštine, strategiju i jedan kvalitetan proces. Ova odluka je zasnovana na dva glavna razloga: Planirani tretman (zaštita i razvoj) opštine Uroševac i kao osnova održivog i dugoročnog razvoja. I drugi razlog za izradu ovog dokumenta je zakonska obaveza koju imamo mi kao opština još od usvajanja Zakona o prostornom planiranju, a možemo navesti još desetine drugih razloga, kao što je: Potreba da se prate trendovi i standardi u ovoj oblasti, pregled stvaranja jedne planirane strukture, obezbeđenje efikasnosti i kvaliteta za sadašnje generacije ne ugrožavajući generacija koje dolaze. Ja sam uveren da će vizija i strateški ciljevi koji su definisani u ovom dokumentu doprineti mnogim aspektima, naglašavajući društveni, funkcionalni, ekonomski, prostorni i aspekt zaštite životne sredine.

Proces izrade Opštinskog razvojnog plana (ORP), koji se može smatrati kao promena i dopuna ORP Uroševca, razvijen je na vreme i u boljim okolnostima od izrade osnovnog dokumenta, uzimajući u obzir sve aspekte. Njegova primena će se sprovesti pod još pogodnijim okolnostima a mi svi zajedno ćemo imati tu privilegiju, ali i odgovornost, za što preciznije sprovođenje ovog plana koji će biti vodič u fazi razvoja i kontinuiranog unapređenja kvaliteta i dostizanja standarda. Nivo i dinamika ekonomskog i društvenog razvoja opštine Uroševac je većeg stepena od nekih drugih gradova u regionu i samim tim i nivo saznanja i odražavanja od strane naših stručnjaka u opštini i drugima koji su pomogli ovaj proces će doprineti da ovaj rast i razvoj budu održivi i zasnovani na Planu.

Kroz jedan sveobuhvatan i transparentan proces tokom izrade Opštinskog razvojnog plana (ORP), postigli smo prilično širok građanski i profesionalni konsenzus. Takav pristup je omogućio da se u Plan uključe interesi i specifikacije svih društvenih grupa u opštini koja je dobra osnova da i u procesu implementacije ima široku podršku svih zainteresovanih strana. Opština je pozdravila posvećenost svih učesnika koji su učestvovali u ovom procesu i koji su svojim komentarima, sugestijama i predlozima obogatili Opštinski razvojni plan.

Ovom prilikom, želim da izrazim svoju i zahvalnost opštine za radne grupe, predstavnike civilnog društva, privatni sektor, rukovodstvo svih političkih stranaka i svih onih koji su učestvovali u pripremi ovog važnog dokumenta. Posebna zahvalnost svim medijima koji su stvorili prostor za prezentaciju ovog strateškog dokumenta za građane. Opština očekuje od institucija, donatora, partnera i prijatelja opštine Uroševac da pomognu kako bi se olakšalo sprovođenje ovog dokumenta i kako bi zajedno otvorili nove perspektive za održivi razvoj.

Sa našim zajedničkim radom na realizaciji ovog plana doprinećemo da naši građani žive dostojanstvenije. Duboko verujem da zajedno možemo da obezbedimo energiju i resurse za sprovođenje ovog plana.

Muharrem Sfarqa

Gradonačelnik Opštine

Uvod

Opština Uroševac je jedan od glavnih urbanih centara na Kosovu, prostire se u centralnom području Republike Kosova. Na osnovu Zakona br. 04 / L-174 o prostornom planiranju, opština ima zakonsku obavezu da izradi Plan razvoja opštine, koji je jedan strateški multi-sektorski plan koji određuje dugoročne ciljeve razvoja:

- Korišćenje resursa za ekonomski razvoj u odnosu na ciljeve strateških razvojnih planova vladinih i opštinskih sektora;
- Postojeće tehničke infrastrukture centralnog i lokalnog nivoa , u odnosu na ciljeve strateških razvojnih planova vladinih i opštinskih sektora;
- Postojeću socijalnu infrastrukturu u centralnom i lokalnom nivou , u odnosu na ciljeve strateških razvojnih planova vladinih i opštinskih sektora;
- Zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda i zagađenja i degradacije životne sredine;
- Turizam i zaštita kulturne baštine;
- Neformalnih naselja

Multi - sektorijalni Strateški plan ovog dokumenta, koji definiše viziju, načela, ciljeve i prioritete strateškog razvoja za osam (8) narednih godina, zasniva se na ispitivanjima i proceni postojećeg stanja, težnji građana i stranaka koje su zainteresovane da investiraju u Uroševac.

Opštinski razvojni plan je pripremljen u skladu sa zakonskim zahtevima propisanim u novim Administrativnim uputstvima i usvojeni ove godine:

- AU o odgovornostima organa za prostorno planiranje i načela i procedure za učešće javnosti u prostornom planiranju; i
- AU o osnovnim elementima i zahtevima za izradu realizaciju i praćenje Opštinskog razvojnog plana.

Na osnovu zakonskih zahteva, Opštinski razvojni plan je u skladu sa Prostornim planom Kosova, koji određuje makro-razvojni okvir za opštinu Uroševac. Plan razvoja Uroševca je pripremljen pod vodstvom koordinadora, Uprave za urbanizam i drugim relevantnim opštinskim upravama. Za tu svrhu, održan je niz radionica, gde su raspravljani predlozi za planiranje sa među -disciplinarnom ekipom . Pored toga , domaći stručnjaci su imali konsultacije sa lokalnim i regionalnim stručnjacima. U cilju stvaranja održivog planiranja i razvoja, Opština je angažovala kompaniju za projektovanje "Insi" u svojstvu spoljnog konsultanta za podršku opštinskim radnicima prilikom izrade Plana razvoja opštine.

Ovaj plan se zasniva na znanju stručnjaka iz različitih naučnih disciplina, koji su uključeni u izradu ovog Plana.

Opštinski plan razvoja obezbeđuje prostorni razvoj i dalje savete za osnovna pitanja u vezi planiranja. Nakon usvajanja od strane opštine, Opštinski razvojni plan će igrati ključnu ulogu u privlačenju i orijentaciji javnih investicija, privatnih, javno-privatnih i komercijalnih . Osim toga , ovaj dokument će poslužiti kao osnova za stvaranje uslova za razvoj i izgradnju Opštinske mape zoniranja.

Lista doprinelitelja

Opštinski rukovodilac Projekta

Skender Baftiu, Jedinica za prostorno planiranje opštine Uroševac

Opštinski Tim za planiranje

	Ime i prezime	Položaj	Opština \ Uprava
1	Muharrem Sfarqa	Gradonačelnik	Opština Uroševac
2	Xhavit Zariqi	Zamenik Gradonačelnika	Opština Uroševac
3	Faruk Guri	Predsedavajući	Skupština opštine
4	Faruk Hyseni	Direktor	Opšta administracija
5	Lirije Syla	Direktor	Finansija
6	Faik Grainca	Direktor	Urbanizam i životna sredina
7	Shemsedin Sojeva	Direktor	Ekonomski razvoj i turizam
8	Gafurr Ilazi	Direktor	Infrastruktura
9	Muhamet Halili	Direktor	Obrazovanje
10	Naim Ferati	Direktor	Kultura, omladina i sport
11	Burim Karameta	Direktor	Zdravstvo isocijalno blagostanje
12	Fatmir Azizi	Direktor	Imovina, geodezija i katastar
13	Ismet Vranovci	Direktor	Poljoprivreda i šumarstvo
14	Mimoza Fazliu	Direktor	Javne službe i emergencija

Opštinski koordinatori projekta

	Ime i prezime	Položaj
1	Skender Baftiu	Menadžer projekta
2	Afërdita Bibaj	Koordinator Urbanizam i zaštita životne sredine
3	Bekim Idrizi	Koordinator Imovina, Geodezija i Katastar
4	Leonora Zeqiri	Koordinator za infrastrukturu
5	Hazbije Murseli	Koordinator za Poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj
6	Fejzullah Sadiku	Koordinator za Administraciju i osoblje
7	Muzafer Asllani	Koordinator za Obrazovanje
8	Alban Hoxha	Koordinator za Kulturu, omladinu i sport
9	Ibrahim Musliu	Koordinator za Zdravlje i socijalnu zaštitu
10	Musa Ibishi	Koordinator za Ekonomiju, budžet i finansije
11	Ismajl Mehmeti	Koordinator za Javne službe i emergenciju
12	Lulzim Shabani	Koordinator za Ekonomski razvoj i turizam

Lista uključenih opštinskih faktora koji su doprineli

	Ime i prezime	Uprava
1	Selvije Ramadani	Urbanizam i zaštita životne sredine
2	Hanife Obrazhda	Urbanizam i zaštita životne sredine
3	Basri Musa	Urbanizam i zaštita životne sredine
4	Fatbardha Ajeti	Urbanizam i zaštita životne sredine
5	Minir Haxhimusa	Urbanizam i zaštita životne sredine
6	Nesret Ademi	Urbanizam i zaštita životne sredine
7	Mustafë Zariqi	Urbanizam i zaštita životne sredine
8	Fadil Ibishi	Imovina, geodezija i katastar
9	Lirie Sylejmani	Imovina, geodezija i katastar
10	Ismet Vranovci	Infrastruktura
11	Nazim Musliu	Infrastruktura
12	Elfete Bislimi	Poljoprivreda, šumarstvo i ruralni razvoj
13	Bashkim Mani	Poljoprivreda, šumarstvo i ruralni razvoj
14	Latif Berisha	Administracija i osoblje
15	Lendita Krasniqi	Administracija i osoblje
16	Afrim Llabjani	Obrazovanje
17	Selvete Bajraktari	Obrazovanje
18	Sabri Pajaziti	Kultura, omladina i sport
19	Dashurije Ahmeti	Kultura, omladina i sport
20	Suzana Mustafa	Zdravstvo i socijalna zaštita
21	Shyqeri Mehmeti	Zdravstvo i socijalna zaštita
22	Vjosa Shabani	Ekonomija, budžet i finansije
23	Sahit Idrizi	Ekonomija, budžet i finansije
24	Emin Misini	Javne službe i emergencija
25	Vehbi Kërqeli	Javne službe i emergencija
26	Liridon Jetishi	Ekonomski razvoj i turizam
27	Dashurije Baliu	Ekonomski razvoj i turizam

Lista faktora kojis u doprineli iz INSI

	Ime i prezime	Oblast ekspertize
1	MSc. Ismajl Baftijari	Diplomirani Ing. građevinarstva /Planer
2	MSc. Valon Gërmizaj	Diplomirani Ing. arhitekture
3	Dr. Sylejman Berisha	Stručnjak životne sredine
4	Bexhet Basha	Stručnjak za poljoprivredu
5	Mevlan Bixhaku	Diplomirani Ing. hidrotehnike
6	MSc. Arben Hajrizi	Diplomirani Ing. hidrotehnike
7	MSc Lulzim Kryeziu	Diplomirani Ing. mašinerije
8	Astrite Neziri	Diplomirani Ing. Elektrotehnike
9	Reshat Azizi	Ekspert za ekonomiju
10	Mentor Rexhepi	Ekspert za ekonomiju
11	Armend Sokoli	Diplomirani Ing. arhitekture

Tekstualni sadržaj

1. Odluke Skupštine opštine	1
1.1. Odluka Skupštine opštine za izradu ORP-a	1
1.2. Odluka Skupštine opštine za usvajanje i implementaciju.....	3
1.3. Informacije o usvajanjima.....	3
1.3.1. Odluka o odobrenju za Stratešku procenu uticaja na životnu sredinu (SPU)	3
1.3.2. Odluka o saglasnosti za ORP	3
1.3.3. Druga odgovarajuća odobrenja i saglasnosti po potrebi.....	3
1.4. Strateški Okvir.....	4
1.4.1. Sektorske strategije	5
1.5. Smernice, odgovornosti i zahtevi Prostornog plana Kosova	6
1.6. Informacije o procesu planiranja	10
1.6.1. Sastanci, konsultacije i javne rasprave	10
1.6.2. Razmatranje zahteva građana	10
1.6.3. Izazovi, mogućnosti, ciljevi i objektivni opštine.....	10
2. Profil Opštine	13
2.1. Razvoj opštine kroz vekove.....	13
2.1.1. Razvoj grada.....	16
2.2. Geografski položaj	17
2.3. Demografija	20
2.3.1. Stanovništvo prema urbanim i ruralnim zonama	22
2.3.2. Stanovništvo prema starosnoj dobi i polu	22
2.3.3. Stanovništvo prema etničkoj pripadnosti.....	24
2.3.4. Stanovništvo prema verskoj pripadnosti	25
2.3.5. Domaćinstva	26
2.3.6. Prirodna kretanja	26
2.3.7. Nivo obrazovanja	29
2.4. Karakteristike životne sredine	33
2.4.1. Geomorfologija	33
2.4.2. Gjeologija dhe tokat.....	Error! Bookmark not defined.
2.4.3. Nadmorska visina.....	37
2.4.4. Klima	40
2.4.5. Klimatske promene u regionu Uroševca i Štimlja	42

2.4.6. Hidrografija	47
2.4.7. Bio-geografija.....	49
2.4.8. Ekološka mreža	50
2.5. Ekonomski razvoj	52
2.5.1. Kratka istorija ekonomskog razvoja	52
2.5.2. Ekonomski i komercijalni sadržaj	53
2.5.3. Radna snaga, zaposlenje i nezaposlenost.....	53
2.5.4. Glavni izvori življenja.....	58
2.5.5. Socijalna zaštita.....	59
2.5.6. Doznake	61
2.5.7. Preduzeća.....	61
2.5.8. Potencijali ekonomskog razvoja	66
2.5.9. Podzemni resursi.....	74
2.6. Tehnička infrastruktura.....	77
2.6.1. Vodovod.....	77
2.6.2. Kanalizacija.....	85
2.7. Infrastruktura transporta i transport.....	89
2.7.1. Infrastruktura transporta i transport.....	91
2.7.2. Razmere i stanje postojećih puteva.....	91
2.7.3. Magistralni i regionalni putevi	92
2.7.4. Putevi unutar urbane zone	93
2.7.5. Planirani putevi centralni nivo	96
2.7.6. Prsten / kružna unutrašnjost	98
2.7.7. Prsten / unutrašnja okružnica.....	99
2.7.8. Raskrsnice i glavne trake.....	100
2.7.9. Modeli protoka saobraćaja	101
2.7.10. Međuopštinske, urbane i ruralne transportne linije	102
2.7.11. Postojeći prostori za parkiranje	104
2.8. Javna i socijalna infrastruktura	111
2.8.1. Javna administracija.....	111
2.8.2. Institucije obrazovanja.....	115
2.8.3. Zdravstvene institucije.....	121
2.8.4. Institucije socijalne zaštite	123

2.8.5. Kulturne i sportske institucije	123
2.8.6. Javno groblje	124
2.9. Životna sredina i oblasti rizika	128
2.9.1. Razvoj grada	129
2.9.2. Zemljotresi	133
2.9.3. Požari	138
2.9.4. Erozija	140
2.10. Blago prirodnog, kulturnog i turističkog nasleđa	142
2.11. Naselja	156
2.11.1. Ruralna naselja	156
2.11.2. Urbana naselja	158
2.11.3. Vodovod	159
2.12. Trenutno korišćenje zemljišta	162
2.12.1. Vodovod	162
2.12.2. Šumsko zemljište	166
2.12.3.	169
2.12.4. Izgrađeno zemljište	169
2.12.5. Vodene površine	172
2.12.6. Putevi	173
2.12.7. Železnica	173
2.12.8. Vlasništvo nad zemljištem	173
2.12.9. Ljudski i finansijski kapaciteti opštine	178
3. Procena stanja	180
3.1. Geografska i ekološka zapažanja	180
3.2. Demografski trendovi i prognoze	180
3.2.1. Demografska prognoza prema prirodnom nacionalnom porastu	180
3.2.2. Demografska prognoza za urbano i ruralno područje	181
3.3. Ekonomski razvoj	184
3.3.1. Rezime lokalne ekonomije	185
3.3.2. Povezivanje aktivnosti sa opštinama i susednim državama	186
3.3.3. Resursi i turističke usluge	186
3.3.4. Ekonomske zone i njihov uticaj	187
3.4. Tehnička infrastruktura	187

3.4.1. Instalacija mreže termičke energije.....	187
3.4.2. Instalacija vodovodne mreže	189
3.4.3. Instalacija kanalizacione mreže	190
3.4.4. Instalacija drenažne mreže	192
3.4.5. Instalacija mreže za navodnjavanje	193
3.4.6. Instalacija telekomunikacione mreže	194
3.4.7. Infrastruktura sakupljanja i upravljanja otpada.....	195
3.4.8. Infrastruktura električne mreže.....	197
3.5. Infrastruktura transporta i transport.....	198
3.5.1. Obim i stanje postojećih puteva	198
3.5.2. Planirani putevi od centralnog nivoa.....	200
3.5.3. Intenzitet i kapacitet raskrsnica i glavnih traka	200
3.5.4. Modeli saobraćajnog kretanja	200
3.5.5. Međuopštinske linije transporta, urbane i ruralne.....	201
3.5.6. Korišćenje puteva	201
3.5.7. Postojeći prostori za parkiralište	201
3.5.8. Prostorne potrebe za budućnost	201
3.6. Javna infrastruktura	201
3.6.1. Medicinske usluge	201
3.6.2. Zgrade obrazovanja	204
3.6.3. Pošta	208
3.6.4. Javna administracija.....	209
3.7. Socijalna Infrastruktura.....	210
3.7.1. Zgrada Kulture	210
3.7.2. Zgrade i sportski tereni	211
3.8. Ribolov-prostori	212
3.8.2. Prostor za lov	212
3.8.3. Biblioteke	213
3.8.4. Zgrade zajednica	213
3.8.5. Javni Parkovi	214
3.8.6. Groblja	215
3.9. Sredina i površine izložene opasnostima.....	216
3.9.1. Sredina	217

3.9.2. Ugrožene površine	221
3.10. Bogatstvo prirodnog, turističkog i kulturnog nasljedja.....	223
3.10.1. Prirodno nasljedje.....	223
3.10.2. Kulturna baština.....	225
3.10.3. Vrednovanje prostornog uticaja	228
3.11. Naselja	230
3.11.1. Ruralna Naselja	230
3.11.2. Izgradjene i neizgradjene površine	242
3.11.3. Urbana Naselja.....	249
3.11.4. Izgradjene i neizgradjene površine	250
3.12. Neformalna Naselja	251
3.13. Nedoželjena Izgradnja, bez gradjevinske dozvole	253
3.14. Korišćenje Zemljišta	255
4. Okvir prostornog Razvoja.....	259
4.1. Vizija.....	259
4.2. Svrha i Objektivi	261
4.2.1. Privredni Razvoj	261
4.2.2. Tehnička Infrastruktura	264
4.2.3. Transport i Javni prevoz.....	266
4.2.4. Javna Infrastruktura.....	267
4.2.5. Socijalna infrastruktura.....	268
4.2.6. Sredina i opasne površine.....	269
4.2.7. Aseti prirodnog, kulturnog i turističkog nasljedja.....	270
4.2.8. Planirano korišćenje zemljišta	270
4.2.9. Naselje	273
4.2.10. Neformalna Naselja	274
4.3. KONCEPT PROSTORNOG RAZVOJA	276
4.3.1. Koncept Prostornog Razvoja opštine Uroševac.....	276
4.3.2. Predloženi prostorni scenarij.....	278
4.3.3. Koncept Opštinskog prostornog razvoja.....	278
5. Prioriteti i strateški razvojni plan delovanja	285
5.1. Prioriteti Strateški Razvoj.....	285
5.1.1. Privredni Razvoj	285

5.1.2. Tehnička Infrastruktura	285
5.1.3. Transport i Javni Prevoz	285
5.1.4. Javna i Socijalna Infrastruktura	285
5.1.5. Aseti kulturnog, prirodnog i turističkog nasljedja.....	287
5.1.6. Korišćenje Zemljišta.	287
5.1.7. Naselja.....	287
5.2. Plan Delovanja.	289
5.2.1. Tehnička Infrastruktura.	289
5.2.2. Javna Infrastruktura.....	304
5.2.3. Socijalna Infrastruktura.....	309
5.2.4. Sredina i ugrožene površine	312
5.2.5. Blago Aseti prirodne, kulturne i turističke baštine	313
5.2.6. Korišćenje zemljišta	313
5.3. Završne Odredbe.....	315
5.3.1. Stupanje na snazi	315
5.3.2. Ovaj Plan, bit će efektivan 8 dana nakon što bude objavljen na “Službenom Listu” Republike Kosova, od toga početka.	315
5.3.3. Validnost/ vrednovanje	315
6.	316
7. Hartografski Prikaz.....	316

Prilog 1 - Javna Izveštaj komentuar

Prilog 2 - Procedure monitoringa i evaluacija

Skraćenice

KAP	Kosovska agencija privatizacije
AKO	Asociacija kosovskih opština
SAK	Statsitička agencija Kosova
SB	Svetska banka
EU	Evropska unija
BDP	(GDP) Bruto domaći proizvod (Gross Domestic Product)
KBK	Konsolidovani Budžet Kosova
SZK	Statistički zavod Kosova
MMF	Međunarodni monetarni fond
GND	Nacionalni prihodi na raspolaganju
SOU	Skupština opštine Uroševac
MSP	Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja
IPP	Institut za prostorno planiranje
LER	Lokalni ekonomski razvoj
MSP	Mala i srednja preduzeća
MTPT	Ministarstvo transporta i Post-elekomunikacija
SOZ	Svetska organizacija zdravstva
NVO	Nevladine organizacije
OEBS	Organizacija za bezbednost i saradnju u Evropi
RPO	Razvojni plan opštine
URP	Urabni razvojni plan
UNDP	United Nation Development Program (Program ujedinjenih nacija za razvoj)
UNHCR	United Nations High Commissioner for refugees (Visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbeglice)
IES	Indeks ekstremnog siromaštva
ILJR	Indeks ljudskog razvoja
MSP	Mala i srednja preduzeća
SOZ	Svetska organizacija za zdravstvo
NVO / NGO	Nevladine organizacije
ILJR	Izveštaj ljudskog razvoja
LKZ	Lokalna kancelarija za zajednice
NFN	Neformalna naselja

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

IKZP	Institut Kosova za zaštitu prirode
RCKN	Regionalni centar za kulturno nasleđe

Tabele

Tablica 1 Prostorne karakteristike opštine	17
Tablica 2 Karakteristike naselja opštine.....	17
Tablica 4 Broj stanovnika opštine Uroševac tokom perioda 1948 - 2011	20
Tablica 5 Procenat povećanja broja stanovništva tokom perioda 1948 – 2011.....	21
Tablica 6 Broj stanovnika za 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991 godinu i 2011	22
Tablica 7 Sastav stanovništva prema starosnoj dobi za četiri godina.....	23
Tablica 8 Broj i procenat stanovnika na polnoj osnovi u toku 2011. godine	23
Tablica 9 Sastav stanovništva prema starosnoj grupi od četirigodina.....	24
Tablica 10 Razvoj broja stanovnika u opštini tokom proteklih šest godina.....	24
Tablica 11 Broj stanovnika prema etničkoj pripadnosti, na osnovu zvaničnog popisa iz 2011. godine	25
Tablica 12 Broj stanovnika prema verskoj pripadnosti, na osnovu zvaničnog popisa iz 2011. godine	25
Tablica 13 Domaćinstva, broj stanova, porodice i prosečan prostor po glavi stanovnika.....	26
Tablica 14 Procenat domaćinstava prema ruralnom ili urbanom naselju.....	26
Tablica 15 Redosled opština u poređenju sa međunarodnom migracijom stanovnika drugih opština	26
Tablica 16 Broj imigranata opštine prema prebivalištu.....	27
Tablica 17 Broj migranata opštine prema periodu migracije	28
Tablica 18 Razlozi migracije	28
Tablica 19 Redosled opština prema broju migranata koji su migrirali u pravcu opštine	29
Tablica 20 Opšti bilanc migracije	29
Tablica 21 Broj stanovnika iznad 15-godina prema najvišem nivou završenog obrazovanja.....	29
Tablica 22 Nepismenost za starosne grupe iznad 10-godina	31
Tablica 23 Broj nepismenih u opštini, prema starosnim grupama	32
Tablica 24 Nagib terena prema procentu i površini u hektarima.....	37
Tablica 25 Prosečna temperatura po mesecima i godišnja za period 1949 – 2007.....	43
Tablica 26 Apsolutna maksimalna temperatura po mesecima i godišnja 1949 – 2007	43
Tablica 27 Apsolutna minimalna temperatura po mesecima i godišnja za period 1949 – 2007	43
Tablica 28 Prosečan mesečni i godišnji iznos padavina u mm za period 1949 – 2007	44
Tablica 29 Prosečan mesečni i godišnji iznos produženja solarne svetlosti po času za period 1961 – 2007	44
Tablica 30 Prosečna vrednost iznosa tokom godine u % relativne vlažnosti za period 1949 - 2007.....	45
Tablica 31 Prosečan atmosferski pritisak mesečni i godišnji za period 1949 - 2007	45
Tablica 32 Učestalost mirnoće frekvencije vetra po mesecima godine i pravac vetra u Uroševcu.....	47
Tablica 33 Prosečna brzina vetra tokom meseci godine i pravac vetra u Uroševcu.....	47
Tablica 34 Zone zaštićene od centralnog nivoa	50
Tablica 35 Redosled 10 opština, prema najvećoj radnoj snazi	54
Tablica 36 Broj radne snage prema rodnoj pripadnosti	54
Tablica 37 Redosled opština po nivou zaposlenosti	55
Tablica 38 Sastav zaposlenih prema rodnoj pripadnosti	56
Tablica 39 Brojzaposlenih prema starosnim grupama	57
Tablica 40 Broj zaposlenih prema starosnim grupama i poslovnom položaju	57
Tablica 41 Rezidentno stanovništvo na osnovu prvog izvora življenja prema opštinama	58
Tablica 42 Rezidentno stanovništvo na osnovu drugog izvora življenja po opštinama.....	59
Tablica 43 Broj penzionera upisanih u toku 2011. i 2015. godine.....	59

Tablica 44 Broj penzionih doprinosa koji su upisani u 2014. i 2015. godini	59
Tablica 45 Broj penzija za lica sa invaliditetom registrovan 2014 i 2015.....	60
Tablica 46 Broj penzija za decu sa invaliditetom registrovan 2014. i 2015. godine	60
Tablica 47 Broj penzija za porodice palih boraca i invalide rata registrovan 2014. i 2015. godine.....	60
Tablica 48 Broj poroile socijalnu pomoć registrovani u 2014. i 2015. godini	60
Tablica 49 Broj članova porodica koje su koristile socijalnu pomoć registrovani u 2014. i 2015. godini.....	60
Tablica 50 Broj privatnih preduzeća Uroševca ili registrovanih u toku 2000 -2016. godine	62
Tablica 51 Broj registrovanih preduzeća po opštinama i sekcija ekonomskih aktivnosti u TM2 2016.	63
Tablica 52 Broj ugašenih preduzeća po opštinama i sekcije ekonomskih aktivnosti u TM2 2016	64
Tablica 53 Bilanc registrovanih preduzeća i ugašenih prema sekcijama ekonomske aktivnosti u TM2 2016	65
Tablica 54 Površina prema korišćenju poljoprivrednog zemljišta	66
Tablica 55 Površina i procenat poljoprivrednog zemljišta po klasama prikladnosti.....	66
Tablica 56 Proizvodnja žitarica na Kosovu	67
Tablica 57 Proizvodnjavoćarstva u opštini.....	68
Tablica 58 Proizvodnjamleka u opštini	68
Tablica 59 Proizvodnjaživine u opštini.....	68
Tablica 60 Inventar poljoprivredne opreme u opštini	69
Tablica 61 Popis stoke u Uroševcu 2012,2013 i 2014.....	70
Tablica 62 Popis ovaca u Uroševcu 2012,2013 i 2014	70
Tablica 63 Inventar koza u Uroševcu 2012,2013 i 2014	70
Tablica 64 Inventar šuma Kosova	71
Tablica 65 Površine šuma na osnovu porekla i vlasništva (ha)	72
Tablica 66 Površina u hektarima podzemnih resursa	74
Tablica 67 Pregled podzemnih resursa po lokacijama.....	75
Tablica 68 Naselja koja se snabdevaju vodom iz Fabrike vode u Plešinu	78
Tablica 69 Izvori snabdevanja vodom dužine cevi od izvora do fabrike	79
Tablica 70 Površinski izvori	80
Tablica 71Podzemni izvori	81
Tablica 72Naseljakoja imaju sistem snabdevanja i kojima upravlja KRVK Bifurkacija.....	82
Tablica 73Naselja koja imaju sistem snabdevanja, ali kojima upravljaju sami stanovnici.....	82
Tablica 74Naselja koja su u toku procesa instalacije vodovodne mreže	82
Tablica 75 Naselja koja nemaju vodovodnu mrežu	83
Tablica 76 Dužina kanalizacione mreže i broj šahti u urbanom delu Uroševca.....	85
Tablica 77 Dužina kanalizacione mreže i broj šahti u ruralnom delu u tri zoneUroševca	85
Tablica 78 Dužina cevi za bilo koji materijal koji je u sistemu kanalizacije u urbanom delu	86
Tablica 79 Dužina cevi za bilo koji materijal koji je u sistemu kanalizacije u zoni severa.....	86
Tablica 80 Dužina cevi za bilo koji materijal koji je u sistemu kanalizacije u južnoj zoni.....	87
Tablica 81 Dužina cevi za bilo koji materijal koji je u sistemu kanalizacije u zoni istoka.....	87
Tablica 82 Dužina cevi za svaki materijal koji je u sistemu kanalizacije u istočnoj zoni	87
Tablica 83 Površine prema vrsti puteva.....	91
Tablica 84 Odnos opštinskih asfaltiranih puteva između ruralne i urbane zone.....	92
Tablica 85 Dužina i površina puteva u opštini Uroševac.....	95
Tablica 86 Putovanja autobusom iz Uroševca u pravcu ostalih opština.....	102
Tablica 87 Putovanje autobusom iz Uroševca ka drugim opštinama	103

Tablica 88 Trajanje i broj korišćenih parkinga	105
Tablica 89 Korišćenje prema satima	106
Tablica 90 Osnovne karakteristike za vremenski period od 06:00-22:00	106
Tablica 91 Trajanje i broj korišćenih parkirališta	107
Tablica 92 Korišćenje po satima	108
Tablica 93 Osnovne karakteristike vremenski period 06:00-22:00	108
Tablica 94 Izveštaj Kancelarija civilnog stanja u odnosu na broj stanovnika.....	111
Tablica 95 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Gatnje, u odnosu na broj stanovnika.....	111
Tablica 96 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Zaskok, u odnosu na broj stanovnika.....	111
Tablica 97 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Nerodimlje, u odnosu na broj stanovnika.....	111
Tablica 98 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Kosina, u odnosu na broj stanovnika	112
Tablica 99 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Babuš, u odnosu na broj stanovnika.....	112
Tablica 100 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Muhadžer Talinovac, u odnosu na broj stanovnika	112
Tablica 101 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Softović, u odnosu na broj stanovnika.....	112
Tablica 102 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Tankosić (Tankosić), u odnosu na broj stanovnika	112
Tablica 103 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Babuš, u odnosu na broj stanovnika.....	113
Tablica 104 Broj upisanih učenika po razredima u osnovnim i nižim srednjim ruralnim školama	117
Tablica 105 Broj upisanih škola po razredima u osnovnim i urbanim nižim srednjim školama	117
Tablica 106 Broj upisanih učenika za svaki razred u urbanim srednjim višim školama.....	117
Tablica 107 Prostorni parametri osnovnih i nižih srednjih ruralnih škola	118
Tablica 108 Prostorni parametri osnovnih i nižih srednjih urbanih škola.....	119
Tablica 109 Prostorni parametri srednjih viših škola.....	119
Tablica 110 Prostorni parametri i zdravstvene institucije	122
Tablica 111 Površina Institucija socijalne zaštite i zajednice	123
Tablica 112 Površine groblja	127
Tablica 113 Vrste prirodnih rizika	128
Tablica 114 Karakteristike reke Nerodimka.....	129
Tablica 115 Karakteristike Potoka.....	129
Tablica 116 Karakteristike evidentiranih poplava.....	130
Tablica 117 Maksimalni inženjitet	134
Tablica 118 Kodovi izgradnje za seizmičke karakteristike	135
Tablica 119 Naselja i površine koje su pretrpele požare u prošlosti	138
Tablica 120 Površine izložene eroziji	140
Tablica 121 Monumenti/Ansambli arheološkog nasleđa pod privremenom zaštitom	151
Tablica 122 Arheološke rezerve pod privremenom zaštitom.....	152
Tablica 123 Monumenti/Ansambli arheološkog nasleđa pod privremenom zaštitom	153
Tablica 124 Prostorni parametri naselja Kosova	156
Tablica 125 Prostrane karakteristike ruralni naselja	158
Tablica 126 Pokrivenost površine urbanih naselja sa izgradnjom.....	159
Tablica 127 Prostorne karakteristike neformalnih naselja	160
Tablica 128 Površina i procenat korišćenja zemljišta prema primarnom korišćenju	162
Tablica 129 Procenat površine prema korišćenju zemljišta	162
Tablica 130 Površina prema korišćenju poljoprivrednog zemljišta	162
Tablica 131 Procenat površine prema vrsti poljoprivrednog zemljišta u odnosu na teritoriju opštine	163

Tablica 132 Površina poljoprivrednog zemljišta prema vrsti.....	166
Tablica 133 Površina prema korišćenju šumskog zemljišta	167
Tablica 134 Površine šuma prema naseljima.....	168
Tablica 135 Površina, procenat u odnosu na ukupnu površinu i odnos za 1000 stanovnika	169
Tablica 136 Korišćenje zemljišta, kvadratni metar po glavi stanovnika	170
Tablica 137 Broj zgrada i jedinica privatnog stanovanja prema trenutnom korišćenju	170
Tablica 138 Izgrađene površine prema njihovom korišćenju	172
Tablica 139 Površine puteva prema njihovoj vrsti.....	173
Tablica 140 Površina i procenat na teritoriji katastarskih zona na kojima se prostire železnička mreža	173
Tablica 141 Odnos javnog i privatnog vlasništva nad zemljištem	173
Tablica 142 Redosled katastarskih zona prema površini u javnom vlasništvu	175
Tablica 143 Broj stanovnika iznad 15-godina prema najvišem završenom obrazovnom nivou	178
Tablica 144 Budžet za kapitalne investicije zadnjih tri godina.....	178
Tablica 145 Budžet prema kapitalnim investicijama za tri zadnje godine.....	178
Tablica 146 Pregled i trend planiranja budžeta prema ekonomskim kategorijama, 2011- 2014.....	179
Tablica 147 Pregled i trend potrošnje planiranja budžeta prema ekonomskim kategorijama, 2011- 2014	179
Tablica 148 Broj stanovnika zadnjih pet godina	180
Tablica 149 Scenarijo minimalne projekcije o porastu stanovništva tokom 8. narednih godina	180
Tablica 150 Scenarijo maksimalne projekcije za godišnji priraštaj stanovništva tokom 8. narednih godina.....	181
Tablica 151 Projekcije stanovnika za ruralne zone bazirano na povećanje +1.45%.....	181
Tablica 152 Projekcije stanovnika za urbane zone na osnovu koeficijenta +1.12%.....	182
Tablica 153 Redosled ruralnih naselja prema predviđenom porastu broja stanovnika.....	183
Tablica 154 SWOT analiza ekonomskog razvoja.....	184
Tablica 155 Učestalost posetilaca koji su ostali u hotelima tokom tri godine.....	186
Tablica 156 Učestalost posetilaca koji su boravili u hotelima u zadnjih sedam godina	187
Tablica 157 SWOT analiza termičke mreže.....	188
Tablica 158 Vrednost kapitalnih investicija za izgradnju mreže toplotne energije	188
Tablica 159 SWOT analiza vodovodne mreže.....	189
Tablica 160 SWOT analiza kanalizacione mreže.....	190
Tablica 161 SWOT analiza kanalizacione mreže	192
Tablica 162 Akumulacije vode planirane od centralnog nivoa	193
Tablica 163 SWOT analiza telekomunikacione mreže	194
Tablica 164 SWOT analiza infrastrukture sakupljanja i upravljanja otpada	196
Tablica 165 SWOT analiza infrastrukture električne mreže.....	197
Tablica 166 SWOT analiza infrastrukture transporta i transport.....	198
Tablica 167 Redosled ruralnih naselja sa najvišom pokrivenošću asfaltiranim putevima	199
Tablica 168 Redosled ruralnih naselja i slaba pokrivenost asfaltiranim putevima.....	200
Tablica 169 SWOT analiza zdravstvenih usluga	202
Tablica 170 SWOT analiza obrazovnih usluga.....	204
Tablica 171 Obrazovne institucije koje ispunjavaju prostorne kriterijume od 8m ² /učenik	205
Tablica 172 Srednje niže obrazovne institucije koje ispunjavaju prostorne kriterijume od 6.5m ² /učenik	205
Tablica 173 SWOT analiza usluga javne administracije	209
Tablica 174 SWOT analiza socijalne infrastrukture.....	210
Tablica 175 SWOT analiza bogatstva prirodne, kulture i turističkog nasljedja.....	223

Tablica 176 SWOT analiza aleta prirodnog nasljedja	223
Tablica 177 SWOT analiza bogatstva prirodnog nasljedja	224
Tablica 178 SWOT analiza aleta arhitektonske baštine	225
Tablica 179 SWOT analiza blaga arheološke baštine	226
Tablica 180 SWOT analiza aleta duhovne baštine	226
Tablica 181 SWOT analiza aleta pokretnog nasljedstva	227
Tablica 182 SWOT analiza kulturnih pejzaža	227
Tablica 183 SWOT analiza naselja	230
Tablica 184 Veća ruralna naselja, površine + 80 ha	231
Tablica 185 Srednja ruralna naselja površine 40 - 80 ha	231
Tablica 186 Manja ruralna naselja - 40 ha	232
Tablica 187 broj stanovnika tokom posljednjih 68 godina po naseljima	235
Tablica 188 Naselja gde je porast stanovništva bio više od 100% tokom perioda 1991-2011	236
Tablica 189 Naselja u koje je povećan broj stanovništva za 50% tokom perioda 1991-2011	236
Tablica 190 Naselja u kojem je stanovništvo poraslo za 30%, tokom perioda 1991-2011	237
Tablica 191 Naselja koja su imala porast stanovništva za 10% za period 1991-2011	237
Tablica 192 Naselja koja su smanjena po broju stanovnika tokom perioda 1991-2011	238
Tablica 193 Predviđjana za broj stanovnika u idućih 8 godina	240
Tablica 194 Prioritizacija prema porastu broja stanovnika	242
Tablica 195 SWOT analiza stanovanja	242
Tablica 196 Razvoj jedinica stanovanja od 1953	244
Tablica 197 Predviđjana o potrebama za narednih 8 godina	245
Tablica 198 Broj jedinica individualne gradnje planirano sve do 2024 za svako ruralno područje	247
Tablica 199 Površine (m ²) izgrađene površine prema korišćenju	249
Tablica 200 Površine urbanh naselja sa gradnjom	250
Tablica 201 Pokrivenost površina sa izgradnjom urbanih zona	251
Tablica 202 SWOT analiza Neformalnih Naselja	251
Tablica 203 Osobnosti površina NFN evidentirana u opštini	252
Tablica 204 Broj i procent nedozvojene izgradnje bez građevinske dozvole	253
Tablica 205 Broj i procent objekata bez građevinske dozvole	253
Tablica 206 Broj i Procenat objekat bez građevinske dozvole po naseljima	255
Tablica 207 SWOT Analiza korišćenje zemljišta	256
Tablica 208 Izveštaj izgrađenih površina prema korišćenju unutar opštine	258
Tablica 209 Površina i postotak korišćenje zemljišta po nameni	271

Grafikoni

Grafikon 1 Razvoj broja stanovnika od 1948 – 2011. godine	21
Grafikon 2 Broj stanovnika tokom 50.zadnjih godina.....	22
Grafikon 3 Odnos broja stanovnika tokom zadnjih 68.godina za urbane i ruralne zone	22
Grafikon 4 Dijagram sastava stanovništva prema starosnoj dobi od četiri godina	23
Grafikon 5 Dijagram sastava stanovnika prema starosnoj grupi četirigodina.....	24
Grafikon 6 Dijagram sastava stanovnika prema etničkoj pripadnosti	25
Grafikon 7 Dijagram stanovništva prema verskoj pripadnosti	26
Grafikon 8 Odnos domaćinstava između ruralnog i urban.....	26
Grafikon 9 Procenat stanovnika koji su migrirali van zemlje za svaku opštinu	27
Grafikon 10 Dijagramimigranata prema mestu boravka	27
Grafikon 11 Dijagram brojimigranata prema vremenskim periodima.....	28
Grafikon 12 Dijagram broja stanovnika iznad 15. godina prema najvišem završenom nivou obrazovanja.....	30
Grafikon 13 Dijagram opština prema procentu nepismenih stanovnika.....	31
Grafikon 14 Broj nepismenih u opštini, prema starosnim grupama	32
Grafikon 15 Prosečna vazдушna temperatura po mesecima i godišnja za period 1949 – 2007	43
Grafikon 17 Minimalna apsolutna temperatura po mesecima i godišnja za period 1949 – 2007	44
Grafikon 18 Prosečan mesečni i godišnji iznos padavina u mm za period 1949 – 2007, Hgod = 595.4 mm	44
Grafikon 19 Prosečan mesečni i godišnji iznos trajanja sunčevog sjaja po času za period 1961 – 2007.....	45
Grafikon 20 Prosečna vrednost godišnjeg iznosa u % relativne vlažnosti za period 1949 – 2007	45
Grafikon 21 Prosečni atmosferski pritisak mesečni i godišnji za period 1949 - 2007.....	46
Grafikon 22 Ruža vetrova u opštini Uroševac.....	46
Grafikon 23 Spektar biljnih vrsta i flore Šar planine sa međunarodnim zaštićenim statusom	49
Grafikon 24 Dijagram opština prema broju radne snage	54
Grafikon 25 Dijagram radne snage prema rodnoj pripadnosti.....	54
Grafikon 26 Dijagram opština prema broju zaposlenih.....	56
Grafikon 28 Dijagram zaposlenih stanovnika prema polnoj pripadnosti i starosnim grupama od 15 – 24, 25 - 54 i 55 - 64	56
Grafikon 27 Dijagram zaposlenih stanovnika prema rodnoj pripadnosti.....	57
Grafikon 29 Dijagram pokazatelja zaposlenih po položaju.....	58
Grafikon 30 Dijagram prvog izvora življenja ljudi prema vrsti	59
Grafikon 31 Dijagram broja stanovnika prema socijalnoj zaštiti iz 2015. godine.....	60
Grafikon 32 Procenat regionalnih anketiranih lica i prijem doznaka (2011 i 2012)	61
Grafikon 33 Dijagram površine u hektarima poljoprivrednog zemljišta prema klasama prikladnosti	66
Grafikon 34 Dijagram površine u hektarima i podzemnih resursa	74
Grafikon 35 Pokrivenost snabdevanja vodom.....	83
Grafikon 36 Dijagram površine u hektarima zaasfaltirane javne puteve prema vrsti	92
Grafikon 37 Dijagram odnosa između površina m ² , opštinskih asfaltiranih puteva po glavi stanovnika između ruralne i urbane zone.....	92
Grafikon 38 Dijagram korišćenja prema satima	106
Grafikon 39 Dijagram korišćenja prema satima	108
Grafikon 40 Dijagram Kancelarija civilnog stanja, prema broju stanovnika kojima služe	113
Grafikon 41 Procenat teritorije prema stepenu erozije	140

Grafikon 42 Procenat pokrivenosti urbanih naselja izgradnjom	159
Grafikon 43 Procenat površine prema vrsti šumskog zemljišta u odnosu na teritoriju opštine	167
Grafikon 45 Dijagram broja zgrada i jedinica privatnog stanovanja prema trenutnom korišćenju	171
Grafikon 46 Dijagram izgrađenih površina prema korišćenju u ruralnoj i urbanoj zoni.....	171
Grafikon 47 Procenat izgrađene površine prema njihovom korišćenju	172
Grafikon 48 Procenat zemljišta u privatnom vlasništvu u odnosu na opštinsko vlasništvo.....	174
Grafikon 49 Dijagram prema površini zemljišta u opštinskom vlasništvu.....	176
Grafikon 50 Procenat stanovništva u ruralnim i urbanim zonama tokom poslednjig 50. godine.....	181
Grafikon 51 Predviđeni odnos porasta broja stanovnika između ruralne i urbane zone	182
Grafika 54 Broj individualne gradnje predviđeno sa svako ruralno naselje, sve do 2024	247
Grafikon 55 Diagrami postotaka po destinaciji korišćenja zemljišta.	272

Figure

Mapa 1 Strategija prostornog razvoja, Prostorni plan Kosova	6
Mapa 2 Strategija prostornog razvoja - Žuta zona, Prostorni plan Kosova	8
Mapa 3 Lokacija prirodnih zaštićenih zona, PPK.....	9
Mapa4 Lokacija posebne zaštićene zone, PPK.....	9
Mapa 5 Geografski položaj opštine Uroševac	19
Mapa 6 Pedološki sastav.....	34
Mapa 7 Geološki sastav	36
Mapa 8 Nagib terena	38
Mapa 9 Hipsometrija terena i nadmorska visina.....	39
Mapa 10 Sunčeva ekspozicija (izloženost).....	41
Mapa 11 Podslivovi reke Nerodimka	47
Mapa 12 Podslivovi reke Nerodimke.....	48
Mapa 13 Mapa reka i hidrografija	51
Mapa 14 Područja prema klasama podobnosti poljoprivrednog zemljišta.....	73
Mapa 15 Podzemni resursi	76
Mapa 16 Distributivna mreža u urbanom delu.....	79
Mapa 17 Vodovodna mreža.....	84
Mapa 18 Rrjeti i kanalizimit	88
Mapa19 Opseg glavnih puteva u opštini	93
Mapa 20 Mapa putne mreže za opštinu Uroševac.....	94
Mapa 21 Mapa mreže puteva u urbanoj zoni.....	96
Figura 22 Autoput "Arbër Xhaferi" koji prolazi kroz teritoriju opštine Uroševac.....	97
Mapa 23 Lokacija pristupa na autoputu "Arben Xhaferi"	97
Mapa 24 Unutrašnja okružnica.....	99
Mapa 25 Unutrašnja i spoljnja okružnica	100
Mapa 26 Vrste raskrsnica na putnoj mreži	101
Mapa 27 Javni opštinski transport.....	103
Mapa 28 Slika linija saobraćajnog urbanog prevoza	104
Mapa 29 Lokacija parkirališta, centar - "u blizini Skupštine opštine"	105
Mapa 30 Lokacija parkirališta, centar - "u blizini Regionalne bolnice"	107
Mapa 31 Putna infrastruktura	110
Mapa 32 Lokacije administrativnih i verskih lokacija	114
Mapa 33 Lokacija osnovnih srednjih javnih škola i nižih srednjih škola i prečnik pokrivenosti	120
Mapa 34 Poplavljene zone u urbanom području	131
Mapa 35 Područja poplava	132
Mapa 36 Tektoničke oblasti.....	133
Mapa 37 Zone prema zemljotresima u povratnom periodu 100 godina	137
Mapa 38 Područja ugrožena od požara.....	139
Mapa 39 Osetljivost zemljišta na eroziju	141
Mapa 40 Lokaliteti kulturnog nasleđa	155
Mapa 41 Lokacija neformalnih naselja	160
Mapa 42 Geografska pozicija opštine Uroševac.....	161

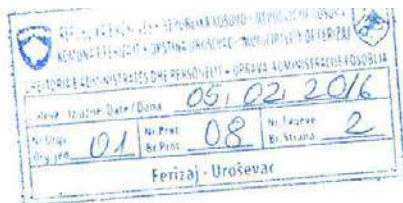

Mapa 43 Slika korišćenja zemljišta	177
Mapa 44 Prostorni razvoj prema scenariju 1.....	279
Mapa 45 Prostorni razvoj prema scenariju 2.....	280
Mapa 46 Prostorni razvoj prema scenariju 3.....	281
Figura 47 Prostorni razvoj prema scenariju 4.....	282
Mapa 48 Planirano Korišćenje zemljišta.....	318
Mapa 49 Privredni razvojni plan.....	319
Mapa 50 Plan Infrastrukture Transporta.....	320
Mapa 51 Plan Urbanog i Ruralnog transporta.....	321
Mapa 52 Plan Električne energije.....	322
Mapa 53 Plan termičke energije.....	323
Mapa 54 Plan Vodovodne mreže.....	324
Mapa 55 Plan kanalizacione mreže.....	325
Mapa 56 Plan sistema navodnjavanje i Drenaže.....	326
Mapa 57 Plan Telekomunikacije i ostalih Instalacija.....	327
Mapa 58 Plan Javnih i socijalnog prostora.....	328
Mapa 59 Plan Sportskih Prostora.....	329
Mapa 60 Plan otvorenih prostora i javnog zelenila.....	330
Mapa 61 Plan o menadžiranju groblja.....	331
Mapa 62 Plan zaštite prirodne i kulturne baštine.....	332
Mapa 63 Plan Zaštite od prirodnih nepogoda.....	333
Mapa 64 Plan o Menadžiranju Otpadaka i Recikliranje.....	334

1. Odluke Skupštine opštine

1.1. Odluka Skupštine opštine za izradu ORP-a

REPUBLIKA E KOSOVËS • REPUBLIKA KOSOVA • REPUBLIC OF KOSOVO

KOMUNA E FERIZAJT • OPŠTINA UROŠEVAC • MUNICIPALITY OF FERIZAJ

KUVENDI I KOMUNËS
SKUPSTINA OPŠTINE
MUNICIPAL ASSEMBLY01.Nr.08
Data: 29.01.2016

Ne bazë të Ligjit Hapësinor 04/L-174 i datës 31.7.2013 neni 11, 15, dhe dispozitave të tjera të të njëjtit ligj, në bazë të Udhëzimit Administrativ të MMPH-së nr.11/2015 të datës 11.11.2015 mbi elementet dhe kërkesat themelore për Hartimin, Zbatimin dhe monitorimin e Planit Zhvillimor Komunal, si dhe në bazë të nenit 58, alineja 1.e Ligjit për Qeverisjen Lokale 03/L-040 si dhe në bazë të statutit të komunës 01.Nr.50 të datës 28.6.2013, Kuvendi Komunal i Ferizajt në seancën e vet të rregullt të mbajtur më 29.01.2016 mori:

VENDIM PËR FILLIMIN E PROCEDURAVE TË HARTIMIT TË PLANIT ZHVILLIMOR KOMUNAL

I

Me këtë vendim fillohet procesi i hartimit të Planit Zhvillimor Komunal i cili përcakton vizionin, parimet, objektivat dhe prioritetet e zhvillimit strategjik të komunës.

II

Pjesë e këtij vendimi është Programi për hartimin dhe menaxhimin e procesit të planifikimit dhe hartimit të këtij Plani ashtu siç parashihet në nenin 11 pika 1.3

III

Për realizimin e këtij vendimi do të kujdeset Kryetari i Komunës .

IV

Ky vendim hyn në fuqi 15 ditë pas regjistrimit në Zyrën e protokollit të ministrisë përgjegjëse për vetëqeverisje lokale si dhe publikimit në gjuhë zyrtare në veb faqen e komunës.

Kryetari i KK-së
Faruk Guri

REPUBLIKA E KOSOVËS ● REPUBLIKA KOSOVA ● REPUBLIC OF KOSOVO

KOMUNA E FERIZAJT ● OPŠTINA UROŠEVAC ● MUNICIPALITY OF FERIZAJ

**KUVENDI I KOMUNËS
SKUPSTINA OPŠTINE
MUNICIPAL ASSEMBLY**

01 Br. 08

Datum: 29.01.2016

Na osnovu Prostornog zakona 04 / L-174 od 31.07.2013 član 11, 15, i ostale odredbe istog zakona, na osnovu Administrativnog uputstva br.11 / 2015 MSPP od 11.11.2015 o elementima i osnovnim uslovima za Izradu, realizaciju i praćenje Opštinskog razvojnog plana, kao i prema članu 58, stav 1. Zakon o lokalnoj samoupravi 03 / L-040 i Statut opštine 01.Br.50 datum 28/06/2013, Skupstina opštine Uroševac na redovnoj sednici održanoj 29/01/2016 donosi:

ODLUKA

O ZAPOČINJANJU PROCEDURE IZRADA OPŠTINSKOG RAZVOJNOG PLANA

I

Sa ovom odlukom započinje proces izrade Opštinskog razvojnog plana koji definiše viziju, principe, ciljeve i prioritete strateškog razvoja opštine.

II

Deo ove odluke je program za izradu i upravljanje procesa planiranja i izrade ovog plana u skladu sa članom 11 1.3

III

Za realizaciju ove odluke pobrinuće se gradonačelnik opštine.

III

Ova odluka stupa na snagu 15 dana nakon upisa u Kancelariji za protokol odgovarajućeg Ministarstva za lokalnu samoupravu i objavljivanja na službenim jezicima na web stranici opštine.

Predsedavajući SO

_____
Faruk Guri

1.2. Odluka Skupštine opštine za usvajanje i implementaciju

1.3. Informacije o usvajanjima

1.3.1. Odluka o odobrenju za Stratešku procenu uticaja na životnu sredinu (SPU)

1.3.2. Odluka o saglasnosti za ORP

1.3.3. Druga odgovarajuća odobrenja i saglasnosti po potrebi

1.4. Strateški Okvir

Strateški okvir je zasnovan na unapređenju sledećih sektora:

- Poljoprivreda

Poljoprivreda je sektor koji predstavlja prioritet u privredi opštine i način sprovođenja ovog plana u ovoj oblasti je značajan za budućnost tako da su aktivnosti navedene u daljem tekstu od suštinskog značaja.

- Industrija

Na osnovu tradicije i lokalnih prirodnih resursa, opština ima za cilj da razvije prerađivačku industriju i eksploatacije prirodnih resursa.

- Izgradnja

Otvaranje novih radnih mesta kroz jačanje građevinskog sektora.

- Trgovina

Nastavak tradicije i aktuelnih trendova opštine kao luka robe Kosova i njihovo osnaživanje sa odgovarajućom infrastrukturom.

- Turizam

Na osnovu prirodnog i kulturnog nasleđa koje se nalazi na teritoriji opštine, cilj je da se promoviše grad Uroševac kao grad kulturnog, prirodnog i rekreativnog turizma.

- Transport

Poboljšanje saobraćajne infrastrukture i javnog transporta kako bi se olakšalo kretanje stanovnika.

- Termalno centralno grejanje

U cilju zaštite životne sredine i prirode, Opština se obavezala da uspostavi mrežu termalnog toplotnog grejanja.

- Održivo snabdevanje vodom za piće

U cilju zaštite dobrobiti stanovnika, opština namerava da obezbedi stanovnicima kontinuirano snabdevanje vodom za piće.

- Obrazovanje

Proširenje volumena, sadržaja i povećanje kvaliteta infrastrukture obrazovnog sistema na svim nivoima, u skladu sa konceptom policentričnog razvoja.

- Zdravlje

Pružanje zdravstvenih sadržaja u naseljima u skladu sa njihovom funkcijom i hijerarhijom.

- Kultura

Obezbeđivanje uslova i sadržaja za očuvanje, konzervaciju i stalno održivo korišćenje kulturne baštine.

- Sport i rekreacija

Pružanje sportsko-rekreativnog sadržaja za svako urbano područje i sekundarne pod-centre.

- Stanovanje

Da bi stanovanje bilo finansijski izvodljivo i prikladno, opština ima za cilj da poveća količinu i kvalitet stanovanja.

- Naselja

U cilju smanjenja saobraćajnih gužvi i troškova stanovnika ruralnih područja, budući razvoj opštine će se vršiti u skladu sa konceptom policentričnog prostornog razvoja.

1.4.1. Sektorske strategije

1.4.1.1. Kratkoročne strategije

- Proširenje i unapređenje znanja i prakse u oblasti poljoprivrede

1.4.1.2. Srednjoročne strategije

- Opština mora zajedno sa Agencijom za Šume da počne projekat u oblastima predviđenim planom za pošumljavanje, obnavljanje šuma, prelaska sa grmlja u redovne šume i održavanja.
- Aktivnost eksploatacija podzemnih resursa u severnom delu opštine.
- Izgradnja nove autobuske stanice.
- Modernizacija postojeće železnice.
- Proširenje glavnih puteva.
- Izgradnja kapaciteta za proizvodnju i popravka postojeće vodovodne mreže.

1.4.1.3. Dugoročna strategija

- Što više površine poljoprivrednog zemljišta i mogućnosti (za zaštitu i razvoj) u funkciji ekonomskog razvoja.
- Povećanje stočnog fonda, i poboljšanje rasa stoke sa rasama sa visokim proizvodnim potencijalom, posebno za meso i mleko.
- Jačanje i razvoj poljoprivrednih razvojnih područja.
- Određivanje građevinskog područja sa povoljnim razvojnim i građevinskim uslovima.
- Proširenje industrijskih i komercijalnih područja.
- Izgradnja terminala uvezene robe u Grlici.
- Razvoj Neredimlja i Jezercit kao turističko-rekreativni kompleks.
- Poboljšanje opštinskog javnog prevoza.
- Izgradnja mreže centralnog termalnog grejanja.
- Uspostavljanje infrastrukture za svako naselje i sekundarni pod-centar.
- Kompletiranje javne obrazovne infrastrukture sa površinom od 7m² / učenik.

1.5. Smernice, odgovornosti i zahtevi Prostornog plana Kosova

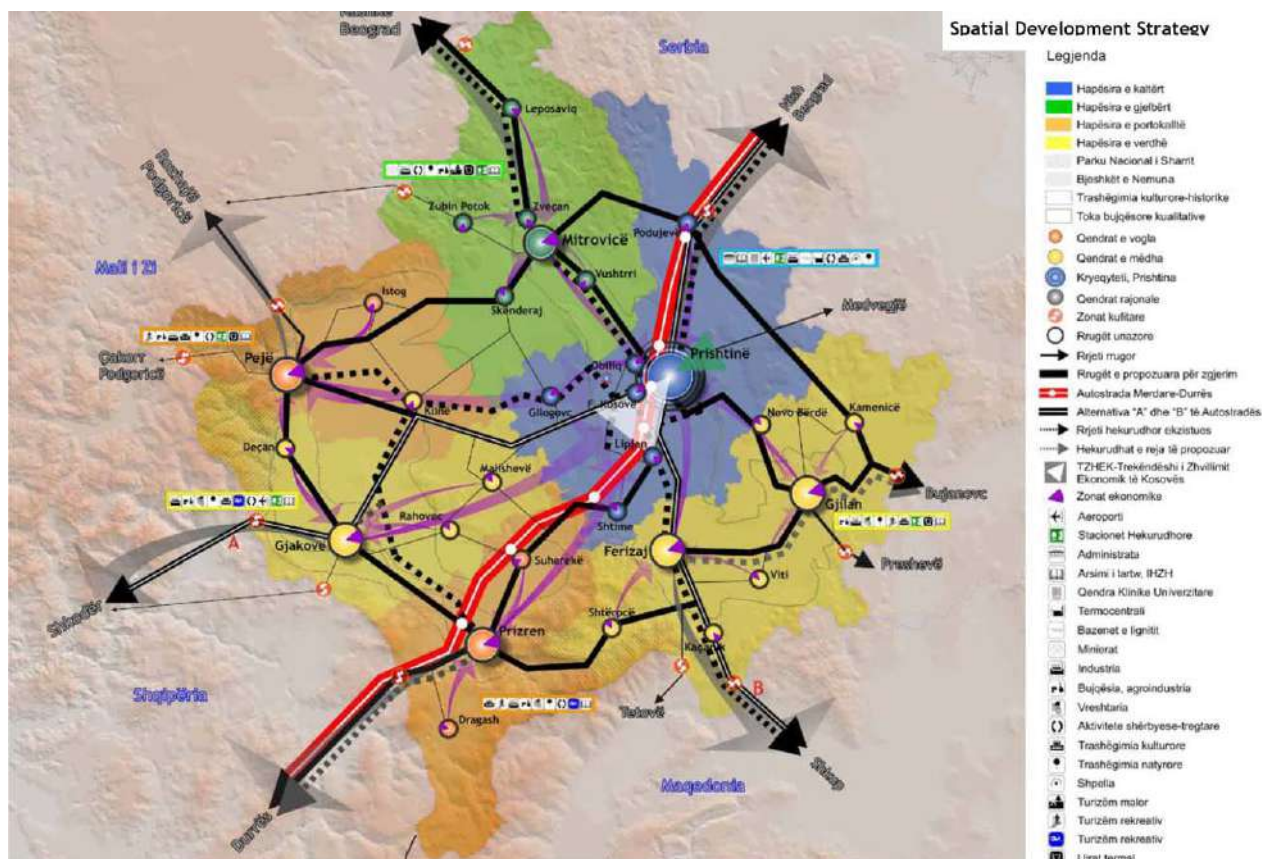
Prostorni plan Kosova je dokument prostornog planiranja, pripremljen na nivou centralne vlade da obezbedi ravnomeran i održiv razvoj regionima i opštinama u Republici Kosova. Sve opštine su dužne da se pridržavaju planiranih razvoja u Prostornom planu Kosova za njihovu teritoriju.

Prostorni plan Kosova je zasnovan na viziji za budućnost: "Kosovo suverena država integrisana u Evropsku uniju sa održivim društveno -ekonomskim razvojem, savremenom infrastrukturom i tehnologijom, sa mogućnostima obrazovanja za sve, kvalifikovanom radnom snagom, zemlja koja poštuje životnu sredinu, prirodnu i kulturnu baštinu za celu svoju teritoriju i susedne zemlje, sa jednim otvorenim društvom koje promovise raznolikost i razmenu ideja, uz poštovanje prava svih"¹.

Centralni deo Prostornog plana Kosova je Strategije prostornog razvoja. Ova predložena strategija bazira se na tri osnovna principa:

- Razvoj jake urbane mreže za ekonomski razvoj
- Razvoj i očuvanje prirodnih resursa
- Razvoj strateških veza

Strategija za prostorni razvoj Prostornog plana Kosova definiše karakteristične osobine planiranih razvoja glavnih regiona na Kosovu.

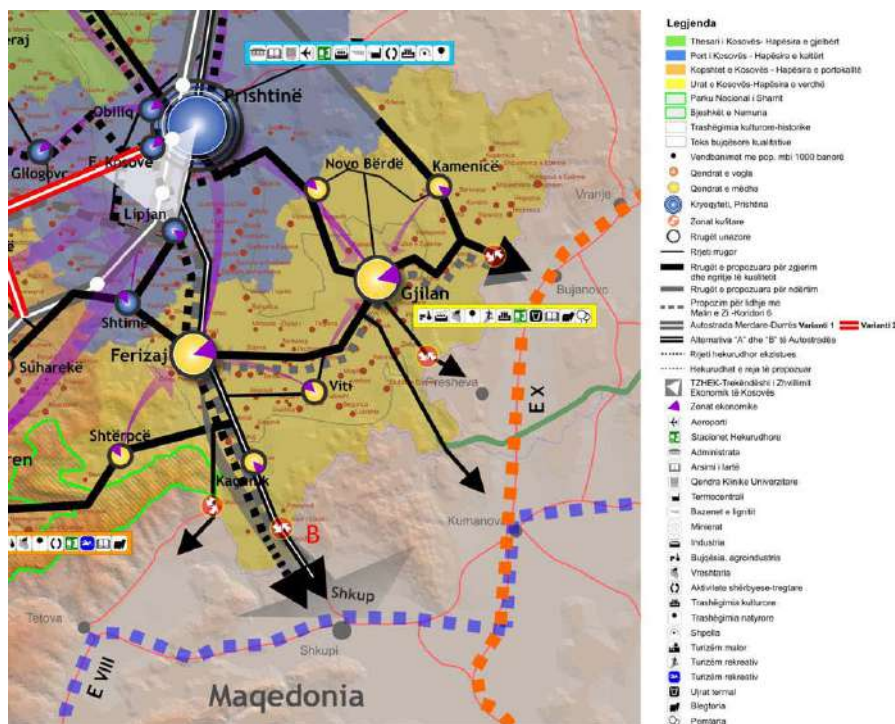
Mapa 1 Strategija prostornog razvoja, Prostorni plan Kosova

- Opština Uroševac je definisana kao "Kosovski mostovi - Žuta zona".
- Prostorni plan Kosova o "Kosovski mostovi - Žuta zona" je identifikovao sledeće prednosti i mogućnosti razvoja:

¹MSPP, Prostorni plan Kosova 2010-2020+, Priština, Juni, 2010

- Grad Uroševac sa centralnim položajem u hodniku razvoja na jugu Kosova - granični prelaz Đeneral Janković mesto trgovine sa Makedonijom, i dalje sa Albanijom i Grčkom;
- Tradicija i aktuelni jaki trendovi u trgovini;
- Baza KFOR-a kao prednost, spremnost da se pomogne ekonomski razvoj Kosova,
- Tradicionalno prostor gde koegzistiraju, rade sa visokim stepenom tolerancije, različite etničke grupe;
- Prostor koji nije mnogo pogođen posledicama rata, u poređenju sa drugim oblastima na Kosovu;
- Mogućnosti za izgradnju efikasnog javnog prevoza, zbog još uvek ne velike motorizacije,
- Trend izgradnje (individualno stanovanje, kolektivno i poslovno) dokaz privatnog potencijala investicije,
- Mogućnosti za orijentisanje privatnog kapitala prema važnim investicijama razvojnih planova;
- Kvalitetno zemljište, pogodno za razvoj poljoprivrede, prerađivačke i uslužne industrije, agrobiznisa;
- Prisustvo prirodnih resursa, rekreativnih, ljekoVitinah termalnih voda, mogućnosti za razvoj planinskog turizma, rekreacije i lečenja; i
- Mogućnost korišćenja prirodne atrakcije Bifurkacija reke Neredimke kao turistički resurs
- Prostorni plan Kosova "Kosovski mostovi - Žuta zona" je identifikovao sledeće nedostatke:
- Nedovoljni organizacioni kapaciteti (politička podrška, socijalna podrška, strateške mreže, javno-privatna partnerstva, itd);
- Nedostatak planiranja, razvoj neplaniranih naselja, nekontrolisanih, naročito duž magistralnih puteva, nedovršeni objekti i neupotrebljivi za stambeno tržište, neadekvatna infrastruktura prema savremenim tehničkim standardima koji blokiraju razvoj gradova u mnogim aspektima;
- Opadanje interesovanja mladih za nastavak visokog obrazovanja, povezano sa razvojem privrednih aktivnosti, kao naj profitabilnije, nedostatak i pretnje na duži rok;
- Nesigurno snabdevanje , neodržavano o nedovoljno sa vodom za piće , nedostatak mera za tretman vode, kanalizacije;
- Visok nivo zagađenja, od proizvodnje energije, zagađenje i degradacija reka, potoka, zemljišta i podzemnih voda od crnih voda, divljih deponija i nedostatak njihovog upravljanja;
- Visok rizik od nerazvijenih prostora i prirodnih potencijala, kao i nedostatak zelenih površina i rekreativnih u urbanim sredinama, nepovoljni uslovi za šetnju i vožnju bicikla;
- Nedostatak svesti o zaštiti kulturnog nasleđa i zaštite životne sredine.
- Za ovu oblast je planiran razvoj komercijalnih usluga, agro-industrijskih i turizma. Opština Kačanik, Novo Brdo (Artana), Vitina, Kamenica i Štrpce su takođe uključeni u ovoj oblasti. Prema Prostornom planu, "Mostovi Kosova - Žuti prostor" imaju sledeće karakteristike:
- Poljoprivredno zemljište visokog kvaliteta;
- Resursi mineralnih voda;
- Slobodne zelene površine;
- Ekonomsko -trgovačke aktivnosti, industrijske i turističko - planinske, tranzitne i zdravstvene.

Mapa 2 Strategija prostornog razvoja - Žuta zona, Prostorni plan Kosova

- Ova vizija predviđa važnu ulogu za regiju, kao veza između Kosova i susjednih zemalja. Unutar mreže gradova i sela razvijene su ekonomske aktivnosti, privučene su investicije, i obezbeđen je odgovarajući prostor za privatni sektor, učinivši region konkurentna na spoljnu i unutrašnju trgovinu i poboljšavajući kvalitet života svih građana istovremeno ispunjavajući kriterijume za održivi razvoj. Male i velike firme (MVF) obezbeđuju najveći doprinos ekonomskom razvoju.
- Glavni ciljevi za region Uroševca su:
  - Razvoj mreže naselja koja omogućuje jednostavan pristup i atraktivne uslove za život i rad u velikim gradovima kao Gnjilane i Uroševac, kao i u malim selima;
  - Podrška održive ekonomije lokalnog urbanizma;
  - Konkurencija u domaćem i stranem tržištu;
  - Razvoj infrastrukture (putni, železnički, vazdušni saobraćaj, informacione i komunikacione tehnologije IKT) da bi uspostavili odgovarajuće međuurbane puteve sa ostalim delovima Kosova i inostranstvom.
  - Na osnovu Prostornog plana Kosova, Nacionalni park Šar planine i bifurkacija reke Nerodimke su područja od posebnog interesa za Kosovo.
  - Za opštinu Uroševac, Prostorni plan Kosova je predvideo sledeća prirodna zaštićena područja:
    - Bifurkacije reke Nerodimka, Uroševac - specijalni prirodni rezervat, jedini fenomen u Evropi i drugi u svetu.
    - Arneni u Neredimlje, Uroševac - bivši prirodni spomenik botaničkog karaktera.

Mapa 3 Lokacija prirodnih zaštićenih zona, PPK

Mapa4 Lokacija posebne zaštićene zone, PPK

Za opštinu Uroševac, Prostorni plan je odredio sledeće specifične zaštićene oblasti:

- Manastir Svetog Uroša, Neredimlje, Uroševac.

Prostorni plan Kosova je identifikovao negativne pojave, kao što su dešavanja u sukobu sa zaštitom zemlje. Među ostalim predlozima je i izgradnja pruge Uroševac - Bujanovac, kroz Gnjilane.

1.6. Informacije o procesu planiranja

1.6.1. Sastanci, konsultacije i javne rasprave

1.6.2. Razmatranje zahteva građana

1.6.3. Izazovi, mogućnosti, ciljevi i objektivni opštine

Tokom izrade Opštinskog razvojnog plana i implementacije prethodnog razvojnog plana identifikovani su sledeći izazovi:

1. EKONOMSKI RAZVOJ I VISOK STEPEN NEZAPOSLENOSTI

- 1.1. Kvalitativni pristup, osnaživanje i iskorišćavanje od strane Opštine Uroševac njenog centralnog položaja na Kosovu, za efikasno kretanje ljudi, roba i usluga;
- 1.2. Regeneracija i razvoj zastale ekonomije, na osnovu oblasti i opštih parametara za ekonomski rast sa naglaskom na ponovnom aktiviranju postojećih kapaciteta i njihovo proširenje i jačanje privatnog ekonomskog razvoja;
- 1.3. Izazov razvoja kulturnih, istorijskih i drugih turističkih sadržaja za razvoj privrede;
- 1.4. Prostorna raspodela ekonomskih aktivnosti u zavisnosti od broja stanovnika, potencijala, infrastrukture i mogućnost šireg zapošljavanja;
- 1.5. Zaštita i razvoj područja i kapacitet da bi se iskoristili lokalni resursi i potencijali za održivi razvoj u svim oblastima, posebno u poljoprivredi, stočarstvu i šumarstvu;
- 1.6. Stvaranje mogućnosti za investicione ponude iz zemlje i inostranstva u svim oblastima posebno investitori koji u svojim projektima predviđaju značajan broj zaposlenih;
- 1.7. Energija i svi izvori energije su izazov na nivou Kosova, ali koji treba da se tretiraju i na opštinskom nivou obnovljivih izvora energije, hidroenergije, solarne energije i neki drugi izazovi u pogledu ekonomskog razvoja.

2. KORIŠĆENJE PROSTORA

- 2.1. Destinacija i osnovna redestinacija kao i stanje površina (poljoprivreda, šumarstvo, industrija, turizam, stanovanje, itd) je izazov, zbog nekontrolisanih razvoja gradnje;
- 2.2. Prostorna raspodela i organizovanje stanovanja u naseljima treba posmatrati kao izazov, jer postoji prostorna raspodela sa neadekvatnim stambenim organizovanjem i veoma rasuto stanovanje u katastarskim zonama;
- 2.3. Mi imamo značajan broj objekata koji su izrađeni u poljoprivrednom zemljištu (nepovratni gubitak mnogih kvalitetnih poljoprivrednih zemljišta u opštini Uroševac) i duž koridora puteva;
- 2.4. Integracija prostora za ekonomski razvoj i sigurnost koja će omogućiti ciljeve ekonomske održivosti, opredeljeni i za očuvanje izuzetnih prostornih vrednosti i naselja;
- 2.5. Obezbeđivanje prostora za javnu upotrebu, koji ne samo da će unaprediti grad po njegovoj funkciji, već i stvarajući jedan vredan javni i zamišljeni prostor u urbanim sredinama i selima;
- 2.6. Obezbediti prostor za razvoj sporta i rekreacije - za stanovnike cele opštine Uroševac;
- 2.7. Sprečavanje stvaranja novih područja sa nelegalnom izgradnjom u oblastima rizika za prirodne i ekološke pretnje;

2.8. Identifikacija, definicija i predlozi za zaštitu i razvoj područja od ekonomske, kulturne, prirodne, i istorijske vrednosti, zaštićenu oblast sa Ahtisarijevim paketom, kao i druge površinske i podzemne resurse.

3. SREDINA

- 3.1. Glavni izazov u oblasti životne sredine jeste da se planira i razvija zdrava životna sredina, sigurna, atraktivna, gde ljudi žele da žive i ostanu;
- 3.2. Stvaranje Sistema nesmetanog protoka površinskih i podzemnih voda, promocija dobrog kvaliteta vode i održavanje vodnih resursa svuda, prirodno filtriranje tamo gde je moguće kao i obrada površinskih voda, kao atraktivni elementi pejzaža u naseljima u Uroševcu je još jedan izazov u oblasti zaštite životne sredine;
- 3.3. Produženje zaštite čistog vazduha sa minimalnim zagađenjem i prihvatljivi nivo buke naročito u osetljivim oblastima (posebno u blizini puteva, kamenoloma, zagađenje iz Obilića, od korišćenja sirovina, itd);
- 3.4. Obezbeđenje čiste zemlje, minimalno zagađenje, ne mešanje u geomorfološke karakteristike i minimalna zauzetost zemljišta za izgradnju;
- 3.5. Obezbeđenje sveobuhvatnih ekosistema bez prekidanja toka i zatvorenih ciklusa;
- 3.6. Određivanje mesta za privremene i stalne deponije za građevinski otpad, industrijski i farmaceutski, upravljanje komunalnim otpadom, minimalne zapremine otpada i ponovo korišćenje i recikliranje je jedan od najvećih izazova životne sredine;
- 3.7. Obezbeđenje kreativnog, racionalnog, efikasnog i ekološkog prevoza.

4. INFRASTRUKTURA

- 4.1. Kompletiranje infrastrukture za tretman otpadnih voda, uzimajući u obzir konfiguraciju terena, broj stanovnika i regionalni koncept za ovu vrstu tretmana koji promoviše MSPP, hidroekonomski, železnički (transport rude i putnika), za sakupljanje i tretman otpada, funkcionalna mreža gas-provodnika su glavni izazovi za opštinu Uroševac u oblasti infrastrukture;
- 4.2. Ostala infrastruktura (saobraćajna infrastruktura, telekomunikacije, energetska mreža, snabdevanje vodom, infrastruktura kanalizacija, regulacija režima voda, zaštita voda od zagađivanja) ili ne pokriva celu teritoriju opštine kao i velika naselja, takođe i u ruralnim sredinama ili je siromašan kako u pogledu kvaliteta, tako i količini;
- 4.3. Izuzetno veliki izazov je prostorna raspodela infrastrukture zasnovane na principima i standardima koje ima za cilj Kosovo;
- 4.4. Zaštita zona i koridora za planirani razvoj i planiranje novih koridora u skladu sa potrebama za dalji razvoj;
- 4.5. Završetak socijalne infrastrukture (obrazovne, sportske, zdravstvene, kulturne, itd).

5. NASLEĐE

- 5.1. Identifikovanje, snimanje, definicija, zaštita i promocija arheoloških lokaliteta je bio deo ranijeg plana, ali adekvatna definicija i kvalitetniji tretman ostaje najveći izazov nasleđa, posebno kada se razmatra istorija nasleđa Uroševca i potencijali u ovoj oblasti;
- 5.2. Stvaranje održivih mera za zaštitu, konzervaciju i revitalizaciju konstrukcija i područja istorijskog kulturnog, prirodnog i istorijskog nasleđa;
- 5.3. Re-definisanje identiteta opštine Uroševac razvijajući projekat Bifurkacije Nerodimke i osnaživanje opštinske vizije ovog retkog prirodnog fenomena;
- 5.4. Završetak infrastrukture u arheološkim strukturama i objektima, kulturno – istorijskim, imajući u vidu korišćenje tih vrednosti i njihova zaštita za buduće generacije predstavlja i dalje jedan izazov;
- 5.5. Podizanje svesti o vrednostima kulturnog, istorijskog i prirodnog nasleđa; i

5.6. Stvaranje finansijskih sredstava od vrijednosti baštine predstavlja izazov koji se mora rešiti i planirani detaljno u budućnosti u cilju razvoja kulturnog turizma i komplementarno sa seoskim turizmom.

6. NIVO ZDRAVSTVENIH I SOCIJALNIH USLUGA, KULTURNIH, ITD

6.1. Pružanje što šireg obima kvalitetnih usluga predstavlja izazov u ovoj oblasti;

6.2. Omogućavanje pristupa objektima i uslugama celokupnog stanovništva putem reforme prema modelu zasnovanom na osnovu različitih potreba za različite grupe stanovništva;

6.3. Poboljšanje kvaliteta zdravstvenih i socijalnih usluga u skladu sa evropskim standardima u velikim naseljima posebno u ruralnim oblastima tretirat će se kao poseban izazov;

6.4. Pružanje mogućnosti i stvaranje uslova za privatni sektor stvorit će zdravo alternativno obrazovanje , zdravstvo i druge funkcije.

7. SIROMAŠTVO

7.1. Tretman stepena siromaštva, posebno ono ekstremno predstavlja veliki izazov za tim koji sastavlja ovaj dokumenat;

7.2. Porast stepena siromaštva usled tranzicije, ograničenja i ruralnih politika, globalne krize, itd;

7.3. Neadekvatno funkcionisanje mehanizama za socijalnu podršku na nivou države ali i opštine i smanjenje pomoći Nevladinih organizacija; i

7.4. Smanjenje siromaštva.

2. Profil Opštine

Uroševac je grad u južnom-istočnom delu Kosova. Takođe, Uroševac je centar opštine i regiona istog imena. Jedan od najvažnijih faktora iz istorijske prošlosti do formiranja grada Uroševca i ekonomskog razvoja, je izgradnja železničke linije (1873) i železničke stanice, linija koja je veoma važna za prevoz putnika i robe, koja je takođe uticala u menjanju fizionomiju naselja pretvarajući ga u grad.

Deo iz putopisa od Henri Noel Brailsfold-engleski novinar:

“Jedna strateška železnica, koji izgleda da od robe prevozi samo topove a od putnika samo vojnike i ratne zarobljenike, prelazi jednu usku klisuru od Skoplja do stanice u malom selu u Uroševcu, mesto koje je postalo poznato pre nekoliko godina zbog pobune protiv turskog pod-prefekta, koji je isteran posečenih ušiju. U Uroševcu počinje Albanija ...” (beleška iz 1903)²

Počeci ekonomije našeg grada počinju sa nekoliko aktivnosti, uglavnom zanatstva i trgovine. Dakle, npr. u 1900. godini, Uroševac od 400 kuća koliko je imao u to vreme, 200 od njih su bile prodavnice. Pored ciglane, sva ostala preduzeća koja postoje u Uroševcu, osnovana su u periodu posle Drugog svetskog rata.³

Fotografija 1 Izgled železnice

2.1. Razvoj opštine kroz vekove

Vreme Ilira

Tragovi prošlosti pokazuju da je ovo područje bilo naseljeno još u toku prastarih vremena, gde je živelo ilirsko stanovništvo, prethodnici stanovništva Arbera' koji su ubijeni, masakrirani, proterani iz rodnog mesta itd. na hiljadama stanovnika i propatili od raznih osvajača. Uprkos svim tim napadima varvarskih osvajača i vladara ipak su zadržali svoj nacionalni identitet.⁴

Naselja u Uroševačkim lokalitetima datiraju iz ranih istorijskih perioda. Dokaz za to su brojni ostaci koji se nalaze u različitim mestima u opštini, naročito oni na istoku i zapadu. Naj karakterističniji su ostaci kod tvrđava u Jezerce i Murakaj (Surqina, itd). I u nekim ravničarskim naseljima u nekim mestima postoje tragovi starih lokaliteta, posebno u Ilirias (Zaskok), Varoš itd.

² Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës - Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

³ <https://sq.wikipedia.org/wiki/Ferizaj>

⁴ Dr. Jusuf Osmani, Naselja Kosova – Ferizaj-Uroševac, Štimlje i Štrpce, Priština 2004

Osvajanja Rimskog carstva

Rimska invazija je izazvala brojne posledice, ne samo politički, već i sa ekonomskog aspekta . Posledice u tom pravcu pretrpele su naselja-tvrđave, koja su bila popularna u to vreme, kao i odbrambene tvrđave ilirsko-dardanskog stanovništva. Nakon toga počelo je stvaranje ravničarskih naselja, municipija i ostalo, uglavnom po lokalitetima u blizini saobraćajnih puteva.⁵

Osvajanja države Raške

Nakon rimske vladavine, odnosno vizantijske, onda neko vreme i bugarske, arbnorske zemlje, na kraju XII veka, je definitivno osvojila država Raške i na taj način su uspostavili svoju administrativnu vlast. Ovaj deo Kosova, naročito u XIV veku, postao je središte velikog političkog, ekonomskog i kulturnog značaja srpske države u ranom srednjem veku, gde su bili istaknuti Neredimlje, Surčina i Pjeterći, kojeg su stanovnici sela Jezerce, zvali gjytet, gde su bile palate i luksuzni saraji Nemanjida.⁶

Osvajanje Osmanskog carstva

Nakon Kosovske bitke 1389. godine, Turci osmanlije osvojili su Skopje (1392), postavili su temelje graničnim vojnim područjima na zapadu . Turci su držali teritorije Vuka Brankovića , u čijem vlasništvu je bila obuhvaćena i teritorija današnjeg Uroševca, kao u vreme invazije privremenog despota (1439-1444), kao i nakon obnove (15.VIII. 1444). Naime, u ovim zemljama ostali su građani i turski vojnici. Većina Kosova , severno od Skoplja , konačno je pala pod turskom vlašću u vreme sultana Mehmeda II Osvajača (1451-1481). Iz ovoga možemo zaključiti da je tokom ovih godina, i region današnjeg Uroševca pao pod osmansku vlast. Kada je Kosovo definitivno osvojeno 1455. godine, odmah je izvršen popis stanovništva, naselja i njene imovine. Treba napomenuti da je na Kosovu, oko 1862, smešteno nekoliko porodica Čerkeza, koji su proterani iz svoje domovine Čerkestan na Kavkazu. Prema nekim podacima na Kosovu je smešteno oko 40.000 Čerkeza. U opštini Uroševac, Čerkezi su smešteni u selima Muhadžer Prelez, Muhadžer Talinovac, Sazlijaja, Pojatište, Uroševac i sl.⁷

Srpska kolonizacija

Sa osvajanjem Kosova, u jesen 1918. godine i uspostavljanjem lokalne srpsko-crnogorske vlasti i stavljanje u funkciji specijalnog administrativno-političkog aparata, državna i vojna administracija, zajedno sa organizacijom kaznenih operacija nasilja, terora, ubistva, velikih kazni itd. Albanci su bili prisiljeni da sada rade kog doseljenika sa veom malim nadoknadama, ili polovinu njihovog zemljišta. Prema statističkim podacima tog vremena, na području okruga Neredimlje do 1938. godine smešteno je 374. porodica sa 1750. stanovnika (1055 srba, 692. hrvata i 5. slovena).⁸

Na teritoriji opštine Uroševac srpski kolonisti su naselili sledeća sela: Bibaj, Babušan, Rrezar (Crnilo), Uroševac, Gatnje, Gurez (Grlica), Grebno, Košare, Lashkobare, Miraš, Mirosalje, Muhovac, Nekodim, Donje Neredimlje Tankosić (Tankosić), Trim (Trn), Varoš, Murakaj (Surqina) Jerli Talinovac, Muhadžer Talinovac, Sojevo, Staro Selo, Papaz, Pojata (Pojatishte) Jerli Prelez, Muhadžer Prelez, Rrahisht (Rahovica), Sazlijaja, Rakaj, MicSokol (Slivovo) Softović i Ilirian (Zaskok). Na osnovu rezultata podataka statističke evidencije za okrug Neredimlja Poljoprivrednog Direktorijata u Uroševcu do 1. januara 1939. godine, na teritoriji opština Babuš, Gatnje, Kosina, Neredimlje, Talinovac, Uroševac i Štimlje, bilo je sledeće stanje:

⁵ Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës 9, Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

⁶ Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës 9, Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

⁷ Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës 9, Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

⁸ Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës 9, Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

- Definitivno ograničeno zemljište: 37.910,96 ha;
- Izmereno zemljište: obradivo 12.573,46 ha, ne obrađeno 19.743,24 ha, neobrađivo 1.147,42 ha;
- Dodeljeno zemljište: 1.591 kolonistima 13.993,62 ha, 61 dobrovoljaca 442,19 ha, 35 četnika 338,62 ha, 2.113 meštanima 3.077 ha, 8 optantima 56,04 ha, 270 autokolonistima 1.516,61 ha, 59 stvarnim vlasnicima 154,04 ha, 61 čifcijama 543,91 ha, 150 vlasnicima kao zamena 470,32 ha, 2 primernim gazdinstvima 20,91 ha, 2 stanicama džandarmerije 82,32 ha, 19 kulturnim institucijama itd. 25,01 ha;
- Zemljište preostalo za: puteve, železnicu i reke 4448 ha, utrina i za ispašu stoke 22955.50 ha, stvarnim vlasnicima 942,52 ha i dostupnim 9667,56 ha.
- Izgrađene kuće: od države i doseljenicima (kolonistima) 281.1.795 porodica je kolonizovano.

Prema statističkim podacima tog vremena, na području okruga Neredimlje do 1938. je smešteno 374. porodica sa 1750. stanovnika (1055 srba, 692 hrvata i 5 slovena) .

Što se tiče izgradnje kuća na području agrarne Direkcije Uroševac do 10/07/1935, za okrug Neredimlje , u 7. opština, 35. sela i 19. kolonija izgrađeno je 332. kuća.⁹

Drugi svetski rat

Nakon osvajanja Kraljevine Jugoslavije, 6. aprila 1941. godine, od strane Hitlerove koalicije, teritorija Kosova je podeljena u tri okupacione zone: u nemačku, italijansku i bugarsku zonu. Na osnovu sporazuma između nemačke i italijanske vojske 14. aprila 1941. godine, teritorija opštine Uroševac i okoline pripala je italijanskoj zoni okupacije. Organizaciona struktura italijanske civilne vlasti je uspostavljena prema istom primeru koji je uspostavljen u Albaniji. Na vrhu podprefekture bio je zamenik prefekta, koji je kontrolisao celu administraciju, sudove, ekonomiju, obrazovanje i kulturu. Podprefektura Uroševca, sa 100.000 stanovnika, bila je u okviru Prefekture Prištine. U severo - zapadu nalazi se Štimlje, centar opštine. Podprefekt Uroševca bio je Halim Šuku.

U međuvremenu, u 1944-45, navodno u cilju ispunjavanja jugoslovenske partizanske vojne jedinice, mobilisani su mnogi Albanci u raznim frontovima u Bosni, Vojvodini, Hrvatskoj, Sloveniji. Pravi cilj je bio pražnjenje Kosova od omladine i stvaranje mogućnosti da može lakše da se deluje protiv nedužnog stanovništva. Mnogi mladi ljudi iz regiona opštine Uroševac bili su mobilisani u brigadama na Kosovu. Neki od njih su oboleli od tifusa. Dok, što se tiče mobilizacije Albanaca za Bar (Tivar) u Crnoj Gori, i 2214 stanovnika iz regiona Uroševca bili su mobilisani u prvorangirane (eshaloni), koji 22. marta 1945. godine, stižu u Prizrenu, i nastavljaju put ka Skadru. U drugim instancama (eshalonima) su bili mobilisani albanci iz drugih regija. Tokom puta su počela maltretiranja, ubistva mobilisanih. Kulminacija haosa na nevine albance desila se u Baru. Prema Dr. Hakif Bajrami od Prištine do Bara ubijeno je više od 4200. albanačana. U ovom području tokom 1945. godine, desio se poznati rat Uroševca, od snaga otpora protiv uspostavljene partizansko - komunističke vlasti.¹⁰

Nakon drugog svetskog rata

Tokom 1969. godine izvršene su neke promene amandmana na Ustav Jugoslavije, i 1974. godine, Kosovo je dobilo svoj Ustav, kao jedna od osam federalnih jedinica Jugoslavije, za zastupljenost u svim organima i pravo veta kao i ostalih šest republika i pokrajina Vojvodine, ali bez prava na proglašenje Republike. Nakon toga je počela nova faza razvoja i izgradnje Kosova i u tom okviru i opštine Uroševac. Postignuti su značajni rezultati ekonomskog razvoja, kulturnog, obrazovnog, zdravstvenog i sl. Grad Uroševac i njegova sela dobili su novu fizionomiju razvoja i izgradnje. To je bila faza transformacije u ekonomskom , političkom, socijalnom i drugim aspektima . Mnogi

⁹ Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës 9, Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

¹⁰ Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës 9, Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

stanovnici različitih sela, posebno oni iz planinskih sela smešteni su u Uroševac . Po broju stanovnika, Uroševac je postao treći grad na Kosovu . Ali to smeštanje je bilo nekontrolisano, bez nekog urbanističkog plana, stihijski, šta se kasnije odrazilo na gradsku infrastrukturu, naročito u stanju puteva, vrlo uski putevi, bez trotoara, bez nekog posebnog reda i plana. U tom periodu neki srpski stanovnici, posebno kolonisti, počeli su da prodaju svoju imovinu, neki koji su je dobili besplatno, i da se raseljavaju (migriraju) u centrima, kao u Prištini, ali i u Srbiji. Oni migriraju zbog ekonomskih pogodnosti.¹¹

Period 1990 - 1999

Od 28 februara 1998 do 10 juna 1999, u opštini Uroševac bilo je sledeće stanje:

- Opština Uroševac je imala 45. sela sa 101.280 stanovnika, od kojih je oštećeno 31. selo. Šteta u stvarima za upotrebu, odeći i obući u opremi za kupatila u ukupnom iznosu od 10.352.600 DM.
- Oštećeno je 9. škola, 3. ambulante, 3. džamije i 27. skladišta, finansijske vrednosti od 1,370,340. DM
- Šteta u motornim vozilima je: 448. finansijske vrednosti 3.262.545 DM.
- Štete u stočarstvu i poljoprivredi iznose 6.544.085 DM.
- Ukupna šteta u Uroševcu dostiže iznos od 99.389.889 DM.
- U ovoj opštini je ubijeno 154. ljudi, 18. ljudi je nestalo, 74. je ranjeno, 90. kuća su granatirane, 1.267 kuća je zapaljeno, od kojih je 689. kuća prve kategorije; 495. kuća druge kategorije; 94. kuće u trećoj kategoriji. Spaljeno je i unisteno 765. krovova ukupne finansijske vrednosti od 60,182.585 DM¹²

2.1.1. Razvoj grada

U poređenju sa gradovima u regionu, Uroševac je jedan od najnovijih gradskih centara na Kosovu. Kao selo, formiran je u osmanskome periodu, uz glavni regionalni put sever-jug. Posle 1874. razvijen je u grad duž pruge Mitrovica - Skopje. Ova pruga je imala veoma veliki značaj za prevoz putnika i robe.

Ime Ferizaj (Uroševac) potiče od g. Feriz Shashivari, koji je vodio jednu gostionicu u selu. U ovom naselju postoje naselja još od davnina, koja su evidentirana od nekih iskopavanja izvršenih na teritoriji opštine.

Prvi koraci formiranja grada počinju nakon 1900. godine. U ovom periodu počinju da se razvijaju neke aktivnosti, kao što su zanatstvo i trgovina. Dominantna aktivnost u gradu bila je trgovina. Godine 1900. bilo je 400. domaćinstava u Uroševcu od kojih ukupno 200. su bile trgovačke i zanatske radnje.

Tokom Kraljevine Jugoslavije, grad Uroševac nastavlja da se razvija. Od tog vremena još uvek postoje neki objekti kao Dom kulture "Hivzi Sulejmani", izgrađen 1924. godine, i Gradska biblioteka, izgrađena 1928. godine. Godine 1941. grad je imao samo 5.000 stanovnika. Jedina kompanija tog perioda je bila fabrika crepova. Preduzeća i druge postojeće fabrike su osnovane nakon Drugog svetskog rata. Kasnije, Uroševac se razvija u jedan od najvećih industrijskih i komercijalnih centara na Kosovu.

¹¹ DDr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës 9, Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

¹² Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës 9, Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

2.2. Geografski položaj

Kosovo se nalazi u centru jugoistočne Evrope i ima površinu od 10,887 km². Kosovo se graniči sa Albanijom, Makedonijom, Srbijom i Crnom Gorom. Kosovo je teritorija sastavljena od širokih polja do visokih planina. Okružen je planinama -albanskih Alpa, sa nadmorskom visinom do 2.700 metara. Međutim, planine ne izoluju Kosovo. Reke su formirale duboke doline, zaobilazeći prirodne barijere i formirajući prirodne veze sa okolnim područjima. Na Kosovu su dve glavne oblasti, dolina Dukađina i Kosovska polja, koje su podeljene između sebe sa planinama Drenice. Na istoku, Kosovskom polju se pridružuje Pomoravlje (Anamorava).

Uroševac se nalazi na jugu centralnog dela Kosova. On predstavlja važnu raskrnicu, jer kroz Uroševac prolaze svi važni putevi Kosova od severa do juga i od istoka do zapada. Ovi putevi zatim nastavljaju u susednim zemljama u regionu.

Površina km ²	Broj stanovnika 2011	Gustina (ba/km ²)	Prosečna nadmorska visina
344.64	108,610	315.14	500m

Tablica 1 Prostorne karakteristike opštine

Opština Uroševac ima 344.64 km², ima ukupno 44. sela, u kojima živi polovina stanovništva ove opštine. Najveća sela su Tankosić (Tankosićja), Grebno, Kamenoglava, u kojima živi više od 6.000 ljudi. Opština Uroševac nakon poslednjeg popisa stanovništva ima 108.610 stanovnika¹³, dok prema poslednjem Godišnjaku 2016. u opštini trenutno živi 101.174 stanovnika, od kojih polovina živi u gradu i polovina na selu.¹⁴ Od drugih zajednica živi oko 3700. ljudi, uglavnom aškalija, roma, goranaca, muslimana, i srba, koji predstavljaju oko 2,06% populacije.

	Ruralna naselja	Urbana naselja
Broj naselja	45	8
Površina (ha)	2300.92	1837.1
Broj stanovnika	65,982	42,628
Gustoća (st/ha)	28.68	23.20

Tablica 2 Karakteristike naselja opštine

Pored 45 ruralnih naselja i 8 urbanih naselja, opština je identifikovala 6 neformalnih naselja, pet u gradskom području i jedno u ruralnom području.

Železnička mreža na Kosovu trenutno ima relativno nizak standard. Tradicionalno se koristi samo za prevoz robe, uz samo mali broj vozova za javni prevoz. Kroz grad Uroševac prolazi pruga, koja je planirana da se proširi sa novom železničkom linijom koja će dodatno povezati Gnjilane i Uroševac i dalje sa Bujanovcem. Okolna oblast oko Uroševca se uzima kao završetak Kosovskog polja i njegov prostorni odnos sa Pomoravljem. Ovaj region se graniči sa Šar-planinom na jugozapadu, sa Karadakom i Pomoravljem na istoku, i planinama Drenice na severozapadu. Kroz teritoriju opštine teku brojne reke i potoci. Glavna reka je Nerodimka, koja prolazi kroz grad Uroševac. Ova reka je pokrivena unutra u gradu. Hidrografiju ove reke čine 13 tokova. Nadmorska visina reke u Uroševcu je 580m.

Opština Uroševac ima povoljan geografski položaj za ekonomski razvoj. Na istoku se graniči sa opštinom Gnjilane i Vitinana, od kojih centara ima putnu udaljenosti od 32. ili 21. km. Na jugu se graniči sa opštinom Kačanik (16 km) na jugozapadu sa Štrpcem (32 km) na zapadu sa Prizrenom (60 km) i SuvaRekom (42 km) i na severu sa Štimljem (13 km) i Lipljanom (17 km). Udaljenost Uroševca od glavnog grada Kosova, Prištine, je 36. km, a 48. km od

¹³ Kosovska Agencija Statistika

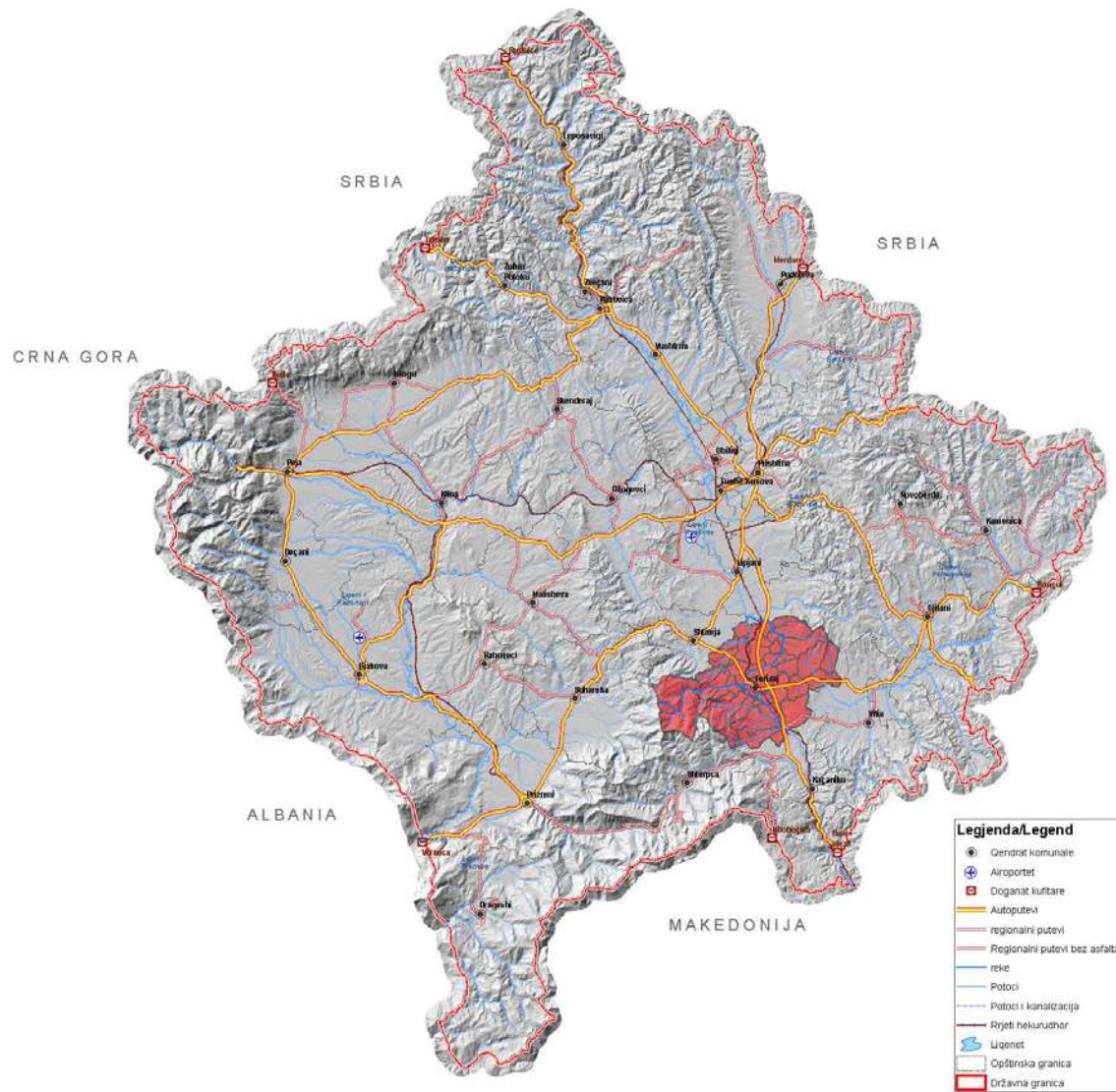
¹⁴ Agjencia e Statistikave të Kosovës, Vjetari Statistikor i Republikës së Kosovës, Prishtinë, 2016

Skoplja. Avio veze Uroševca ostvaruju se preko aerodroma u Prištini koji je udaljen 33. km. Putna udaljenost Uroševac - Tirana je 350. km, a sa lukom Drača 384. km. Kroz Uroševac prolazi glavna arterija Kosova, magistralni put M2 / E65 u pravcu Skoplja, kao i magistralni put M25-3 koji povezuje Uroševac i Gnjilane sa Bujanovcem. Ovo predstavlja most povezivanja između Kosova i evropskog koridora. Magistralni put M25 / E752 povezuje Uroševac sa Prizrenom.

Postoje planovi za izgradnju autoputa, koji povezuje Prištinu i Niš sa koridorom evropskog transporta na severoistoku i sa Tiranom i Jadranskim morem na jugozapadu. Izgradnja autoputa Merdare, Priština, Vrbnica i Drač će biti od velikog značaja kako za saobraćaj unutar Kosova , tako i za međunarodne veze. Uroševac ima tradicionalno veoma dobre trgovinske i kulturne veze sa Kumanovom i Skopljem i sa Bujanovcem i Preševom. Za vreme Jugoslavije, Uroševac je bio jedan od glavnih industrijskih i trgovinskih centara Kosova . Ovde i danas ima jedan relativno veliki broj fabrika, iako većina njih ne proizvode. Zemljište u opštini Uroševac je veoma plodno i sa dobrim uslovima za razvoj poljoprivrede.

Isto tako, Opština Uroševac je bogata i podzemnim resursima koji mogu da se koriste. Opština ima i termalne vode i atraktivne predele, koji omogućavaju održivi razvoj turizma.

ZAPOSLENI: EMPLOYER: Opština Uroševac Ferizaj Municipality Uroševac, 70000	DIZAJNER: DESIGNER: 	RAZVOJNI PLAN OPŠTINE - UROŠEVAC MUNICIPAL DEVELOPMENT PLAN OF FERIZAJ					 Globalna projekcija: Transverse Mercator Geografski sistem koordinata: OCS/ETRS 1989 Nacionalni koordinacioni sistem: Kosovo BRTM Ploština Meritnik: Osmak Jednica: Kilometri	Format: Format: A1 gdnos: gdnos: 1/50,000	Naslov Map MAP TITLE: Geografski položaj Opština Uroševac Geographical Location Vozdani W Zemljopisni
			A 2017 First Issue Rev: 01.01.2023	Author Checked Usa Approved Usa	<table border="1"> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>				

Mapa 5 Geografski položaj opštine Uroševac

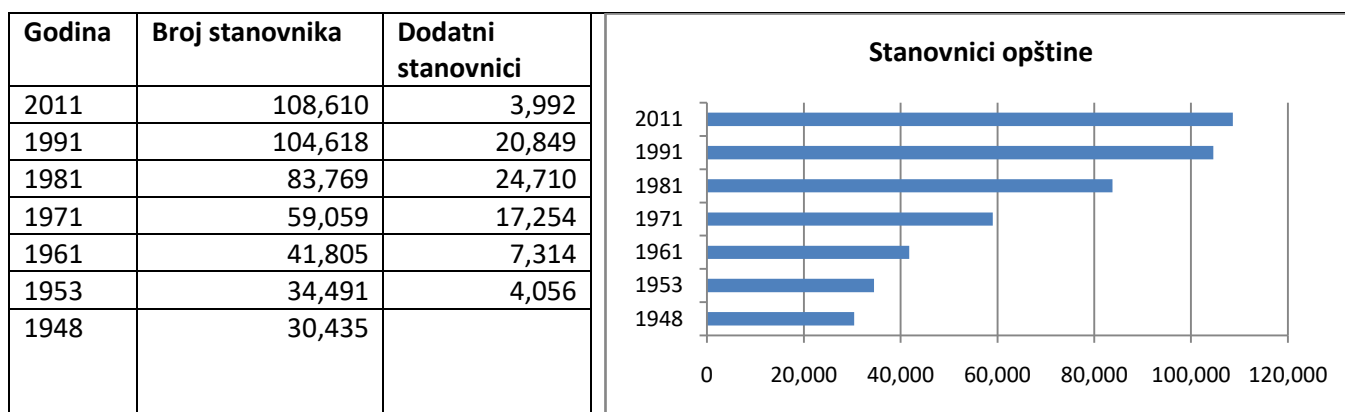
2.3. Demografija

Baza podataka o stanovništvu na Kosovu uopšte, kao i stanovništvo grada i opštine Uroševac, je relativno nezvesno. Poslednji opšti popis na Kosovu bio je 1991. godine, i podaci koji su prikazani pokazali su se kao nesigurni. Sigurniji opšti popis datira iz 1981. i 1971. godine. Međutim, ovi podaci se ne mogu posmatrati kao dovoljna osnova da se ocenjuju razvoj populacije između tadašnjeg vremena i sadašnjeg. Tako da, svaka prognoza o porastu stanovništva može da se zasniva samo na ovim procenama i kalkulacijama.

Budući da smo potpuno svesni nedostataka u bazi podataka, ipak, prognoze razvoja stanovništva su od suštinskog značaja za bilo koji proces strateškog planiranja; štaviše, prognoze koje su dole navedene mogu se smatrati privremenim i mogu biti ispravljene odmah kada budu na raspolaganju tačni podaci, iz popisa stanovništva. Budući razvoj stanovništva na Kosovu i Uroševcu, koji zavisi od mnogih faktora, kao što su ekonomski, socijalni i politički faktori, ne može se dobro predvideti bez odgovarajućih statističkih podataka. Upravo zbog toga, uzet je u obzir koncept prostornog planiranja prema jednom održivom urbanističkom planu koji se može sprovesti korak po korak, kao uslov relativnih potreba za stanovanje, trgovinu ili javnu izgradnju tokom vremena.

Druge procene uzimaju u obzir znatno manji porast stanovništva. Cifre predstavljene od strane UNMIK-u 2002. (ESTAP) na primer zasnivaju se na skali od smanjenja porasta stanovništva od 1,1% na godišnjem nivou, što je za oko pola stepena porasta, pod pretpostavkom OEBS-a. Prema podacima predstavljenim od vitalne (životne) statistike (ESK 2004), stopa rođenja (živi) u 2003. godini iznosi 13,2 na hiljadu, i stopa prirodnog priraštaja je 10,5 na hiljadu, što može biti jednako godišnjem prirodnom priraštaju populacije od oko 1,05%, pozivajući se na trenutnu populaciju od 1,860.000 stanovnika na Kosovu.

U 2011. godini, Agencija za statistiku Kosova je uradila popis stanovništva, na koji se zasniva ovaj Opštinski profil.¹⁵

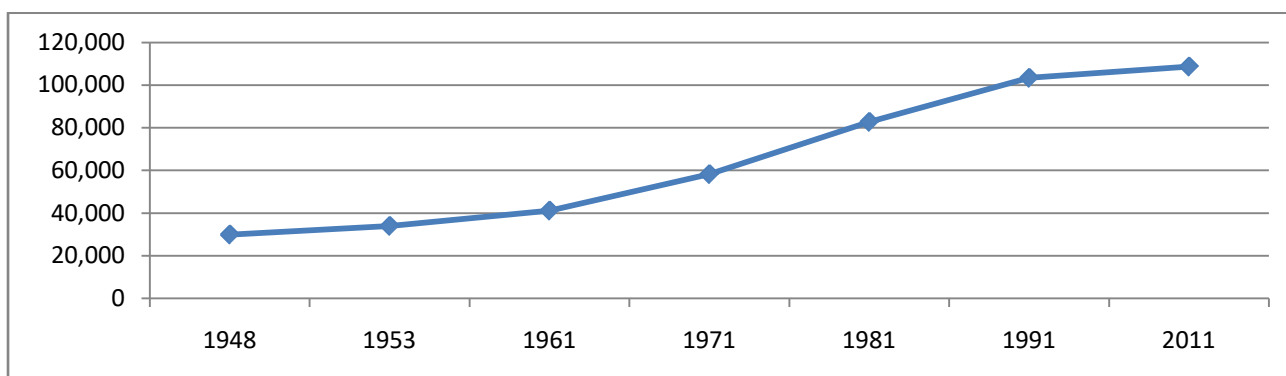

Tablica 3 Broj stanovnika opštine Uroševac tokom perioda 1948 - 2011

Prema analizi broja stanovnika Uroševca, u periodu 1948 - 2011. godine broj stanovnika u Uroševcu skoro se utrostručio, povećanjem od 78.175 dodatnih stanovnika. Prema postojećim podacima, broj stanovnika u opštini je porastao za 1.150 godišnje, što ne odgovara postepenom porastu stanovništva. Ova pretpostavka za buduće projektovanje ne može se uzeti u obzir, jer u opštini Uroševac pre 1999. godine živeli su predstavnici drugih zajednica koji su napustili Kosovo i sačinjavali su 10% od ukupnog broja stanovnika. Osim pripadnika drugih zajednica koji su napustili Kosovo posle 1999. godine, i mnogi Albanci su bili prisiljeni da napuste zemlju tokom

¹⁵ Agencija Statistika Kosova, Demografski podaci prema opštinama – Popis stanovništva, porodičnih gazdinstava i stanova 2011, Priština, april 2013.

1991-1999, koji se pretpostavlja da predstavljaju 20% od ukupnog broja stanovnika u opštini.¹⁶ Iz tog razloga, registar stanovništva označava oštar pad za period 1991 - 2011. Tako da prava projekcija povećanja broja stanovnika u opštini, u periodu 1948 - 2011, je 93.810 dodatnih lica ili 1.380 dodatnih lica godišnje.

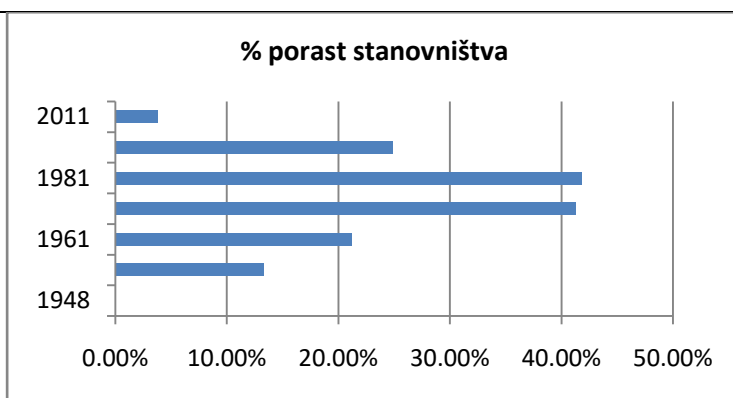

Grafikon 1 Razvoj broja stanovnika od 1948 – 2011. godine

Prema analizi broja stanovnika Uroševca, tokom perioda 1948 – 2011:

- Od 1948 - 1953. godine broj stanovnika se povećao za 13% ili 2. 53% na godišnjem nivou;
- Od 1953 - 1961. godine broj stanovnika se povećao za 21% ili, 2. 43% godišnje;
- Od 1961 - 1971. godine broj stanovnika je povećan za 41. ili 3.25% godišnje;
- Od 1971 - 1981. godine broj stanovnika je porastao za 42% ili 3.56% godišnje;
- Od 1981 - 1991. godine broj stanovnika se povećao za 25% ili 2.25% godišnje; dok
- Od 1991 - 2011. godine broj stanovnika je porastao za 4% ili 0.19% godišnje.
- Prema gornjoj analizi, tokom perioda 1948 – 2011. Broj stanovnika opštine zabeležio je povećanje za 225%.

Godina	Porast stanovništva	Godišnji porast
2011	4%	0.19%
1991	25%	2.25%
1981	42%	3.56%
1971	41%	3.52%
1961	21%	2.43%
1953	13%	2.53%
1948	/	

Tablica 4 Procenat povećanja broja stanovništva tokom perioda 1948 – 2011

- Kao što je prikazano u statistici u poslednjih 68. godina, popis stanovništva je opao u periodu 1991 - 2011. Međutim, ova pretpostavka za buduće projektovanje ne može se uzeti u obzir, jer u opštini Uroševca pre 1999. godine živeli su članovi ostalih zajednica koji su napustili Kosovo i čine 20% od ukupnog broja stanovnika.
- Prema tome, realna projekcija porasta broja stanovnika u opštini, u periodu 1948 - 2011, je 93.810 dodatnih ljudi ili 1.380 dodatnih ljudi godišnje.

¹⁶ Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës 9, Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004

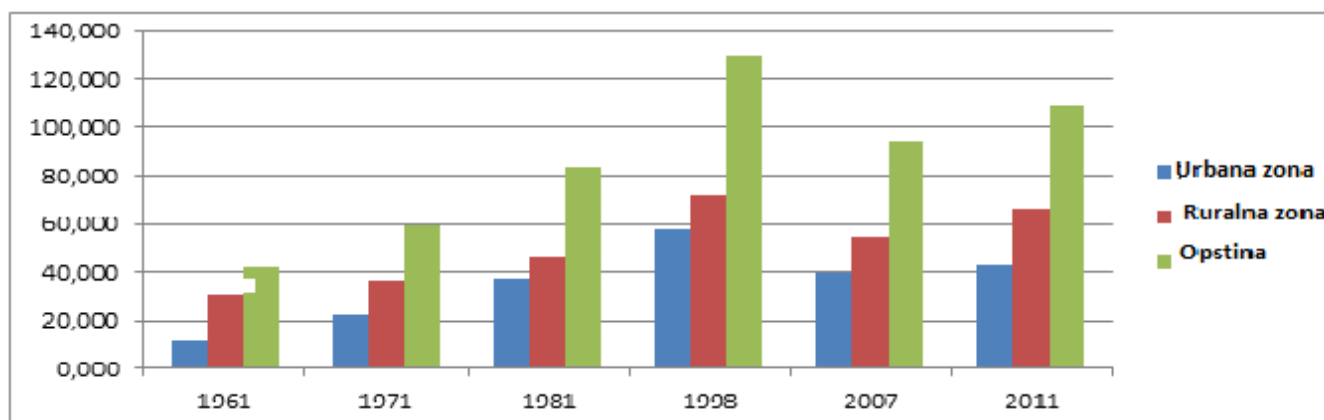
Ali, da bi postavili realne projekcije za trenutni broj i predviđeni broj stanovništva za 8. narednih godina, analize treba da se zasnivaju na zvaničnim prognozama Statističkog Godišnjaka Republike Kosova u 2016. godini, koji je sastavio Agencija za statistiku Kosova.

2.3.1. Stanovništvo prema urbanim i ruralnim zonama

Kako bi se utvrdile razvojne politike, neophodno je analizirati koncentraciju stanovništva po ruralnim i urbanim sredinama.

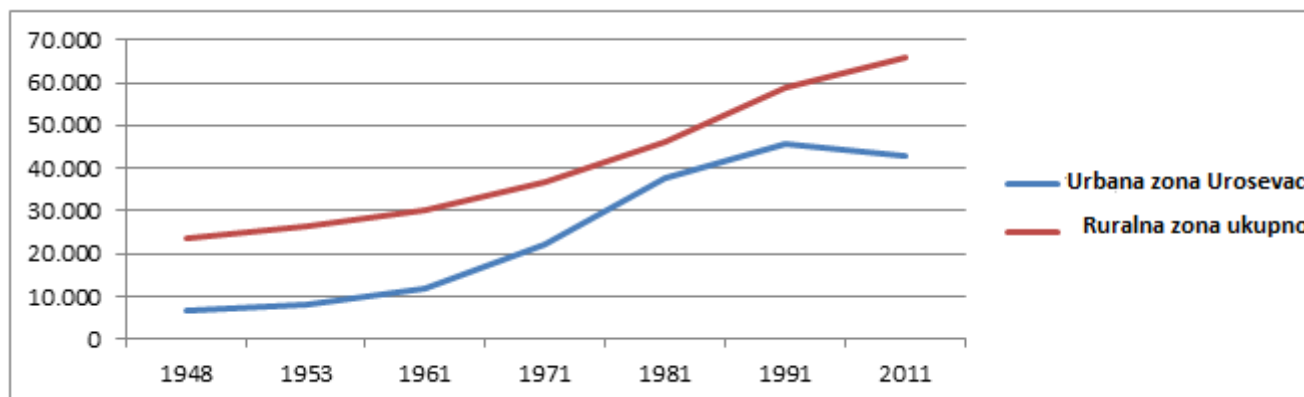
	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2011
Urbane zone	6,685	8,165	11,665	22,239	37,723	45,645	42,628
Ruralne zone	23,750	26,326	30,140	36,820	46,046	58,973	65,982

Tablica 5 Broj stanovnika za 1948, 1953, 1961, 1971, 1981, 1991 godinu i 2011

Grafikon 2 Broj stanovnika tokom 50.zadnjih godina

Prema analizi poslednjih 68. godina, primećuje se pad broja stanovnika u urbanom području za -3.017 stanovnika u periodu 1991-2011, dok se u ruralnim sredinama primećuje porast broja stanovnika za +7.009 stanovnika.

Grafikon 3 Odnos broja stanovnika tokom zadnjih 68.godina za urbane i ruralne zone

Prema analizi poslednjih 68. godina, primećuje se pad broja stanovnika u urbanom području za -6.31% stanovnika u periodu 1991 - 2011, dok se u ruralnim sredinama primećuje porast broja stanovnika za 11.89%.

2.3.2. Stanovništvo prema starosnoj dobi i polu

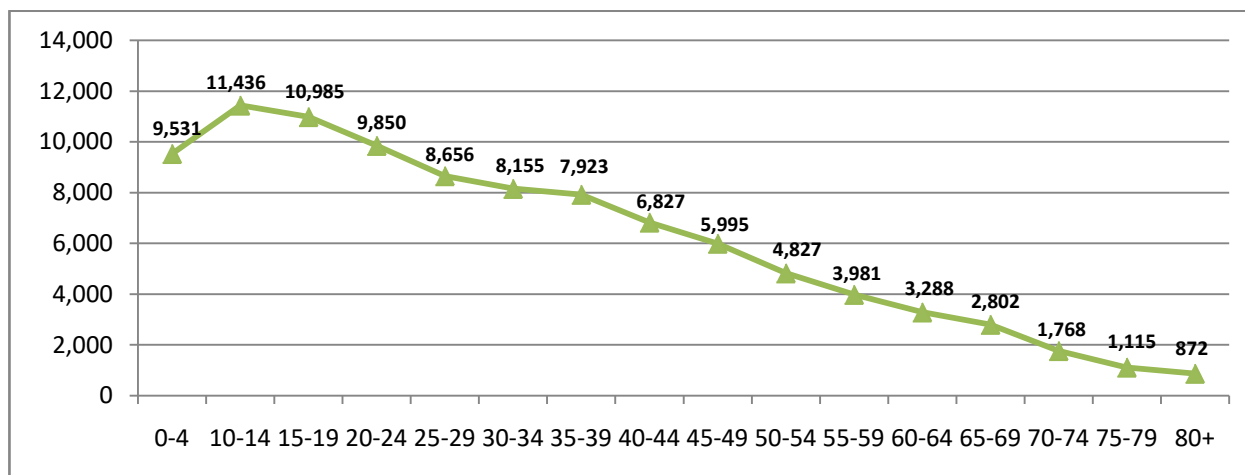
Prema zvaničnom popisu iz 2011. godine navodi se da je sastav stanovništva po starosnoj grupi značajno smanjen -11.21% u starosnoj grupi od 0-4 godina i -7.90% u starosnoj grupi 5-9 godina.

Starosne grupe	Muški	Ženski	Ukupno	Bilans(+/- stanovnika)	Bilans (+/- %)
0-4					
5-9					

0-4 godina	4952	4579	9,531	-1068	-11.21%
5-9 godina	5440	5159	10,599	-837	-7.90%
10-14 godina	5887	5549	11,436	451	3.94%
15-19 godina	5696	5289	10,985	1135	10.33%
20-24 godina	5126	4724	9,850	1194	12.12%
25-29 godina	4461	4195	8,656	501	5.79%
30-34 godina	4,024	4,131	8,155	232	2.84%
35-39 godina	3,848	4,075	7,923	1096	13.83%
40-44 godina	3,304	3,523	6,827	832	12.19%
45-49 godina	2,927	3,068	5,995	1168	19.48%
50-54 godina	2,434	2,393	4,827	846	17.53%
55-59 godina	1,975	2,006	3,981	693	17.41%
60-64 godina	1,640	1,648	3,288	486	14.78%
65-69 godina	1,368	1,434	2,802	1034	36.90%
70-74 godina	903	865	1,768	653	36.93%
75-79 godina	494	621	1,115	243	21.79%
80+ godina	362	510	872	-	-
Ukupno	54841	53769	108,610		

Tablica 6 Sastav stanovništva prema starosnoj dobi za četiri godina

Prosečan pad od -9.55% za starosnu grupu 0-8 godina, pokazuje da je broj stanovnika u opadanju u periodu 2002-2011.

Grafikon 4 Dijagram sastava stanovništva prema starosnoj dobi od četiri godina

Prema zvaničnom popisu u 2011. pokazuje se da je odnos polova gotovo jednak u opštini Uroševac, koji se sastoji od 50,49% muškaraca i 49,51% žena.

Muški	Ženski
54,841	53,769
50.49%	49.51%

Tablica 7 Broj i procenat stanovnika na polnoj osnovi u toku 2011. godine

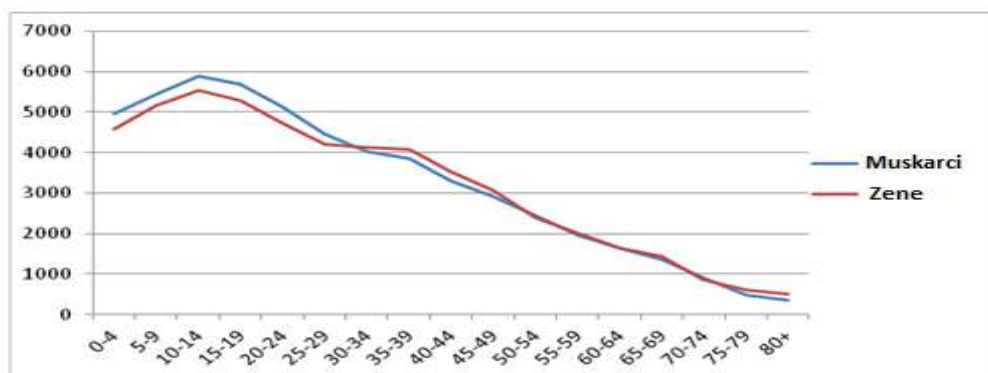
Gornja Tablica pokazuje da je sastav stanovništva prema rodnoj pripadnosti dobro balansiran i ne predstavlja značajan faktor migracije ka ili van opštine.

Prema zvaničnom popisu iz 2011. godine pokazuje da sastav stanovništva prema starosnoj dobi i na osnovu pola nema velike promene koje upozoravaju na neku zabrinutost u pogledu prostornog planiranja.

Starosna grupa	Muški	Ženski	% Muški	% Ženski
0-4 godina	4952	4579	48.04%	51.96%
5-9 godina	5440	5159	48.67%	51.33%
10-14 godina	5887	5549	48.52%	51.48%
15-19 godina	5696	5289	48.15%	51.85%
20-24 godina	5126	4724	47.96%	52.04%
25-29 godina	4461	4195	48.46%	51.54%
30-34 godina	4,024	4,131	50.66%	49.34%
35-39 godina	3,848	4,075	51.43%	48.57%
40-44 godina	3,304	3,523	51.60%	48.40%
45-49 godina	2,927	3,068	51.18%	48.82%
50-54 godina	2,434	2,393	49.58%	50.42%
55-59 godina	1,975	2,006	50.39%	49.61%
60-64 godina	1,640	1,648	50.12%	49.88%
65-69 godina	1,368	1,434	51.18%	48.82%
70-74 godina	903	865	48.93%	51.07%
75-79 godina	494	621	55.70%	44.30%
80+ godina	362	510	58.49%	41.51%
Ukupno	54841	53769		

Tablica 8 Sastav stanovništva prema starosnoj grupi od četirigodina

Iz grafikona, se primećuje mali porast broja muških stanovnika, ali to ne predstavlja nikakvu pretnju uravnoteženog odnosa polova.

Grafikon 5 Dijagram sastava stanovnika prema starosnoj grupi četirigodina

Prema statističkim godišnjaku u opštini Uroševac, trenutno boravi 101,174.

2011	2012	2013	2014	2015	2016
108.610	109.899	111.141	111.842	107,985	101.174

Tablica 9 Razvoj broja stanovnika u opštini tokom proteklih šest godina

2.3.3. Stanovništvo prema etničkoj pripadnosti

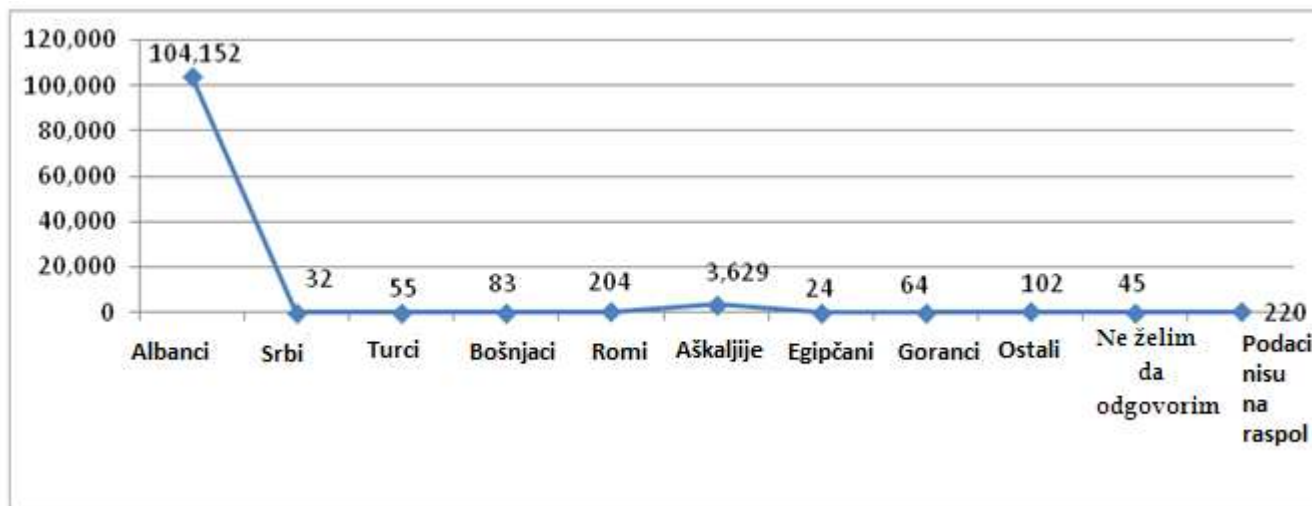
Što se tiče etničke pripadnosti, u opštini Uroševac dominira albanska etnička pripadnost koja predstavlja 95,90% od ukupnog broja stanovnika.

Albanci	Srbi	Turci	Bošnjaci	Romi	Aškallije	Egipčani	Goranci	Ostali	Radije ne želim da odgovorim	Podaci nisu na raspolaganju
104,152	32	55	83	204	3,629	24	64	102	45	220
95.90%	0.03%	0.05%	0.08%	0.19%	3.34%	0.02%	0.06%	0.09%	0.04%	0.20%

Tablica 10 Broj stanovnika prema etničkoj pripadnosti, na osnovu zvaničnog popisa iz 2011. godine

Druga po redu zajednica po veličini etničke pripadnosti je Aškallji zajednica koja predstavlja 3.34% stanovnika i Romi skoro 1% stanovnika.

Grafikon 6 Dijagram sastava stanovnika prema etničkoj pripadnosti

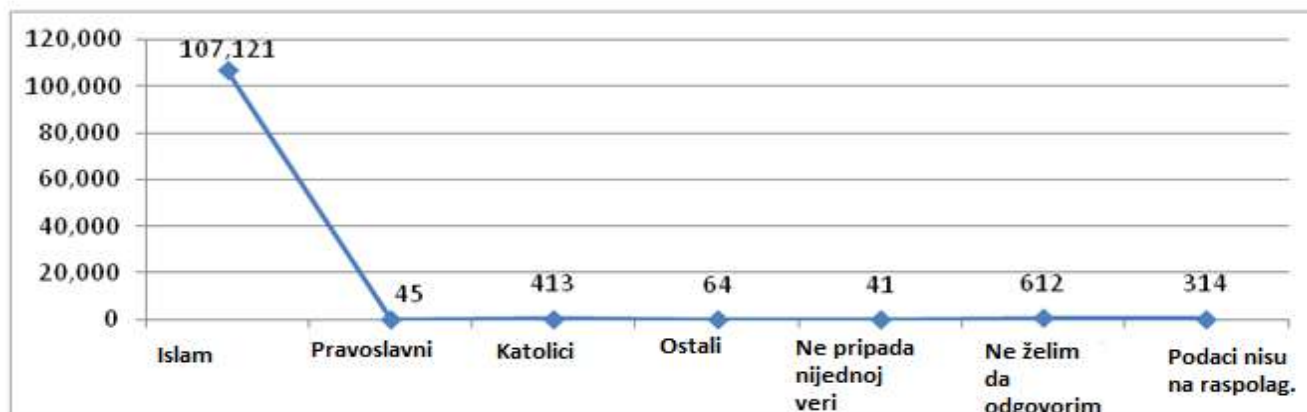
2.3.4. Stanovništvo prema verskoj pripadnosti

Što se tiče verske pripadnosti, u opštini Uroševac dominira verska pripadnost muslimana koja predstavlja 98.63% ukupnog broja stanovnika.

Islam	Pravoslavni	Katolici	Ostalo	Ne pripada nijednoj veri	Radije ne želim da odgovorim	Podaci nisu na raspolaganju
107,121	45	413	64	41	612	314
98.63%	0.04%	0.38%	0.06%	0.04%	0.56%	0.29%

Tablica 11 Broj stanovnika prema verskoj pripadnosti, na osnovu zvaničnog popisa iz 2011. godine

Druga po redu zajednica po veličini prema verskoj pripadnosti su katolici koji predstavljaju 0.38% stanovnika.

Grafikon 7 Dijagram stanovništva prema verskoj pripadnosti

2.3.5. Domaćinstva

Na osnovu popisa stanovništva iz 2011. godine, u opštini ima ukupno 18.359 domaćinstava, sa prosekom od 5,9 članova po domaćinstvu i proseka 13m² stambenog prostora po glavi stanovnika.

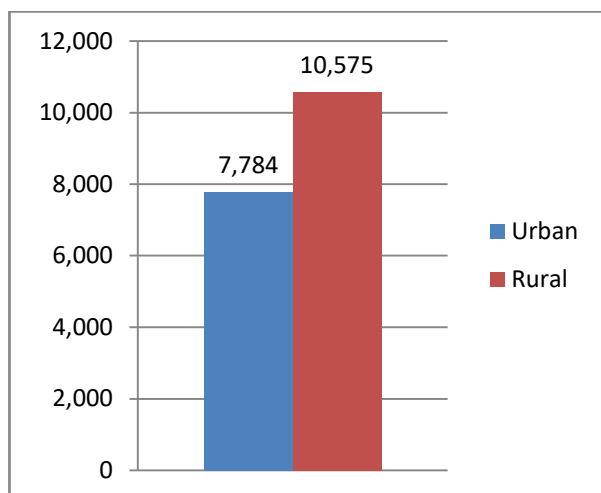
	Domaćinstva	Obični stanovi koje koriste obični stanari	Prosek broja osoba po domaćinstvu	Prosek prostora po m ² iskorišćen po glavi stanovnika
Ukupno	18,359	18,105	5.9	13.0
Urbano	7,784	7,653	5.5	14.1
Ruralno	10,575	10,452	6.2	12.4

Tablica 12 Domaćinstva, broj stanova, porodice i prosečan prostor po glavi stanovnika

Prema registru, 57,60% domaćinstava živi u ruralnom području, koje se razlikuje od mnogih drugih opština, gde su stanovnici emigrirali posle rata ka gradskom području. Dok je prosečan broj članova po domaćinstvu 5.9 članova po porodici, odnosno 6.2 članova u ruralnim područjima i 5.5 članova u gradskom području.

	Broj domaćinstava	Procenat domaćinstava
Urbano	7,784	42.40%
Ruralno	10,575	57.60%

Tablica 13 Procenat domaćinstava prema ruralnom ili urbanom naselju

Grafikon 8 Odnos domaćinstava između ruralnog i urban

2.3.6. Prirodna kretanja

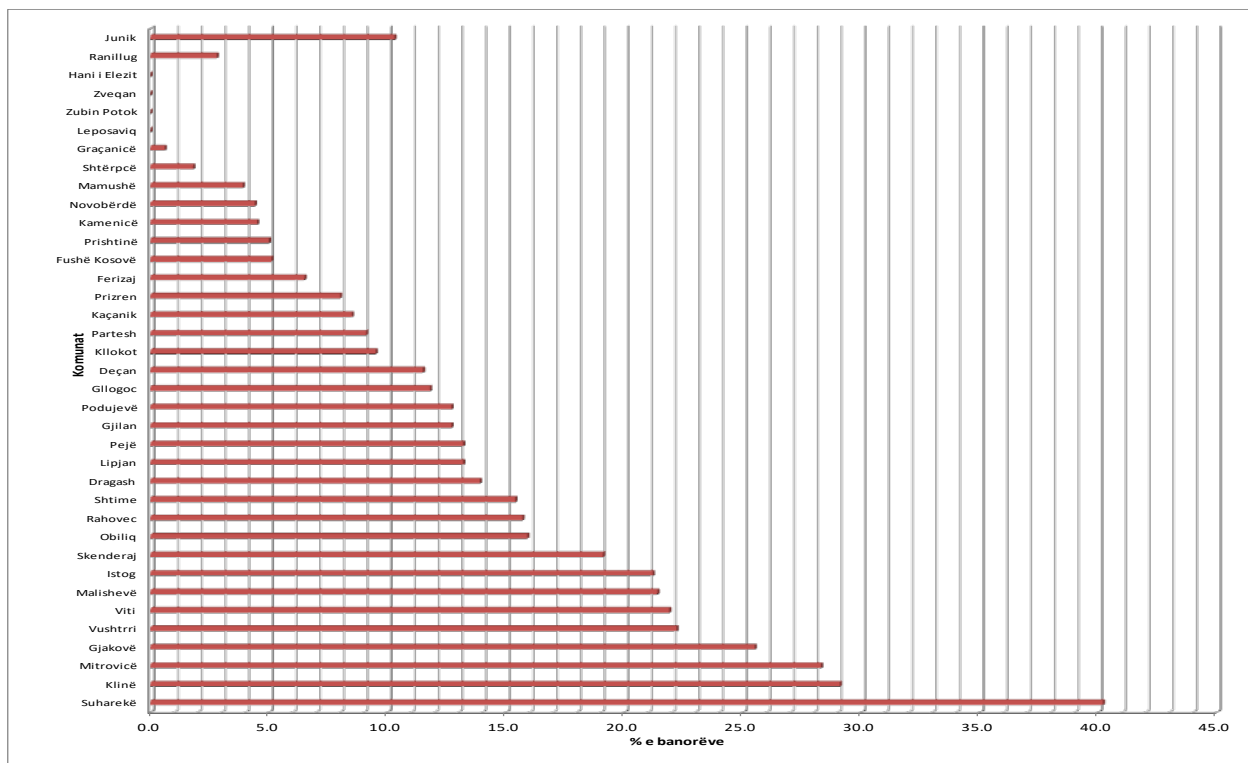
2.3.6.1. Međunarodna migracija

Za razliku od drugih opština, malo uroševčana je migriralo u inostranstvo. Sa -6.5% međunarodne migracije, u smislu bilansa međunarodne migracije, opština Uroševac se nalazi na 24. mestu.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	24
Suwareka	Klina	Mitrovica	Đakovica	Vučitern	Vitina	Mališevo	Istog	Srbica	Obilić	Uroševac
-40.2	-29.1	-28.3	-25.5	-22.2	-21.9	-21.4	-21.2	-19.1	-15.9	-6.5

Tablica 14 Redosled opština u poređenju sa međunarodnom migracijom stanovnika drugih opština

Dok niska migracija je dobar pokazatelj za razvoj turizma, u ekonomskom smislu to predstavlja razlog za zabrinutost, jer niske migracije su dokaz da su doznake niske za stanovnike.

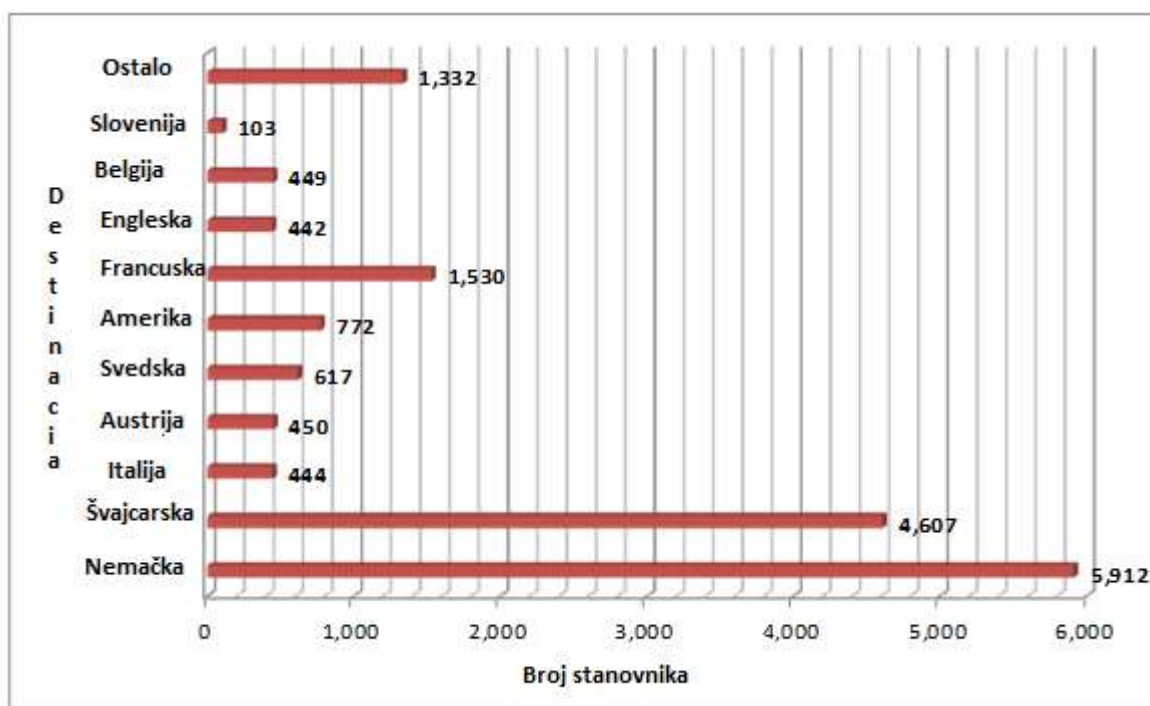

Grafikon 9 Procenat stanovnika koji su migrirali van zemlje za svaku opštinu

Na osnovu broja stanovnika opštine, Nemačka i Francuska vode sa 5.912 stanovnika, odnosno 4.607 sa 103 stanovnika

Nemačka	Švajcarska	Italija	Austrija	Švedska	Amerika	Francuska	Engleska	Belgija	Slovenija	Ostalo
5,912	4,607	444	450	617	772	1,530	442	449	103	1,332

Tablica 15 Broj imigranata opštine prema prebivalištu

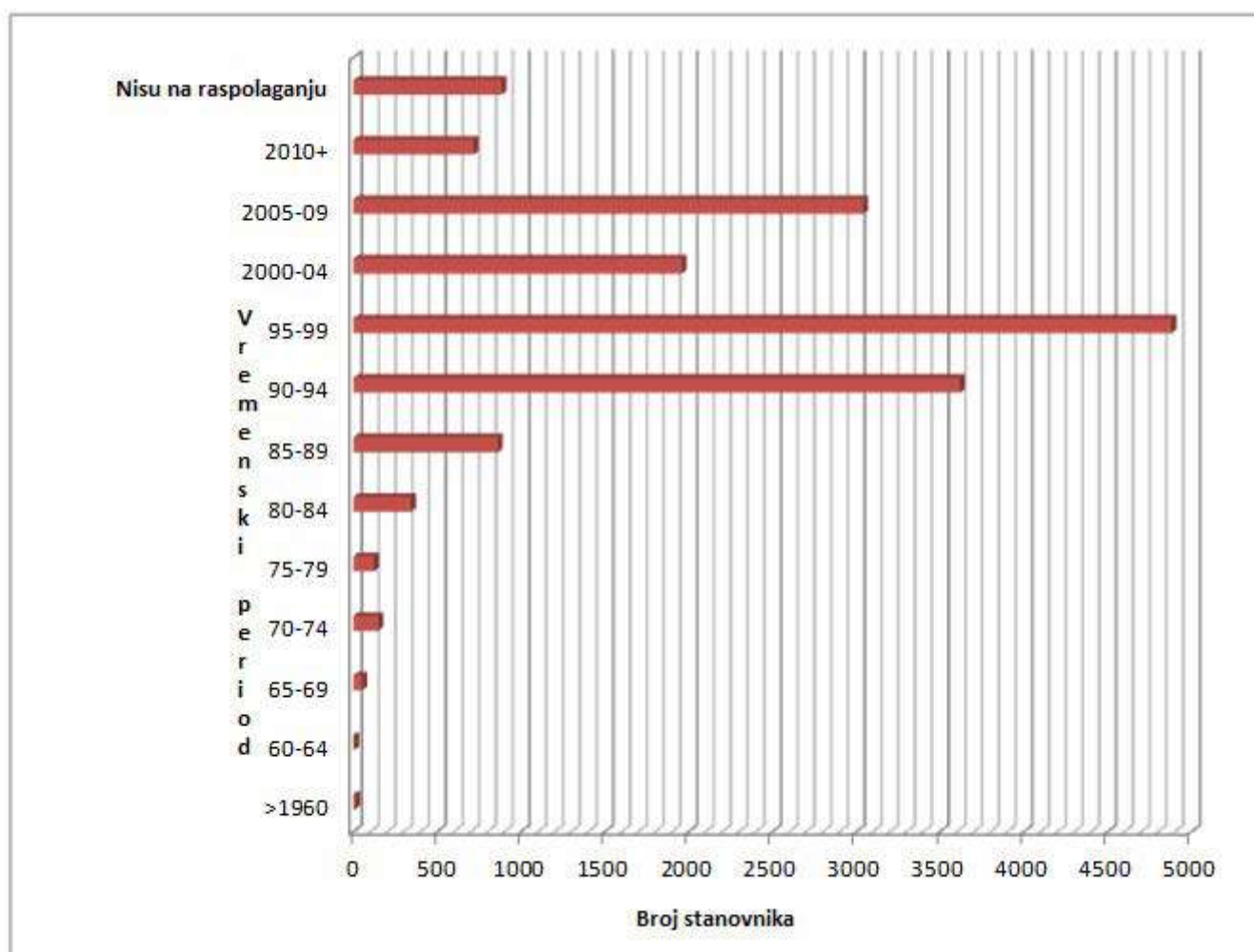
Grafikon 10 Dijagramimigranata prema mestu boravka

Najveća migracija u opštini zabeležena je tokom 1990. - 2000. godine, kada je blizu 8.000 ljudi emigriralo u inostranstvu.

>1960	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	2000-2004	2005-2009	2010+	Nisu na raspolaganju
11	5	52	150	124	344	863	3,620	4,883	1,960	3,043	718	885
9	3	38	128	88	223	561	2,360	2,684	976	1,606	363	418
2	2	14	22	36	121	302	1,260	2,199	984	1,437	355	467

Tablica 16 Broj migranata opštine prema periodu migracije

Nakon 2010. godine primećuje se blagi pad u broju stanovnika koji su migrirali u inostranstvu. Tokom ovog perioda su emigrirali u inostranstvo, otprilike samo 1.600 stanovnika.

Grafikon 11 Dijagram broj migranata prema vremenskim periodima

Najveći razlozi koji su izazvali migraciju u opštini su zaposlenost i spajanje porodice.

Ukupno	Zaposlenost	Studije	Porodično	Rat 1998/99	Ostalo	Nema podataka
16,658	6,535	128	6,917	2,015	636	427

Tablica 17 Razlozi migracije

2.3.6.2. Nacionalna migracija

Što se tiče nacionalne migracije opština Uroševac je među 14. opština koje imaju pozitivan bilans migracije u pravcu opštine opštine. Što se tiče migracije prema opštinama, Uroševac je sedma opština sa pozitivnim bilansom od + 5,3% mladih migranata.

Redosled	Opština	Procenat stanovnika koji su migrirali u opštini
1	Gračanica	23.2%
2	Klokot	22.5%
3	Kosovo Polje	17%
4	Priština	15.2%
5	Parteš	12.3%
6	Ranilug	7.4%
7	Uroševac	5.3%
8	Novobrdo	5.2%
9	Junik	5.2%
10	Prizren	4.8%

Tablica 18 Redosled opština prema broju migranata koji su migrirali u pravcu opštine

Što se tiče završnog bilanca za 2015. godinu, opština Uroševac ima negativni bilanc od -3.12%, što pokazuje da sve više ljudi napušta Uroševac, nego što migriraju u njegovom pravcu. Međutim, u odnosu na većinu kosovskih opština, ovaj negativan bilanc nije tako visok.

Ukupan broj migracije	Procenat migracije u odnosu na rezidentno stanovništvo opštine	Ukupno učešće nacionalne migracije	Opšti bilanc
7,566	6.97%	3.85%	3.12%

Tablica 19 Opšti bilanc migracije

2.3.7. Nivo obrazovanja

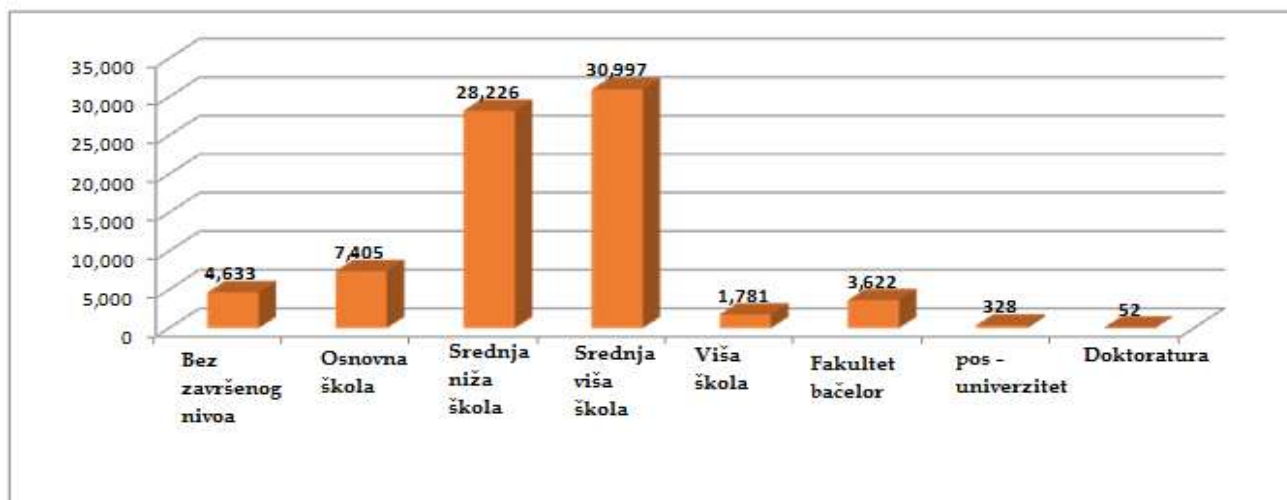
Prema popisu iz 2011. godine, u opštini Uroševac je identifikovano ukupno 77,044 stanovnika koji su se kvalifikovali za anketiranje stanovnika prema nivou obrazovanja.

Bez završenog nivoa	Osnovna škola	Srednja niža škola	Srednja viša škola	Viša škola	Fakultet, Bačelor	Pos-univerzitetsko	Doktoratura
4,633	7,405	28,226	30,997	1,781	3,622	328	52

Tablica 20 Broj stanovnika iznad 15-godina prema najvišem nivou završenog obrazovanja

Što se tiče nivoa obrazovanja dominira broj stanovnika koji su završili srednju višu školu, odnosno 30.997 stanovnika, dok najmanje postoje ljudi koji su završili Doktoraturu, odnosno 52. osobe. Zabrinjava činjenica da 4,633 ljudi nije završilo bilo koji nivo obrazovanja, i od toga:

- 3,383 su albanci;
- 699. su aškaljije;
- 37. su romi.

Grafikon 12 Dijagram broja stanovnika iznad 15. godina prema najvišem završenom nivou obrazovanja

Na osnovu podataka iz Agencije za statistiku Kosova, pokazuje da u opštini živi mali broj ljudi koji su završili univerzitetske studije, odnosno samo 5,2% njih.

Slede procenti stanovnika poređani prema stepenu obrazovanja:

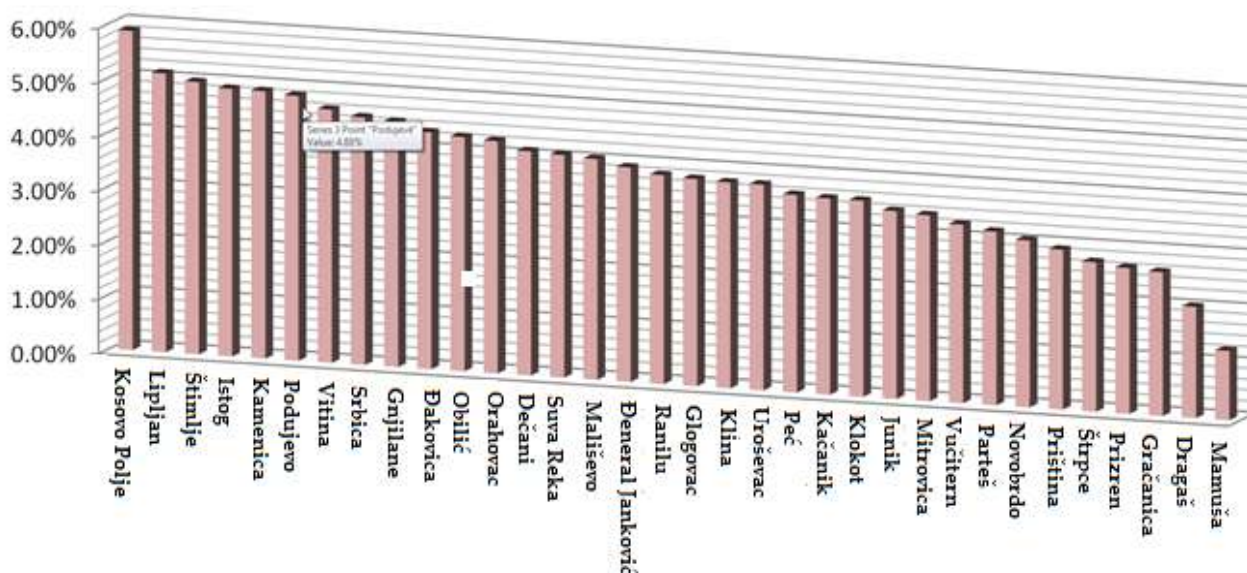
- 6.01 % bez bilo kog završenog nivoa obrazovanja;
- 9.61% završena osnovna škola;
- 36.64% završena niža srednja škola;
- 40.23% završena srednja viša škola;
- 2.31% završena viša škola;
- 4,70% završen fakultet, bachelor;
- 0.43% završene postdiplomske studije;
- 0.07 % završena Doktoratura.
- Dok u pogledu nepismenosti, u 2011. godini u opštini je identifikovano ukupno 3.357 nepismenih.

Klasifikacija	Opština	Br. stanovnika <10 god.	Br. Nepismenih stanovnika	% nepismenih stanovnika
1	Kosovo Polje	28209	1661	5.89%
2	Lipljan	46463	2390	5.14%
3	Štimlje	21896	1100	5.02%
4	Istog	32634	1611	4.94%
5	Kamenica	30696	1514	4.93%
6	Podujevo	70739	3455	4.88%
7	Vitinana	38117	1780	4.67%
8	Srbica	41408	1891	4.57%
9	Gnjilane	75980	3437	4.52%
10	Đakovica	79130	3458	4.37%
11	Obilić	17317	748	4.32%
12	Orahovac	46449	1990	4.28%
13	Dečani	33363	1380	4.14%
14	Suvareka	48912	2009	4.11%
15	Mališevo	42512	1731	4.07%

16	Đeneral Janković	7558	299	3.96%
17	Ranilug	3451	133	3.85%
18	Glogovac	47305	1807	3.82%
19	Klina	31271	1187	3.80%
20	Uroševac	88480	3357	3.79%
21	Peć	80576	2936	3.64%
22	Kaćanik	27228	985	3.62%
23	Klokot	2157	78	3.62%
24	Junik	4967	172	3.46%
25	Mitrovica	58753	2012	3.42%
26	Vučitern	57346	1888	3.29%
27	Parteš	1562	50	3.20%
28	Novobrdo	5651	174	3.08%
29	Priština	165362	4875	2.95%
30	Štrpce	5767	159	2.76%
31	Prizren	146464	3937	2.69%
32	Gračanica	8790	233	2.65%
33	Dragaš	28363	582	2.05%
34	Mamuša	4298	55	1.28%

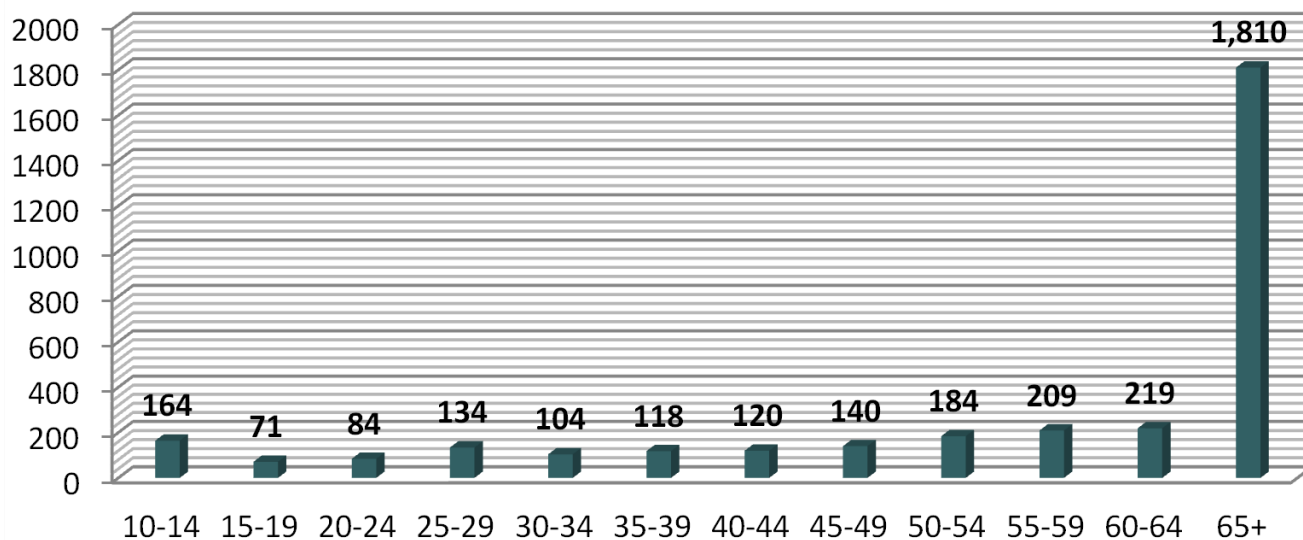
Tablica 21 Nepismenost za starosne grupe iznad 10-godina

U poređenju sa drugim opštinama, Uroševac je rangiran na 20. mestu sa samo 3,79% nepismenog stanovništva, što ukazuje na relativno mali broj.

Grafikon 13 Dijagram opština prema procentu nepismenih stanovnika

Analiza stanovništva po starosnim grupama pokazuje da najveći procenat nepismenih u opštini pripada starosnoj grupi preko 50. godina. Dok, u smislu rodnog sastava, 6,1% od svih nepismenih ljudi su žene i 1,5% su muškarci.

Grafikon 14 Broj nepismenih u opštini, prema starosnim grupama

Dok, u smislu rodnog sastava, 6,1% od svih nepismenih su žene i 1,5% su muškarci, gde postoji velika razlika u odnosu na 50% za osobe starije od 20 godina. Međutim, ova razlika je počela da se smanjuje u novim generacijama u proteklih 25. godina, što govori o povećanju ženske emancipacije u opštini.

	%	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65+
Muškarci	1.5	86	29	18	46	29	31	29	18	32	29	35	292
Žene	6.1	78	42	66	88	75	87	91	122	152	180	184	1,518
Ukupno	3.8	164	71	84	134	104	118	120	140	184	209	219	1,810
		4.89%	2.11%	2.50%	3.99%	3.10%	3.52%	3.57%	4.17%	5.48%	6.23%	6.52%	53.92%

Tablica 22 Broj nepismenih u opštini, prema starosnim grupama

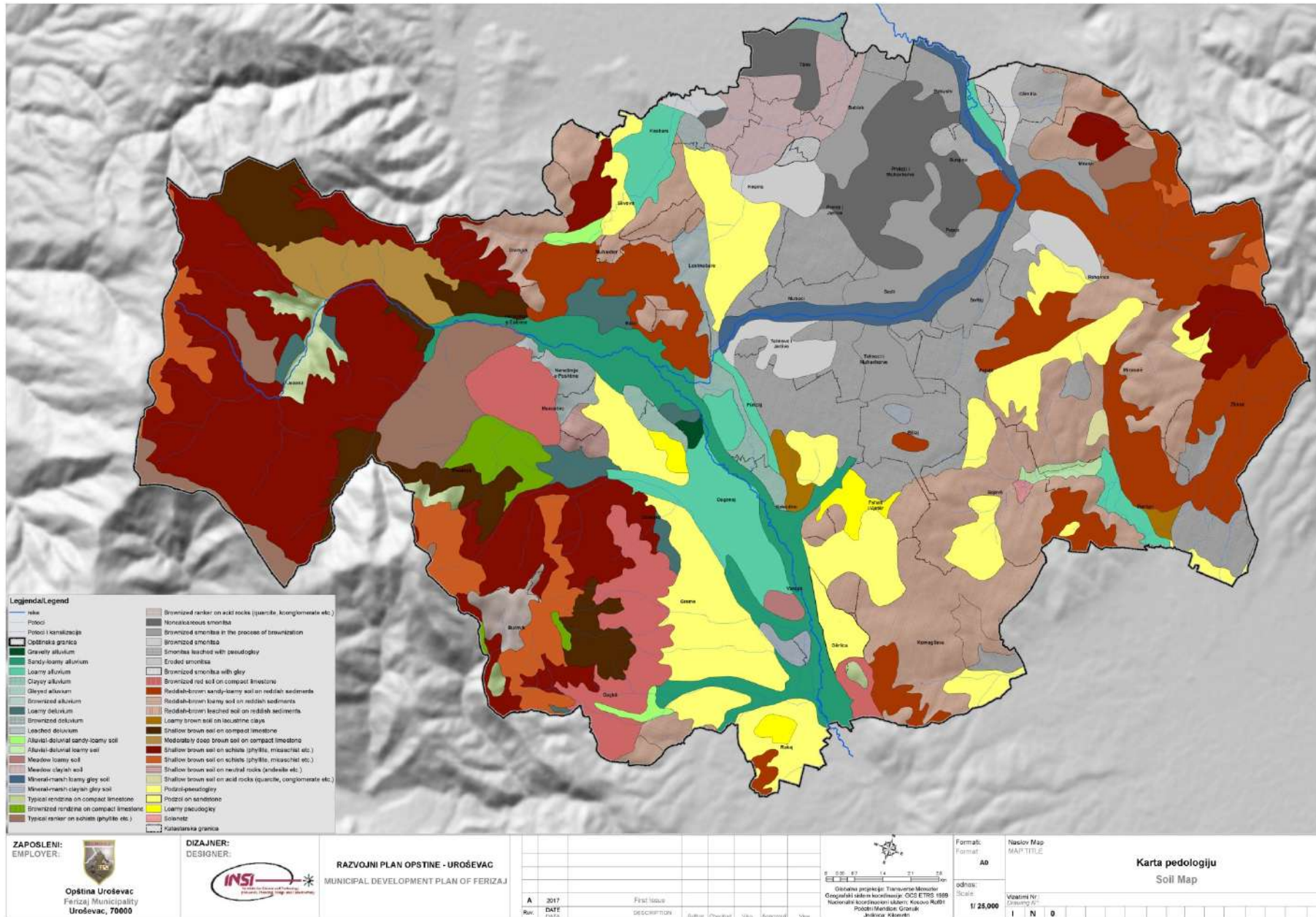

2.4. Karakteristike životne sredine

2.4.1. Geomorfologija

Geološki sastav zemlje u opštini Uroševac obezbeđuje odgovarajuće uslove za razvoj poljoprivrede . Geološki sastav je kako slijedi:

1. Zemljište – braon lesiran crvenkastim talogom.....	22 %
2. Zemljište crvenkasto – braon peskovite ilovače.....	20 %
3. Smonica nekarbonizirana	10 %
4. Smonica u procesu kafenizacije	7 %
5. Smonica kafenizirana.....	5 %
6. Smonica lesivirana sa pseudoglejom.....	8 %
7. Zemljište livada – glinasta.....	5 %
8. Zemljište podzolaka – pseudoglej.....	10 %
9. Zemljište braon plitko i prosečno duboko.....	7 %
10. Zemljište aluvijalno peskovito, ilovaća i braon.....	5 %
11. Zemljište aglejirano mineralno-močvarsko.....	1 %

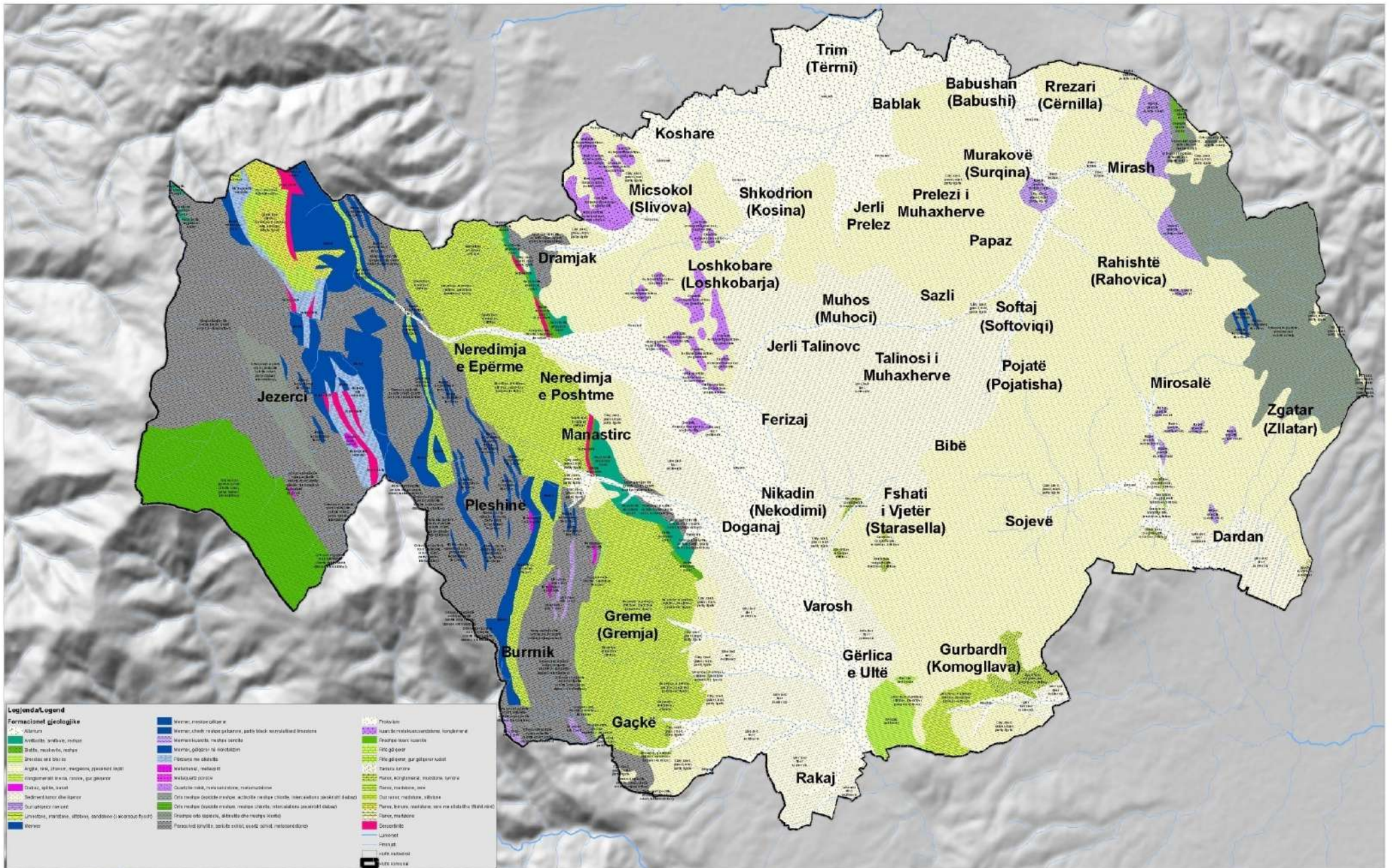
Mapa 6 Pedološki sastav

2.4.2. Geologija i zemljište

Morfologija reljefa Uroševac prostora i Kosova uspostavile interne i eksterne ovlašćenja tokom dugog geološkog vremena. Stvaranje Uroševac prostora ne može smatrati posebnom prostorom sa aje Kosova.

Teritorija Kosova pripada Orogenic sistem Tetisit vrinkled depozita formirane tokom mezozoika i cenozoic dela. Geološki Uroševac se uglavnom sastoji od: serpentinitu; Peščar, laporac; Sandstone, siltstone, laporci, pesak olistoliths (peskovite gline); Sandstone, mudstone, siltstone; Peščar, laporac, pesak; Sandstone, konglomerat, mudstone, siltstone; river terase; Rife krečnjaci, krečnjak Rudis; Rajf krečnjak; Shale kvarc kvarc; metakuarcsandstone kvarcit, konglomerat; Proluvium; Paraschist (filit, schist sericita, kvarc schist, metasandstone); Shale orto (Epidote, aktinolite škriljca i hloridi); Orto shale (škriljci Epidote, hlorit škriljac, dijabaza proslojcima part); Orto shale (škriljci Epidote, Aktinolit hlorit škriljac, dijabaz proslojcima part); Kvarcit mica, metasandstone, metamudstone; porozne Metakuartz; Metadiabaz, metaspilit; Olistolits mešavina; Mermera, krečnjak in rikristalizim; Mermeri kvarcit, sericita škriljaca; Mermer, reshpe cherti krečnjak, delimično rekristalizovan crni krečnjak; Mermer, krečnjak škriljaca; mermer; Krečnjak, laporci, siltstone, peščar (karbonatni fliš); Krečnjaci to-filca; sedimenti reka i jezera; Dijabaza, spilit, bazalt; Breca konglomerat, peščar, krečnjaka; Glina, pesak, šljunak, Marl, delimično lignit; Brečama i blokovi; Biotit, muskovit, reshpe; Amfibolit, amfibole, reshpe; Aluvijum.

Na obe strane reke Neredime na aluvijalnih ravni su široko rasprostranjeni jezerski sedimenti pliocenu. Oni su predstavljeni peskovitih glina i laporcima. Kao rezultat raznovrsna geološka imamo različite metala.

PUNEDHËNESI:
EMPLOYER:

Komuna e Ferizajt
Ferizaj Municipality
Ferizajt, 70000

HARTUESI:
DESIGNER:

INSI

PLANI ZHVILLIMORE KOMUNAL I FERIZAJT
MUNICIPAL DEVELOPMENT PLAN OF FERIZAJT

REVISION	DATE	DESCRIPTION	Author	Checked	Approved	Reviewed	Checked
A	2016	Hartim i parë - First Issue					
Rev.	DATE	DESCRIPTION	Author	Checked	Approved	Reviewed	Checked

Projektori: Global Transversal Marketing
Sistemi Geografik i Koordinatave: OCS ETRS 1989
Sistemi Koordinativ Nacional: Kosova/RS/1
Mercuri-Planetar, Gjeologjik
Tajpisi: Kilometra

Format:
Format: A0

Përfaqësimi:
Scale: 1/25000

TITULLI I HARTES:
MAP TITLE

Formacionet Gjeologjike

Geological Structures

Vizatimi Nr.: 1/2016/RS
Scale: I N O

Mapa 7 Geološki sastav

2.4.3. Nadmorska visina

Teritorija opštine Uroševac se nalazi na nadmorskoj visini preko 500m ili 43.0% površina (bruto) koje se nalaze u ravnom delu znači do 600 m nadmorske visine koje su pogodnije za biljnu proizvodnju.

Dakle, u ovim oblastima se nalazi najveći broj naselja, puteva, privrednih objekata i drugih objekata, kao i reke sa svojim ograncima koji obuhvataju oko 6% ukupne teritorije opštine.

Opština je predstavljena u kosoj podeli Kosova polja i brdska područja Jezerca, Neredimlja na zapadu i brdska sela Zlatar, Rahovica itd. jugoistočno. Pomoravlje. Ovo područje ima najbližu vezu sa Lipljanom i Kačanikom. Grad Uroševac leži između ravnice Kosova Polja i doline Morave. Najviši vrhovi na istoku i zapadu zajedno dostižu preko 1000m.

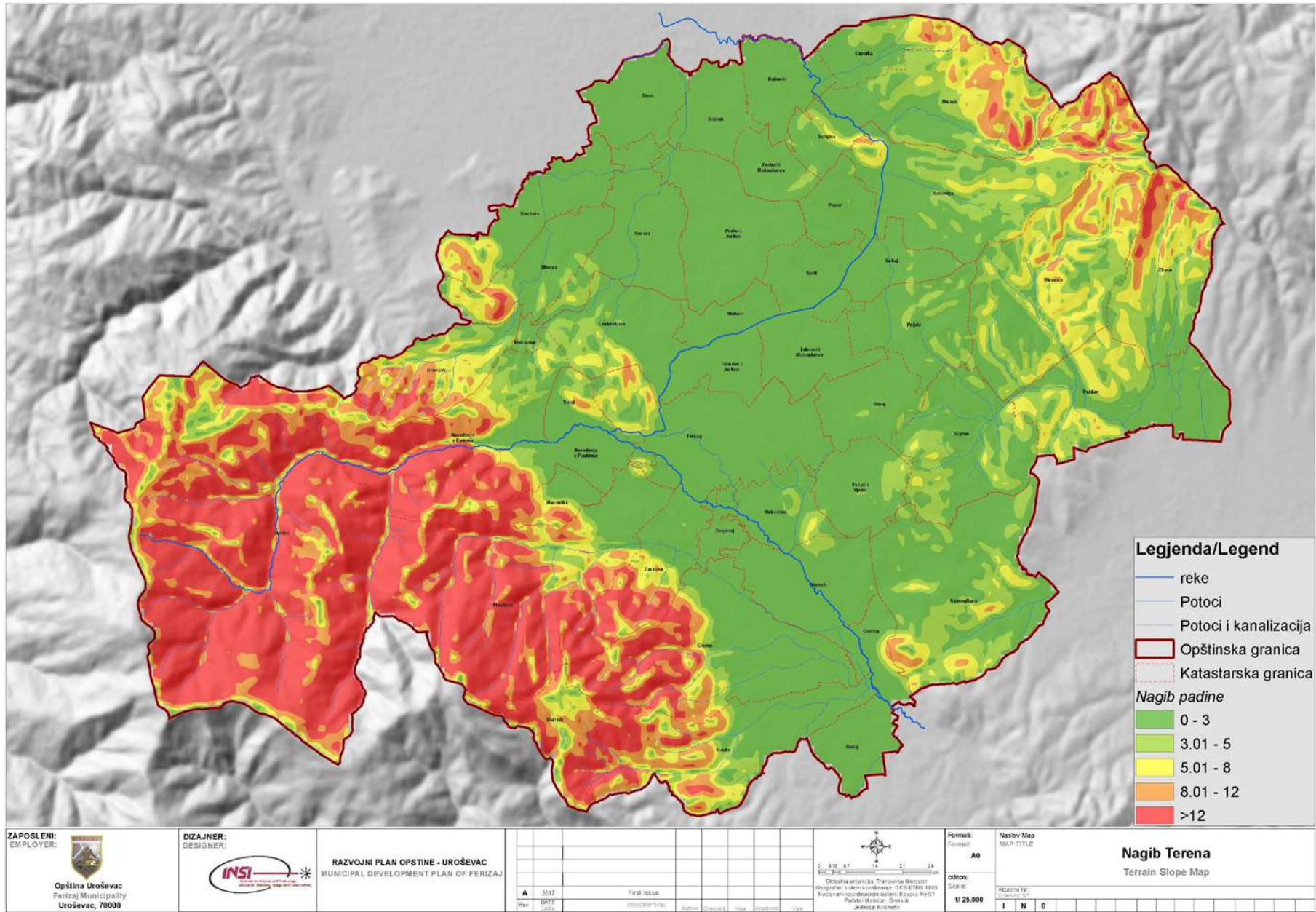
Najviši delovi se uglavnom pokriveni šumama, i velika površina zaštićenih šuma nalazi se u planinama u severozapadu. Posle rata 1990. godine postalo je važno mesto za rekreaciju.

Od opštih podataka opštine o reljefu na teritoriji opštine Uroševac prema kojima:

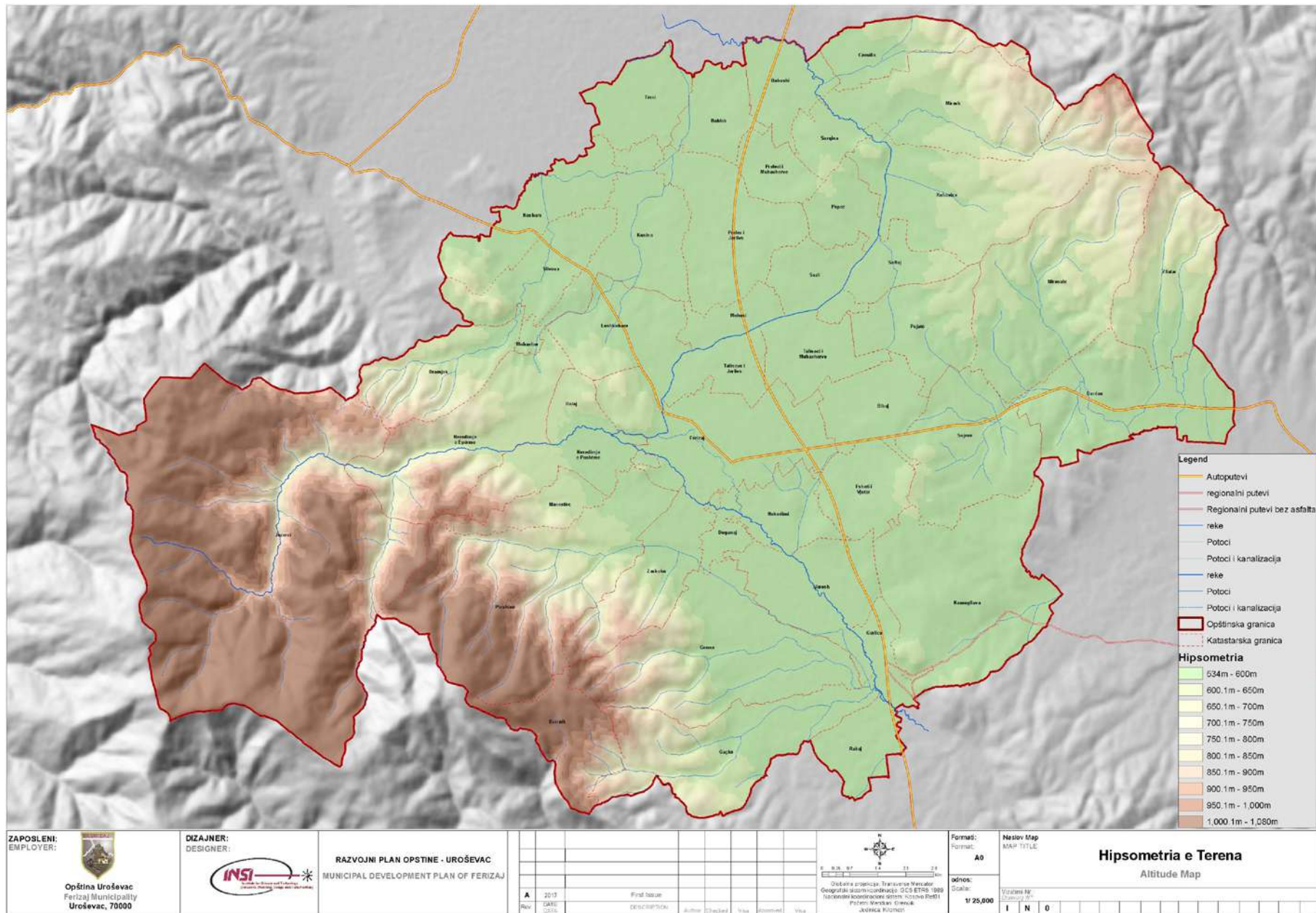
- većina površine ravnice sa 44.53%;
- sa jugozapadne strane 10.98%;
- istok 4.03%;
- severni deo kao uglavnom negativan nalazi se u visokom terena oko 5,78%;
- severoistočni 7.96%; i
- severozapadni 6.71%.

Nagib terena (%)	Površina (ha)	Površina (ha)
0 - 3.817 %	11,824	34.93%
3.817 - 8.80%	5,099	15.06%
8.80 – 14.09	4,631	13.68%
14.09 – 19.38	3,794	11.21%
19.38 – 24.96	3,199	9.45%
24.96 – 30.83	2,394	7.07%
30.83 – 37.29	1,611	4.76%
37.29 – 45.80	941	2.78%
45.80 – 74.88	326	0.96%
Ukupno	33,854	

Tablica 23 Nagib terena prema procentu i površini u hektarima

Mapa 8 Nagib terena

Mapa 9 Hipsometrija terena i nadmorska visina

2.4.4. Klima

Podaci za klimatske uslove su uzeti od Hidrometeorološkog zavoda za period 1949 - 2007. godine koji su dati za opštinu Uroševac i Štimlje. Opštinu Uroševac odlikuje kontinentalna klima, kao i većinu dela Kosova polja. Najveća reka Neredimka prolazi kroz celu teritoriju opštine.

Temperatura

Prosečna godišnja temperatura u užem regionu Uroševca i Štimlja je 10. stepeni Celzijusa, dok je 9. stepeni Celzijusa u planinskim područjima. Najtopliji meseci su jul i avgust sa prosečnom temperaturom 20.6 i 20.5 stepeni Celzijusa, dok jenajhladniji januar sa -1.4 stepeni Celzijusa. Apsolutni maksimum temperature vazduha u avgustu je 37.3 stepeni Celzijusa, a minimum -26.0 stepeni Celzijusa. prema podacima HMIK. 1963. godine u Uroševcu je zabeležena maksimalna ekstremna temperatura od -34.0 stepeni Celzijusa.

Relativna vlažnost vazduha

Prosečna godišnja vrednost je 74.7% i najsuvlji mesec je avgust (63%) dok mesec sa najvećom vlažnošću je januar (86.1%). Prema podacima HMIK. Najveća prosečna vlažnost kreće se od 85.0% do 87.0% u mesecima decembru i januaru, dok je najniža u aprilu i maju, i kreće se od 68.2% do 68.4%. Vreme sa najvišim oblačnostima ima januar sa 7.3 / 10, dok najnižu oblačnost ima avgust sa 3.8 / 10.

Oblačnost i sunčanost

U ovom regionu je godišnji prosek oblačnosti 57% tokom kojih je učestalost sunčanih dana 57.9 dana (15,9% u godini), prema podacima HMIK. Prosečni godišnji insolate u Uroševcu je 2034. sunčanih sati. Mesec sa najviše sunčanih sati je avgust sa 264.6 sati, dok decembar karakteriše najkraće vreme insolate, u proseku 63.8 sati.

Padavine

Količine padavina u ovom regionu su neravnomerno raspoređena. Prosečna godišnja količina kreće se oko 673.3 mm u Uroševcu, i Štimlje, prema podacima HMIK. Mesec sa najviše padavina je maj, sa 105,6 mm, a sa najmanje avgust, sa 42.2 mm. Prosečno zemljište Uroševca je 51,8 dana pokriveno snegom. U januaru ima najviše snega (17.0 dana), a najmanje snega ima april (1,0 dana).

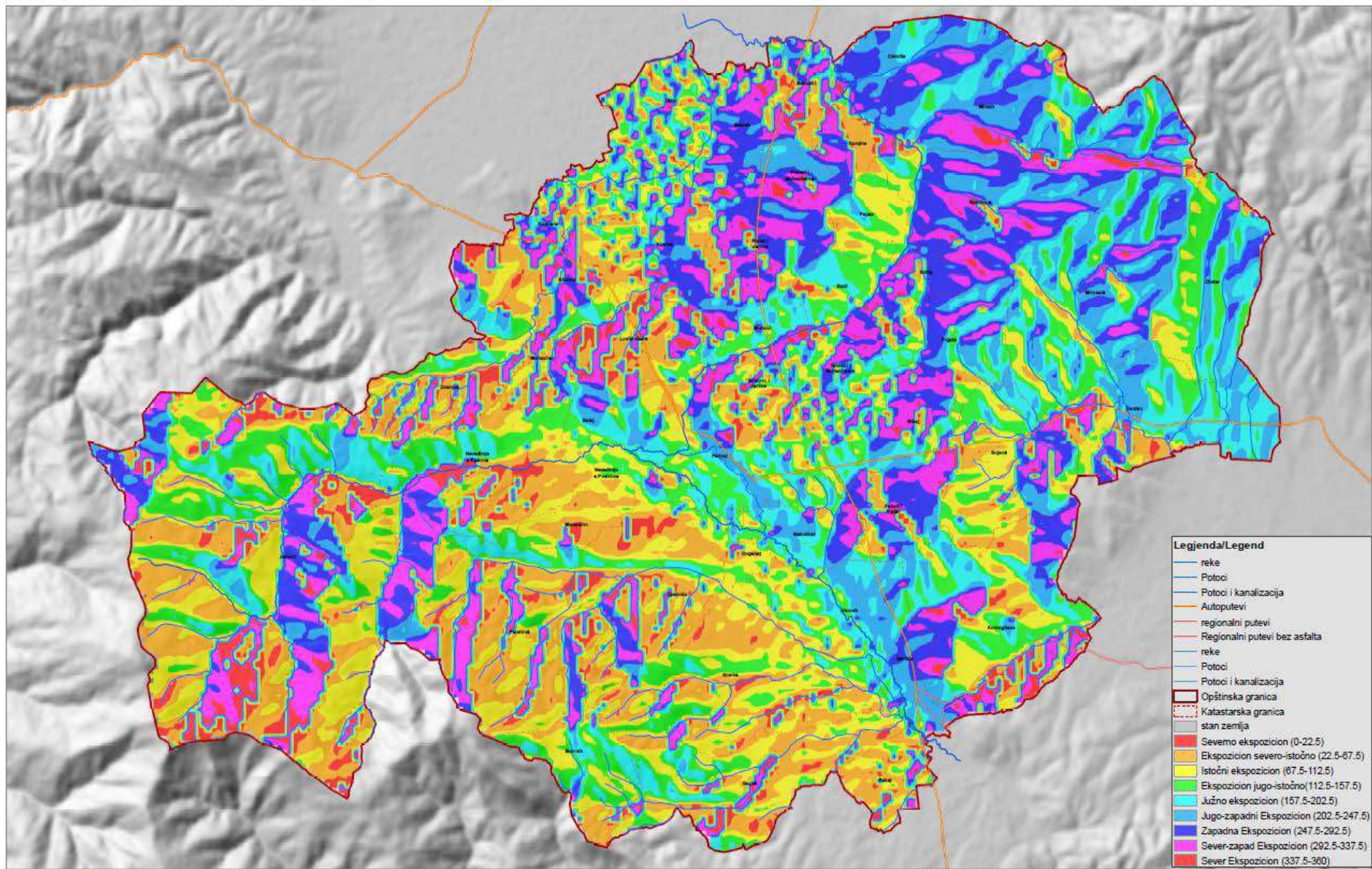
Vetar

Najveću godišnju učestalost u regionu Uroševca i Štimlja imaju severoistočni vetrovi (NE) sa 226 0/00, dok najmanju imaju istočni (E) sa ukupno 36 0/00. Prosečna brzina je najveća u jugozapadnom vetru (SW) 4,0 m / sec, prema podacima HMIK.

Atmosferski pritisak

Prema geografskom položaju Uroševca i Štimlja, promene vremenskih elemenata i atmosferskih pojava su u normalnim uslovima promene atmosferskog pritiska u ovom regionu.

Legenda/Legend

- reke
- Potoci
- Potoci i kanalizacija
- Autoputevi
- regionalni putevi
- Regionalni putevi bez asfalta
- reke
- Potoci
- Potoci i kanalizacija
- Opštinska granica
- Katastarska granica
- stan zemlja
- Severno ekspozicion (0-22.5)
- Ekspozicion severo-istočno (22.5-67.5)
- Istočni ekspozicion (67.5-112.5)
- Ekspozicion jugo-istočno (112.5-157.5)
- Južno ekspozicion (157.5-202.5)
- Jugo-zapadni Ekspozicion (202.5-247.5)
- Zapadna Ekspozicion (247.5-292.5)
- Sever-zapad Ekspozicion (292.5-337.5)
- Sever Ekspozicion (337.5-360)

ZAPOŠLENI: EMPLOYER: Opština Uroševac Ferizaj Municipality Uroševac, 70000	DIZAJNER: DESIGNER: INSI	RAZVOJNI PLAN OPŠTINE - UROŠEVAC MUNICIPAL DEVELOPMENT PLAN OF FERIZAJ	<table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>														 Go balna projekcija: Transverzala Merkatov Geografski sistem koordinacija: GCS ETRS 1989 Koordinatni sistem: Kosovo Datum Polarni Meridian: Genuk Jednina: Metar	Format: Format: A0 Datum: Scale: 1/25,000	Naslov Map MAP TITLE Ekspozicije terena Terrain aspects
<table border="1"> <tr> <td>A</td> <td>2017</td> <td>First Issue</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Rev</td> <td>DATE</td> <td>DESCRIPTION</td> <td>Author</td> <td>Checked</td> <td>Approved</td> </tr> </table>	A	2017	First Issue				Rev	DATE	DESCRIPTION	Author	Checked	Approved	Vrednost N: Uvrednost J:						
A	2017	First Issue																	
Rev	DATE	DESCRIPTION	Author	Checked	Approved														

Mapa 10 Sunčeva ekspozicija (izloženost)

2.4.5. Klimatske promene u regionu Uroševca i Štimlja

Na osnovu podataka elemenata i meteoroloških pojava razrađenih u regionu Uroševca i Štimlja u periodu od 50. godina postoje promene klime u regionu Uroševca u granicama promena u regionu, gde minimalna temperatura i maksimalna temperatura su povećane do krajnjih granica 02. do 04. stepeni Celzijusa. Region Uroševca i Štimlja ne može biti izolovan od uticaja koji dolaze iz regiona kao rezultat tehničko-tehnološkog razvoja i nepoštovanja zaštitnih mera kako bi se smanjio nivo zagađenja vazduha iz izduvnih gasova iz ljudske aktivnosti, ugljen dioksida, azotni oksidi, halogeni elementi, ugljovodonici, hidrofluorene, perfluorene i heksafluorene kao i opasne hemikalije koje su ostale iz fabrika. Ove fabrike su trenutno van proizvodnje kao Trepča, Fabrika superfosfata, Kosovske energetske korporacije, Fabrike akumulatora u Gnjilanu, Fabrika cementa u Đeneral Janković, fabrika bizmuta u Prizrenu, Fabrika kože u Peći i mnoge druge institucije koje su ranije prestale da rade.

Kosovo ima međunarodne obaveze u pogledu ispuštanja vode i vazduha iz njene teritorije u dozvoljenim granicama navedenim u tim konvencijama, kao što je Konvencija Dablina, Dunava i Kjotoa međunarodnog karaktera (IPCC) i (UNFCCC), kao i primena obaveza konvente Landfilda za smanjenje nivoa zagađenja od 1995. do 2008. godine. Vozila koja su u upotrebi na Kosovu su veliki zagađivači jer se transportuju na Kosovu a da ne podležu nikakvoj kontroli i nastavljaju da se kreću u saobraćaju bez ikakve kontrole i atesta o stepenu zagađenja , dok u skladu sa gore navedenom Konvencijom nivo zagađenja treba do se smanji na 25%. Kako bi se smanjio uticaj atmosferskog zagrevanja (staklene bašte), bez obzira na veličinu i geografski položaj u regionu Lipljana, Uroševca i Štimlja, naša zemlja mora preduzeti adekvatne mere za smanjenje zagađenja, i to kroz:

1. Implementacija Zakona o zaštiti životne sredine i prostorno planiranje Kosova;
2. HMIK treba da drži kadastralni registar zagađivača u tečnom stanju, čvrstom i za gasove i sve izvore zagađenja u Uroševcu, Štimlju i okolini;
3. Da se uspostave mreže monitoringa vazduha, vode i zemljišta;
4. Korišćenje alternativnih izvora za proizvodnju električne energije od vetra, sunca i vode;
5. Preduzeti najstrože zakonske mere za prekid sečenja šumskog drveća u regionu Uroševca;
6. Sva motorna vozila koja ne ispunjavaju uslove za upotrebu da se stave van upotrebe;
7. Proces emisije (proizvodnje) da budu pod strogom zakonskom kontrolom i ispuštanje ovih čestica u atmosferu iz hemijsko - tehnoloških procesa dobijanja električne energije da se prati od strane KEK-a i HMIK;
8. Stroga kontrola MSPP svih deponija u Uroševcu, Štimlju i okolini;
9. Da se prekine spaljivanje otpada u kontejnerima u stambenim naseljima;
10. Da se napravi veća propagandna za povećanje svesti stanovništva Uroševca, Štimlja i okruženja za očuvanje životne sredine jer je u njihovom interesu;
11. Sredstva informisanja moraju biti na višem nivou kroz edukativne programe o zaštiti životne sredine i opasnostima koje dolaze od atmosferskog zagrevanja.

2.4.5.1. Klimatske karakteristike

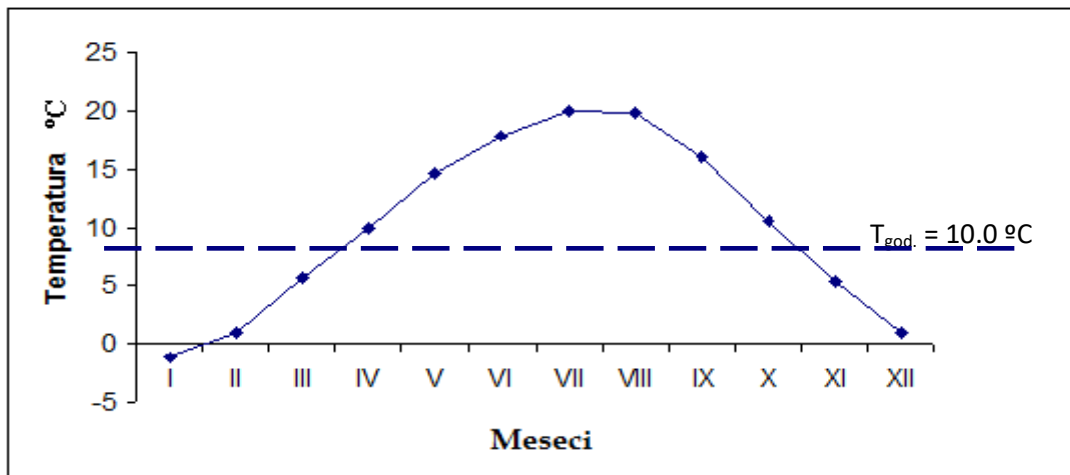
Prosečna mesečna i godišnja temperatura

Prosečna godišnja temperatura u regionu Uroševca i Štimlja je 10. stepeni Celzijusa koje u planinskim oblastima su 9. stepeni Celzijusa. Najtopliji meseci su jul i avgust i prosečna temperatura je 20.6 i 20.5 stepeni Celzijusa, dok je najniža i najhladniji mesec januar sa -1.4 stepeni Celzijusa.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Godišnja
--	---	----	-----	----	---	----	-----	------	----	---	----	-----	----------

t °C	-1.2	0.9	5.7	9.9	14.6	17.9	19.9	19.8	16.0	10.5	5.3	0.9	10.0
------	------	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	-----	-----	------

Tablica 24 Prosečna temperatura po mesecima i godišnja za period 1949 – 2007

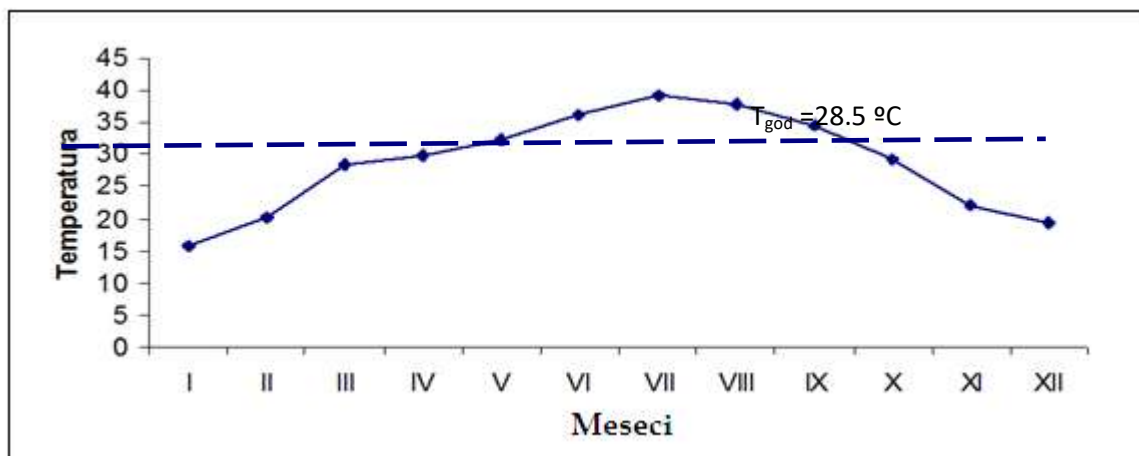

Grafikon 15 Prosečna vazдушna temperatura po mesecima i godišnja za period 1949 – 2007

Apsolutni maksimum temperature vazduha je u avgustu 37.3 stepeni Celzijusa, dok je minimalna -26.0 stepeni Celzijusa. Prema podacima HMIK 1963. godine u Uroševcu je zabeleženo ekstremna maksimalna temperatura - 34.0 stepeni Celzijusa.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Godišnja
t °C	14.8	18.2	28.5	29.8	32.3	36.3	39.3	37.7	34.4	29.3	22.0	19.4	28.5

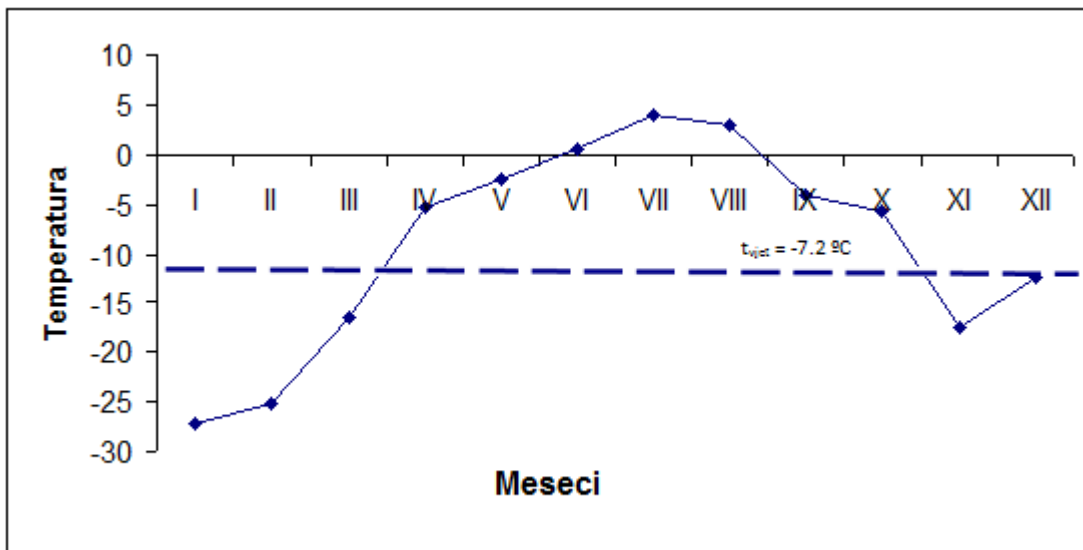
Tablica 25 Apsolutna maksimalna temperatura po mesecima i godišnja 1949 – 2007

Grafikon 16 Apsolutna maksimalna temperatura po mesecima i godišnja za period 1949 – 2007

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Godišnja
t °C	-27.2	-25.2	-16.6	-5.3	-2.4	0.5	3.9	3.0	-4.0	-5.6	-17.6	-12.4	-7.2

Tablica 26 Apsolutna minimalna temperatura po mesecima i godišnja za period 1949 – 2007

Grafikon 16 Minimalna apsolutna temperatura po mesecima i godišnja za period 1949 – 2007

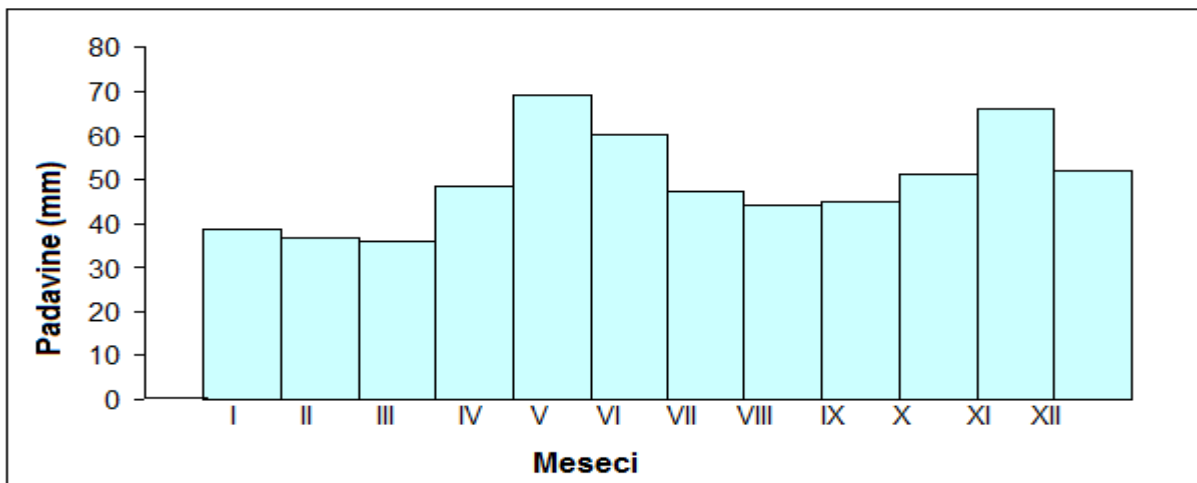
Padavine

Iznosi padavina u ovim regionima su neravnomerno raspoređeni . Godišnji prosek padavina iznosi , prema podacima HMIK, kreće se oko 673.3 mm u Uroševcu.

Mesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Godišnja
H _{mest}	38.7	36.7	36.1	48.5	69.3	60.1	47.2	44.3	44.9	51.3	66.2	52.1	595.4

Tablica 27 Prosečan mesečni i godišnji iznos padavina u mm za period 1949 – 2007

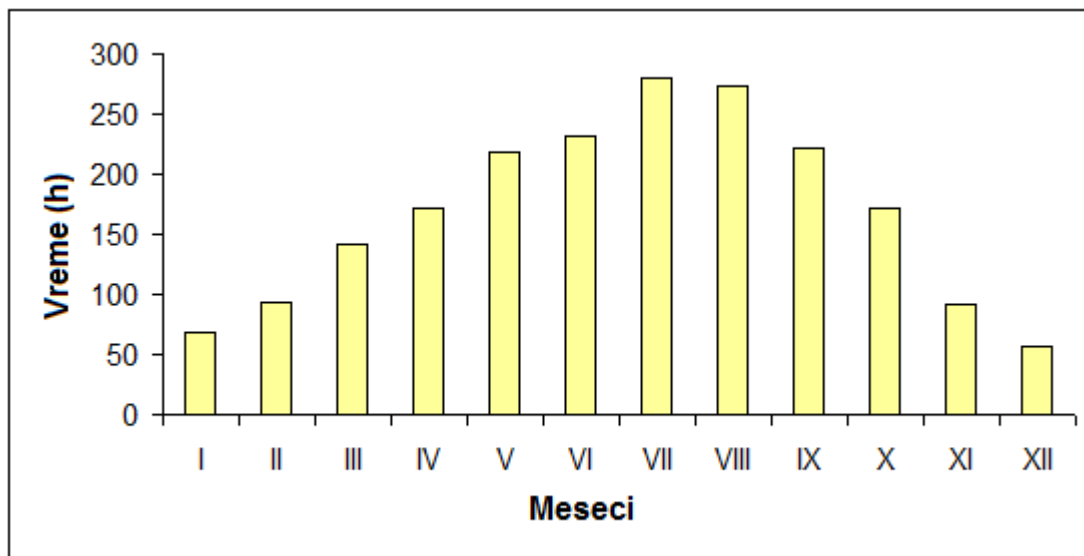
H_{god} = 595.4 mm

Grafikon 17 Prosečan mesečni i godišnji iznos padavina u mm za period 1949 – 2007, H_{god} = 595.4 mm

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Godišnje
t (h)	68	93	141	171	218	232	280	274	221	171	92	57	2018

Tablica 28 Prosečan mesečni i godišnji iznos produženja solarne svetlosti po času za period 1961 – 2007

Grafikon 18 Prosečan mesečni i godišnji iznos trajanja sunčevog sjaja po času za period 1961 – 2007

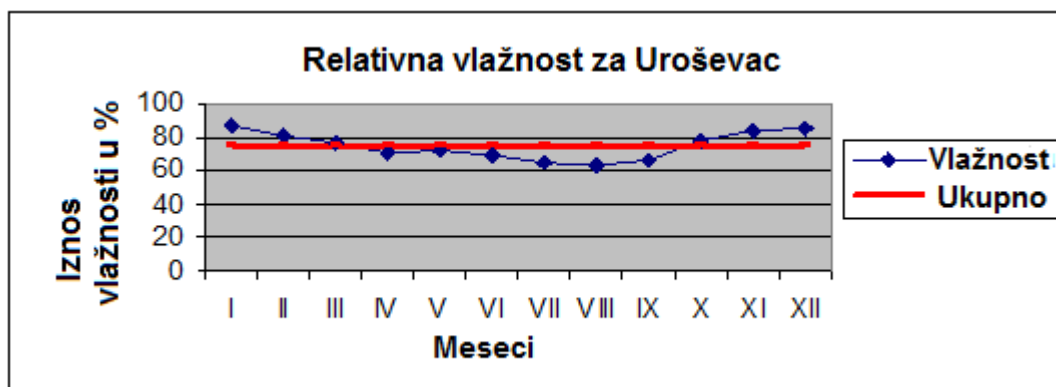
Relativna vlažnost vazduha

Ima prosečnu godišnju vrednost od 74,7%, sa prosekom:

- Niži od 63% tokom meseca avgusta;
- Viši od 86.1 % tokom meseca januara.
-

Meseci	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosek
Uroševac	86.1	80.2	75.9	71.0	71.5	69.5	65.0	63.0	66.2	78.1	84.5	85.5	74.7

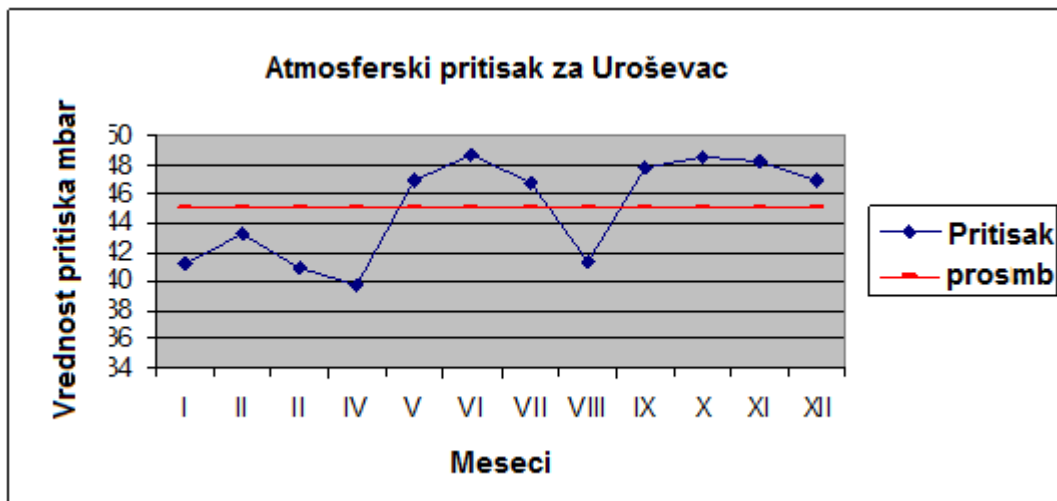
Tablica 29 Prosečna vrednost iznosa tokom godine u % relativne vlažnosti za period 1949 - 2007

Grafikon 19 Prosečna vrednost godišnjeg iznosa u % relativne vlažnosti za period 1949 – 2007

Meseci	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Prosek
Uroševac	941.2	943.2	940.9	939.7	946.9	948.7	946.7	941.3	947.8	948.6	948.3	946.9	945

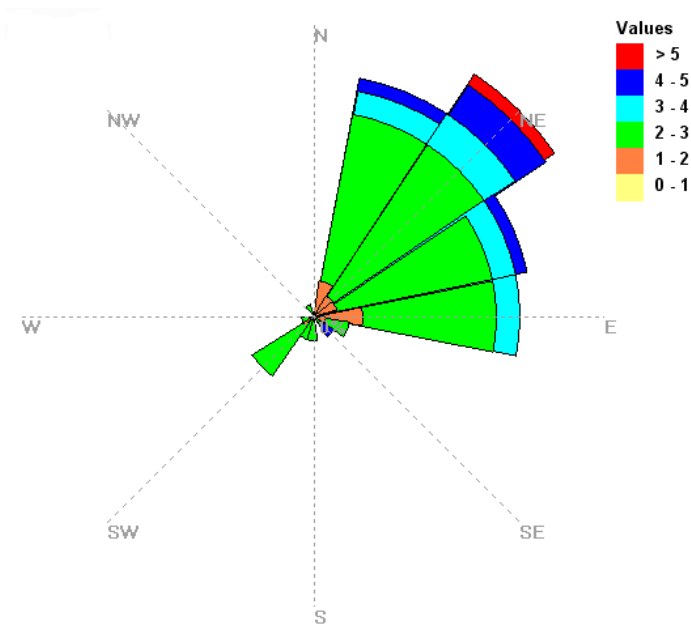
Tablica 30 Prosečan atmosferski pritisak mesečni i godišnji za period 1949 - 2007

Grafikon 20 Prosečni atmosferski pritisak mesečni i godišnji za period 1949 - 2007

Vetrovi

Najveću godišnju učestalost u regionu Uroševca i Štimlja imaju severoistočni vetrovi (NE) sa 226 0 /00, dok najmanji imaju oni istočni (E) ukupno 36 0 /00. Prema podacima HMIK, prosečna brzina je najveća kod jugozapadnih vetrova (SW) 4,0 m / s

Grafikon 21 Ruža vetrova u opštini Uroševac

Mesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Godišnje
N	236	232	214	192	203	191	225	254	339	216	188	236	226
NE	105	91	89	77	57	60	85	68	65	93	93	94	81
E	80	47	57	37	73	42	31	45	31	74	81	67	56
SE	25	37	63	51	23	14	23	20	27	35	46	47	34
S	98	76	115	138	96	74	63	41	49	101	120	98	90

SW	20	37	37	30	23	32	23	27	21	27	17	27	27
W	34	44	35	71	81	83	72	79	41	40	32	52	56
NW	30	56	43	90	58	58	82	125	78	42	54	38	62
C	372	380	347	314	386	446	396	341	349	372	369	341	368

Tablica 31 Učestalost mirnoće frekvencije vetra po mesecima godine i pravac vetra u Uroševcu

Pravac/ mesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
N	2.4	2.4	2.8	3	2.6	2.4	2.6	2.6	2.4	2.2	2.8	1.9
NE	1.9	2.1	1.9	2.4	2.1	2.1	2.1	1.8	1.8	1.9	1.9	1.8
E	3.4	2.4	2.4	2.2	2.4	1.9	2.1	2.2	1.9	3.4	2.8	2.4
SE	4.4	4.4	4.8	6.7	3.6	3	2.8	2.2	3.2	3.2	4.8	4.6
S	3	2.8	2.8	5	3.4	2.4	2.4	2.2	1.9	2.4	3	3
SW	2.2	2.8	2.4	2.4	2.6	2.4	2.2	2.4	1.6	1.8	2.4	2.4
W	2.6	2.6	3	3.4	3	2.4	2.4	2.4	2.2	2.1	2.4	2.2
NW	3	3.4	3.6	3	2.2	2.8	2.8	2.8	2.8	2.6	2.8	2.8

Tablica 32 Prosečna brzina vetra tokom meseci godine i pravac vetra u Uroševcu

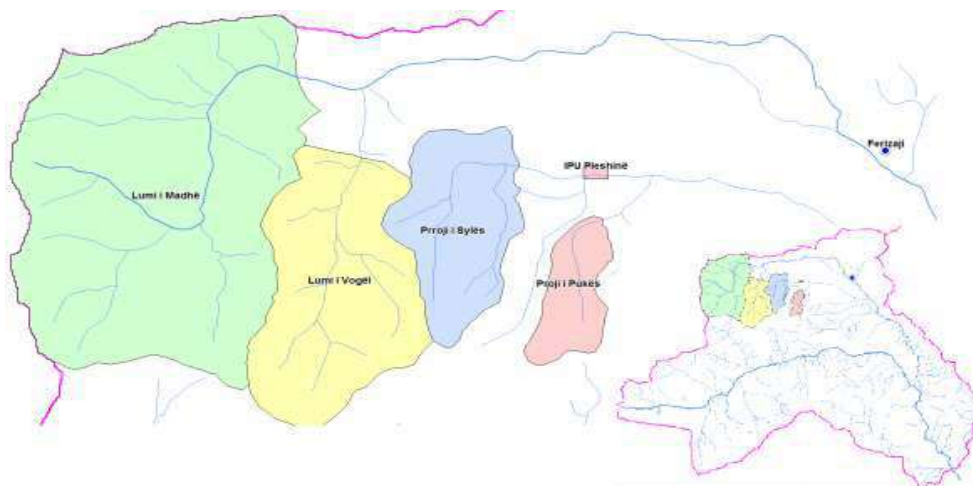
2.4.6. Hidrografija

Okolina oblast Uroševca se uzima kao kraj Kosova polja i njena prostorna povezanost sa Pomoravljem. Ovaj region se graniči sa Šar-planinom na jugozapadu, sa Karadakom i Pomoravljem na istoku, i sa planinama Drenice u severozapadu. Preko teritorije opštine teku reke više potoka. Glavna reka je Neredimka, koja prolazi i kroz grad Uroševac. Ova reka je pokrivena unutar grada. Hidrografiju ove reke čine 13 potoka. Nadmorska visina reka u Uroševcu je 580m. Opština Uroševcima površinske i podzemne vode.

Površinske vode

Površinske vode teku duž reke Nerodimke, koja je važan ogranak reke Lepenac. Reka Nerodimka sastoji se od dve reke, Velike reke i Male reke, koje izviru na južnim obroncima planine Neredimlja, na nadmorskoj visini od 600m.

Dužina toka reke Neredimke je 29. km, a površina sliva 209. km², dok je prosečna brzina 0.9m³ / sec. Reka Nerodimka je slab tok zbog prepone - bifurkacije, važan geografski fenomen, dobro poznat i u spoljnom svetu. Bifurkacija se nalazi 1 km severozapadno od Uroševca, iznad i ispod mesta koje se zove Mlin Nika (Mulliri i Nikes). Koji je kao prirodni fenomen poznat od 1321. godine.

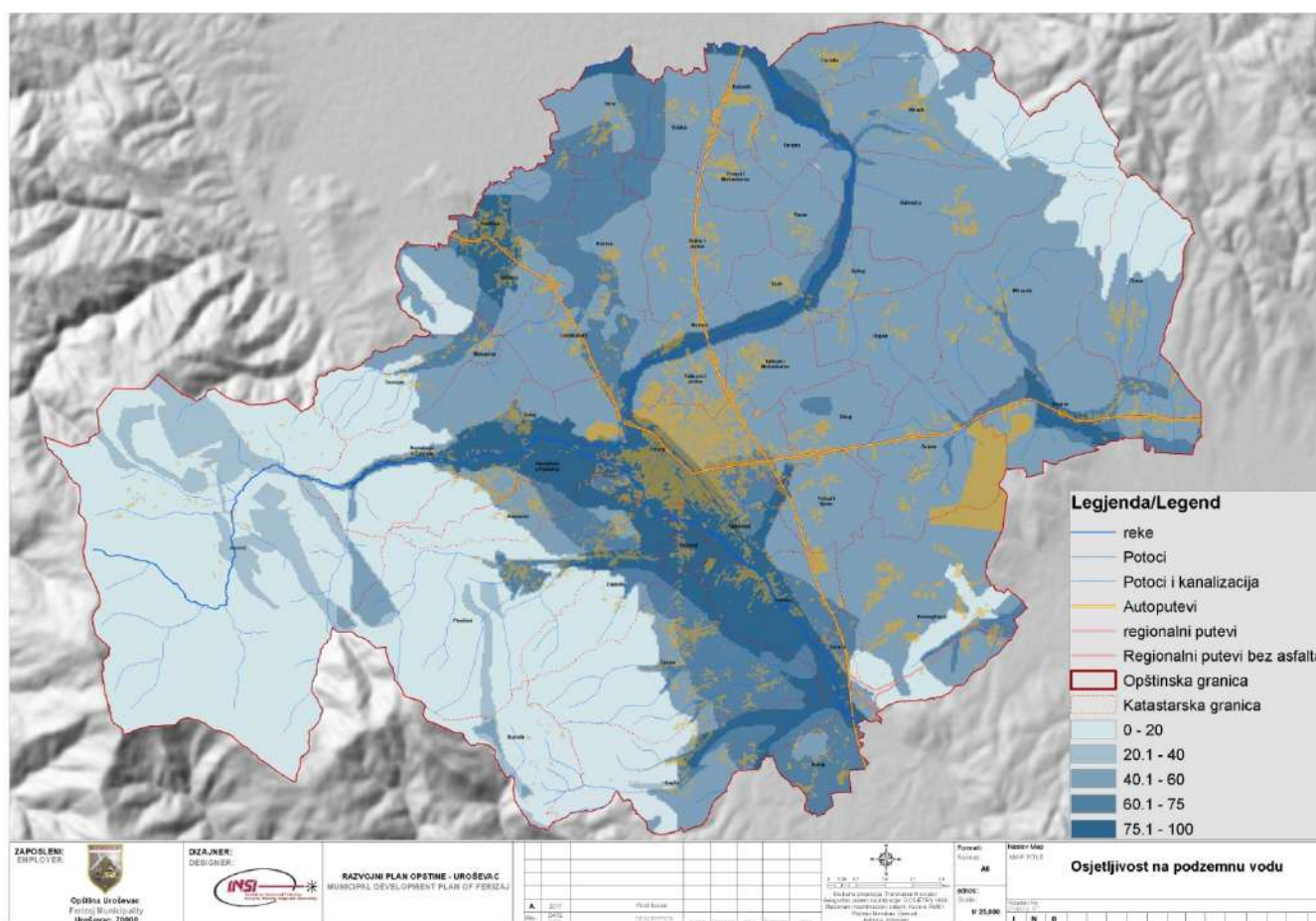

Mapa 11 Podslivovi reke Nerodimka

Ostale površinske vode u opštini Uroševac, koriste se za navodnjavanje zemljišta, reka u Plešini i u Grebno, koje se spajaju sa rekam Nerodimka u selo Grlica (ogranak reke Nerodimka koja se sliva u reci Lepenac).

Prema nekim merenjima koja su izvršena u maju 2007. godine od jednog instituta u Londonu, kapacitet nosilac reke Nerodimke je 848 l / sec. Međutim, ova iskorišćenost kapaciteta, u julu i avgustu opada na 30 l / sec.?

Podzemne vode

Rezerve istraženih podzemnih voda su duž druge grane na severoistoku Nerodimke. Bušenja koja su ranije urađena u dvorištu fabrike cevi, imaju protok 70 l / sec. Neka bušenja koja su urađena u nekim selima, u zadnje vreme, od opštine, od Elektrovati i BP, ispostavlja se da je iznos podzemnih voda za bušenje, u rasponu od 7- 15 l / sec. Stepen zagađenja vode u rekama i potocima je prilično visoka, u zavisnosti od koncentracije stanovništva, u blizini reke imamo različite stepene zagađenja.

Mapa 12 Podslivovi reke Nerodimke

Fizičko-hemijsko stanje podzemnih voda

U vezi sa hemijskim sastojcima, podzemne vode iz većine uzoraka zadovoljavaju zahteve prema standardima Instituta za javno zdravlje (IJZK). Vrednosti mutnoća u većini piezometara u Nerodimki (LM i LV), prelaze tolerantne vrednosti. Konkretno, uzorci iz LV ukazuju na visoku mutnoću. Iako nije neobično za takvu akviferu koje su delimično karstifikovane, i deo infiltrirane vode može brzo da teče unutar prostora razlikovanja smanjenog kapaciteta prirodne filtracije. Podzemne vode upumpavane u F3, sve vreme pumpanja imale su sitnog peska. Uzorak je uzet dan kasnije, posle testa pumpanja pumpom sa malim kapacitetima (0,5 l / s), tako da je rezultirao sa manjom vrednošću mutnoće.

2.4.7. Bio-geografija

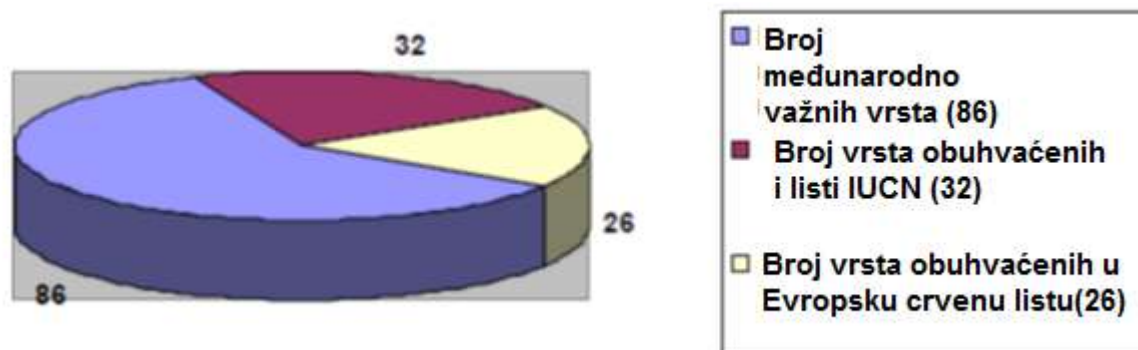
Razvoj biosfere u opštini Uroševac je usko povezana sa geografskom evolucijom zemljine kore od abiogenog nivoa do biogenih nivoa. Biogeografiju opštine Uroševac, u zavisnosti od geografskog okruženja možemo podeliti na fitogeografiju i zoogeografiju.

Fitogeografija ili fitocenoza Uroševca: zbog toga jer antropogeni faktor može da utiče na skoro svaki deo teritorije Uroševca, fitocenoza na ovom regionu je prilično oštećena. U ovom regionu nailazimo fitocenozu kao Fitocenoza hrasta (*Quercetum cerris*) Fitocenoza planinske bukve (*Fagus moesiaca*) fitocenoza Black Alder (*Alnetum glutinosae*) duž reke Nerodimke, Fitocenoza alge, mahovine, lišajeva, paprati. Fitocenoza zeljastih biljaka, žbunja sa medicinskom i nutritivnom vrednošću, Fitocenoza lešnika (*Coryletum avellanae*).

Opštinu Uroševac, odlikuje prisustvo ptica selica, poput roda koje grade zanimljiva i atraktivna gnezda (sela Grebno (Topojan) Surčina i dolina Nerodimlja itd.).

Visoke planine i ekosistemi na Kosovu, posebno Šar planine, obezbeđuju dobre uslove za život velikih sisara kao što su Mrki medved (*Ursus-Arktus*), Ris (*Lynx -lynx*), Jeleni (*kapreolus-kapreolus*), Divlja koza (*Rupicapra-Rupicapra*), zatim mnoge vrste ptica grabljivica i pevačica, veoma važne za bogatstvo ptica (Ornitofaunu) Kosova i šire, kao što su : Šumski orao (*Aquila chrysaetos*), Belonokti Faikon (*Falco Naummani*), Divlja kokoška (*Tetrao urogallus*), samo su neki od reprezentivnih vrsta zemlje koje imaju nacionalni i međunarodni zaštićeni status

Stanje flore i faune nije zadovoljavajuće, uzrok ovog stanja su: nezakoniti-lov i nekontrolisan, progon i hvatanje životinja u svrhu trgovine, kontinuirano uznemiravanje od strane ljudi, nelegalan ribolov, sečenje, požari i oštećenja šuma, uništavanje prirodnih staništa, uticaj urbanizma, transport i turizam, nekontrolisano sakupljanje lekovitog bilja i pečuraka, itd.

Grafikon 22 Spektar biljnih vrsta i flore Šar planine sa međunarodnim zaštićenim statusom¹⁷

Razvoj brojnih i raznovrsnih aktivnosti u prirodi, kao što su: izgradnja naselja, razvoj planinskog turizma, seča šuma, kamenolomi itd, često su urađeni bez održivog kriterijum za očuvanje prirode. Ova eksploatacija prirode i njenih vrednosti je značajno ugrozila ekosistem i biološku raznovrsnost. Od toga nisu pošteđena ni zaštićena područja posebne vrednosti prirodnog nasleđa kao: Bifurkacija reke Nerodimke, izgradnja kuća, interferencije (uska grla) u rečnim koritima dve pritoke reke, ispuštanje otpadnih voda, itd.

Bifurkacija reke Nerodimke od Mlina Nike, grana koja teče prema reci Sitnice, ne funkcioniše uopšte zbog ljudskog faktora. Upravljanje zaštićenih prirodnih područja vrši se u cilju istraživanja zaštite divljih vrsta, staništa i ekosistema. Očuvanje genetske raznolikosti i način brige i zaštite životne sredine, specifičnosti prirodnog, kulturnog nasleđa, turizma i rekreacije, itd.

¹⁷LPDSUroševac. 2009-2015

Status zaštićenih prirodnih područja biće definisan u podzakonskim aktima, u skladu sa zakonom, koji će odrediti stepen zaštite i načela upravljanja za svaku kategoriju. Za svaku zaštićenu oblast prirode odrediće se stepen I, II i III zaštite.

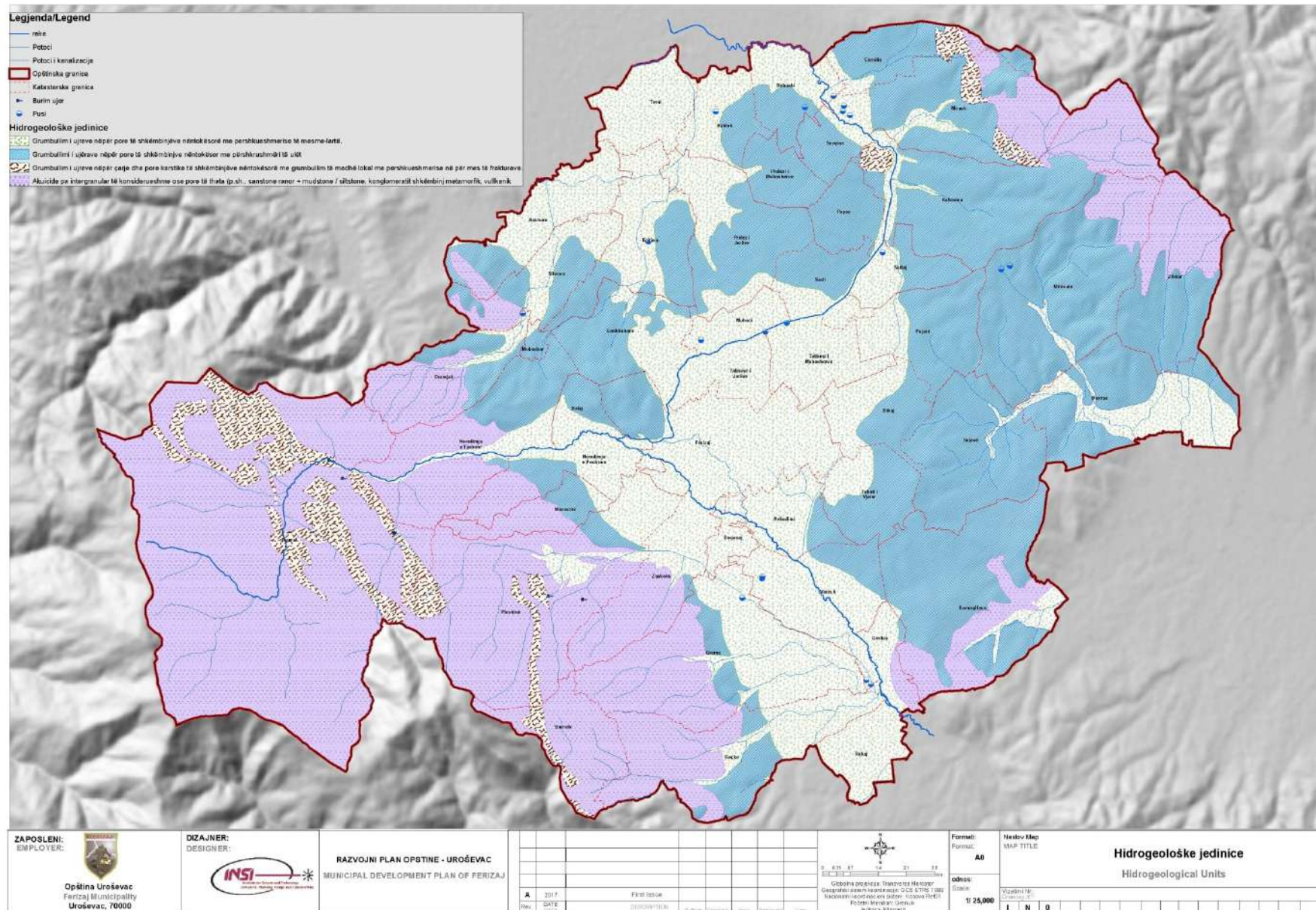
Akt za proglašenje zaštićenog područja prirode će odrediti prirodu ciljeva upravljanja i konkretnih mera za zaštitu prirode i tehnike koje će se primjenjivati u zaštićenu oblast prirode. Nakon donošenja odluke o proglašenju zaštićene zone prirode izdaje se plan upravljanja od strane organa koji je stavlja pod zaštitu (opštine) i koji je odobren od strane Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja (MSPP).

Ime objekta	Godina proglašenja	Kategorija zaštite
1. Bifurkacija reke Nerodimka	1979	Specijalni prirodni Rezervat
2. Turistička zona 120 ha	01.Br.4603, dt: 17.09.2002	Turistička zona je proglašena oblast između Male reke i Velike reke Nerodimke

Tablica 33 Zone zaštićene od centralnog nivoa

2.4.8. Ekološka mreža

Koherentan sistem se sastoji od svih imenovanih zaštićenih zona u opštini Uroševac koje sadrže tipove staništa i staništa za vrste zaštićene zakonom, koje funkcionišu kako bi se omogućile vrste prirodnih staništa i vrste staništa koji se održavaju ako treba, da se vrate u prethodno stanje statusa očuvanosti u njihovom prirodnom obliku.

2.5. Ekonomski razvoj

2.5.1. Kratka istorija ekonomskog razvoja

Stanovništvo ovog područja, u istorijskoj prošlosti, se uglavnom bavilo poljoprivredom i stočarstvom, koje su bile glavne grane privrede. Razvoj poljoprivrede je uslovalo dosta plodno zemljište, a poljoprivredu su uslovile obilje planina i ravnica u ovoj oblasti. Kasnije se značajan razvoj desio i u zanatstvu, industriji, trgovini, itd. Tokom istorijske prošlosti, ova oblast je igrala važnu ulogu u ekonomskom i trgovinskom aspektu. Tuda su prolazili različiti trgovinski karavani iz različitih delova Balkana, koji su išli za Skoplje, Prizren, Skadar i u drugom pravcu za Sandžak, Niš itd.

Povoljan geografski položaj opštine Uroševac je imao veliki uticaj na dalji razvoj ove zemlje. Uroševac je imao pogodan geografski položaj i vojno-strateški zbog drumskog saobraćaja još od davnina, kao, na primer, putne linije reke Nerodimke i kroz dolinu Jezerca, u poznatu relaciju Skadar - Skoplje - Solun, koja, pored velikog ekonomskog i geografskog značaja, imala je i strateški značaj. Izgradnja pruge od Skoplja do Mitrovice, 1873. godine, pod nazivom železnica Vardar - Kosovo, uticala je da se trgovinski razvoji unutrašnjih balkanskih prostora orijentišu ka Solunu. To je dovelo do toga da se Uroševac razvije kao naselje i kasnije kao trgovački centar, zanatski, itd. To je omogućilo i koncentraciju stanovništva. Sa okupacijom Kosova od strane srpskih vlasti 1912. godine, raseljavanjem velikog dela stanovništva iz različitih sela iz Kosova u Tursku, Albaniju i u drugim mestima, počelo je i uništavanje ekonomije. Mnoge zanatlije, trgovci, seljaci i ostali su raseljeni iz naše domovine. Počela je pljačka albanske imovine itd. od srpskog stanovništva, koje je počelo da se naseljava u albanskim naseljima. Situacija albanskog stanovništva, u ekonomskom smislu, pogoršavala se i u toku Prvog svetskog rata, pa i dalje, gotovo istim intenzitetom, i nastavlja se i u periodu između dva svetska rata. Albansko stanovništvo je bilo u jadnom stanju u ekonomskom smislu. Kao glavna grana bila je poljoprivreda i stočarstvo. Međutim, zbog velikih dadžbina i obaveza, većina poljoprivrednih proizvoda se prodavala da se iste plate.

Tokom Drugog svetskog rata, ekonomski, nemamo nikakvu značajnu promenu. Ovo stanje se nastavlja i posle rata, sa manjim izmenama u pozitivnom ekonomskom smislu. U tom vremenu se takođe osnovaju seoske zadruge, kolektivizacija, oduzimanje proizvoda od seljaka u obliku "viška". Ovakva situacija je trajala do kasnih šezdesetih. Sedamdesetih godina prošlog veka, u stvorenim društveno-političkim uslovima statusa Kosova u bivšoj jugoslovenskoj federaciji, naselja ove opštine doživela su značajnu transformaciju, koja je trajala do ranih osamdesetih. Dakle, u tom periodu bilo je značajnih promena u ekonomskim strukturama u korist razvoja industrije, poljoprivrede, itd, i to je omogućilo dalje unapređenje ekonomske i ne-ekonomske delatnosti. To je dovelo do zaposlenja u ekonomskim i ne-ekonomskim organizacijama koje su stvarale određene prihode, poslovne rezultate, i veći standard opšte populacije.

U ekonomskom smislu, kao glavna grana bila je poljoprivreda. Od poljoprivredne proizvodnje u ovom regionu, uglavnom se uzgajaju kulture, kao što su kukuruz, pšenica, ovas, raž, zatim industrijske biljke - duvan, suncokret, šećerna repa, itd, povrće - krompir, pasulj, kupus, paprike itd, krmno bilje, voće, posebno jabuke, višnje, šljive, kruške, breskve, orasi, ali i vinova loza. U ovoj opštini postoje poznate plantaže voća. Jedno vreme u dolini Neredimke gajio se i pirinač. Pored poljoprivrede, u ovoj opštini bilo je veoma dobro razvijeno i stočarstvo. Što se tiče ekonomskog razvoja, u opštinskom centru je izgrađeno nekoliko kapaciteta prerađivačke industrije, prehrambene, itd, kao što je Fabrika cevi, Fabrika ulja i masti, Fabrika egzotičnog voća "Minex" Fabrika "Eurometal", Fabrika za proizvodnju alata, Drveni kombinat, Plantaža voća i neke druge.

2.5.2. Ekonomski i komercijalni sadržaj

U cilju stvaranja klime u korist ekonomskog razvoja, obezbeđena je institucionalna podrška od određenih institucija. To se odnosi, kao što je pomenuto, na stručno obrazovanje, sertifikacija profesionalnih standarda, standarda kvaliteta, menadžmenta, proizvodnje, proizvoda itd. Sve ove aktivnosti mogu da doprinesu da se stabilizuje MSP kao važan temelj privrede Kosova i Uroševca, kako bi plasirali više proizvoda na tržište Kosova, i pružajući mogućnosti za zapošljavanje.

Otvaranje biznisa za mnoge ljude je jedini način da se stvore lični prihodi, iako su u većini slučajeva niskog nivoa. Danas na Kosovu, kao i u opštini Uroševac, poželjno je otvoriti preduzeća koja je najlakše razumeti, koja ne zahtevaju nikakvo značajno profesionalno iskustvo ili obuku, na primer, benzinske pumpe, perionice, restorani i sl. Iako je stopa razvoja ovih aktivnosti za jednu zajednicu veoma mala, kao celina ne treba biti zanemarena, a svaki mali biznis može da bude jezgro iz kojeg se mogu pojaviti i druge aktivnosti. U kratkoročnoj i srednjoročnoj perspektivi ekonomskog razvoja, ima mogućnosti da se razvije građevinska industrija, drvna industrije i agrobiznis. Iako se smatra da nisu inovativne grane privrede, bazirane uglavnom na nekvalifikovanu radnu snagu, one mogu da zamene strane proizvode i kreiraju kosovske proizvode za izvoz.

Preduzetnici su do sada bili uspešni u pronalaženju odgovarajućih prostorija za razvoj njihovih aktivnosti. Trenutno, nedostatak građevinskih zona ne može biti glavna prepreka za razvoj poslovanja. Međutim, bilo je kritika usmerenih ka KAP zbog nedostatka fleksibilnosti da pronađe manje osetljive načine da stavi imovinu, zemljište i zgrade na raspolaganju lokalnim preduzećima, umesto njihovog isključivanja iz upotrebe. Entiteti MSP-a su mali, tako da su strukture oblasti koje treba razviti radi trgovanja preduzeća mogu biti usklađeni sa zahtevima tog obima. Da bi se zadovoljili različiti zahtevi u pogledu veličine i obima dozvoljenih objekata, treba da se planiraju komercijalni prostori raznih vrsta. Svaka urbana usluga može biti korisna. Ekološki standardi treba da se primene i da se zakonski ojačaju. Interni sistem puteva mora biti povezan preko regionalnog sistema puteva.

Vlasti u Uroševcu su preduzele mnoge aktivnosti za pravi razvoj poslovanja, u rasponu od olakšavanja pristupa lokaciji, saglasnost za ispunjavanje uslova životne sredine, izdavanje dozvole za rad, utvrđivanje poreza i naknada, pristanak za korišćenje poljoprivrednog zemljišta, utvrđivanje kirije za opštinske objekte, poboljšanje infrastrukture i sl. Na poboljšanje poslovnog okruženja u opštini uticala je i američka kompanija "Brown & Root", u kojoj je, prema nekim podacima, bilo 4.700 zaposlenih. U opštini Uroševac postoji i mreža podrške za razvoj poslovanja: Regionalna kancelarija za poslovni razvoj, OEK - Regionalno i Poslovno udruženje. Deluju i druga profesionalna udruženja, kao što su zanatlije, farmeri, ekonomisti, pravnici, itd.

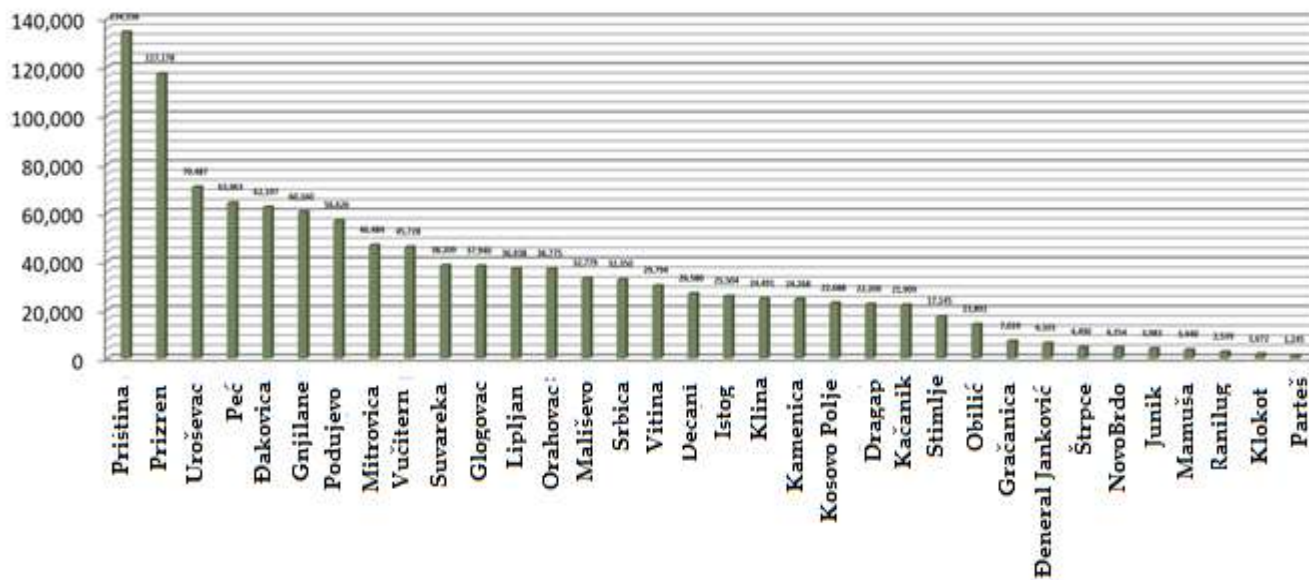
2.5.3. Radna snaga, zaposlenje i nezaposlenost

Prema popisu iz 2011. godine, Opština Uroševac je treća po redu po najvećem broju stanovnika koji pripadaju radnom uzrastu od 15-64 godina. 70,457 stanovnika ili 64,90% od ukupnog broja stanovnika Uroševca su starosne dobi od 15-64 godina, šta zbog velikog broja radne snage predstavlja dobru priliku za poljoprivredni i industrijski razvoj u opštini.

	Opština	Ukupan broj stanovnika	Br. Stanovnika starosne dobi od 15 - 64
1	Priština	198,897	134,336
2	Prizren	177,781	117,178
3	Uroševac	108,610	70,487
4	Peć	96,450	63,963
5	Đakovica	94,556	62,197
6	Gnjilane	90,178	60,160
7	Podujevo	88,499	56,626

8	Mitrovica	71,909	46,484
9	Vučitern	69,870	45,728
10	Suvareka	59,722	38,209

Tablica 34 Redosled 10 opština, prema najvećoj radnoj snazi

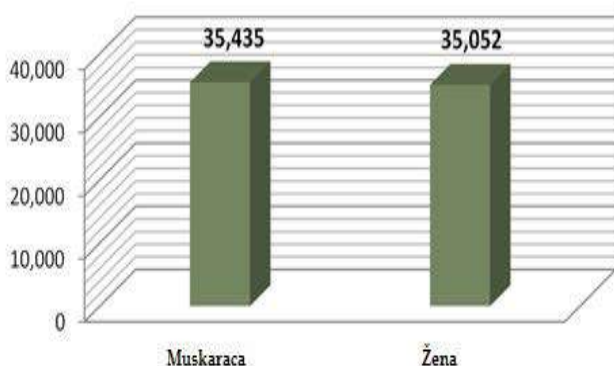
Grafikon 23 Dijagram opština prema broju radne snage

Što se tiče rodno odnosa radne snage u opštini, ne postoji značajna razlika na kojoj bi se stvorile precizne strategije za stvaranje održive strategije za određene sektore.

Ukupan broj stanovnika starosne dobi od 15 - 64	Broj muškaraca starosne dobi od 15 - 64	Broj žena starosne dobi od 15 - 64
70,487	35,435	35,052
	50.27%	49.73%

Tablica 35 Broj radne snage prema rodnoj pripadnosti

U opštini ima ukupno 35,435 muškaraca i 35,052 žena koji su odgovarajuće starosne dobi za zapošljavanje.

Na osnovu "Podataka poslovnog tržišta po opštinama", 2011. godine, u odnosu na procenat zaposlenog stanovništva u drugim opštinama, sa ukupno 18,283 zaposlenih Uroševac se svrstava deveti po redu, što pokazuje visok nivo zaposlenosti.

Grafikon 24 Dijagram radne snage prema rodnoj pripadnosti

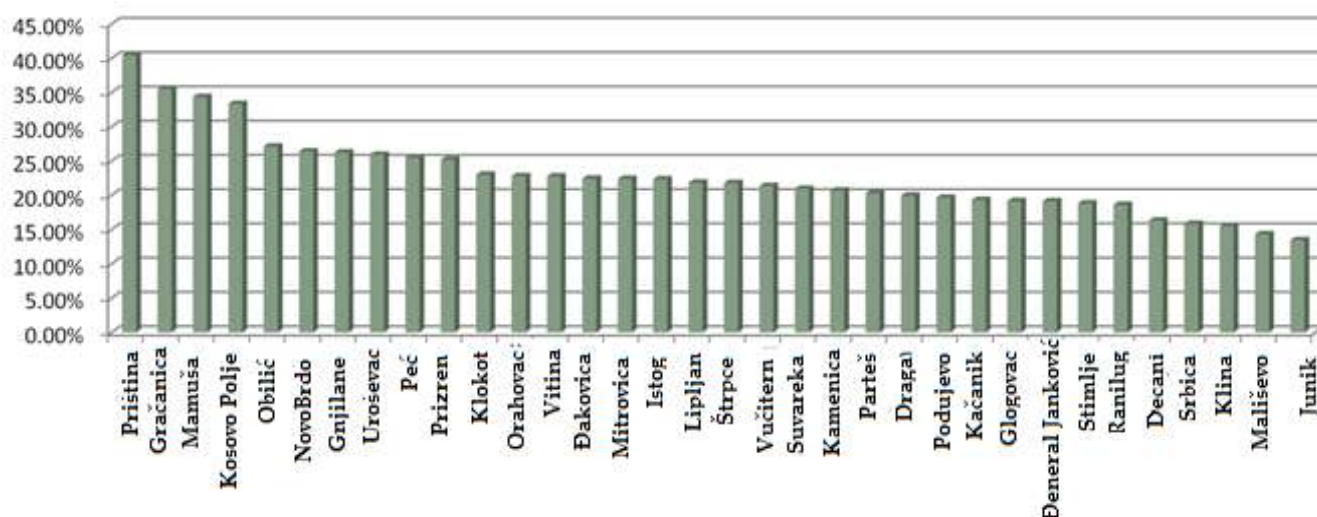
Klasifikacija	Opština	Broj stanovnika 15 – 64 god.	Broj zaposlenih stanovnika	%
1	Priština	134,336	54,316	40.43%
2	Gračanica	7,019	2,494	35.53%

3	Mamuša	3,440	1,182	34.36%
4	Kosovo Polje	22,688	7,563	33.33%
5	Obilić	13,891	3,771	27.15%
6	Novo Brdo	4,354	1,150	26.41%
7	Gnjilane	60,160	15,795	26.25%
8	Uroševac	70,487	18,283	25.94%
9	Peć	63,963	16,329	25.53%
10	Prizren	117,178	29,527	25.20%
11	Klokot	1,672	385	23.03%
12	Orahovac	36,775	8,384	22.80%
13	Vitina	29,794	6,783	22.77%
14	Đakovica	62,197	13,955	22.44%
15	Mitrovica	46,484	10,414	22.40%
16	Istog	25,504	5,699	22.35%
17	Lipljan	36,938	8,073	21.86%
18	Štrpce	4,490	979	21.80%
19	Vučitern	45,728	9,775	21.38%
20	Suvareka	38,209	8,005	20.95%
21	Kamenica	24,268	5,022	20.69%
22	Parteš	1,245	253	20.32%
23	Dragaš	22,200	4,435	19.98%
24	Podujevo	56,626	11,140	19.67%
25	Kačanik	21,909	4,234	19.33%
26	Glogovac	37,940	7,268	19.16%
27	Đeneral Janković	6,101	1,167	19.13%
28	Štimlje	17,145	3,228	18.83%
29	Ranilug	2,539	473	18.63%
30	Dečani	26,580	4,340	16.33%
31	Srbica	32,350	5,125	15.84%
32	Klina	24,491	3,790	15.48%
33	Mališevo	32,779	4,699	14.34%
34	Junik	3,983	536	13.46%

Tablica 36 Redosled opština po nivou zaposlenosti¹⁸

Međutim, u poređenju sa razvijenim zemljama, Opština Uroševac koja je druga na Kosovu sa brojem stanovnika, broji samo 25,94% zaposlenih ljudi i to je zabrinjavajuće, zbog toga jer ova opština dobija najmanje doznaka iz dijaspore, za razliku od drugih opština.

¹⁸Podaci tržišta rada prema opštinama, ASK

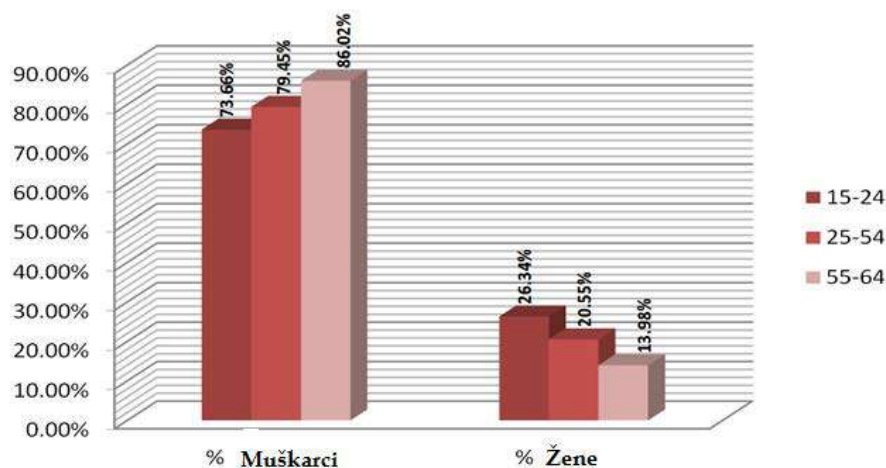
Grafikon 25 Dijagram opština prema broju zaposlenih

Što se tiče polne strukture zaposlenih, dominira broj muškaraca sa ukupno 14,479 zaposlenih ili 79,19%, dok je broj zaposlenih žena samo 3.804 ili 20,81% od svih zaposlenih.

	Muškarci	Žene
Broj zaposlenih stanovnika	14,479	3,804
Procenat zaposlenih stanovnika	79.19%	20.81%

Tablica 37 Sastav zaposlenih prema rodnoj pripadnosti¹⁹

Samo jedna petina zaposlenih su žene, što pokazuje da se veliki deo zapošljavanja u opštini, sastoji od teškog fizičkog rada.

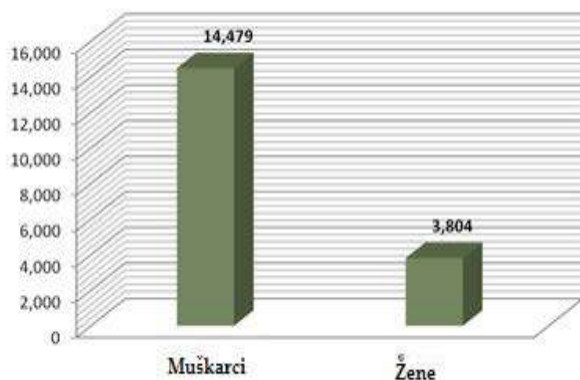

Grafikon 26 Dijagram zaposlenih stanovnika prema polnoj pripadnosti i starosnim grupama od 15 – 24, 25 - 54 i 55 - 64

Što se tiče sastava zaposlenih prema starosnim grupama, mlađe generacije 15-24 godina, čine 14.33% zaposlenih za razliku od starijih generacija 55-64 godina koji čine 8.69% svih zaposlenih stanovnika.

¹⁹Podaci tržišta rada prema opštinama, ASK

Grafikon 27 Dijagram zaposlenih stanovnika prema rodnoj pripadnosti

Međutim, sastav polova se menja, smanjujući se jer u mlađe starosne grupe 15-24 godina broj zaposlenih muškaraca je 1.930 stanovnika ili 73,99%, dok je broj zaposlenih žena 690 stanovnika ili 26,34%, šta ukazuje na povećanje broja zaposlenih žena ubuduće.

Starosne grupe	Broj zaposlenih	% Zaposlenih
15-24	2,620	14.33%
25-54	14,075	76.98%
55-64	1,588	8.69%

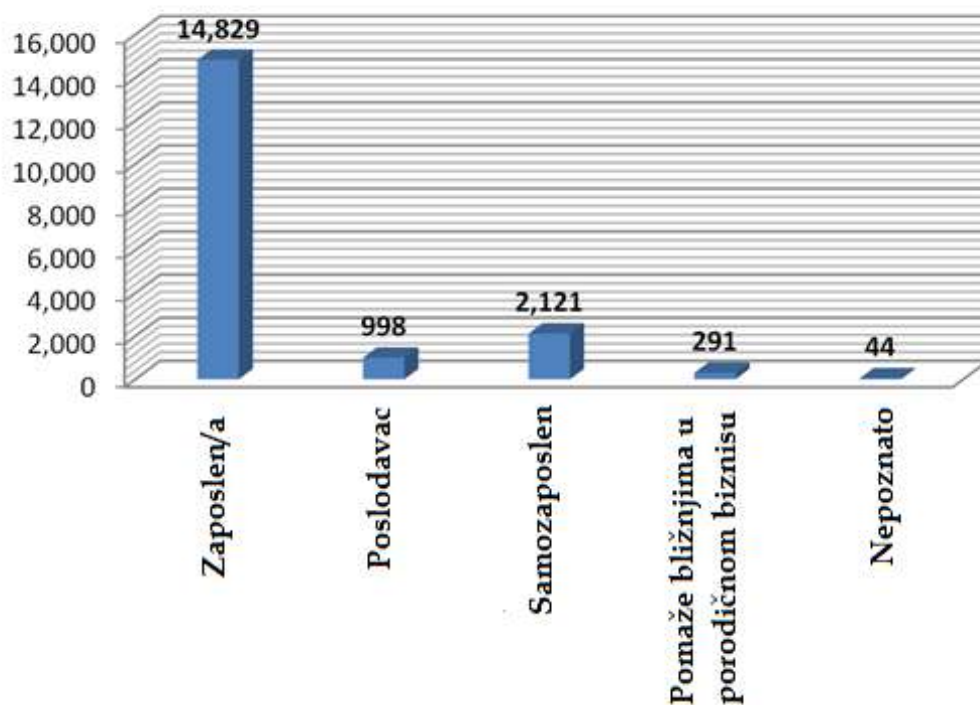
Tablica 38 Broj zaposlenih prema starosnim grupama

Što se tiče poljižaja zaposlenosti, jedan veliki deo, odnosno 14.829 ljudi je zaposleno, dok je broj poslodavaca 998.

Starosne grupe	Zaposlen/a	Poslodavac	Samozaposlen	Pomaže bližnjima u porodičnom biznisu
15-24	2,273	60	196	80
25-54	11,227	861	1,764	193
55-64	1,329	77	161	18
Ukupno	14,829	998	2,121	291

Tablica 39 Broj zaposlenih prema starosnim grupama i poslovnom položaju

Na osnovu gornjih indikatora, vidi se da prosečna veličina zaposlenih po poslodavcu je 6.7 radnika za poslodavca.

Grafikon 28 Dijagram pokazatelja zaposlenih po položaju

Međutim, prema "Društveno-ekonomskim podacima prema opštinama" do 2011. godine, ukupan broj stanovnika opštine koji su zaposleni, ispostavlja se da iznosi 23,092, odnosno 32.76%.

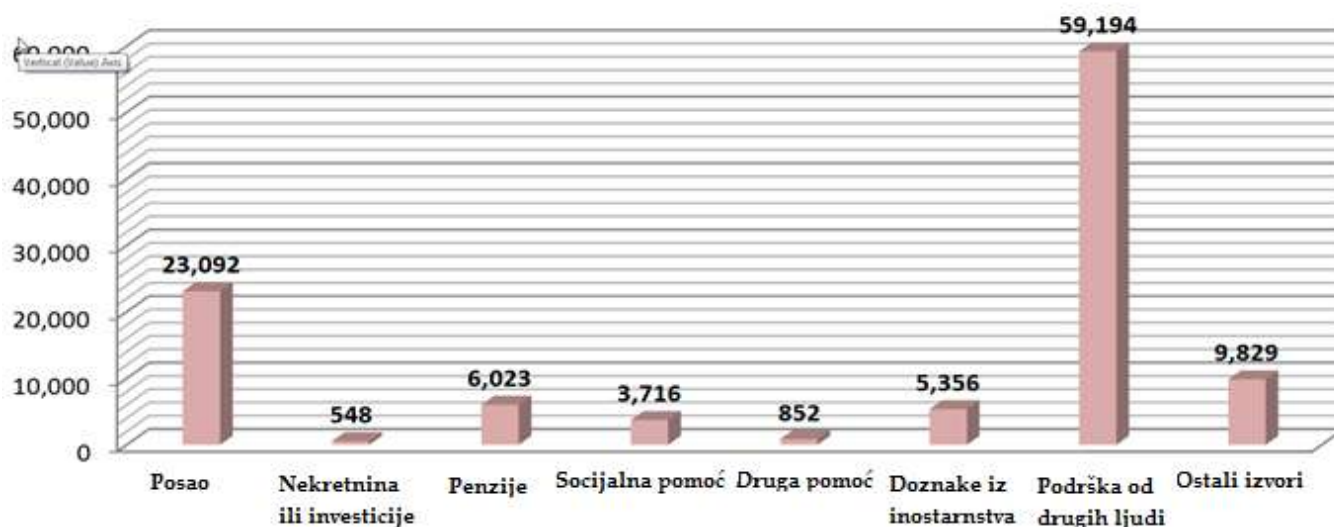
2.5.4. Glavni izvori življenja

Na osnovu popisa 2011. godine, samo 23,092 stanovnika ili 21.26%, obezbeđivali su prvi (glavni) izvor življenja radom, što je zabrinjavajući pokazatelj u pogledu nezaposlenosti.

	Posao (uključujući i rad na svom zemljištu, rad u svoj biznis ili porodični)	Nekretnine ili investicija (zakup, kamata)	Penzija	Socijalna pomoć	Druga pomoć (naknada za nezaposlenost, ekonomska pomoć za bolesti ili porodijskog odsustva,	Doznake iz inostranstva	Podrška od drugih ljudi (osim doznaka iz inostranstva)	Ostali izvori
Urbano	9,514	343	2,348	1,502	529	1,567	21,882	4,943
uralno	13,578	205	3,675	2,214	323	3,789	37,312	4,886
Ukupno	23,092	548	6,023	3,716	852	5,356	59,194	9,829
%	21.26%	0.50%	5.55%	3.42%	0.78%	4.93%	54.50%	9.05%

Tablica 40 Rezidentno stanovništvo na osnovu prvog izvora življenja prema opštinama

Tablica predstavlja jedan pokazatelj da samo 23,550 stanovnika ili 21.76%, obezbeđuju svoje prihode nezavisno, dok 84,970 ili 78.23% su nezaposleni i zavise od drugih izvora sredstava za život. Još jedna karakteristika broja zaposlenih je da oko 60% svih zaposlenih žive u ruralnom području.

Grafikon 29 Dijagram prvog izvora življenja ljudi prema vrsti

Dok što se tiče drugog izvora života, u opštini samo 808. ljudi ima drugi (sekundarni) posao.

	Posao	Nekretnina ili investicije	Penzije	Socijalna pomoć	Ostala pomoć	Doznake iz inostarnstva	Podrška od drugih ljudi	Ostali izvori
Urbano	164	246	302	219	37	1,115	3,457	11,069
Ruralno	644	119	638	293	100	2,884	6,038	26,010
Ukupno	808	365	940	512	137	3,999	9,495	37,079
%	1.46%	0.66%	1.70%	0.93%	0.25%	7.23%	17.18%	67.08%

Tablica 41 Rezidentno stanovništvo na osnovu drugog izvora življenja po opštinama²⁰

2.5.5. Socijalna zaštita

Što se tiče socijalne zaštite, na osnovu analize podataka Agencije za statistiku Kosova. Prema zvaničnim podacima iz 2014. i 2015. godine, broj penzionera je simbolično porastao za 1,94%. Trenutno u opštini živi 5,883 penzionera, odnosno 5.52% stanovnika koji su upisani u 2011. godini.

	2011	2015	Bilanc %
Broj penzionera	6,023	5,997	-0.43%

Tablica 42 Broj penzionera upisanih u toku 2011. i 2015. godine

Prema zvaničnim podacima godine 2014. i 2015, broj penzija penzijskog doprinosa je simbolično porastao za 4.01%, što dokazuje smanjenje nezaposlenosti u opštini. U opštini trenutno živi 1,973 penzionera penzijskog doprinosa, odnosno 1.82% populacije koji su upisani u toku 2011. godine, što ukazuje na nizak nivo zaposlenosti uroševčana.

	2014	2015	Bilanc %
Broj penzija – penzijskog doprinosa	1,897	1,973	+4.01%

Tablica 43 Broj penzionih doprinosa koji su upisani u 2014. i 2015. godini

Prema zvaničnim podacima iz 2014. i 2015. godine, broj osoba sa invaliditetom je simbolično porastao za 7.16%, što dokazuje smanjenje nezaposlenost u opštini. U opštini trenutno živi 943. osoba sa invaliditetom, odnosno 0.87% stanovnika koji su upisani u 2011. godini, što ukazuje na nizak nivo osoba sa invaliditetom.

²⁰Socio-ekonomski podaci po opštinama, ASK

	2014	2015	Bilanc %
Broj penzija za osobe sa invaliditetom	880	943	+7.16%

Tablica 44 Broj penzija za lica sa invaliditetom registrovan 2014 i 2015

Prema zvaničnim podacima iz 2014. i 2015. godine, broj dece sa smetnjama u razvoju opao je za -9.03%, što dokazuje smanjenje nezaposlenosti u opštini. U opštini trenutno živi 131. dete sa smetnjama u razvoju, i to 0.12% stanovnika upisanih u 2011. godini, što pokazuje nizak procenat dece sa smetnjama u razvoju.

	2014	2015	Bilanc %
Broj penzija za decu sa posebnim potrebama	144	131	-9.03%

Tablica 45 Broj penzija za decu sa invaliditetom registrovan 2014. i 2015. godine

Prema zvaničnim podacima iz 2014. i 2015. godine, broj porodica palih boraca i ratnih invalida koji su koristili socijalnu pomoć opao je za -0,35%, što dokazuje smanjenje nezaposlenosti u opštini. U opštini trenutno živi 285. porodica palih boraca i ratnih invalida, odnosno 0.26% stanovnika upisanih u 2011. godini, što pokazuje nizak procenat porodica palih boraca i ratnih invalida.

	2014	2015	Bilanc %
Broj penzija za porodice palih boraca i invalide rata	286	285	-0.35%

Tablica 46 Broj penzija za porodice palih boraca i invalide rata registrovan 2014. i 2015. godine

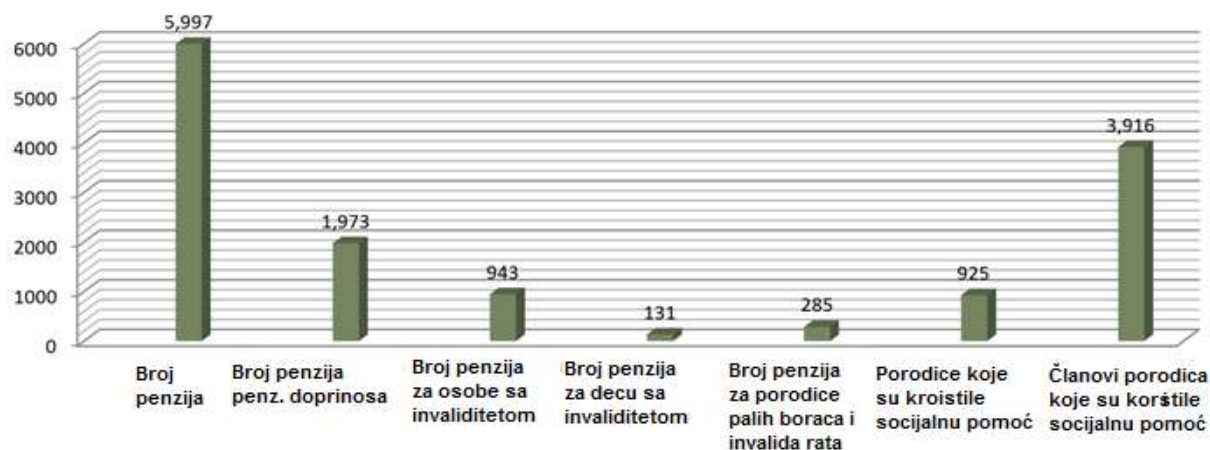
Prema zvaničnim podacima iz 2014. i 2015. godine, broj domaćinstava koji primaju socijalnu pomoć je opao za + 6.81%, što ukazuje na sve veću nezaposlenost u opštini. U opštini trenutno živi 925. porodica koje su dobile socijalnu pomoć, odnosno 0.85% stanovništva koji su registrovani u 2011. godini, što ukazuje na manji procenat domaćinstava koji primaju socijalnu pomoć.

	2014	2015	Bilanc %
Broj porodica koje su koristile socijalnu pomoć	866	925	+6.81%

Tablica 47 Broj poroile socijalnu pomoć registrovani u 2014. i 2015. godini

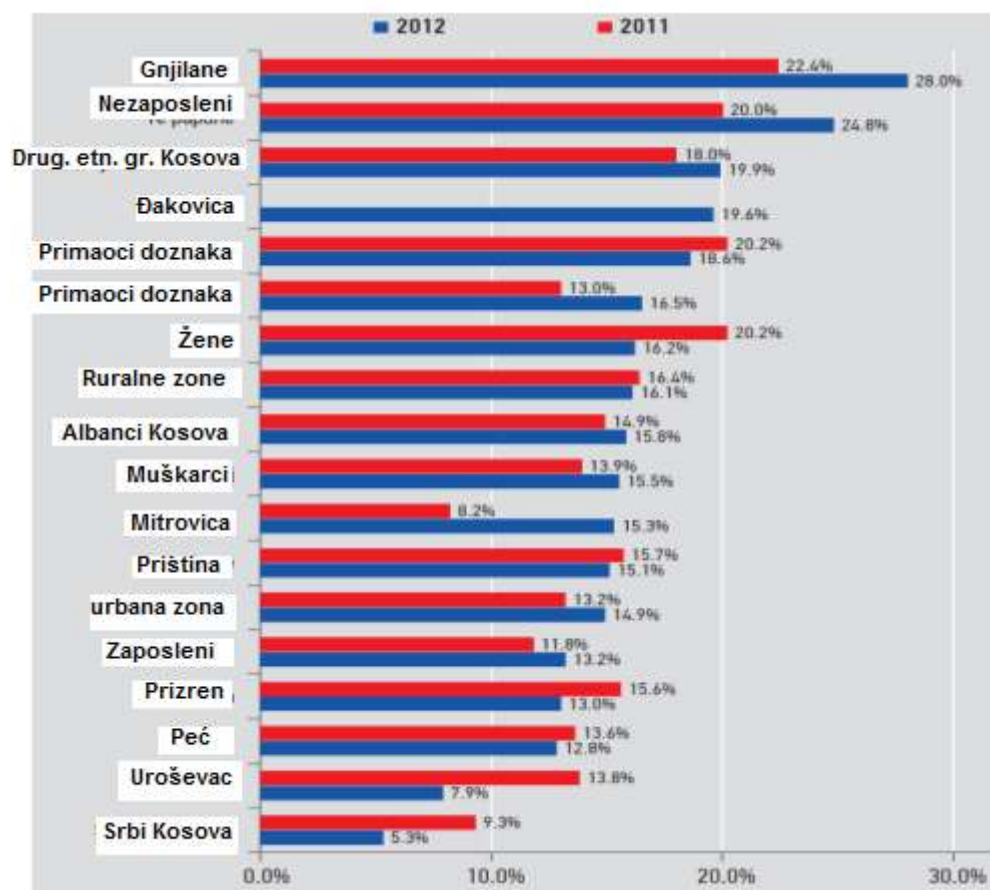
Prema zvaničnim podacima iz 2014. i 2015. godine, broj članova domaćinstva koji primaju socijalnu pomoć je opao za + 8.75%, što ukazuje na sve veću nezaposlenost u opštini. U opštini trenutno živi 3,916 porodica koji su koristile socijalnu pomoć, odnosno 3.61% populacije registrovane u 2011. godini, što ukazuje na nizak procenat članova domaćinstava koji primaju socijalnu pomoć.

	2014	2015	Bilanc %
Broj porodica koje su koristile socijalnu pomoć	3,601	3,916	+8.75%

Tablica 48 Broj članova porodica koje su koristile socijalnu pomoć registrovani u 2014. i 2015. godini

Grafikon 30 Dijagram broja stanovnika prema socijalnoj zaštiti iz 2015. godine

2.5.6. Doznake

Kao što je prikazano na grafikonu, u poređenju sa 2011. godinom, raspoloženje za migraciju je poraslo među nezaposlenima (4.5 procentnih poena) i kod primaoca doznaka (1.6 procentnih poena), ali je smanjen za žene glave porodica (4. procentna poena) i kod srba glave porodica (4. procentnih poena). S druge strane, u smislu regiona, značajan porast je zabeležen u regionu stanovnika Mitrovica (7.1 procentnih poena) i Gnjilana (5.6 procentnih poena). Mali pad interesa za migraciju zabeležen je u Prištini, Prizrenu i Peći, ali taj pad je više izražen u Uroševcu (5.9 procentnih poena).

Grafikon 31 Procenat regionalnih anketiranih lica i prijem doznaka (2011 i 2012)

2.5.7. Preduzeća

Do 1990-ih glavni industrijski sektori ekonomskog razvoja u opštini Uroševac bili su metalna industrija, prehrambena industrija i drvna industrija. U ovom trenutku ekonomska struktura opštine je uglavnom bazirana na uslugama, trgovini, i u nekim MSP (mala i srednja preduzeća) proizvodnje. Pored toga, bankarski sektor se brzo razvija u poslednjih nekoliko godina.

U opštini Uroševac poslovne aktivnosti razvijaju oko 3900 preduzeća. Uroševac sa pravom se smatra kao centar regionalnog ekonomskog razvoja. Glavne grane industrije koje su povećale kapacitet svojih tehnoloških i ljudskih resursa su drvna industrija (sa više od 100. preduzeća za preradu drveta), građevinska industrija, ali postoji napredak i u drugim sektorima kao što su poljoprivreda, turizam, itd.

Br.	Aktivnosti prema ekonomskom sektoru	2000 - 2016
1	Sektor poljoprivrede, šumarstva i ribarstva	274
2	Sektor javne uprave i socijalne zaštite i obaveznog osiguranja	10

3	Sektor smeštaja i prehrambene usluge	1267
4	Sektor obrazovanja	85
5	Sektor umetnosti, zabave i rekreacije	161
6	Sektor snabdevanja električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	6
7	Sektor snabdevanja vodom, kanalizacija, poslovi upravljanja i tretman otpada	55
8	Sektor prerađivačke industrije	1182
9	Sektor vađenje rude i kamena (Undustrija vađenja)	24
10	Građevinski sektor	754
11	Sektor administrativnih usluga i podrška	176
12	Sektor Transporta i skladišta	1502
13	Sektor trgovine na veliko i malo, opravka motornih vozila i motocikala	4046
14	Sektor aktivnosti za nekretnine	28
15	Sektor aktivnosti ljudskog zdravstva i socijalne zaštite	134
16	Sektor ostalih uslužnih aktivnosti	587
17	Sektor Finansijskih delatnosti i osiguranja	28
18	Sektor stručne aktivnosti, naučne i tehničke	328
19	Sektor informisanja i komunikacije	202
20	Sektor ekonsomkih i porodičnih aktivnosti kao poslodavca, nediferencirane robe i usluge, ekonomske aktivnosti domaćinstava za ličnu upotrebu	1
21	Sektor aktivnosti korpusa i međunarodnih organizacija	0
22	Ostalo	212

Tablica 49 Broj privatnih preduzeća Uroševca ili registrovanih u toku 2000 -2016. godine

Prema broju registrovanih preduzeća po opštinama za drugi kvartal 2016. godine u opštini Uroševac je registrovano najviše novih biznisa, posle Prištine, ukazujući na to da se ekonomske aktivnosti povećavaju, sa ukupno 231. novih registrovanih preduzeća.

Dok što se tiče ugašenih preduzeća, u poređenju sa drugim opštinama, tokom trećeg kvartala 2016. godine, opština Uroševac zauzima treće mesto sa ukupno 54 ugašenih preduzeća.

Što se tiče tendencije povećanja broja novih preduzeća prema sektorima delatnosti, postoji značajan porast u:

- Trgovina na veliko i malo, opravka motornih vozila, motocikala, sa 52. novih preduzeća;
- Proizvodnja, sa 27. novih preduzeća;
- Izgradnja, sa 24. novih preduzeća; i
- Usluge smeštaja i ishrane i poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, sa 12. novih preduzeća.

Na osnovu poslednjeg zvaničnog bilansa, tokom trećeg kvartala 2016. u opštini Uroševac dodata su još 177. novih preduzeća, u odnosu na ugašena preduzeća.

Imenovanje	Kod	Ukupno	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Rudarstvo i kamenolomi	Proizvodnja	Snabdjevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snabdjevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i revitalizacija aktivnosti	Građevinarstvo	Trgovina na veliko i malo, opravka motornih vozila, motocikala	Transport i skladištenje	Smeštaj i aktivnosti usluga i ishrane	Informacije i komunikacija	Finansijska delatnost i osiguranja	Poslovanje nekretninama	Stručne, naučne i tehničke aktivnosti	Administrativne i pomoćne aktivnosti	Javna administracija i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Ljudsko zdravlje i aktivnosti socijalne zaštite	Umetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne delatnosti
			A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
Opština		2801	223	6	334	11	13	202	779	150	326	114	34	17	170	101	6	42	60	51	162
1 19 Priština		702	15	1	46	7	3	36	197	14	96	67	9	5	95	30	5	16	18	11	31
2 25 Uroševac		231	13	1	31	-	-	30	71	15	20	9	2	2	7	6	-	3	4	5	12
3 17 Peć		180	14	-	23	-	1	11	44	5	26	6	4	1	12	6	-	6	3	1	17
4 20 Prizren		179	7	-	18	-	-	6	57	15	31	2	2	-	7	12	1	4	4	4	9
5 04 Gnjilane		149	3	-	14	-	-	6	47	23	16	-	2	-	10	4	-	-	6	3	15
6 11 Mitrovica		133	4	-	21	1	-	8	30	16	15	5	-	2	4	5	-	3	9	2	8
7 02 Đakovica		132	2	-	20	1	1	12	42	4	21	3	2	1	1	1	-	1	2	4	14
8 27 Vučitern		91	5	-	13	-	-	4	26	9	8	4	1	-	3	6	-	1	1	-	10
9 03 Glogovac		89	29	-	10	-	1	12	17	4	4	1	1	-	4	1	-	-	-	-	5
10 09 Kosovo polje		87	6	-	7	-	-	5	25	3	14	2	2	2	4	5	-	-	2	6	4

Tablica 50 Broj registrovanih preduzeća po opštinama i sekcija ekonomskih aktivnosti u TM2 2016.

Imenovanje			Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Rudarstvo i kamenolomi	Proizvodnja	Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snabdevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i revitalizacija aktivnosti	Građevinarstvo	Trgovina na veliko i malo, opravka motornih vozila, motocikala	Transport i skladištenje	Smeštaja i aktivnosti usluga ishrane	Informacije i komunikacija	Finansijska delatnost i osiguranja	Poslovanje nekretninama	Stručne, naučne i tehničke aktivnosti	Administrativne i pomoćne aktivnosti	Javna administracija i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Ljudsko zdravlje i aktivnosti socijalne zaštite	Umetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne delatnosti
Kod	Ukupno	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	
Opštine	657	43	1	50	-	4	52	242	67	81	15	2	7	19	10	1	8	6	7	42	
1 19 Priština	99	2	-	7	-	1	7	37	6	9	4	1	2	9	3	1	1	1	1	7	
2 20 Prizren	72	3	-	5	-	-	5	29	3	17	1	-	1	1	1	-	2	-	-	4	
3 25 Uroševac	54	1	-	4	-	-	6	19	8	8	1	-	-	2	1	-	-	1	-	3	
4 02 Đakovica	38	5	-	4	-	1	1	15	4	2	-	1	1	1	-	-	-	-	2	1	
5 18 Podujevo	35	4	-	2	-	-	2	17	2	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-	3	
6 17 Peć	33	2	-	1	-	-	2	12	8	3	1	-	-	-	-	-	1	-	-	3	
7 16 Orahovac	29	3	1	2	-	-	3	11	3	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	
8 04 Gnjilane	26	2	-	-	-	-	1	10	-	6	1	-	-	3	2	-	-	-	-	1	
9 21 Srbica	26	4	-	2	-	1	3	8	3	-	-	-	-	-	-	-	1	2	1	1	

Tablica 51 Broj ugašenih preduzeća po opštinama i sekcije ekonomskih aktivnosti u TM2 2016

Imenovanje			Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Rudarstvo i kamenolomi	Proizvodnja	Snabdjevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	Snabdevanje vodom, kanalizacija, upravljanje otpadom i revitalizacija aktivnosti	Građevinarstvo	Trgovina na veliko i malo, opravka motornih vozila, motocikala	Transport i skladištenje	Smeštaja i aktivnosti usluga ishrane	Informacije i komunikacija	Finansijska delatnost i osiguranja	Poslovanje nekretninama	Stručne, naučne i tehničke aktivnosti	Administrativne i pomoćne aktivnosti	Javna administracija i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	Obrazovanje	Ljudsko zdravlje i aktivnosti socijalne zaštite	Umetnost, zabava i rekreacija	Ostale uslužne delatnosti
Kod	Ukupno	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	
Nova	231	13	1	31	-	-	30	71	15	20	9	2	2	7	6	-	3	4	5	12	
1 Ugašena	54	1	-	4	-	-	6	19	8	8	1	-	-	2	1	-	-	1	-	3	
2 Bilanc	177	12	1	27	0	0	24	52	7	12	8	2	2	5	5	0	3	3	5	9	

Tablica 52 Bilanc registrovanih preduzeća i ugašenih prema sekcijama ekonomske aktivnosti u TM2 2016

2.5.8. Potencijali ekonomskog razvoja

2.5.8.1. Poljoprivredno zemljište

Centralni delovi opštine su ravne površine. Ova zemlja je veoma plodna i poljoprivreda predstavlja veoma važan ogranak ekonomskog razvoja. Posle rata je primećena pojava urbane raspodele koja degradira poljoprivredno zemljište i oštećuje vitalnu granu privrede Kosova.

Zbog velikih površina poljoprivrednog zemljišta, obradive i šuma, kroz razvoj odgovarajuće politike za ovaj sektor, opština ima potencijala da značajno poboljša blagostanje njenih stanovnika.

Vrsta korišćenja	Pustoš	Pašnjak/livada	Poljoprivredno zemljište
Površina (ha)	202.68	28.34	15395.48

Tablica 53 Površina prema korišćenju poljoprivrednog zemljišta

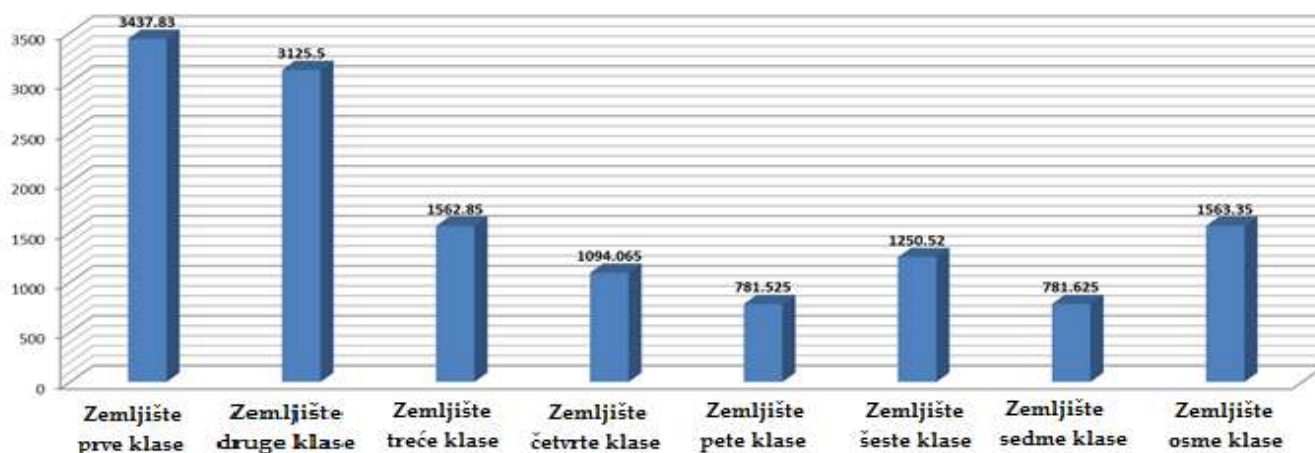
Prema oceni poljoprivrednog zemljišta, ispostavlja se da opština ima 15626.5 hektara poljoprivrednog zemljišta, koje nije otuđeno, što predstavlja 44.89% teritorije obradivog zemljišta, 0.59 % pustoš i 0.08% pašnjak / livada.

Dok, u pogledu klasifikacije zemljišta prema prikladnosti za poljoprivrednu proizvodnju, opština Uroševac ima na raspolaganju sledeće površine:

Prikladnost poljoprivrednog zemljišta	Površina (ha)	Procenat
Zemljište prve klase	3437.83	22 %
Zemljište druge klase	3125.5	20 %
Zemljište treće klase	1562.85	10 %
Zemljište četvrte klase	1094.065	7 %
Zemljište pete klase	781.525	5 %
Zemljište šeste klase	1250.52	8 %
Zemljište sedme klase	781.625	5 %
Zemljište osme klase	1563.35	10 %

Tablica 54 Površina i procenat poljoprivrednog zemljišta po klasama prikladnosti

S obzirom da je 50. odsto poljoprivrednog zemljišta podobnosti klase 1-4, opština ima veliki potencijal za razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Grafikon 32 Dijagram površine u hektarima poljoprivrednog zemljišta prema klasama prikladnosti

Poljoprivredna proizvodnja

U opštini Uroševac u jesen zemljište je uglavnom zasađeno sa pšenicom , dok na prolećnu setvu kukuruzom i krmno bilje za stočarstvo. Žitarice, pašnjaci, livade (od kojih se kosi seno) i krmno bilje zauzimaju značajnu površinu. Drugi važni usevi su: voće i povrće. Ranije (pre 90-tih godina) industrijsko bilje, kao što su duvan, uljarice i šećerna repa bile su važne . Ne-funkcionisanje jedinica za preradu DP, nedostatak stimulacije kreditima ili subvencije od lokalne i centralne vlasti, sada se ovi usevi ne gaje uopšte (šećerna repa).

Od površina pod poljoprivrednim kulturama najviše učešća ima pšenica (5100 ha). Postoje tri poljoprivredna preduzeća koja posluju , ali ograničeno, zbog teške ekonomske situacije , zastarele poljoprivredne mašine , kao i nemogućnost osiguranja prihoda . Poljoprivredna proizvodnja iz privatnog sektora zadovoljava samo potrebe za porodičnu potrošnju, tako da ne ostaje ništa za tržište. Poljoprivreda je glavna ekonomska aktivnost i sektor koji pruža većinu unosa u posleratnom periodu , jer 2/3 stanovništva u našoj zajednici živi u ruralnim oblastima. Uglavnom svoje prihode stvaraju od poljoprivredne delatnosti, ali veoma važan pokazatelj razvoja poljoprivredne aktivnosti je razvoj prehrambene industrije na bazi poljoprivrednih proizvoda.

Žitarice, vrste i proizvodnja 2012- 2015

	Proizvodnja (t/ha) ukupno t				Trend porasta/smanjenja - godina:			
	2012	2013	2014	2015	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015
Pšenica	20175	20379	21009	22059	1885	204	630	1050
Kukuruz	7013	7084	7303	7668	655	71	219	365
Ječam	61	61	63.4	67	6	1	2	3
Ovas	87	88	90.65	95	8	1	3	5
Ostala pšenica	0	0		0	0	0	0	0
Znaste mahunarke					0	0	0	0
Pasulj	288	291	300	315	27	3	9	15
Grašak	1	1	0.74	1	0	0	0	0
Ostale mahunarke	0	0		0	0	0	0	0
Ostale kulture	0	0		0	0	0	0	0
Industrijske kulture	0	0		0	0	0	0	0
Duvan	0	0		0	0	0	0	0
Suncokret	5	5	5	5	0	0	0	0
Aromatično bilje	0	0		0	0	0	0	0
Ostale industrijske kulture	0	0		0	0	0	0	0
Krompir	1347	1361	1403	1473	126	14	42	70
Dekoratívno bilje	0	0		0	0	0	0	0
Ukupno	28977	29270	30175	31684	2707	293	905	1509

Izvor: Popis poljoprivrede na Kosovu od ASK i Zeleni izveštaj 2015 od MPŠRR

Tablica 55 Proizvodnja žitarica na Kosovu

Voće, vrste i proizvodnja, 2012 - 2015

	Proizvodnja (t/ha)				Trend povećanja/smanjenja - god:			
	2012	2013	2014	2015	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015
Jabuka	947	967	1007	1047	19	40	40	100
Kruška	159	162	169	176	3	7	7	17
Đunja	30	31	32	33	1	1	1	3
Musimutá	20	20	21	22	0	1	1	2
Šljiva	421	429	447	465	9	18	18	44
Trešnja	24	24	25	26	0	1	1	2
Višnja	43	44	46	48	1	2	2	5
Breskva	1	1	1.25	1	0	0	0	0
Kajsija	2	2	2.2	2	0	0	0	0
Orasi	3	3	3.34	3	0	0	0	0
Lešnik	8	8	8.5	9	0	0	0	1
Maline	148	151	157	163	3	6	6	16
Kupine	17	17	18	19	0	1	1	2
Ĵagode	39	39	41	43	1	2	2	4
Ukupno	1861	1899	1978.29	2057	38	79	79	196

Izvor: popis poljoprivrede na Kosovu od ASK i Zeleni izveštaj 2015 od MPŠRR

Tablica 56 Proizvodnjavoćarstva u opštini

Mleko, vrste i proizvodnja 2012 - 2015

	Proizvodnja (I)			
	2012	2013	2014	2015
Ukupno neobrađeno mleko	9986493	10191819	11029410	13288240
Mleko	2995950	3057546	3308823	3986472
Sir	798919	815345	882353	1063059
Kiselo mleko	1997299	2038364	2205882	2657648
Rikota	332883	339727	367647	442941
Ukupno				

Izvor: Popis poljoprivrede na kosovu od ASK i Zeleni izveštaj 2015 od MPŠRR

Tablica 57 Proizvodnjamleka u opštini

Živina, koncentracija, 2011 - 2014

	Koncentracija (br.)			
	2012	2013	2014	2015
Petlovi, kokoške, pilići	33461	34144	34841	36583
Kokoške	89939	91774	93647	98329
Ukupno	123400	125918	128488	134912

Izvor: Popis poljoprivrede na kosovu od ASK i Zeleni izveštaj 2015 od MPŠRR

Tablica 58 Proizvodnjaživine u opštini

Mehanizam obrade, koncentracija, 2011 - 2014

Vrsta	Koncentracija (br.)			
	2012	2013	2014	2015
Traktori			2998	3058
Kombaj za žetvu i silažu			80	82
Kamioni			205	209
Rimorkio			1689	1723
Kosilica sa traktorom			409	417
Pokretna kosilica			95	97
Sakupljač trave			421	429
Mašina sejačica pšenice			255	260
Mašina sejačica kukuruza			187	191
Plug			2291	2337
Zubasta tanjirača			1184	1208
Mašina za vađenje krompira			29	30
Freza			235	240
Maš. za raspodoleu veštačkog đubriva			336	343
Maš. za rasp. organskog đubriva			52	53
Tanjirača sa diskovima			869	886
Mašina za vezivanje snopova sena i slame			188	192
Mašina za guljenje kukuruza			18	18
Mikser za koncentrat			37	38
Mašina za muženje			168	171
Punjač stalskog đubriva			33	34
Oprema za hlađenje mleka			23	23
Oprema za vađenje meda			28	29
Prskalica za pšenicu			13	13
Prskalaica za voće - atomizer			79	81
Ukupno			11922	12160

Izvor: Popis poljoprivrede na Kosovu od ASK i Zeleni izveštaj 2015 od MPŠRR

Tablica 59 Inventar poljoprivredne opreme u opštini
Sektor stočarstva

Razvoj stočarstva u Uroševcu je u zavisnosti od kretanja ukupnog ekonomskog razvoja zemlje. Procenjuje se da su podaci kojima raspolažu u zemlju dovoljni potencijal za razvoj stočarskih aktivnosti na uporedivom nivou sa drugim opštinama, ali i u regionu.

Aktuelni trendovi razvoja stočarstva u zemlji zavise od vlasničkih ulaganja pojedinca u izgradnju novih objekata, međutim, u skladu sa stvarnim stanjem u oblasti građevinskih objekata i stočarske infrastrukture to treba da se uradi tamo gde to ne predstavlja rizik u urbanističkim planovima na lokalnom nivou i Opštinski razvojni plan uopšte. Dešavanja u stočarstvu su regulisana Zakonom o stočarstvu Kosova i Strategijom za razvoj za 10. godina.

Potreba za politikom stočarske proizvodnje

Dokumenat Strategije daje smernice za 10. godišnji program razvoja stočarstva kroz razvojne programe, kao rezultat tehničkih i ekonomskih mišljenja o sektoru stočarske proizvodnje, kao i aspekte vezane za sektor proizvodnje poljoprivrednih kultura.

Osnove za izradu politika su navedene u Zelenoj knjizi Ministarstva, koja ima za cilj da razvije jedan participativni pristup. To jest konsultacije / razgovor sa opštinama, Nevladinim organizacijama koje rade u ovom sektoru i organizacijama farmera, prerađivača i trgovaca. Opšta pravila su navedena u Poglavlju II Zelene knjige. Glavni cilj politike u smislu kratko-srednjeg roka je da se stvore radna mjesta i povećaju prihodi siromašnih farmera, malih poljoprivrednih gazdinstava; da pomognu u proširenju aktivnosti. Takođe, politika će promovisati poteze prema komercijalizaciji. Potrebno je da se otkriju potrebe da se balansiraju "socijalni" zahtevi za pomoć malim poljoprivrednicima i "razvojni" zahtevi za podsticanje velikih komercijalnih jedinice poljoprivredne aktivnosti i jedinice agro-prerade, sve ove politike su relevantne čak i danas, kada radimo Opštinski razvojni plan Uroševca.

Proizvođačke mogućnosti

Trenutno postoje tendencije da farmeri pređu iz sistema malih ekonomija u srednjim (komercijalne farme). Male privredne farme će i dalje postojati. Broj malih privrednih farmi neće se povećati. Komercijalne farme (25-50. krave muzare, 30-60 ha) će se održati u plodnijim ravnicama. Razvoj ove situacije će se podstaći razvojem mleinarske industrije i mesne industrije kao i industrije za obradu hrane za životinje.

Stoka, koncentracija, 2011 - 2014

	Koncentracija (br.)			
	2012	2013	2014	2015
Krave	4961	5063	5166	5446
Junice	796	812	829	854
Telad	3618	3692	3767	4000
Ukupno	9375	9567	9762	10300

Izvor: Popis poljoprivrede na Kosovu od ASK i Zeleni izveštaj 2015 od MPSRR

Tablica 60 Popis stoke u Uroševcu 2012,2013 i 2014

Ovce, koncentracija, 2011-2014

	Koncentracija (br.)			
	2012	2013	2014	2015
Uzgoj ovaca	5538	5652	7300	7665
Jagnjad	5411	5522	3500	3675
Ukupno	10949	11174	10800	11340

Izvor: Popis poljoprivrede na Kosovu od ASK i Zeleni izveštaj 2015 od MPSRR

Tablica 61 Popis ovaca u Uroševcu 2012,2013 i 2014

Koze, koncentracija, 2011 - 2014

	Koncentracija			
	2012	2013	2014	2015
Jarčevi	94	96	400	412
Koze	517	528	200	206
Ukupno	611	624	600	618

Izvor: Popis poljoprivrede na Kosovu od ASK i Zeleni izveštaj 2015 od MPSRR

Tablica 62 Inventar koza u Uroševcu 2012,2013 i 2014

Sektor šumarstva

U okviru Zelene knjige Kosova - "Strategija održivog poljoprivrednog i ruralnog razvoja Kosovu", izražena tokom 2001-2002 i usvojena u maju 2003. godine je razvoj Sektora šumarstva na Kosovu.

Sektor šumarstva, kao i ostali sektori za dugo vremena je bio suočen sa brojnim problemima i izazovima, od kojih mnogi nisu rešeni ni do ovog trenutka. Šume i šumski resursi uz učešće od skoro 42% u celokupnoj površini Kosova, njihov ekološki, socijalni, zdravstveni i ekonomski značaj imaju značajan uticaj i važnost u prostorno planiranju.

Postojeća struktura šuma, iznos površine goleti, potreba za proglašenjem zaštićenih područja, potreba za očuvanje šumskog zemljišta, razvoj šumske infrastrukture, promena destinacije šumskog zemljišta itd. nameću ozbiljan pristup obrade ovog sektora kao važna komponenta prostornog planiranja.

Šumska imovina na Kosovu

Ukupna površina pod šumama na Kosovu je oko 430,000 hektara, što odgovara oko 41% od ukupne površine Kosova. Od toga, oko 162,000 ha je u privatnom vlasništvu zauzeta od oko 40,000 privatnih vlasnika šuma, dok je preostalih 266.000 ha javno vlasništvo - Države. Klasifikacija prema kategorijama vlasništva i glavnih tipova šuma prikazana na tabeli dole:

Vrste Šume	Zone u 000 ha po kategoriji vlasnika i vrsta Šume			% Pune zone
	Državno	Privatno	Ukupno	
Visoke Šume (stablaste)	51	15	66	15
Niske Šume (izdanačke)	116	63	179	42
Degradirane Šume	34	48	82	20
Žbunje/grmlje	67	36	103	23
Ukupno	268	162	430	100

Tablica 63 Inventar šuma Kosova

- Niske Šume (izdanačke), čine najveći deo, koji pokriva 40% površine šumskog područja. Oko 15% se procenjuje kao visoke šuma (deblaste). Drugi su klasifikovani kao degradirane Šume i žbunja.
- Pored ovih oblasti, postoje i drugih 85 000 hektara, klasifikovani kao šumsko zemljište.
- Ukupna drvna mera se procenjuje oko 30. miliona. m³.
- Ovi podaci su bazirani na statističkim podacima iz 1978. godine i razlikuju se od podataka dobijenih iz inventarizacije šuma na nacionalnom nivou u 2003. godini.
- Oko 80 000 hektara su klasifikovani kao uništene Šume, za koje treba preduzeti mere restaoracije, kako bi bili produktivni.

Oko 100.000 hektara su klasifikovani kao žbunja, i loše zemljište, od čega se 20 000 - 40 000 hektara, pretpostavlja se da je pogodno za pošumljavanje.

Šumski resursi prema popisu decembra 2003. godine

Zbog ne-kompletne finalizacije podataka o popisu šuma iz 2003. godine i razlike statističkih podataka koji se koriste duže vreme i podataka dobijenih dosadašnjom preradom podataka inventarizacije (popisa) primorani smo da koristimo dve vrste beleški do finalizacije i formalizacije novih podataka. Budući da su razlike u nekim parametrima značajne predstavljamo ključne beleške radi poređenja, iako nisu svrha ovog elaborata i teme koja se tretira.

Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta je 490.000 hektara, od kojih su samo Šume oko 460.000 hektara.

Ukupan stojeći drvni obim je oko 40 miliona m³. Prosečna godišnja količina po hektaru je 90 m³ / ha. Ukupni godišnji rast procenjuje se na oko oko 1.3 miliona m³. Godišnji rast se procenjuje oko 3 m³ / ha.

Poreklo prikupljanja	Državno	Privatno	Nepoznato	Ukupno
Privremeno bez stabala	21,200	7,600	3,400	32,200
Prirodno osemenjavanje (stablaste)	82,000	74,000	15,200	171,200
Veštačko pošumljavanje ili osemenjavanje	1,800	400	-	2,200
Izdanačke pomešane/osemenjavanje ili pošumljavanje	17,600	19,000	-	36,600
Šikara	64,000	54,000	19,000	137,000
Nema beleški	1,000	400	80,200	81,600
U k u p n o	187,600	155,400	117,800	460,800

Tablica 64 Površine šuma na osnovu porekla i vlasništva (ha)

Tokom protekle decenije planirana / prijavljena seča drva za drvnu industriju bila je nivoa 70.000 m³ - 90.000 m³, što je samo polovina potencijalnog obima prema popisu šuma . Eventualno povećanje u snabdevanju lisnatog drveća može se postići kroz bolje gazdovanje šumama, i upotreba bukovih stabala sa prosečnom veličinom.

Takva preraspodela korišćenja, međutim, zahteva instalaciju alata za dizajniranje i obradu manjih dimenzija.

Zbog zahteva za proizvode od drveta, koji se zadovoljavaju delom iz uvoza iz susednih područja, neće predstavljati problem da se pronađe tržište u slučaju povećanja proizvodnje.

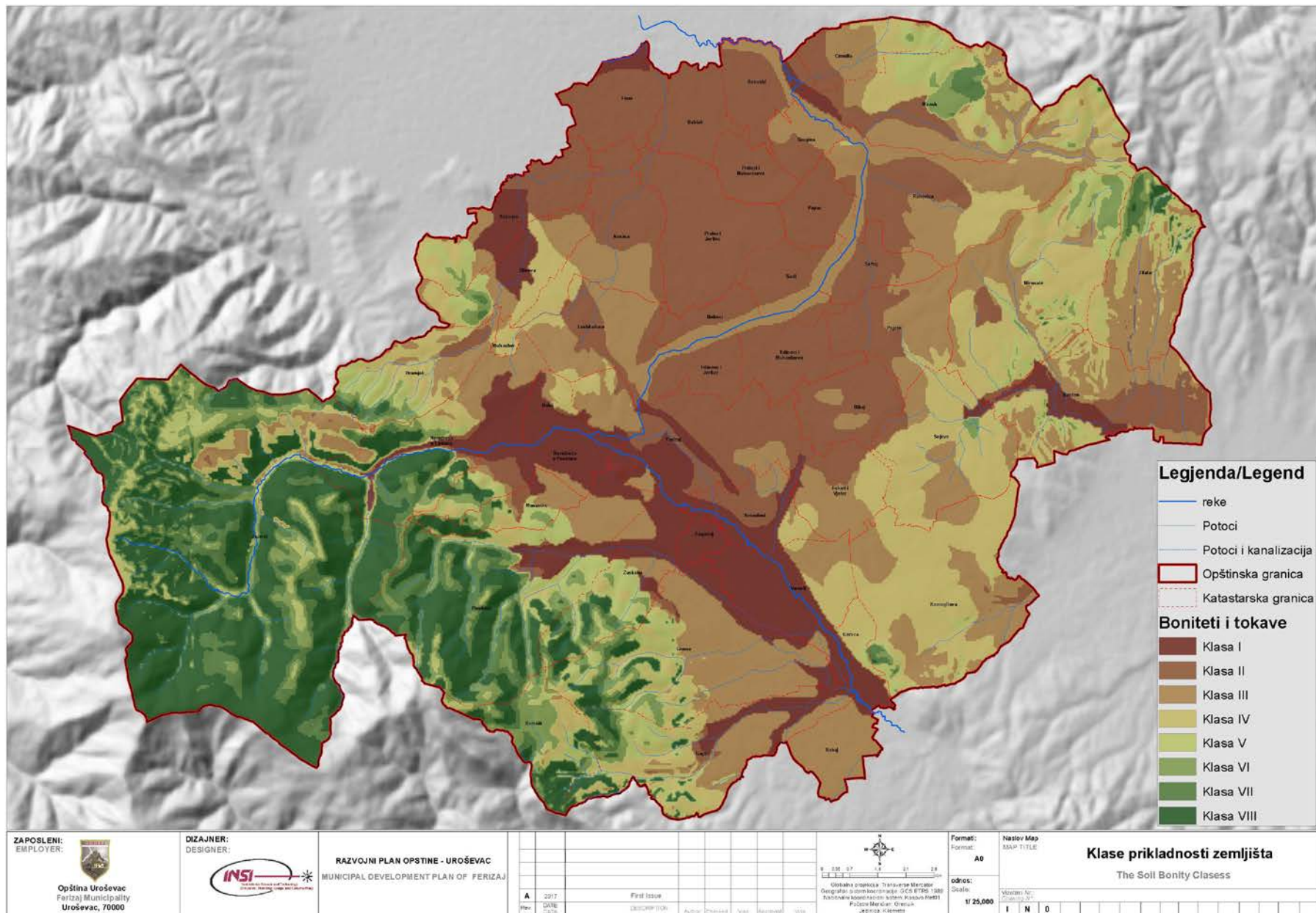
Glavni tipovi (vrste) drveća.

Prema površinskoj raspodeli glavne vrste drveća na Kosovu su hrast i bukva od listopadastih jela i bor od zimzelenih (četinara).

Drugi tipovi (vrste) drveća su: jasen, grab, leska, lešnik, topola, javor, kesten, itd. Važno je napomenuti još dve vrste drveća endemske vrste borova i arneni.

Ukupna površina šuma i šumskog zemljišta je 490.000 hektara, od kojih, oko 460.000 hektara.

Mapa 14 Područja prema klasama podobnosti poljoprivrednog zemljišta

2.5.9. Podzemni resursi

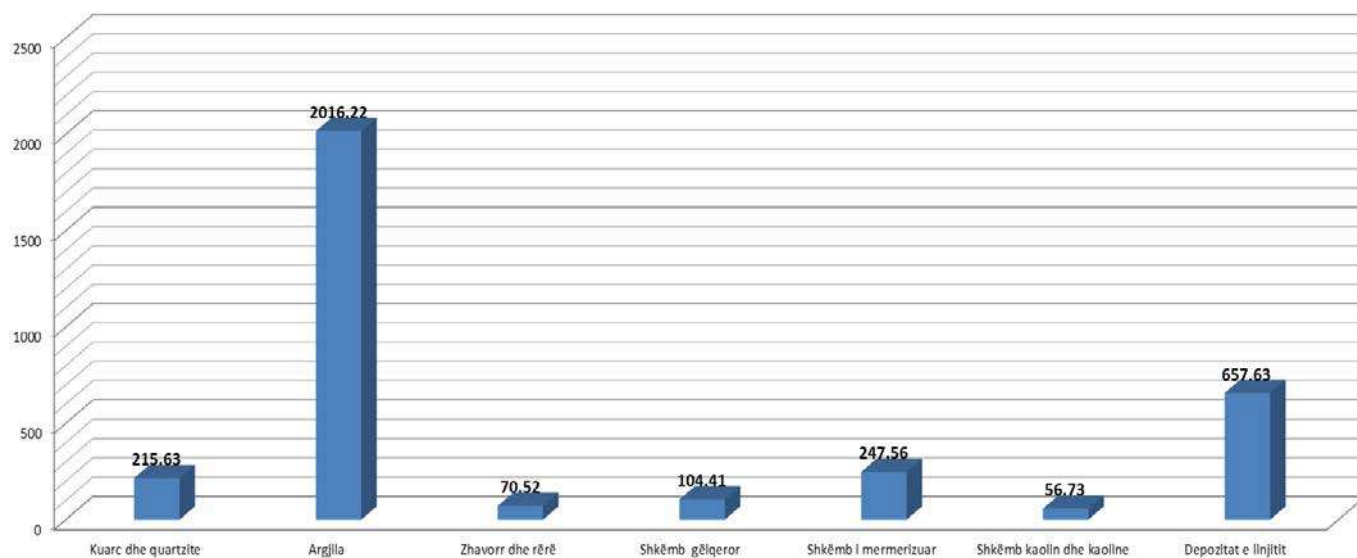
Opština Uroševac je bogata prirodnim resursima. Kompleks Šar planinskog lanca planina bogat je razvijenom florom i faunom, kao i karakterističnim reljefom određenog tipa. U istom kompleksu nailazimo na različitost nedovoljno proučenih stena i minerala. U međuvremenu, ravnice su pokrivene depozitima neogena i preko ovih slojeva nailazimo na korisne minerale, kao što su: kvarcni pesak u blizini Mirosalja, glinasti pesak kod polja poljoprivrednog aerodroma, minerali olova i cinka u selo Miraš, mineralne vode u blizini sela Gatnje i slojevi lignita koji se nalaze u celoj površini neogenih depozita, i po pretpostavci nafta u dubini od 1600 m dubine. Na istoku opštine Uroševac pretpostavlja se da ima rezerve gline.

U blizini sela Zlatare postoji masa leucita (mineralni fosfor) kao materijal za proizvodnju veštačkog đubriva.

Vrste podzemnih resursa	Površina (ha)
Kvarc i kvarciti	215.63
Glina	2016.22
Šljunak i pesak	70.52
Krečnjačke stene	104.41
Mermerne stene	247.56
Stena kaolin i kaolinglinasto	56.73
Depoziti lignita	657.63

Tablica 65 Površina u hektarima podzemnih resursa

Opština je bogata podzemnim resursima i pravom strategijom iskorišćavanja ovih resursa može se postići oporavak ekonomskog razvoja i stvaranja novih radnih mjesta.

Grafikon 33 Dijagram površine u hektarima i podzemnih resursa

Kvarc i kvarciti	Glinene stene	Pesak i šljunak	Krečnjačke stene	Mermerne stene	Depoziti lignita
Košare	Babuš	Muhovac	Grebno	Jezerci	Babuš
Slivovo	Babljak	Muhadžer Talinovac			Crnilo
Dremjak	Muhadžer				Miraš

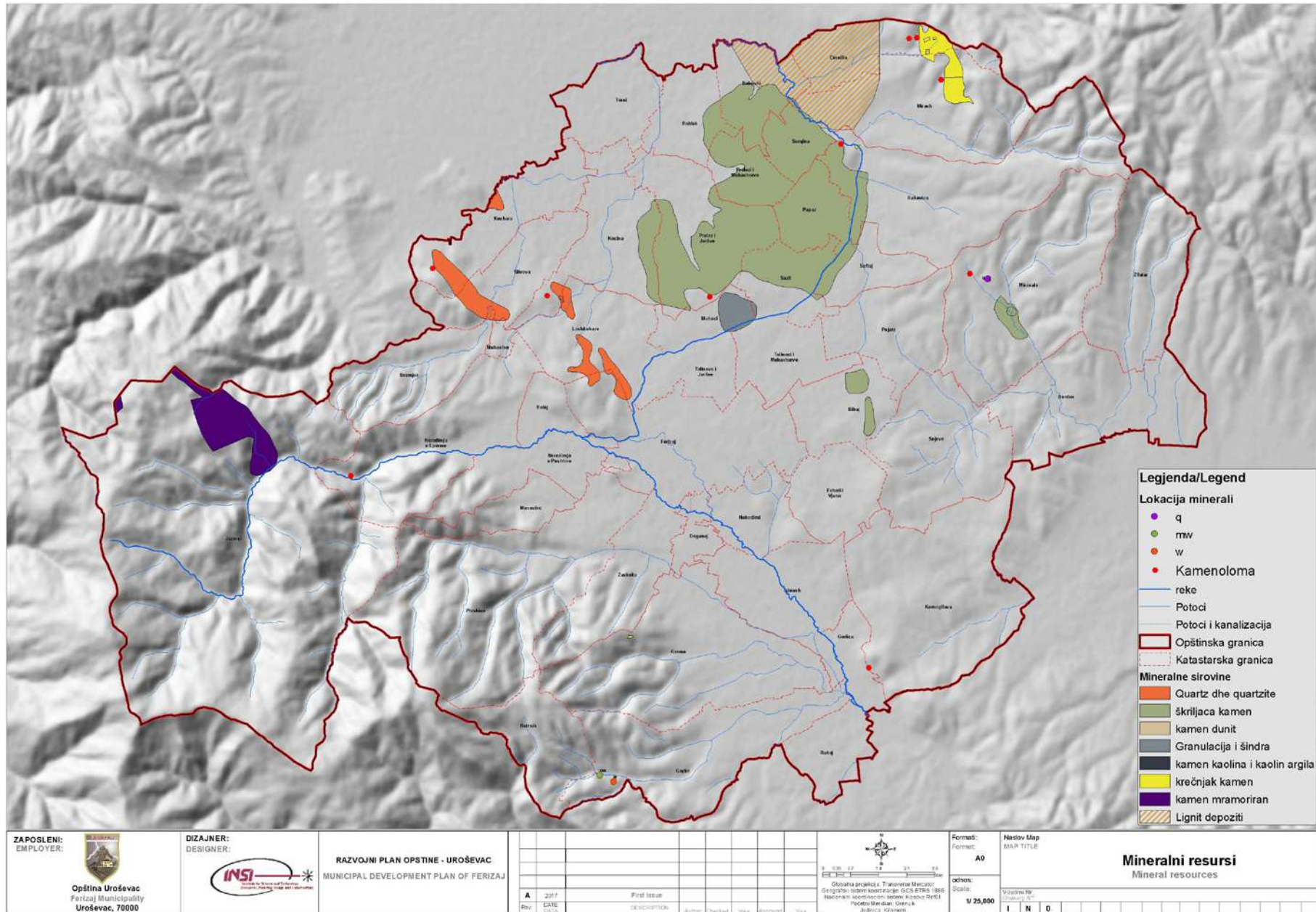

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

	Prelez				
Kosina	Jerli Prelez				
Laškobare	Surčina				
Uroševac	Papaz				
	Sazlijaja				
	Rahovica				
	Mirosalje				
	Bibaj				

Tablica 66 Pregled podzemnih resursa po lokacijama

Mapa 15 Podzemni resursi

2.6. Tehnička infrastruktura

2.6.1. Vodovod

2.6.1.1. Izvori snabdevanja

Grad Uroševac se snabdeva vodom iz četiri izvora, voda se uzima iz četiri reke koje se ulivaju direktno onda sva četiri sliva vode idu u Fabriku za tretman voda u Plešine i odatle preko rezervoara V = 5000 m³ snabdevaju se urbana područja i selo Nekodim, Doganjevo, Dubrava, Donja Plešina, Zaskok, Jerli Talinovac i Bleništ.

Kapacitet izvora vode i količine vađenja ili hvatanja prema RKVK 'Bifurkacioni' su:

1. Velika reka -Jezerc (80-100) l/s, ili (5480-6480) m³/dan, sa slivom (bazen) za sabiranje vode površine 33.73 km².
2. Mala reka -Neredime (45-70) l/s, ili (3888-6048) m³/dan, sa slivom (bazen) za sabiranje vode površine 14.09 km².
3. Suljov potok -Plešina (20-45) l/s, ili (1728-3888) m³/dan, sa slivom (bazen) za sabiranje vode površine 7.87 km².
4. Pukov potok -Plešina (10-25) l/s, ili (864 - 2160) m³/dan, sa slivom (bazen) za sabiranje vode površine 3.11 km².

Svi ovi izvori-ili slivovi vode tretiraju se u fabrici za pročišćavanje pijaće vode u Plešini . Maksimalni kapacitet ove fabrije za pročišćavanje je 200-250 l/s.

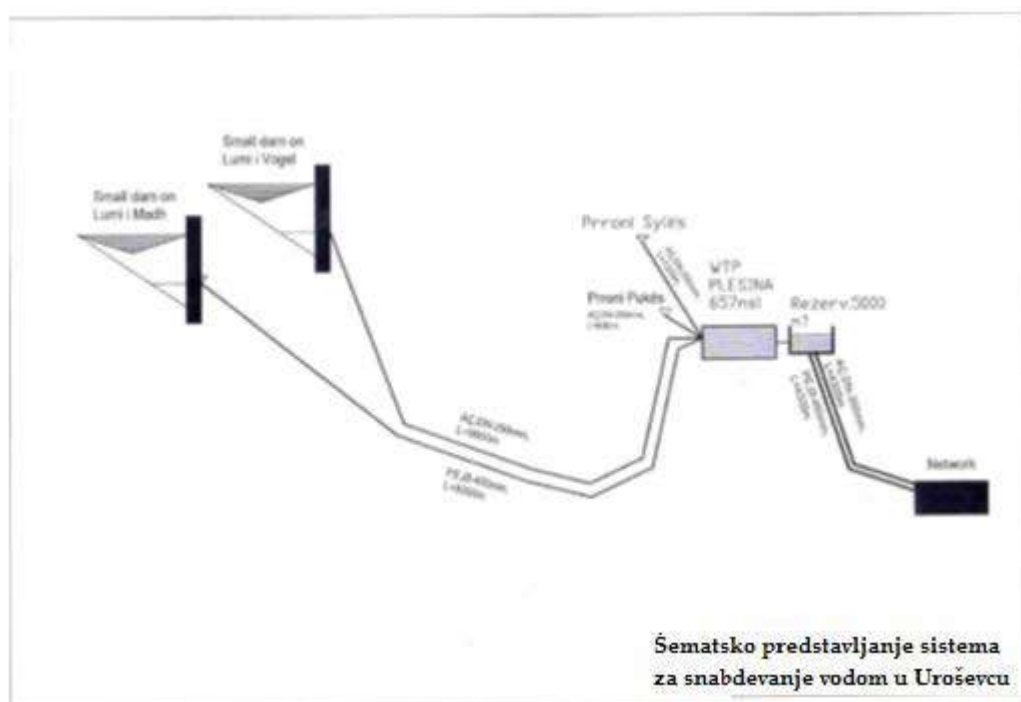

Figura 1 Šema Sistema za snabdevanje vodom za grad Uroševac

2.6.1.2. Fabrika za tretman vode

Glavni izvor za snabdevanje pijaćom vodom za grad Uroševac je Fabrika za proizvodnju vode u selu Plešina , koja datira od datuma 1965. godine sa malim kapacitetima za proizvodnju vode oko 80 l / s koja je zadovoljavala minimalne potrebe tog vremena , dok je u 1988. renovirana i stavljena u funkciji , zahvaljujući švajcarskoj vladi u 2002-2003 godini kada je Fabrika za proizvodnju vode pretrpela radikalno renoviranje sa investicijom vrednom €

2,000,000€. Ova ulaganja pretrpela su velike promene gde Taložnici, Sistem za filtriranje, Sistem doziranja hemikalija i laboratorija u svakom trenutku sada kontrolišu prerađenu i neprerađenu vodu. Sada ova fabrika radi automatski i uz to povećava kvalitet vode, još jedna prednost FPV-e je da u realnom vremenu prati proces obrade vode od prostorija komandovanja preko kompjuterskog sistema SCDA gde se istovremeno odvija održavanje-čuvanje podataka u bazu podataka.

Fotografija 2 Sliv Velike reke i Fabrika vode u Plešini/FPV

2.6.1.3. Urbani deo – Postojeće stanje snabdevanja vodom

U okviru neophodnih analiza trenutnog stanja sistema za snabdevanje vodom u gradu, urbanih i ruralnih područja angažovani su stručni timovi za analizu i planiranje situacije, tako da ćemo u budućnosti imati održivo snabdevanje pijaćom vodom. Trenutno, RKVK 'Bifurkacioni' A.D. koja je glavni snabdevač vodom za piće u opštini Uroševac, pruža usluge za deo grada i 7. sela koja se snabdevaju iz površinskih izvora. Vreme usluga - isporuka pijaće vode je 19. sati. Izvori vodozahvata za grad i 7. sela su površinske vode (Velika reka, Mala reka, Suljov potok i Pukov potok), gde se voda uzima iz četiri reke koje se ulivaju direktno onda sva četiri sliva vode idu u fabriku za tretman vode u Plešini i odatle preko rezervoara $v = 5000\text{m}^3$ snabdeva se urbani deo i naselja kao: Jerli Talinovac, Nekodim, Doganjevo, Dubrava, Plešina, Zaskok, pogledajte sledeću tabelu:

	Naselja	Izvor i Kaciteti	Br. stanovnika	Priključenje iz kuće u databazu	Dužina
1	Dogajevo	200 l/s (Plešina)	1100	144	124 km-147km
2	Dubrava+ Bleništ	200 l/s (Plešina)	1472	265	Za grad i 6 sela
3	Uroševac	200 l/s (Plešina)	42628	10387	
4	Nekodim	200 l/s (Plešina)	3718	753	
5	Jerli Talinovac	200 l/s (Plešina)	3428	112	
6	Donja Plešina	200 l/s (Plešina)	4 506	220	
7	Zaskok	200 l/s (Plešina)	1235	270	

Tablica 67 Naselja koja se snabdevaju vodom iz Fabrike vode u Plešinu

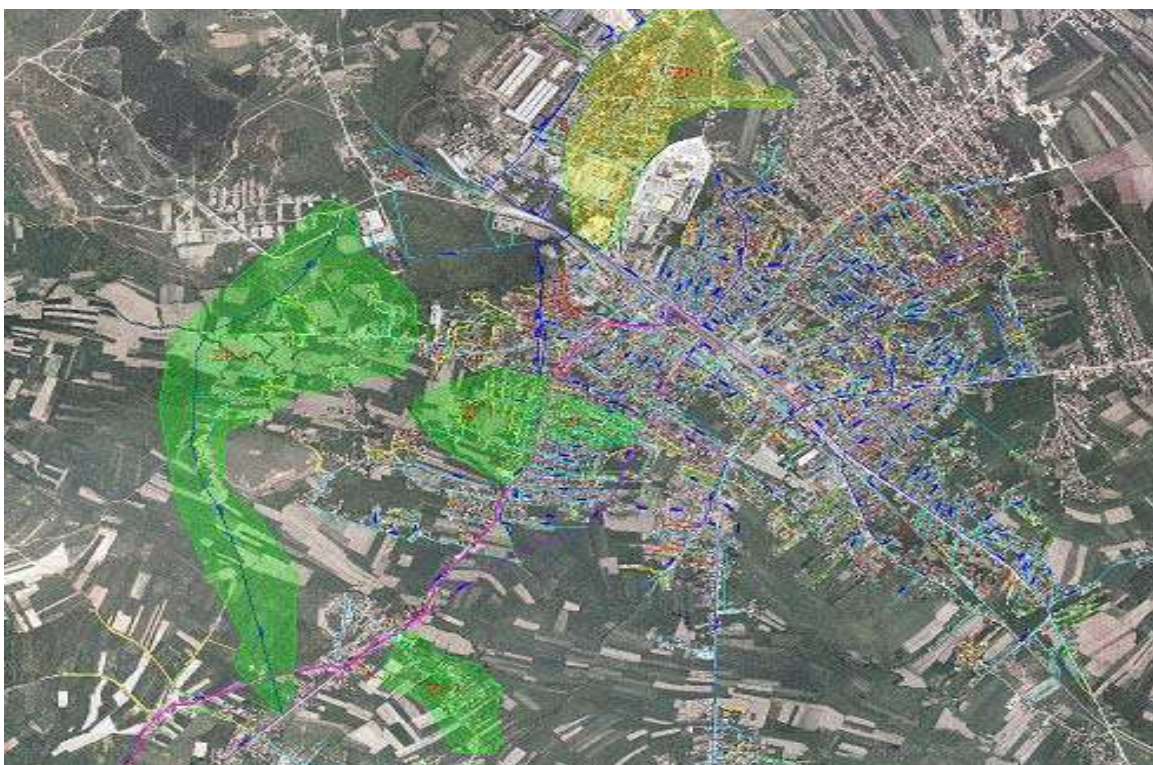
Voda koja se isporučuje za područje koje pokriva RKVK "Bifurkacioni" zadovoljava standarde pitke vode prema propisima, odnosno standardima Svetske zdravstvene organizacije (SZO), pravilnika i normi od KIJZ. Fabrika radi automatski i time se povećava kvalitet vode, druga prednost FPV-e je to da u realnom vremenu prati proces obrade vode iz prostorija komandovanja preko računarskog sistema SCDA gde se odvija istovremeno čuvanje-održavanje podataka u Bazu podataka. Trenutno Fabrika vode u Plešini ima planirani kapacitet 200-250 l/s.

Prema izveštajima iz RKVK "Bifurkacija" urbani deo sa 7. sela dostiže 95% pokrivenosti snabdevanja vodom za piće.

2.6.1.4. Postojeća distributivna mreža

- Broj priključaka i vrsta: 12,500 domaćinstava uključujući više od 1.400 komercijalnih i institucionalnih potrošača.
- Ukupna dužina mreže u urbanim sredinama sa pitkom vodom L = 124.000,00 m 'ili L = 124,00km;
- Materijali u vodovodnom sistemu (10% AC, 5% PVC, 5% Zn, 80% HDPE);
- Broj pumpi i rezervoara (Pumpe 0, Betonski rezervoar 1 komad sa 5000m³).

Takođe, tokom poslednje decenije zamenjene su stare cevi u skoro oko 74. km, u dužini ili 60% su zamenjeni od 2000. godine pa nadalje, gde je većina zamenjenog dela urađena tokom 2010-2013. godine i uglavnom zamena je malog i srednjeg prečnika. Sistem distribucije snabdevanja vodom obuhvata urbana područja:

Mapa 16 Distributivna mreža u urbanom delu

Materijal cevi od izvora do Fabrike vode u Plešini:

Vendburimi	Materijali	Diametri	Gjatesia
Potok Puke FPV -Plešina	AC	DN 200mm	850m
Potok Sulje FPV -Plešina	AC	DN 200mm	1100m
Mala reka FPV - Plešina	AC	DN 250mm	10000m
Velika reka FPV -Plešina	HDPE	Ø 400mm	9500m

Tablica 68 Izvori snabdevanja vodom dužine cevi od izvora do fabrike

Prema trenutnoj situaciji pokazuje se da u urbanom području pokrivenost snabdevanja vodom po broju stanovnika dostiže 98%.

Br	Ime mesta izvora	X	Y	Z	Količina izvora (l/s)
1	Velika reka	7,502,689.38908	4,691,979.30249	722	85
2	Mala reka	7,504,319.02116	4,690,169.91837	725	55
3	Potok Sulje	7,508,186.31325	4,688,588.40293	740	30

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

4	Potok Puke	7,509,042.95957	4,688,505.12050	705	20
5	Potok Gor. Neredimlje	7,503,029.27783	4,691,529.79241	821	

Tablica 69 Površinski izvori

2.6.1.5. Ruralna područja – Postojeće stanje snabdevanja vodom

2.6.1.5.1. Izvori snabdevanja

Glavni izvori snabdevanja vodom u selima Uroševca su podzemni izvori koji se koriste kroz bušotine-bunare sistemom usisavanja pumpanjem, ovi bunari se nalaze u određenim oblastima, koje su prikazane u sledećoj tabeli i takođe su predstavljeni i na mapi izvora voda:

Br	Ime mesta izvora	X	Y	Z	Količina izvora (Snabdevanje)
1	Bunar 1 (Muhovac)	7,511,963.70569	4,694,986.73418	579	6.8
2	Bunar 1 (Dremjak)	7,507,503.27441	4,695,649.30699	579	10
3	Bunar 3 (Miraš)	7,515,695.86470	4,700,602.10657	560	6.8
4	Bunar 1 (Miraš)	7,515,510.86615	4,700,706.75317	560	Nema pomp
5	Bunar 2 (Miraš)	7,515,543.95225	4,700,845.71478	560	3.5
6	Bunar 1 (Babljak)	7,512,331.76488	4,700,699.56876	551	5
7	Bunar 1 (Crnilo)	7,515,285.21897	4,701,092.06440	558	10
8	Bunar 1 (Mirasalje)	7,519,474.62785	4,696,750.74308	614	1.5
9	Bunar 2 (Mirasalje)	7,519,690.58553	4,696,839.17749	623	3.5
10	Bunar 2 (Grlica)	7,516,096.98636	4,686,489.05462	531	6.8
11	Bunar 1 (Grlica)	7,516,212.12598	4,686,375.80564	532	6.8
12	Bunar 1 (Varoš)	7,513,505.02152	4,689,069.67566	553	10
13	Bunar 2 (Varoš)	7,513,486.11518	4,689,029.40515	553	10
14	Bunar 1 (Kosina)	7,510,649.26595	4,697,443.60140	551	6.8
15	Bunar 1 (Muhadžer Talinovac)	7,513,576.48749	4,695,187.12958	569	6.5-nema
16	Bunar 2 (Muhadžer Talinovac)	7,514,105.29785	4,695,408.90096	569	6.8
17	Bunar 1 (Softović)	7,516,508.34108	4,697,174.09150	565	11
18	Bunar 1 (Grebno)	7,513,000.97846	4,688,536.25688	556	
19	Bunar (Surčina)	7,514,562.52408	4,700,809.21372	558	6.8

Tablica 70 Podzemni izvori

2.6.1.6. Postojeća distributivna mreža

Naselja (sela) koja se snabdevaju vodom u opštini Uroševac predstavljena su u obliku tabele , uključujući kapacitete resursa, broj kućnih priključaka, dužinu cevi itd.

Naselja koja imaju vodovodne mreže i kojima upravlja Kompanija RVK su na sledećim Tablicama:

Br	Naselja	Izvor i kapacitet	Br. stanovnika	Br. potrošača	Dužina (m)
1	Crnilo	8 l/s (Crnilo)	957	159	7,967
2	Grlica (Grlica)	15 l/s (Grlica)	323	57	5,921
3	Kamenoglava	15 l/s (Grlica)	4404	542	14,139
4	Košare	32 l/s (Kosina/Muhovac)	2077	253	
5	Kosina	32 l/s (Kosina/Muhovac)	1082	130	
6	Laškobare	32 l/s (Kosina/Muhovac)	2075	265	

7	Miraš	12 l/s (Miraš)	1883	254	6,979
8	Mirosalje	7 l/s (Rahovica)	1427	218	11,516
9	Muhovac	32 l/s (Kosina/Muhovac)	686	98	
10	Rahovica	7 l/s (Rahovica)	1257	180	17,400
11	Slivovo	32 l/s (Kosina/Muhovac)	1490	169	
12	Muhadžer Talinovac	10 l/s (Muhadžer Talinovac)	1961	180	6,436
13	Tern	32 l/s (Kosina)	1138	178	
14	Varoš	30 l/s (Varoš)	2483	472	14,572
15	Softović	10-12 l/s	496	129	7,254
16	Pojatište	10-12 l/s	1 047	212	6,956
17	Papaz	10-12 l/s	516	101	6,958
18	Sazlija	10-12 l/s	782	200	6,9985
19	Dremjak		1 235	270	
20	Babljak	5 l/s (Samopumpanjem, bez rezervara)	258	124	

Tablica 71 Naseljakoja imaju sistem snabdevanja i kojima upravlja KRVK Bifurkacija

Naselja koja imaju sistem snabdevanja, ali kojima upravljaju sami stanovnici. Predstavljena su na sledećoj tabeli:

Br	Naselja	Izvor i kapacitet	Br. stanovnika	Br. kuća	Dužina (m)
1	Balić	15-20 l/s (klorifikator)	992	256	
2	Manastirc	2.5 l/s	1 346	265	
3	Gatnje	Gravitcijom	2 368	484	1,712
4	Surčina	8 l/s	222	43	5,363
5	Babuš		235	140	2,892
6	Gornje Neredimlje	15-20 l/s (klorifikator)	1 648	303	
7	Donje Neredimlje	15-20 l/s (klorifikator)	1337	320	
Ukupno:			8148 stanovnika	1811 kuća	

Tablica 72 Naselja koja imaju sistem snabdevanja, ali kojima upravljaju sami stanovnici

Naselja koja su u toku procesa instalacije vodovodne mreže predstavljena su na sledećoj tabeli:

Br	Naselja	Izvor i kapacitet	Br. stanovnika	Br. kuća	Dužina (m)
1	Muhadžer Prelez		982	215	15,558
2	Bibaj		1180	270	
3	Staro selo		992	257	285
4	Grebno		4421	1241	19,246
5	Rakaj		976	228	17,718
6	Jerli Prelez		1510	24	9,774
			10061 stanovnika	2235 kuća	

Tablica 73 Naselja koja su u toku procesa instalacije vodovodne mreže

Naselja koja nemaju vodovodnu mrežu predstavljena su na sledećoj tabeli:

Br	Naselja	Izvor i kapacitet	Br. stanovnika	Br. kuća	Dužina (m)
1	Sojevo		1530	333	
2	Zlatar		1203	255	
3	Burnik		46	228	
4	Jezerc		454	84	

5	Tankosić (Tankosić)		2096	499	
6	Gornja Plešina				
			5329 stanovnika	1399 kuća	

Tablica 74 Naselja koja nemaju vodovodnu mrežu

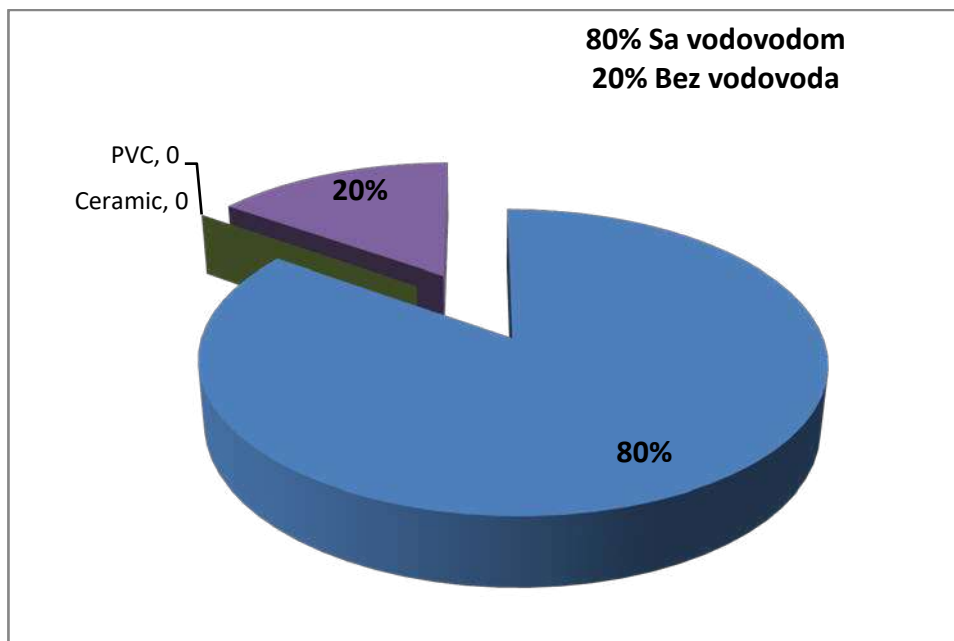
Od svih gore prikazanih podataka, vidi se da od 45. sela koliko ima Opština Uroševac:

- 35. sela imaju sisteme za vodosnabdevanje,
- 6. sela imaju sisteme u izgradnji i tokom 2016. godine očekuje se da budu završeni, i
- 6. sela još uvek nemaju sistem za snabdevanje vodom.

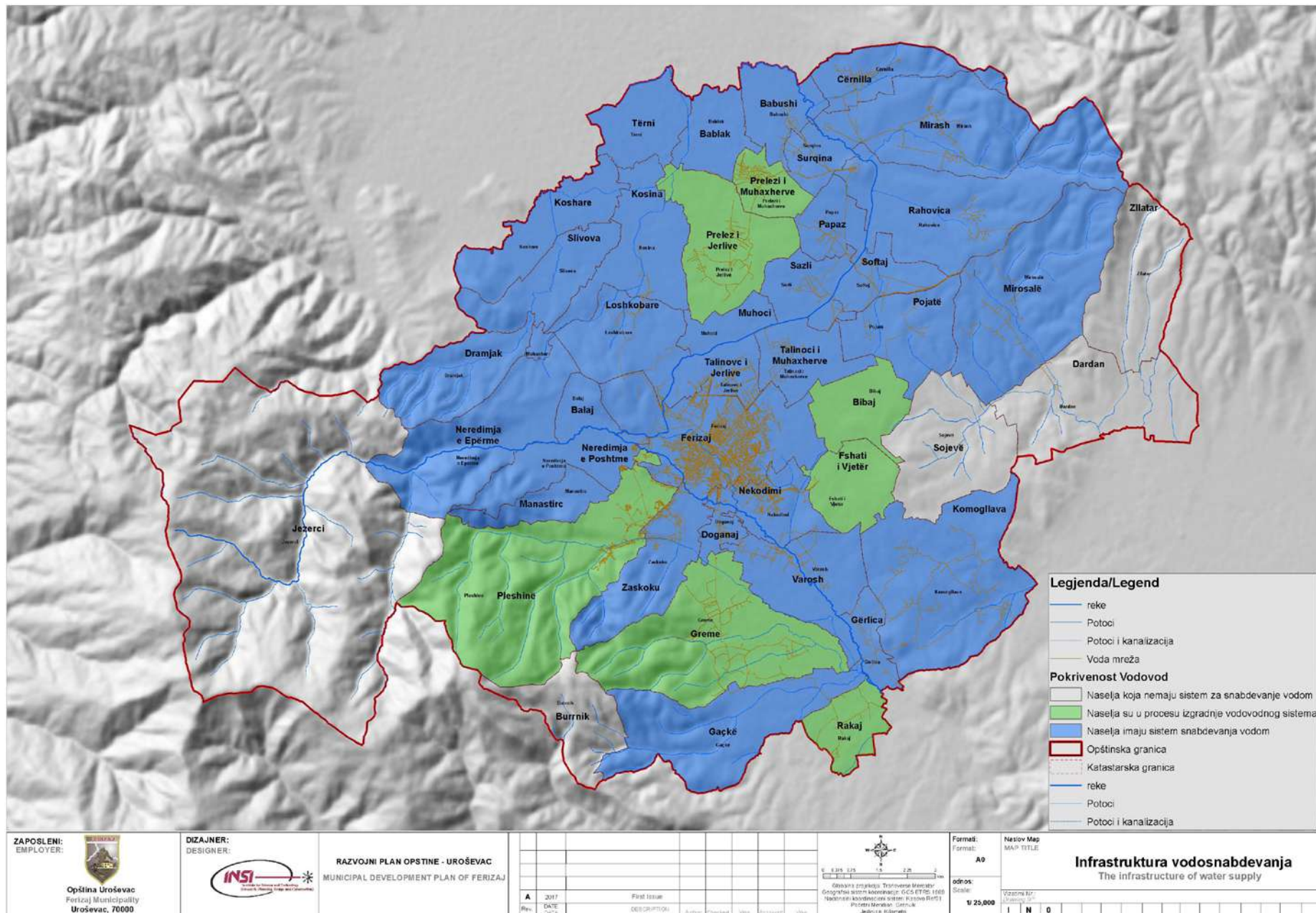
Broj potrošača, postojeći materijal mreže, dužina mreže i prateći objekti su:

- Broj priključaka i tip (3295. domaćinstva, 90. ostali korisnici, kao što su mala preduzeća , velikih preduzeća, industrije i institucije, itd);
- Ukupna dužina mreže snabdevanja pijaćom vodom L = 180,000m 'ili L = 180,00km;
- Materijali u sistemu vodovoda HDPE i RC-100 (HDPE 100%)
- Broj pumpi i rezervoara (Pumpe 0, Betonski Rezervoari 10. komada sa obimom od V = 180-1000 m3).

Voda isporučena za područje usluga koje pokriva RKVK 'Bifurkacija' zadovoljava standarde pitke vode prema propisima, odnosno standardima Svetske zdravstvene organizacije (SZO) i prema normama i propisima i KIJZ . Metode čišćenja, tretman - sistem za prečišćavanje vode je samo preko sistema Klorizacije u stanicama klorizacije. U izrađenim izveštajima i opisima trenutne situacije: vodovodna mreža realizovana do 2016. godine u selima Uroševca dostiže pokrivenost snabdevanja pijaćom vodom u80% naselja.

Grafikon 34 Pokrivenost snabdevanja vodom

Mapa 17 Vodovodna mreža

2.6.2. Kanalizacija

2.6.2.1. Postojeća mreža otpadnih voda, atmosferskih i industrijskih

Uroševac je grad okružen mnogim selima i skoro ceo grad i sela imaju izgrađen kanalizacioni sistem gde se ispusti otpadnih voda, uglavnom vrše u reku Nereditmlje i u nekim potocima u blizini mesta gde broj tačaka pražnjenja dostiže 22. tačke pražnjenja i time zagađuju vodu reke Nerodimke.

Sve kanalizacije koje su do sada izgrađene – izgrađene su kao zajednički sistemi gde:

- Atmosferske vode u urbanom delu grada ispuštaju se u istom kolektoru u koji se ispuštaju i crne vode; i
- Industrijske vode se ispuštaju za prethodni tretman u kolektor crnih ili atmosferskih voda.

Sela Uroševca na osnovu topografije terena prostiru se u sledeće četiri oblasti:

- Severna zona;
- Južna zona;
- Istočna zona; i
- Zona Kamenoglave.

U poslednjih nekoliko godina , od 2006. godine pa nadalje , opština Uroševac je imala skoro stalni program za instaliranje kanalizacije u ruralnim selima Uroševca Sledeća Tablica pokazuje stepen postojeće mreže:

Vrsta		Urbani deo		Ukupno
		Gradski centar	Novi istočni deo	
Mreža	m'	70285	46700	116985
Šahte	nr	2144	1305	3449

Tablica 75 Dužina kanalizacione mreže i broj šahti u urbanom delu Uroševca

Vrsta		Ruralni deo - Sela				Ukupno
		Jug	Sever	Istok	Kamenoglava	
Mreža	m'	138380	155423	62598	16514	372915
Šahte	nr	3757	4301	1735	476	10269

Tablica 76 Dužina kanalizacione mreže i broj šahti u ruralnom delu u tri zone Uroševca

Trenutno, KRVK Bifurkacija radi i održava sistem crnih voda u 17. sela i planira da preuzme odgovornost za još 24. sela u bliskoj budućnosti . Nakon što je sav postojeći kanalizacioni sistemi preuzela na sebe KRVK Bifurkacija će biti odgovorna za L = 372 km kanalizacione mreže u ruralnim područjima plus 117. km u gradu, stvarajući jednu ukupnu mrežu od L = 489 km.

Do sada broj sela koja imaju kanalizacioni sistem je:

- 17.sela, kojima upravlja KRVK Bifurkacija;
- 24.sela, koja planiraju da se uvedu u sistem upravljanja;
- 2.sela, koja nemaju sistem kanalizacije.

2.6.2.2. Korišćeni materijal

Materijali koji se koriste tokom vremena evoluirali su i to zavisno od razvoja tehnologije gde stalno u poslednjoj fazi u gradskoj mreži su izvršene višestruke zamene cevi.

Do poslednje decenije korišćene su cevi od betona, keramike i PVC i u zadnjem 10. godištu su zamenjeni sa materijalima PE SN , i povećani su njihovi prečnici u jednom delu sistema kao i povećanje dužine u proširenim urbanim delovima.

Dužina mreže u urbanom delu **L = 117000m'** ili **L = 117,00** km dužine cevi.

Na sledećoj tabeli prikazane su dužine cevi za svaki materijal koji je u kanalizacioni sistem u urbanim delovima.

Prečnik cevi	Beton	Keramika	PVC	PESN
160.00			1,530	15,800
200.00	1,900	1,530	13,640	4,000
250.00	3,000	1,850	6,840	12,500
300.00	6,600	4,000	4,700	7,500
400.00	7,300		3,600	2,200
500.00	1,900			3,200
600.00	5,600			1,000
800.00	1,960			
1,000.00	5,600			
1,200.00	498			
Ukupno (m)	32,114	7,387	30,502	46,168

Tablica 77 Dužina cevi za bilo koji materijal koji je u sistemu kanalizacije u urbanom delu

Naselja koja imaju kanalizacionu mrežu u severnoj zoni, ispuštaju se u 14. sledećih tačaka:

Naselje	Dužina (m)
1. Muhovac	
2. Severni deo Uroševac industrijska zona	
3. Muhadžer Talinovac	11675
4. Jerli Talinovac	
5. Sazlija	5909.33
6. Pojatište	32594
7. Softović	4194.89
8. Papaz	56217
9. Rahovica	23084
10. Crnilo	14085
11. Babuš	7949
12. Surčina	23384
13. Miraš	68002
14. Babljak do ITU	
15. Jerli Prelez	64010
16. Muhadžer Prelez	30582
17. Kosine	5169
18. Laškobare	10171
19. Slivovo	1947
20. Dremjak	9093
21. Košare	13465
22. Tern (Trim)	8690

Tablica 78 Dužina cevi za bilo koji materijal koji je u sistemu kanalizacije u zoni severa

Naselja koja imaju kanalizacionu mrežu u južnoj zoni, ispuštaju se u 8 sledećih tačaka:

Naselje	Dužina (m)
1. Gornje Neredimlje	12013

2. Donje Neredimlje	8737
3. Balić	8470
4. Manastirc	
5. Dubrava	
6. Plešina	7857
7. Doganjevo	
8. Grebno	33689
9. Varoš	16029
10. Gatnje	3454
11. Rakaj	12402
12. Grlica	19355
13. Bibaj	33523
14. Zaskok	
15. Nekodim	14781

Tablica 79 Dužina cevi za bilo koji materijal koji je u sistemu kanalizacije u južnoj zoni

Naselja koja imaju kanalizacionu mrežu u zoni Istok ispuštaju se samo u jednoj tački blizu sela Tankosić(Tankosić), i predstavljena su u nastavku:

Naselja	Dužina (m)
1. Zlatar	6852
2. Tankosić (Tankosić)	13535
3. Sojevo	21474
4. Mirosalje	15873
5. Staro selo	40414

Tablica 80 Dužina cevi za bilo koji materijal koji je u sistemu kanalizacije u zoni istoka

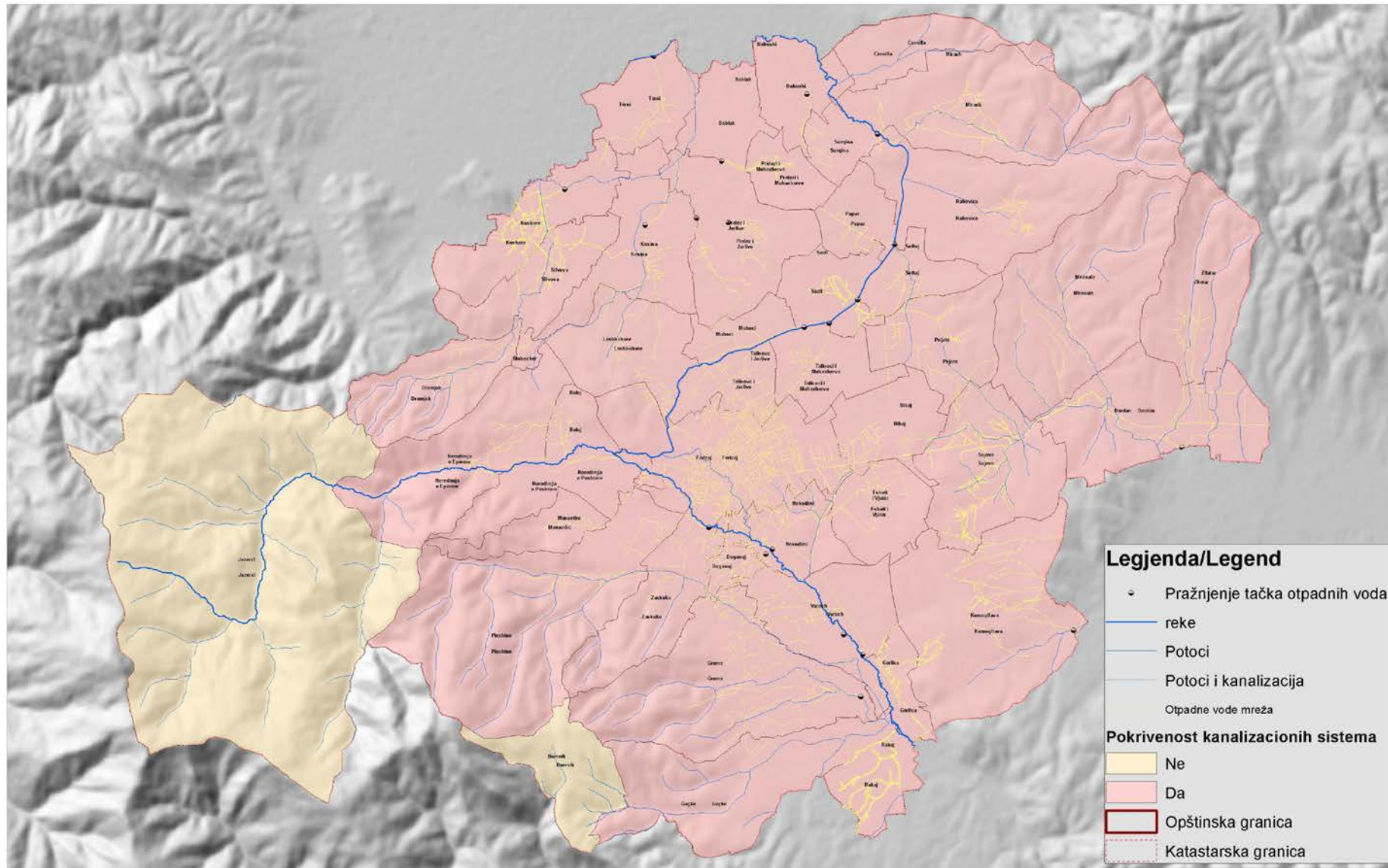
Naselja	Dužina (m)
Kamenoglava	43078

Tablica 81 Dužina cevi za svaki materijal koji je u sistemu kanalizacije u istočnoj zoni

Iz opisa trenutnog stanja raspodela kanalizacione mreže do 2016. godine dostiže pokrivenost do 98% stanovnika.

Jedina naselja koja nemaju pristup u kanalizacionoj mreži, su sledeća naselja južne zone:

- Burnik; i
- Jezerc.
- Kanalizaciona mreža se ne tretira od postrojenja (impijanta), ali u severnoj zoni, neka naselja se slivaju u septičke jame, u sledećim naseljima:
  1. Muhovac;
  2. Jerli Talinovac;
  3. Babljak, van funkcije;
  4. Tern.

ZAPOSLENI: EMPLOYER: Opština Uroševac Ferizaj Municipality Uroševac, 70000	DIZAJNER: DESIGNER: 	RAZVOJNI PLAN OPŠTINE - UROŠEVAC MUNICIPAL DEVELOPMENT PLAN OF FERIZAJ	<table border="1"> <tr> <th>NO</th> <th>DATE</th> <th>DESCRIPTION</th> <th>Author</th> <th>Checked</th> <th>Sign</th> <th>Approved</th> <th>Sign</th> </tr> <tr> <td>A</td> <td>2017</td> <td>PRVI IZUŠAJ</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		NO	DATE	DESCRIPTION	Author	Checked	Sign	Approved	Sign	A	2017	PRVI IZUŠAJ						 Geografski sistem koordinacija: UTM ETRF 1989 Horizontalna projekcija: Transverse Mercator Plošinski Merisnik: Gausch Vertikalni Merisnik: Bessel Jedinična jedinica: Metar	Format: Format: A0	Naslov Map: MAP TITLE
			NO	DATE	DESCRIPTION	Author	Checked	Sign	Approved	Sign													
A	2017	PRVI IZUŠAJ																					
OTPADNE VODE INFRASTRUKTURA The infrastructure of canalization			odnos: Scale: 1/25,000	Veština: Drawing: 2/1																			

Mapa 18 Mreža kanalizacije

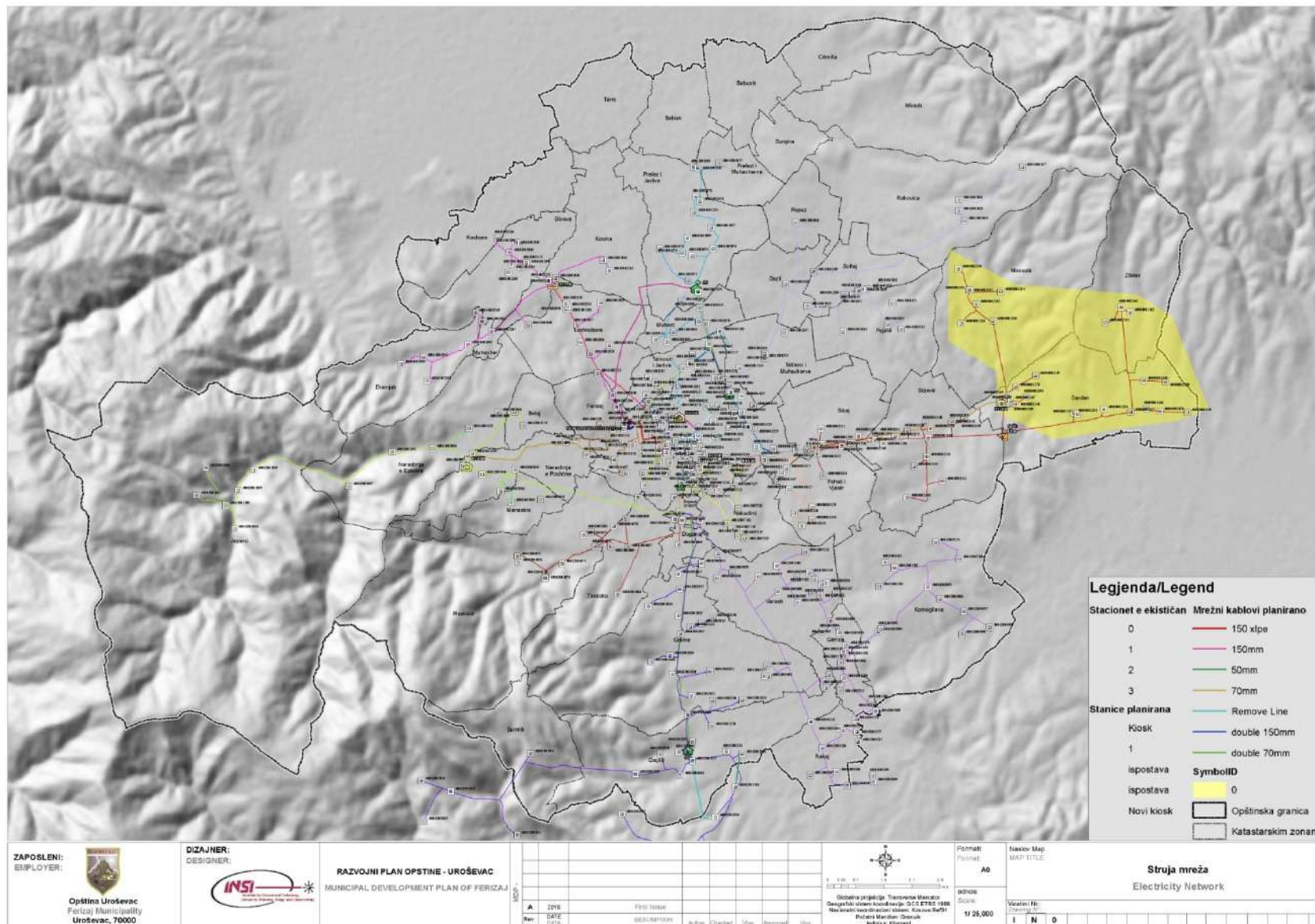
2.6.3. Infrastruktura struje

Tačke gledišta Uroševca na Kosovu Polju ravnici, sa svim glavnih arterija koje prolaze kroz opštinu obezbijedila relativno stabilno snabdevanje električnom energijom. Glavni problem za opštinu je kao loše sistema napajanja.

Opština Uroševac se isporučuje sa strujom iz napajanja stanice TS-Priština IV, 220/110 kV 2k150 MVA 110 kV dalekovoda kroz marke kao 118/5, Al-Ce 3k150mm², -30.23- u TS 110 / 35kV Ferizaj, pover (20 + 31,5) MVA, kroz koji se raspodela za napajanja TS 35/10 (20) kV i to:

- TS 35 / 10kV Uroševac oznakom II, snaga (2k8) MVA;
- 35/10 (20) kV Uroševac označeni kao I, snaga (2k8) i MVA
- TS 35 / 10kV označen kao Ferizaj III, snaga (2k8) MVA;
- Od sabirnice TS 110 kroz 110 Uroševac LP, br 118/3, Al-Ce 3k150mm² - 28,66 Šar isporučuje HDRip 110/6 kV, a ove sabirnički TS110kV Uroševac, kroz LP179 / 2 al-ce 3k150mm² - 39,4, isporučuje DVDRip 110 / 35kV Suva (2k31,5 MVA).

Ova veza omogućava petlje opšti ni Uroševac napajanje iz doline Kosova i ravnice Dukađin. Uroševac ima veoma povoljan položaj jer prolaze kroz LP nivou teritorija predajnika 400, 220 i 110 kV.

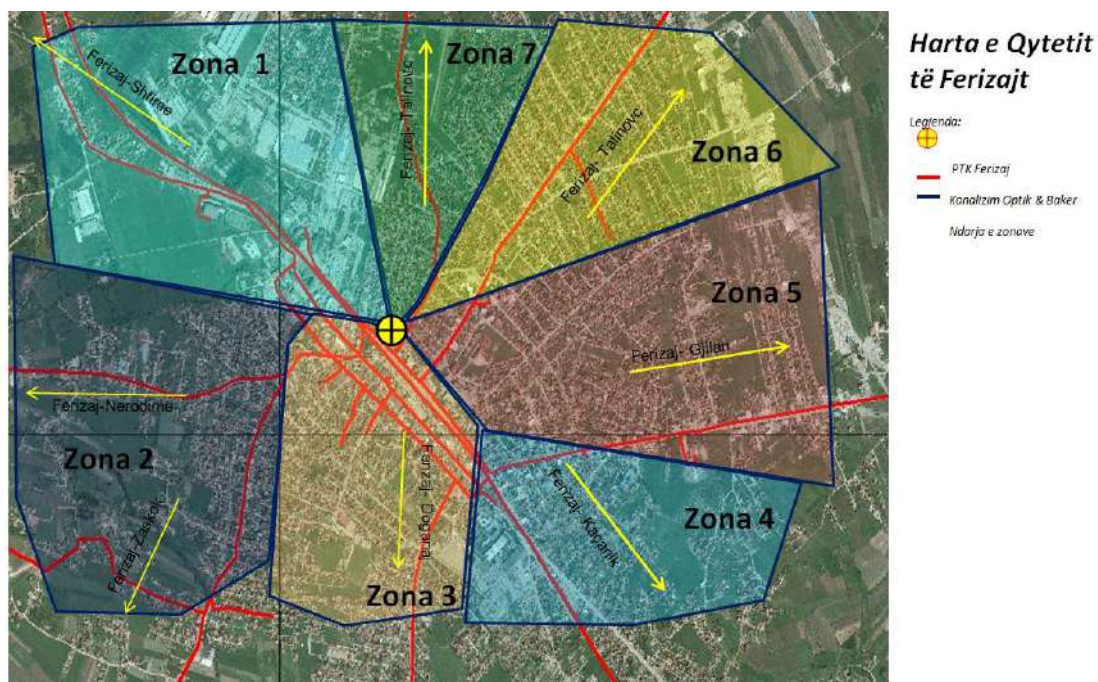
Mapa 19 Mreža struje

2.6.4. Infrastruktura telekomunikacij

Svi delovi opštine nemaju pristup telefonu ili podzemnih kablova ili preko mobilnog telefona. Pokrivenost mobilne telefonije talasa je posebno slaba u nekim udaljenim planinskim područjima. Prioritet treba dati svim stanovnicima imaju pristup fiksnoj telefoniji, čak iu mobilni. Upravo zbog toga je neophodno da se izgradi mobilni telefon antena u planinskim područjima, gdje građani imaju adekvatan pristup ovim telefonskim uslugama.

Br. zgrada	Ekonomske familie+Biznesi	Br. stanovnika	Br. Sela bez pristupa u TiK
25275	18318	108690	20

Tabela 82 Karakteristike mreže raspoređivanja Kablovi

Harta 20 Mreže PTK-a

2.7. Infrastruktura transporta i transport

2.7.1. Infrastruktura transporta i transport

Uroševac se nalazi na raskrsnici između važnih puteva m2, između Mitrovice i Skoplja, i M25-3, između Prizrena i Gnjilana.

Strateški položaj grada Uroševca, sa dobrom povezanošću ne samo u zemlji već i zbog međunarodnog uticaja lokacije i železnice, pružaju velike mogućnosti za brz ekonomski razvoj opštine Uroševac

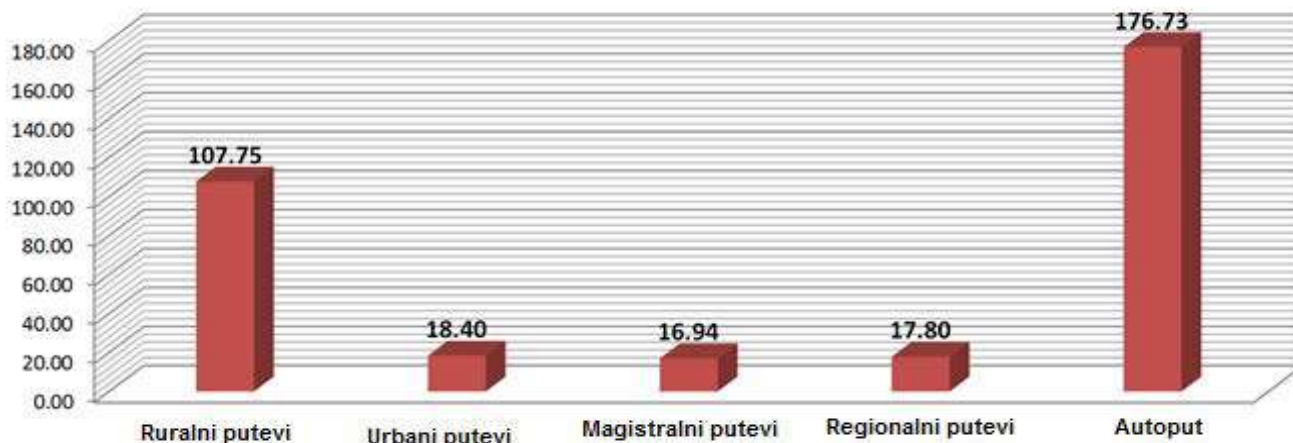
2.7.2. Razmere i stanje postojećih puteva

Što se tiče razmere javnih puteva, opština stoji veoma dobro, jer od 344. km2 teritorije, 3.37 km2 su asfaltirani putevi, približno oko 1% teritorije.

Unutar opštine se nalaze putevi sledeće površine:

Vrsta puta	Autoput	Magistralni	Regionalni	Urbani	Ruralni
Površina (ha)	176.73	17.8	16.94	18.39	107.15
Procenat (%)	52.44%	5.35%	5.09%	5.53%	32.22%

Tablica 83 Površine prema vrsti puteva

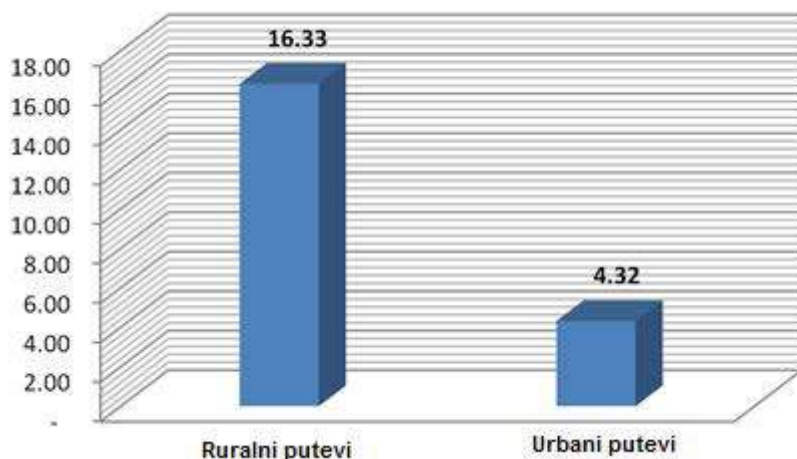
Grafikon 35 Dijagram površine u hektarima zaasfaltirane javne puteve prema vrsti

Dok što se tiče odnosa opštinskih asfaltiranih puteva između ruralnih i urbanih naselja po glavi stanovnika, vode ruralna naselja sa 16.33 m² po glavi stanovnika u poređenju sa onim gradskim od 4.31 m² po stanovniku.

	Ruralni putevi	Urbani putevi
Površina (m ²)	1,077,534	183,954
Broj stanovnika	65,982	42,628
m ² /po glavi stanovnika	16.33	4.32

Tablica 84 Odnos opštinskih asfaltiranih puteva između ruralne i urbane zone

Visoka količina asfaltiranih puteva u ruralnim područjima u odnosu na urbana područja, je posledica velikog broja rasutih ruralnih naselja i Linearnih, koji zahtevaju veće širenje javnih puteva.

Grafikon 36 Dijagram odnosa između površina m², opštinskih asfaltiranih puteva po glavi stanovnika između ruralne i urbane zone

2.7.3. Magistralni i regionalni putevi

Grad Uroševac je dobro povezan sa većim gradovima Kosova i sa severnim delom Makedonije. Glavna putna mreža se sastoji od autoputeva, magistralnih i regionalnih puteva. Autoput "Arben Džaferi", koji je u toku

izgradnje i imat će ogroman uticaj na opštinu i stanovnike sela u istočnom delu Uroševca. Magistralni put M2, koji se smatra među najvažnijim putevima, prolazi kroz istočni dio grada Uroševca i omogućava povezivanje grada Uroševca sa Skopljem i glavnom gradom Kosova Prištinom.

Autoput M 2, koji se smatra među najvažnijim putevima, prolazeći kroz istočni dio grada Uroševca i povezuje grad Uroševac sa Skopljem, i glavnim gradom Kosova, Prištinom i Mitrovicom, nastavljajući preko Mitrovice povezivanje sa Crnom Gorom, Bosnom i nekim delovima Srbije. S druge strane, kroz grad Uroševac prolazi magistralni put M 25.3 koji dolazi iz grada Gnjila i prolazi u centralnom delu grada, odnosno kroz put "Ahmet Kaçiku" i nastavlja se kroz Štimlje u pravcu Prizrena.

Dok dva regionalnog puta (R 122 i R 206) povezuju Uroševac sa drugim gradovima i selima na Kosovu.

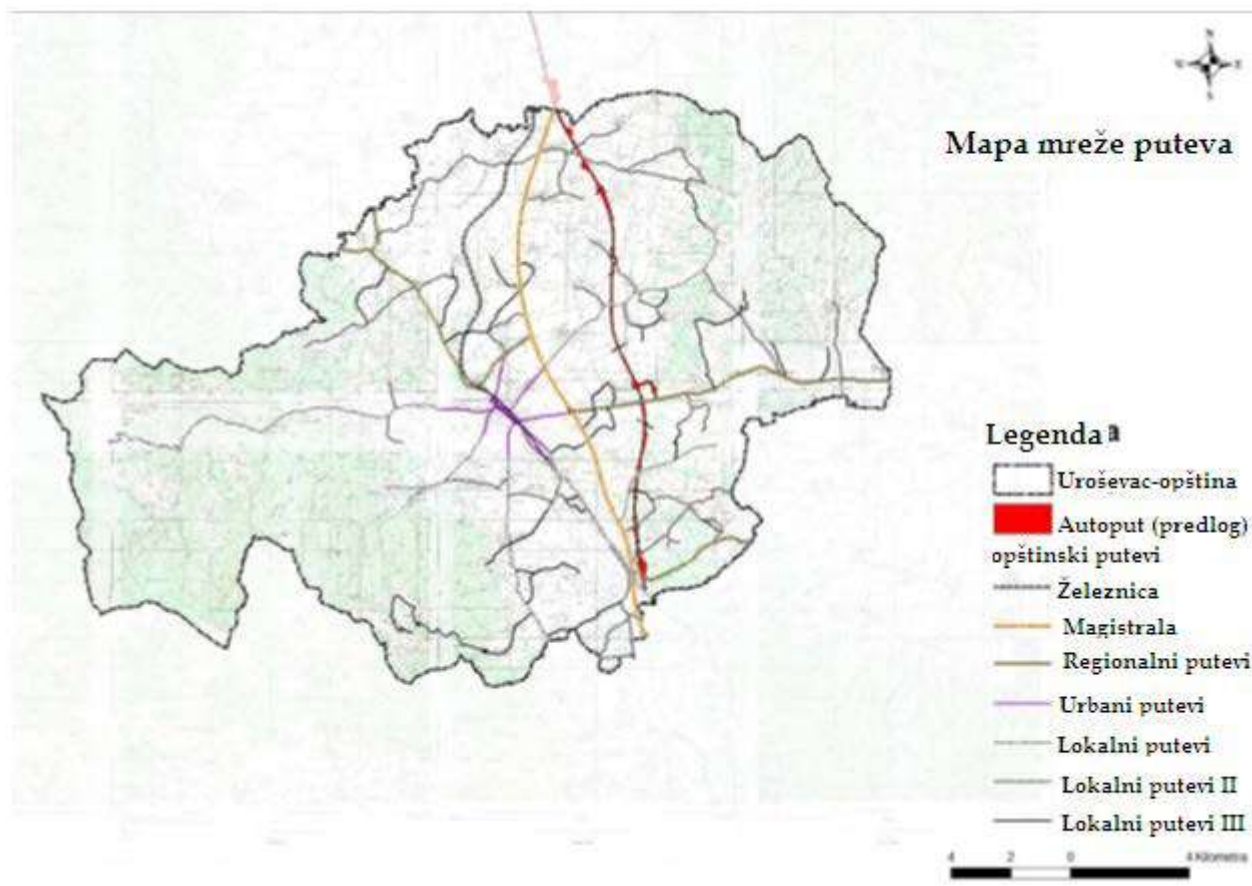
Mapa21 Opseg glavnih puteva u opštini

2.7.4. Putevi unutar urbane zone

Putevi u gradu Uroševcu, uglavnom su sa dve trake (sa jednom trakom po smeru), osim jednog dela puta "Braum Ademi" koji ima po dve trake kretanja za pravce i put "Rexhep Bislimi", koji je deo puta M 25.3.

Postojeće putne mreže u gradu Uroševcu se sastoje od puteva različitih karaktera. Glavni radialni putevi gradskog karaktera ("V. Gërvalla", "Enver Topali" i "Ismet Ramadani") su putevi najboljih karaktera i geometrijskih elemenata kako bi se što bolje suočili sa prilivom vozila u saobraćaju. Dok, neki radialni putevi treće kategoriji povezuje grad Uroševac sa ruralnim područjima opštine, sa planinama na zapadu i planine na istoku. Novo asfaltirani put za Grebno omogućava povezivanje sa glavnim putem, prema Brodu, Brezovici i Prevalacu. Međutim, obično, većina puteva većeg i manjeg značaja, direktno se povezuju sa autoputem.

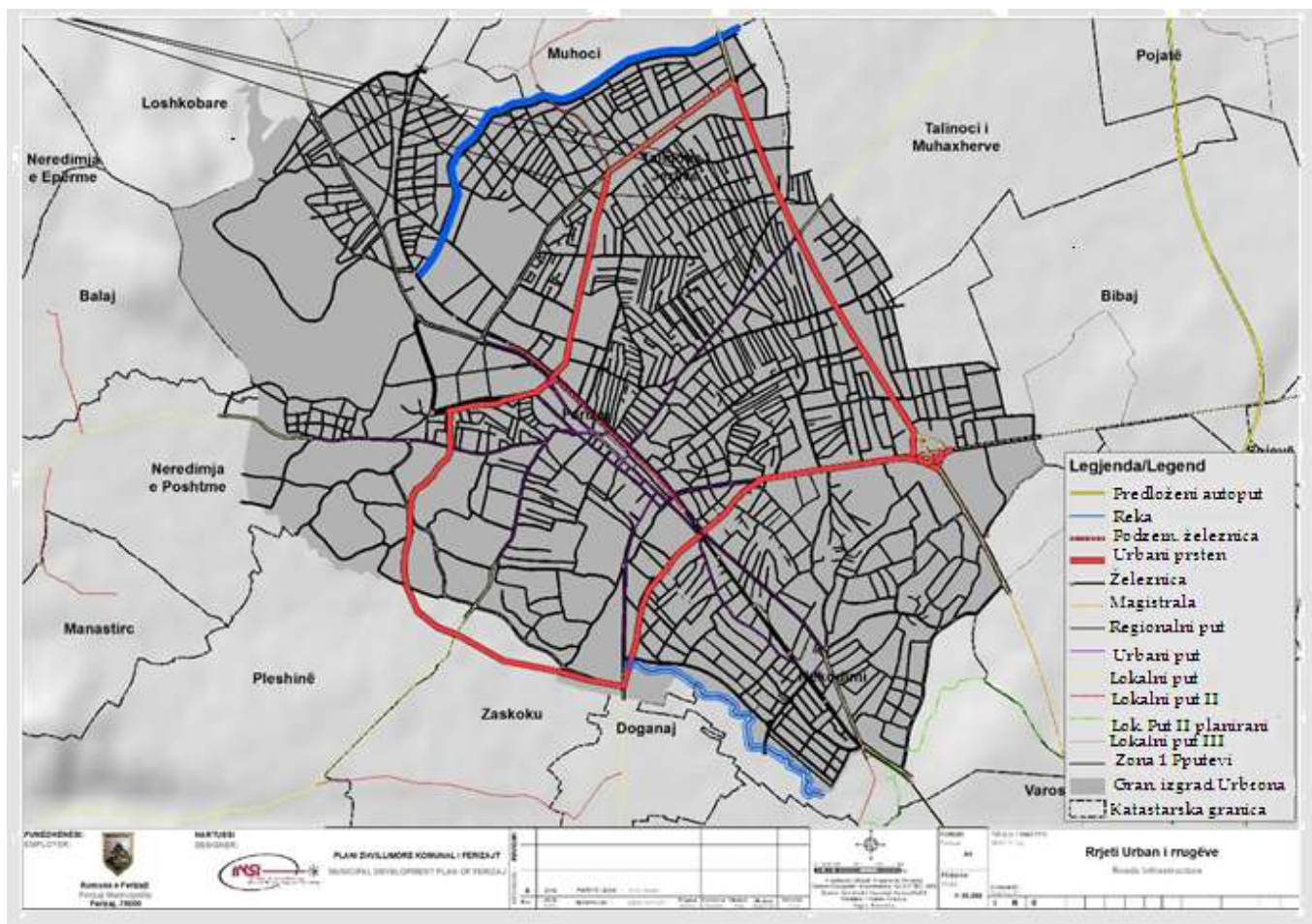
Putevi u opštini, su uglavnom počev od lošeg do prihvatljivog kvaliteta. Lokalni putevi koji povezuju različite lokacije u gradu Uroševcu imaju različiti karakter. Putevi najviše kategorije dopunjeni su pristupnim putevima povezanjanajniže kategorije. Većina lokalnih puteva nisu dovoljne širine i njihovi geometrijski elementi ne pružaju dobre uslove za sve učesnike u saobraćaju, posebno nedostatak trotoara i staza za bicikliste izaziva poteškoće za pešake i bicikliste.

Mapa 22 Mapa putne mreže za opštinu Uroševac

Br.	Ime ulice	Dužina	Površina
		(m [`])	(m ²)
1	Dëshmorët e Kombit	3000	21000
2	Rexhep Bislimi	1230	9470
3	Reçak	2600	18720
4	Epopoja Jezerca	2500	12500
5	Plešinski put	1200	4800
6	H.Sylejmani	376	1692
7	Gjergj Kastrioti	365	1585
8	Astrit Bytyçi	643	5039
9	Lidhja e Prizrenit (Prizrenska Liga)	1330	7007
10	Hasan Priština	1150	5700
11	Njazi Bajraktari	439	2392
12	Lubotenski put	680	2720
13	Janine	306	1224
14	M. Shemsedini	308	2163
15	E.Topalli	670	3685
16	K.Hetemi	272	1496
17	Beteja e Kačanikut	210	735
18	M. Bakija	540	3240
19	Tiranës	430	1720
20	Bislim Rexhepi	500	2500
21	Kerçovski put	163	685
22	Shën Jeronimi (Sveti Jeronim)	290	1450
23	E.Duraku	442	2973
24	Dukagjinit	516	2064
25	Isa Boletini	583	2332
26	Shkumbini	199	826
27	G. Tërbeshi	1229	5970
28	M. Shemsedini	637	2548
29	Tankosića	410	2225
30	Riza Matoshi	1605	6670
31	Sh. Polluzha	398	1950
32	Migjeni	200	800
33	A. Kaçiku	1175	10857
34	V. Gërvalla	1280	11520
	Ukupno:	27876	33926

Tablica 85 Dužina i površina puteva u opštini Uroševac

Mapa 23 Mapa mreže puteva u urbanoj zoni

2.7.5. Planirani putevi centralni nivo

Autoput "Priština-Skoplje", koji je u toku izgradnje, u opštini Uroševac ima tri priključenja (veze). Dva na autoputu M2 (Muhadžer Babuš i na mestu zvanom "Polje pomirenja" - "Fusha e Pajtimit") i drugo pristup je na raskrsnici autoputeva M2 i M25.3, odnosno kod sela Bibaj.

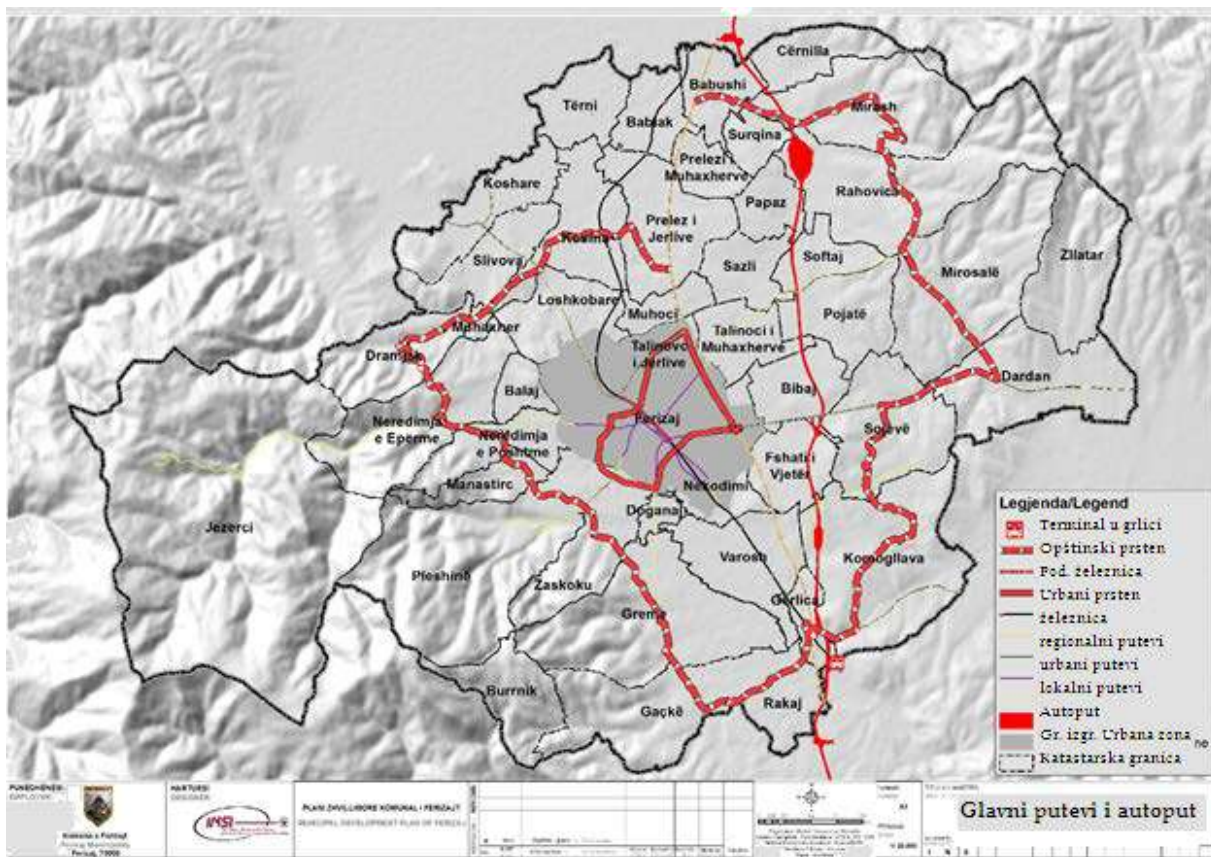
Pristup sa južne strane, je napravljen da služi za povezivanje sa regionalnim putevima u opštini Vitina i sa putevima Brezovice / Tetova. Pristup na severu treba da služi kao nova i brza veza između autoputa Priština - Skoplje i autoputa Priština - Prizren.

Da bi se izbeglo opterećenje saobraćaja u centru grada, URP ima za cilj da poboljša standard puta koji povezuje put M2 i M25-3 i da se poveća kapacitet raskrsnica.

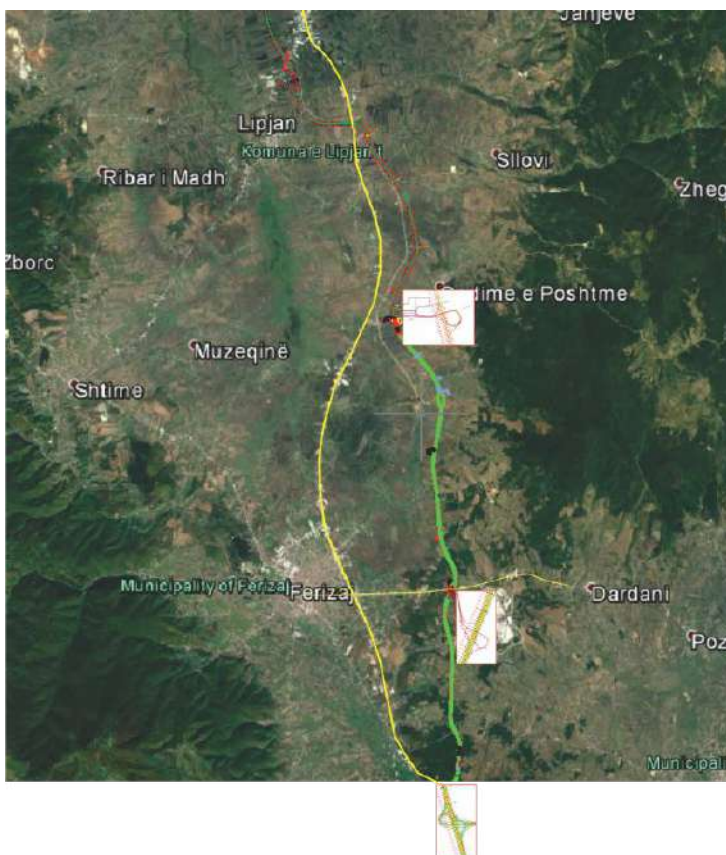
Postojeći kapaciteti puta M 2 u istočnom delu grada, i mogućnost proširenja su ograničeni zbog komercijalnih razvoja na putu. Brzi rast motorizacije u velikim razmerama, posebno komercijalni saobraćaj koji se odvija između Makedonije i centralnog, zapadnog i severnog dela Kosova, doveo je do toga da opterećenje autoputa M 2 bude veoma veliko. Zbog velikog priliva vozila i strukture saobraćaja, kapacitet se uvek smanjuje i nivo usluga ne ispunjava uslove saobraćaja.

Iz centralnog nivoa, Ministarstvo za infrastrukturu je počelo da sprovodi projekat na jednom segmentu u severozapadnom segmentu, koji se može ugraditi u planiranju spoljnog prstena.

Mapa 24 Autoput “Arbër Xhaferi” koji prolazi kroz teritoriju opštine Uroševac

Mapa 25 Lokacija pristupa na autoputu “Arben Xhaferi”

Da bi se izbeglo opterećenje saobraćaja vozila u centru grada, ORP ima za cilj da poboljša standard puta koji povezuje put M 2 i M 25-3 i povećati kapacitet raskrsnice. Postojeći kapaciteti put M2 u istočnom delu grada , i mogućnost proširenja su ograničeni zbog komercijalnih projekata duž velikom brzinom rruges. Rritja od motorizacije u celini, a naročito komercijalnog saobraćaja koji se odvija između Makedonije i centralni , zapadni i sever Kosova, dovela je do opterećenja autoputa M2 biti prevelika.

Zbog velikog priliva vozila i saobraćajne strukture , kapacitet je uvek pada i nivo usluga ne ispunjava uslove saobraćaja.

2.7.6. Prsten / kružna unutrašnjost

S obzirom na brzo povećanje stepena motorizacije, ne funkcionalne putne infrastrukture, neadekvatne sigurnosti za aktivno kretanje (pešaci i biciklisti) i ekoloških uslova, istovarivanje centra grada od velikog broja vozila ne može se razumeti samo kao jednostavan cilj, već kao prioritet. Sa ciljem da se deo centra grada planira tako da se prioritet daje aktivnom kretanju i kolektivnom transportu, neophodno je da se skrene tok saobraćaja vozila, koja sa perifernih delova grada imaju za cilj tranzitni saobraćaj.

Unutrašnji kružni tok će imati za cilj, da tranzitni saobraćaj ne prolazi kroz centar grada. To će se omogućiti poboljšanjem geometrijskih elemenata postojećih puteva kroz koje može da prođe unutrašnja okružnica i stvaranje novih puteva.

Dužina puta treba da zadovolji zahteve protoka saobraćaja i obezbedi dovoljne kapacitete i dobar nivo usluge. Iz tog razloga, pored proširenja puta, neophodno je regulisati raskrsnice kako bi se povećao njihov kapacitet na ulaznim granama i smanjenje konfliktuoznih tačaka radi povećanja bezbednosti saobraćaja.

U delu autoputa M2, u čijem sastavu će biti deo unutrašnjeg kružnog puta, neophodno je da se ponovo dizajniraju postojeće raskrsnice.

Raskrsnica na raskršću puta "Rečak" sa magistralnim putem "M2" zahteva prilagođavanje. Na osnovu karakter puteva koji se presecaju jedan sa drugim (kružni put sa dve trake za smer i magistralni put, takođe sa dve trake za smer) radi se o približno uravnoteženom saobraćaju na ulazu, i u ovom slučaju kružni tok bi bio naj prihvaćenija opcija za regulisanje saobraćaja i smanjenje konfliktnih tačaka.

Kružni tok na raskrsnici puta "Vëllezërit Gërvalla" sa magistralnim putem "M2" potrebno je da se redizajniraju.

Postojeće stanje kružnog toka (samo sa jednom trakom na površini kretanja na kružnom toku), ne pruža dovoljno kapaciteta za karaktera puta i priliv saobraćaja. Stoga, treba da se poboljšaju geometrijski elementi u odnosu na planiranu širinu magistralnog puta.

Na raskrsnici autoputeva M2 i M25.3 (Skoplje-Priština i Gnjilane-Uroševac) se trenutno nalazi i zakrčenje saobraćaja-petlja (raskrsnica na disnivu - nekoliko nivoa) oblika "polu deteljine". Da bi se ispunili zahtevi protoka saobraćaja i eliminisanje konfliktnih tačaka, kompletiranje ove raskrsnice iz postojećeg oblika ("polu deteljine") u model "Deteljine" bilo bi jedno pogodno rešenje.

Nakon analize karaktera puteva procenjuje se da je, "DETELJINA" naj-jednostavnije rešenje raskrsnice sa nekoliko nivoa sa punim programom prostorne raspodele. Preporučuje se za korišćenje za funkcionalni nivo usluga "B" - "A"²¹¹¹.

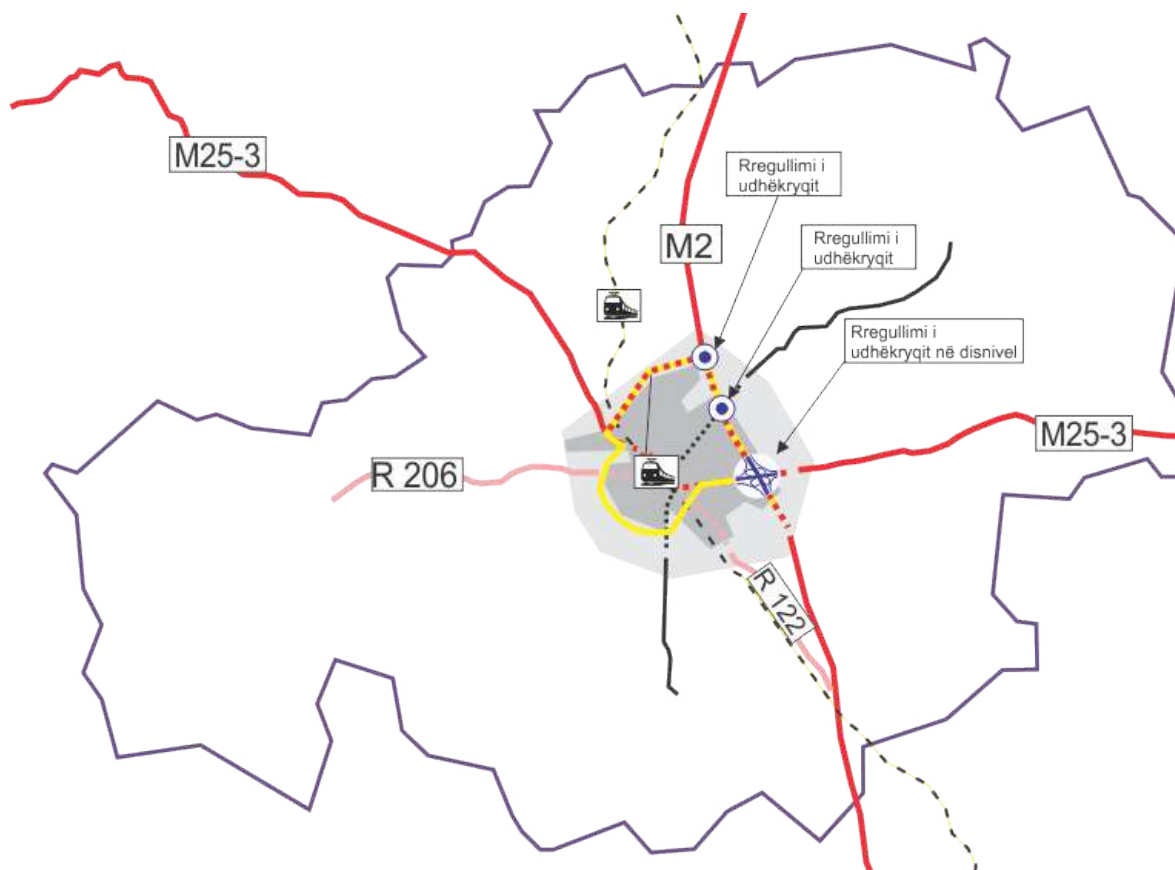
Funkcionalna simetrična šema sadrži osam rampi za povezivanje: četiri direktne za skretanje na desno i četiri indirektne za skretanje nalevo. Raskrsnica oblika "DETELJINA" predstavlja rešenje kapaciteta sa ograničenim režimom brzine. Koristi se kod raskršća puteva visokog saobraćajnog ranga.

Ostale tačke priključenja u unutrašnjem kružnom toku moraju biti u skladu sa projektom železnice, primenjujući kriterijume bezbednosti da se po mogućnosti izbegne prelažak na istom nivou sa železničkom prugom. Ako tako nešto nije moguće, onda treba da se poštuju kriterijumi bezbednosti u delovima puta gde je saobraćaj na istom nivou.

¹¹ Prema HMC-së (Higway Capacity Manual), Nivo usluga se deli od Nivoa A (najbolji nivo usluga) –F (Najslabiji nivo usluga)

Na osnovu kategorije i širine trake, u severnom i istočnom delu (magistralni put M2 i put "Rečak") pružaju dovoljno kapaciteta za tranzitni saobraćaj . To će se omogućiti realizacijom projekta autoputa , jer magistralni put M2 će biti oslobođen od tranzitnog saobraćaja i po funkciji će biti deo urbanog puta.

Takođe, deo puta "Rexhep Bislimi" u južnom delu je proširen sa dve trake po pravcu , što omogućava dovoljno kapaciteta za ovaj deo unutrašnjeg kružnog puta.

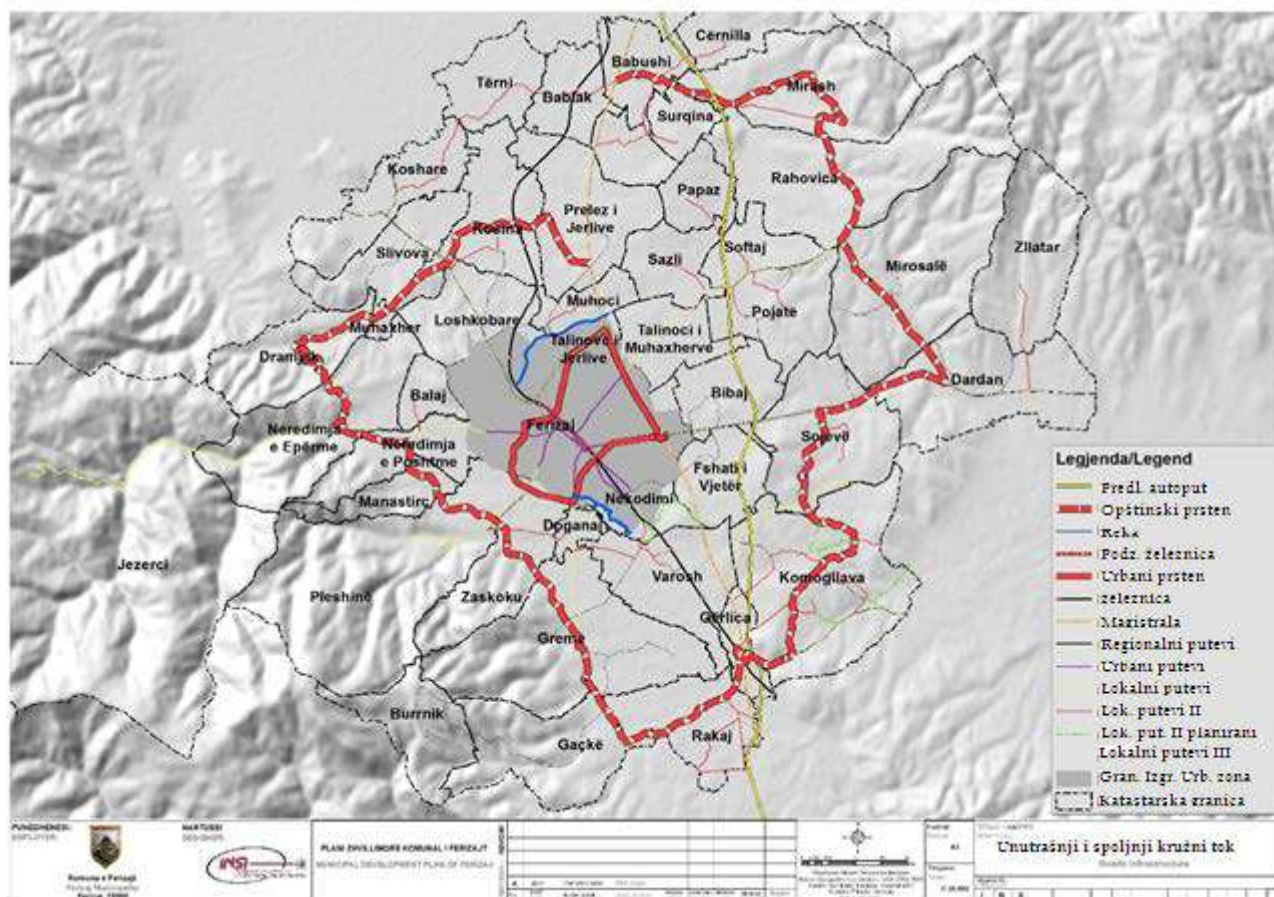
Mapa 26 Unutrašnja okružnica

2.7.7. Prsten / unutrašnja okružnica

S obzirom da je u jugo-zapadni i posebno zapadni dio grada saobraćajno opterećenje manje , onda će orijentacija saobraćaja na ovom mestu biti zgodna opcija za preusmeravanje tranzitnog saobraćaja.

Odstupanje navale saobraćaja od centra grada Uroševac , omogućuje se realizacijom spoljnje okružnice koja će omogućiti skretanje tranzitnog regionalnog i međunarodnog saobraćaja iz Skoplja, Gnjilana, Prištine i Prizrena.

Ministarstvo infrastrukture je počelo realizaciju projekta na putu u severozapadnom segmentu, koji se može ugraditi u planiranje spoljnog prstena. S obzirom na prelazak na isti nivo sa železnicom i uslove bezbednosti, ovaj projekat uslovljava nastavak spoljnog prstena prateći istu traku puta.

Mapa 27 Unutrašnja i spoljnja okružnica

2.7.8. Raskrsnice i glavne trake

Regulacija prometa u gradu Uroševcu je organizovana različitim tipovima raskrsnica (Slika 3). Vrste raskrsnica na putnoj mreži su:

- Jedna raskrsnica sa svetlećom signalizacijom - sa semaforima,
- Šest kružne raskrsnice (6 obilaznice), i
- Raskrsnica nadisnivou (petlja) tipa "polu deteljine"
- Dok su druge raskrsnice regulisane opštim pravilima saobraćaja, i

Raskrsnica regulisana semaforima, radi sa fiksnim vremenom.

Kružne raskrsnice u Uroševcu razlikuju se po njihovoj vrsti i karakteristikama. Od ukupnog broja raskrsnica, dve od njih su sa dve urbane trake, a dve od njih nemaju centralno ostrvo denivelizacije i mogu se grupisati kao "mini kružne raskrsnice".

Raskrsnica nekoliko nivoa (petlja) na raskršću puteva "Priština - Skoplje" i Uroševac - Gnjilane je tipa "polu deteljina". Ova vrsta raskrsnice na disnivou je vrsta raskrsnice petlje koja funkcioniše sa polu-programom prostorne raspodele. Pristupne veze su realizovane sa dve direktne i dve indirektno rampe koje sa sekundarnim pravcima se povezuju uz pomoć dve površinske raskrsnice u tri smeru. Broj nivoa je dva. Pozicija rampe (punjenje i pražnjenje) je određena od uslova terena. Sa izgradnjom relevantnih elemenata, ovo rešenje može se nadograditi do kompletnog programa razvodnih petlji (raskrsnica nekoliko nivoa).

Na glavnim putevima, na ulazu u raskrsnice, koriste se zajedničke trake za kretanje pravo i levo. Dakle, ne postoje posebne trake za skretanje levo.

S obzirom da su kretanja levo u sukobu sa svim pravcima kretanja, na ulazu u raskrsnice , pored smanjenja kapaciteta smanjuje se i stepen bezbednosti u saobraćaju.

Mapa 28 Vrste raskrsnica na putnoj mreži

2.7.9. Modeli protoka saobraćaja

Osim drumskog saobraćaja , u opštini Uroševac se razvija i železnički saobraćaj . Uroševac se nalazi u međunarodnoj liniji "Acropolis", koja je nekada imala dnevni promet od Minhena (Nemačka) u Atini (Grčka) (polazak iz Uroševca 07:35)²²12. Železnica je i dalje od posebnog značaja za Kosovo, posebno za izvoz rude (feronikel) i uvoza goriva, razne robe. Međutim, infrastruktura je slaba i neefikasna, s obzirom da na njoj nije znatno uloženo još od njene izgradnje. Ovo je željeznica sa jednom linijom i još uvek nije elektrificirana, ograničena za težinu transporta i, posebno, ograničena u vezi pokrivenosti prevoza putnika, brzina itd.

Danas, železnica ne dozvoljava prevoz velikog broja putnika u Uroševcu, zbog ograničenja u snabdevanju vozovima, i jako male količine robe, pad lokalne industrije i reorganizaciju logistike robe, na osnovu posebnih terminala za gorivo i kontejnere (Gornje Dobrevu (Miradi e Eperme), blizu Kosova Polja). Nema podataka koji se odnose na opterećenje putne mreže i ne-Linearnanosti saobraćaja u gradu Uroševcu. Takođe, nedostaju podaci o strukturi prometa, odnosno u vezi sa aktivnim kretanjem (prisustvo pešaka i biciklista u ukupnom prometu).

---

12 Dokumentat planiranja-Transport i mobilnost, Uroševac 2011

2.7.10. Međuopštinske, urbane i ruralne transportne linije

2.7.10.1. Regionalni javni transport²³

Stanica Uroševca je centar javne transportne mreže, koja nudi više od 100 polazaka/dan (raspored putovanja 2009. godine). Direktne linije putovanja povezuju Uroševac sa drugim centrima (stanicama) u Prištini i Gnjilanu. Takođe postoje linije koje povezuju sa susednim gradovima Kačanik, Vitina i uglavnom u Štimlje.

Regionalna mreža javnog prevoza koja povezuje grad Uroševac sa velikim gradovima ili povezivanje sa drugim regionalnim linijama data je na sledećoj tabeli:

Br.	Putovanja izUroševca	Polasci tokom dana
1	Priština	49
2	Klokot-Gnjilane	30
3	Klokot-Vitina	6
4	Grlica-Vitina	20
5	Štimlje	33
6	Štimlje-Lipljan	13
7	Štimlje-Raštica	4
8	Štimlje-Prizren	3
9	Štimlje-Godanc	3
10	Štimlje-Mollopolc	3
11	Štimlje-Zotaj	3
12	Štimlje-Janjevo	2
13	Zotaj	8
14	Gadimlje	8
15	Kačanik	12
16	Kačanik-Đeneral Janković	14
17	Slatina	5

Tablica 86 Putovanja autobusom iz Uroševca u pravcu ostalih opština

2.7.10.2. Regionalni javni transport

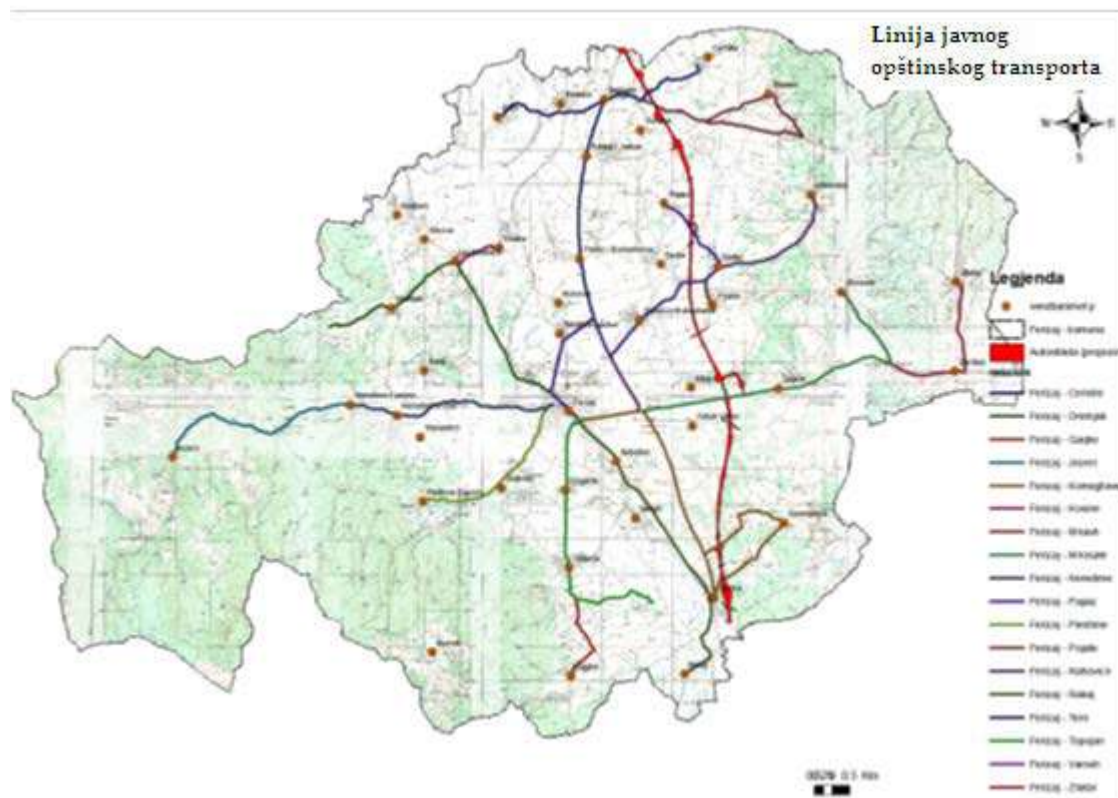
Redovne usluge javnog prevoza na teritoriji opštine organizovane su od strane opštine. Javni prevoz unutar teritorije opštine dat je na sledećoj tabeli:

Br.	Relacije Urbane-Ruralne zone opštineUroševac (Linije javnog opštinskog prevoza)
1	Uroševac -Grlica
2	Uroševac -Rahovica
3	Uroševac -Miraš
4	Uroševac -Zlatar
5	Uroševac -Mirosalje
6	Uroševac -Kamenoglava
7	Uroševac -Kosina
8	Uroševac – Rakaj
9	Uroševac -Tern
10	Uroševac -Plešina
11	Uroševac -Dremjak
12	Uroševac -Crnilo
13	Uroševac -Surčina

13 Dokumentat planiranja-Transport i mobilnost, Uroševac 2011

14	Uroševac -Topojan
15	Uroševac -Neredimlje
16	Uroševac -Jezerc
17	Uroševac -Pojatište
18	Uroševac -Papaz

Tablica 87 Putovanje autobusom iz Uroševca ka drugim opštinama

Mapa 29 Javni opštinski transport

2.7.10.3. Javni urbani transport

Strateški položaj grada Uroševca, sa dobrom povezanošću ne samo lokalnim već i međunarodnim vezama na koje takođe utiče i lokacija pruge , obezbedili su velike mogućnosti za brz ekonomski razvoj opštine Uroševac .U tom smislu, Opština Uroševac, trebalo bi da ima u vidu izgradnju nove autobuske stanice koja će služiti kao čvor povezivanja ne samo za grad Uroševac, već i za ostale regione. Nova autobuska stanica je više nego neophodna za Uroševac i za podelu različitih transportnih tokova.

U cilju stvaranja funkcionalne povezanosti između predložene autobuske stanice i željezničke stanice u centru, neophodno je stvoriti urbane autobuske linije koje povezuju ove dve stanice stvarajući atraktivnost i ispunjavanje uslova za kretanje. Tokom analize gradskog prevoza u gradu Uroševcu, uzeti su u obzir osnovni parametri prilikom planiranja urbanih linija, kao što je pokrivenost, putovanje - direktna raspodela linija, funkcionalna povezanost sa drugim linijama, brzina kretanja, vreme kruga i interval praćenja.

Direktno putovanje povezano je sa sa uzdužnom merom linija, tako da linije nemaju nepotrebno prelamanje i produženo vreme putovanja.

Radijalni sistem gradskih linija odgovara gradu Uroševcu, gde pored mogućnosti za direktne linije, ove linije se prostiru na ulice sa većim karakterom - sa odgovarajućim geometrijskim elementima za gradski prevoz

Nakon analize ovih parametara procenjuje se da, za jednu funkcionalnu urbanu mrežu transportnog sistema za grad Uroševac predviđene su 3 linije. Da bi se ispunili uslovi za gradski prevoz, za grad Uroševac predviđene su sledeće linije:

- Linija Br. 1 "Jerli Talinovac- Autobuska stanica – Železnička stanica – Nekodim",
- Linija Br. 2 "Naselje Šereti – Gradska bolnica - Bibaj" i
- Linija Br. 3 "Džamija u Salahane – Centar - Muhadžer Talinovac".

Mapa 30 Slika linija saobraćajnog urbanog prevoza

2.7.11. Postojeći prostori za parkiranje

Nedostatak mesta za parkiranje je naročito izražen u gradskim centrima, to se dešava zbog koncentracije aktivnosti koje se sprovode tačno u centru i zbog nasleđene strukture saobraćaja

Za tu svrhu, u gradu Uroševcu je analizirana je zona centar. Iz podataka snimljenih na terenu za zonu centar (atraktivna zona grada) dobijeni su važni podaci koji se tiču osnovnih karakteristika parkiranja (po stopi od promena, zauzimanja i učestalost parkinga)²⁴.

Analiza osnovnih parametara parkinga, centar - "u blizini Skupštine opštine"

14 Procena izvodljivosti za projekat parkiranja u centru grada Uroševca, Institut INSI

Mapa 31 Lokacija parkirališta, centar - "u blizini Skupštine opštine"

Vremensko trajanje parkiranja (h)	Br. Iskorišćenih parkinga
Do 1 h	209
1-2 h	96
2-3 h	67
3-4 h	64
4-5 h	8
5-6 h	1
6-7 h	7
7-8 h	2
8-9 h	5
9-10 h	3
10-11 h	5

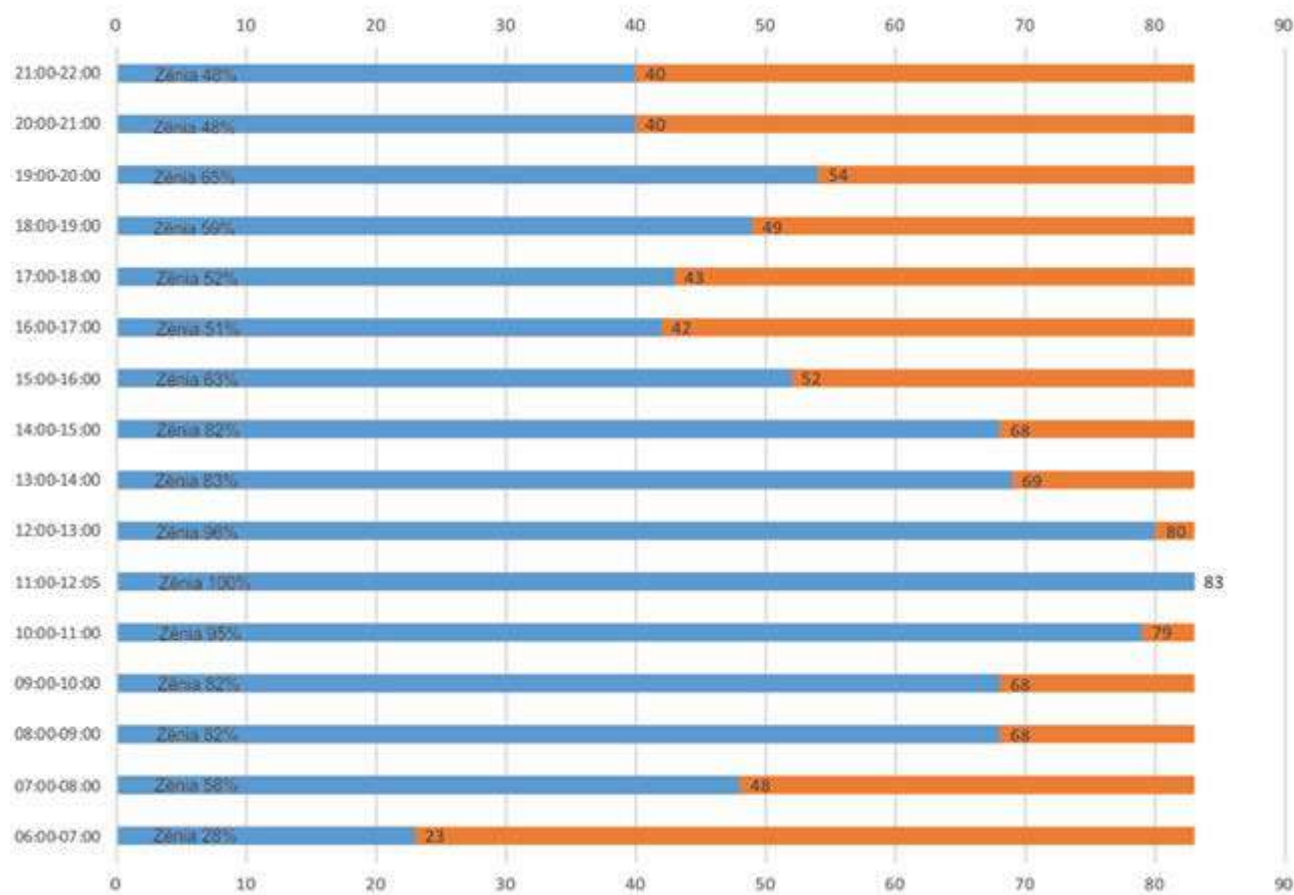
Tablica 88 Trajanje i broj korišćenih parkinga

Čas	Ulaz	Izlaz	Akumulacija	Obim
06:00-07:00	29	2	27	27
07:00-08:00	29	2	54	56
08:00-09:00	45	30	69	99
09:00-10:00	47	53	63	116
10:00-11:00	30	17	76	93
11:00-12:00	39	41	74	115
12:00-13:00	28	32	70	102
13:00-14:00	38	60	48	108
14:00-15:00	41	43	46	87
15:00-16:00	13	22	40	62

16:00-17:00	18	23	37	60
17:00-18:00	19	29	27	56
18:00-19:00	42	13	56	69
19:00-20:00	17	29	44	73
20:00-21:00	12	19	37	56
21:00-22:00	12	4	45	49
Ukupno/Total	467	418	813	1228

Tablica 89 Korišćenje prema satima

Zauzimanje prostora za parkiranje u blizini Skupštine opštine

Grafikon 37 Dijagram korišćenja prema satima

Obim (količina)	
Za vremenski period 06:00-22:00	467
Maksimum za sat	115
Min. za sat	27
Prosek po satu	71
Razlike tokom sata (koeficijent promene) /	Koeficijent promene tokom sata: $K= 115/71=1.61$
Koeficijent promene (R)	$R= 467/72=6.4$
Akumulacija	
Maksimum za sat	76
Min. Za sat	27
Prosek za sat	51,5

Tablica 90 Osnovne karakteristike za vremenski period od 06:00-22:00

Analiza osnovnih parametara parkirališta, centar - "u blizini Regionalne bolnice"

Mapa 32 Lokacija parkirališta, centar - "u blizini Regionalne bolnice"

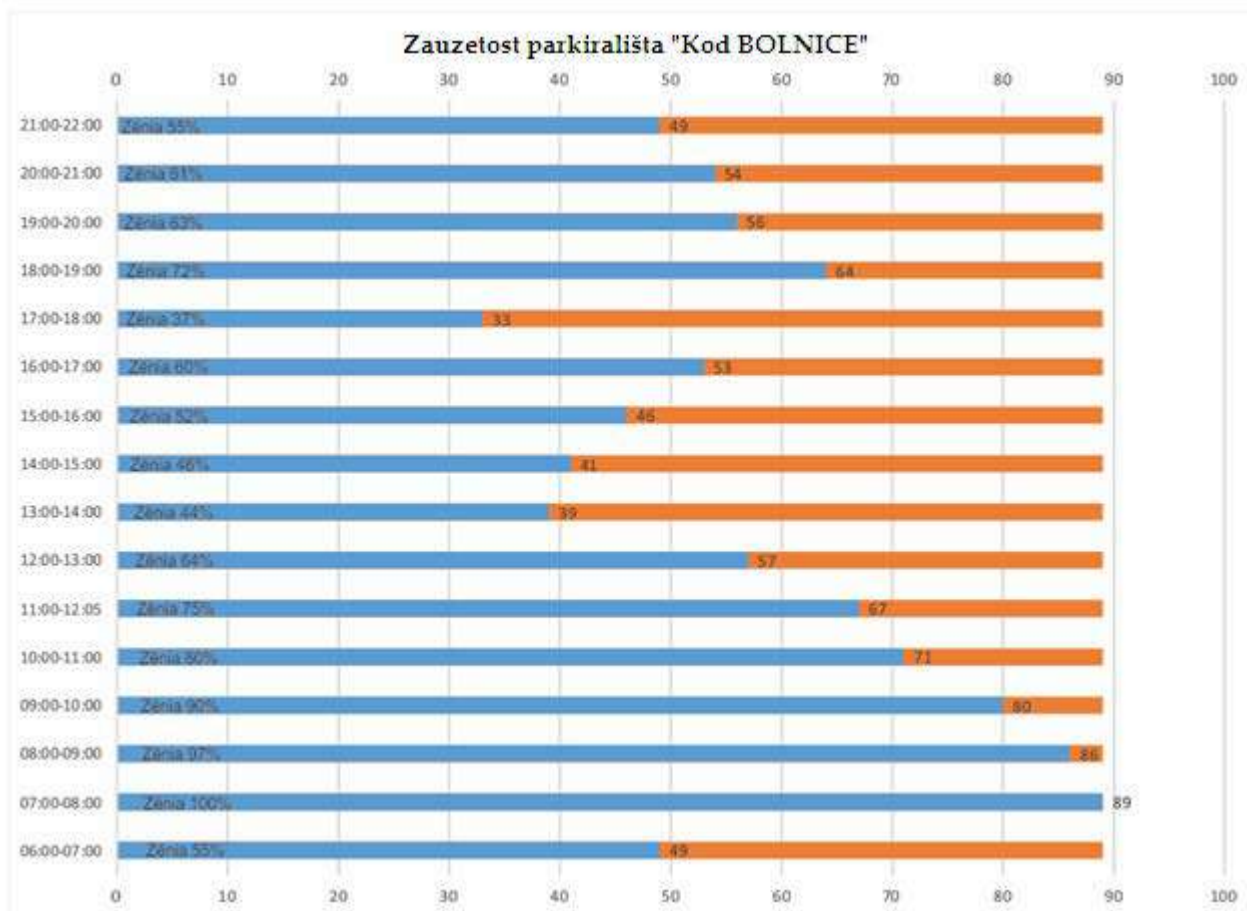
Vremensko trajanje parkiranja (h)	Br. Korišćenih parkirališta
Do 1 h	209
1-2 h	96
2-3 h	67
3-4 h	64
4-5 h	8
5-6 h	1
6-7 h	7
7-8 h	2
8-9 h	5
9-10 h	3
10-11 h	5

Tablica 91 Trajanje i broj korišćenih parkirališta

Sat	Ulaz	Izlaz	Akumulacija	Obim
Nasleđeno			32	32
06:00-07:00	50	16	66	82
07:00-08:00	46	31	81	112
08:00-09:00	24	29	76	105
09:00-10:00	21	44	53	97
10:00-11:00	32	21	64	85
11:00-12:00	12	17	59	76
12:00-13:00	11	18	52	70
13:00-14:00	8	23	37	60
14:00-15:00	34	34	37	71
15:00-16:00	22	12	47	59
16:00-17:00	26	24	49	73

17:00-18:00	28	51	26	77
18:00-19:00	79	35	70	105
19:00-20:00	23	25	68	93
20:00-21:00	39	38	69	107
21:00-22:00	11	27	53	80
Ukupno	466 +32=498	445	939	1384

Tablica 92 Korišćenje po satima

Grafikon 38 Dijagram korišćenja prema satima

Obim (količina)	
Za vremenski period 06:00-22:00	498
Maksimum za sat	112
Min. Za sat	32
Prosek po satu	72
Razlike prema satu (koeficijent izgradnje) /	$K= 112/72=1.55$
Koeficijentat promene (R)	$R= 498/81=6.14$
Akumulacija	
Maksimum za sat	81
Min. Za sat	26
Prosek po satu	53,5

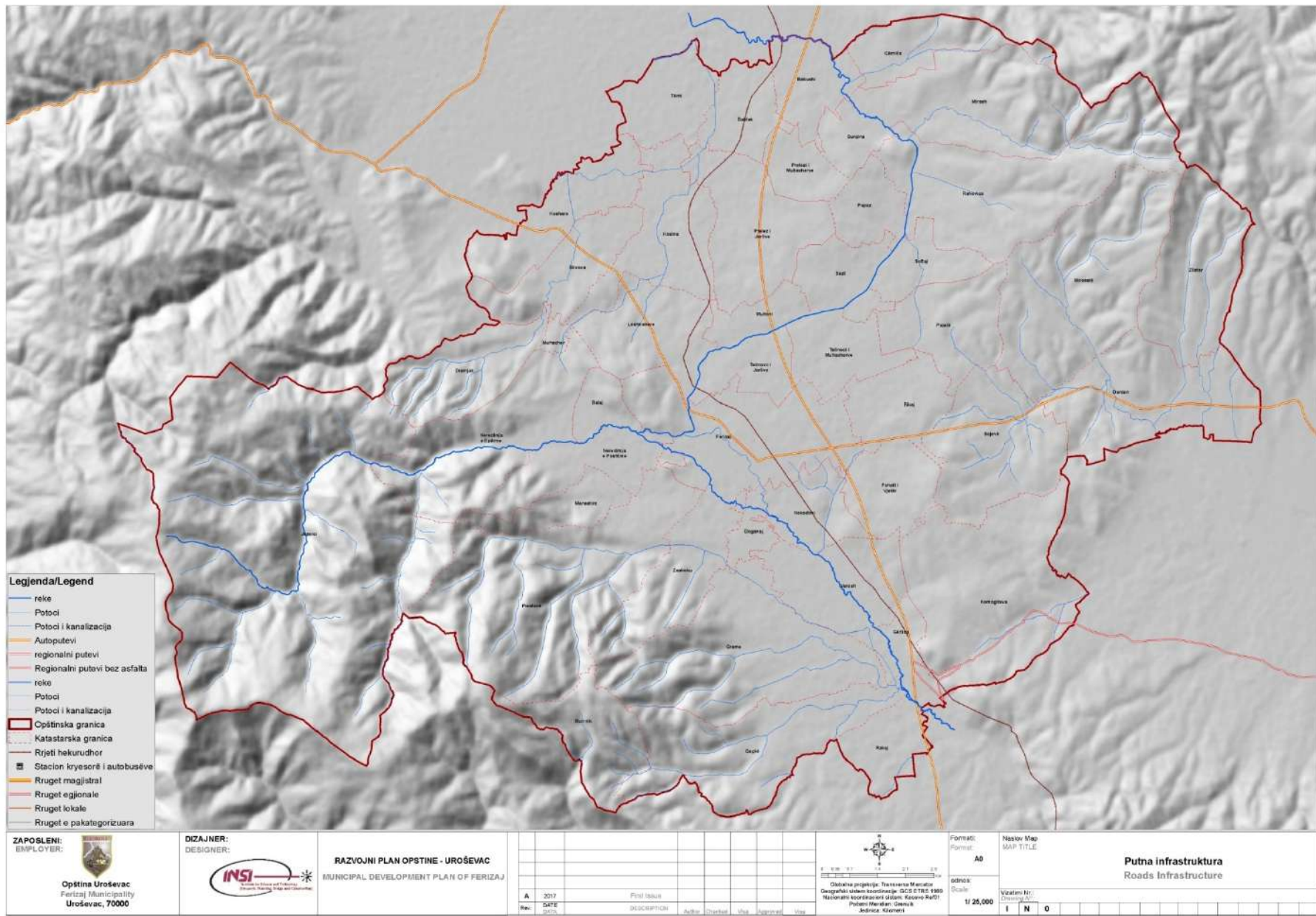
Tablica 93 Osnovne karakteristike vremenski period 06:00-22:00

Nakon analize gore navedenih parametara, zaključeno je da:

- Broj vozila koja su ostali do jedan sat (0-1 h) je prilično velik,
- Iz toga sledi da je oko 45% vozila ostalo do sat vremena / ili manje od jednog sata u parkiralištu,
- Broj vozila koji ostaju na parkiralištu do 4. sata, takođe je velik,
- Dok, broj vozila koja stoje više od 4. sata, je relativno mali (1- 8 vozila),
- Stopa promene se kreće 1,61 aut./tokom sata, odnosno jedno mesto parkiranja koristi se od 1,6 vozila tokom jednog sata.
- Stopa promene je prilično visoka, oko 6,4. Iz toga sledi da je zahtev za promenu prilično velik.
- Nakon analize zauzimanja prostora namijenjenog za parkiranje procenjeno je da se najveće opterećenje kreće od 09: 00-16: 00 sati (Tablica 4). Dok, od 16: 00-18: 00 časova zahtev se smanjuje, nastavljajući da raste od 18: 00-20: 00 časova.
- Nakon 20: 00-22: 00 časova potražnja je stabilna na oko 48-50% popunjenosti.

Nakon analize i saznanja od rezultata snimanja na terenu, procenjeno je da Opština treba da razvije politiku upravljanja parkiralištima:

- stvoriti javna parkirališta većeg kapaciteta, uglavnom u centru grada,
- da se primenjuju takve politike parkirališta, koje omogućavaju najkraći boravak u centru grada, u cilju povećanja stope promene i ispunjenja zahteva građana za usluge koje su potrebne u centru grada,
- da se primenjuju stope parkiranja, u zavisnosti od kapaciteta i aktivnosti koje se sprovode.

Mapa 33 Putna infrastruktura

2.8. Javna i socijalna infrastruktura

2.8.1. Javna administracija

U okviru sektora civilnog stanja u Uroševcu, ima 11. Kancelarija civilnog stanja koje pružaju usluge stanovnicima opštine. Dve kancelarije su u gradskom području, a 9 su u ruralnim naseljima. Lokacija Kancelarija civilnog stanja su navedene u zgrada opštine, Bolnica, Uroševac , koja pruža usluge za novorođenčad, Babuš, Tankosić, Staro selo, Gatnje, Kosina, Gornje Nerodimlje, Softović, Muhadžer Talinovac; i Zaskok.

Broj kancelarija	Broj stanovnika	Kancelarija za 10000 stanovnika
11	108,610	1.01

Tablica 94 Izveštaj Kancelarija civilnog stanja u odnosu na broj stanovnika

Na osnovu prethodne tabele , na svakih 10,000 stanovnika, opština ima po jednu kancelariju civilnog stanja . Dok što se tiče odnosa svake kancelarije u odnosu na broj stanovnika u ruralnim oblastima , ovi podaci su navedeni u sledećim Tablicama:

Naselja kojima služe	Broj stanovnika kojima služe
Gatnje	2368
Grebno	4421
Burnik	46
Rakaj	976
Ukupno stanovnika	7811
Kancelarija za 10,000 stanovnika	1.28

Tablica 95 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Gatnje, u odnosu na broj stanovnika

Naselja kojima služe	Broj stanovnika kojima služe
Zaskok	643
Gornja i Donja Plešina	4506
Varoš	2483
Doganjevo	1100
Dubrava	1472
Manastirc	1346
Ukupno stanovnika	11550
Kancelarija za 10,000 stanovnika	0.87

Tablica 96 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Zaskok, u odnosu na broj stanovnika

Naselja kojima služe	Broj stanovnika kojima služe
Gornje Nerodimlje	3718
Donje Nerodimlje	1648
Jezerc	454
Dremjak	1235
Balić	992
Ukupno stanovnika	8047
Kancelarija za 10,000 stanovnika	1.24

Tablica 97 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Nerodimlje, u odnosu na broj stanovnika

Naselja kojima služe	Broj stanovnika kojima služe
Kosina	1082

Košare	2077
Slivovo	1490
Laškobare	2075
Jerli Prelez	1510
Ukupno stanovnika	8234
Kancelarija za 10,000 stanovnika	1.21

Tablica 98 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja uKosina, u odnosu na broj stanovnika

Naselja kojima služe	Broj stanovnika kojima služe
Babuš	235
Miraš	1883
Crnilo	957
Muhadžer Prelez	982
Surčina	222
Babljak	258
Tern	1138
Ukupno stanovnika	5675
Kancelarija za 10,000 stanovnika	1.76

Tablica 99 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja uBabuš, u odnosu na broj stanovnika

Naselja kojima služe	Broj stanovnika kojima služe
Muhadžer Talinovac	1961
Jerli Talinovac	3428
Muhovac	686
Ukupno stanovnika	6075
Kancelarija za 10,000 stanovnika	1.65

Tablica 100 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja uMuhadžer Talinovac, u odnosu na broj stanovnika

Naselja kojima služe	Broj stanovnika kojima služe
Softović	496
Rahovica	1257
Pojatište	1047
Sazlija	782
Papaz	516
Ukupno stanovnika	4098
Kancelarija za 10,000 stanovnika	2.44

Tablica 101 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja uSoftović, u odnosu na broj stanovnika

Naselja kojima služe	Broj stanovnika kojima služe
Tankosić	2096
Zlatar	1203
Mirosalje	1427
Ukupno stanovnika	4726
Kancelarija za 10,000 stanovnika	2.12

Tablica 102 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Tankosić (Tankosić), u odnosu na broj stanovnika

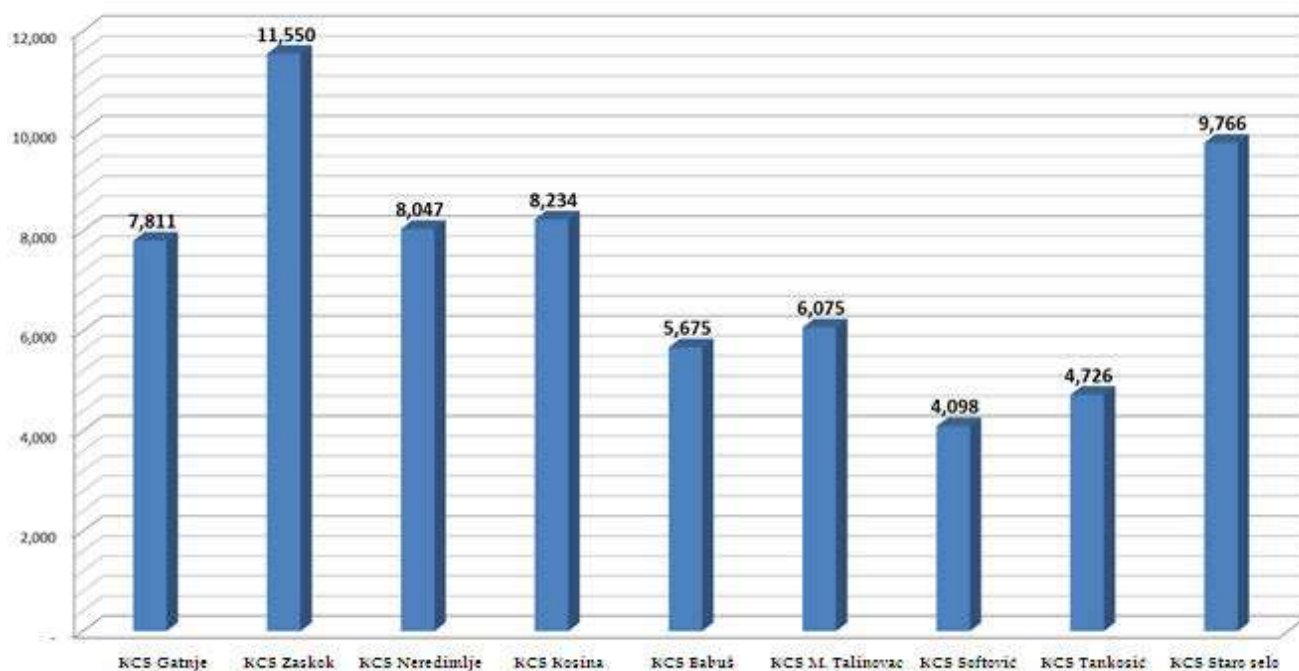
Naselja kojima služe	Broj stanovnika kojima služe
Staro selo	992

Sojevo	1530
Kamenoglava	4404
Bibaj	1180
Nekodim	1337
Grlica	323
Ukupno stanovnika	9766
Kancelarija za 10,000 stanovnika	1.02

Tablica 103 Izveštaj Kancelarije civilnog stanja u Babuš, u odnosu na broj stanovnika

Na osnovu gornjih Tablica, kancelarija civilnog stanja u Tankosić (Tankosić) je najmanje opterećena, jer služi samo za 4.726 stanovnika, dok je naj opterećenija Kancelarija civilnog stanja u Zaskok, jer služi za 11,550 stanovnika.

Grafikon 39 Dijagram Kancelarija civilnog stanja, prema broju stanovnika kojima služe

2.8.2. Institucije obrazovanja

Uroševac je bio važan centar ekonomskog, političkog, kulturnog i obrazovnog razvoja, prve početke obrazovanja naći ćemo - mada na turskom jeziku, još od 1887. godine. Tokom razvoja različitih istorijskih perioda, grad Uroševac je odigrao važnu ulogu u razvoju albanskog obrazovanja. Danas, Uroševac je treći grad po broju stanovnika u republičkom nivou i, kao rezultat toga, vodi i po broju učenika, dok se ističe po školi sa najvećim brojem učenika na državnom nivou, i sa rezultatima koje postiže u različitim državnim takmičenjima, nacionalnim i šire, a nastava se održava samo na albanskom jeziku. U opštini Uroševac vaspitno – obrazovni sistem se razvija na tri školska nivoa:

1. Predškolski nivo;
2. Osnovni srednji niži nivo; i
3. Srednji viši nivo.

Predškolski nivo:

Na ovom nivou postoje 2. javna obdaništa sa 484. dece uzrasta od 9. meseci do 6. godina, takođe za ovaj školski nivo imamo 71. odeljenje sa 1647. učenika koji pohađaju nastavu u osnovnim školama. S obzirom na značaj ovog nivoa obrazovanja, opština gradi još jedan vrtić, i planira izgradnju još jednog vrtića u selu Grebno.

Osnovni srednji niži nivo

U ovom školskom nivou imamo 53. škole, gde od toga imamo 38. matičnih škola i 15. fizički podeljenih odeljenja, u kojima nastavu pohađaju 20466 učenika. Obrazovni kadar, su skoro svi profesionalni, stalno su u profesionalnom razvoju kroz seminare i stručne obuke koje razvija MONT, OUO i razne lokalne i međunarodne organizacije. Veoma važan korak je napravljen u pogledu sveobuhvatnog sistema obrazovanja. Školska infrastruktura je na zadovoljavajućem nivou, zahvaljujući stalnom radu i investicijama koje su uložile opštinske i državne institucije u svim školama, gde kao rezultat ovih investicija, danas broj učenika po odeljenjima ima za cilj postizanje stvarnih standarda koji moraju postojati.

Srednji viši nivo

Na ovom nivou imamo 8. škola, od njih su 2. gimnazije i 6. stručnih škola, u kojima nastavu pohađaju 6127. učenika, vredi napomenuti da dve stručne škole sa medicinskim smerovima, su regionalne škole, u kojima pravo upisa imaju učenici koji dolaze iz regiona naše opštine.

Naselje	Ime škole	Raz. 1	Raz. 2	Raz. 3	Raz. 4	Raz. 5	Raz. 6	Raz. 7	Raz. 8	Raz. 9	Ukupno	Razlika
Babljak	Teren	7	6	4	7	0	0	0	0	0	24	0.00%
Balić	Nezavisnost	18	14	25	22	21	21	31	34	27	232	-33.33%
Burnik	Imri Halili	1	0	0	2	0	0	0	0	0	3	-50.00%
Crnilo	Halit Ibishi	25	14	10	21	17	23	21	22	20	199	25.00%
Tankosić	Ditura (Znanje)	40	41	43	35	32	42	46	62	57	426	-29.82%
Doganjevo	Rizah Matoshi	23	29	17	25	23	32	17	26	32	247	-28.13%
Dremjak	Hajriz Muhadini	14	15	20	14	24	25	29	23	39	220	-64.10%
Dremjak	Hajriz Muhadini1	12	13	0	11	0	0	0	0	0	36	+9.09%
Staro selo	M.Shemsedini	48	54	46	47	44	48	56	55	58	501	-17.24%
Gatnje	Imri Halili	50	37	45	41	42	44	50	70	50	465	0.00%
Grlica	Besim Rexhepi	0	0	3	0	2	0	0	0	0	5	+50.00%

Naselje	Ime škole	Raz. 1	Raz. 2	Raz. 3	Raz. 4	Raz. 5	Raz. 6	Raz. 7	Raz. 8	Raz. 9	Ukupno	Razlika
Grebno	Jeta e Re (Novi život)	39	40	50	47	55	55	48	65	67	511	-41.79%
Jezerc	Skënderbeu	14	6	9	7	12	9	5	7	9	78	+55.56%
Kamenoglava	Besim Rexhepi	40	38	33	35	54	32	52	68	35	451	14.29%
Košare	D. e Kosharës Heroji Košare)	27	42	31	30	38	24	21	46	63	347	-57.14%
Kosina	Përparimi 1	16	13	12	22	15	0	0	0	0	93	+6.67%
Laškobare	Përparimi	12	26	16	16	17	30	50	47	58	288	-79.31%
Luga	Besim Rexhepi	19	23	19	20	23	19	24	26	35	226	-45.71%
Manastirc	Deshmoret e Lirisë (Heroji slobode)	33	38	43	39	48	45	48	51	56	433	-41.07%
Miraš	Ali Hadri	22	29	38	43	29	42	36	56	44	380	-50.00%
Mirosalje	Mejdi Xhaferi	46	27	33	26	26	38	20	38	38	292	+21.05%
Muhovac	Ganimete Terbeshi	20	14	23	9	7	13	11	13	12	133	+66.67%
D. Neredimlje	K. Kristoforidhi	22	27	38	29	35	31	38	56	34	328	-35.29%
G. Neredimlje	K. Kristoforidhi 1	10	0	0	0	0	0	0	0	0	26	0.00%
Omuraj	Enver Topalli	29	23	22	23	25	24	32	26	31	261	-6.45%
Plešina	Pesë dëshmorët e UÇK (Pet heroja OVK)	23	21	42	28	37	34	45	38	44	352	-47.73%
Pojatište	Abetarja (Azbuka)	6	7	9	5	19	0	0	0	0	46	-68.42%
J. Prelez	Ismail Qemajli	14	11	23	25	26	27	33	43	37	259	-62.16%
J. Prelez	Ismail Qemajli 1	13	9	9	8	13	0	0	0	0	52	0.00%
M. Prelez	Liman Rekaj	14	23	10	19	19	28	22	29	24	204	-41.67%
M. Prelez	Liman Rekaj 1	9	6	7	9	9	8	9	9	10	84	-10.00%
Rahovica	Kemajl Hetemi	16	8	25	20	20	15	24	38	28	209	-42.86%
Rakaj	Tankosić	16	14	20	21	28	26	22	34	30	242	-46.67%
Sazlija	Abetarja (Azbuka)	16	9	11	16	13	22	19	21	23	252	-30.43%
Slivovo	Mic Sokoli	18	26	22	16	26	20	37	18	50	253	-64.00%
Softović	Abetarja (Azbuka)	20	23	19	27	21	29	50	54	37	324	-45.95%
Sojevo	Ramadan Rexhepi	25	14	25	25	26	21	35	48	42	288	-40.48%
M. Talinovac	Dva heroja	25	36	41	38	35	37	28	31	44	343	-43.18%
Tern	Tern	34	22	22	26	39	38	26	56	56	340	-39.29%
Varoš	Visar Dodani	37	36	24	35	47	50	55	45	50	410	-26.00%
Zaskok	Naim Frashëri	93	90	87	102	97	73	89	71	80	867	16.25%

Naselje	Ime škole	Raz. 1	Raz. 2	Raz. 3	Raz. 4	Raz. 5	Raz. 6	Raz. 7	Raz. 8	Raz. 9	Ukupno	Razlika
Zlatar	4 April	19	17	26	25	30	26	31	46	40	280	-52.50%

Tablica 104 Broj upisanih učenika po razredima u osnovnim i nižim srednjim ruralnim školama

Sa izuzetkom 7. osnovnih nižih srednjih ruralnih škola, sve ukazuje na smanjenje broja novih učenika upisanih u poređenju sa brojem onih koji pohađaju deveti razred.

Naselje	Ime škole	Raz. 1	Raz. 2	Raz. 3	Raz. 4	Raz. 5	Raz. 6	Raz. 7	Raz. 8	Raz. 9	Ukupno	Razlika
Urb. zona 1	Gjon Sereçi	224	239	203	256	285	270	298	275	305	2551	-26.56%
Urb. zona 1	Tefik Çanga	123	141	89	148	111	148	150	152	150	1300	-18.00%
Urb. zona 5	Ahmet Hoxha	117	126	121	119	159	137	179	178	195	1439	-40.00%
Urb. zona 1	Jeronim De Rada	136	154	116	132	143	131	128	141	163	1349	-16.56%
Urb. zona 2	G. Tërbeshi	59	59	66	85	70	80	79	81	99	739	-40.40%
Urb. zona 7	Vezir Jashari	68	82	92	60	75	84	88	60	99	783	-31.31%
Urb. zona 8	Astrit Bytyqi	42	52	58	79	65	59	68	78	80	642	-47.50%
Urb. zona 5	Afrim Abazi	26	22	25	22	20	25	28	30	32	252	-18.75%

Tablica 105 Broj upisanih škola po razredima u osnovnim i urbanim nižim srednjim školama

Sve osnovne i srednje niže urbane škole beleže smanjenje od broja novih upisanih učenika u poređenju sa brojem koji pohađaju nastavu u deveti razred.

Naselje	Ime škole	Raz. 1	Raz. 2	Raz. 3	Ukupno	Razlika
Urb. zona 2	Gimnazija društvenih nauka	251	376	426	1053	-41.08%
Urb. zona 1	SEŠ "Faik Konica"	514	530	463	1507	+11.02%
Urb. zona 2	SMŠ "Elena Gjika"	190	189	221	600	-14.03%
Urb. zona 1	STŠ "P.Bogdani"	237	191	256	684	-7.42%
Urb. zona 1	SPŠ "Z.Hajdini"	137	143	164	444	-16.46%
Urb. zona 1	Kuvendi i Arberit	393	486	484	1363	-18.80%
Urb. zona 7	Centar Kompetencije	192	191	0	383	+0.52%
Urb. zona 1	SMŠ "Çesk Zadeja"	13	18	4	93	225.00%

Tablica 106 Broj upisanih učenika za svaki razred u urbanim srednjim višim školama

Sa izuzetkom 2. srednje više škole, sve beleže smanjenje broja novih upisanih učenika u poređenju sa brojem onih koji pohađaju treći razred.

Dok u smislu prostornih parametara, sledeća Tablica prikazuje karakteristike ruralnih osnovnih i srednjih škola:

Ruralna naselja	Ime osnovne i srednje niže škole	Godina osnivanja	Površina parcele (m ²)	Slobodna površina (ha)	Izgrađena površina (m ²)	Broj učenika	m ² po učeniku	po učenika razredima	Br.smena
Babljak	Tern 1	2010	2,694	2,109	585	24	24.4	0%	1
Balić	Pavarësia	2007	12,400	11,824	566	232	2.4	-33%	1
Burnik	Imri Halili 1 - Burnik	/	21,000	20,800	245	3	81.7	-50%	1
Crnilo (Rezare)	Halit Ibishi	2001	3,651	3,370	281	199	1.4	25%	2
Tankosića	Dituria	2009	5,147	4,302	845	426	2.0	-30%	2
Dremjak	Hajriz Muhadini	2008	2,591	2,175	419	220	1.9	-64%	1
Dremjak	Hajriz Muhadini 1	2009	3,976	3,436	540	36	15.0	9%	2

Doganjevo	Naim Frashëri	/	1,605	1,352	253	247	1.0	-23%	1
Staro selo	Muharrem Shemsedini	1990	17,900	17,300	593	501	1.2	-17%	2
Gatnje	Imri Halili	1983	10,500	10,100	396	465	0.9	0%	2
Grlica	Besim Rexhepi	2008	7,309	7,149	160	5	32.0	50%	1
Grebno	Enver Topalli	2009	9,308	8,606	702	261	2.7	-6%	1
Grebno	Jeta e Re	2012	15,700	13,221	1,779	511	3.5	-41%	1
Jezerc	Skënderbeu	2001	9,388	7,878	1,510	78	19.4	55%	1
Jezerc	Skenderbeu 1	2001	1,200	1,094	106	2	53.0	0%	1
Kamenoglava	Besim Rexhepi	1965	21,600	20,500	1,113	451	2.5	14%	2
Kamenoglava - Luga	Besim Rexhepi 1	2008	5,115	4,535	580	347	1.7	-46%	2
Košare	Deshmoret e Košares	1985	7,783	6,896	887	347	2.6	-57%	2
Laškobare	Përparimi (Bilal Shala)	1980	18,400	17,700	712	288	2.5	-79%	2
Kosina	Përparimi 1 (Bilall Shala1)	2010	10,000	9,434	554	93	6.0	7%	1
Manastirc	Dëshmorët e Lirisë	2008	2,406	1,956	450	433	1.0	-41%	2
Miraš	Ali Hadri	1978	9,554	9,002	552	380	1.5	-50%	2
Mirosalje	Mejdi Xhaferi	1978	6,842	6,433	409	292	1.4	21%	2
Muhovac	Ganimete Tërbeshi 1	2013	11,600	10,900	762	133	5.7	68%	2
Nekodim	Rizah Matoshi	2009	4,985	4,244	741	247	3.0	-28%	1
Gornje Nerodimlje	Konstadin Kristoforithi 1	2005	5,441	4,924	517	26	19.9	0%	2
Donje Neredimlje	Konstadin Kristoforithi	1968	7,963	6,912	1,051	328	3.2	-35%	1
Papaz	Abetarja 2	2015	2,560	1,846	714	40	17.9	0%	1
Plešina	Pet heroja OVK	2001	1,814	1,346	468	352	1.3	-48%	1
Pojatište	Abetarja 2	2011	2,560	3,600	580	46	12.6	-68%	1
Jerli Prelez	Ismajl Qemajli	1978	5,745	5,363	382	259	1.5	-62%	2
Jerli Prelez	Ismajl Qemajli 1	2001	8,000	7,767	233	52	4.5	0%	1
Muhadžer Prelez	Liman Rekaj	1990	5,842	5,552	232	204	1.1	-42%	2
Muhadžer Prelez	Liman Rekaj 1	1990	3,120	2,787	333	84	4.0	-10%	2
Rahovica (Rahište)	Kemajl Hetemi	1978	4,813	4,273	540	209	2.6	-42%	2
Rakaj	Tankosić	1900	6,723	6,313	410	242	1.7	-47%	1
Sazlija	Abetarja 1	2010	10,300	3,600	265	252	1.1	-30%	2
Slivovo	Mic Sokoli	2010	6,350	4,814	645	253	2.5	-64%	2
Softović	Abetarja	1965	17,400	3,600	1,342	324	4.1	-46%	2
Sojevo	Ramadan Rexhepi	1979	10,400	9,990	410	288	1.4	-48%	2
M. Talinovac	Dva heroja (Dy Dëshmorët)	2008	4,914	4,292	622	343	1.8	-43%	2
Tern (Trimi)	Tern	2010	2,534	1,845	689	340	2.0	-39%	2
Varoš	Visar Dodani	1990	6,150	5,502	648	410	1.6	-26%	2
Zaskok	Naim Frashëri	1948	10,400	8,962	1,462	867	1.7	16%	2
Zlatar	4 Prili	1990	4,000	3,600	363	280	1.3	-52%	2

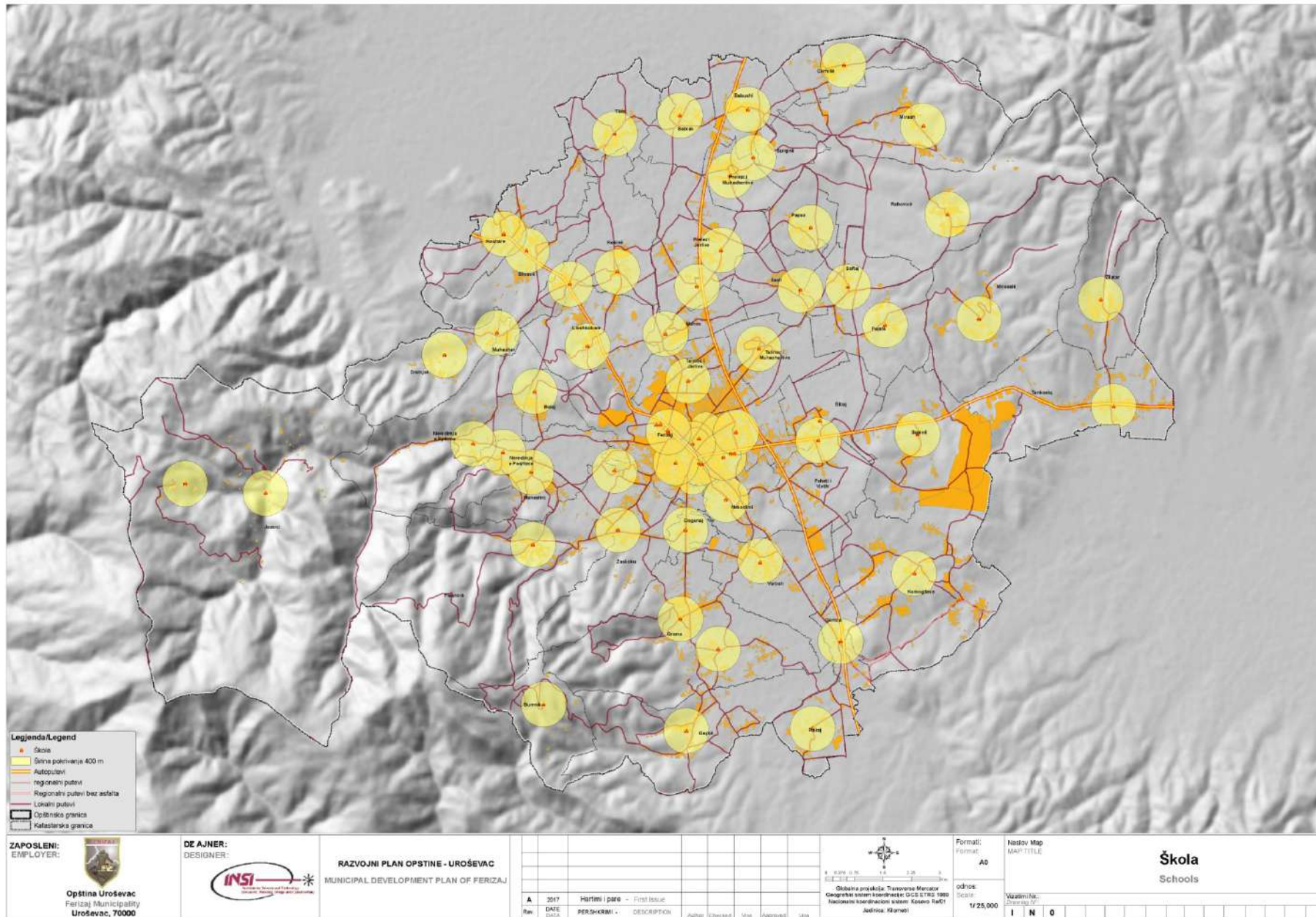
Tablica 107 Prostorni parametri osnovnih i nižih srednjih ruralnih škola

Urbana naselja	Ime osnovne i niže srednje škole	Godina osnivanja	Površina parcele (m ²)	Slobodna površina (ha)	Izgrađena površina (m ²)	Broj učenika	m ² po učeniku	po učenika razredima	Br.smena
Urbana zona 5	Afrim Abazi	2009	12,200	110	1,200	252	4.8	-18%	1
Urbana zona 5	Ahmet Hoxha	2001	4,128	2,758	1,370	1,439	1.0	-40%	2
Urbana zona 8	Astrit Bytyqi	2009	13,300	114	1,900	642	3.0	-47%	2
Urbana zona 1	Gjon Serreçi	1965	14,800	13,200	1,600	2,551	0.6	-26%	2
Urbana zona 1	Tefik Çanga	2009	8,100	6,553	1,547	1,300	1.2	-18%	2
Urbana zona 1	Jeronim De Rada	1965	2,616	5,193	1,365	1,349	1.0	-16%	2
Urbana zona 2	Ganimete Tërbeshi	1990	20,400	20,400	794	739	1.1	-40%	2
Urbana zona 7	Veziir Jashari	2009	10,700	9,612	1,100	783	1.4	-31%	2

Tablica 108 Prostorni parametri osnovnih i nižih srednjih urbanih škola

Urbana naselja	Ime srednje više škole	Godina osnivanja	Površina parcele (m ²)	Slobodna površina (ha)	Izgrađena površina (m ²)	Broj učenika	m ² po učeniku	po učenika razredima	Br.smena
Urbana zona 1	Çesk Zadeja	1948	1,000	436	564	93	6.1	225%	1
Urbana zona 2	Elena Gjika	1978	-	-	666	600	1.1	-14%	2
Urbana zona 1	Faik Konica	1955	4,115	3,250	865	1,507	0.6	11%	2
Urbana zona 2	Gjim. Shaban Hashani	1978	14,800	11,400	3,349	1,053	3.2	-41%	2
Urbana zona 1	Kuvendi i Arbërit	2009	66,000	63,800	2,039	1,363	1.5	-19%	2
Urbana zona 1	Pjetër Bogdani	1965	9,000	8,410	590	684	0.9	-8%	2
Urbana zona 7	Centar kompetencije	2013	10,400	1,000	2,500	383	6.5	1%	2
Urbana zona 1	Zenel Hajdini	1965	5513	3205	1908	444	4.3	-17%	2

Tablica 109 Prostorni parametri srednjih viših škola

Mapa 35 Lokacija osnovnih srednjih javnih škola i nižih srednjih škola i prečnik pokrivenosti

2.8.3. Zdravstvene institucije

Poznato je da zdravstveni sektor u skladu sa zakonima na snazi obezbeđuje primarnu zdravstvenu zaštitu za stanovnike opštine kao jedna delatnost od posebnog društvenog interesa, kroz realizaciju jedinstvenog koncepta porodične medicine u okviru zdravstvenog sistema Kosova. Koncept porodične medicine sastoji se od pružanja sveobuhvatne zdravstvene zaštite na osnovu efikasnih naučnih podataka, postavljanjem porodičnog lekara koji će za pacijente biti "ulazna kapija zdravstvenog sistema i referentna tačka za specijaliste konsultante u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i na drugim zdravstvenim nivoima (sekundarni i tercijarni). Prema strategiji i standardima porodične medicine namera je da jedan porodični lekar obavlja zdravstvenu zaštitu za 2000-2500. stanovnika, prema teritorijalnom širenju i organizaciji GCPM preko CPM i APM.

Stoga, u opštini Uroševac imamo Glavni centar porodične medicine (GCPM) u Uroševcu i objekat ima prostor površine parcele od 6650m² od kojih ima 1835.16 površine objekta. Glavni centar porodične medicine u okviru njegove organizacione strukture ima ukupno 6. Centara porodične medicine i 13. APM, tako da u opštini Uroševac imamo:

1. Centar za porodičnu medicinu (Dispazer) (CPM), u Uroševcu i objekat ima prostor od 1092. m² od kojih 1277.54 m² izgrađene površine;
2. Centar za porodičnu medicinu II (Regionalni) (CPM) u Uroševcu sa objektom koji ima 1198 m² površine parcele od kojih 967 m² izgrađene površine;
3. Centar za porodičnu medicinu III koji se nalazi u selu Grebno prostor parcele 979 m² od čega 264 m² izgrađene površine;
4. Centar za porodičnu medicinu IV u Uroševcu kapaciteta 2300 m² parcele od kojih 670.94 m² izgrađene površine;
5. Centra za porodičnu medicinu Kamenoglava prostor u 2000 m² parcele od kojih 409.67 m² izgrađene površine;
6. Medicinski centar VI u Plešini - Zaskok u 3753 m² parcele od kojih 420. izgrađene površine;

Dok što se tiče Ambulanti porodične medicine, izgrađene u opštini su:

1. APM u Laškobare sa kapacitetom od 586. m²parcele 114. m² izgrađene površine;
2. APM u Nerodimlje kapaciteta od 4078. m²parceleod kojih 143,6 m² izgrađene površine;
3. APM u Jezerc 344 m²parcele od kojih 116. Izgrađene površine;
4. APM u Varošpovršine od 2192. m²parcele od kojih 113. m² izgrađene površine;
5. APM u selu Gatnje 407. m²parcele od kojih 65. m² izgrađene površine;
6. APM u selu Mirosalje površine 6824. m²parcele od kojih 243. m² izgrađene površine;
7. APM uTankosićpovršine od 1187. m²parcele od kojih 128. m² izgrađene površine;
8. APM u Mirašpovršine 1892. m²parcele od kojih 117. m² izgrađene površine;
9. APM u Talinovac površine od 800. m²parcele od kojih 123. m² izgrađene površine;
10. APM u selu Babljak 1000. m² od kojih 59,76 m² izgrađene površine;
11. APM u selu Softovićpovršine od 19492. m²parcele od kojih 111,93 m² izgrađene površine.

U opštini Uroševac imamo zdravstvene ustanove sekundarnog nivou i to su: Gradska bolnica, Hemodijaliza, Dom za zajednicu sa smetnjama u razvoju, Dom integrisanja u zajednici, Nacionalni institut za javno zdravlje Kosova, Centar za mentalno zdravlje.

Gradska bolnica ima prostor od 2055. m² od koji 1949. m² izgrađeni objekat, Dom zajednice sa smetnjama u razvoju ima prostor od 2000. m² od kojih je 330. m² izgrađene površine, Dom za integraciju u zajednici ima

prostor 1000. m² od kojih 394.32 m² izgrađene površine, Nacionalni institut za javno zdravlje je površine od 1257 m² parcele od kojih 348.68 m² izgrađen prostor.

Centar za mentalno zdravlje ima prostor od 726. m² površine objekta i treba napomenuti da je ova zgrada izgrađena u dvorišnom prostoru GCPM.

U opštini Uroševac imamo i privatne zdravstvene ustanove i do sada su registrovane 123. takvih institucija koje pružaju usluge: Aktivnosti medicine opšte prakse, Aktivnosti specijalizovane medicine, Stomatološke aktivnosti, Bolničke aktivnosti, druge aktivnosti za ljudsko zdravlje i druge usluge uglavnom u gradu Uroševcu, ali i u ruralnim područjima.

Lokacija	Statut	Fizičko stanje	Br. lekara	Br. med. sestara	Zona pokrivenosti
Uroševac	GCPM	delimično	6	20	GCPM -e
Uroševac	CPM -I	dobro	3	13	2Km
Uroševac	CPM II	Loše	9	20	22.7Km
Grebno	CPM -III	Dobro	1	3	8Km
Uroševac	CPM -IV	Dobro	5	10	3.3Km
Kamenoglava	CPM -V	Vrlo dobro	1	1	12Km
Zaskok	CPM -VI	Vrlo dobro	1	1	4.5Km
Neredime	APM	Loše	1	1	8Km
Jezerc	APM	AspakDobro	-	1	15Km
Laškobare	APM	Loše	1	1	4.Km
Miraš	APM	Dobro	1	1	18Km
Softović	APM	Loše	1	2	9 Km
Talinovac	APM	Dobro	-	1	4.Km
Babuš	APM		-	--	12Km
Babljak	APM	Dobro	-	--	12Km
Tankosić	APM	Loše	1	2	15Km
Mirosalje	APM	Loše	-	1	15Km
Gatnje	APM	Dobro	-	1	12 Km
Varoš	APM	Dobro	1	1	5Km
Uroševac	E. primarna služba	Sh.Dobro	10	11	100m
Uroševac	Laboratorijska služba	Jo Dobro	1	12	GCPM
Uroševac	Rengenska služba	Dobro	2	4	80m

Tablica 110 Prostorni parametri i zdravstvene institucije

2.8.4. Institucije socijalne zaštite

Sektor socijalne zaštite prema zakonu i prema pravilnicima i administrativnim uputstvima sprovodi nacionalne politike i razvija aktivnosti planiranja i usluga najugroženijim socijalnim kategorijama.

Na osnovu zakona o socijalnim i porodičnim uslugama pružaju socijalne usluge za sve socijalne kategorije kojima je potrebna institucionalna zaštita.

Dok u skladu sa Zakonom o šemi socijalne pomoći porodice u teškom ekonomskom stanju podržavaju sa redovnim mesečnim finansijskim sredstvima.

Pored toga, od opštinskih subvencija pomažu se pojedinci i porodice sa hitnim potrebama socijalno-ekonomske prirode, zdravstvene ili za uslove stanovanja.

Institucije socijalne zaštite i zajednice	Površina (m ²)
Centar za socijalni rad	182
Regionalni centar penzijske administracije Kosova	1845.19
Regionalni centar za zapošljavanje	942.69
Centar za stručno osposobljavanje	1688.6
Objekat Handikosa	224.49
Objekat Doma penzionera	1001.6
Crveni krst Kosova	132

Tablica 111 Površina Institucija socijalne zaštite i zajednice

2.8.5. Kulturne i sportske institucije

Uprava za kulturu, omladinu i sport, ima nekoliko objekata pod upravljanjem gde sprovodi svoj rad i aktivnosti. Ovi objekti su:

- Gradsko pozorište "Adriana";
- Dom kulture;
- Sportska sala "Bill Clinton";
- Stadion "Ismet Shabani";
- Međuopštinska biblioteka "Sadik Tafarshiku";
- Biblioteka u selu Nerodimlje;
- Biblioteka u selu Muhadžer Talinovac;
- Biblioteka u selu Kamenoglava;
- Biblioteka u selu Mirosalje;
- Tankosić Dom kulture;
- Historijska arhiva (bivša biblioteka "Anton Çeta");

Osim službenih zgrada, ova uprava neke posebne aktivnosti obavlja na otvorenim ili improvizovanim prostorima, kao što je Gradski Bulevar, Gradski trg, itd.

2.8.6. Javno groblje

U nastavku su navedena Groblja :

Br.	Mesto	Vrsta	Površina (m ²)
0	Uroševac	Groblja	43919.1
1	Uroševac	Groblja	5784.6
2	Uroševac	Groblja	2174.4
3	Uroševac	Groblja palih boraca	9432.3
4	Babljak	Groblja	2774.4
5	Babljak	Groblja	3320.2
6	Babuš	Groblja	3677.3
7	Bibaj	Groblja	7344.1
8	Bibaj	Groblja	7253.2
9	Laškobare	Groblja	2223.1
10	Burnik	Groblja	937.5
11	Burnik	Groblja	4736.3
12	Crnilo	Groblja	9560.8
13	Crnilo	Groblja	1719.4
14	Doganjevo	Groblja	5280.9
15	Dremjak	Groblja	2098.4
16	Doganjevo	Groblja	3132.5
17	Dremjak	Groblja	9590.7
18	Dremjak	Groblja	339.8
19	Jezerci	Groblja	4352.7
20	Jezerci	Groblja	1722.1
21	Jezerci	Groblja	2478.3
22	Jezerci	Groblja	579.5
23	Jezerci	Groblja	17059.9
24	Jezerci	Groblja	1160.3
25	Jezerci	Groblja	6609.1
26	Jezerci	Groblja	5948.3
27	Jezerci	Groblja	8131.8
28	Jezerci	Groblja	999
29	Jezerci	Groblja	496
30	Jezerci	Groblja	368.6
31	Jezerci	Groblja	425.7
32	Jezerci	Groblja	842.5
33	Jezerci	Groblja	2086.8
34	Jezerci	Groblja	3251.8
35	Kosina	Groblja	2870.5
36	Kosina	Groblja	4342.5
37	Košare	Groblja	1442.6
38	Košare	Groblja	671.9
39	Kamenoglava	Groblja	3595.2

Br.	Mesto	Vrsta	Površina (m ²)
40	Kamenoglava	Groblja	8935.4
41	Kamenoglava	Groblja	6364.7
42	Kamenoglava	Groblja	2734.3
43	Kamenoglava	Groblja	2395.5
44	Kamenoglava	Groblja	1152.6
45	Kamenoglava	Groblja	27986.9
46	Kamenoglava	Groblja	5625.9
47	Grebno	Groblja	1024.9
48	Grebno	Groblja	10155.6
49	Grebno	Groblja	5306.5
50	Grebno	Groblja	3585.6
51	Grebno	Groblja	2614.8
52	Grebno	Groblja	17137.4
53	Grebno	Groblja	702.8
54	Softovič	Groblja	2820.9
55	Softovič	Groblja	13435.6
56	Jerli Prelez	Groblja	1968
57	Jerli Prelez	Groblja	4026.5
58	Nekodim	Groblja	6910.6
59	Slivovo	Groblja	12620.8
60	Slivovo	Groblja	17752.5
61	Slivovo	Groblja	16286.5
62	Slivovo	Groblja	2775.1
63	Zlatare	Groblja	5381.4
64	Zlatare	Groblja	531.9
65	Zlatare	Groblja	1472.9
66	Surčina	Groblja	1778.5
67	Surčina	Groblja	45.3
68	Surčina	Groblja	376.2
69	Surčina	Groblja	4418.7
70	Sojevo	Groblja	7030.8
71	Sojevo	Groblja	7903.6
72	Sojevo	Groblja	5892.7
73	Sojevo	Groblja	4696.4
74	Zaskok	Groblja	4675.9
75	Zaskok	Groblja	6514
76	Zaskok	Groblja	2522.8
77	Zaskok	Groblja	9764.6
78	Zaskok	Groblja	4560
79	Pojatište	Groblja	8046.5
80	Muhovac	Groblja	13289.2
81	Rakaj	Groblja	940
82	Rakaj	Groblja	11456.1

Br.	Mesto	Vrsta	Površina (m ²)
83	Mirosalje	Groblja	678.7
84	Mirosalje	Groblja	15928.5
85	Rahovica	Groblja	1236.2
86	Rahovica	Groblja	2914.2
87	Rahovica	Groblja	3941.6
88	Rahovica	Groblja	14994.9
89	Rahovica	Groblja	6389.1
90	Donje Neredimlje	Groblja	0.6
91	Donje Neredimlje	Groblja	1357.4
92	Miraš	Groblja	5065
93	Miraš	Groblja	6383.2
94	Miraš	Groblja	13415.8
95	Miraš	Groblja	1071.2
96	Miraš	Groblja	9640.3
97	Miraš	Groblja	450.2
98	Miraš	Groblja	3677.5
99	Miraš	Groblja	371.6
100	Muhadžer Prelez	Groblja	3182.1
101	Manastirc	Groblja	2908
102	Manastirc	Groblja	1880.3
103	Manastirc	Groblja	328.3
104	Manastirc	Groblja	7589.7
105	Gornje Neredimlje	Groblja	12994.2
106	Gornje Neredimlje	Groblja	1734.9
107	Gornje Neredimlje	Groblja	3499.7
108	Varoš	Groblja	20716.8
109	Varoš	Groblja	1957.4
110	Varoš	Groblja	1538.9
111	Varoš	Groblja	8485.8
112	Tern	Groblja	3574.7
113	Tern	Groblja	3603.4
114	Tern	Groblja	5752.1
115	Jerli Talinovac	Groblja	14804.9
116	Muhadžer Talinovac	Groblja	1473
117	Muhadžer Talinovac	Groblja	2206
118	Muhadžer Talinovac	Groblja	0.8
119	Muhadžer Talinovac	Groblja	15115.6
120	Plešina	Groblja	2332.4
121	Plešina	Groblja	3924
122	Plešina	Groblja	2702.8
123	Plešina	Groblja	2365.6
124	Plešina	Groblja	826.6
125	Plešina	Groblja	1862.1

Br.	Mesto	Vrsta	Površina (m ²)
126	Plešina	Groblja	10562
127	Plešina	Groblja	6038.5
128	Sazlija	Groblja	6586.1
129	Sazlija	Groblja	2054.3
130	Sazlija	Groblja	5393.9
131	Sazlija	Groblja	1083.5
132	Sazlija	Groblja	2095.8
133	Sazlija	Groblja	2606.9
134	Papaz	Groblja	7337.4
135	Donje Neredimlje	Groblja	4370.6
136	Uroševac	Groblja	13164.1
137	Muhadžer Talinovac	Groblja	3219.3
138	Balić	Groblja	4433.1
139	Tankosić	Groblja	11755.5
140	Muhadžer Talinovac	Groblja	1.4
141	Muhadžer Talinovac	Groblja	4712.1
142	Muhadžer Talinovac	Groblja	45.8
143	Donje Neredimlje	Groblja	14934.3
144	Donje Neredimlje	Groblja	132

Tablica 112 Površine groblja

2.9. Životna sredina i oblasti rizika

U zadnje vreme u svetu su u porastu slučajevi žrtava prirodnih katastrofa povećavajući broj žrtava i stepen oštećenja. Rizik od katastrofa očekuje se da će porasti još više u budućnosti.

Postoje dva razloga za to:

- Postoji sve više dokaza o povezanosti klimatskih promena i rizika od katastrofa. Globalno zagrevanje se očekuje da će povećati nivo varijabilnosti i ekstremnih događaja
- Povećanje slabosti "ranjivost" stanovništva od prirodnih i drugih nesreća.

Prirodne katastrofe su u tesnoj vezi sa statusom razvoja nekog regiona. One prekidaju ili pogoršavaju razvoj neke zemlje, a istovremeno, nizak nivo razvoja povećava šanse da katastrofe uzimaju veće razmere. Katastrofa koje se dešavaju u poslednje vreme u raznim zemljama širom sveta dokazale su značaj upravljanja za smanjenje rizika od katastrofa. Najbolja ilustracija o tome su zemljotresi koji su se desili nedavno na Haitiju (preko 230.000 ubijenih, 300.000 povređenih, 1.000 000 bez krova nad glavama), kao i zemljotres koji je pogodio Novi Zeland (intenzitet sličan zemljotresu u Haitiju) gde uprkos materijalne štete nije bilo žrtava. Ovo proizlazi iz uspeha u rešavanju nedostataka u zakonodavstvu u vezi identifikacije razloga rizika, odnosno procenu rizika, povećanje svesti, kontrolisani razvoj i upravljanje vanrednim situacijama. Iskustvo pokazuje da u zemljama u razvoju, kao što je Kosovo, upravljanju katastrofama daje se značaj tek nakon što se desi. Razlozi za to su obično povezani sa nižim stepenom razvoja zemlje, i posebno sa ograničenim budžetom koji je dodeljen od strane centralnog nivoa za opštine nasuprot velikih prioriteta koje one imaju.

Tip	
Atmosferske	Padavine kiša / sneg, visoke / niske temperature, jaki vetrovi, suša, itd
Hidrološke	Poplave, glečeri
Geološke	Zemljotresi, klizišta zemlje, lavine
Biološke	Epidemijske bolesti
Tehnološke	Saobraćajni incidenti, požari i industrijske eksplozije, curenje opasnih materija, itd

Tablica 113 Vrste prirodnih rizika

Međutim, studije i istraživanja preduzeta od strane različitih institucija pokazuju da uključivanje smanjenja rizika u održivom razvoju i u planiranju pokazuje da, uprkos povećanju troškova za realizaciju projekata, koristi su veoma velike.

U opštini Uroševac su identifikovane sledeće katastrofe od prirodnih pojava:

Opština Uroševac je osetljiva na prirodne katastrofe, zbog svojih geo-klimatskih karakteristika. Najveće prirodne opasnosti u opštini su: Poplave, Zemljotresi, Požari; i Erozijske.

Opština Uroševac je doživela katastrofu od poplave 70-tih godina. Ove nesreće su izazvale znatnu štetu, javnim i privatnim imanjima, oštetile su privredne aktivnosti i izazvale brojne probleme za ugroženo stanovništvo. Takođe, poplava nižeg nivoa ima skoro svake godine u različitim delovima teritorije. Prirodne katastrofe negativno utiču na ekonomski razvoj opštine, naročito u razvoju poljoprivrede. Iako prirodne opasnosti ne mogu da se kontrolišu, štete kao posledica tih rizika mogu se značajno smanjiti sa odgovarajućim merama planiranja i pripravnosti. Mere koje se preduzimaju za smanjenje rizika od katastrofa nisu neki izbor po volji, ali one su glavne za uspeh samog razvoja. Ovo je prioritet ne samo za Upravu za zaštitu i spasavanje, već i za druge opštinske uprave.

2.9.1. Razvoj grada

Opštinu Uroševac karakterišu relativno ravne površine u kojima teku reke koje u pojedinim oblastima izazivaju poplave u proleće i jesen . Ova područja su identifikovana na severnoj strani i južnoj strani teritorije opštine. Glavne reke u Uroševcu su relativno male i poreklom su iz obližnjih planina. Oblasti sklone poplavama su ravne površine i pored reka. U prošlosti, reke / potoci su korišćeni za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta. Nedavni događaji su promenili korišćenje zemljišta iz poljoprivrednog u građevinsko zemljište. Većina sistema za navodnjavanje i kanala koji su na neki način bili prirodna drenaža su prekinuti ili pokriveni prekidajući protok (drenažu) vode i samim tim voda ostaje na zemlji i uzrokuje štetu u dvorištima kuća i u usevima na preostalim zemljištima koja se koristi za poljoprivredu.

Izlivanje	Reka	Dužina (km)	Površina sliva (km ²)	Protok (Q=m ³ /s)
Egejsko m	Nerodimka	41.3	228.7	2.1

Tablica 114 Karakteristike reke Nerodimka

Izlivanje	Potok	Dužina (km)	Površina sliva (km ²)	Protok Q=m ³ /s
Neredime	Plešina	10.7	Nema podataka	Nema podataka
	Gatnje	4.6	-	-
Sitnica	Veštački kanal	14.8	-	-
	JazSazlija	21.05	-	-
	Potok Miraša	5.5	-	-
	Potok Rahovica	4.7	-	-
Morava	Potok Mirosalje	5.2	-	-
	Potok Sojevo	7.5	-	-

Tablica 115 Karakteristike Potoka

Teritorija Uroševca je osjetljiva na poplave , uglavnom zbog kapaciteta apsorpcije reka . Poplave se javljaju uglavnom tokom sezone jeseni i proleća. Reke ili potoci / potočići, koji se odlikuju poplavama su:

- Nerodimka
- Plešina
- Gatnje
- Veštački kanal (Kosina-Lubovac-Tern)

Reka Nerodimka koja teče iz planine Jezerca uzrokuje veća oštećenja imovine oko reke . Osim reke Nerodimke i gore navedenih reka , znatna oštećenja uzrokuje i veštački kanal koji povezuje sela Kosina-Ljubovac-Tern koji se uliva u reku Sitnicu. Pored materijalne štete, veštački kanal takođe zagađuje izvorišta pijaće vode.

Najveće poplave koje su se desile u drugoj polovini 70-tih godina, poplavljujući sela Neredimlje, Balić, Nekodim, Varoš, Grlica i neka prigradska urbana područja grada Uroševca uzrokujući veliku štetu imovini i poljoprivrednom zemljištu u ruralnim područjima dok u urbanim sredinama je prouzrokovana šteta u imovini (kuće i dvorišta u prizemlju).

U opštini Uroševca identifikovane su 6. oblasti koje se periodično preplavljaju. Ove oblasti se uglavnom koriste u poljoprivredne svrhe, ali i u ovim oblastima je došlo do razvoja u pogledu izgradnje objekata, uglavnom duž puteva. Pored stambenih objekata u južnom području, duž autoputa, karakteristična je i izgradnja objekata ekonomskog karaktera.

Opštinski plan razvoja za oblasti oko reke na generalizovan način kod poglavlja Pejsaži i okruženje preporučuje zaštitu rečnih korita (od zagađenja izgradnje), ali se ne bavi aspektom smanjenje rizika od katastrofa.

U područjima sa visokim rizikom procenjenih u ovom dokumentu je prostor koji se nalazi u katastarskoj oblasti Grlica i Tern (vidite mapu poplava). Ove oblasti treba tretirati sa prioritonom jer strateški položaj utiče na brzi razvoj ove oblasti (Grlica) sa pojedinim zgradama i izgradnja ekonomskog karaktera. Urbana oblast Uroševca je takođe pogođena poplavama izazvane najviše zbog neefikasnog upravljanja korišćenja zemljišta i održavanje vodotoka šta kao posledica povećava poplave u ovim oblastima.

Opština i UN-HABITAT sproveli su istraživanje na terenu u oblastima koje su identifikovane za studije i razmatranje problema, kroz spektar socio-demografskih i ekonomskih parametara. Istraživanje se bavi lokacijom i površinskim obimom poplava. U kontekstu procene ugroženosti, identifikovana su imanja i stanovnici izloženi riziku. Takođe su identifikovani faktori ugroženosti i fizičko, socijalno, ekonomsko i ekološko stanje. Analize ovog istraživanja su urađene u Geografskom informacionom sistemu (GIS).

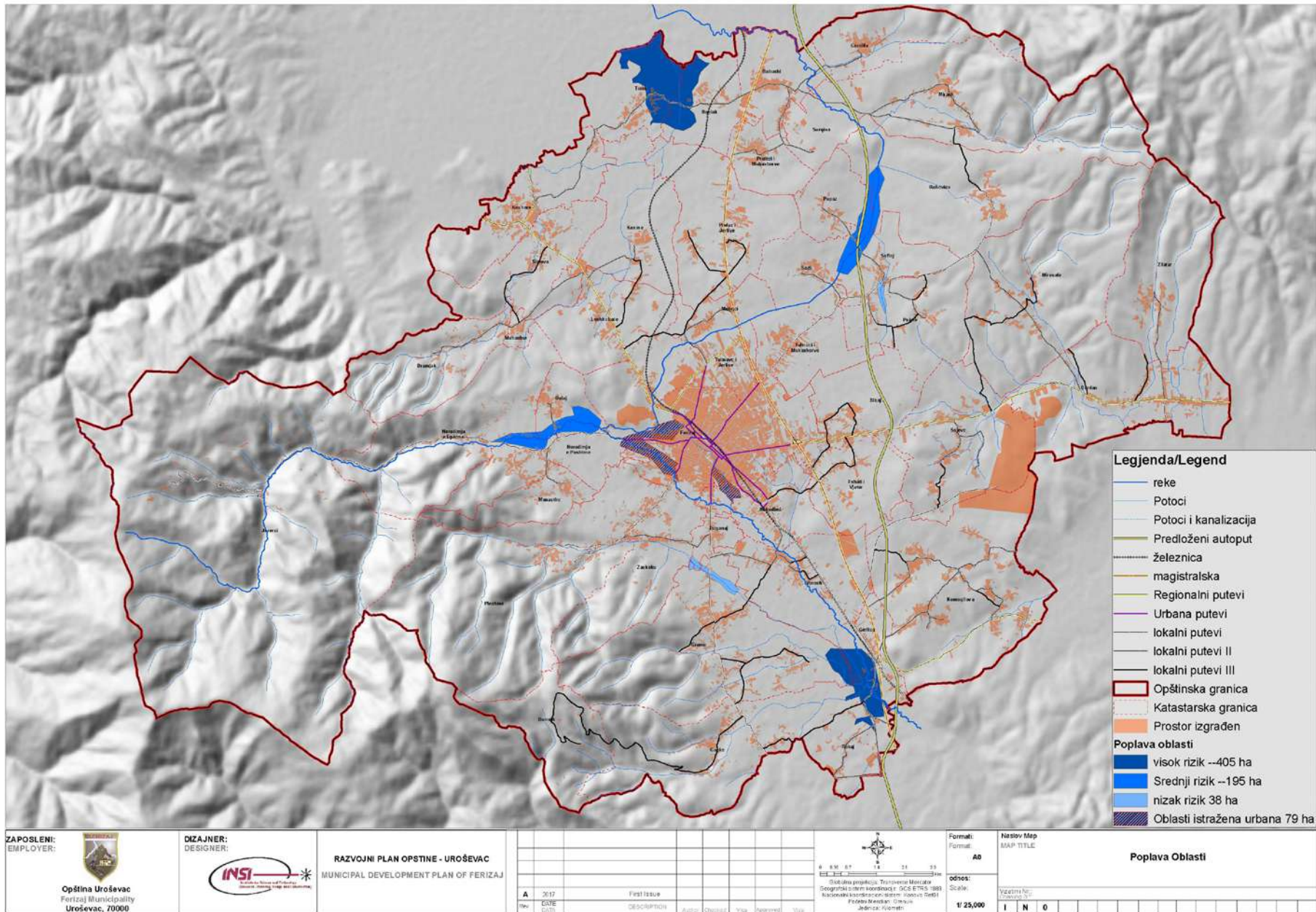
Analiza pokazuje da određena naselja koja leže duž reka u severoistočnom, istočnom i jugo-zapadnom delu Uroševca su imala česte poplave za mnogo godina. Kroz empirijske analize, odgovorne uprave su identifikovale tri oblasti koje se suočavaju sa poplavama i problemima izazvanih od reka i potoka, vidi tabelu br. 4.

Grad	Uroševac		
	Zona01(16.5ha)	Zona02(36.65ha)	Zona03(17.1 ha)
Br. objekata	130	193	130
Problemi sa imovinom	Ne		
Period izgradnje objekata	Izgrađene u zadnje vreme	Izgrađene u zadnje vreme	Uglavnom izgrađene do 1990.
Socijalni status	Prosečan	Ispod proseka	Prosečan
Iskustvo sa poplavama	Da		
Privremena evakuacija tokom perioda poplava	Ne	Da, privremeno	Da, privremeno
Karakteristike šteta	Dvorišta poplavljena do nivoa prizemlja		
Potencijalno premeštanje	nema		
Akcije stanovništva za smanjenje šteta od poplave	Neke pojedinačne mere za zaštitu od poplava		
Spremnost za učestvovanje u aktivnostima kako bi se redukovale / smanjile poplave	77%	81%	95%

Tablica 1.16 Karakteristike evidentiranih poplava

Mapa 36 Poplavljene zone u urbanom području

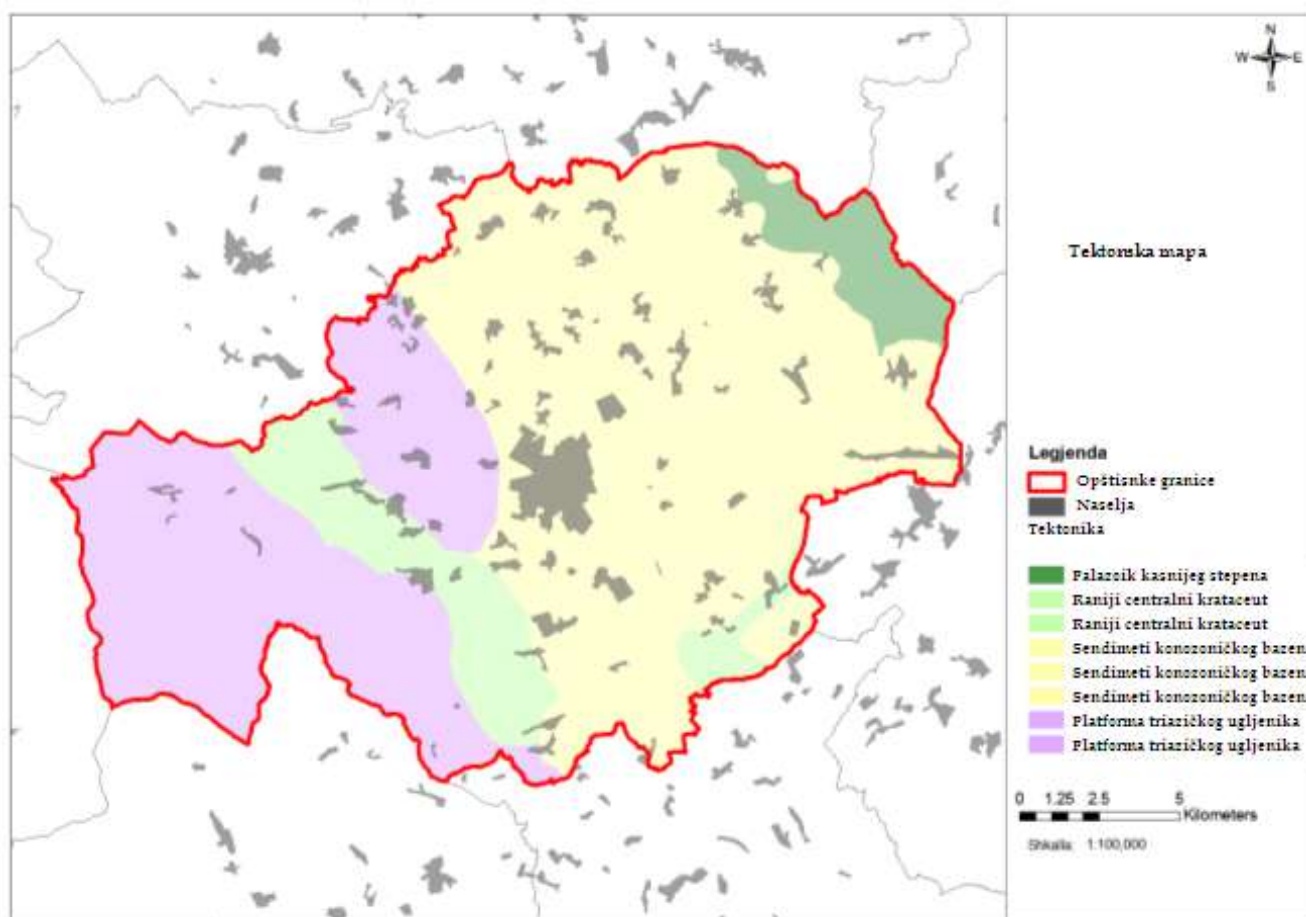
Mapa 37 Područja poplava

2.9.2. Zemljotresi

Teritoriju Kosova odlikuje visoka seizmička aktivnost, kao dio seizmičke aktivne zone Alpa i Himalaja. Istorijski podaci pokazuju da je Kosovo predmet vertikalnih tektonskih ploča strukture prvog i drugog reda, a pogođena je od 82. zemljotresa iznad 5. stepeni Mercali-Cancani-Sieberg-a (MSC). Od ovih zemljotresa, 25. su bili intenziteta 7. stepeni ili više, 13. intenziteta 8. stepeni ili više. Seizmičnost teritorije Kosova pod dominacijom je zemljotresa koji potiču od Vardara (Uroševac: Kačanik-Vitina-Gnjilane-Skopje i Kumanovo). Seizmičnost teritorije opštine Uroševca je pod kontrolom zemljotresa koji potiču od Vardara (Uroševac: Kačanik-Vitina-Mitrovica-Srbica Skoplje i Kumanovo). Izvori zemljotresa koji su dole navedeni su lokalni, poreklom iz ključnih seizmičkih oblasti Uroševac-Vitina-Gnjilane, procenjeni u Max = 6.5. snažan zemljotres iz autohtonih izvora koji se dogodio na seizmičkom području Uroševca:

- Kačanik (Vitina 1755, lo=IX ° MSK-64);
- Vitina (1921, M=6.2, lo= IX ° MSK-64); i
- Gnjilane (Žegra, 1921 M=5.3, lo =VIII ° MSK-64).

Prema istorijskim zapisima, zemljotres iz 1755. godine koji je pogodio Kačanik doneo je šire razaranje naselja na Kosovu, uključujući i naselja u severnoj Makedoniji.

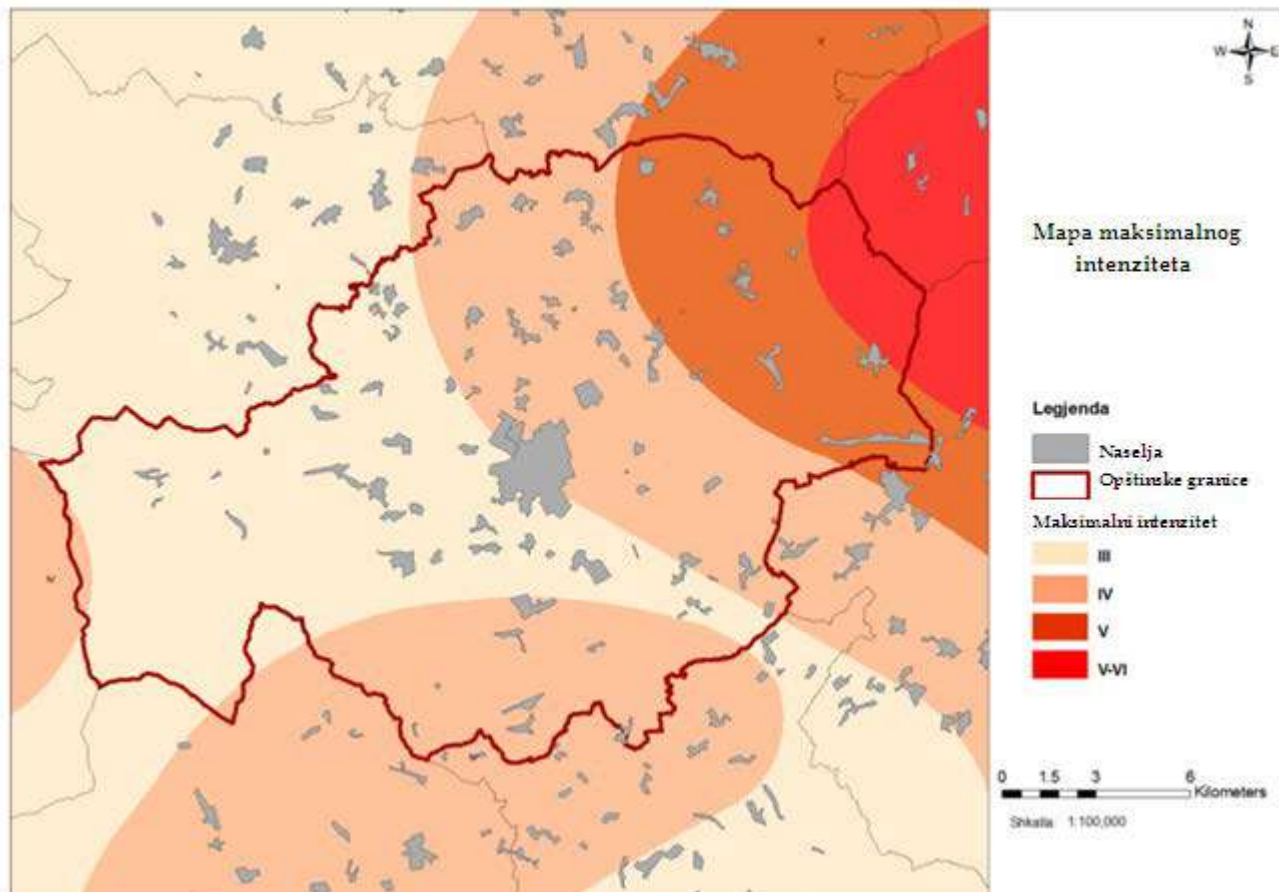
Mapa 38 Tektoničke oblasti

Prema mapi maksimalnog intenziteta , teritorija kosovske ravnice može biti izložena kako je prikazano u sledećoj tabeli:

Regija	Maksimalni intenzitet
Kosovska ravnica *Opština Uroševac *	VIII° - IX° MSK 64

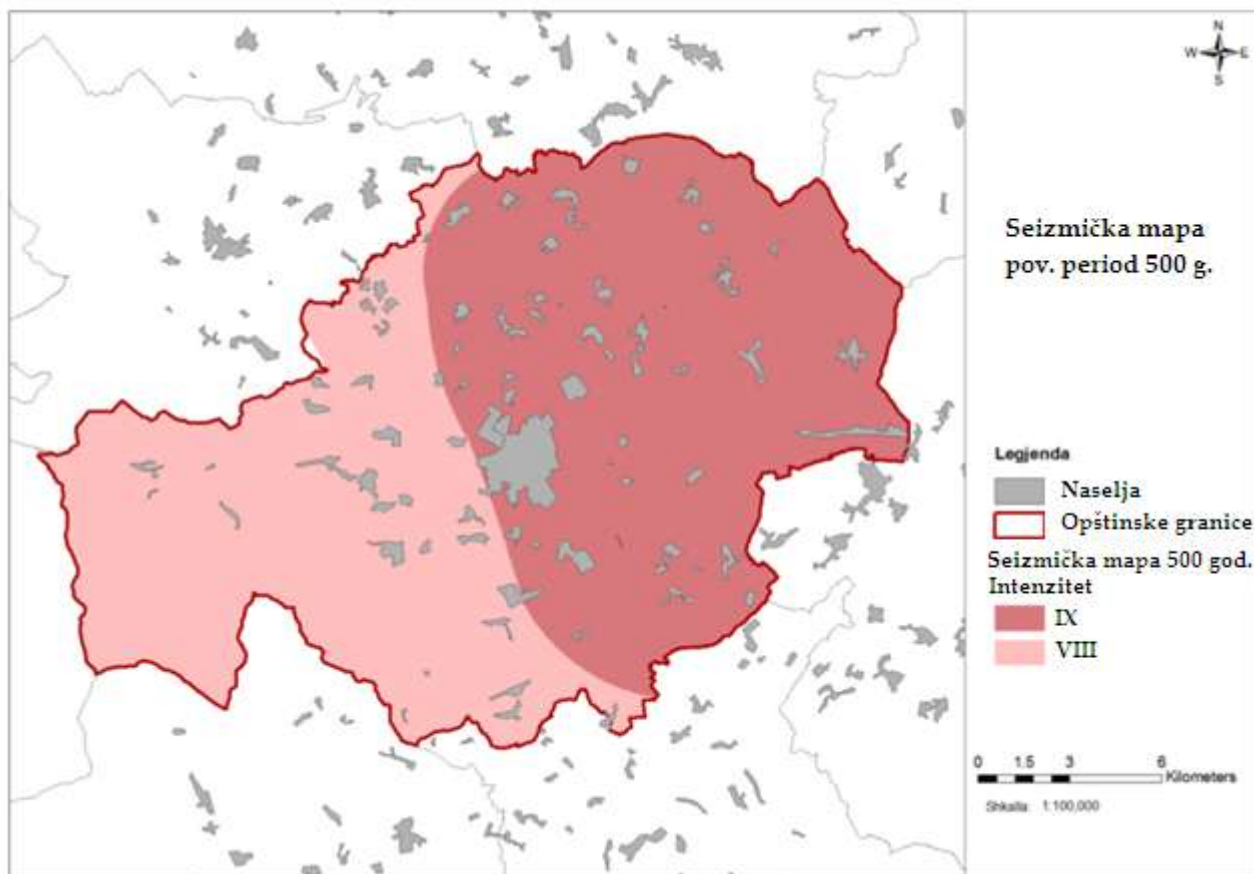
Tablica 117 Maksimalni inenzitet

Prema Seizmičkoj Mapi Kosova, opštinu Uroševac karakteriše skala od VII i VIII MCS. Zbog toga je veoma važno da se uzme u obzir struktura zgrada i analiza perioda njihove izgradnje i seizmički kodovi koji su na snazi.

Mapa 37 Područja prema maksimalnom seizmičkom intenzitetu

Opština Uroševac ima ukupno 44. naselja koje karakteriše individualna stambena izgradnja zajedno sa ostalim pratećim objektima agro-ekonomskog karaktera. Sela opštine Uroševac karakteriše niska gustina, uz relativno novi građevinski fond, većina njih su obnovljena posle rata. Obnovljeni objekti su prvenstveno strukture armiranog betona i u poređenju sa njihovom visinom ocenjuje se generalno da nisu osetljive na seizmičke uticaje, dok privredni objekti izgrađeni pre rata su objekti sa sistemom masovne izgradnje, otporni na gravitacione sile, ali ne i na seizmičke uticaje.

Mapa 38 Seizmički intenzitet prema povratnom periodu 500 god.

Analiza ugroženosti zgrada od seizmičkih uticaja treba da se uradi analizom, između ostalog, perioda izgradnje objekata. Grad Uroševac je razvijen u 70-tim godinama uglavnom javnim objektima i višespratnim stambenim objektima. Vrste objekata upoređenja sa važećim kodovima mogu se grupisati u

Period izgradnje	Kod na snazi
Pre 1948. godine	Bez koda na snazi
I 1948-1964	Privremene tehničke odredbe za opterećenja zgrada (PTP-2Code)
II 1964-1981	Privremene tehničke odredbe za izgradnju u seizmičkim regijama (SDC-1964Code)
III 1981-prezent	Tehnička pravila za projektovanje i izgradnju objekata u seizmičkim područjima (SDC-1981Code), EUROCODE 8

Tablica 118 Kodovi izgradnje za seizmičke karakteristike

- Izgradnja se sprovodi u skladu sa sledećim kriterijumima prema seizmičkim kodovima u nastavku:
- Strukture pre 1964. godine, izgrađeni su bez ikakvih konstruktivnih mera za horizontalne sile (zemljotresi, vetrovi, itd)
- Strukture između 1964-1981. godine, realizovane su na osnovu kriterijuma koda SD - 1964 (seizmičko projektovanje 1964).
- Strukture izgrađene u periodu 1981-2000, dizajnirani tokom perioda koda na snazi SDC-1981.
- Strukture izgrađene u periodu od 2000. pa nadalje, uglavnom izgrađeni na osnovu važećeg koda "Eurocode 8", ili individualnog izbora od raznih konstruktora.

Posleratni period, kao na celom Kosovu, tako i u Uroševcu karakteriše trend velikog razvoja, izgradnje. Brojne privatne zgrade, uglavnom su izgrađene u urbanom području, a posebno u istočnom delu grada, uz autoput.

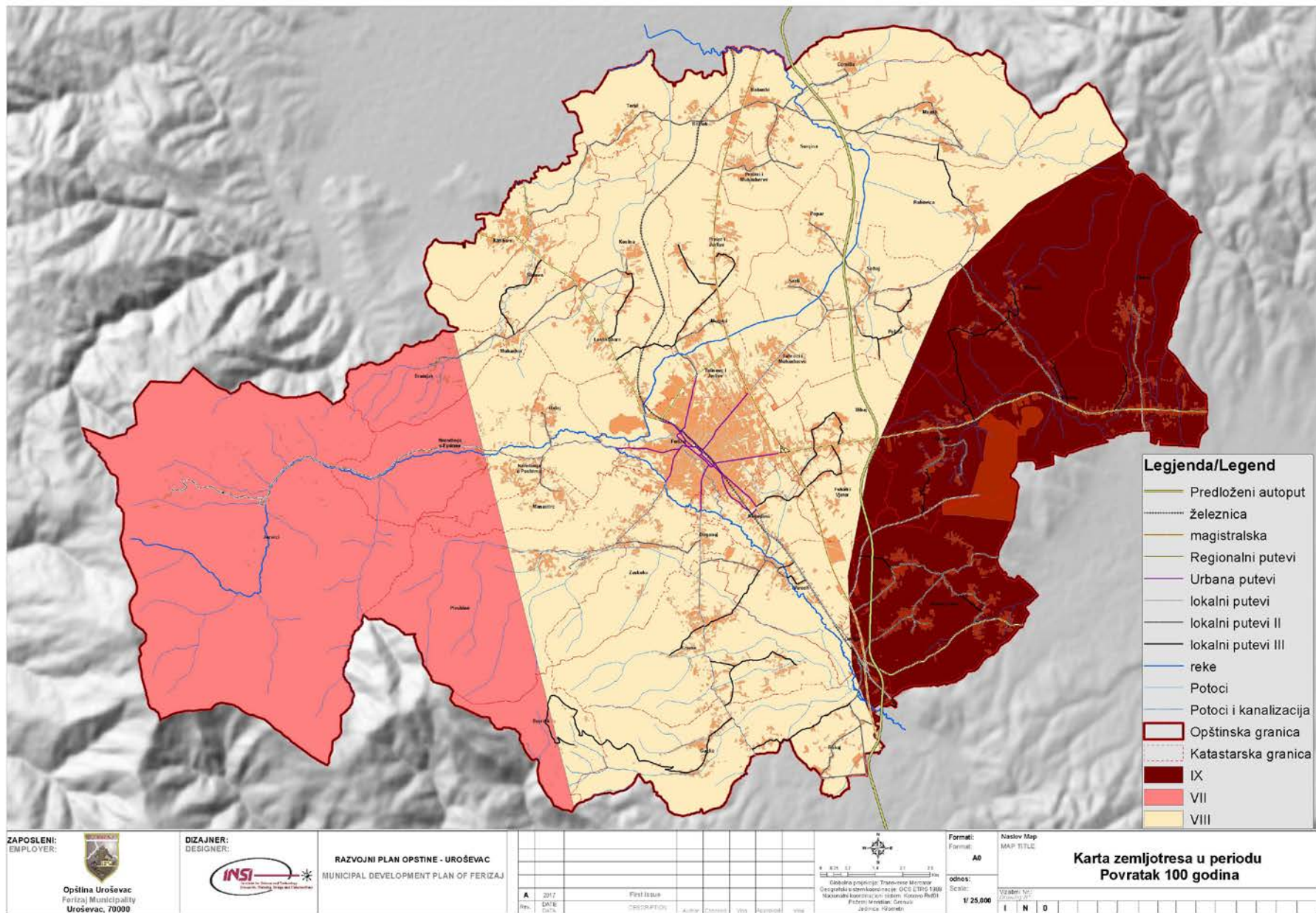
Najveći broj nelegalne gradnje je izvršen bez odgovarajuće dozvole i u nekim slučajevima, bez adekvatne infrastrukture (putevi, vodovod i kanalizacija).

Nelegalna gradnja se ne smatra pravilno dizajniranom, jer se sumnja da nije pravilno izvršena i šta više objekti su izgrađeni bez nadzora i kontrole od strane vlasti. Takođe intervencije u strukturi višespratnica u urbanim sredinama, uglavnom u prizemlju kako bi se prilagodile za komercijalne namene, izvršene su ilegalno i bez adekvatne i odgovarajuće kontrole od strane vlasti tako da se smatraju kao ilegalne i opasne intervencije za stabilnost objekta.

Prema važećim kodovima, zgrade izgrađene pre 1981. godine posebno objekti pre 1964. smatraju se kao objekti osetljivi na seizmičke uticaje i objekti koje bi trebalo tretirati (procenjeno). Posebno, ovi objekti su javnog karaktera, višespratne stambene zgrade i privredni objekti. S obzirom na broj njihovih korisnika one su prioritet studija za svaki objekat posebno. Procena njihove strukture i obima ispitivanjem stepena ugroženosti od seizmičkih uticaja upozorit će njihove korisnike na visok stepen ugroženosti i u kritičnim slučajevima bit će osnova za adekvatne intervencije.

Glavna izgradnja u gradu Uroševcu razvijena je od 60. do 80-ih godina. Tokom ovog perioda su izgrađeni objekti sa društvenim karakterom, administrativni objekata, objekti za razne institucije, multi-stambene zgrade i pojedinačni objekti. Ceo ovaj širok spektar objekata, infrastruktura i kritični objekti u gradu Uroševcu, kao i na celoj teritoriji Kosova, nisu održavani od odgovarajućih institucija tokom perioda od dve decenije (1980-2000). Proširenje gradskog područja je rezultat brzog rasta stanovanja u urbanom području koje karakteriše praksa nekontrolisanog razvoja. Zahtevi trgovinskih usluga u urbanim sredinama, zbog strateškog položaja grada odlikuju novi razvoji u smislu izgradnje uglavnom u Linearnanonom širenju duž magistrale Priština-Skoplje. Novi objekti, izgrađeni nakon rata bez građevinske dozvole, i intervencije u stambenim objektima izgrađenih pre rata povećavaju izloženost seizmičkim uticajima.

Mapa 39 Zone prema zemljotresima u povratnom periodu 100 godina

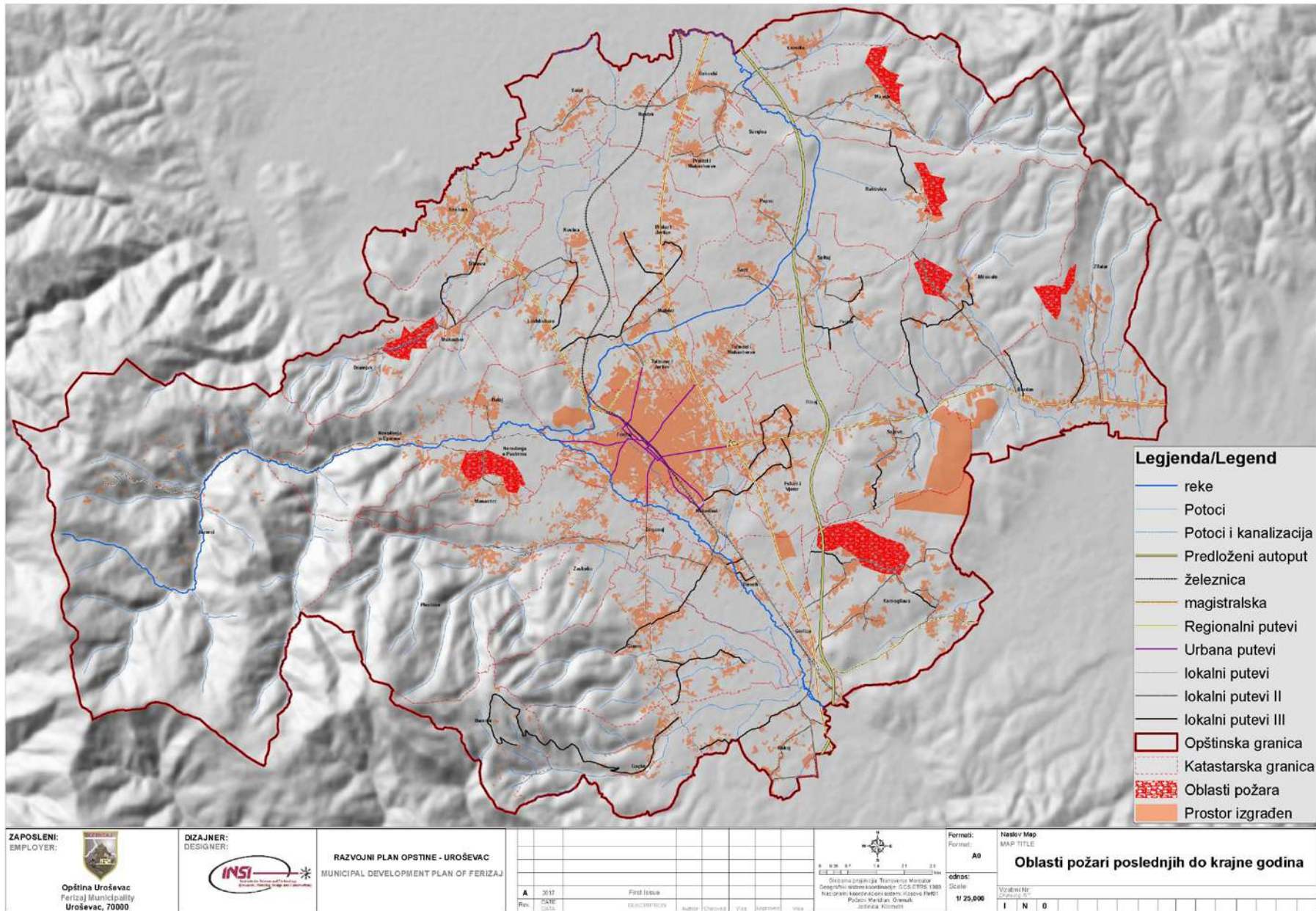
2.9.3. Požari

Teritorija opštine Uroševac je uglavnom ravna oko 70%. Manje od 30% teritorije Uroševca je pokriveno šumama i žbunjem, kojase smatra posebno osetljiva na požare tokom leta, odnosno za vreme suše i visokih temperatura. Prema izveštajima iz opštine, u poslednjih nekoliko godina bilo je nekoliko slučajeva požara prouzrokovanih uglavnom visokim temperaturama, paljenjem i nepažnjom tokom nekih aktivnosti.

	Naselja	Površina (ha)
1	Crnilo-Miraš	38
2	Rahovica	42
3	Mirosalje	62
4	Zlatar	61
5	Kamenoglava	166
6	Manastirc-Neredimlje	98
7	Jezerc	16
8	Dremjak-Slivovo	62

Tablica 119 *Naselja i površine koje su pretrpele požare u prošlosti*

Prema izveštajima opštine za protekle tri godine bilo je nekoliko slučajeva požara u opštini, u oblastima koje su identifikovane u mapi dole u nastavku.

Mapa 40 Područja ugrožena od požara

2.9.4. Erozija

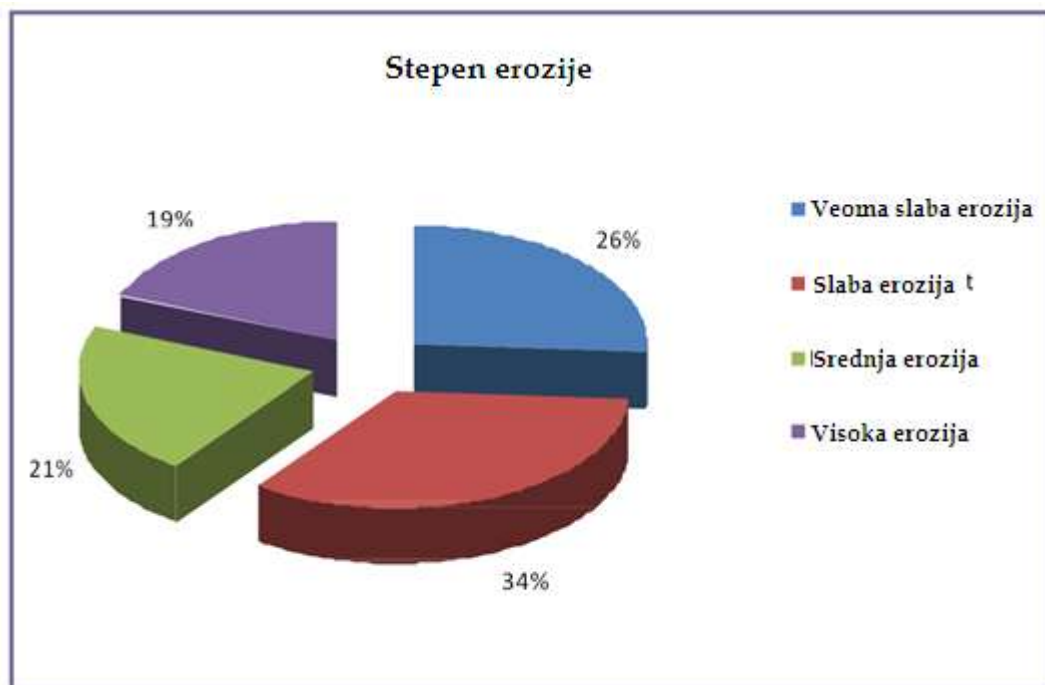
Erozija je prirodan proces, i veruje se da je ljudska aktivnost uticala na povećanje erozije na dramatičan način. Korišćenje zemljišta u opštini Uroševac, uništavanje šuma i urbano širenje uticali su na povećanje stope erozije.

Poboljšane prakse korišćenja zemljišta može da ograniči eroziju preporučujući građevinske sisteme, pošumljavanje i stepen kontrole širenja naselja.

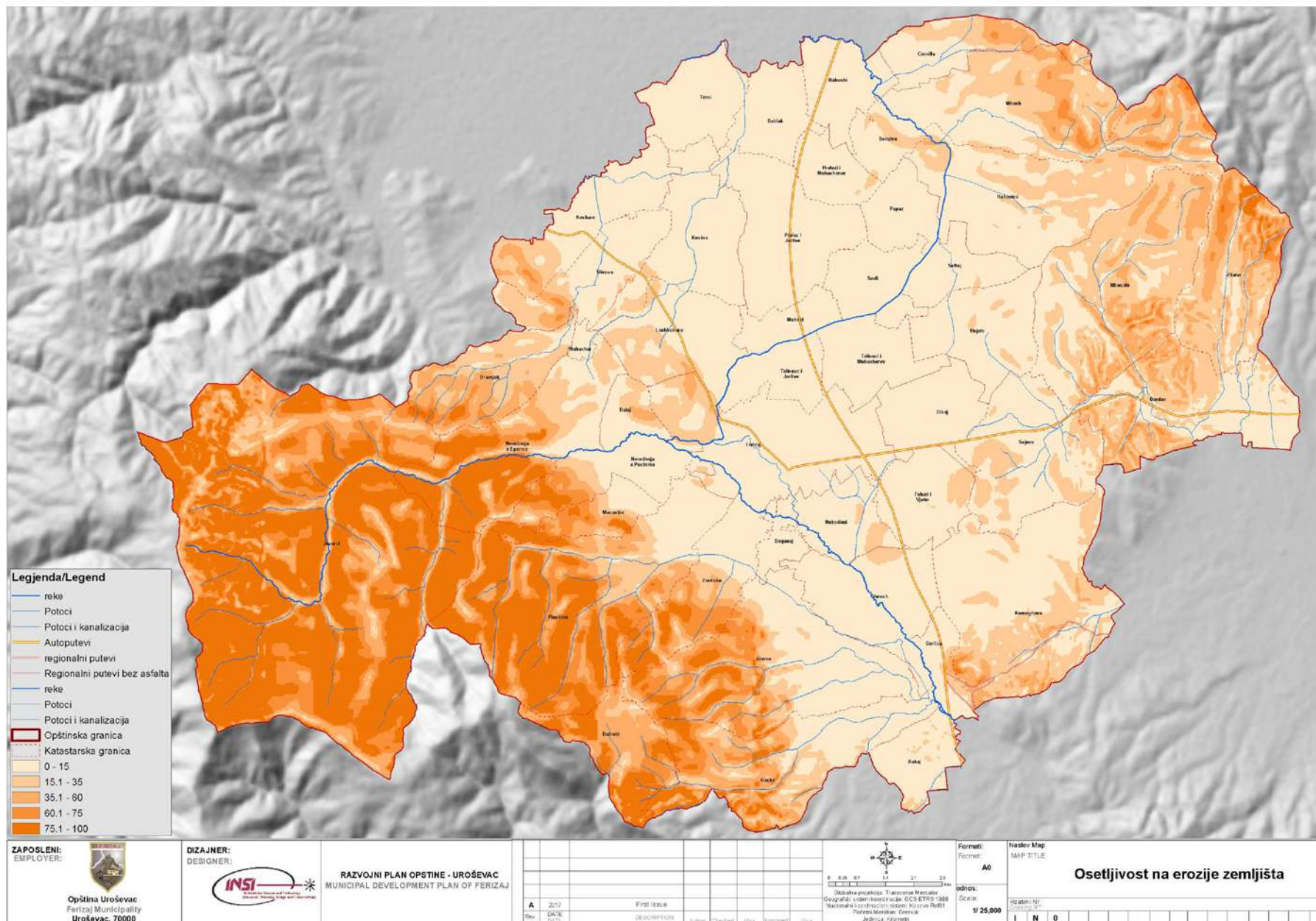
Opštinu Uroševac ne karakteriše visok nivo erozije. Identifikovana teritorija sa visokim stepenom erozije (oko 19% teritorije opštine) nalazi se u zapadnom i istočnom delu teritorije.

Br	Stepen erozije	Površina (ha)	% površine	Preduzete mere
1	Veoma niska erozija	26%	26%	26%
2	Niža erozija	34%	34%	34%
3	Srednja erozija	21%	21%	21%
4	Viša erozija	19%	19%	19%

Tablica 120 Površine izložene eroziji

Grafikon 40 Procenat teritorije prema stepenu erozije

Mapa 41 Osetljivost zemljišta na eroziju

2.10. Blago prirodnog, kulturnog i turističkog nasleđa

Uroševac je novi grad, ali njegova okolina je naseljena od davnina, a za to ima mnogo dokaza i nalaza, koji, zbog nedostatka sredstava i zbog nepriznavanja kulture ovog regiona od strane prethodnih vlada, nisu mogli biti istraženi i tretirani koliko treba od strane naučnika. Međutim, povremena istraživanja su izvršena, kao u Varošu, Kamenoglavu, Jezercu, Neredimlju i drugim mestima i od strane etnografa i arheologa je rečeno da okruženje Uroševca ima veliki potencijal vrednih antičkih objekata.

Posebno treba izdvojiti Dardansku crkvu, čiji ostaci se nalaze između sela Kamenoglava, Sojevo i Staro Selo . Vodovod iz ilirsko-rimskog vremena u selu Kamenoglava , i dan danas snabdeva pijaćom vodom neke porodice . Tuma, ilirska (Grobla) u selu Varoš. Ostaci starog grada u Jezerce, razne ruševine iz različitih vremena u Nerodimlje itd. Istraživački rad i sakupljanje materijala iz kulturne baštine ovog područja je od posebnog značaja.

Uroševac ima sledeće objekte i kulturne institucije: Dom kulture "Hivzi Sulejmani", zgrada podignuta 1924. godine, jedna od najstarijih zgrada u gradu; Gradska javna biblioteka "Sadik Tafarshiku" izgrađena 1928. godine i sedam biblioteka po selima; Međuopštinska biblioteka "Anton Çetta" u gradu; Profesionalno pozorište "Adriana Abdullahu"; Galerija umetnosti; Gradski bioskop; Istorijski arhiv grada; Nikov mlin, još uvek u upotrebi, od 1321. godine itd.

Železnička stanica

Jedan od najvažnijih faktora iz prošlosti do formiranja grada Uroševca i njegovog ekonomskog razvoja je izgradnja pruge (1873) i železničke stanice, linija koja je veoma važna za prevoz putnika i robe, koja je takođe doprinela promeni fizionomije naselja pretvarajući ga u grad. Ekonomska struktura našeg grada počinje sa nekoliko aktivnosti, uglavnom zanatstva i trgovine. Tako na primer, u toku 1900. godine Uroševac od 400 kuća koliko je imao u to vreme, 200 od njih su bile prodavnice . Pored ciglane, sva ostala preduzeća koja postoje u Uroševac , formirana su u periodu posle Drugog svetskog rata.

Fotografija 3 Izgled železničke stanice

Gradska biblioteka „Sadik Tafarshiku”

Ovaj objekat sa jednom retkom arhitekturom za grad osnovan je 1873. godine i smatra se najstarijom zgradom u gradu Uroševcu. Poklapa se sa osnivanjem grada Uroševca. Ova biblioteka je nekada služila kao opštinski objekat grada Uroševca, kasnije i kao zatvor, ali treba napomenuti da je posle rata postala hram znanja, dobivši ime čoveka koji je u teška vremena delio knjige - Sadik Tafarshiku.

Fotografija 4 Izgled javne biblioteke „Sadik Tafarshiku“

Biblioteka je osnovana od strane Okružnog Saveta Uroševca 1950. godine sa svojim ograncima u Muhadžer Talinovac, Neredime i Kamenoglava.

Biblioteka je prošla kroz teška vremena i sa velikom posvećenošću uspjela je da se konsoliduje i bez sumnje nisu neodstajali i uspeli.

Stručni rad se vrši u nekoliko sektora, kao što su: sektor kolekcije knjiga, sektor informatike, periodični sektor, sektor pozajmljivanja knjiga za decu, sektor pozajmljivanja knjiga za odrasle i čitaonica. Trenutno zapošljava petnaest radnika.

Arhiva Uroševca, bivša Javna biblioteka „Anton Qeta“

Javne biblioteke su svetski fenomen. One se nalaze u različitim društvima u različitim kulturama i u različitim fazama razvoja. Uprkos različitim uslovima u kojima posluju, nude različite usluge i načine za njihovo izvođenje, one obično imaju zajedničke karakteristike koje se mogu odrediti na sledeći način.

Javna biblioteka je jedna osnovana organizacija, podržana i finansirana od strane zajednice preko lokalnih vlasti, regionalnih ili nacionalnih, možda čak i kroz druge oblike organizovanja zajednice. Ona obezbeđuje pristup znanju, informacijama i delu kroz niz izvora i usluga i pruža jednake usluge za sve članove zajednice, bez obzira na rasu, nacionalnost, dob, religiju, jezik, stepen sposobnosti, ekonomski status, zapošljavanje i obrazovanje.

Fotografija 5 Izgled Gradskog arhiva Uroševca, bivša Javna biblioteka „Anton Qeta“

Džamija i crkva u istom dvorištu, retka pojava

Što se tiče džamije koja je poznata kod lokalnog stanovništva i kao Velika džamija sagrađena je 1891. godine i koja je takođe poznata kao džamija Mula Veselja. Što se tiče obnove ove džamije jedna obnova se dogodila između 1942-43, dok u 1957. godini izvršena je izgradnja minareta, jer ova džamija nije imala minarete. 1993. godine, bila je još jedna restauracija od IZK i tadašnjih vlasti. Videvši kao potrebu i zbog povećanja broja vernika u ovoj džamiji, u 2003. godini povećan je prostor džamije i izgrađena fontana. U 2006. godini izgrađen je i drugi minaret i kapacitet prihvatljivosti u ovom trenutku je do 600 vernika. Srpska pravoslavna crkva poznata kao Crkva svetog Uroša sagrađena je između 1929-1933. Godine, i izgrađena je u dvorištu džamije. Što se tiče izgradnje u tom trenutku bio je to poseban kuriozitet, jer tada na teritoriji bivše Jugoslavije bio je jedini slučaj, a u svetu je bio drugi, jer postoji još jedan sličan slučaj. Crkvu je podigao arhitekta iz Skoplja Josif Mihajlović.

Fotografija 6 Slike arhive u Uroševcut, bivša javna biblioteka „Anton Qeta“

Bivša gimnazija “Ismajl Qemajli”

Pomenuti objekat je izgrađen 1928. godine. Ovaj objekat je ranije služio kao škola, ali proterivanjem albanskih učenika iz ove škole, zgrada je zanemarena. U ovoj školi su pohađali nastavu učenici svih zajednica bez ikakve razlike, i koji žive u opštini Uroševac, bilo da su oni albanci, srbi, romi, aškalije, itd.

Zgrada je u dobrom stanju, ali je do sada ostala bez funkcije. U dvorištu ove škole u 1991. godini tadašnji režim je izgradio zgradu od četiri spratova koju zgradu nisu uspeli da završe i posle rata ova zgrada izgrađena u dvorištu ove škole finalizirana je od strane opštinskih zvaničnika, koji su je dodelili porodicama u nevolji.

Fotografija 7 Slika bivše gimnazije "Ismajl Qemajli"

Bivši – Studentski dom

Što se tiče ovog objekta crkva je pružila kratku istoriju koja je povezana sa njegovom aktivnošću Pomenuti objekat je izgrađen 1930. godine i do kraja 1991-92. godine služio je kao osnovna škola do proterivanja albanskih učenika iz škole. Nakon zavšetka rata, ovaj objekat je ponovo pretvoren u jedan objekat obrazovanja, ali razlikovala se njegova namena, sada se ovde pripremaju ljudi za odgovarajuća stručna zanimanja kao: instalateri vododovoda, instalacije električne enrgije, bravari, za preradu drveta, građevinarstvo i neki drugi profili. U 2012. godini, ovaj objekat je oslobođen od strane Centra za profesionalno osposobljavanje i sada se koristi od nekoliko različitih organizacija i udruženja kao što je Udruženje slijepih u opštini Uroševac.

Fotografija 8 Slike bivšeg Studentskog doma

Gradsko pozorište

Što se tiče ovog objekta i on se broji među najstarije u gradu. Izgrađen je između 1924-28. godine. Što se tiče objekta koristio se u različite svrhe. Kaže se da je u ovaj objekat jednom bilo smešteno i udruženja lovaca, ali ono što je dokumentovano, je, da između dva svetska rata, pomenuti objekat je služio za pozorišne potrebe. Prema podacima tog vremena i beleškama, kulturna aktivnost u gradu Uroševcu organizovana je u kulturnim umetničkim društvima (K.U.D.). Godine 1941. na čelu tih aktivnosti bio je Lorens Antoni, za koga se kaže da je prešao iz

Skoplja, jer u to vreme nije bilo mogućnosti da obavlja svoju delatnost onako kako treba, dok je ovde u gradu Uroševcu bilo drugačije.

Što se tiče pomenutog objekta on je oštećen u velikoj meri u poslednjem ratu 1998-99. godine. Obnovljen je nekoliko puta i danas je objekat u dobrom stanju i vrlo funkcionalan.

Postalo je redovno i organizovanje različitih festivala i događaja kao što je Festival profesionalnih pozorišta i neki drugi, iz oblasti kulture u ovom gradu.

Fotografija 9 Fotografija gradskog pozorišta

Mlin Nike

Što se tiče Mlina Nike koji je zaštićen zakonom, nalazi se u Uroševcu zapadno od grada, u blizini prirodnog fenomena Bifurkacije. Mlin Nike još ranije je predložen za zaštitu, ali u stvari tek nakon rata je ušao pod zaštitu, ali njegova teritorija je dirana jer nije poštovan obim okoline propisan zakonom. Restaurisan je tri puta zbog pokušaja da se očuva izgled mlina i da se ne menja ništa iz ranije izgradnje.

Fotografija 10 Fotografija Mlina Nike

Bifurkacija

Što se tiče prirodne baštine u gradu Uroševcu ona nije tako bogata, ali ono što je čini poznatom je nesumnjivo Bifurkacija (razdvajanje vode) koja je jedina u Evropi i druga u svetu, jedna slična Bifurkacija sa ovim prirodnim

fenomenom kaže se da je u državi Colorado Sjedinjenih Američkih Država. Što se tiče ovog prirodnog fenomena, da sada se nisu ni bavili ozbiljno sa ovim pitanjem, ali poslednjih godina je započela jedna posebna briga i počelo je održavanje. Važno je napomenuti da u toku 2012. godine od strane Evropske komisije koja deluje u našoj regiji izvršeno je uređenje rečnog korita i trotoara za posetioce.

Fotografija 11 Izgled reke

Džamija Beriša

Jugoistočno od grada Uroševca, oko četiri (4) kilometra nalazi se selo Grebno . Jedan od najvećih sela po broju stanovnika ove opštine. Selo je prilično staro a to i dokazuju nalazi u arheologiji, ali i džamija koja se nalazi u selu. Džamija se nalazi u nasleju Beriša, koja prema stanovnicima, ali to nije dokumentovano, pripada XV veku.

Što se tiče arabeske ili arhitekture, jer pored toga što dokazuje da je džamija stara nema dokazano ništa od gore pomenutog. Ona nikada nije imala minarete. Što se tiče obnove u ovoj džamiji obnovljena je nekoliko puta. Prema pričama nekih hodža (imami) koji su u ovoj džamiji investirali nekoliko puta i isti imami brine o održavanju ove džamije koja je stara preko 400. godina i prilično uspešno se opirala vremenu zahvaljujući brizi stanovnika.

Džamija je služila kao sklonište za dugo vremena čak i ratova koji su se desili na ovim prostorima, i posebno u poslednjem ratu 1998-99. godini, kada je bila u službi OVK-a. Videvši neophodnim hitnu intervenciju RCKB (Regionalni centar za kulturnu baštinu) u Uroševcu, na inicijativu nekih stanovnika i uz podršku Ministarstva kulture izvršena je prva faza obnove. Radovi na džamiji su počeli na 10.06.2012 i za nadzor ovih projekata je određen jedan zvaničnik od strane Instituta za zaštitu.

Fotografija 12 Fotografija Džamije Beriša

Mlin Selman Bege

Ovo je mlin Selman Bege finansiran od Evropske komisije koja je angažovana u opštini Uroševac. Što se tiče pomenutog mlina, iako su radovi završeni, smatramo da je mlin spreman za posetioce, ali istina je da pre nego što je izgrađen ili bolje rečeno pre nego što je obnovljen nije dopunjen dokumentacijom ili sastavljanjem historije.

Tako da, možda u budućnosti mora da se uradi jedna studija, jer i dokumenat koji je opisan u vezi sa pomenutim mlinom ne opisuje ništa o važnosti i vrednostima koje ima, zbog toga mislim da je trebalo da bude jedna ranija slika mlina.

Fotografija 13 Fotografija Mlina Selman Bege

Kuća kula Hasan Fazlije

Kuća ima arhitektonsku vrednost - Kuća g. Hasan Fazlije iz Košare - Uroševac ima vrednosti kulturnog i arhitektonskog nasleđa karakteristično za arhitekturu Kosovske ravnice. Što se tiče stila gradnje, veoma dobro se primećuje način izgradnje sa kamenom i ćerpićem povezano u sredini sa drvećem, koji je kultura izgradnje iz XIX veka. Nakon prikupljanja podataka, proizlazi da je pomenuta kuća stara oko 150. godina i izgleda da je najstarija kuća u opštini Uroševca i Štimlja, koja se suprotstavila vremenu. Ona spada u period druge polovine XIX veka.

Slično ovoj kući, u ovom selu, bile su još dve druge kuće, ali nažalost one ne postoje više, a jedinstvenost ove kuće je stil kula izgrađenih na Kosovskoj ravnici. Što se tiče istorije ove kuće koja se smatra da je iz devetnaestog veka upravo iz kraja ovog veka, svi podaci su usmeni, jer do danas nemamo zapise koji se bave ovim stilovima gradnje

na poseban način i naročito za oblast Uroševca. Pored arhitektonskih vrednosti, ova kuća sela Košare ima i istorijsku vrednost. Tokom perioda osmanske vladavine u selu Košare i u ovoj kući održani su mnogi sastanci i skupovi od patriota ovih podneblja i albanskog pitanja kao Mulla Syla . U ovoj kući , on je zajedno sa mnogim drugim liderima tog vremena, organizovao tajne sastanke za oslobođenje od otomanske vladavine.

Fotografija 14 Slika kuće-kule Hasan Fazlije

Izvor ilirsko-rimskog perioda

Što se tiče pomenutog objekta, nalazi se u selu Kamenoglava jugoistočno od Uroševca. Na osnovu konsultovane literature i prikupljanja informacija sa terena, proizlazi da su ove cevi postavljene u predrimskom periodu, jer su Rimljani za sisteme vode koje su podigli, koristili uglavnom cevi olova i veoma retko od zemlje kao ova koju predstavljamo. Tragovi anitčkog naselja se nalaze u svim delovima sela, ali najlakše se mogu primetiti ako se sledi proširenje vodovodnih cevi, jer su i tamo sačuvana i mislim da je i orijentacija za istraživanje mnogo lakša, jer se tamo mogu naći slojevi pepela, čađi, ali i delovi keramičkih posuda koje čine i kompozicije koje pripadaju lokalnoj keramici (dardanskoj) od kasnije Antike.

Fotografija 15 Slika izvora iz ilirsko – rimskog perioda

Arheološki nalazi

U selu Nekodim, tačnije u drugom kilometru na izlazu iz Uroševca, postoji veoma dragoceno arheološko nalazište koje u sebi čuva mnoge historije rane hrišćanske crkve.

Što se tiče nalaza u ovom lokalitetu, danas se nalazi u rukama jednog građanina, koji takođe brine za ova materijalna dobra, a nadamo se da će jednog dana ova materijalna dobra biti izložena na pravim mestima i tamo

gde je to potrebno. Objekti pronađeni u ovom lokalitetu su od posebnog značaja i predstavljaju stara vremena civilizacije u ovom regionu.

Fotografija 16 Slike izvora Ilirsko-rismkog

Ansambal objekata

Što se tiče ove vrste kuća izgrađenih od kamena, u okrugu Uroševca veoma retko se nalaze i gotovo su izumrle, ali vrednost tih kuća je tipična jer predstavlja ansambal objekata izgrađenih od kamena i uglavnom ove vrste kuća su izgrađene u ruralnim sredinama kao što je ova u Jezerce.

RCKB u Uroševcu, u saradnji sa Evropskom komisijom predvideli su da se ove kuće obnove i stave na raspolaganju posetiocima, i za to smo izradili jedna plan da se uvedu pod zaštitu zakona i da se pretvore u prenoćišta za posetioce.

Fotografija 17 Slika ansambla objekata, Jezerc

Lista kulturne baštine za privremenu zaštitu 2015

U opštini Uroševac, Ministarstvo kulture, omladine i sporta je identifikovalo i obuhvatilo za privremenu zaštitu:

- 12. Monumenata/ Ansamble kulturne arheološke baštine;
- 8. Arheoloških rezrvata;
- 23. Monumenata/ Ansamblekulturne arhitektonske baštine;
- 1. Posebna zaštićena zona.

Naziv	Period	Mesto	Status Br. Odluka	Jeidns. Br. u databazi
Arheološki lokalitet u Varoš, sek. A i B	Neolit, srednji vek	Varoš		003443
Arheološki lokalitet u Nekodim	Kasno-antičko, srednji vek	Nekodim		003444
Arheološki lokalitet u Zaskok	Neolit, Antikë	Zaskok		003445
Arheološki lokalitet u Kamenoglavi, mesto zvano Crkvene Šume	Antičko, srednji vek	Kamenoglava		003446
Arheološki lokalitet u Kamenoglavi, u porodici Ali Haziri	Antičko, srednji vek	Kamenoglava		003447
Arheološki lokalitet u Plešini	Antičko, srednji vek	Plešina		003448
Arheološki lokalitet u Grebno	Antičko, srednji vek	Grebno		003449
Arheološki lokalitet u Gornje Nerodimlje	Antičko, srednji vek	Gornje Nerodimlje		003450
Arheološki lokalitet u Donje Nerodimlje	Antičko, srednji vek	Donje Nerodimlje		003451
Arheološki lokalitet "kod Crkvenih livada" u Jezerc	Antičko, srednji vek	Jezerc		003612
Arheološki lokalitet u Surčini	Antičko, srednji vek	Surčina		003453
Arheološki lokalitet – Gjyteti, u Jezerce	Antičko	Jezerc		003454

Tablica 121 Monumenti/Ansambli arheološkog nasleđa pod privremenom zaštitom

Imenovanje	Periodi	Mesto	Status Br. Odluka	Jedins. br. u databazi
Ranohrišćanske crkve	IV-VI vek	Nekodim		003063
Neolitski arheološki lokalitet	Praistorija	Varoš		003701
Ruševine drevnog grada (Veliki i mali Petrič) ili Veliki i mali Dvorac u Petriću	Kasnoantičk, isrednji vek	Gornje Nerodimlje	02-959/67	003033
Svrčina -Lokaliteti i crkva	Kasnoantičk, isrednji vek	Svrčina-Rahovica	02-960/67	002901
Arheološki lokalitet-'Tuma-Gur'	Rimski, Kasnoantički	Zaskok	02-431/80	003034
Arheološki lokalitet - Bunar Goge	Praistorija	Babuš	0301-629/85	003035
Dvorac (Dvorac Ižanci)	Kasnoantički	Burnik	0301-633/85	003036
Ilirski tumuli	Praistorija	Grlica	0301-634/85	003037

Tablica 122 Arheološke rezerve pod privremenom zaštitom

Imenovanje	Periodi	Mesto	Status Br. Odluka	Jedins. br. u Databazi
Crkva u Uroševcu -Kolekcija Ikona Svetog Uroša	XVIII- XIX Vek	Uroševac	02-595/65	002886
Manastir Svetog Uroša, Neredimlje	XIV Vek	Neredime	502/66; LZVM	002888
Crkva Svete Bogorodice - Gornje Nerodimlje	XIV- XVI Vek	Gornje Nerodimlje	02-980/66	002891
Spomenik NOB-e	XX Vek	Rakanoc	02-274/58	002894
Crkva "Sveti Nikola" Gornje Nerodimlje	Srednji vek	Gornje Nerodimlje	02-958/67	002900
Zgrada u kojoj se nalazi Gradsko pozorište	XX Vek	Uroševac		003462
Dve zgrade osnovne školske J. De Rada	XX Vek	Uroševac		003463
Zgrada železničke stanice	XIX Vek	Uroševac		003464
Zgrada gde je smeštena Velika biblioteka	XX Vek	Uroševac		003465
Porodična stambena kuća porodice Goga	XIX Vek	Uroševac		003466
Most iznad reke Neredime uVaroš	XIX – XX Vek	Varoš		003467
Objekat mlina i Bifurkacija kao kulturni pejzaž	XVI--- Vek	Neredime		003468
Zgrada železničke stanice	XIX Vek	Grlica		003469
Džamija uGrebno	XVII Vek	Grebno		003470
Zgrada u kojoj se nalazi mala gradska biblioteka	XX Vek	Uroševac		003471
Kompleks objekata:Džamija i Pravoslavna crkva	XX Vek	Uroševac		003472
Kuća Hasan Fazlije u Košare	XIX Vek	Košare		003473
Tekija u Mirasalje	XIX Vek	Mirasalje		003474
Škola Nerodimlja	XX Vek	Neredime		003475
Škola Plešine	Srednji vek	Plešina		003476
Veliki Mlin	XVIII Vek	Uroševac		004160
Mlin Babuša	XIX Vek	Neredime		004161

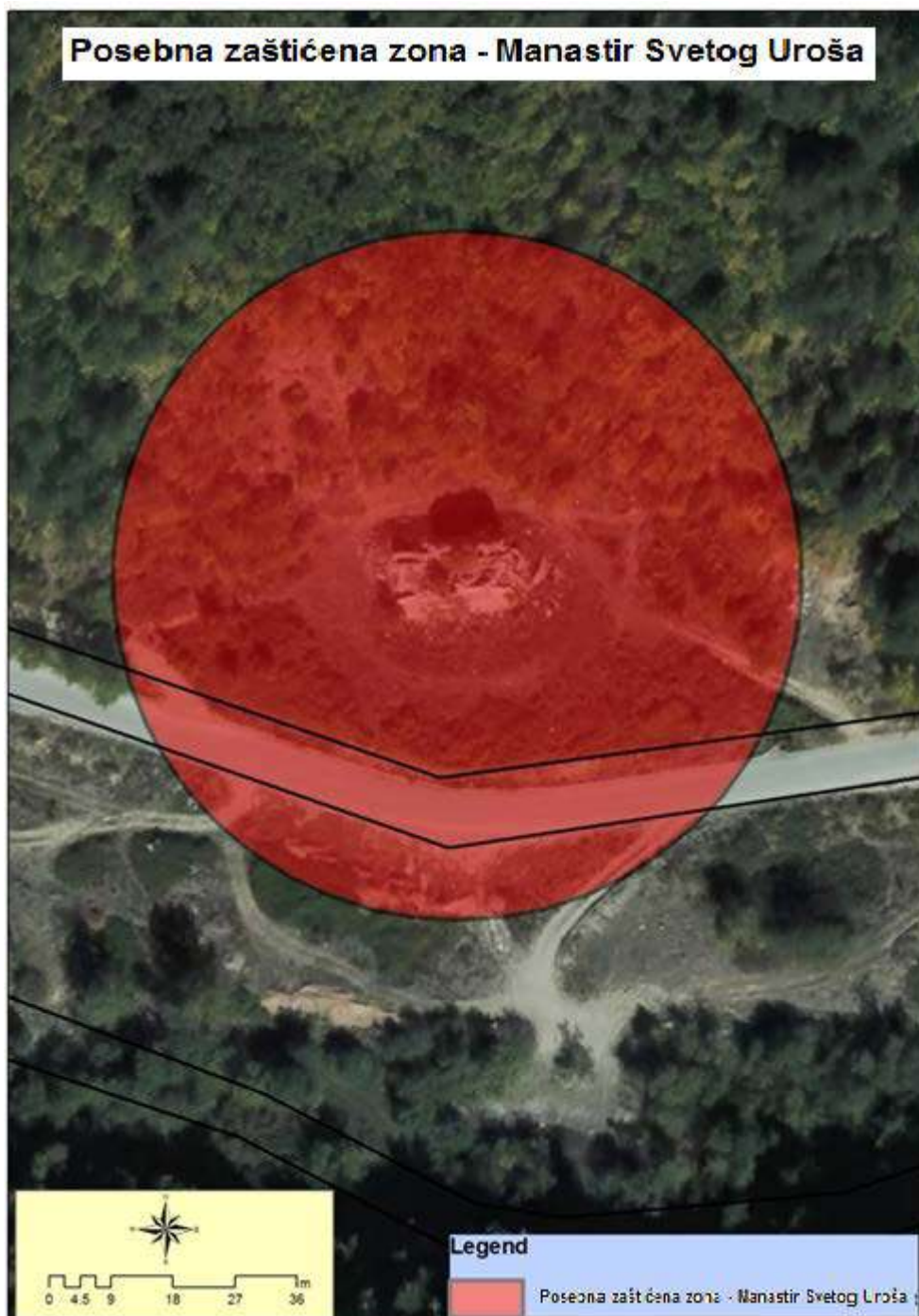

Džamija Muhadžer Talinovac	1906	Muhadžer Talinovac		004162
Kuća Emrush Bexhet Jashari	1830	Jezerc		004163

Tablica 123 Monumenti/Ansambli arheološkog nasleđa pod privremenom zaštitom

Manastir Svetog Uroša (Posebna zaštićena zona)

Manastir Svetog Uroša zaštićen Zakonom o posebnim zaštićenim područjima, 03 / L-039. Ova oblast će biti ograničena sa područjem od 100. metara oko njegovog perimetra prema članu 7.4 tog istog zakona.

2.11. Naselja

U okviru opštine ima ukupno 59. naselja, kategorizovana:

- 45. Ruralnih naselja;
- 8. Urbanih naselja; i
- 6. Neformalnih naselja.

	Ruralna naselja	Urbana naselja	Neformalna naselja
Broj stanovnika	65,982	42,628	5,610
Površina (ha)	2,320.96	594.29	66.50
Gustina (st/ha)	32.37	71.73	84.36

Tablica 124 Prostorni parametri naselja Kosova

- Što se tiče gustine postoji velika gustina od 84.36 ljudi po hektaru u Neformalnom naselju, dok u urbanim sredinama postoji niska gustina od 71.73 ljudi po hektaru, što odgovara gustini tipičnih ruralnih područja, dok u ruralnim sredinama postoji prosečna gustina od 32.37 stanovnika po hektaru.

2.11.1. Ruralna naselja

Ruralna naselja i prostorne karakteristike navedene su u nastavku:

Naselja	Br. stanovnika	Površina naselja (ha)	Gustina (st/ha)	Vrsta proširenja
Babljak	258	24.34	10.60	Rasuta (Razbacana)
Babuš	235	49.24	4.77	Linearna
Balić	992	23.68	41.89	Kompaktna
Bibaj	1,180	41.50	28.44	Rasuta (razbacana)
Burnik	46	5.30	8.67	Linearna
Crnilo	957	32.24	29.69	Kompaktna
Tankosić	2,096	132.74	15.79	Linearna
Doganjevo	1,100	24.08	45.69	Kompaktna
Dremjak	1,235	27.19	45.43	Rasuta (razbacana)
Dubrava	1,472	28.56	51.54	Kompaktna
Staro selo	992	50.34	19.71	Rasuta (razbacana)
Gatnje	2,368	54.52	43.43	Rasuta (razbacana)

Naselja	Br. stanovnika	Površina naselja (ha)	Gustina (st/ha)	Vrsta proširenja
Grlica	323	22.86	14.13	Linearna
Grebno	4,421	112.14	39.43	Rasuta (razbacana)
Jezerc	454	24.89	18.24	Rasuta (razbacana)
Kamenoglava	4,404	230.06	19.14	Rasuta (razbacana)
Košare	2,077	58.45	35.53	Rasuta (razbacana)
Kosina	1,082	37.77	28.65	Kompaktna
Laškobare	2,075	66.76	31.08	Rasuta (razbacana)
Manastirc	1,346	26.12	51.54	Rasuta (razbacana)
Miraš	1,883	57.40	32.80	Rasuta (razbacana)
Mirosalje	1,427	44.87	31.80	Rasuta (razbacana)
Muhovac	686	30.25	22.67	Kompaktna
Gornje Nerodimlje	3,718	33.28	111.71	Linearna
Donje Nerodimlje	1,648	40.61	40.58	Rasuta (razbacana)
Nekodim	1,337	69.25	19.31	Linearna
Papaz	516	16.70	30.89	Rasuta (razbacana)
Gornja Plešina dhe e Poshtme	4,506	78.33	57.52	Rasuta (razbacana)
Pojatište	1,047	28.39	36.88	Rasuta (razbacana)
Jerli Prelez	1,510	61.47	24.56	Rasuta (razbacana)
Muhadžer Prelez	982	31.67	31.01	Kompaktna
Rahovica	1,257	38.43	32.71	Rasuta

Naselja	Br. stanovnika	Površina naselja (ha)	Gustina (st/ha)	Vrsta proširenja
				(razbacana)
Rakaj	976	33.72	28.94	Rasuta (razbacana)
Sazlija	782	24.18	32.34	Kompaktna
Slivovo	1,490	41.23	36.13	Rasuta (razbacana)
Softović	496	13.71	36.19	Rasuta (razbacana)
Sojevo	1,530	246.47	6.21	Linearna
Surčina	222	7.81	28.43	Rasuta (razbacana)
Jerli Talinovac	3,428	55.25	62.05	Kompaktna
Muhadžer Talinovac	1,961	105.96	18.51	Kompaktna
Tern	1,138	28.61	39.78	Linearna
Varoš	2,483	85.93	28.89	Rasuta (razbacana)
Zaskok	643	40.03	16.06	Rasuta (razbacana)
Zlatar	1,203	34.62	34.75	Rasuta (razbacana)

Tablica 125 Prostrane karakteristike ruralni naselja

Na osnovu analiziranih podataka:

- 9. Ruralni naselja su kompaktna, i omogućavaju pravi prostorni razvoj;
- 7. Ruralnih naselja su linearna, šta ograničava pravi prostorni razvoj;
- 26. Ruralna naselja su rasuta (razbacana), šta otežava pravi prostorni razvoj;

2.11.2. Urbana naselja

Prema opštinskom razvojnom planu i prethodnom urbanom planu, kao i Statutu opštine, Urbana zona je podeljena u 8. sledećin urbanih naselja:

- Urbana zona 1;
- Urbana zona 2;
- Urbana zona 3;
- Urbana zona 4;
- Urbana zona 5;
- Urbana zona 6;

- Urbana zona 7;
- Urbana zona 8.
- Ukupna planirana urbana površina je 1837.1 ha, i pokriva 17.75% ukupne opštinske teritorije.

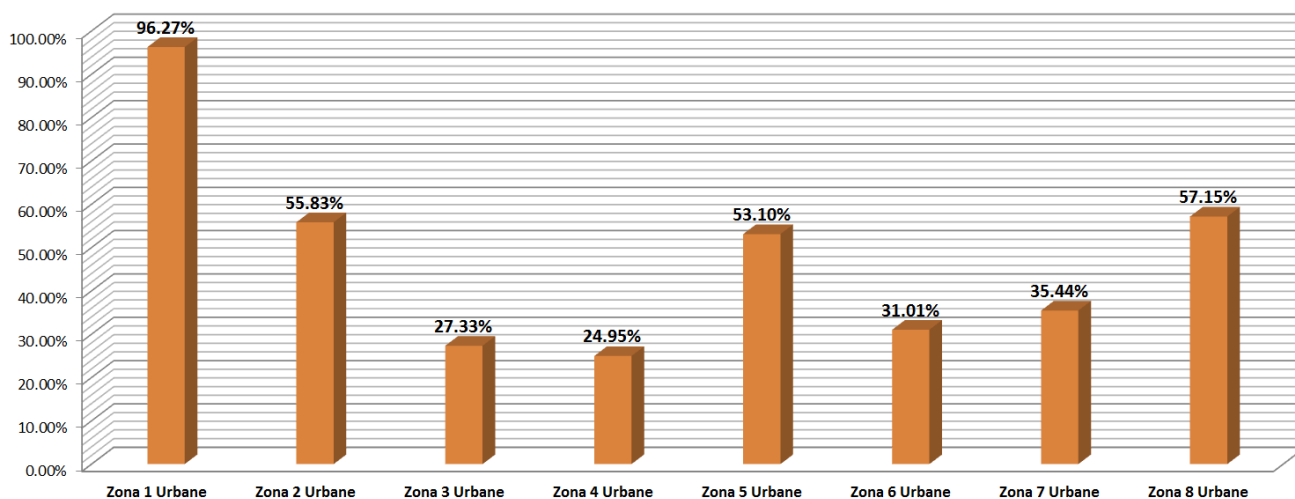
Sledeća Tablica pokazuje prostorne karakteristike 8. urbanih naselja.

Naselja	Površina naselja (ha)	Izgrađena površina (ha)	% izgrađene površine
Urbana zona 1.	189.59	182.52	96.27%
Urbana zona 2.	228.51	127.57	55.83%
Urbana zona 3.	273.54	74.75	27.33%
Urbana zona 4.	253.38	63.23	24.95%
Urbana zona 5.	228.78	121.48	53.10%
Urbana zona 6.	134.43	41.69	31.01%
Urbana zona 7.	275.5	97.65	35.44%
Urbana zona 8.	253.37	144.79	57.15%
Ukupno	1,837.10	853.68	47.64%

Tablica 126 Pokrivenost površine urbanih naselja sa izgradnjom

Na osnovu tabele prostornih karakteristika, izgradnja koja je planirana Regulatornim urbanim planovima realizovana je oko 56%. Što se tiče pokrivenosti sa izgradnjom najbolje stoje, Zona 1, Zona 2, Zona 5. i Zona 8, dok su druge oblasti ispod 40% površina pokrivena sa objektima.

Što se tiče ukupne izgradnje urbanog područja, samo 47.64% teritorije je pokriveno sa izgradnjom-objektima.

Grafikon 41 Procenat pokrivenosti urbanih naselja izgradnjom

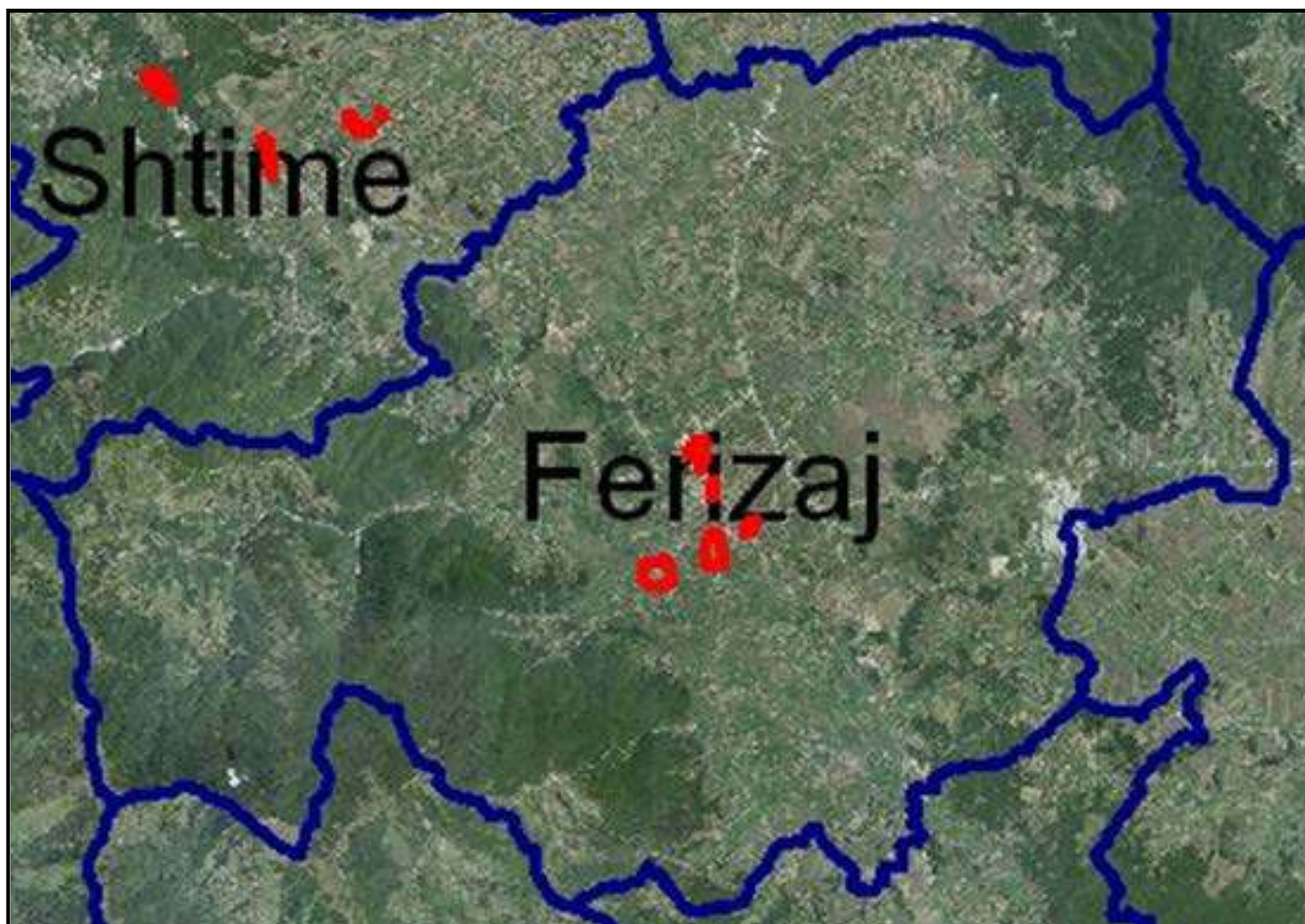
2.11.3. Vodovod

Opština Uroševac je identifikovala 6. Neformalnih naselja, 5. u urbanim sredinama i 1. u ruralnom području. Opštinski razvojni plan je identifikovao 4 (3. u urbanom području i 1. u ruralnom 1). U Neformalnom naselju u Dubravi radilo se na realizaciji nekih fizičkih infrastrukturnih projekata i izgradnju stambenih jedinica za raseljena lica iz 1999. godine.

Broj neformalnih naselja	Ukupna površina (ha)	Broj kuća	Broj stanovnika	Gustina (st/ha)
6	66.5	915	5610	84.36

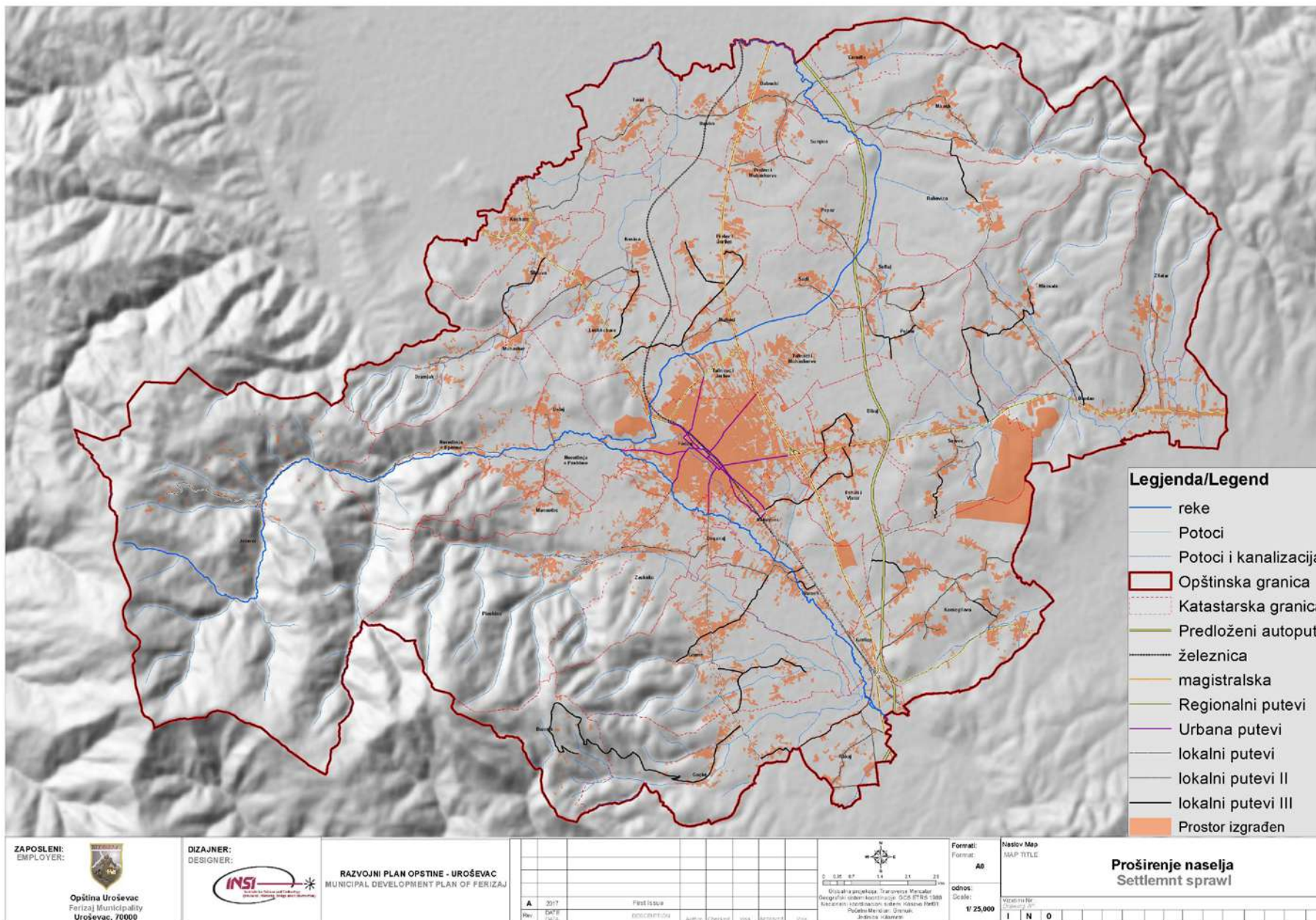
Tablica 127 Prostorne karakteristike neformalnih naselja

U ovim naseljima žive zajednica roma , aškalija i egipćana , srba i albanaca. Karakteriše ih delimično odsustvo socijalne i fizičke infrastrukture, imaju negativan uticaj na životnu sredinu, dok naselja u urbanom području ima slučajeva kojekarakteriše i neformalno posedovanje imovine.

Mapa 43 Lokacija neformalnih naselja

Mapa 44 Geografska pozicija opštine Uroševac

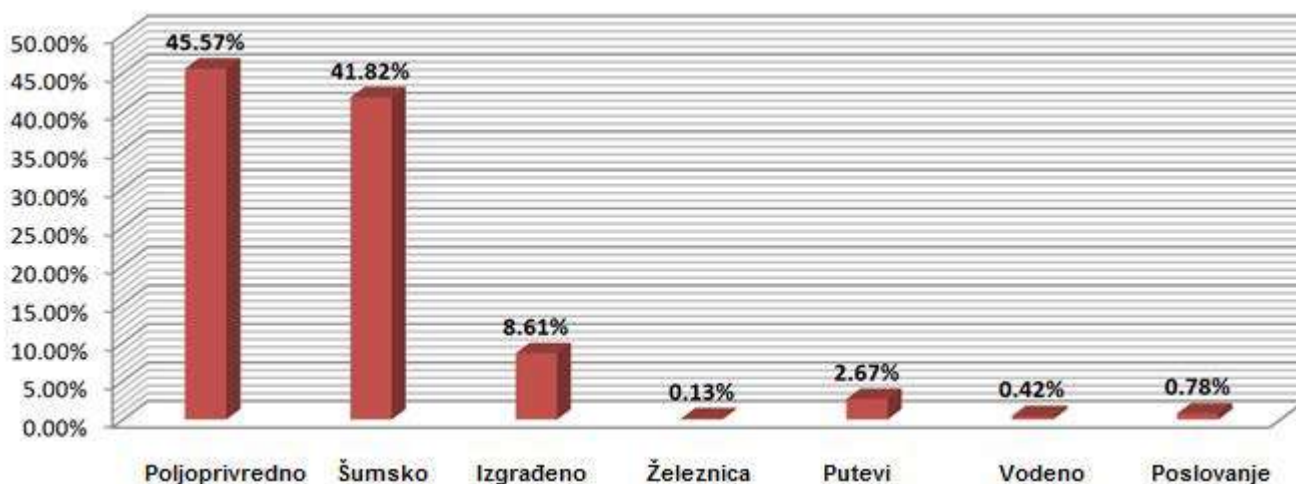
2.12. Trenutno korišćenje zemljišta

U opštini dominira poljoprivredno korišćenje zemljišta sa 45,57% ukupne teritorije i šumske sa 41,82%, što predstavlja važan pokazatelj u pravcu razvojnih ekonomskih politika

	Poljoprivredno	Šumsko	Izgrađeno	Železnica	Put	Vodeno	Poslovno	Ukupno
Ha	15626.5	14343.27	2952.6	44	915	145	267.9	34294.27
%	45.57%	41.82%	8.61%	0.13%	2.67%	0.42%	0.78%	

Tablica 128 Površina i procenat korišćenja zemljišta prema primarnom korišćenju

Zbog velikih površina za poljoprivredni razvoj, ovaj sektor treba uzeti u obzir prilikom izrade strategije ekonomskog razvoja i planiranja korišćenja zemljišta, kao što je stvaranje mreže navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta, što trenutno ne postoji.

Tablica 129 Procenat površine prema korišćenju zemljišta

2.12.1. Vodovod

Korišćenje poljoprivrednog zemljišta dominira sa 15626.5 hektara, što predstavlja veoma dobru priliku za ekonomski razvoj stanovnika ruralnih područja.

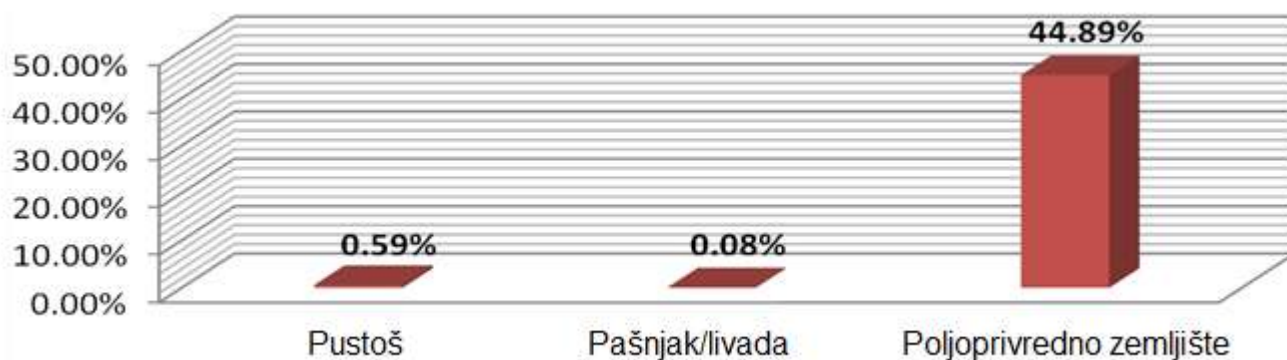
S obzirom na činjenicu da je poljoprivreda u opštini Uroševac druga grana ekonomskog značaja po važnosti i da proizvodnja hrane je od strateškog značaja za naše društvo, razvoju poljoprivrede treba dati prioritetan značaj.

Proizvodnja i dovoljno kvalitetne hrane za sve ljude predstavlja jedan od najvažnijih i najhumanitarnijih zadataka za sadašnje i buduće generacije. Može se reći da zdravlje, pre svega, zavisi od poljoprivrede i načina ishrane, a zatim i od medicine.

Vrsta korišćenja	Pustoš	Pašnjak/livada	Poljoprivredno zemljište
Površina (ha)	202.68	28.34	15395.48

Tablica 130 Površina prema korišćenju poljoprivrednog zemljišta

Prema oceni poljoprivrednog zemljišta, proizlazi da 44,89% teritorije je poljoprivredno zemljište, 0,59% pustoš i 0,08 samo % pašnjak / livada.

Tablica 131 Procenat površine prema vrsti poljoprivrednog zemljišta u odnosu na teritoriju opštine

Poljoprivreda je glavna ekonomska aktivnost i sektor koji pruža većinu prihoda u posleratnom periodu , jer 2/3 stanovništva opštine živi u ruralnim područjima. Uglavnom, svoje prihode stvaraju od poljoprivrednih aktivnosti, ali, veoma važan pokazatelj razvoja poljoprivredne aktivnosti je razvoj prehrambene industrije na bazi poljoprivrednih proizvoda. Proizvodnja poljoprivrednika iz privatnog sektora zadovoljava potrebe za porodičnu potrošnju, dakle, ništa ne ostaje za tržište.

Mesto	Korišćenje	Površina (ha)	% u odnosu na šumske površine
Babuš	Pustoš	0.07	0.0004%
Balić	Pustoš	44.76	0.2864%
Košare	Pustoš	0.85	0.0054%
Laškobare	Pustoš	62.42	0.3994%
Manastirc	Pustoš	0.91	0.0058%
Miraš	Pustoš	5.77	0.0369%
Nekodim	Pustoš	1.43	0.0092%
Gornje Nerodimlje	Pustoš	10.1	0.0646%
Plešina	Pustoš	0.19	0.0012%
Pojatište	Pustoš	9.27	0.0593%
Pojatište	Pustoš	1.95	0.0125%
Muhadžer Prelez	Pustoš	10.36	0.0663%
Sazlija	Pustoš	6.69	0.0428%
Softović	Pustoš	0.64	0.0041%
Softović	Pustoš	6.29	0.0403%
Tankosić	Pustoš	16.2	0.1037%
Tankosić	Pustoš	0.36	0.0023%
Tern	Pustoš	0.23	0.0015%

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

Mesto	Korišćenje	Površina (ha)	% u odnosu na šumske površine
Tern	Pustoš	18.31	0.1172%
Tern	Pustoš	2.42	0.0155%
Zaskoku	Pustoš	3.46	0.0221%
Pojatište	Pašnjak/livada	0.21	0.0013%
Pojatište	Pašnjak/livada	1.36	0.0087%
Pojatište	Pašnjak/livada	1.95	0.0125%
Softović	Pašnjak/livada	24.82	0.1588%
Babljak	Poljoprivredno zemljište	328.79	2.1041%
Babuš	Poljoprivredno zemljište	330.87	2.1174%
Balić	Poljoprivredno zemljište	72.98	0.4670%
Bibaj	Poljoprivredno zemljište	343.83	2.2003%
Crnilo	Poljoprivredno zemljište	296.45	1.8971%
Doganjevo	Poljoprivredno zemljište	110.85	0.7094%
Dremjak	Poljoprivredno zemljište	150.93	0.9659%
Uroševac	Poljoprivredno zemljište	333.19	2.1322%
Staro selo	Poljoprivredno zemljište	304.13	1.9462%
Gatnje	Poljoprivredno zemljište	499.12	3.1941%
Grlica	Poljoprivredno zemljište	138.95	0.8892%
Grebno	Poljoprivredno zemljište	770.62	4.9315%
Jezerci	Poljoprivredno zemljište	1.49	0.0095%
Kosina	Poljoprivredno	653.66	4.1830%

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

Mesto	Korišćenje	Površina (ha)	% u odnosu na šumske površine
	zemljište		
Košare	Poljoprivredno zemljište	401.79	2.5712%
Kamenoglava	Poljoprivredno zemljište	811.69	5.1943%
Laškobare	Poljoprivredno zemljište	404.65	2.5895%
Manastirc	Poljoprivredno zemljište	92.45	0.5916%
Miraš	Poljoprivredno zemljište	570.13	3.6485%
Mirosalje	Poljoprivredno zemljište	494.24	3.1628%
Muhovac	Poljoprivredno zemljište	211.46	1.3532%
Nekodim	Poljoprivredno zemljište	259.39	1.6599%
Donje Neredimlje	Poljoprivredno zemljište	335.02	2.1439%
Gornje Neredimlje	Poljoprivredno zemljište	284.83	1.8227%
Gornje Neredimlje	Poljoprivredno zemljište	2.46	0.0157%
Papaz	Poljoprivredno zemljište	243.3	1.5570%
Plešina	Poljoprivredno zemljište	303.06	1.9394%
Pojatište	Poljoprivredno zemljište	434.84	2.7827%
Jerli Prelez	Poljoprivredno zemljište	733.65	4.6949%
Muhadžer Prelez	Poljoprivredno zemljište	208.38	1.3335%
Rahovica	Poljoprivredno zemljište	815.24	5.2170%

Mesto	Korišćenje	Površina (ha)	% u odnosu na šumske površine
Rakaj	Poljoprivredno zemljište	254.32	1.6275%
Sazlija	Poljoprivredno zemljište	325.43	2.0826%
Slivovo	Poljoprivredno zemljište	295.89	1.8935%
Softović	Poljoprivredno zemljište	229.62	1.4694%
Sojevo	Poljoprivredno zemljište	458.66	2.9351%
Surčina	Poljoprivredno zemljište	196.82	1.2595%
Jerli Talinovac	Poljoprivredno zemljište	179.21	1.1468%
Muhadžer Talinovac	Poljoprivredno zemljište	343.03	2.1952%
Tankosić	Poljoprivredno zemljište	614.54	3.9327%
Tern	Poljoprivredno zemljište	381.07	2.4386%
Varoš	Poljoprivredno zemljište	572.29	3.6623%
Zaskoku	Poljoprivredno zemljište	272.84	1.7460%
Zlatar	Poljoprivredno zemljište	329.32	2.1074%

Tablica 132 Površina poljoprivrednog zemljišta prema vrsti

2.12.2. Šumsko zemljište

U oba sektora, javni i privatni, Opština Uroševac je prekrivena šumama u površini od 20.885 ha. Opština Uroševac u javnom sektoru ima 13.315 ha šuma i 7.570 ha u privatnom sektoru, ili izraženo u procentima 64% u javnom sektoru i privatni sektor 34%.

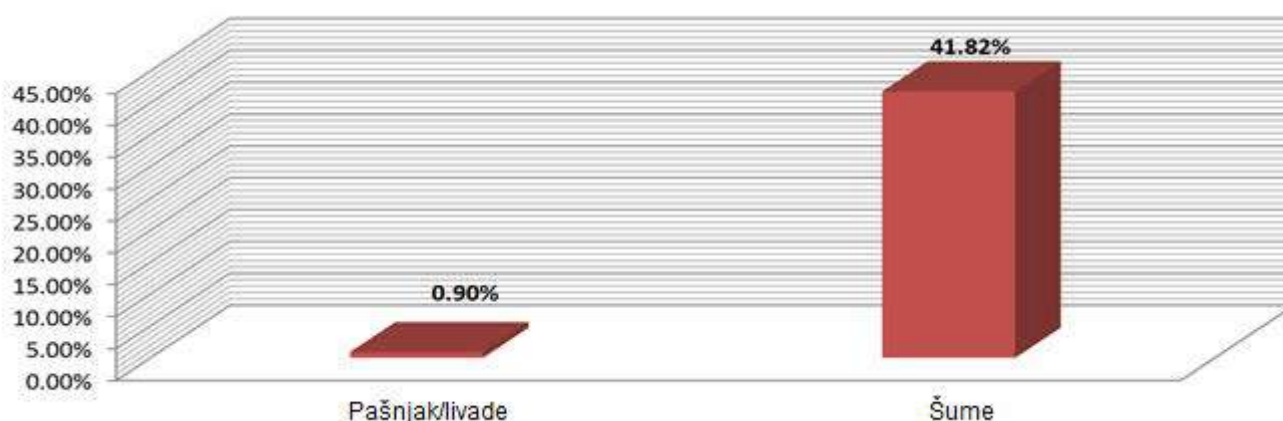
Površina šumskog zemljišta

Ukupna površina šumskog zemljišta u opštini Uroševac je 14652.84 hektara, koje uz odgovarajuće planiranje i upravljanje je veoma važan izvor za lokalni ekonomski razvoj i stvaranja novih radnih mesta . imajuću u vidu da osim terena i klime pogodne za razvoj šumarstva, opština ima i stolare koji su ranije bili zaposleni u kompaniji Tefik Canga, koja je sada već privatizovana.

Vrsta korišćenja	Pašnjak/livada	Šume
Površina (ha)	309.57	14343.27

Tablica 133 Površina prema korišćenju šumskog zemljišta

Prema oceni poljoprivrednog zemljišta, što pokazuje da je 44,89% teritorije poljoprivredno zemljište, 0.59% pustoš i 0.08% pašnjak/livada.

Grafikon 42 Procenat površine prema vrsti šumskog zemljišta u odnosu na teritoriju opštine

Naselja sa šumskim zemljištem navedena su na sledećoj tabeli:

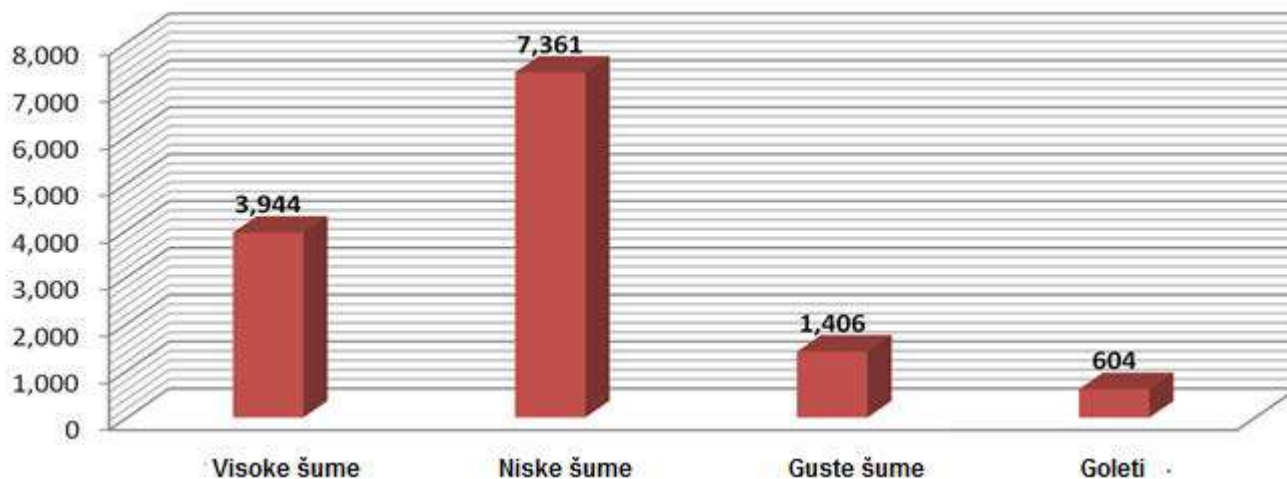
Mesto	Korišćenje	Površina (ha)	% u odnosu na površinu šuma
Burnik	Pašnjak/livada	208.11	1.42%
Jezerc	Pašnjak/livada	17.6	0.12%
Tankosić	Pašnjak/livada	83.65	0.57%
Balić	Šume	36.16	0.25%
Bibaj	Šume	45	0.31%
Burnik	Šume	321.81	2.20%
Crnilo	Šume	107.9	0.74%
Dremjak	Šume	435.11	2.97%
Uroševac	Šume	143.64	0.98%
Staro selo	Šume	62.04	0.42%
Gatnje	Šume	549.5	3.75%
Grlica	Šume	17.74	0.12%
Grebno	Šume	589.45	4.02%

Mesto	Korišćenje	Površina (ha)	% u odnosu na površinu šuma
Jezerc	Šume	5004.73	34.16%
Jezerc	Šume	7.86	0.05%
Kamenoglava	Šume	478.63	3.27%
Košare	Šume	145.47	0.99%
Kosina	Šume	9.77	0.07%
Laškobare	Šume	87.76	0.60%
Manastirc	Šume	168.13	1.15%
Miraš	Šume	418.9	2.86%
Mirosaljje	Šume	966.89	6.60%
Muhaxher	Šume	4.74	0.03%
Nekodim	Šume	5.36	0.04%
Gornje Neredimlje	Šume	712.59	4.86%
Donje Neredimlje	Šume	141.29	0.96%
Papaz	Šume	16.73	0.11%
Plešina	Šume	1621.18	11.06%
Pojatište	Šume	113.08	0.77%
Rahovica	Šume	674.01	4.60%
Rakaj	Šume	27.51	0.19%
Slivovo	Šume	187.05	1.28%
Softović	Šume	18.4	0.13%
Sojevo	Šume	191.56	1.31%
Tankosiće	Šume	196.44	1.34%
Tern	Šume	1.86	0.01%
Varoš	Šume	27	0.18%
Zaskok	Šume	324.89	2.22%
Zlatar	Šume	483.09	3.30%

Tablica 134 Površine šuma prema naseljima

Dok, što se tiče vrsta šuma grafikon ispod pokazuje trenutno stanje šumskog zemljišta, gde 3.944 ha su visoke šume, 7.361 ha su niske šume, 1.406 ha su degradirane šume, 604 ha su goleti.

Grafikon 44 Šumske površine prema njihovom trenutnom stanju

Iz ovog područja koje pokrivaju veštački podignute šume (kulture) ima oko 900. hektara vrsta belog bora, crnog bora, smreče, jele, lark, duglazion itd. Površine goleti ili pašnjaka ima 604. hektara.

2.12.3. Izgrađeno zemljište

Što se tiče korištenja izgrađenog zemljišta, dominira individualno stanovanje sa ukupno 2498.18 i obuhvata propratne zgrade, poljoprivredne, skladištenje ili garaže . U sledećoj tabeli su prikazane glavne oblasti i glavno korišćenje. Druga veća oblast je korišćenje zemljišta za vojsku, zbog američkog vojnog kampa *Bond Steel*.

Korišćenje	Površina (ha)	%	ha/1000 stanovnika
Poslovanje	42.79	0.1240%	0.42
Obrazovanje	52.94	0.1534%	0.52
Individualno stanovanje	2498.18	7.2411%	24.69
Kolektivno stanovanje	20.78	0.0602%	0.21
Verski	10.56	0.0306%	0.10
Zdravstveni	6.34	0.0184%	0.06
Javni trg	0.64	0.0019%	0.01
Otvorena pijaca	4.62	0.0134%	0.05
Zona električne energije	3.14	0.0091%	0.03
Vojni	307.94	0.8926%	3.04

Tablica 135 Površina, procenat u odnosu na ukupnu površinu i odnos za 1000 stanovnika

U nastavku su navedene površine po kvadratnom metru prema korišćenju zemljišta, i njihov odnos po glavi stanovnika.

Korišćenje	m ² /glavi stanovnika
Poslovanje	4.23
Obrazovanje	5.23

Individualno stanovanje	246.92
Kolektivno stanovanje	2.05
Verski	1.04
Zdravstveni	0.63
Javni trg	0.06
Otvorena pijaca	0.46
Zona električne energije	0.31
Vojni	30.44

Tablica 136 Korišćenje zemljišta, kvadratni metar po glavi stanovnika

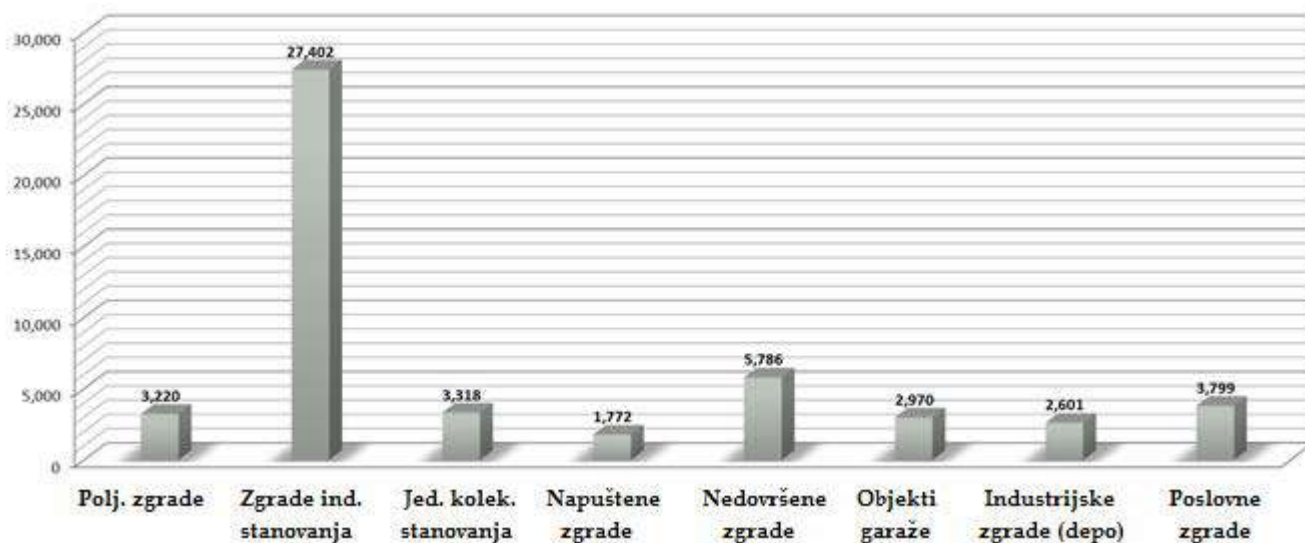
Podaci za postojeće objekte na osnovu podataka iz Odeljenja za porez na imovinu . Na osnovu stvarnih podataka Odeljenja poreza na imovinu ispostavilo se da je u opštini Uroševac ukupno 6.198.794 m² izgrađene površine. Na osnovu sadašnjeg zvaničnog broja stanovnika od 101,174 stanovnika, vidi se da Uroševac ima ukupno 61.27m² izgrađenih po glavi stanovnika.

Ruralna naselja	Pojoprivredne zgrade	Zgrade individualnog stanovanja	Jedinice kolektivnog stanovanja	Napuštene zgrade	Nedovršene zgrade	Garaže	Industrijske zgrade (deponije)	Poslovne jedinice
Ruralna naselja	3,112	14,634	0	1,043	3,381	1,190	1,235	1,024
Urbana naselja	108	12,768	3,318	729	24,005	1,780	1,366	2,775
Ukupno	3,220	27,402	3,318	1,772	27,386	2,970	2,601	3,799
	4.44%	37.81%	4.58%	2.45%	37.79%	4.10%	3.59%	5.24%

Tablica 137 Broj zgrada i jedinica privatnog stanovanja prema trenutnom korišćenju

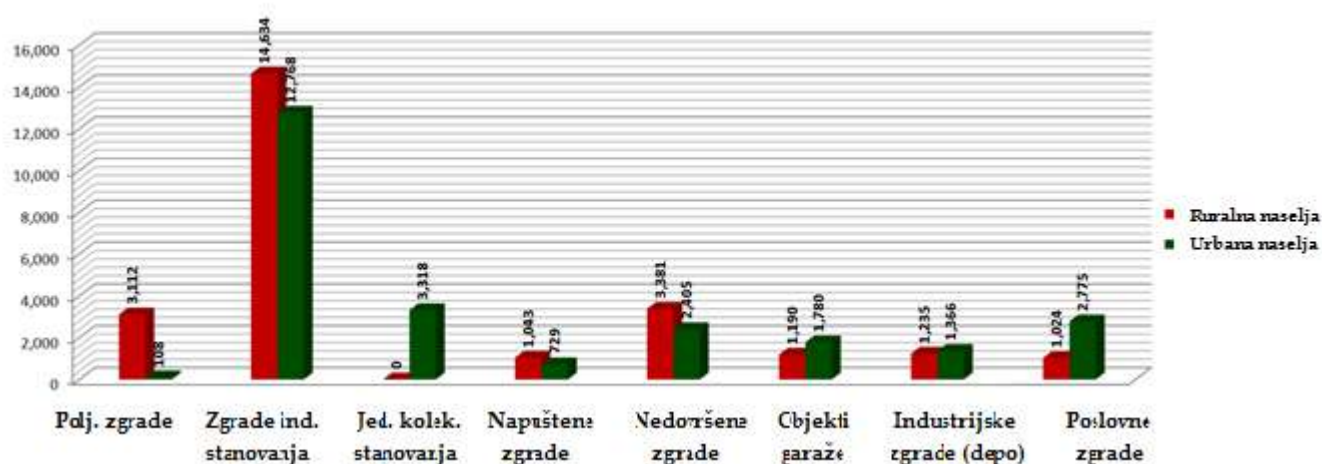
Na osnovu podataka iz Odeljenja poreza na imovinu, u opštini dominira broj zgrada za individualno stanovanje sa ukupno 30,720 stambenih jedinica, odnosno 42.39%, i broj nedovršenih objekata od 27,386 ili 37,79%. Broj nezavršenih objekata je veoma visok, što ukazuje na visok razvoj izgradnje unutar opštine.

Prema tabeli primećuje se mali broj kolektivnih stambenih jedinica, šta utiče na širenje urbane zone i neracionalnog korišćenja građevinskog zemljišta i javnih fondova opštine , prisutni su samo u urbanom području. Individualno stanovanje zahteva visoke iznose ulaganja za stvaranje i održavanje tehničke i javne infrastrukture. S druge strane, javni prevoz u pravcu individualnih stambenih područja je veoma skup i udaljenost od javnih institucija je veća.

Grafikon 43 Dijagram broja zgrada i jedinica privatnog stanovanja prema trenutnom korišćenju

Još jedan zabrinjavajući pokazatelj je veliki broj poljoprivrednih objekata u urbanom području, koje prema međunarodnim praksama nisu dozvoljene, zbog mirisa i nedostatka pašnjaka za stoku proizvođačima - hrane.

Grafikon 44 Dijagram izgrađenih površina prema korišćenju u ruralnoj i urbanoj zoni

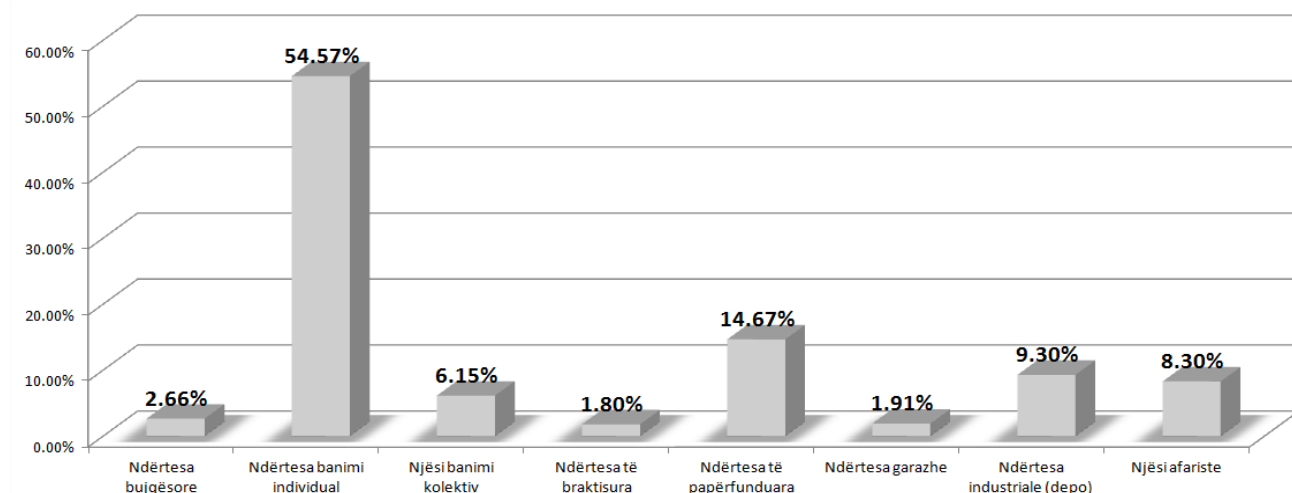
Dok u smislu izgrađenih površina, primećuje se dominacija individualnog stanovanja koji predstavlja 36.53% svih izgrađenih površina, šta za opštinu na trećem mestu po veličini broja stanovnika u Republici Kosovo, dokazuje neracionalno korišćenje zemljišta, gde odnos između individualnog stanovanja između ruralnih i urbanih naselja je skoro jednak.

	Poljoprivredne zgrade	Individualni stambeni objekti	Kolektivne stambene jedinice	Napuštene zgrade	Nedovršene zgrade	Objekti garaže	Industrijski objekti (skladišta)	Poslovne jedinice
Ruralna naselja	159,763	1,749,533		66,494	502,939	49,268	304,173	202,572
Urbana naselja	5,313	1,633,409	381,173	45,295	406,378	69,379	272,477	312,100
Ukupno	165,076	3,382,942	381,173	111,789	909,317	118,647	576,650	514,672
	2.66%	54.57%	6.15%	1.80%	14.67%	1.91%	9.30%	8.30%

Tablica 138 Izgrađene površine prema njihovom korišćenju

Što se tiče izveštaja o stambenim zonama u odnosu na one za zapošljavanje, opština ima veoma nisku stopu izgrađenih površina koje se koriste za zapošljavanje, kao što sledi:

- 1 m2 površine industrijske izgradnje (skladišta) za svakih 7m2 stambenog prostora;
- 1 m2 izgrađene oblasti za poslovanje za svakih 7m2 stambenog prostora; i
- 1 m2 izgrađene površine poljoprivrednih objekata za svakih 23m2 stambenog prostora, koji se nalazi pre svega u ruralnim područjima;

Grafikon 45 Procenat izgrađene površine prema njihovom korišćenju

2.12.4. Vodene površine

Opština Uroševac ima površinske i podzemne vode. U Uroševcu, površinske vode teku duž reke Neredimka, koja je važan ogranak reke Lepenac. Reka Neredimka se sastoji od dve reke, od Velike reke i Male reke, koje izvire na južnim obroncima planine Neredimlja, na nadmorskoj visini od 600m.

Dužina reke Nerodimke je 29. km, a površina sliva 209. km², dok je prosečna brzina 0.9m³/sec. Reka Neredimka je slabog protoka zbog razdvajanja - Bifurkacije, važan geografski fenomen, dobro poznat i u spoljnjem svetu. Bifurkacija se nalazi 1. km severozapadno od Uroševca, iznad i ispod mesta koje se zove Mlin Nike. Kao prirodni fenomen je poznat još od 1321. godine.

Druge površinske vode u opštini Uroševac su u upotrebi za navodnjavanje zemljišta, reka Plešine i Grebna, koje se spajaju sa rekam Nerodimka kod sela Grlica (rukavac reke Nerodimka koji se uliva u reku Lepenac).

Prema nekim merenjima koja su izvršena u maju 2007. godine od strane Instituta Londona, kapacitet sliva reke Nerodimke je 848 l / s. Međutim, ovaj kapacitet u korišćenju, u julu i avgustu pada na 30 l / sec.

2.12.5. Putevi

Što se tiče korišćenja zemljišta za javne puteve u opštini ima ukupno 915. hektara iskorišćenih za javne puteve. Dok u pogledu vrste puteva, 80. su putevi urbanih naselja, 146.80 ha ruralnih naselja i 688. su ostali putevi koji nisu putevi naselja.

Putevi urbanih naselja	Putevi ruralnih naselja	Drugi putevi
80 ha	146.80 ha	688.19 ha

Tablica 139 Površine puteva prema njihovoj vrsti

2.12.6. Železnica

Nizak procenat zemljišta se koristi za železničke pruge koja prolazi kroz opštinu. Ukupno ima 44. hektara, na kojima se nalazi železnička mreža, koja prolazi kroz sledeće naselja:

Katastarska zona	Površina (ha)	Procenat površine
Varoš	4.00	9.09%
Nekodim	4.00	9.09%
Grlica	6.00	13.64%
Uroševac	8.00	18.18%
Babljak	6.00	13.64%
Babuš	2.00	4.55%
Kosina	7.00	15.91%
Laškobare	5.00	11.36%
Jerli Prelez	2.00	4.55%

Tablica 140 Površina i procenat na teritoriji katastarskih zona na kojima se prostire železnička mreža

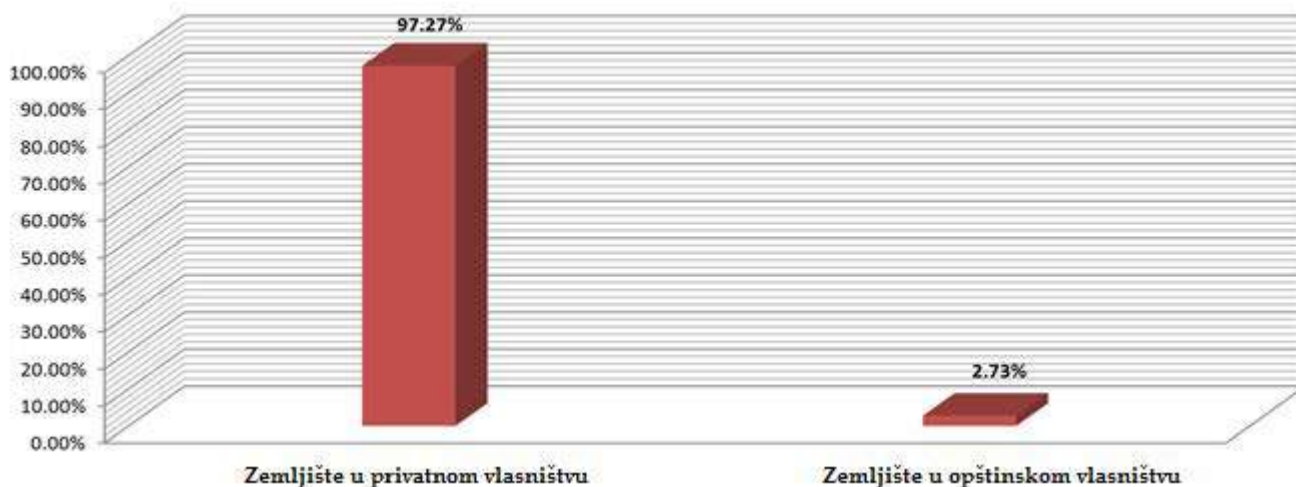
2.12.7. Vlasništvo nad zemljištem

Na osnovu podataka iz Uprave za katastar, opština ima ukupno 9,353,323.00 m² ili 935,33 ha opštinskog zemljišta.

Vlasništvo	Zemljište u privatnom vlasništvu	Zemljište u opštinskom vlasništvu
Površina (ha)	33,358.94	935.33

Tablica 141 Odnos javnog i privatnog vlasništva nad zemljištem

Što se tiče procenta opštinskog zemljišta u odnosu na teritoriju opštine, proizlazi da opština ima samo 2,73%, što predstavlja poteškoće u smislu stvaranja javnih prostora u opštini.

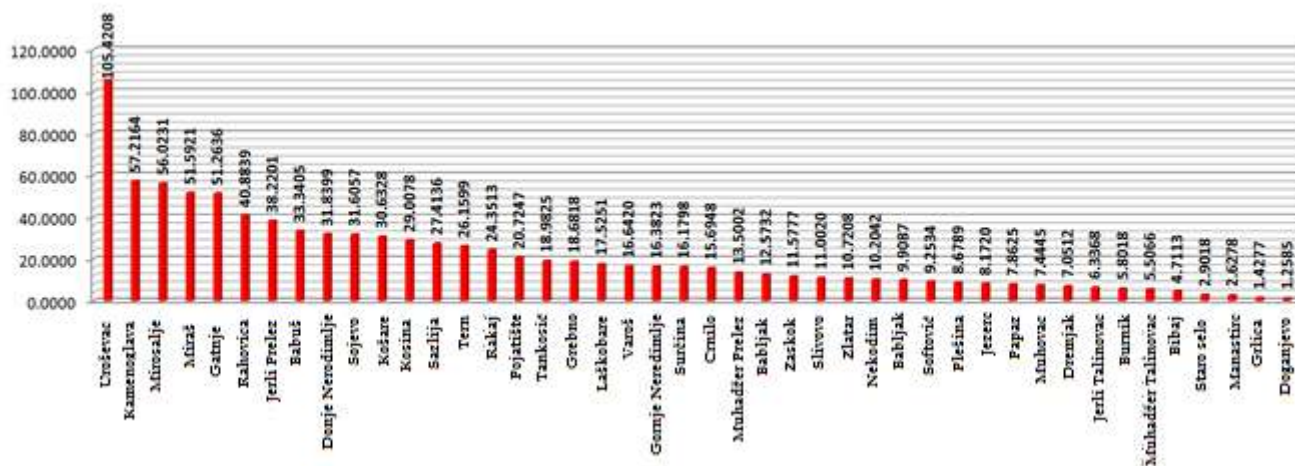
Grafikon 46 Procenat zemljišta u privatnom vlasništvu u odnosu na opštinsko vlasništvo

Dok u smislu poređenja zemljišta u opštinskom vlasništvu u katastarskim zonama Uroševca vodi sa 105,42 ha, dok Kamenoglava je na drugom mestu sa 57,22 ha i treća je katastarska zona Miroslavlje sa ukupno 56,02 hektara. Najmanje zemljišta u opštinskoj svojini ima Doganjevo 1.25 ha, Grlica sa 1,43 ha i Manastirc sa 2,63 ha.

	Katastarska zona	Površina (ha)	Procenat
1	Uroševac	105.4208	11.28%
2	Kamenoglava	57.2164	6.12%
3	Mirosalje	56.0231	6.00%
4	Miraš	51.5921	5.52%
5	Gatnje	51.2636	5.49%
6	Rahovica	40.8839	4.38%
7	Jerli Prelez	38.2201	4.09%
8	Babuš	33.3405	3.57%
9	Donje Neredimlje	31.8399	3.41%
10	Sojevo	31.6057	3.38%
11	Košare	30.6328	3.28%
12	Kosina	29.0078	3.10%
13	Sazlija	27.4136	2.93%
14	Tern	26.1599	2.80%
15	Rakaj	24.3513	2.61%
16	Pojatište	20.7247	2.22%
17	Tankosić	18.9825	2.03%

	Katastarska zona	Površina (ha)	Procenat
18	Grebno	18.6818	2.00%
19	Laškobare	17.5251	1.88%
20	Varoš	16.6420	1.78%
21	Gornje Neredimlje	16.3823	1.75%
22	Surčina	16.1798	1.73%
23	Crnilo	15.6948	1.68%
24	Muhadžer Prelez	13.5002	1.44%
25	Balić	12.5732	1.35%
26	Zaskok	11.5777	1.24%
27	Slivovo	11.0020	1.18%
28	Zlatar	10.7208	1.15%
29	Nekodim	10.2042	1.09%
30	Babljak	9.9087	1.06%
31	Softović	9.2534	0.99%
32	Plešina	8.6789	0.93%
33	Jezerc	8.1720	0.87%
34	Papaz	7.8625	0.84%
35	Muhovac	7.4445	0.80%
36	Dremjak	7.0512	0.75%
37	Jerli Talinovac	6.3368	0.68%
38	Burnik	5.8018	0.62%
39	Muhadžer Talinovac	5.5066	0.59%
40	Bibaj	4.7113	0.50%
41	Staro selo	2.9018	0.31%
42	Manastirc	2.6278	0.28%
43	Grlica	1.4277	0.15%
44	Doganjevo	1.2585	0.13%

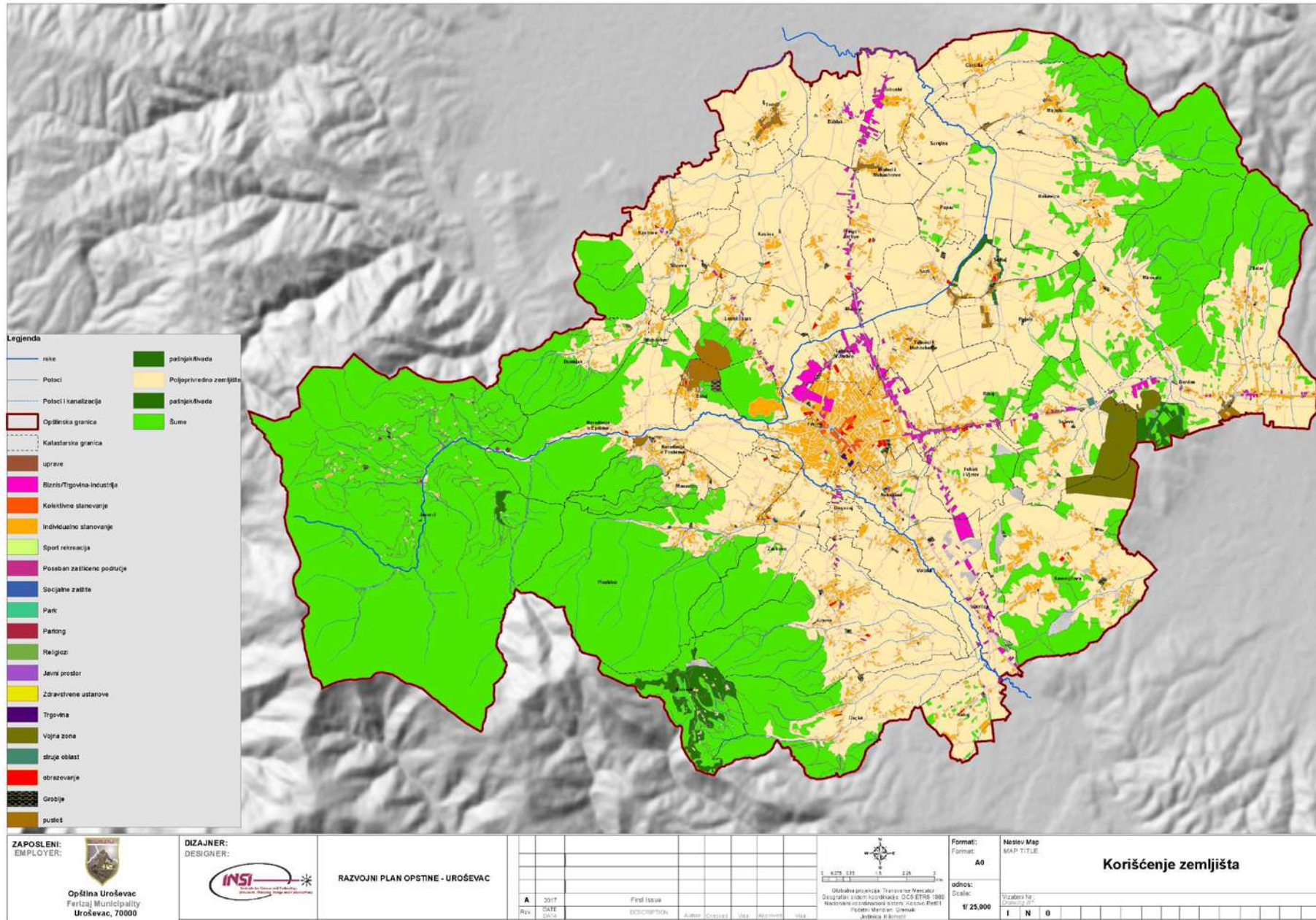
Tablica 142 Redosled katastarskih zona prema površini u javnom vlasništvu

Grafikon 47 Dijagram prema površini zemljišta u opštinskom vlasništvu

Što se tiče šumskog zemljišta u oba sektora, javni i privatni, Opština Uroševac je pokrivena šumama sa površinom od 20 885 ha. U javnom sektoru opština Uroševac poseduje 13 315 ha šuma u privatnom sektoru 7570 ha, ili izraženo u procentima u javnom sektoru 64% i u privatnom sektoru 34%.

Mapa 45 Mapa korišćenja zemljišta

2.12.8. Ljudski i finansijski kapaciteti opštine

2.12.8.1. Ljudski kapaciteti

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine, u opštini Uroševac je identifikovano ukupno 77.044 stanovnika koji su se kvalifikovali za istraživanje stanovnika prema nivou obrazovanja.

Bez nekog završenog nivoa	Osnovna škola	Niža srednja škola	Viša srednja škola	Viša škola	Fakultet, Bačelor	Post studije	Doktoratura
4,633	7,405	28,226	30,997	1,781	3,622	328	52

Tablica 143 Broj stanovnika iznad 15-godina prema najvišem završenom obrazovnom nivou

Što se tiče nivoa obrazovanja dominira broj stanovnika koji su završili srednju višu školu, odnosno 30.997 stanovnika, dok najmanje ima stanovnika koji su završili doktorat, odnosno 52. ljudi.

2.12.8.2. Opštinski finansijski kapacitet

Što se tiče finansijskih kapaciteta opštine, tokom poslednjih 5. godina primećuje se progresivno povećanje.

	Godina	Usvojeni budžet	Preneseni budžet	Ukupno	Potrošnja budžeta
Kapitalne investicije	2014	9,008,336.00	464,832.89	9,473,168.89	8,283,696.75
Kapitalne investicije	2015	9,040,883.00	884,160.33	9,925,043.33	8,283,824.83
Kapitalne investicije	2016	7,356,851.00	1,017,249.32	8,374,100.32	
Ukupno		25,406,070.00	2,366,242.54	27,772,312.54	

Tablica 144 Budžet za kapitalne investicije zadnjih tri godina

	Godina	Vladin grant	Sopstveni prihodi	Preneseni sopstveni prihodi	Ukupno
Kapitalne investicije	2014	6,599,584.00	2,408,752.00	464,832.89	9,473,168.89
Kapitalne investicije	2015	6,456,819.00	2,584,064.00	884,160.33	9,925,043.33
Kapitalne investicije	2016	4,384,602.00	2,972,249.00	1,017,249.32	8,374,100.32
Ukupno		17,441,005.00	7,965,065.00	2,366,242.54	27,772,312.54

Tablica 145 Budžet prema kapitalnim investicijama za tri zadnje godine

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

Ekonomska kategorija:	Planirani budžet - godina:				Trend povećanja/smanjenja- godina:			
	2011	2012	2013	2014	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2011- 2014
Plate i isplate:	10,082,084.00	10,872,420.00	11,084,100.00	11,273,100.00	(790,336.00)	(211,680.00)	(189,000.00)	(1,191,016.00)
Robe i usluge:	1,410,170.00	1,759,332.00	1,724,658.00	1,863,960.00	(349,162.00)	34,674.00	(139,302.00)	(453,790.00)
Komunalije:	510,844.00	294,980.00	373,550.00	400,900.00	215,864.00	(78,570.00)	(27,350.00)	109,944.00
Subvencije i transferi:	587,365.00	560,000.00	635,000.00	710,000.00	27,365.00	(75,000.00)	(75,000.00)	(122,635.00)
Kapitalni rashodi:	6,301,214.00	6,084,140.00	6,932,954.00	9,008,336.00	217,074.00	(848,814.00)	(2,075,382.00)	(2,707,122.00)
Ukupno:	18,891,672.00	19,525,872.00	20,750,262.00	23,256,296.00	(634,200.00)	(1,224,390.00)	(2,506,034.00)	(4,364,624.00)

Tablica 146 Pregled i trend planiranja budžeta prema ekonomskim kategorijama, 2011- 2014

Ekonomska kategorija:	Planirani budžet - godina:				Trend povećanja/smanjenja - godina:			
	2011	2012	2013	2014	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2011- 2014
Plate i isplate:	10,346,561.74	11,036,121.35	11,092,131.69	13,107,042.36	(689,559.61)	(56,010.34)	(2,014,910.67)	(2,760,480.62)
Robe i usluge:	1,429,691.62	2,083,298.67	2,032,092.17	1,919,774.27	(653,607.05)	51,206.50	112,317.90	(490,082.65)
Komunalije:	507,534.65	327,375.00	372,207.49	400,854.36	180,159.65	(44,832.49)	(28,646.87)	106,680.29
Subvencije i transferi:	578,817.07	573,404.17	628,286.16	726,995.36	5,412.90	(54,881.99)	(98,709.20)	(148,178.29)
Kapitalni rashodi:	6,985,810.66	6,687,945.12	6,964,560.99	8,283,696.75	297,865.54	(276,615.87)	(1,319,135.76)	(1,297,886.09)
Ukupno:	19,848,415.74	20,708,144.31	21,089,278.50	24,438,361.10	(859,728.57)	(381,134.19)	(3,349,082.60)	(4,589,945.36)

Tablica 147 Pregled i trend potrošnje planiranja budžeta prema ekonomskim kategorijama, 2011- 2014

3. Procena stanja

3.1. Geografska i ekološka zapažanja

3.2. Demografski trendovi i prognoze

3.2.1. Demografska prognoza prema prirodnom nacionalnom porastu

1. U cilju uspostavljanja realne projekcije za trenutnim brojem stanovnika, analize treba da se zasnivaju na zvaničnim prognozama Statističkog godišnjaka Republike Kosova u 2016. godini, izrađen od Zavoda za statistiku Kosova, koji predviđa tačan broj stanovnika, na osnovu formule $P1 = P0 + (L - V) + (I - E)$, gde,
2. P1 –procena stanovništva na kraju godine,
3. P0 –prosečan broj stanovništva na sredini godine,
4. L –broj živih porođaja tokom kalendarske godine,
5. V –broj smrtnih slučajeva tokom kalendarske godine,
6. I –broj imigracije tokom kalendarske godine,
7. E –broj emigracije tokom kalendarske godine.
8. Prema prognozi Statističkog godišnjaka Republike Kosovo u 2016. godine, u periodu 2011-2016, Opština Uroševac je imala jedno smanjenje za 6,85% u broju ljudi, koji što se tiče povećanja broja stanovnika u odnosu na druge opštine, svrstava opštinu Uroševac na 33. mestu.

	Opština	31.03.2011	2011	2012	2013	2014	2015	%
1	Gračanica	10.675	10.871	11.197	11.359	11,720	11.9	11.48%
2	Kosovo Polje	34.827	35.733	36.897	37.843	37,735	37.048	6.38%
3	Klokot	2.556	2.585	2.623	2.651	2,709	2.719	6.38%
4	Mamuša	5.507	5.584	5.695	5.688	5,791	5.839	6.03%
5	Prizren	177.781	179.869	181.756	182.449	184,586	186.986	5.18%
6	Mališevo	54.613	55.47	56.189	56.482	56,889	57.3	4.92%
7	Junik	6.084	6.151	6.212	6.226	6,319	6.382	4.90%
8	Orahovac	56.208	56.932	57.451	57.645	58,214	58.908	4.80%
9	Đeneral Janković	9.403	9.514	9.567	9.613	9,759	9.83	4.54%
10	Novo Brdo	6.729	6.796	6.891	6.923	6,953	6.963	3.48%
33	Uroševac	108.610	109.899	111.141	111.842	107,985	101.174	-6.85%

Tablica 148 Broj stanovnika zadnjih pet godina

Scenario prema Statističkom godišnjaku Republike Kosovo u 2016.godini, od 2011-2015. godine, broj stanovnika je smanjen za -6.73%, odnosno 6,811 stanovnika manje, što predstavlja veliku brigu za opštinu , jer se broj stanovnika smanjuje. Ovaj scenario predstavlja minimalnu projekciju povećanja stanovništva, prema kojem se vidi da se do 2024. godine očekuje da borave samo 81,907 stanovnika.

Godina	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stanovnici	98,827	96,534	94,294	92,107	89,970	87,883	85,844	83,852	81,907
-2.32% godisnje	-2,293	-2,240	-2,188	-2,137	-2,087	-2,039	-1,992	-1,945	-1,900

Tablica 149 Scenario minimalne projekcije o porastu stanovništva tokom 8. narednih godina

Drugi scenarijo o porastu broja stanovnika, na osnovu godišnjeg prirodnog priraštaja od + 0,89% i poslednje zvanične registracije popisa. Na osnovu ovog scenarija, čini se da će u 2024. u opštini da živi ukupno 125.245 stanovnika.

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Projektovani broj stanovnika	117,713	118,761	119,818	120,884	121,960	123,045	124,140	125,245

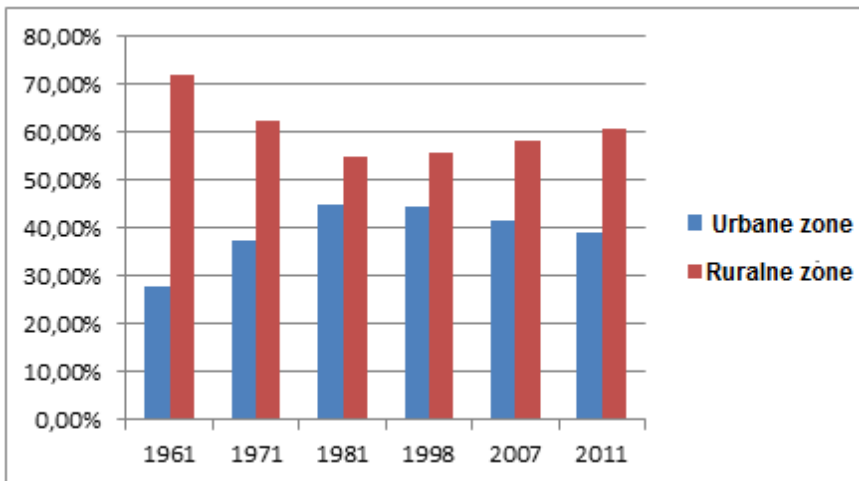
Tablica 150 Scenarijo maksimalne projekcije za godišnji priraštaj stanovništva tokom 8. narednih godina

Prema desetogodišnjim podacima rezultira da je prosečan porast stanovništva u opštini Uroševac + 1,4%. Iako, zbog teških ekonomskih uslova, povećanje stanovništva je u opadanju. Godišnji faktor povećanja broja stanovnika za + 1,3% je realna prognoza za opštinu Uroševac.

Ovaj Opštinski Razvojni Plan se zasniva na maksimalnim sprovedljivim projekcijama, tako da se strategija razvoja zasnivana na 130.000 stanovnika, koliko se se predviđa da će u 2024. godini živeti u opštini Uroševac.

3.2.2. Demografska prognoza za urbano i ruralno područje

Na osnovu 50. godišnje analize stanovnika ruralnih područja u odnosu na urbanim područjima, rezultira da period od 1961. do 1981. godine beleži istaknuto povećanje + 9% stanovnika u urbanim sredinama. Međutim, posle rata je zabeležen pad od -2,5% registrovanih stanovnika u urbanim sredinama, što pokazuje da je trend koncentracije stanovnika za osam narednih godina ka ruralnim područjima.

Grafikon 48 Procenat stanovništva u ruralnim i urbanim zonama tokom poslednjig 50. godine

Dakle, na osnovu prethodnih projekcija o rastu stanovništva predstojeći trend je:

- +1.45% povećanje u broju stanovnika u ruralnim zonama; i
- +1.12% povećanje u broju stanovnika u urbanim zonama.

Godina	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stanovnika	70,037	70,878	71,728	72,589	73,460	74,341	75,233	76,136	77,050
Godišnji porast	830	840	851	861	871	882	892	903	914

Tablica 151 Projekcije stanovnika za ruralne zone bazirano na povećanje +1.45%

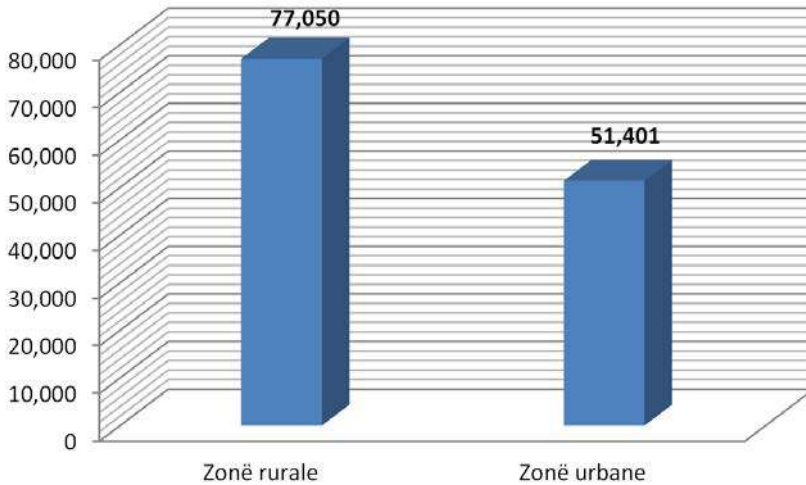
Međutim, Opštinski razvojni plan treba da se zasniva na projekcijama za 2025. godinu tako da Strategija ruralnog razvoja treba da bude pripremljena za 77.050 stanovnika, koliko je predviđeno da će da žive u ovoj oblasti.

Godina	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Stanovnika	45,809	46,474	47,148	47,831	48,525	49,228	49,942	50,666	51,401

Godišnji porast	655	664	674	684	694	704	714	724	735
-----------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Tablica 152 Projekcijestanovnika za urbane zone na osnovu koeficijenta +1.12%

Međutim, Opštinski razvojni plan treba da se zasniva na projekcijama za 2025. godinu, tako da Strategija urbanog razvoja treba da bude pripremljena za 51.000 stanovnika, koji se predviđa da će živeti u ovoj oblasti.

Grafikon 49 Predviđeni odnos porasta broja stanovnika između ruralne i urbane zone

U nastavku je predstavljena projekcija za svako ruralno naselje posebno:

Naselje	2011	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	+/-%
Jerli Talinovac	3,428	4,517	4,834	5,173	5,536	5,925	6,340	6,785	7,262	7,771	72.04%
Gornje Nerodimlje	3,718	4,579	4,820	5,074	5,342	5,624	5,921	6,233	6,562	6,908	50.86%
Tankosić	2,096	2,439	2,532	2,629	2,729	2,833	2,942	3,054	3,171	3,292	34.99%
Doganjevo	1,100	1,192	1,216	1,241	1,266	1,292	1,318	1,344	1,372	1,399	17.37%
Bibaj	1,180	1,278	1,303	1,329	1,356	1,383	1,411	1,439	1,468	1,497	17.17%
Pojatište	1,047	1,106	1,121	1,137	1,152	1,168	1,184	1,200	1,217	1,233	11.53%
Rakaj	976	1,027	1,039	1,053	1,066	1,079	1,093	1,107	1,121	1,135	10.58%
Laškobare	2,075	2,182	2,210	2,238	2,266	2,295	2,324	2,353	2,383	2,413	10.57%
Staro selo	992	1,037	1,049	1,060	1,072	1,084	1,096	1,108	1,121	1,133	9.26%
Plešina	4,506	4,707	4,759	4,811	4,864	4,917	4,971	5,025	5,080	5,136	9.10%
Kamenoglava	4,404	4,598	4,648	4,698	4,749	4,801	4,853	4,905	4,958	5,012	8.99%
Kosina	1,082	1,127	1,139	1,151	1,162	1,174	1,186	1,199	1,211	1,223	8.52%
Talinoc i Muhaxh.	1,961	2,043	2,064	2,085	2,106	2,127	2,149	2,171	2,193	2,216	8.48%
Gatnje	2,368	2,438	2,456	2,474	2,492	2,510	2,528	2,546	2,565	2,584	5.98%
Košare	2,077	2,135	2,150	2,165	2,180	2,195	2,210	2,225	2,240	2,256	5.66%
Muhovac	686	705	709	714	719	724	729	734	738	743	5.50%
Prelez i Muhaxh.	982	1,007	1,013	1,020	1,026	1,033	1,039	1,046	1,052	1,059	5.16%
Manastirc	1,346	1,377	1,385	1,393	1,401	1,409	1,417	1,426	1,434	1,442	4.70%
Softović	496	507	510	512	515	518	521	524	527	529	4.44%
Sojevo	1,530	1,561	1,569	1,577	1,585	1,593	1,601	1,609	1,617	1,625	4.09%
Slivovo	1,490	1,506	1,510	1,515	1,519	1,523	1,527	1,531	1,535	1,540	2.20%
Jerli Prelez	1,510	1,525	1,529	1,533	1,537	1,541	1,545	1,549	1,553	1,557	2.06%
Miraš	1,883	1,900	1,904	1,909	1,913	1,917	1,922	1,926	1,930	1,935	1.82%

Naselje	2011	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	+/-%
Tern	1,138	1,146	1,148	1,150	1,152	1,154	1,156	1,157	1,159	1,161	1.37%
Varoš	2,483	2,497	2,500	2,504	2,507	2,511	2,514	2,518	2,521	2,525	1.12%
Rahovica	1,257	1,248	1,246	1,244	1,242	1,240	1,238	1,236	1,233	1,231	-1.37%
Crnilo	957	947	944	941	939	936	934	931	929	926	-2.17%
Grlica	323	319	318	317	316	315	314	313	312	311	-2.49%
Zlatar	1,203	1,186	1,182	1,178	1,174	1,170	1,166	1,162	1,158	1,154	-2.75%
Mirosalje	1,427	1,402	1,396	1,389	1,383	1,377	1,371	1,365	1,359	1,353	-3.50%
Papaz	516	503	499	496	493	489	486	483	480	477	-5.16%
Sazlija	782	760	755	750	745	739	734	729	724	719	-5.47%
Nekodim	1,337	1,293	1,282	1,271	1,260	1,249	1,239	1,228	1,218	1,208	-6.56%
Babuš	235	226	224	222	220	218	215	213	211	209	-7.43%
Grebno	4,421	4,233	4,187	4,141	4,096	4,052	4,008	3,964	3,921	3,879	-8.36%
Donje Nerodimlje	1,648	1,567	1,548	1,528	1,509	1,490	1,472	1,453	1,435	1,417	-9.58%
Balić	992	926	910	895	880	865	850	835	821	807	-12.87%
Dremjak	1,235	1,146	1,124	1,103	1,083	1,063	1,043	1,023	1,004	986	-13.99%
Babljak	258	231	225	218	212	207	201	195	190	185	-20.02%
Zaskok	643	572	555	539	523	508	493	479	465	452	-21.02%
Surčina	222	189	182	174	167	161	154	148	142	137	-27.73%
Jezerc	454	347	324	303	283	264	247	230	215	201	-42.08%
Burnik	46	29	25	22	20	18	16	14	12	11	-62.38%

Tablica 153 Redosled ruralnih naselja prema predviđenom porastu broja stanovnika

Prema prognozama primećuje se povećanje broja stanovnika u ruralnim naseljima koja se nalaze u blizini urbanih sredina, i ruralnim sredinama, kao Jerli Talinovac, Doganjevo koji su kroz prethodni Opštinski razvojni plan, sada već deo gradskog područja. Na osnovu demografskih procena stanovništva za svako naselje, postoji rizik da Babljak, Zaskok, Surčina, Jezerci i Burnik u budućnosti ostanu potpuno napušteni i bez stanovnika.

Međutim, takav porast broja stanovnika u ruralnim područjima predstavlja pretnju otuđenja poljoprivrednog zemljišta, za racionalno korišćenje zemljišta i korišćenje javnih fondova, jer ruralna naselja su karakteristična za malu gustoću i horizontalnu raspodelu.

3.3. Ekonomski razvoj

Prednosti	Slabosti
50% obradivih površina je 1-4 klase podobnosti	Nema sistema za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta
20% teritorije je šumsko područje	Nekvalifikovana radna snaga
Povoljan geografski položaj	Visoka cena električne energije i drugih usluga priključenja
Prisustvo međunarodnih institucija	Prisustvo sive ekonomije
Mlada starosna dob stanovništva	Nepovoljna poslovna struktura
Dobra reputacijau investicijama	Nedostatak strategije poljoprivrednog razvoja
Kontinuitet tradicije u preradi drveta i metala	Nedostatak eksploatacije podzemnih resursa
Pozitivan saldo izvoza cevi u Albaniju	Nedostatak indikatora za merenje
Početak studije izvodljivosti za turizam	Nivo zaposlenosti u međunarodnim organizacijama
Broj ulaganja u postojeće ekonomske zone	
Studija privrednih zona	
Iskustvo i industrijska tradicija (drvena industrija, metalna industrija, prehrambena industrija, itd)	
Mogućnosti	Pretnje
Privlačenje stranih investicija	Visoka stopa nezaposlenosti
Profesionalna radna snaga trening	Neracionalno korišćenje prostora
Poboljšanje poslovne zone	Izgradnja na poljoprivrednom zemljištu
Podrška i širenje intenzivnih useva	Nemogućnosti za proširenje postojećih puteva
Razvoj investicija kroz PPP	Ne adekvatne subvencionisanje preduzeća
Promovisanje konsolidacije poljoprivrednog zemljišta	Neadekvatan pristup investicionim fondovima (visoke kamatne stope)
Proizvodnjapodrška poljoprivredna obrada	Struktura privrede, nadvladane brojnim komercijalnim aktivnostima
Koncesija komunalnih zemljišta	Prisustvo sive ekonomije
Priključak na mrežu za navodnjavanje Lepenac	Struktura privatnog biznisa orijentisana neproizvodnjom
Unapređenje poljoprivredne Proizvodnje	Orijentacija kapitala iz inostranstva
Poboljšanje poslovnih inkubatora, poslovnih parkova i industrijskih zona	Nedostatak stranih direktnih investicija (SDI)
Povratak finansijskih sredstava iz inostranstva i oslobađanje blokiranih sredstava	Nezadovoljavajući nivo razvoja seoskog turizma
Uključivanje dijaspore u identifikaciji globalnih tržišta za proizvode Uroševca i Kosova i njihova promocija	Veći deo dole navedenog teksta treba analizirati u pogledu pitanja i izazova.
	Poseban problem u opštini je integrisani pristup za lokalni ekonomski razvoj i probleme koji se odnose na:

Tablica 154 SWOT analiza ekonomskog razvoja

3.3.1. Rezime lokalne ekonomije

3.3.1.1. Domaćinstva, zaposlenost i nezaposlenost

U opštini ima ukupno 18.359 domaćinstava, sa prosekom od 5,9 članova po domaćinstvu i prosek od 13m² stambenog prostora po glavi stanovnika. Što se tiče poređenja veličine porodičnog jezgra, uroševčani imaju mali broj članova po domaćinstvu, što dokazuje da ima mali broj porodica koje žive u tradicionalnoj zajednici. Mali broj članova porodice, predstavlja pozitivan pokazatelj za razvoj stambenih zgrada u budućnosti, dok prosečna površina od 13m² je mala u poređenju sa prosečnim prostorom od 22m² po glavi stanovnika zemalja Evropske unije.

Sa 70,487 stanovnika starosti 15-64, radna snaga u opštini Uroševac nalazi se na trećem mestu posle Prištine i Prizrena u poređenju sa drugim opštinama, što predstavlja privlačan indikator za investitore zainteresovane za razvoj velikih preduzeća u našoj opštini. Međutim, u smislu procenta zaposlenog stanovništva sa samo 25,94% zaposlenih, opština Uroševac je osma po redu. U poređenju sa opštinama sa preko 100,000 stanovnika, Uroševac je treći po redu nakon Prištine i Gnjilana, što ukazuje na dobar lokalni ekonomski razvoj. Samo 0,50% stanovništva obezbeđuju prihode od zakupa, šta dokazuje da sektor nekretnina nije baš tako razvijen, i koji negativno utiče na ekonomsku dobrobit stanovnika. Opština Uroševac ima samo 5.55% stanovnika koji primaju penzije, i samo 3.42% ljudi koji primaju socijalnu pomoć, što ukazuje na dobru ekonomsku situaciju stanovnika.

Još jedan važan ekonomski faktor je da u poređenju sa drugim opštinama, sa ukupno 18.359 privatne imovine, Opština Uroševca je na trećem mestu posle Prištine i Prizrena. Veliki broj imovina pokazuje da značajan broj domaćinstava u Uroševcu poseduju privatnu imovinu. Međutim, u odnosu na procenat broja stanovnika koji su migrirali u inostranstvu sa drugim opštinama, Uroševac je rangiran 24. sa samo 6,5% uroševčana koji žive izvan Republike Kosovo. S obzirom na nizak procenat domaćinstava koji primaju doznake iz dijaspor, opština treba da se fokusira više na stvaranju novih radnih mesta.

3.3.1.2. Ekonomski sektori, njihova struktura i poljoprivredna ekonomija

Što se tiče ekonomskih sektora, sektor trgovine na veliko i malo, opravka motornih vozila i motocikala vodi sa ukupno 4046. preduzeća registrovanih u našoj opštini, što dokazuje da je Uroševac glavni centar Kosova za trgovinu vozila, od kojih se većina nalazi u blizini autoputa. Drugi razvijeni sektor privrede u opštini je transport i skladištenje, ukupan broj je 1502. registrovanih preduzeća, što predstavlja dobar indikator za razvoj opštine kao terminala Kosova za robe, dok je na trećem mestu sektor smeštaja i prehrambene usluge sa ukupno 1267. registrovanih preduzeća. Četvrto mesto sa ukupno 1182. registrovanih preduzeća zauzima proizvodni sektor, što predstavlja veoma dobru priliku za razvoj ovog sektora u budućnosti, jer investitori su zainteresovani za otvaranje novih fabrika u blizini mesta koja imaju tradiciju i radnike sposobne za industrijsku prerađivačku delatnost.

Na žalost, uprkos velike površine plodnog zemljišta, gde 57% teritorije je od I - IV klase pogodnosti zemljišta, poljoprivredni sektor nije nerazvijen u poređenju sa tim proizvodnim potencijalom. Samo 274. preduzeća je registrovano u sektoru poljoprivrede, šumarstva i ribolova. Iako se primećuje jedan niži rast u proizvodnji žitarica i izuzetno niske proizvodnje pasulja, druge poljoprivredne jednogodišnje kulture ne gaje se u dovoljnoj meri, u poređenju sa kapacitetom koji imaju. S obzirom da je Uroševac poznat po kvalitetu semena suncokreta, kestena i pasulja Neredimlja, njihova proizvodnja ostaje niska. Što se tiče proizvodnje voća, proizvodnja jabuke, kruške, šljive, maline i jagode je u povećanju, što predstavlja pozitivan trend poljoprivredne proizvodnje u opštini.

Tokom protekle četiri godine, PROIZVODNJA Mleka je jedan od sektora poljoprivrede koji beleži povećanje više od 35%. Što se tiče razvoja stočarstva tokom protekle četiri godine, broj goveda je povećan za 10%, ovaca do 25% i

koza na 400%, obeležavajući veliki porast. Opština je bogata šumama, ali nedostaje strategija za njihovo uključivanje u okviru njihovog održivog ekonomskog razvoja što će otvoriti nova radna mesta u opštini.

3.3.1.3. Korišćenje prirodnih resursa

Opština je bogata podzemnim resursima koji nisu u službi ekonomskog razvoja. Opština je bogata kvarcom i kvarcitom, glinom, šljunkom i peskom, krečnjačkim stenama, mermernim stenama, stene kaolina i glineni kaolin, kao i lignitom, koji nisu u njihovom optimalnom korišćenju. Tokom 16. godina u opštini u okviru sektora rudarstva delovala su samo 24. preduzeća kamene ili rudarske industrije, što ukazuje na nizak nivo eksploatacije mineralnih sirovina na teritoriji opštine, koji bi stvorili nova radna mesta.

3.3.2. Povezivanje aktivnosti sa opštinama i susednim državama

Uzimajući u obzir njenu centralnu poziciju između Prištine i Skoplja, magistralni put i novi autoput koji je u završnoj fazi, kao i železničke veze za povezivanje Uroševca sa drugim zemljama, to predstavlja veliku prednost u odnosu na opštine i susedne zemlje i predstavlja priliku za održivi razvoj trgovine i skladištenja robe iz uvoza na Kosovo. U opštini deluju važni privredni subjekti koji snabdevaju opštine i susedne zemlje sa cevima, asfaltom, građevinskim materijalom i uvoznim gorivom. Razvoj opštine kao terminal Kosova je veoma koristan za Kosovo, jer će značajno smanjiti transport teških vozila na javnim putevima i otvoriti nova radna mesta za stanovnike Uroševca.

3.3.3. Resursi i turističke usluge

Uprkos činjenici da se u opštini Uroševac nalazi redak prirodni fenomen, Bifurkacija Nerodimka, ipak nije dovoljno posećena od strane domaćih ili međunarodnih turista. Mada su uložene velike investicije u javnim prostorima koji se koriste za rekreaciju, nedostaje prostor za više dnevni boravak, prenoćišta ili kampovi, kao i prehrambene usluge. S obzirom na blizinu Bifurkacije sa planinama Jezerca, opština u saradnji sa centralnom vladom treba da sastavi jednu detaljnu strategiju koja će podstaći i povećati turizam i više dnevni boravak u mestu ova dva prirodna resursa.

Kao što je dokazao Dokufest u Prizrenu, prirodna i kulturna baština jedne zemlje najbolje se promovise kroz međunarodne festivale, koji zahtevaju dugoročnu posvećenost opštine i preduzeća zainteresovanih za faktorizaciju ovih događaja. Tako da je potrebna jedna održiva strategija za privlačenje stranih turista kroz međunarodne aktivnosti. Dok, u smislu hotelskih kapaciteta, regija Uroševca trenutno ima 17. hotela koji pružaju smeštaj u 281. gosta na jednu noć, što ukazuje na veoma nizak kapacitet za razvoj turizma u opštini. Prema ASK, broj posetilaca je udvostručen u 2016. godini u poređenju sa prethodnim godinama.

Uroševac	Posetioci	Noći	Broj noćenja po danima
TM1 2014	163	194	3.23
TM1 2015	114	147	2.45
TM1 2016	322	391	6.52
Ukupno	599	732	12.20

Tablica 155 Učestalost posetilaca koji su ostali u hotelima tokom tri godine

Na osnovu prethodne tabele primećuje se porast broja posetilaca u hotelima, što svedoči o sve većem broju turista u opštini, ali ako ga uporedimo sa 2009. i 2012. godinom primećuje se opadanje od 50% posetilaca u hotelima.

Godina	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ukupno

Posetioci	1,374	10,532	9,972	7,153	10,012	5,878	4,229	6,214	55,364
Noći	1,834	12,407	10,923	7,584	12,731	8,887	4,450	6,719	65,535

Tablica 156 Učestalost posetilaca koji su boravili u hotelima u zadnjih sedam godina

Na osnovu analize proteklih osam godina, primećuje se smanjenje broja turista, tako da je u službi ekonomskog razvoja potrebna jedna strategija za povećanje broja turista, zajedno sa povećanjem kapaciteta ugostiteljstva.

3.3.4. Ekonomske zone i njihov uticaj

U opštini Uroševac nema slobodnih ekonomskih zona, ali Opštinski razvojni plan je odredio industrijske/poslovne zone duž autoputa i u severni deo urbanog unutrašnjeg kružnog puta. Na osnovu aktuelnih kretanja u oblasti namenjenih za industrijsku/poslovnu upotrebu, aktuelna dešavanja poklapaju se sa aktivnostima predviđenim za ovu zonu, gde dominiraju komercijalni objekti, koji se uglavnom protežu duž glavnih puteva u Linearnom protezanju.

U stvari, ova oblast je dodatno proširena na severnom delu, iza planirane oblasti. Iako, Uroševac je već preuzeo ulogu glavnog grada Kosova za vozila, auto-delove i pokućstvo, uključujući i električnu opremu. Dok je u prošlosti ova oblast bila posećivana od strane slučajnih putnika u tranzitu, novi auto-put predstavlja nagoveštaj za uspešan razvoj ovih područja, tako da je veoma važno da se proširi ova oblast u pogledu povezivanja sa novim autoputem. Ovo proširenje na severnom delu duž magistralnog puta osiguralo bi kontinuitet ekonomske aktivnosti, smanjenje gubitka poljoprivrednog zemljišta i ojačalo bi postojeća preduzeća koja rade u ovoj oblasti.

Na osnovu trenutnog korišćenja zemljišta primećuju se tri sledeće ose ekonomskog razvoja

1. Regionalni put Babuš- Grlica;
2. Regionalni put Uroševac - Bibaj - Sojevo - Tankosić;
3. Put Uroševac - Doganjevo - Grebno; i
4. Severni deo unutrašnjeg prstena.

Da bi se izbegao veliki saobraćaj teških vozila u postojećim putevima, jačanje ovih oblasti za razvoj je neophodno.

3.4. Tehnička infrastruktura

3.4.1. Instalacija mreže termičke energije

Prednosti	Slabosti
Dobar geografski položaj za povezivanje u planiranu mrežu gasovoda TAP	Nedostatak poštovanja građevinskih linija
Pogodna konfiguracija terena	Nedostatak postojeće mreže termičke energije
Visoka gustina razvoja izgradnje	
Resursi lignita u okviru teritorijalnog položaja opštine	
Studija izvodljivosti dizajnirana za toplotnu energiju od opštine	
Mogućnosti	Pretnje
Povezivanje sa planiranom mrežom gasifikacije TAP	Zagađivanje životne sredine od korišćenja lignjita
Korišćenje resursa lignita	Zagađivanje životne sredine od sakupljanja otpada

Stvaranje centralnog grejanja za spaljivanje otpada smanjenjem operativnih troškova

Tablica 157 SWOT analiza termičke mreže

3.4.1.1. Inventar postojeće infrastrukture

Opština Uroševac nema mrežu snabdevanja termičkom energijom, osim jedne toplane koja je izgrađena da služi samo za vojnu kasarnu.

3.4.1.2. Procena budućih potreba

U cilju zaštite šuma i životne sredine, Opština Uroševac treba da izgradi mrežu toplotne energije za urbano područje koje je u toku izgradnje kolektivnih stambenih objekata. Da bi obezbedila toplotnu energiju, opština može da planira izgradnju jedne termocentrale u blizini ležišta lignita u Crnilo, Miraš ili Babuš, koji će snabdevati centralnim grejanjem većinu seoskih naselja koja leže u severnom delu. Da bi se obezbedilo jedno opravdanje za ulaganja u jednu termocentralu i elektrodistributivnu mrežu, opština treba da razmotri i mogućnost snabdevanja toplom vodom za 12. godine. Ulaganje u centralno snabdevanje termičkom energijom, osim što će štiti šume Uroševca istovremeno će značajno poboljšati materijalnu situaciju stanovni ka, jer će njihovi troškovi za grejanje unutrašnjih prostora i sanitarne vode biti značajno smanjeni. Ali ako opština odluči da preduzme takve investicije, distributivna mreža termičke energije mora biti kompatibilna da distribuira gas, koji u bliskoj budućnosti se planira da snabdeva celo Kosovo.

3.4.1.3. Neophodni kapaciteti

Sledi Tablica troškova vezanih za kapitalne investicije za snabdevanje stanovnika Uroševca toplotnom energijom:

Opis	Vrednost
Toplana	21.428.000,00 €
Termo-provodnik 130/75°C	6.093.143,00 €
Termičke pod - stanice 130/75°C; 90/70 °C	1.879.570,00 €
Ukupna investivna sredstva	29.400.713,00
Ostali troškovi	1.764.043,00
Ukupni troškovi investiranja	31.164.756,00

Tablica 158 Vrednost kapitalnih investicija za izgradnju mreže toplotne energije

3.4.1.4. Procena finansijskih kapaciteta

Opštinski budžet posvećen za kapitalne investicije prošle godine bio € 9.000.000,00, što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na prošlu godinu. Na osnovu analize kapitalnih investicija u protekle tri godine, Sledeća Tablica prikazuje projektovani iznos za kapitalne investicije za svaku godinu do 2025. godine:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

Na osnovu gornje tabele kapacitet opštine za kapitalne investicije za budućih osam godina je približno **127,740,000.00 €**

3.4.2. Instalacija vodovodne mreže

Prednosti	Slabosti
80% ruralnih naselja imaju pristup vodovodnoj mreži	20% seoskih naselja nemaju pristup vodovodnoj mreži
95% od urbanih naselja imaju pristup vodovodnoj mreži	Zastareo materijal postojećih mreža u urbanom području
Podzemne vode leže na 50% teritorije opštine	Neadekvatne dimenzije postojećih cevi
Teren pogodan za izgradnju mreže snabdevanja pijaćom vodom	Nedovoljan kapacitet fabrike pijaće vode
	Nedostatak vodomera za odvojene zone vodovoda
	Isključenje svih lokalnih mreža iz upravljanja javnog preduzeća
	Podzemne vode pružaju nedovoljno kapaciteta
	Ne-definisanje zaštitnih zona za resurse i rezervoare za površinske vode
Mogućnosti	Pretnje
Iskorištenost kapaciteta podzemnih voda putem otvaranja bunara	Nedovoljni resursi površinskih voda
Podizanje akumulirane količine u Jezercu	Nedostatak pojedinih vodomera za potrošače vode
Snabdevanje dodatnom vodom iz vodovoda Ibar Lepenac	Rušenje zemlje u blizini fabrike za preradu vode

Tablica 159 SWOT analiza vodovodne mreže

3.4.2.1. Inventar postojeće infrastrukture

Fabrika pijaće vode u Plešini koja snabdeva stanovnike u urbanom području i selima, kao Doganjevo, Dubrava, Nekodim, Jerli Talinovac, Donja Plešina i Zaskok proizvodi samo 200 l/s, koji ispunjavaju potrebe samo 38.000 stanovnika, dok je trenutni broj stanovnika ovih naselja 58.087. Osim nedovoljne količine vode, prema RKV "Bifurkacija", oko 40% količine vode gubi se usled grešaka u postojećoj mreži. Dok je većina priključena na vodovodnu mrežu, sledeća ruralna naselja nemaju mrežu koja snabdeva pijaćom vodom:

- Burnik;
- Jezerc;
- Tankosić;
- Sovejo;
- Gornja Plešina; i
- Zlatar.
- Značajan deo postojeće mreže u gradskom području koja se proteže je zastarela i sastoji se od materijala kao što su azbest-cement (AC) i čelika (Fe), i druge PVC i pocinkovane cevi (Zn) koji su štetni po zdravlje potrošača.

3.4.2.2. Procena budućih potreba

Na osnovu projekcije broja stanovnika za 2024. godinu od 73.000 stanovnika za urbano područje i Doganjevo, Dubrava, Nekodim, Jerli Talinovac, Donja Plešina i Zaskok, fabrika vode u Plešini bi trebalo da poveća kapacitet postojećih vodovodnih kapaciteta na barem 450l/s i da preduzme mere potrebne da se eliminišu gubici nastali zbog zastarele vodovodne mreže. Dok da bi dugoročno zadovoljile potrebe stanovnika za narednih 30 godina,

opština bi trebalo da poveća postojeće kapacitete na 1000L/s za snabdevanje vodom svih naselja. S obzirom da je uspostavljanje proizvodnih kapaciteta fabrike vode, zamena cevovoda postojeće mreže i rezervara i chlorinatora prema Direktivi EU za pijaću vodu (98/83/EC) najviši prioritet opštine, Opštinski budžet za investicije je ograničen za izgradnju vodovodne mreže. Tako da, na osnovu projektovanog broja stanovnika u Burniku i Jezerce, za koje se očekuje da će biti u potpunosti napušten i tokom narednih dvadeset godina, prioriteti instalacije vodovoda treba da se fokusiraju na Tankosić, Gornja Plešina, onda u Sojevo i konačno u Zlatare.

Ako je predviđen razvoj seoskog turizma u Jezerce, onda ovo naselje se može tretirati sa visokim prioritetom za instalaciju vodovoda, za snabdevanje prenočišta koja su planirana da će se izgraditi u budućnosti. Za praćenje gubitka vode u vodovodnoj mreži treba da se instaliraju zonalni vodomeri unutar grada. Oblasti izvora nisu zaštićeni Administrativnim uputstvom za Zaštićena sanitarna područja, tako da treba da se primene zaštitne mere.

3.4.2.3. Neophodni kapaciteti

3.4.2.4. Procena finansijskih kapaciteta

Opštinski budžet posvećen za kapitalne investicije prošle godine je bio € 9.000.000,00, i predstavlja povećanje od 10% u odnosu na prošlu godinu. Na osnovu analize kapitalnih investicija u protekle tri godine, Sledeća Tablica prikazuje projektovani iznos za kapitalne investicije za svaku godinu do 2025. godine:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

Na osnovu gornje tabele kapacitet opštine za kapitalne investicije u narednih osam godina iznosi približno **127,740,000.00 €**

3.4.3. Instalacija kanalizacione mreže

Prednosti	Slabosti
95% ruralnih i urbanih naselja imaju kanalizacionu mrežu	5% ruralnih naselja nemaju pristup kanalizacionoj mreži
	Postojeća mreža Tankosić, Grebno, Manastirc ne funkcioniše kako treba
	Mešanje atmosferskih i fekalnih voda u zapadnom delu
	Ispuštanje otpadnih voda u 22. različitim tačkama
Mogućnosti	Pretnje
Izgradnja tri postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda	Širenje glavnog kolektora u privatne imovine i u naseljene stambene zone
Izgradnja tri kolektora otpadnih voda u severnoj zoni, istočnoj i južnoj	Nedostatak postrojenja za preradu otpadnih voda
Upotreba tretirane vode iz postrojenja za potrebe navodnjavanja	Obim ravnog reljefa u većini opštine

Tablica 160 SWOT analiza kanalizacione mreže

3.4.3.1. Inventar postojeće infrastrukture

Sa izuzetkom Burnika i Jezerca, sva naselja imaju kanalizacionu mrežu, koja pokriva potrebe stanovnika i koja je u relativno dobrom stanju. Međutim, deo mreže koja se proteže u perifernim gradskim putevima, postojeća mreža stvara poplave tokom obilnih padavina kiše, jer ne postoji neka podela i razdvajanje za sakupljanje padavina i otpadnih voda. U Muhovcu, Jerli Talinovac i Tern otpadne vode se ispuštaju u septičke jame, a zatim u reke koje se nalaze u neposrednoj blizini. Otpadne vode se ispuštaju u 22. tačke pražnjenja koje zagađuju reke Nerodimka, Sitnica i Morava, tako da je potrebna izgradnja postrojenja za obradu ovih voda, u skladu sa direktivama Evropske unije.

3.4.3.2. Procena budućih potreba

Da bi se izbegli postojeći problemi u kanalizacionu mrežu, deo mreže za prikupljanje otpadnih i atmosferskih voda mora imati izdvojenu posebnu mrežu za njihovo sakupljanje. S obzirom da crne vode zagađuju reke, opština treba da izgradi pogone za obradu crnih voda. Na osnovu studije WYG International, koje finansira Evropska komisija, opština ima potrebu da izgradi četiri postrojenja u Kamenoglavu, u severnom, južnom i istočnom delu. Prethodno, neophodna je izgradnja novih kolektora, za povezivanje kanalizacionih tačaka i da ih preveze do postrojenja za tretman otpadnih voda (PTCV). U nekim prigradskim ulicama u gradskom području deo postojeće mreže treba da bude zamenjen sa cevima PESN.

3.4.3.3. Procena finansijskih kapaciteta

Opštinski budžet posvećen kapitalnim investicijama prošle godine bio € 9.000.000,00, što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na prošlu godinu. Na osnovu analize kapitalnih investicija u protekle tri godine, Sledeća Tablica prikazuje projektovani iznos kapitalnih investicija za svaku godinu do 2025. godine:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

Na osnovu gornje tabele kapacitet opštine za kapitalne investicije za narednih osam godine je približno **127,740,000.00 €**

3.4.4. Instalacija drenažne mreže

Prednosti	Slabosti
Pogodan reljef za širenje mreže drenaže	Samo 12% od postojeće kanalizacione mreže u urbanom području se izdvaja samo za drenažnu mrežu
Visoki vodopropusnost od kopnenih površina	Nepravilno održavanje nekih otvorenih kanala
Mogućnosti	Pretnje
Širenje drenažne mreže	Nedostatak drenažne mreže utiče na poplave u određenim oblastima
Stvaranje akumulacije atmosferskih padavina kroz proširene mreže	

Tablica 161 SWOT analiza kanalizacione mreže

3.4.4.1. Inventar postojeće infrastrukture

Prema Izveštaju o izvodljivosti za Postrojenja za vode koje je dizajnirao International i RKVK Bifurkacija, drenažni sistem (K. atmosfere) u Uroševcu ima ukupnu dužinu od oko 13.000 m 'ili L = 13 km, od kojih je većina izgrađena u 1970. godini i počela je da se širi u poslednjih 10. godina. Atmosferska kanalizacija je uglavnom samo na glavnim putevima i izrađena je od betonskih cevi prečnika u opsegu 600. do 1500. mm. U poređenju sa dužinom kanalizacionog sistema u celini, samo oko 12% gradskog područja ima koristi od posebnog sistema odvodnjavanja ili kanalizacije. U većem delu grada, naročito u udaljenim delovima glavnih puteva gde postoji atmosferska kanalizacija, kolektori sakupljaju kišnicu i deluju delimično kao kombinovani sistem, izazivajući poplave iz šahtova tokom obilnih i intenzivnih padavina.

S obzirom da je samo 12% od kanalizacije koja se proteže u urbanom području odvojeno od kanalizacione mreže, različiti delovi grada poplavljaju se tokom atmosferskih padavina oštećujući materijalno stanje stanovnika u ovim oblastima. Postojeća kanalizaciona mreža nije dizajnirana za prikupljanje atmosferskih padavina, tako da je potrebna odvojena mreža za sakupljanje atmosferskih padavina. Osim što će zaštititi građane od poplava u urbanim sredinama, izgradnja nove drenažne mreže, će obezbediti dodatne izvore vode i za zaštitu u površinskih voda od zagađenja.

3.4.4.2. Procena budućih potreba

Za sve buduće investicije u oblasti vodovoda i kanalizacije u okviru gradskog područja, opština treba da izgradi i posebnu mrežu drenaže za prikupljanje atmosferskih padavina, koja se može koristiti u budućnosti za povećanje postojećih kapaciteta izvora pijaće vode, za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, proizvodnju obnovljive energije ili za čišćenje javnih puteva na urbanom području.

3.4.4.3. Neophodni kapaciteti

3.4.4.4. Procena finansijskih kapaciteta

Opštinski budžet posvećen kapitalnim investicijama prošle godine bio je € 9.000.000,00, što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na prošlu godinu. Na osnovu analize kapitalnih investicija u protekle tri godine, Sledeća Tablica prikazuje projektovani iznos kapitalnih investicija za svaku godinu do 2025. godine:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno

Finansijski kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74
---	------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	---------------

Na osnovu gornje tabele kapacitet opštine za kapitalne investicije za budućih osam godina je približno **127,740,000.00 €**

3.4.5. Instalacija mreže za navodnjavanje

3.4.5.1. Inventar postojeće infrastrukture

Opština Uroševac trenutno nema mrežu za navodnjavanje u urbane zone ili poljoprivredno zemljište.

Na osnovu strategije voda Republike Kosova planirane su neki novi vodosabirači (brane) u različitim lokacijama. Ova strategija predviđa da će do 2034 godine biti izgrađene dve brane na bazenu Lepenac i Stinica, od kojih je jedna planirana za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta u opštini Uroševac.

Na sledećoj tabeli prikazane su karakteristike planirane akumulacije vode:

Br	Akumulacija	Reka/protok vode	Vodosakupljač	Prosečan protok	Godišnji protok	Obim
			Km ²	m ³ /Sekundi	Milion m ³	Milion m ³
1	Firaja	Reka Lepenac	229	5.34	168.3	16.5
2	Štimlje	Reka Topila	102	66	20.9	113
	Ukupno		331	71.34	189.2	129.5

Tablica 162 Akumulacije vode planirane od centralnog nivoa

3.4.5.2. Prostorne potrebe za ubuduće

Imajući u vidu predviđene investicije centralnog nivoa za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta za jedan duži period, opština nema potrebe da investira u tom pravcu, ali mora uzeti u obzir ovaj veliki projekat prilikom planiranja.

3.4.6. Instalacija telekomunikacione mreže

Prednosti	Slabosti
100% pokrivenost mobilne telefonije 2G i 3G.	70% teritorije nema pristup zemljine telefonske i kablovske mreže
Glavni centar optičke distribucije se nalazi u opštini Uroševac	Preko 20 sela nema pristupa PTK uslugama putem kablovske mreže
Podzemna instalacija glavne telekomunikacione mreže u 95% teritorije izgrađenog gradskog područja	Postojeća instalirana telekomunikaciona tehnologija ima potrebu za tehnološki napredak u meri podrške telekomunikacionih usluga 4G i 5G LTE.
Pokrivenost od strane različitih operatora	Pokrivenost u nezadovoljavajućem nivou optičkih kablova telekomunikacionih mreža sa FTTH (Fiber To The Home) i mobilnim telekomunikacionim mrežama 4G i 5G LTE
	Postojeće stare kablovske telekomunikacione mreže (Cu-Cooper/Bejker) u velikoj meri
Mogućnosti	Pretnje
Proširenje postojeće optičke mreže	Privatizacija Telekoma Kosova
Sinhronizacija kapitalnih investicija PTK-a i Opštine	Nedovoljan budžet za kapitalne investicije
Uklanjanje svih površinskih instalacija PTK-a	
Implementacija novih telekomunikacionih tehnologija 4G i 5G LTE- za mobilnu telefoniju i FTTH (Fiber To The Home-u kablovskim optičkim mrežama)	
Izgradnja novih naprednih telekomunikacionih mreža za 4G i 5G LTE - za mobilnu telefoniju i optičke kablovske mreže FTTH (Fiber To The Home -za optičke kablovske mreže) u otkrivenim oblastima	
Zamena stare postojeće kablovske mreže (Cu-Cooper/Baker) sa novim telekomunikacionim mrežama optičkih kablova FTTH (FTTH- Fiber To The Home	

Tablica 163 SWOT analiza telekomunikacione mreže

3.4.6.1. Inventar postojeće infrastrukture

Opština Uroševac ima dobru pokrivenost sa telekomunikacionom mrežom, sa 100% pokrivenosti mobilne telefonije 2G i 3G. 95% mreže se postavlja ispod površine zemlje. Međutim, optička mreža nije proširena na celu teritoriju opštine. Trenutno kablovska mreža od bakra (Cu) u celom regionu Uroševca broji 24500. parova od kojih oko 3.500 su identifikovani kao rezervni parovi u zemlji, dok se ostalih 21.000 parova nalazi na kablovskim izlazima na stubovima; unutrašnji izlazi i niski izlazi itd. Mnogi od ovih parova su izgrađeni nakon 2000. godine sa KT59GM kablom dok u poslednjih nekoliko godina sa kablom KT59GM- xDSL i uprkos najboljim električnim karakteristikama još se pojavljuju ograničenja u pružanju naprednih širokopojasnih usluga. Zbog toga postoji potreba za relativno kratko vreme da se ove Cu mreže zamene sa optičkim mrežama FTTH, počevši sa zamenom starije mreže sa kablovima KT10 do onih podignutih kasnijih godina sa kablovima GM i xDSL.

Polazeći od tehnoloških koristi koje pružaju mreže GPON i mnogo manja ograničenja u poređenju sa mrežama Cu , naročito ograničenja na udaljenosti (mreže GPON do 20km) tada se mislilo da se mreža GPON u regiji dizajnira (centralizuje) na 7. čvorova pristupa od 17. koliko trenutno ima. Od ovih 7ČP GPON mreže treba da pokrije ceo region i tamo gde smo prisutni sa Cu i drugim mestima na kojima nema mreže. Ove lokacije 7 ČP su geografski izabrane tako da omogućuju izgradnju mreže GPON sa zadnjim korisnikom najdalje 13km i gde smo mi prisutni sa infrastrukturom sa objektom čvrste izgradnje , ima stabilno snabdevanje električnom energijom i alternativno snabdevanje sa generatorima i gde većina objekata (90%) su u vlasništvu PK. U opštini se protežu ovih 7. optičkih kablovskih zona kapaciteta ODF = 15000 priključka GPON i 20 seoskih naselja nemaju pristup kablovskoj službi TiK. Međutim, u opštini nemaju pokrivenost PTK uslugama za:

- Nove telekomunikacione tehnologije 4G i 5G LTE- mobilne telefonije;
- Kvalitetne kablovske mreže FTTH (Fiber To The Home - za kablovske mreže);

3.4.6.2. Prostorne potrebe za budućnost

Na osnovu kapitalnih investicija PTK-a planiraza narednih 5. godina u opštini:

- Prva faza 2016. godina.....2.000 linija GPON
- Druga faza 2017. godina.....4.000 linija GPON
- Treća faza 2018. godina.....7.000 linija GPON
- Četvrta faza 2019. godina.....9.000 linija GPON
- Peta faza 2020. godina.....10.000 linija GPON

S obzirom da najnovija tehnologija nije instalirana u opštini Uroševac, opština treba da koordinira svoje aktivnosti sa PTK i drugim operatorima telekomunikacionih usluga, sa posebnim naglaskom na podzemne instalacije optičkih kablova. U budućnosti opština mora predvideti izgradnju puteva sa posebnim podzemnim kanalom za ugradnju optičkih kablova. Međutim, s obzirom da i drugi operateri nude kablovske usluge neophodno je da opština posreduje jedan sporazum između svih operatera da koriste ista vlakna za prenos digitalnih podataka . U nedostatku takvog sporazuma , ciljevi opštine da ukloni stubove i kablove sa uskih trotoara preko podzemnih instalacija neće biti realizovani, jer uprkos investicijama PTK da instalira podzemnu mrežu kablova, drugi operatori koji nude kablovske usluge nastaviće da proširuju svoje mreže po površini zemlje.

3.4.6.3. Procena finansijskih kapaciteta

Pošto su investicije instalacije telekomunikacionih usluga u nadležnosti operatera, opština nije odgovorna za procenu njihovih finansijskih sposobnosti.

3.4.7. Infrastruktura sakupljanja i upravljanja otpada

Prednosti	Slabosti
Postojanje deponije štiti površinske i podzemne vode	Ne-implementacija zakona o otpadu od strane opštine
Centralni položaj Uroševca i izgradnja novog autoputa favorizuje opštinu za izgradnju jedne centralne tačke za reciklažu Republike Kosova	Nedostatak pružanja usluga svim stanovnicima opštine, odnosno 35% teritorije
	Nedostatak biranja otpada za reciklažu

	Neizvršenje kazne za nezakonito odlaganje otpada
	Nedostatak određene lokacije za pokopavanje uginulih životinja
	Nedostatak određene lokacije za građevinski otpad
	Pravilno upravljanje tačke transfera u Grlici
Mogućnosti	Pretnje
Reciklaža otpada	Zagađenje okoline od deponija

Tablica 164 SWOT analiza infrastrukture sakupljanja i upravljanja otpada

3.4.7.1. Inventar postojeće infrastrukture

Regionalna Kompanija otpada "Čistoća" A.D. koja je odgovorna za upravljanje otpadom u Uroševcu, sprovodi svoje odgovornosti sa 14 kamiona, 2 traktora, 3 autobrisača, 2 kamiona za čišćenje shega, 3 autocisterne i 1 utovarivač.

Ova kompanija pruža usluge za:

- 58.50% domaćinstava, odnosno samo 10,740 domaćinstava od ukupno 18,359;
- 95.53% biznisa, odnosno 1,688 od ukupno 1,767; i
- 73.33% institucija, odnosno 55, od ukupno 75.

Pokrivenost teritorije sa prikupljanjem otpada je nedovoljna jer skoro polovina stambenih jedinica u opštini nema usluge sakupljanja otpada od Regionalne Kompanije otpada "Čistoća" A.D., što značajno utiče na zagađenje životne sredine.

3.4.7.2. Prostorne potrebe za budućnost

Opština u saradnji sa regionalnom kompanijom za otpad "Čistoća" A.D. mora koordinirati širenje prikupljanja otpada iz svih ruralnih naselja, šta bi smanjilo zagađenje životne sredine i vodenih površina.

3.4.7.3. Neophodni kapaciteti

Pošto su ulaganje u proširenje kapaciteta njihove službe u nadležnosti operatera, opština nije odgovorna za procenu njihovih finansijskih kapaciteta, ali treba da odredi pogodne lokacije za odlaganje građevinskog otpada i pokopavanje mrtvih životinja.

3.4.7.4. Procena finansijskih kapaciteta

Opštinski budžet posvećen kapitalnim investicijama prošle godine bio je € 9.000.000,00, što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na prošlu godinu. Na osnovu analize kapitalnih investicija u protekle tri godine, Sledeća Tablica prikazuje projektovani iznosza kapitalne investicije za svaku godinu do 2025. godine:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski kapaciteti (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

Na osnovu gornje tabele kapacitet opštine za kapitalne investicije za narednih osam godina je približno **127,740,000.00 €**

3.4.8. Infrastruktura električne mreže

Prednosti	Slabosti
Odobreni Master plan KEDS-a	Nedostatak geodetskog snimanja podzemne i nadzemne mreže
Stanica 400kV u Sojevu	Nedostatak distributivnih kapaciteta, trafo i dalekovoda
Podstanica visokog i srednjeg napona zadovoljava trenutne potrebe	Kašnjenje u korišćenju obnovljivih izvora energije
	Babuš, Gatnje, Jezerc i Kamenoglava imaju problem sa srednjim naponom
	Većina sela imaju staru infrastrukturu
	Česti prekidi za snabdevanje
Mogućnosti	Pretnje
Smanjenje tehničkih i komercijalnih gubitaka	Postojeća nadzemna mreža predstavlja opasnost
Povećanje kvaliteta i sigurnosti napona	
Unapređenje postojećih kapaciteta i izgradnja novih	
Prebacivanje na nivo 20KV	
Uzimanje u obzir područja sa ekspanzijom	
Izgradnja trafo stanice 110/10 (20) kV	
Stvaranje energetskih prstenova oko urbanog područja	
Dodavanje trafostanica 10 / 0,4 kV	
Identifikovanje oblasti pogodnih za korišćenje obnovljivih izvora	

Tablica 165 SWOT analiza infrastrukture električne mreže

3.4.8.1. Inventar postojeće infrastrukture

Mreža električne energije je proširena na svim naseljima opštine. Stanica 400kV u Sojevu predstavlja dobru priliku za stabilno snabdevanje električnom energijom u opštini. Međutim, napajanje električnom energijom u opštini karakterišu sledeći nedostaci:

- Veliki gubitak energije zbog veoma velikog odliva TM i TU , velikog broja TS -e u jednoj liniji i nedostatak ravnoteže u TRD (> 70% opterećenja, opterećenje <35%);
- Nedostatak sigurnosti snabdevanja zbog zastarele opreme, divlje gradnje i dugih radialnih linija sa mnogim preopterećenim granama;
- Nizak kvalitet napona usled velikih tehničkih gubitaka do 23.5% ukupno, od kojih 15% su tehnički gubici i velikih padova napona.

3.4.8.2. Prostorne potrebe za budućnost

Uzimajući u obzir planirane investicije , opština mora da koordinira kapitalne investicije u saradnji sa KEDS da bi uskladila izgradnju nove mreže i tehničke infrastrukture i transporta. Potrebno je da se odredi lokacija za izgradnju jedne trafostanice 110/10 (20) da bi se značajno stabilizovalo snabdevanje električnom energijom. U

okviru ove funkcije i proširenje objekata u urbanim sredinama treba da se utvrde odgovarajuće lokacije za izgradnju novih trafostanica 10/0,4 kV.

3.4.8.3. Neophodni kapaciteti

3.4.8.4. Procena finansijskih kapaciteta

Pošto su investicije instalacije usluga električne mreže odgovornost KEDS-a, opština nije odgovorna za procenu njihove finansijske sposobnosti.

3.5. Infrastruktura transporta i transport

Prednosti	Slabosti
U opštini se protežu sve kategorije javnih puteva	Nesprovođenje administrativnog uputstva za osobe sa invaliditetom
Obim železničke pruge u opštini	Nedostatak trotoara u ruralnim javnim putevima
Autoput utiče na brži transport robe i olakšava magistralne puteve	Javni saobraćajni koridori su preuski
Praćenje ilegalnog parkirališta kamerama	Nedostatak biciklističkih staza
Efikan sistem kažnjavanja nezakonitog parkiranja	Oko 29 prelazaka šina nisu pod upravljanjem
Javno preduzeće za upravljanje parkiralištem	Samo jedno priključenje za urbano područje
Studija izvodljivosti za tri nova parkirališta u urbanom području	Nedovoljan prostor i položaj autobuske stanice
Određivanje uslova za parking u uslovima izgradnje za sve izgradnje	Nedostatak mesta zaustavljanja javnog saobraćaja
	Mali Kapacitet parkirališta
	Nesrazmerno proširenje parkirališta
	Blokiranje javnih puteva od parkiranja vozila
Mogućnosti	Pretnje
Modernizacija pruge	Fatalni ljudski slučajevi i životinja duž staze, zbog nedostatka barijera
Planiranje puteva koji će smanjiti broj opasnih prelazaka	Izgradnja autoputa ograničava razvoj stočarstva
Kreiranje multimodalnog centra javnog prevoza	Raskrsnice nisu prema standardima
	Građani su ugroženi nezakonitim parkiranjem

Tablica 166 SWOT analiza infrastrukture transporta i transport

3.5.1. Obim i stanje postojećih puteva

Zahvaljujući njenom položaju u Republici Kosovo, Uroševac stoji veoma dobro u smislu asfaltiranih putevi. Oko 1% teritorije je pokriveno sa asfaltnim putevima . Sva naselja imaju pristup javnim asfaltnim putevima . Sa izuzetkom autoputa u okviru gradskog područja , većina puteva je u vrlo dobrom stanju . Putevi u urbanim i ruralnim područjima dovoljno su pokriveni javnim putevima. U ruralnim oblastima su uređeni 16.33 m2 po glavi stanovnika, dok u urbanim putevima 4.32 m2 po glavi stanovnika, što predstavlja dobru pokrivenost sa javnim putevima. Što se tiče puteva u seoskim područjima najbolje stoje sledeća naselja:

Ime naselja	Broj stanovnika 2011	Površina naselja (m ²)	Pokrivenost naselja asfaltiranim putevima (%)
Burnik	46	53045.39	49.63%
Grlica	323	228623.2	20.35%
Softović	496	137054.31	17.43%
Rakaj	976	337202.92	15.71%
Jezerc	454	248942.44	14.96%
Balić	992	236821.84	11.90%
Mirosalje	1,427	448704.88	10.67%
Varoš	2,483	859339.42	10.44%
Pojatište	1,047	283864.82	10.25%
Surčina	222	78079.18	9.18%
Gatnje	2,368	545234.86	8.77%
Miraš	1,883	574013.21	8.65%
Gornje Nerodimlje	3,718	332837.86	8.18%
Muhovac	686	302545.03	7.92%
Jerli Prelez	1,510	614733.18	6.99%
Doganjevo	1,100	240772.44	6.92%
Sazlija	782	241789.88	6.39%
Slivovo	1,490	412344.76	6.12%
Donje Neredimlje	1,648	406131.81	6.01%

Tablica 167 Redosled ruralnih naselja sa najvišom pokrivenošću asfaltiranim putevima

Ruralna naselja koja imaju malo asfaltiranih puteva u odnosu na površinu naselja navedena su u nastavku:

Ime naselja	Broj stanovnika 2011	Površina naselja (m ²)	Pokrivenost naselja asfaltiranim putevima (%)
Kosina	1,082	377664.02	5.81%
Košare	2,077	584539.57	5.76%
Jerli Talinovac	3,428	552455.57	5.69%
Bibaj	1,180	414971.65	5.64%
Rahovica	1,257	384322.03	5.52%
Muhadžer Prelez	982	316668.18	5.39%
Dremjak	1,235	271870.97	5.34%
Tern	1,138	286083.69	5.20%
Babljak	258	243408.23	5.15%
Grebno	4,421	1121359.89	5.11%
Babuš	235	492446.79	4.91%
Laškobare	2,075	667628.55	4.81%
Staro selo	992	503361.63	4.68%
Kamenoglava	4,404	2300574.74	4.66%
Nekodim	1,337	692475.43	4.56%
Papaz	516	167025.24	3.97%
Gornja i Donja Plešina	4,506	783323.72	3.78%
Zlatar	1,203	346206.1	3.55%

Tankosić	2,096	1327424.51	3.33%
Sojevo	1,530	2464717.76	2.58%
Zaskok	643	400293.76	2.47%
Crnilo	957	322367.89	2.16%
Muhadžer Talinovac	1,961	1059594.91	1.51%
Manastirc	1,346	261171.47	1.43%

Tablica 168 Redosled ruralnih naselja i slaba pokrivenost asfaltiranim putevima

Dok što se tiče urbane zone 2.37% površine urbanog područja je pokriveno asfaltiranim putevima.

Na osnovu projekcija stanovništva za budućih osam godina, prioritet treba da bude asfaltiranje puteva za sledeća naselja, za koja se očekuje povećanje po broju stanovnika:

1. Gornje Nerodimlje;
2. Rakaj;
3. Varoš;
4. Pojatište;
5. Doganjevo;
6. Slivovo; i
7. Jerli Talinovac.

3.5.2. Planirani putevi od centralnog nivoa

Opština Uroševac ima mnogo puteva planiranih od centralnog nivoa, koji zauzimaju teritoriju od 211.47 ha. Novi autoput "Arben Džaferi" se prostire na 176.73 ha, dok magistralni putevi na 17.81 ha i 16.94 ha u regionalnim putevima, koji povezuju mnoga ruralna naselja. Većina puteva centralnog nivoa su u dobrom stanju, osim gradskog dela magistralnog puta Priština - Skoplje, koji je veoma oštećen. Novi autoput će negativno uticati na razvoj poljoprivrede, posebno stočarstva, i postojeće industrijske i komercijalne zone. Tokom izradnje ovog dokumenta počela je i izgradnja puta Jerli Prelez, Muhovac i Laškobare, koja predstavlja spoljni prsten opštine i značajno će olakšati postojeće opterećenje vozila.

3.5.3. Intenzitet i kapacitet raskrsnica i glavnih traka

Iako će se otvaranjem novog autoputa, kretanje duž autoputa Priština - Skoplje značajno poboljšati, glavni urbani putevi su i dalje u velikoj meri preopterećeni sa prosečnom brzinom kretanja 5 km / h. Sa izuzetkom magistralnog puta, kretanje u ruralnim putevima je uglavnom dobro i razvija se uglavnom prema odzvoljenoj optimalnoj brzini. U odsustvu kružnog toka, ukrštanje novog unutrašnjeg kružnog puta i magistrale Priština - Skoplje je veoma opasno za vozače vozila.

Osim izgradnje unutrašnjeg prstena u severnom delu područja, opština je takođe proširila urbani put ka putu "Džo Bajden Jr.", ali ovaj put se sužava ka centru i dosta usporava saobraćaj. Što se tiče raskrsnica, većina njih reguliše saobraćaj kroz kružne raskrsnice sa izuzetkom jednog semafora smešten na raskrsnici u blizini železničke stanice

Većina raskrsnica nema dovoljno signalizacije i kretanje vozila ne regulišu saobraćajni policajci tokom vremena najvećeg opterećenja. Kretanje vozila je još više otežano od strane studenata tokom vremena početka i kraja nastave u osnovnim školama, srednjim i nižim srednjim školama.

3.5.4. Modeli saobraćajnog kretanja

Pored kretanja motornih vozila, Opština Uroševca ima i železnički saobraćaj, koji trenutno funkcioniše sa ograničenim kapacitetom. Imajući u vidu da Republika Kosova ima za cilj da modernizuje železnicu, veoma je

važno da opština koordinira planiranje sa autoritetima Kosovske Železnice. Nakon završetka predviđenih investicija, područje oko železničke stanice će biti jako opterećeno sa vozilima i pešacima koji će koristiti ovaj način prevoza. S druge strane, modernizovana Železnička pruga će služiti za kretanje robe, tako da opština treba da planira jedan terminal za robu u blizini priključenja na novi autoput.

3.5.5. Međuopštinske linije transporta, urbane i ruralne

Što se tiče javnog prevoza robe i ljudi, dostupni su železnički i drumski saobraćaj preko autobusa i kamiona. Iako železnički saobraćaj trenutno služi samo za kretanje putnika, nakon modernizacije postojeće pruge u budućnosti se očekuje i prevoz robe. Što se tiče međuopštinskog transporta ljudi, većina putnika koristi autobus i voz. Zbog velikog broja međuopštinskih putnika, aktuelna autobuska stanica ne zadovoljava prostorne potrebe, tako da je potrebno da se uspostavi veći prostor. Urbani i ruralni prevoz autobusa razvija se kroz tri linije saobraćaja i povezuje mnoga sela sa urbanim područjem. S obzirom da se sve srednje više škole nalaze u urbanoj sredini, veoma je važno da ove veze gradskog prevoza prođu što bliže ovih obrazovnih objekata, prilagođavanjem nastavnih sati.

3.5.6. Korišćenje puteva

Dok tokom dana, ulice u urbanom području su preopterećene vozilima, javni putevi se koriste od jednog malog broja pešaka i biciklista. Većina trotoara su uski, i ne ispunjavaju kriterijume koje predviđa Administrativno uputstvo za pristup od strane osobe sa posebnim potrebama i sa stubovima tehničke infrastrukture, uglavnom električne energije, koje ometaju slobodno kretanje pešaka. Uprkos ravnom terenu koji je pogodan za kretanje bicikla, nijedan put u urbanom području nema posebnu biciklističku stazu. Posebne staze za bicikle takođe nedostaju i u seoskim putevima ka urbanoj zoni, koje bi mogli koristiti učenici nižih srednjih škola.

3.5.7. Postojeći prostori za parkiralište

Slično drugim opštinama na Kosovu, Uroševcu nedostaje dovoljan broj prostora za parking. S obzirom da oko 60% stanovništva živi u ruralnim područjima, javni prevoz i parking su veoma važni za opštinu Uroševac. Sva analizirana parkirališta tokom dana su pretrpana vozilima i nemaju slobodnog prostora za smeštanje dodatnih vozila.

3.5.8. Prostorne potrebe za budućnost

1. Na osnovu navedenih procena, opština Uroševac treba da se fokusira na kreiranje održive strategije transporta, u početku prioritizujući javni prevoz kroz prostorne politike kroz:
2. Investicije u stvaranju posebnih staza za bicikliste i javni prevoz;
3. Proširenje postojećih trotoara prema Administrativnom uputstvu za pristup ljudi sa ograničenim pristupom i uklanjanje postojećih stubova;
4. Odrediti odgovarajuću lokaciju za novu autobusku stanicu; i
5. Kreiranje novih prostora za parkirališta kroz JPP.

3.6. Javna infrastruktura

3.6.1. Medicinske usluge

Prednosti	Slabosti
Pružanje usluga u svim lokalitetima	Nedostatak esencijalnih lekova
Postoji zdravstvena infrastruktura u celoj opštini.	Ograničen broj zdravstvenih radnika u odnosu na

	standarde
Postoji zdravstvena primarna i sekundarna služba.	Nefunkcionisanje dva zdravstvena centra u dve lokacije (Babljak i Babuš)
Postoji dovoljan kadar.	Nedovoljan prostor zdravstvenih objekata
Postoji mreža privatnog zdravstva	Nedostatak zakona o zdravstvenom osiguranju
Pružanje medicinskih kućnih poseta	
Institut za javno zdravlje	
Centar za mentalno zdravlje	
Kućna nega u zajednici za osobe sa problemima u mentalnom zdravlju	
Mogućnosti	Pretnje
Izgradnja nove bolnice	Infektivne bolesti
Izgradnja novog nacionalnog Institut za javno zdravlje	Nedostatak pravilnog upravljanja medicinskim otpadom

Tablica 169 SWOT analiza zdravstvenih usluga

3.6.1.1. Inventar zdravstvenih objekata

U skladu sa strategijom i standardima porodične medicine, centar ima za cilj da obezbedi jednog porodičnog lekara zdravstvene zaštite za 2000 - 2500 ljudi, kroz teritorijalnu ekspanziju i organizacije GCPM-e kroz Centre za porodičnu medicinu i Ambulante porodične medicine. Na osnovu ovog principa, opština Uroševac treba da ima najmanje 43. angažovanih lekara u Centrima porodične medicine i Ambulantama porodične medicine, ali trenutno su angažovana samo 32. lekara koji obavljaju porodičnu negu i medicinu u 7. CPM i 12. APM.

Samo 4. CPM i bolnica nalaze se u gradskom području, dok što se tiče ruralnih područja porodična medicinska nega je obezbeđena preko 3. CPM-e i 12. APM, što je dobar odnos 1. tačka porodične medicinske brige za 3. sela, sa obimom prosečne pokrivenosti 10.5km. APM u Laškobare ima najmanji obim pokrivanja od samo 4km, a najviši obim je onaj Miraša sa 18. km.

3.6.1.2. Procena potreba za buduću izgradnju

Kao i sve ostale opštine, i opština Uroševac pruža zdravstvene usluge na osnovu broja zaposlenih radnika koje određuje centralni nivo za svaku opštinu. Tako da, opština trenutno nema mogućnosti da poveća broj medicinskog osoblja i treba ponovo da organizuje strukturu usluga u slučaju da planira da izgradi neki novi dodatni CPM ili APM. Što se tiče gradskog područja, na osnovu prethodnog Opštinskog plana razvoja, opština ima 8. Urbanih naselja. Tako da u budućnosti treba da se izgradi još 4. dodatnih CPM koji će zadovoljiti potrebe gradskih stanovnika u svakom urbanom naselju. Međutim, stanje objekata APM u Laškobare, Tankosić i Miroslalje nije dobro, tako da opština treba da razmotri mogućnost njihove ponovne izgradnje ili premeštanje ovih usluga u APM-e koje se nalaze u blizini.

Projekti planirani za izgradnju prostora za zdravstvenu negu navedeni su u nastavku:

- Izgradnja regionalne bolnice za koju je namenjena pogodna parcela od strane Skupštine opštine;
- Izgradnja Centra za porodičnu medicinu u selu Tankosić gde ima preko 10.000 stanovnika;
- Izgradnja CPM u selu Nerodimlje za pružanja zdravstvenih usluga stanovnicima okoline;
- Izgradnja CPM u ul. Kadri Zeka za pružanja zdravstvenih usluga za 12.000 stanovnika;

- Izgradnja Instituta za javno zdravlje koji će takođe pokrivati region sa pet opština; i
- Rušenje postojećeg objekta i izgradnja ambulante rentgena nekog zdravstvenog objekta koji će raditi za laboratorijske usluge i za rentgen.

3.6.1.3. Neophodni kapaciteti

3.6.1.4. Procena finansijskih kapaciteta

Opštinski budžet posvećen kapitalnim investicijama prošle godine je bio € 9.000.000,00, što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na prošlu godinu . Na osnovu analize kapitalnih investicija u protekle tri godine , sledeća Tablica predstavlja projektovani iznos svake godine za kapitalne investicije za svaku godinu do 2025 godine:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

Na osnovu gornje tabele kapacitet opštine za kapitalne investicije za budućih osam godina je približno **127,740,000.00 €**

3.6.2. Zgrade obrazovanja

Prednosti	Slabosti
Postoje svi objekti za razvoj obrazovanja na svim nivoima	Nedostatak profesionalnih kabineta
Postojanje infrastrukture za javno više obrazovanje	Nedostatak sale fizičke kulture u svim školama
Postojanje infrastrukture visokog obrazovanja u privatnom sektoru	Nedostatak emergentnih stepenica
	Nedostatak zdravstvene infrastrukture u školama
	Nedostatak prateće infrastrukture u blizini škola
Mogućnosti	Pretnje
Stvaranje slobodnog pristupa za učenike sa posebnim potrebama	Prirodne katastrofe
Izgradnja sportskih hala u školama	Prezentacija devijantnih pojava
Otvaranje predškolskih odeljenja	
Izgradnja novih obdaništa	

Tablica 170 SWOT analiza obrazovnih usluga

3.6.2.1. Inventar školskih objekata

Na osnovu trenutne situacije, većina seoskih naselja imaju osnovno i niže srednje obrazovanje. Samo Bibaj i Dubrava nemaju osnovno i niže srednje obrazovanje. Veliki deo ovih obrazovnih institucija u ruralnim područjima razvijaju nastavu u dve smene, i nemaju zatvorenu sportsku dvoranu za razvoj predmeta fizičke kulture. Većina osnovnih i nižih srednjih škola u ruralnom području ispunjavaju kriterijume prostora 8m² po učeniku. Samo sledeće škole osnovne i niže srednje škole ne ispunjavaju ovaj prostorni kriterijum:

Naselja	Ime obrazovne institucije	m ² /učenik	+/-%
Kosina	Përparimi 1 (Bilal Shala) 1	6.0	7%
Muhovac	Ganimete Tërbeshi 1	5.7	68%
Jerli Prelez	Ismajl Qemajli 1- Naselje Grajqe.	4.5	0%
Softović	Abetarja	4.1	-46%
Muhadžer Prelez	Liman Rekaj 1	4.0	-10%
Grebno	Jeta e Re	3.5	-41%
Donje Neredimlje	Konstadin Kristoforithi	3.2	-35%
Nekodim	Rizah Matoshi	3.0	-28%
Grebno	Enver Topalli	2.7	-6%
Rahovica (Rahishte)	Kemajl Hetemi	2.6	-42%
Košare	HerojiKošare	2.6	-57%
Slivovo	Mic Sokoli	2.5	-64%
Laškobare	Përparimi (Bilal Shala)	2.5	-79%
Kamenoglava	Besim Rexhepi	2.5	14%
Balić	Pavarësia (Nezavisnost)	2.4	-33%
Tern (Trimi)	Tern	2.0	-39%
Tankosića	Dituria	2.0	-30%
Dremjak	Hajriz Muhadini	1.9	-64%
Muhadžer Talinovac	Dy deshmoret (Dva heroja)	1.8	-43%
Rakaj	Tankosića	1.7	-47%
Zaskok	Naim Frashëri	1.7	16%
Kamenoglava - Luga	Besim Rexhepi 1	1.7	-46%
Varoš	Visar Dodani	1.6	-26%

Naselja	Ime obrazovne institucije	m ² /učenik	+/-%
Jerli Prelez	Ismajl Qemajli	1.5	-62%
Miraš	Ali Hadri	1.5	-50%
Sojevo	Ramadan Rexhepi	1.4	-48%
Crnilo (Rezare)	Halit Ibishi	1.4	25%
Mirosalje	Mejdi Xhaferi	1.4	21%
Plešina	Pesë Dëshmorët e UÇK-së (Pet heroja OVK)	1.3	-48%
Zlatar	4 Prilli	1.3	-52%
Staro selo	Muharrem Shemsedini	1.2	-17%
Muhadžer Prelez	Liman Rekaj	1.1	-42%
Sazlija	Abetarja 1	1.1	-30%
Manastirc	Dëshmorët e Lirisë (Heroji slobode)	1.0	-41%
Doganjevo	Naim Frashëri	1.0	-23%
Gatnje	Imri Halili	0.9	0%

Tablica 171 Obrazovne institucije koje ispunjavaju prostorne kriterijume od 8m²/učenik

Na osnovu analize prostora i odnos povećanje / smanjenje broja učenika, mora biti obezbeđen dodatni prostor za sve škole uključene u gornjoj tabeli. Sve urbane osnovne i niže srednje škole u nastavku preopterećene su velikim brojem učenika u gradskom području i ne ispunjavaju minimalne zahteve za prostor od 8m² za učenika: Opština ima 8 viših srednjih škola navedene u nastavku. Sledeće više srednje škole ne zadovoljavaju minimalne zahteve za prostor od 6,5 m² po učeniku:

Naselje	Ime obrazovne institucije	m ² /učenik	m ² /učenik
Urbana zona 5	Afrim Abazi	4.8	-18%
Urbana zona 8	Astrit Bytyqi	3.0	-47%
Urbana zona 7	Vezir Jashari	1.4	-31%
Urbana zona 1	Tefik Çanga	1.2	-18%
Urbana zona 2	Ganimete Tërbeshi	1.1	-40%
Urbana zona 1	Jeronim De Rada	1.0	-16%
Urbana zona 5	Ahmet Hoxha	1.0	-40%
Urbana zona 1	Gjon Serreçi	0.6	-26%

Tablica 172 Srednje niže obrazovne institucije koje ispunjavaju prostorne kriterijume od 6.5m²/učenik

Što se tiče javnih vrtića za decu, opština ima samo dve takve institucije.

3.6.2.2. Prostorne potrebe za budućnost

Uzimajući u obzir projekcije broja stanovnika i njihove uslove obrazovne institucije, prioritet treba da bude stvaranje dodatnog prostora za nastavu u sledećim ruralnim naseljima, prema prioritetima:

1. Kosina
2. Muhovac
3. Jerli Prelez
4. Softović
5. Muhadžer Prelez
6. Grebno

7. Donje Neredimlje
8. Nekodim
9. Grebno
10. Orahovac (Rahishte)
11. Košare
12. Slivovo
13. Laškobare
14. Kamenoglava
15. Balić
16. Tern (Trimi)
17. Tankosića
18. Dremjak
19. Muhadžer Talinovac
20. Rakaj
21. Zaskok
22. Kamenoglava - Llugë
23. Varoš
24. Jerli Prelez
25. Miraš
26. Sojevo
27. Crnilo (Rezare)
28. Mirosalje
29. Plešina
30. Zlatar
31. Staro selo
32. Muhadžer Prelez
33. Sazlija
34. Manastirc
35. Doganjevo
36. Gatnje
37. U urbanoj zoni, opština treba da izgradi najmanje tri osnovne i niže srednje škole za sledeća urbana područja:
38. Urbana zona 3;
39. Urbana zona 4; i
40. Urbana zona 6.
41. Mada je većina osnovnih i nižih srednjih škola u relativno dobrom stanju sledeće škole su ipak uslabom fizičkom stanju:

42. Jeronim De Rada - Uroševac
43. Besim Rexhepi Kamenoglava + Odvojeno odeljenje u Grlici
44. 4 April – Zlatare
45. Abetarja – Softović
46. Naim Frashëri – Zaskok
47. Pesë Dëshmorët (Pet heroja) – Plešina
48. Skenderbeu – Naselje Ukzmajli
49. Konstandin Kristoforidhi – Nerodimlje
50. Dok što se tiče srednjih viših škola, opština treba da izgradi barem još tri više srednje škole.
51. Opština treba da izgradi barem još šest javnih dečjih vrtića za decu, za svako urbano naselje koje nema dečji vrtić.

3.6.2.3. Finansijski i tehnički kapaciteti opštine

Opštinski budžet posvećen kapitalnim investicijama prošle godine bio je € 9.000.000,00, što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na prošlu godinu. Na osnovu analize kapitalnih investicija u protekle tri godine, Sledeća Tablica prikazuje projektovani iznos kapitalnih investicija za svaku godinu do 2025. godine:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

Na osnovu gornje tabele kapacitet opštine za kapitalne investicije za narednih osam godina iznosi približno **127,740,000.00 €**

3.6.3. Pošta

3.6.3.1. Inventar postojećih prostora

- Što se tiče poštanskih usluga, pošta Kosova pruža stanovnicima Uroševca usluge kroz sledeće tačke:
- 7 tačaka u gradskom području;
- 2 tačke u ruralnom području, u Babuš i Doganjevo.
- Dakle, Urbana oblast je dovoljno pokrivena poštanskim uslugama, dok u ruralnom području pružanje usluga je veoma ograničeno, na severu i jugu.

3.6.3.2. Prostorne potrebe za budućnost

U zavisnosti od monocentrične ili policentrične vizije, Pošta Kosova u skladu sa planom razvoja opštine će obezbediti usluge građanima od pod-centara, u zavisnosti od planiranja opštine. S obzirom da ove usluge nedostaju, predloženo je da se stvori najmanje još dve tačke usluga u ruralnom istočnom i zapadnom naselju.

3.6.3.3. Finansijski i tehnički kapaciteti opštine

Opštinski budžet posvećen kapitalnim investicijama prošle godine bio je € 9.000.000,00, što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na prošlu godinu. Na osnovu analize kapitalnih investicija u protekle tri godine, Sledeća Tablica prikazuje projektovani iznos kapitalnih investicija za svaku godinu do 2025. godine:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski kapacitet (milijon €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

Na osnovu gornje tabele kapacitet opštine za kapitalne investicije za budućih osam godina je približno **127,740,000.00 €**

3.6.4. Javna administracija

Prednosti	Slabosti
Postoje kancelarije civilnog stanja u naseljima	Nedostatak dovoljnih prostora
Dovoljno stručno osoblje	Zgrada opštine kao takva nema dovoljno prostora za obavljanje administrativnih poslova
Adekvatna digitalna infrastruktura	
Mogućnost	Pretnje
Pružanje službenih dokumenata za građane u gradu i po selima	Nezadovoljstvo i protesti građana
Izgradnja nove zgrade administracije ili proširenje postojećih kapaciteta	
Pružanje dokumenata za građane u gradu i po selima	
Izgradnja nove zgrade administracije ili proširenje postojećih kapaciteta	

Tablica 173 SWOT analiza usluga javne administracije

3.6.4.1. Inventar postojećih prostora

Pružanje usluga je na zadovoljavajućem nivou i dobro raspoređeno da obezbedi stanovnicima administrativne usluge u ruralnim i urbanim sredinama.

Ali zabrinjava činjenica da opština nema nijedan E-kiosk koji se nalazi na celoj njenoj teritoriji, što bi pružalo usluge van normalnog radnog vremena. Pored pružanja usluga 24. sata dnevno, E-kiosci značajno smanjuju opterećenje radnika od stranaka u Kancelariji civilnog uslove.

3.6.4.2. Prostorne potrebe za budućnost

Utvrđivanje odgovarajuće lokacije i postavljanje najmanje tri E-kioska na teritoriji opštine.

3.6.4.3. Finansijski i tehnički kapaciteti opštine

Opštinski budžet posvećen kapitalnim investicijama prošle godine bio je € 9.000.000,00, što predstavlja povećanje od 10% u odnosu na prošlu godinu. Na osnovu analize kapitalnih investicija u protekle tri godine, Sledeća Tablica prikazuje projektovani iznos kapitalnih investicija za svaku godinu do 2025. godine:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski kapacitet (milijon €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

Na osnovu gornje tabele kapacitet opštine za kapitalne investicije za budućih osam godina je približno **127,740,000.00 €**

3.7. Socijalna Infrastruktura

Prednosti	Nedostaci
Zgrada Muzeja	Ranije fizičko stanje
Zgrada Teatra	Reke sa manjim količinama vode za razvoj ribolovstva
Zgrada Galerije	Šume unutar opštine, nemaju dovoljno divljači za lov
Zgrada Bibiloteke	Veliki Nedostatak sportskih terena i dečjih igračaka
Zgrada kina	
Mogućnosti	Opasnosti
Izgradnja jednog kulturnog multietničkog objekta	Gubitak mladih umetničkih i sportskih generacija
Finansiranje međunarodnih kulturnih festivala	
Postavljanje gradskog muzeja u zgradi Biblioteke	

Tablica 174 SWOT analiza socijalne infrastrukture

3.7.1. Zgrada Kulture

3.7.1.1. Inventar postojećih prostorija

3.7.1.2. Opština ima jednu umetničku galeriju, jedan gradski muzej, jednu kino-salu i gradski centar kulture, tako što opština ima na raspolaganju sve mogućnosti za pokrivanje svih kulturnih aktivnosti. Ali, ukoliko opština želi da pospešuje razvoj turizma, postojeće stanje ovih objekata, nije zadovoljavajuća kako bi privukla dovoljan broj turista u našoj opštini, ali i razvoj jednog kulturnog i održivog turizma. Postojeći objekti, ne ispunjavaju i tehnološke potrebe za razvoj umetničke delatnosti za koje su predodređene, a posebno zaradi održavanja tradicionalnog festivala pozorišta kao i festivala "Kosovarka peva".

3.7.1.3. Potreba za novim prostorima ubuduće

Imajući na umu opštinski budžet, i ograničnjima, opština treba sve podrediti mogućnostima za stvaranje novih mogućnosti za podizanje jednog multietničkog funkcionalnog centra kulture, u kojem će biti smešteno nova galerija, novi teatar, nova gradska biblioteka i nova kino-sala. Imajući u vidu da sve kino-sale zasada privatne, izgadit će se ove prostorije, uglavnom putem javno-privatog partnerstva-JPP.

Ove prostorije, pružit će dovoljno mesta za parking, podruma sa plaćanjem, ali koje će ublažiti i opterećenje grada sa mnogim vozilima u centru grada.

Stvaranje jednog multi-funktionalnog centra obezbedit će i dovoljno prisustvo posetilaca, tokom dnevnih i večernjih obilazaka, tako što će biti stalni protok ljudi i tako oživeti neprestnu znatiželju građana, ovog već zaboravljenog dela grada.

3.7.1.4. Finansijski i tehnički kapaciteti opštine

Opštinski budžet, je najviše odredjen za kapitalna ulaganja, koji je prošle godine bio 9,000,000.00 €, što je za 10% više nego lani, i s obzirom na sve analize oko tih ulaganja, tokom tri posljednje godine, Tablica jasno pokazuje iznos kapitalnih ulaganja za svaku godinu sve do 2025:

godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	ukupno
Finansijska snaga (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.740,000,00 €

Osnivajući se po ovoj tablici, kapaciteti opštine, za kapitalna ulaganja, za sljedećih 8 godina, jesu približno **127,740,000.00 €**

3.7.2. Zgrade i sportski tereni

3.7.2.1. Inventar postojećih prostora

Ako je veći deo infrastrukture, raznih opštinskih javnih sektora, sportskih i rekreativnih takoreći ne postoji, tako se kaže da postoje dva sportstka terena u futbolu u urbanoj zoni onda u ruralnim sredinama rekreativni prostori ne postoje, ali da u urbanoj sredini, nema niti jedan postojeći sportski teren, kako bi dali mogućnost mladim ljudima da se bave sportom. Iako je u severozapadnom delu grada, odredjeno jedna velika površina za proširenje sportskih prostora, nije bilo ništa od tih kapitalnih ulaganja za ovaj deo grada. Imajući u vidu ovaj alarmantni nedostatak sportskih i rekreativnih terena kao i dečjih igračaka, mora se nešto uraditi.

3.7.2.2. Potrebe za prostor ubudućnosti.

Imajući u vidu, da je opština, utvrdila 8 urbanih zona, mora u narednom 8 godišnjem periodu, stvoriti najmanje 8 sportskih terena u košarci, rukometu i dečjih igara za svaku stanovnike ovih urbanih zona. U nedostatku budžeta opštine, ona mora preduzeti, sve mere i neophodne korake, na poboljšanju i osvetljenu otvorenih sportskih terena, kao i sportskih dvorana po školama, koje nakon radnog vremena mogu koristiti i ostali građani, jer one moraju biti na usluzi stanovnicima dotičnog naselja. Opština mora stvoriti i izgraditi sportske hale po školama i naseljima.

Jeste vrlo bitno, da se tomkom narednog perioda, ulaže u neophodnu sportsku infrastrukturu, na severozapadnoj strani grada, pre nego bude zemljište otudjena ili ekspropriisana, za ostale destinacije. Najpre, treba ulagati u ove svrhe :

- Otvoreni sportski teren u futbolu;
- Dva otvorena terena za futsal/rukomet;
- Dva otvorena terena za košarku sa po 4 koša;
- Četiri otvorena terena za tenis;

- Zatvoreni Olimpijski bazen;
- Olimpijska staza za trčanje;

3.7.2.3. Finansijski i Tehnički Kapaciteti opštine.

3.8. Ribolov-prostori

Stanje flore i faune, nije zadovoljavajući, a uzroci ovog teškog stanja, jesu: zabranjeni ribolov i bez kriterija, uznemirenja od faktora čovek, zatim gonjenje i hvatanje životinja sa ciljem trgovine, nedozvoljeno i nezakonski lov, ilegalna seča i paljenje šuma, neprestano zagadjivanje okoliša i reka i neblagovremeno i nekontrolisano tretiranje crnih voda.

Na teritoriji opštine, ima dovoljno uslova za podizanje nekoliko ribnjaka za kultivisanju riba, i ribolov može dosta uticati na poboljšanju ishrane stanovništva. Naročito uzgoj riba po ribnjacima, stvorit će uslove za što veći broj vrsta riba, u prvom redu sportskih potreba.

3.8.1.1. Inventar postojećih prostora

U opštini Uroševac, trenutno se zona ribolova, može računati u nekim gornjim delovima reke Nerodimka gde se može loviti riba, ali mora se reći da je i ovde veliko zagadjivanje reke dosta uticalo da ribolov sasvim ugasi.

3.8.1.2. Prostorne potrebe za ubuduće

Svojim hidrografskim kapacitetima, koje pruža naša opština, Uroševac, mogu se podiči mnogi ribnjaci, koji će bitno uticati u uzgoju i razvitku ove značajne kulture koja će poslužiti i za sport.

3.8.1.3. Finansijski i Tehnički kapaciteti opštine

Opštinski budžet za kapitalna ulaganja prošle godine je bio 9,000,000.00 €, koji je veći za nekih 10% viši u poredjenju sa lanjskom godinom, i oslanjajući se na analizama o prethodne tri godine, naredne tablice pokazuju realno stanje kapitalnih ulaganja iz godine u godinu sve do 2025:

godinas	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127,740,000.00

Vdi se da je to u okviru kapitalnih ulaganja vrednost opštinskog budžeta za te namene, u narednih osam godina približno **127,740,000.00 €**

3.8.2. Prostor za lov

U Budućnosti se mogu utvrditi za opštinu Uroševac, gde je najviše i najbolje da se lovi, od onih licenciranih udruženja za lov, a to mogu biti planine Jezerca i Burnika imajući u vidu veći broj vrsti životinja ali uvek imajući na umu, da se one u užasnom uništenju u tim ekosistemima.

3.8.2.1. Inventar postojećih prostora

Jesu evidentirane zone Jezerca, Nerodimlja i Burnika.

3.8.2.2. Neophodne potrebe za ubuduće

Mogu biti utvrđene dve zone, jedna oko Nerodimlja i Jezerca a druga oko Burnika i Gatnje.

3.8.2.3. Finansijski i Tehnički kapaciteti opštine

Opštinski budžet, jeste posvećen kapitalnim ulaganjima bio lansjke godine, 9.000.000,00 €, a to je za oko 10% više nego lani, i s obzirom na izvršene analize za tri godine, tablice pokazuju da je on projektiran za kapitalna ulaganja za svaku godinu zasebno sve do 2025:

godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	ukupno
Finansijski Kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

S obzirom na kapacitete opštine, kapitalna ulaganja bit će približno za 8 godina, približno **127,740,000.00 €**

3.8.3. Biblioteke

3.8.3.1. Inventar postojećih prostorija

U Urbanoj zoni, opština ima 1 gradsku Biblioteku sa prosečnom posetom oko 350 redovnih posetilaca.

3.8.3.2. Potrebe za ubuduće

Iako postojeće prostorije ne ispunjavaju potrebe, jer u i tako mnogo oštećene sugerira se da se ova postojeća biblioteka premešta u multifunkcionalnom centru, dok će ova postojeća zgrada, bude poslužila za muzej grada.

3.8.3.3. Finansijski i Tehnički kapaciteti opštine

Budžet opštine za kapitalna ulaganja, za prošlu godinu bio 9.000.000,00 €, i znatno je veći za oko 10% u usporedbi sa prošlom godinom, ali na osnovu svih izvršenih analiza, tokom 3 naredne godine, projektirani su povećanja za svaku godinu sve do 2025:

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Ukupno
Finansijski Kapaciteti (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

S obzirom na ove prikazane tablice kapaciteti opštine za kapitalna ulaganja u narednih 8 godina bit će približno **127,740,000.00 €**

3.8.4. Zgrade zajednica

U okviru razvojnog plana opštine, jeste predviđeno koje će zgrade biti u funkciji zajednica, koliko je to moguće u sve manjim razdaljinama i po ulicama što bliže jedna drugoj, grupama i raznim socijalnim kategorijama.

3.8.4.1. Postojeći inventar

U postojećem stanju opštinskog Profila, one predstavljaju sve zgrade u službi zajednica po kategorijama.

3.8.4.2. Potrebe za ubuduće

Po izvršenim analizama postojećeg stanja, u svakom se lokalitetu moraju imati neophodne objekti za potrebe zajednica.

3.8.4.3. Finansijski i Tehnički kapaciteti opštine

Opštinski budžet je više posvećen kapitalnim ulaganjima, koji je lani bio 9.000.000,00 €, i to je za 10 % više nego prošle godine, i sve to pokazuju tablice za sve kapitalne projekte vezano u tri godine svaka posebna sve do 2025 godine :

Godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	ukupno
Finansijski kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

S obzirom na ove tablice, kapacitet opštine za kapitalna ulaganja u sljedećih 8 godina bit će približno **127,740,000.00 €**

3.8.5. Javni Parkovi

3.8.5.1. Postojeći inventar

Jeste velika briga zbog nedostatka javnih parkova u urbanim sredinama, osim jednog manje parka u blizini željezničke stanice, sve je ostalo samo simbolično prikazano jer nema druge. Ujedno uzduž puteve nema dosta drveća posadjenih, a koje bi bitno uticali na poboljšanje vazduha, i zdravlje građana, jer gotovo da nema javne imovine za takve stvari. Postoji neka drveća koja su posadjena uzduž pruge, koja su nadovoljna, kako bi obezbedili jednu zdravu okolinu. Tako će opština morati malo više investirati, u stvaranju javnih parkova i sadjenje drveća tokom narednih 8 godina.

3.8.5.2. Potrebe za ubuduće

Kako bi opština obezbedila jednu zdravu sredinu za svoje građane, ona mora da više ulaže u javnom parku, za uroševčane i mlade ljude ali starije osobe. Imajući u vidu svea ulaganaja u severozapadnom delu grada, koja je destinirana za rekreaciju, master-Plan, ovog dela grada, treba integrisati jedan javni park za hodanje kao i za rekreaciju građana koji uglavnom žive u kolektivnim zgradama.

Imajući sve ovo u vidu, jer je predloženo da se tračnice željeznice uvoditi podzemno, onda ona površina u kojima su bile šine a koja ostaje neiskorišćena, može vrlo dobro da se iskoristi na stvaranju jednog centralnog parka, i ubuduće svi ovi centri za rekreaciju budu povezani medjusobno, u tom severo-zapadnom delu grada.

3.8.5.3. Finansijski I Tehnički kapaciteti opštine

3.8.6. Groblja

3.8.6.1. Inventar postojećeg prostora

Kako većina sela ima dopsta tih prostora za groblja, o urbanoj zoni se nikako ne može reći, jer ono ne ispunjava uslove u narednih 8 godina. Takodjer, lokacija sadašnja za gradska groblja, nije nikako povoljna, jer je ona destinirana u blizini mesta za stanovanja ili parauniverzitetskih obrazovnih insititucija sistema.

3.8.6.2. Potrebe za ubuduće

Za nardeni period opština mora:

52. Utvrditi povoljnu lokaciju zanova groblja ili
53. Razmotri mogućnost u suradnju sa veskim zajednicama, za alternativne mogućnosti za pogreb, kako bi inače ublažili potrebe za sahrane,
54. U slučaju da opština, odluči za jednu povoljnu lokaciju u urbanim zonama, površina blizu lokacije nove regionalne bolnice bila najpovoljnija u tome,
55. Što se tiče stvaranje novih površina u ruranim zonama, nove lokacije bi trebalo biti što bliže verskim objektima.

3.8.6.3. Finansijski I tehnički kapaciteti opštine

Budžet opštine u kapitalnim ulaganjima, za prošlu godinu je iznosio 9.000.000,00 €, i neto je veći za 10 % nego prošle godine, i to je sve prikazano u Tablicama svaku godinu posebno sve do 2025 godine 2025:

godina	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	ukupno
Finansijski Kapacitet (milion €)	9.81	10.69	11.66	12.70	13.85	15.09	16.45	17.93	19.55	127.74

S obzirom na prikazani kapacitet opštine, ukupna kapitalna ulaganja u narednih 8 godina bit će približno **127,740,000.00 €**.

3.9. Sredina i površine izložene opasnostima

Najvći izazvo s kojima se suočava opština, jeste zagadjenost sredine i nesrećama oko sprečavanja ili reduciranja nesreći koje su prouzrokovane od faktora "Čovek" tj. Ljudski faktor, i naravno prirodne nepogode.

S obzirom na istraživanja na terenu, postojeni sistem kanalizacije u tome ima vidnu ulogu, naročito kod poplave ili kontaminiranja podvodnih voda. Jedan veliki broj gradjana još uvek koristi bunare za pijaču vodu, tako što će taj postojeći sistem kanalizacije umnogome doprineti da se te vode u velikoj meri zagadjuju. Izgradnja infrastrukture odnosno puteve, sistem kanalizacije i tretiranje crnih voda kao i onih atmosferskih, najbolje bi ublažio i opasnost o kontaminacije voda i zemlje u celini, tako što će omogućiti i očuvanje zelenila koji je dosta bogat u zelenom pojasu tokom reke Nerodimke.

Opština treba ojačati i kvalitetu menadžiranja šuma, putem poboljšanja postojećih mehanizama. Podizanje svesti gradjana za dobijanje dozvole za seku šuma u svojim posedima, i opština će podržati sve projekte o aktivnostima za pošumljavanje degradiranih šumskih površina-zona.

Sa ciljem sprečavanja i smanjenja uticaja nesreća zasnovanih proizašlih iz rezultata profila, glavnih izazova jesu dati po sljedećem opisu :

Opština Uroševac je identifikovala kontrolu i razvojni proces, za one zone koja su najviše izložena poplavama kao jednom od osnovnih izazova. Neophodnost menadžiranja zemljišta i ograničenje zona izloženim poplavama znatno će smanjiti i stepen tih prirodnih nesreća ali će bitno uticati na poboljšanje blagostanja gradjana. Opština je identifikovala i sljedeće opasnosti od prirodnih nepogoda:

- Poplava ;
- zemljotresi;
- Erozije zemljišta,
- Požari ;
- Psi lutalice.

Zbog reka i potoka koje prolaze unutar teritorije opštine, potrebno je stvoriti jednu novu i jasniju strategiju za sprečavanje pojava ovih negativnih pojava.

Jedan drugi važeći izazov, koji treba primeniti, vrlo rigorozno, jeste i kod novih gradnji a kojim putem, treba proceniti i javne objekte (kritičnih objekata), sa ciljem minimiziranja šteta koja su posljedica od raznih zemljotresa.

Reduciranje stepena erozivja identifikovanih u zonama visoke erozive, kao i osveščivanje gradjana, o zaštiti šuma, od daljne degradacije šuma, kao i neprestana kontrola jeste drugi važeći izazov.

Sprečavanje pojava požara i zaštita populacije i poseda, jeste drugi izazov koji treba savladati. Poduzimanje raznih aktivnosti za podizanje svesti gradjana, o sprečavanju požara kao i podizanje kapaciteta za tretiranje ovih opasnih radnji, izložene od požara, a koja će bitno minimizirati opasnosti od izbijanja požara.

Smanjenje stepena zagadjenosti uopšte, kao i uspešno menadžiranje reka od daljne degradacije, jeste izazov o zaštiti sredine.

3.9.1. Sredina

Od analiza o stanju opštine, od strane radnih grupa, koja se tiču Sredine, konstatovano da to nije samo pitanje ekološke ili tehnološke prirode, nego je mnogo dublji i širi problem, a koja obuhvaća i socijalni pa čak i politički karakter i dimenziju. Kako je sredina sastavni deo integrativnog značaja sredine, o razvoju sredine, predviđeno da se ona bavi ne samo eliminisanjem odredjenih posljedica, i tako što će ekipe, predviđene za zaštitu sredine, od zagadjivanja, šteta od inertnih otpadaka, putem administriranja sredine u svakoj fazi, uključujući i stvaranje, prikupljanje, raspodelu, rasporedjivanje, očuvanje, prevoz, recikliranje, obradivanje i uništavanje istih. Zbog ovih razloga, jesu predviđena i prostorije za deponisanje u tim naseljima, zatim opštinskom nivou, kao i mere za suzbijanje negativnih pojava i naravno zaštita od eventualnih zagadjivača i opasnostima za sredinu kao i mere za što kvalitetniji razvoj sredine.

3.9.1.1. Zagadjivanje Vazduha

Sa ciljem minimiziranja zagadjenosti vazduha, kao jednom od glavnih komponenti za očuvanje sredine, trebaju se preduzeti i sljedeće mere za budućnost opštine Uroševac :

- Postavljanje zečenih venaca i traki sa kapacitetom za apsorpiranje aerosola, azotičnih gasova, ugljenih gasova, teških metala, tokom glavnih ulica što se ogleda u kartama.
- Rivitalizacija postojećih parkova kao i podizanje novih parkova i zelenila koja su identifikovana kao slobodne zone, kao i mogućnosti za stvaranje novih zelenih površina.
- Sa ciljem zaštite, kao i razvoju i kultivisanje novih šumskih površina, i osatlih kapaciteta za usisavanje opasnih gasova i raznih aerosola.
- Utvrđivanje kriterija za zelene površine, koja su odredjena i zdatim gradjevinskim dozvolama, uz prioritet za grad Uroševac, o ostalih centara grada.
- Pобољшanje cestovnog prometa za izbegavanje velikog zgusnutog saobraćaja, motornih vozila, u naseljenim mestima, gde je skoncentrisano veliki deo stanovništva.
- Sprečavanje zagadjivača vazduha od industrijskih kapaciteta i motornih vozila, na postavljanju katalizatora i ostale opreme, na regulisanju na tehničkom aspektu kao i uklanjanje starih vozila iz saobraćaja.
- Korišćenje alternativnih energenata (uglavnom solarne energije, protok vode i geotermalne energije).
- Minimiziranje korišćenje motornih vozila, kao i veće korišćenje javnog prevoza.
- Promovisanje nemotornih vozila tako što je neophodno predvideti i staze za bicikliste, staze za hodanje, kao što je opisano u karti.
- Planiranje tolerantnog stepena, zagadjivanja i buke naročito u zonama sa osetljivom delatnošću, osobito u blizini škola, bolnica i dr.)
- Rekonstruisanje puteve (kružnih puteve i By Pass u urbanim sredinama, kanalizacije i uklanjanje deponija koja su glavni izvor zagadjivanja vazduha od paljenja i oksidacije otpadaka itd.)..

3.9.1.2. Zagadjivanje Voda.

Na osnovi izvršenih analiza u opštini, od radnih grupa, što se tiče kvalitete, resursa i izvorišta vode, jeste konstatovano da je glavno uznemirenje oko zaštite kvalitete vode, resursa i izvorišta vode.. Predviđeno je i razvijanje i menadžiranje izvorišta vode za ispunjenje sadašnjih a i nardenih potreba i s toga je predviđeno i sljedeće:

- Svi prirodni izvori vode, terminalni i termo-minerali, kako površinskih tako i podzemnih moraju se zaštititi kao što je hidrološkom kartom predviđeno od strane opštine Uroševac, zajedno sa utvrđivanjem zaštitne zone koja je neophodna za ta izvorišta, postavljanjem kapaki šahtieve, dotoka reka i akumulacionih izvora, sa posebnim režimom zaštite, zavisno od destinacije objekta. U ovim zonama ne mogu se izgraditi ili podići, nikakvi građevinski objekti niti slične radnje, ili korišćenje zemljišta koja bi ugrozila kapacitet ili kvalitetu vode.
- Preduzimaju se mere za zaštitu od zagađivanja reka, podzemnih i površinskih dotoka vode, od industrijske upotrebljene vode, kao i zadijevanje od naseljenih mesta, tako što se preporučuje tretiranje što dalje od septičkih jami i ostalih formi zagađivanja, zatim postavljanje aparata za prečišćavanje sve do impianti.
- Preduzimaju se mere za zaštitu od zagađivanja, reka površinskih i podzemnih izvorišta vode, koji dolaze od industrijske vode, tako što će se montirati i kompletni aparati za prečišćavanje upotrebljene vode.
- U budućnosti, jeste neophodno da se u srednjoročnim i kratkoročnim rokovima, upotrebljena voda, zagađena voda, (urbana i industrijska) pre nego budu otpušteni za protok, budu najpre dobro očišćena sa fizičkog, biološkog i hemijskog aspekta, i za ovu svrhu je itekako pravilno postupati.
- Dokumentaciju o tehničko-investivnom i industrijskom aspektu, trebaju posedovati i Odluku o prečišćavanju svih upotrebljenih voda, odnosno zagađenih. Ne bi trebalo prihvatiti, ništa dozvoliti, bez postavljanja potrebnih aparata koji će osigurati da su vode očišćene u potrebnoj meri.
- Potrebe stanovništva za vodu, stalno rastu, i u narednom periodu obezbeđivanje potrebne količine zdrave vode za piće, za potrebe ove opštine, bit će vrlo ozbiljne i neophodne. Neka od rešenja za centar opštine, kao i naseljima okolo, jesu predviđena i ovim dokumentom, na obezbeđivanju neophodne količine vode, kao i rezervi za vodu. Neophodno je zaštititi izvorišta vode, dotoka reka i akumulacionih voda. Osim toga, jeste neophodno, što racionalnija potrošnja vode, kao jednom od glavnih čimbenika za planiranje i korišćenje vode i prostora :
  - Predviđa se i posebna zaštita izvorišta vode, u opštini Uroševac,
  - Zone koje se trebaju zaštititi od zagađivanja zaradi visokog sensitiviteta.
  - Moguće Akumulacije vode, koje se koriste za snabdevanje stanovništva.
- Zaštita se može predvideti, i od otpadaka(svi tipovi otpadaka) tako što će se planirati određene organizovane deponije, a koje imaju komponentu i ovaj faktor, sve do planiranja kolektivnih groblja za stoku u emergentnim slučajevima.

3.9.1.3. Zagađenosti zemljišta.

Zemlja se smatra kao glavnim izvorom života, i uglavnom neponovljivosti, i s obzirom na mnoge analize radnih grupa, i prostora spoznaje i shvatanja sistema zemlje i ključne njegove uloge, unutar sistema zemlje i širine sredine, konitnuirano gubljenje zemljišta imat će u nastavku pogubne efekte za sam život u zemlji, kako u poljoprivredi tako i u šumarstvu i niz značajnih aktivnosti u našim životima, koji će biti ugroženi, jer su u mnogom zavisni od zemlje, sve do snabdevanja sa vodom, i prehrambenim mineralima kao osnovni izvor osptanka svih živih bića, pa i biljaka i neophodnost fizičke i fiziološke podrške i ostalih bića na zemlji, a to je povezano sa nizam funkcija za očuvanje ekosistema. Zbog ovih raznovrsnih potreba, za vršenje mnogih funkcija, koja vrši zemlja preko povezanosti sa ostalom sredinom, i komponenta zemlje nije smatrana kao izoliranom, i na osnovu te analize, je posvećena posebna pažnja. Zbog ovog razloga predviđa se : fizika i kvalitetna zaštita zemlje, jer osim zagađivanja vode i vazduha predviđa se i unošenje politika za zaštitu zemlje, kako bi obezbedili “izgubljenu vezu” na zaštiti sredine i u opštini Uroševac.

- Prddvidja se zaštita u smislu shvatanja prostora zemlje, i njihovih resursa u smislu destinacije za neprivredne delatnosti, na ograničenju građevinske izgradnje na štetu poljoprivrednog zemljišta, na samo onih planiranih prostora,
- Omogućiti redovnu i sigurnu proizvodnju prehrambenih artikala sa ciljem očuvanja života ljudi, zaštite biljnih kultura, stočnog fonda i zdravog ambijenta gde je predviđeno i zaštita poljoprivrednih dobara od zagađenosti koja je predviđena ovim planom;
- Planirano je i navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta i ostale mere na podizanje niskog stepena pripremljenosti zemljišta.
- Rigorozne mere za očuvanje poljoprivrednog zemljišta i visokog senzitiviteta;
- Planiranje i definisanje koridora dalekovoda 110 kV 220 kV i 400 kV za koje se treba pobrinuti da ne bude u tim koridorima, obustavljene sve radnje i izgradnje za visoki napon 110 kV 20 m² za koridor, za visoki napon 220 kV 30 m², koridora i 40 metra za 400 kV;
- Planiranje i zaštita od poplave putem regulisanja korita reke i potoka, (vidi kartu poplave i erozija zemljišta) kod zemlje koje imaju visoku solventnost i ostale mere na zaštiti kako bi održali stepen solvenosti;
- Planira se da u zonama koja nisu destinirana, (osim onih za satnovanje i privremenih gradnji) da se pravi nacrt projekata rikultivisanja poljoprivrednog zemljišta;
- Planirana zaštita od erozije iz otklanjanja sastavnih elemenata zemlje, putem pošumljavanja i mielorizacije degradiranih zona;
- Planirana zaštita prirodnog razmnožavanja putem biljnog prenosa u poljoprivrednim zemljištima, i vraćanje organskih materija (da se ne potpaljuju oranice –srništa ili biljni ostaci).
- Planiranje razvoja zemljišta u zonama pokriveni deponijama.
- Planiranje revitalizacije zona, gde su iskorišćene razna površinska i podzemna bogatstva kao recimo u Crnilo i selo Grlica itd.
- U budućnosti treba sprovesti stručnu izolaciju zemlje gde je najviše pogodjeno osiromašeni uranijumom.

3.9.1.4. Zagadjenost buke.

Kako bi se naselja zaštitili od nedozvoljeno izražene buke jeste neophodno da se podignu barijere i da se uspostavi zeleni pojas u svim koridorima gde su uočljiva motorna vozila unutar naselja. Korisnik tih aparata za snimak buke ili vibracije, može u saobraćaj uneti i nophodne mere predostrožnosti u impijantima, opremama, mehanizacije, transportnih vozila i aparatura koja oslobadjaju buku sve do predviđenog stepena po posebnom zakonu.

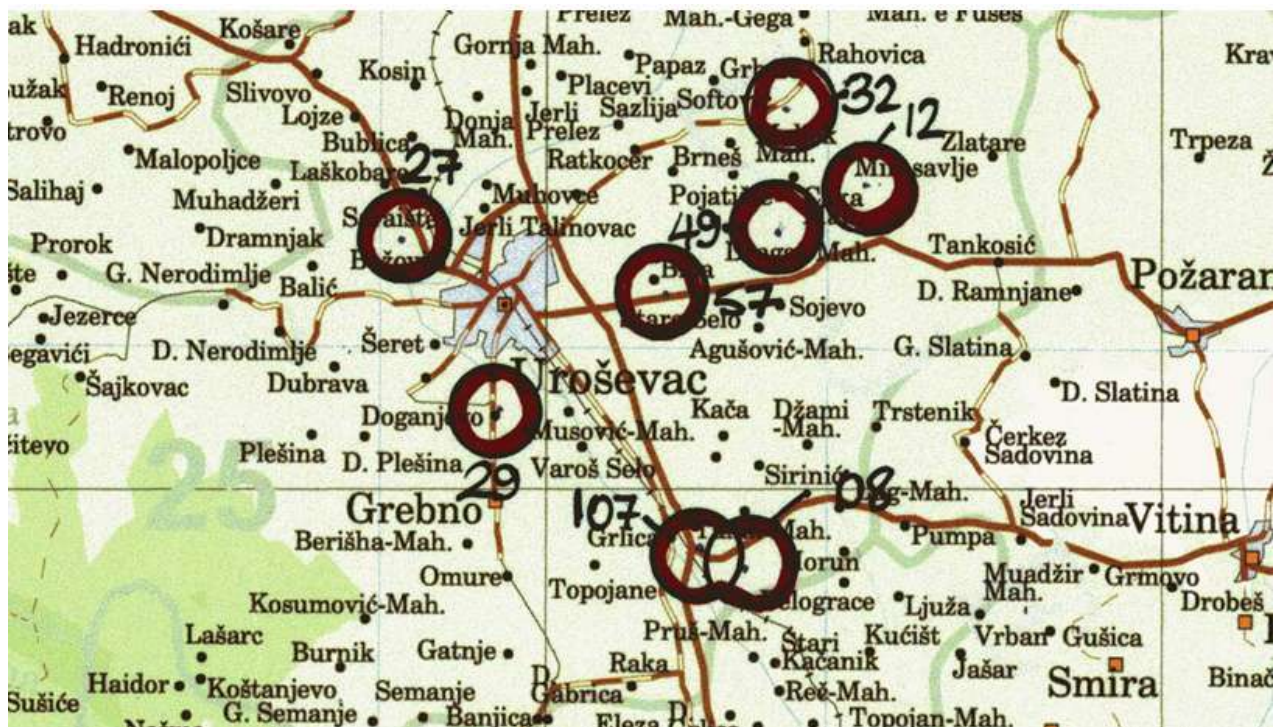
Zgrade se moraju projektovati i izgraditi, na takav način da buka koja oslobadjaju motorna vozila, ljudi čuju koji stanuju po tim zgradama ili se nalaze u njihovoj blizini, da bude takvog intenziteta da ne ugrožava njihovo zdravlje i obezbeđuju mir i normalne uslove za odmor i rad kao što je propisano Zakonom br. 2004/15 o građevinarstvu.

Tokom zahteva za održavanje javnih skupova, organizacije raznih manifestacija kulturnih, muzičkih, sportskih i ostalih aktivnosti u zatvorenim ili otvorenim prostorima, za ovdašnje stanovnike ili goste, u slučajevima kada postoje mogućnosti za prekoračenje stepena dozvoljene buke, lokalni organi samouprave, uz dozvolu lokalnih nadležnih organa, mogu utvrditi jednu ulicu, jedan deo ulice ili mesto u gradu, trg ili bulevar i slično za takve svrhe.

Posebним opštinskim Pravilnikom, treba urediti tako što će onemogućiti obavljanje svih delatnosti, aktivnosti, i sličnih koje bukom ugrožavaju mir i stabilnost u zatvorenim ili otvorenim prostorima od jednog odredjenog radnog vremena, i odredjenih radnji.

3.9.1.5. Visoko zagadjene površine.

Najviše zagadjene površine, jesu one koje imaju industrijske kapacitete i postatke vrlo opasnih materija i naravno ta mesta koja su najviše pogodjena osiromašenim uranijumom posljednjim okršajima na Kosovu naročito s eto odnosi na opštinu Uroševac, koja je najviše pogodjena tim uranijumom, i jesu osam takvih ciljeva koja su najviše ugrožena u opštini Uroševac, selo Doganjevo, Grlica, Bibaj, Sojevo, Mirosalje i Rahovica. Slične površine, u opštini Uroševac, treba posebno izolovati i rehabilitovati na vrlo stručan način.

3.9.2. Ugrožene površine

3.9.2.1. Poplave

Historijski gledano, i ostalim delovima regije, ublažavanje posljedica od elementarnih nepogoda, tačnije poplave, koje prouzrokuju velike štete, naravno da su ciljevi bili da se one uklanjaju ili eliminiraju tako što će biti izgrađene i kontrolne brane, bregova i modifikovanje kanala. Ipak, te mere kontrole, preko odredjenih struktura pokazale se kao vrlo slabašne po rezultatima tokom vremena.

Poplave se ne mogu sprečiti u celosti, ali se posljedice za posedo, oranice, mogu menadžirati ili putem nekorišćenja tih površina za izgradnju (ograničenje razvoja) u zonama sklona poplavama.

Kao se poplave pripisuju grupi lementarnih nepogoda, koja s emogu i predvideti putem vremenske prognoze tako da se posljedice ublažavaju i da se preduzimaju adekvatne mere predostrožnosti, kao što je postavljanjem busena od vreći na bregovima reka, evakuisanje ljudstva i materijalnih dobara, koja mogu biti poplavljena itd.

Kako bi se otklonile posljedice i štete od tih poplave, opština mora uraditi sljedeće :

- Očišćenje, poboljšanje korita reke i planiranje argjinatura –veštačkih branika tokom bregova reke, koja će umnogome minimizirati posljedice od poplave.
- Uredjenje sistema drenaži u raznim zonama, tako što će omogućiti ispiranje tih zona od vodenih nanosa gde je previše atmosferskih voda.
- Poboljšanje korita reke za dva ogranka delova Bifurkacije.
- Izgradnja sistema drenaže, u slobodnim zonama za rekreaciju u blizini Gimnazije.
- Očišćenje, poboljšasnje i uredjenje korita reke u segmentu kod “Dudinog Mosta” pa još niže.
- Očišćenje, uredjenje i prostiranje, delimično zamotanje kanala.

3.9.2.2. Erozija I sedimentacija

Teritorij opštine Uroševac, jeste uglavnom ravna, ali je ipak neophodno preduzimati adekvatne mere, za sprečavanje, ublažavanje ili eliminiranje stepena erozije, tokom novih razvoja. U zonama, gde je stepen erozije, vrlo visok, terba imati projekte pošumljavanja I postaviti barijere, kako bi se postigao zavidan nivo isplaniranih strategija kao što je dolje navedeno.

3.9.2.3. Odranjavanje zemljišta.

U opštini nisu zabelježeni takvi slučajevi.

3.9.2.4. Orteci I litice

U opštini nisu zabelježeni takvi slučajevi.

3.9.2.5. Zemljotresi

Na čitavoj teritoriji opštine Uroševac, dosta je rizično od zemljotresa raznih intenziteta, koji su ovde na mapi prikazani, a koji dokumenti jasno ukazuju i stepen ugroženosti od tih nepogoda, na jednom odredjenom periodu, a za objekte stanovanja, upotrebljavaju se karte na odredjeni period povratka za 475godina, dok se u objektima od velikog zančenja, kao što su brane, upotrebljavaju se brane za odredjeni period do povratka na 1000 godina.

Korišćenje ovih karti tokom faze projektiranja, i izbor lokacije, upotreba adekvatnih tokom pravljenje računa za izgradnju objekta, i naravno ispoštivanje svih osnovnih pravila, za te objekte kao otpornim od raznih potresa, bit će vrlo važan doprinos na ublažavanju uticaja zemljotresa u kritičnim objektima ali i ostalima. Osnovna svrha, ovih pravila za rezistentnu gradnju ili održivosti prema potresima jeste jedan od slučajeva, kada zemljotres ubuduće ne bude ugrozio ljudske živote ali i materijalne gubitke, ili u najmanju meru budu minimalni i nadoknadivi.

3.9.2.6. Površine ugrožene od Požara.

Svaki objekat koji dobije građevinsku dozvolu, treba svakako imati i plan evakuisanja u slučaju požara. Ovo se izdaje od nadležnih organa opštine, i ako objekat ne poseduje tako nešto, onda se može oduzeti i građevinska dozvola, jer stanari takvih zgrada, moraju biti svesni za takav plan, i mesto gde su aparati za gašenje požara kao i hidranata, u objektu gde oni borave.

U ruralnim zonama, ima potrebe za podizanje svesti gradjana na sprečavanju izbijanja požara po šumama naročito tokom ljetnjeg perioda. Ovo treba uraditi podizanjem svesti kod stanovništva, izdavanjem brošuri i javnih prezentacija, edukacije po vaspitno-obrazovnim institucijama, raznih stimulacija itd.

3.9.2.7. Neophodne Mere za sprečavanje i Zaštitu

Kako bismo preduhitrili poplave u budućnosti, opština, mora preduzeti i sljedeće mere:

- Obustavljenje gradnje u tim zonama ugroženim od Poplava ;
- Uredjenje i održavanje korita reke koja utiču na poplave;
- Uredjenje mreže drenaže u zonama ugroženim od poplave ;
- Ri-pošumljavanje tih zona, koja su ugrožena od poplava;

Kako bismo sprečili fatalne slučajeve i materijalne štete od zemljotresa ubuduće, opština treba preduzeti i naredne mere :

- Utvrđivanje građevinskih uslova i rigorozni uslovi tokom izgradnje;
- Utvrđivanje zona evakuacije u slučaju zemljotresa;
- Nacrt Mikro-sizmičkih karti, za sve urbane zone;
- Identifikacija zgrada koja su ugrožena zemljotresu.

Kako bi se sprečili fataliteti ili materijalne štete, od požara, ubuduće opština mora preduzeti sljedeće mere:

- Planiranje i izgradnja Hidranata u urbanim zonama;
- Utvrđivanje i stvaranje zaštitnih zona u ruralnim sredinama, u slučajevima požara koje se često javljaju
- Podizanje svesti stanovništva o zonama koja su izložena požaru ;
- Utvrđivanje građevinskih uslova koja omogućavaju nesmetani pristup od strane vatrogasaca u tim zgradama;

Kkao bi se zaštitila sredina opština mora sprovesti i sljedeće mere predostrožnosti :

- Ri-pošumljavanje tek pošumljenih površina;
- Izgradnja stazi za pešake tokom rečnih bregova i javnih puteve koja povezuju urbanu zonu sa obližnjim seoskim naseljima;
- Nacrtom plana za menadžiranje otpadaka (ricikliranje ili selektiranje otpadaka);
- Podizanje impianta za tretiranje crnih voda;

3.10. Bogatstvo prirodnog, turističkog i kulturnog nasljedja

Prednosti	Slabosti
Jezerce kao prirodni resurs sa pejzažima	Nedostatak infrastrukture
Lijepi pejzaži	Nedostatak puteve koja povezuju naselja medjusobno
Raznovrsnost biljaka	Emigracija, depopulacija
Velika reka	Nedostatak studija u ovoj grani
Mala reka	Nedostatak turista sa višednevnim boravkom
Arheološko mesto	Nedostatak međunarodnih festivala
Mogućnosti	Pretnja
Razvoj Seoskog turizma	Nedovoljni smeštajni kapaciteti
Razvoj kulturnog turizma	
Razvoj stočarstva	

Tablica 175 SWOT analiza bogatstva prirodne, kulture i turističkog nasljedja

3.10.1. Prirodno nasljedje

Prednosti	slabosti
Prirodni Monumenti-Bifurkacija	Zloupotreba vode
Lokalitet Dafne	Neodržavanje mlinova koja se nalaze sa obe strane Bifurkacije
Stari stabla kao prirodni monumenti	Neadekvatni pristup faktora-čovjek u tim prirodnim monumentima
Vodopad u Jezerce	Divlja gradnje na bregovima
Prirodni Monumenti Bifurkacije	Nedostatak promovisanja
Lokalitet i Dafne	Nedostatak istraživanja
	Nekontrolišana seča šuma
	Korišćenje izvorišta vode na individualni način od stanovništva
Mogućnosti	Ugrožavanje
Razvoj turizma	Iscedjivanje korita reke od prekoračenog korišćenja reke Nerodimke
Utvrđivanje zaštićene zone	Nepovratna šteta prirodnih elemenata u zonama
Definiranje granica zaštićene zone	Gubljenje značaja monumenata i značajnih prirodnih zona
Oglašavanje munumenata Bifurkacije kao značajnim monumentom	

Tablica 176 SWOT analiza aseta prirodnog nasljedja

Prostorni Plan Kosova, je utvrdio Bifurkaciju Nerodimka i Armeni u Nerodimlje, kao zaštićene prirodne zon, ali broj posetilaca nije zadovoljavajući. Sa druge strane imamo dve lokacije sa izuzetnim vrednostima, a nisu obuhvaćena kao zaštićene zone. A šume u Jezerce, kao prirodno nasljedje ne uživaju status zaštićenih prostora.

3.10.1.1. Striktni Rezervati

U opštini nema takvih striktnih rezervata.

3.10.1.2. Monumenti prirode

U opštini ima podosta tih prirodnih monumenata

3.10.1.3. Peizaži prirode

Prednosti	Slabosti
Pečina u Burniku – s. Burnik	Nedostatak infrastrukture
Selo Jezerce	Nedostatak studija
Peizaž planina Burrnik	Oštećenja i degradacija šuma
Peizaž planina -Plješina	Nedostatak stazi za pešake
Peizaž parka “Sloboda”	Divlja gradnja
Peizaži “fusha e madhe” u delu Rahovica-Miraš	Signalizacija, sensibilizacija
Park borova u Mirosalje	Nedostatak informacija
Agrarni Peizaž kraj bivšeg Rasadnika	Nedostatak fondova
Peizaž u Dremjak	Nedostatak pošumljavanja
Peizaž u s. Varoš	Bacanje otpadaka u divljim deponijama
Peizaži stana u Grebno i Burnik	
Mogućnosti	Opasnosti
Razvoj privrede i turizma	Eksploatacija kamena
Mogućnosti za rekreaciju	Divlja gradnja uništava pregled prostranstva
Studiji o zonama	Divlja seča i paljenje šuma
	Piromani

Tablica 177 SWOT analiza bogatstva prirodnog nasljedja

Opština je umnogome bogata sa prirodnim pejzažima, šumama, agrarnim i stanima kao i svojevrsnim pečinama koje mogu biti vrlo atraktivna turistička ponuda ubuduće, ali još nema dostupne zakonske regulative da one budu i zaštićene. Nedostatak proglašenja kao zaštitne zone, stvarni zakonski status, preko koje će one biti i kontrolirane i nadgledane, ubuduće, jer će u protivnom njihova vrednost i postojanost biti dosta ugrožena u neželjenim razmerima.

3.10.2. Kulturna baština

3.10.2.1. Arhitektonska baština.

Prednosti	slabosti
Objekti verskog nasljedja (džamije, tekije, crkve)	Nedostatak projekata za restauraciju
Objekat stanice voza	Adekvatna sinjalizacija
Objekti prosvetne baštine (Osn.škola "Jeronim De Rada", Biblioteka, škola u Plješine, Mejtepi)	Slabe su gradje, konstrukcije
Objekti administrativnog nasljedja, (Arhiv Historijski u gradu, Mala pošta, objekat suda za prekršaje.	Nedostatak istraživanja u značenju naimenovanju mesta
Objekat kulturne i sportske baštine, objekat gardskog teatra	Restauracija bez primene i poštovanja standarda za zaštitu ovog nasljedja
Objekat-kuća velikana Gjon Serečija,	Visoke gradnje u blizini objekta
Mogućnosti	Opasnosti
Razvoj turizma	Gubitak ovih objekata
Jačanje izgleda grada i opštine	Oštećenje historijskog izgleda grada i opštine

Tablica 178 SWOT analiza aseta arhitektonske baštine

Opština Uroševac, ima dosta objekata visoke arhitektonske vrednosti koje su proglašene pod privremenom zaštitom, i to su objavljene u Profilu Opštine ali je njihovo fizičko stanje tako slabašno da je potrebno nove investicije za njihovu restauraciju.

Uprkos činjenice, da su one proglašene pod privremenom zaštitom, ovi objekti visoke vrednosti kulturne baštine, nemaju utvrđeni perimetar i zonu zaštite(bufer) Monako kako to zakon pripisuje o prostornom Planiranju. Nedostatak njihovog proglašavanja kao zaštitne površine, po zakonu o Prostornom Planiranju, preko koje će se kontrolirati i naredni razvoj u ovim zonama, čija vrednost i okolna sredina mogu se degradirati u neželjenim razmerima.

Opština treba utvrditi objekte koje imaju potrebu za restauraciju i da pripremi plan investiranja za renoviranje istih, pod privremenom zaštitom, a koje mogu biti su-finansirane sa vrhovnom vladom ili međunarodnim organizacijama.

3.10.2.2. Arheološko Nasljedje

Prednosti	Slabosti
Spisak identifikovanih arheoloških zona	Nedovoljan pristup na očuvanju ovih zona
	Divlja gradnja u ovim zonama
	Zone koje su u privatnom posedu
Mogućnosti	Opasnosti
Geofizička snimanja ovih zona	Uništavanje kao posljedica divlje gradnje

Projekti za studije i istraživanje ovih vrednosti	Nedostatak fondova za sinjalizaciju i istraživanja
Korišćenje ovih vrednosti u turizmu	
Jačanje izgleda opština	
Zakonska infrastruktura i prioriteti	
Stvaranje Arheološkog Muzeja za eksponate u Varoš.	

Tablica 179 SWOT analiza blaga arheološke baštine

Opština Uroševac, ima podosta zgrada visoke arheološke vrednosti, koje su proglašene kao pod privremenom zaštitom, u jesu predstavljena u Profilu opštine, i uprkos činjenici da su one proglašene pod privremenom zaštitom, visoke kulturne baštine, one još uvek nemaju zonu ograničenje (bufer) ili površinu izraženo u perimetar svoga postojanja, kao što je Zakonom o Prostornom Planiranju predviđeno i propisano. Nedostatak ovog proglašenja, pod zaštitom, po ovom opštinskom razvojnom planu, mogu se inače dosta degradirati u neželjenim merama.

3.10.2.3. Duhovno nasljedje

Prednosti	Slabosti
Artizanati-rukotvorine	Nedostatak festivala
Mitovi	Nedostatak renoviranje starih objekata
Legende	Nedostatak festivala za osvežavanje ove kulturne baštine
Igara (igra kačaka)	
Rituali, Svadbe, smrtnosti	
Tradicionalna jela	
Stare besede (dogodovštine-vicevi)	
Sujeverje	
Tradicionalne igre	
Festival igara i murali	
Mogućnosti	opasnosti
Raspodela posebnog budžeta za ovu vrst nasljedja	Zaborav ovog nasljedja
Stvaranje stalne trupe, na kultivisanje ove vrednosti nasljedja	
Podizanje jednog informativnog centra	

Tablica 180 SWOT analiza aseta duhovne baštine

Kao i u ostalim sredinama Kosova,, i opština Uroševac, jeste bogata sa duhovnim nasljedjem, ali nedostaju organizovanja događaja koja će promopvisati ove vrednosti, naročito tokom ljetnjeg perioda, kada se okupljaju nove generacije rođenih i izvan zemlje, koji će imati mogućnosti da saznaju više o duhovnom nasljedju u opštini

Uroševac. U Uroševac, trenutno je funkcionalan Muzej grada, koji služi kao etnološki muzej, ali i organizovanje festivala “Kosovka Peva”, jeste u toj funkciji.

3.11.2.3. Pokretno Nasljedje

Prednosti	Slabosti
Postojanje muzeja	Ndostatak dovoljnog prostora
Spisak inventara ovog nasljedja	Nedostatak posebnog objekta
Kategorizacija ovog nasljedja	Nedostatak informacija
Spremnost stanovništva za saradnju na prikupljanju i inventarisanje ovog nasljedja	
Mogućnosti	opasnosti
Pokretna izložba	Uništavanje ovog nasljedja
Podizanje novog objekta	Oštećenje sve do gubitka ovih vrednsoti zbog stručne nemarnosti
Informativna kampanja	

Tablica 181 SWOT analiza aseta pokretnog nasljedstva

Uprkos velike arheološke rasprostranjenosti u opštini, Uroševac, će ove nalaze eksponate nema kuda smestiti, jer nema takvog objekta i imajući u vidu, svoj centralni položaj, i bliskosti sa turističkim centrom u Brezovici, opština će mnogo toga dobiti sa osnivanjem jednog svog arheološkog muzeja, za sve eksponate čitave regije. Promovisanje ovih kulturnih vrednosti bit će od velikog izazova naročito za turiste alpince i skijaše, kao i goste prolaznike, koji posećuju grad, tako što će pospešivati i ukupni privredni a naročito turistički život opštine.

3.10.2.4. Kulturni pejzaži

Prednosti	Slabosti
Crkve i džamije u jednoj parceli	Nisu restaurirane
Sahat -kula	Gradnje u blizini
Vodeni mlinovi u Nerodimlje	Neadekvatni pristup
Panorama konobara hotela Ljuboten	
Džamia u Grebno	
Manastir Svetog Uroša	
Mogućnosti	Opasnosti
Informativna kampanja	Gubljenje ovog nasljedja
Sensibilizacija za ove zone	

Tablica 182SWOT analiza kulturnih pejzaža

Od svih kulturnih i prirodnih nasljedja, jedini lokalitet koji uživa privremenu zaštitu jeste Manastir Svetog Uroša u Nerodimlje, koja je proglašena kao Posebnom zaštićenom Zonom, po zakonima Republike Kosova. Kao i sve ostala

bogatstva kulturne i prirodne baštine, one su unapred utvrđene perimetrima površine i kao zaštićene zone, unapred predviđene pod kojim će se uslovima razvijati.

3.10.3. Vrednovanje prostornog uticaja

Prirodna i kulturna baština, predstavlja pravo bogatstvo koja će umnogome poticati i sveukupni privredni razvoj i turizma i međunarodnog upoznavanja grada Uroševca. Zaštita i očuvanje obol nasljedja, jeste bogatstvo i za naredne generacije, a koja će njima poslužiti za bolje upoznavanje svojih korena, ali i civilizacije ovih prostranstva a sa druge strane poticati i socio-ekonomski razvoj i iotvaranje novih radnih mesta.

Kakao bi se očuvali i razvijali ova baština, opština će sasatviti jedan odredjen plan z anova ulaganja, i utvrđivanje zaštitnih mera u ovim posebnim zonama, kao i lokacije pod stalnom zaštitom, od strane vrhovnih ali i lokalnih vlasti.

3.10.3.1. Nacionalni Park

Nažalost u opštini Uroševac, nema niti jednog nacionalnog parka, ali u suradnji sa vrhovnim vlastima, opština je u suradnji i sa obližnjim opštinama, počela inicirati stvari za proglašenej teritorija Jezerce i tamošnje planin, kao Nacionalni Park, a za koje će vredeti poseban režim razvoja kako bi ova sredina bila primamljiva za posetioce kako regije tako i međunarodnog karaktera.

3.10.3.2. Zaštićene površine

Nažalost iako je opština Uroševac, dosta bogata prirodnim i kulturnim bogatstvima, još uvek nije utvrđena jedna lokacija ili zaštićena površina, a koja su i starim zakonima podržani, ali i novim zakonom o prostornom planiranju.

Tako, se prema Planu o razvoju opštine, opština treba na početku utvrditi zaštićene površine, 50-100m od perimetra lokacije koja su proglašena zaštićenim od lokalnih a i vrhovnih vlasti, a koje se smatraju kao posebne vredne kulturne, istorijske i prirodne baštine, na lokalnom nivou, koja će nakon toga, biti putem posebnih razvojnih i gradjevinskih radnji, sačuvati i posotojeću sredinu i obližnje lokacije.

3.10.3.3. Posebne Zone

U opštini se prostiru dve posebne zone bifurkacija Nerodimke i Arnenija, u kojima je dosta investirano i ranije. Imajući u obzir prostiranje ovih zona, u obližnjim obroncima planina Jezerca, opština je ove zone može proglasiti kao Posebne Zone, zaradi lokalnog interesa, i načiniti jedan Regulativni detaljni Plan, koji će takoreći utvrditi održiviji tursitički i rekreativni razvoj, sve u službi privrednog razvoja.

3.10.3.4. Posebne Zaštićene Zone

U opštini Uroševac, prostire se posebno zaštićena zona, Manastir svetog Uroša, koji je u žalosnom fizičkom stanju, i nema nekih negativnih uticaja na sredinu, unutar Pejzaža Manastira unutar ove zone i njihovih granica, nema nakih događanja koji bi bili u suprotnosti sa Zakonom o posebnim Zaštićenim zonama.

Zabranjene aktivnosti unutar ove zone jesu :

1. Gradjenje ili indistrijski razvoj, kao što je eksploracija i mineralnih izvora kao i postavljanje brana, električnih centrala, ili linije visokog napona, peči ili fabrika ili tranzitnih puteve u tim ruralnim sredinama.
2. izgradnja ili aktivnosti koje idu na štetu pošumljavanje ili zagadjivanja sredine.

Svaka nova aktivnost iz gorenevedene liste aktivnosti, može biti ograničena ako to uslovi zatraže. Svaku aktivnost opština mora zatražiti i suglasnost pravoslavne crkve, ako ne bude dogovora, onda će nadležno organi moći njih urazumeti u skladu sa članom 4 tačka c ovog Zakona o Prostornom Planiranju.:

1. izgradnja ili komercijalne radnje, kao što su : strukture ili visoke zgrade višlje od manastira, hoteli, uredjenje puteve, podizanje magacina, radnji, restoranata, kafiča, barova, motela/hotela, tezgi ili prehrambenih kioski, stanice za snabdevanje sa gorivom, ili servis motornih vozila, super-marketa, noćnih klubova ili ostale slične radnje širokih razmera u ruralnim zonama. ;
2. skupove, razonode i javne zabave,
3. Urbanizacija poljoprivrednog zemljišta.

3.11. Naselja

Prednosti	Slabosti
Povoljni geografski položaj Uroševca	Velik broj raseljenih naselja
Magistralni put Skoplje- Priština	Prostiranje naselja u poljoprivrednim dobrima
Željeznica	Nedostatak kvalitetne infrastrukture
Uredjena infrastruktura u selima	Nedostatak centara za rekreaciju i zabavu u mnogim naseljima
Ograničava se sa 7 obližnjih opština	Postojanje verskih objekata van standarda
Jeste regionalni centar	
Dobra povezanost sa putevima	
Dobra mogućnost za snabdevanje	
Prirodni resursi dobra poljoprivredna zemlja	
Naselja sa većim brojem stanovništva	
Mogućnosti	opasnosti
Planiranje naselja policentrično	Migracija sa sela u grad
Utvrđivanje privrednih zona u većim naseljima	Smanjenje broja učenika
Promena većih naselja u administrativne centre	Nezainteresiranost mladih za poljoprivredni razvoj
Klasifikacija naselja po specifikama (npr. Jezerca, Burrnika, kao turistička ponuda)	
Prednosti	slabosti

Tablica 183 SWOT analiza naselja

3.11.1. Ruralna Naselja

3.11.1.1. Veličina

Zasnovano na obavljenim analizama, veličine površine naselja jesu identifikovana :

- 6 velikih naselja, +80 ha;
- 15 srednjih naselja 40 – 80 ha;
- 23 manjih naselja -40 ha;
- Naselja sa povećom površinom jesu :
-
-
-

Naselja	Br.stanovnika	Površina naselja (ha)	gustoća (ba/ha)	Vrst prostiranja

Naselja	Br.stanovnika	Površina naselja (ha)	gustoća (ba/ha)	Vrst prostiranja
Sojevo	1,530	246.47	6.21	Linearno
Komenoglava	4,404	230.06	19.14	rasuta
Tankosić	2,096	132.74	15.79	Linearno
Grebno	4,421	112.14	39.43	Rasuto
Talinovac Muhadžer	1,961	105.96	18.51	Kompaktno
Varoš	2,483	85.93	28.89	rasuto

Tablica 184 Veća ruralna naselja, površine + 80 ha

▪ Naselja srednje površine jesu:

Naselja	Br. Stanovnika	Površina naselja (ha)	gustoća (ba/ha)	Vrst prostiranja
Sojevo	1,530	246.47	6.21	Linearno
Komenoglava	4,404	230.06	19.14	Rasuto
Gornje i Donje plješine	4,506	78.33	57.52	Rasuto
Nekodim	1,337	69.25	19.31	Linearno
Loškobare	2,075	66.76	31.08	Rasuto
Preljez Jerllij	1,510	61.47	24.56	rasuta
Košare	2,077	58.45	35.53	Rasuto
Miraš	1,883	57.4	32.8	Rasuto
Talinovac Jerllij	3,428	55.25	62.05	Kompaktno
Gatnje	2,368	54.52	43.43	Rasuta
Staro Selo	992	50.34	19.71	Rasuto
Babuš	235	49.24	4.77	Linearno
Mirosalje	1,427	44.87	31.8	rasuta
Bibaj	1,180	41.5	28.44	Rasuta
Slivovo	1,490	41.23	36.13	Rasuta
Donje Nerodimlje	1,648	40.61	40.58	Rasuta
Zaskok	643	40.03	16.06	Rasuta

Tablica 185 Srednja ruralna naselja površine 40 - 80 ha

▪ Naselja sa manjom površinom:

Naselja	Br. stanovnika	Površina naselja (ha)	gustoća (ba/ha)	Vrst prostiranja
Rahovica	1,257	38.43	32.71	rasuta
Kosine	1,082	37.77	28.65	Kompaktna
Zlatare	1,203	34.62	34.75	Rasuta
Rakaj	976	33.72	28.94	rasuta
Gornje Nerodimlje	3,718	33.28	111.71	Linearno
Crnilo	957	32.24	29.69	Kompaktno
Preljez Muhadjer	982	31.67	31.01	Kompaktno
Muhovce	686	30.25	22.67	Kompaktno
Trn	1,138	28.61	39.78	Linearno
Dubrava	1,472	28.56	51.54	Kompaktno
Pojatište	1,047	28.39	36.88	rasuto
Dremjak	1,235	27.19	45.43	rasuto
Manastirce	1,346	26.12	51.54	rasuto
Jezerce	454	24.89	18.24	rasuto
Babljak	258	24.34	10.6	rasuto
Sazlija	782	24.18	32.34	Kompaktno
Doganjevo	1,100	24.08	45.69	Kompaktno
Baljić	992	23.68	41.89	Kompaktno
Grlica	323	22.86	14.13	Linearno
Papaz	516	16.7	30.89	rasuto
Softović	496	13.71	36.19	rasuto
Surčina	222	7.81	28.43	rasuto
Burnik	46	5.3	8.67	Linearno

Tablica 186 Manja ruralna naselja - 40 ha

3.11.1.2. Funkcionalnost I medjuvezna mreža

Zasnovano na prethodnom razvojnom Planu opštine, 8 ruralnih manjih naselja jesu identifikovana kao sekundarni centri :

- 56. Preljez Muhadjer;
- 57. Loškobare;
- 58. Donje Nerodimlje;

- 59. Zaskok;
- 60. Grebno;
- 61. Grlica;
- 62. Sojevo i
- 63. Softović.

Osim utvrđivanja ovih sekundarnih seoskih centara i Nacrta Regulativnog Plana za njih, još uvek nije pripremljen specifični plan razvoja za ove zone, ne postoji.

Imajući u vidu sve ove sekundarne ruralne centre, i njihov razvoj kao male gradiće, sa uslovima za javne proširene usluge, koji će umnogome rasteretiti grad i ova ruralna naselja bit će na usluzi svojim meštanima, koji neće biti prisilejni ići u grad za elementarne usluge.

Sekundarni centri jesu naselja sa velikim brojem stanovnika najmanje njih 5,000 a najmanje okolnih naselja do 18,000 stanovnika sa sljedećim javnim uslugama :

- 64. Obdaništa;
- 65. Osnovna i srednja niža škola;
- 66. Viša srednja škola;
- 67. Centar porodičnog zdravstva;
- 68. Kancelarija civilnog stanja;
- 69. Mreža javnog prevoza;
- 70. Poštanske usluge;
- 71. Bankarske usluge;
- 72. Pijaca i
- 73. Dovoljan broj prodavnica.

Ali zbog limitiranog budžeta opština, će umnogome preispitati mogućnosti da ove centre reducira na svega 4, sekundarna centra, kako bi pokrili istočni, zapadni, severni i južni deo deo grada, gde boravi približno 5,000 stanovnika.

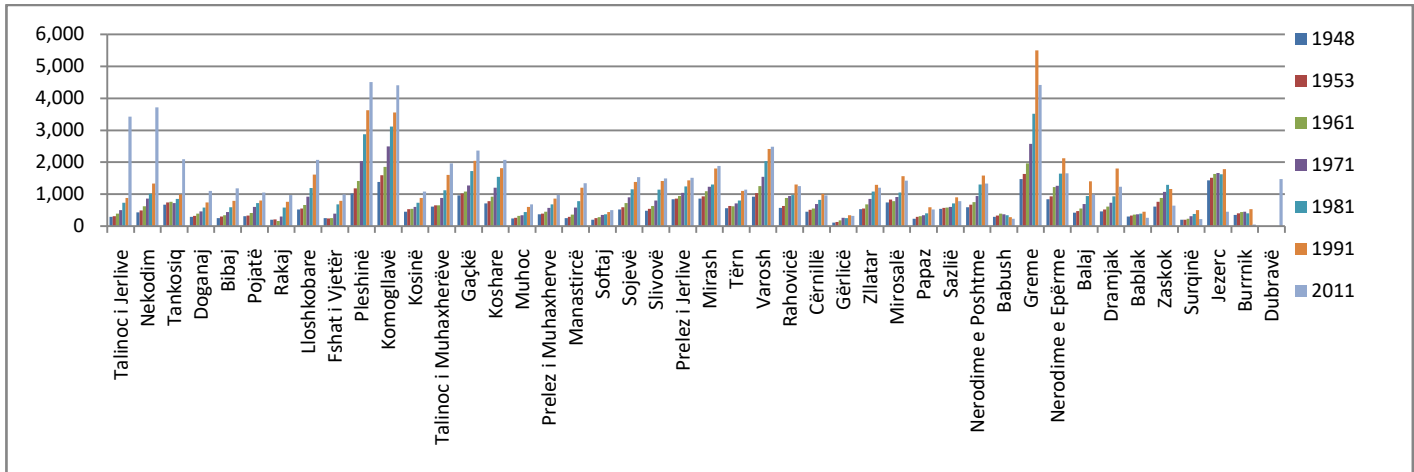
Od ovih sekundarnih centara prethodno utvrđenih opštinskim razvojnim planom, samo u Grebno ima oko 5,000 žitelja, dok su ostali sekundarni centra približno sa po 2,000 stanovnika.

Zasnovano na sveukupni broj stanovnika, kao i putne infrastrukture grada i njihovog položaja u odnosu na okolna naselja i urbanih zona, opština može isplanirati i ove sekundarne centre u ovim ruralnim centrima:

- Grebno za južni deo gradame ;
- Gornje Nerodimlje ;
- Preljez Muhadžer i
- Tankosić .

3.11.1.3. Broj stanovnika

U opštini koja ima ukupno 45 ruralna naselja, u kojima je tokom 2011 živelo oko 65,982 stanovnika ili 60.75% sveukupnog broja stanovništva grada.

Grafika 52 *ukupni broj stanovnika u ruralnim naseljima tokom posljednjih 68 godina*

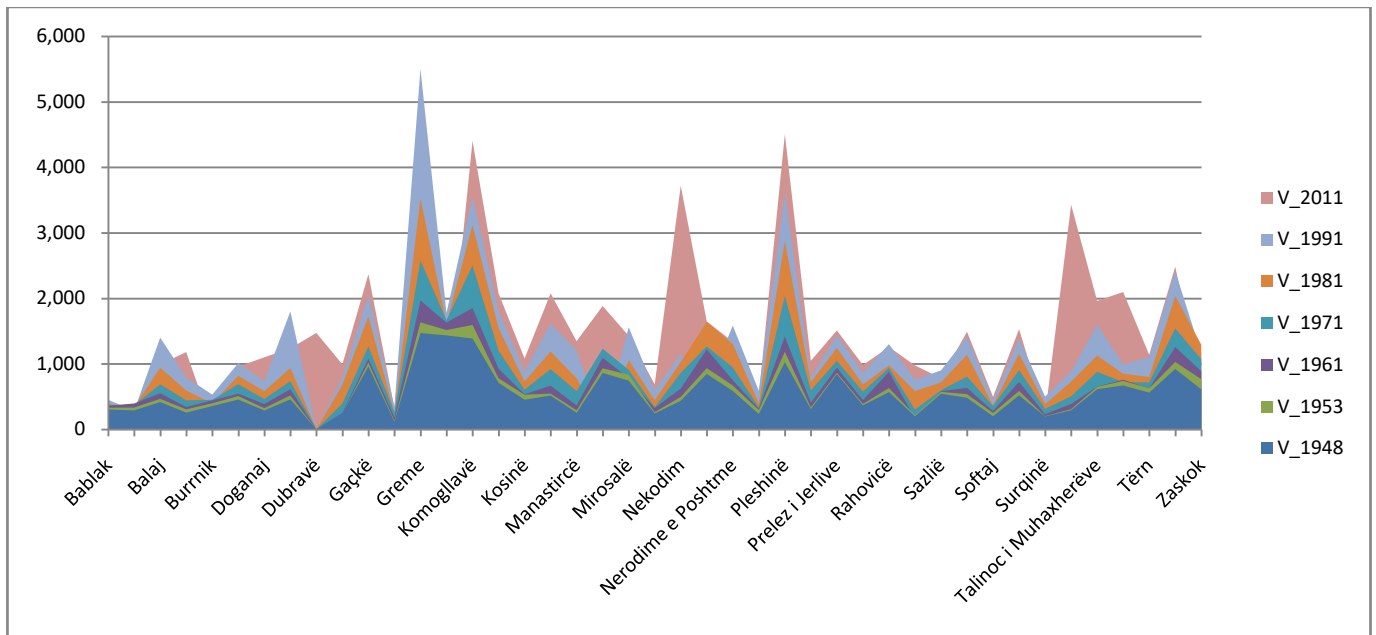
Dok, broj stanovnika tokom 68 posljednjih godina, neprestano raste, sve do 1998, ali zbog otežanih ekonomskih prilika, mnogo je njih emigriralo u inostranstvo ili prema prestonici zemlje. Drugi je razlog jeste smanjeni broj zbog iseljenja srba 8,191 , 287 crnogoraca i 177 hrvata, koji su činili približno oko 10% stanovništva opštine.

Naselja	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2011
Babljak	302	330	361	370	388	451	258
S.Babuš	289	333	395	369	340	285	235
Baljić	416	466	551	687	941	1,400	992
Bibaj	255	305	341	443	592	794	1,180
Burnik	355	398	442	450	398	530	46
Crnilo	455	508	546	688	817	1,011	957
Doganjevo	288	323	386	463	582	737	1,100
Dremjak	457	518	612	736	935	1,800	1,235
Dubrava							1,472
Staro selo	249	242	250	393	679	795	992
Gatnje	959	1,020	1,081	1,268	1,723	2,048	2,368
Grlica	115	134	181	260	250	344	323
Grebno	1,470	1,634	1,966	2,576	3,520	5,500	4 421
Jezerce	1,434	1,515	1,630	1,666	1,621	1,778	454
Komenoglava	1,386	1,594	1,851	2,499	3,118	3,551	4,404
Košare	711	779	925	1,203	1,543	1,810	2,077
Kosina	452	529	536	605	731	882	1,082

Naselja	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2011
Loškobare	516	546	666	920	1,188	1,614	2,075
Manastirce	252	291	364	583	778	1,200	1,346
Miraš	861	932	1,093	1,231	72	73	1,883
Mirosalje	743	833	782	909	1,056	1,560	1,427
Muhovce	242	263	324	337	445	600	686
Nekodim	435	495	622	862	1,026	1,148	3,718
Gornje Nerodimlje	845	935	1,219	1,267	1,640	611	1,648
Donje Nerodimlje	586	669	750	945	1,302	1,584	1,337
Papaz	233	295	315	336	397	589	516
Plješine	1,025	1,184	1,416	2,035	2,877	3,624	4,506
Pojatište	309	335	407	597	720	797	1,047
Preljez Jerlij	843	864	941	1,046	1,242	1,435	1,510
Preljez Muhadjer	366	389	446	575	685	866	982
Rahovica	568	631	877	938	976	1,301	1,257
Rakaj	199	215	164	302	583	759	976
Sazlija	544	573	582	597	716	900	782
Slivovo	482	537	633	806	1,138	1,411	1,490
Softović	199	250	279	354	366	445	496
Sojevo	519	587	726	906	1,155	1,384	1,530
Surčina	196	201	230	312	384	500	222
Talinovac jerlij	290	309	387	505	727	883	3,428
Talinovac Muhadjer	613	648	652	878	1,126	1,600	1,961
Tankosić	669	740	758	720	849	990	2,096
Trn	560	627	625	716	798	1,100	1,138
Varoš	922	1,029	1,257	1,541	2,035	2,415	2,483
Zaskok	610	766	886	1,070	1,292	1,160	643
Zlatare	530	554	685	856	1,084	1,290	1,203
Grad Uroševac	6,685	8,165	11,665	22,239	37,723	45,645	42,628

Tablica 187 broj stanovnika tokom posljednjih 68 godina po naseljima

Zasnovano na analizama broja stanovnika vidljivo je da se tokom 68 posljednjih godina, uočavaju velike razlike u stanovništvu po svim naseljima.

Grafika 53 Dinamika broja stanovnika tokom posljednjih 68 godina po naseljima

Zasnovano na analizama broja stanovnika vidljivo jeste da je samo tokom 1991-2011, broj stanovnika porastao više od 100% u sljedećim naseljima:

	Naselja	1991	2011	20-to godišnji rast	Godišnji rast
1	Talinovac Jerljij	883	3,428	288.22%	7.02%
2	Nekodim	1,330	3,718	179.55%	5.27%
3	Tankosić	990	2,096	111.72%	3.82%

Tablica 188 Naselja gde je porast stanovništva bio više od 100% tokom perioda 1991-2011

Medjutim, vredno je istaći, da je u prethodnom razvojnom planu jedan deo naselja Jerljij Talinovac i Nekodima, ranije pripadao urbanoj zoni, dok je sada Jerljij Talinovac, sada u okviru urbane zone 2 i 3 dok je Nekodim sada već deo Urbane zone 6 i 7.

Imajući u vidu ovaakv rast stanovništva, Tankosić mora nešto biti od višeg prioriteta..

Zasnovano na analizama broja stanovnika uočava se da je tokom perioda 1991-2011, broj stanovništva porastao za nekih 50% na sljedećim naseljima :

	Naselja	1991	2011	20-to godišnji rast	Godišnji rast
1	Doganjevo	737	1,100	49.25%	2.02%
2	Bibaj	794	1,180	48.61%	2.00%
3	Pojatište	797	1,047	31.37%	1.37%

Tablica 189 Naselja u koje je povećan broj stanovništva za 50% tokom perioda 1991-2011

Imajući u vidu ovaj veliki porast stanovništva ovih naselja, tokom perioda 1991-2011, Doganjevo, Bibaj i Pojatište, one se moraju tretirati kao srednjeg višeg prioriteta.

Zasnovano na izvršenim analizama uočljivo jeste da je tokom perioda 1991-2011, broj stanovnika je porastao za nekih 30% u sljedećim naseljima :

	Naselja	1991	2011	20-to godišnji rast	Godišnji rast
1	Rakaj	759	976	28.59%	1.27%
2	Loškobare	1,614	2,075	28.56%	1.26%
3	Staro selo	795	992	24.78%	1.11%
4	Plješina	3,624	4,506	24.34%	1.10%
5	Komenoglava	3,551	4,404	24.02%	1.08%
6	Kosine	882	1,082	22.68%	1.03%
7	Talinovac Muhadjer	1,600	1,961	22.56%	1.02%
8	Gatnje	2,048	2,368	15.63%	0.73%
9	Košare	1,810	2,077	14.75%	0.69%
10	Muhovce	600	686	14.33%	0.67%
11	Preljez Muhadjer	866	982	13.39%	0.63%
12	Manastirce	1,200	1,346	12.17%	0.58%
13	Softović	445	496	11.46%	0.54%
14	Sojevo	1,384	1,530	10.55%	0.50%

Tablica 190 Naselja u kojem je stanovništvo poraslo za 30%, tokom perioda 1991-2011

Imajući u vidu ovaj srednji porast stanovništva tokom perioda 1991-2011, naselja Rakaj, Loškobare, Staro selo , Plješina, Komenoglava, Kosine, Talinovac Muhadjer, Gatnje, Košare, Muhovac, Preljez Muhadjer, Manastirce, Softović, Sojevo, koje treba tretirati sa srednjim prioritetom.

Zasnovano na analizama broja stanovnika, uočljiv je porast za nekih 10% u periodu 1991-2011 za sljedeća naselja:

	Naselja	1991	2011	20-togodišnji period	Godišnji porast
1	Slivovo	1,411	1,490	5.60%	0.27%
2	Preljez Jerlijij	1,435	1,510	5.23%	0.26%
3	Miraš	1,800	1,883	4.61%	0.23%
4	Trn	1,100	1,138	3.45%	0.17%
5	Varoš	2,415	2,483	2.82%	0.14%

Tablica 191 Naselja koja su imala porast stanovništva za 10% za period 1991-2011

Imajući u vidu ovaj porast stanovništva u ovim naseljima, za period 1991-2011, Slivovo, Preljez Jerlijij, Miraš i Trn, ova naselja se moraju tretirati ka srednje nižeg prioriteta.

Naselje Varoš, treba tretirati kao srednje višeg prioriteta jer broji više od 2,000 stanovnika.

Oslanjajući se na anlizama broj stanovnika uočljivo je da je tokom perioda 1991-2011, broj stanovnika u sljedećim naseljima porastao za 30% :

	Naselja	1991	2011	20-to period	godišnji period	Godišnji period
1	Rahovica	1,301	1,257	-3.38%		-0.17%
2	Crnilo	1,011	957	-5.34%		-0.27%
3	Grlica	344	323	-6.10%		-0.31%
4	Zlatare	1,290	1,203	-6.74%		-0.35%
5	Mirosalje	1,560	1,427	-8.53%		-0.44%
6	Papaz	589	516	-12.39%		-0.66%
7	Sazlija	900	782	-13.11%		-0.70%
8	Donje Nerodimlje	1,584	1,337	-15.59%		-0.84%
9	S.Babuš	285	235	-17.54%		-0.96%
10	Grebno	5,500	4,421	-19.62%		-1.09%
11	Gornje Nerodimlje	2,120	1,648	-22.26%		-1.25%
12	Baljić	1,400	992	-29.14%		-1.71%
13	Dremjak	1,800	1,235	-31.39%		-1.87%
14	Babljak	451	258	-42.79%		-2.75%
15	Zaskok	1,160	643	-44.57%		-2.91%
16	Surčina	500	222	-55.60%		-3.98%
17	Jezerc	1,778	454	-74.47%		-6.60%
18	Burnnik	530	46	-91.32%		-11.50%

Tablica 192 Naselja koja su smanjena po broju stanovnika tokom perioda 1991-2011

Imajući u vidu sav ovaj srednji porast stanovništva tokom perioda 1991-2011, Rahovica, Crnilo, Grlica, Zlatare, Mirosalje, Papaz, Sazlija, Donje Nerodimlje, S.Babuš, Baljić, Dremjak, Babljak, Zaskok, Surčina, Jezerce i Burnnik trebaju se tretirati sa manjim prioritetom jer je broj u stalnom opadanju.

Od ove grupe naselja, zbog visokog rasta stanovništva, naselje Grebnotreba dati visok prioritet jer broji više od 5,000 stanovnika kao i Gornje Nerodimlje srednjim prioritetom jer broji više od 2,000 stanovnika.

Što se tiče predviđanja o broju stanovnika za narednih 8 godina, oslanjajući se na trenutku događaja, naredne tablice prikazuju porast broja stanovništva za svako naselje posebno :

	Naselje	Godišnji porast	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Jerlij Talinovac	7.02%	4,517	4,834	5,173	5,536	5,925	6,340	6,785	7,262	7,771

	Naselje	Godišnji porast	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
2	Nekodim	5.27%	4,579	4,820	5,074	5,342	5,624	5,921	6,233	6,562	6,908
3	Plješina	1.10%	4,707	4,759	4,811	4,864	4,917	4,971	5,025	5,080	5,136
4	Kamenoglava	1.08%	4,598	4,648	4,698	4,749	4,801	4,853	4,905	4,958	5,012
5	Grebno	-1.09%	4,233	4,187	4,141	4,096	4,052	4,008	3,964	3,921	3,879
6	Tankosić	3.82%	2,439	2,532	2,629	2,729	2,833	2,942	3,054	3,171	3,292
7	Gatnje	0.73%	2,438	2,456	2,474	2,492	2,510	2,528	2,546	2,565	2,584
8	Varoš	0.14%	2,497	2,500	2,504	2,507	2,511	2,514	2,518	2,521	2,525
9	Loškobare	1.26%	2,182	2,210	2,238	2,266	2,295	2,324	2,353	2,383	2,413
10	Košare	0.69%	2,135	2,150	2,165	2,180	2,195	2,210	2,225	2,240	2,256
11	Muhadjer Talinovac	1.02%	2,043	2,064	2,085	2,106	2,127	2,149	2,171	2,193	2,216
12	Miraš	0.23%	1,900	1,904	1,909	1,913	1,917	1,922	1,926	1,930	1,935
13	Sojevo	0.50%	1,561	1,569	1,577	1,585	1,593	1,601	1,609	1,617	1,625
14	Jerlij Preljez	0.26%	1,525	1,529	1,533	1,537	1,541	1,545	1,549	1,553	1,557
15	Slivovo	0.27%	1,506	1,510	1,515	1,519	1,523	1,527	1,531	1,535	1,540
16	Bibaj	2.00%	1,278	1,303	1,329	1,356	1,383	1,411	1,439	1,468	1,497
17	Manastirce	0.58%	1,377	1,385	1,393	1,401	1,409	1,417	1,426	1,434	1,442
18	Gornje Nerodimlje	-1.25%	1,567	1,548	1,528	1,509	1,490	1,472	1,453	1,435	1,417
19	Doganjevo	2.02%	1,192	1,216	1,241	1,266	1,292	1,318	1,344	1,372	1,399
20	Mirosalje	-0.44%	1,402	1,396	1,389	1,383	1,377	1,371	1,365	1,359	1,353
21	Pojatište	1.37%	1,106	1,121	1,137	1,152	1,168	1,184	1,200	1,217	1,233
22	Rahovica	-0.17%	1,248	1,246	1,244	1,242	1,240	1,238	1,236	1,233	1,231
23	Kosine	1.03%	1,127	1,139	1,151	1,162	1,174	1,186	1,199	1,211	1,223
24	Donje Nerodimlje	-0.84%	1,293	1,282	1,271	1,260	1,249	1,239	1,228	1,218	1,208
25	Trn	0.17%	1,146	1,148	1,150	1,152	1,154	1,156	1,157	1,159	1,161
26	Zlatare	-0.35%	1,186	1,182	1,178	1,174	1,170	1,166	1,162	1,158	1,154
27	Rakaj	1.27%	1,027	1,039	1,053	1,066	1,079	1,093	1,107	1,121	1,135
28	Staro Selo	1.11%	1,037	1,049	1,060	1,072	1,084	1,096	1,108	1,121	1,133

	Naselje	Godišnji porast	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
29	Preljez Muhadjer	0.63%	1,007	1,013	1,020	1,026	1,033	1,039	1,046	1,052	1,059
30	Dremjak	-1.87%	1,146	1,124	1,103	1,083	1,063	1,043	1,023	1,004	986
31	Crnilo	-0.27%	947	944	941	939	936	934	931	929	926
32	Baljić	-1.71%	926	910	895	880	865	850	835	821	807
33	Muhovce	0.67%	705	709	714	719	724	729	734	738	743
34	Sazlija	-0.70%	760	755	750	745	739	734	729	724	719
35	Softaj	0.54%	507	510	512	515	518	521	524	527	529
36	Papaz	-0.66%	503	499	496	493	489	486	483	480	477
37	Zaskok	-2.91%	572	555	539	523	508	493	479	465	452
38	Grlica	-0.31%	319	318	317	316	315	314	313	312	311
39	S.Babuš	-0.96%	226	224	222	220	218	215	213	211	209
40	Jezerc	-6.60%	347	324	303	283	264	247	230	215	201
41	Babljak	-2.75%	231	225	218	212	207	201	195	190	185
42	Surčina	-3.98%	189	182	174	167	161	154	148	142	137
43	Burnnik	-11.50%	29	25	22	20	18	16	14	12	11

Tablica 193 Predviđjana za broj stanovnika u idućih 8 godina

Oslanjajući se na broj stanovnika i njihov porast, sljedeća Tablica će umnogome pokazati i redosljed ruralnih naselja, po prioritetima za tehničku, socijalnu i javnu infrastrukturu, po sljedećem:

	Naselja	Godišnji porast	2016	2024	Stepen prioriteta
1	Jerlij Talinovac	7.02%	4,517	7,771	Visok prioritet
2	Nekodim	5.27%	4,579	6,908	Visok prioritet
3	Plješina	1.10%	4,707	5,136	Visok prioritet
4	Kamenoglava	1.08%	4,598	5,012	Visok prioritet
5	Grebno	-1.09%	4,233	3,879	Visok prioritet
6	Tankosić	3.82%	2,439	3,292	Visok Prioritet
7	Gatnje	0.73%	2,438	2,584	Visok Prioritet
8	Varoš	0.14%	2,497	2,525	Visok proritet
9	Loškobare	1.26%	2,182	2,413	Visok prioritet

	Naselja	Godišnji porast	2016	2024	Stepen prioriteta
10	Košare	0.69%	2,135	2,256	Visok prioritet
11	Muhadjer Talinovac	1.02%	2,043	2,216	Visok prioritet
12	Miraš	0.23%	1,900	1,935	Visok prioritet
13	Sojevo	0.50%	1,561	1,625	Visok prioritet
14	Jerlij Preljez	0.26%	1,525	1,557	Visok prioritet
15	Slivovo	0.27%	1,506	1,540	Srednji prioritet
16	Bibaj	2.00%	1,278	1,497	Srednji prioritet
17	Manastirce	0.58%	1,377	1,442	Visok prioritet
18	Gornje Nerodimlje	-1.25%	1,567	1,417	Nizak prioritet
19	Doganjevo	2.02%	1,192	1,399	Srednji prioritet
20	Mirosalje	-0.44%	1,402	1,353	Niski prioritet
21	Pojatište	1.37%	1,106	1,233	Srednji prioritet
22	Rahovica	-0.17%	1,248	1,231	Niski prioritet
3	Kosine	1.03%	1,127	1,223	Srednji prioritet
24	Donje Nerodimlje	-0.84%	1,293	1,208	Niski prioritet
25	Trn	0.17%	1,146	1,161	Niski prioritet
26	Zlatare	-0.35%	1,186	1,154	Niski prioritet
27	Rakaj	1.27%	1,027	1,135	Srednji prioritet
28	Staro Selo	1.11%	1,037	1,133	Srednji prioritet
29	Preljez Muhadjer	0.63%	1,007	1,059	Srednji prioritet
30	Dremjak	-1.87%	1,146	986	Niski prioritet
31	Crnilo	-0.27%	947	926	Niski Prioritet
32	Baljić	-1.71%	926	807	Niski prioritet
33	Muhovce	0.67%	705	743	Niski prioritet
34	Sazlija	-0.70%	760	719	Niski prioritet
35	Softaj	0.54%	507	529	Niski prioritet
36	Papaz	-0.66%	503	477	Niski prioritet
37	Zaskok	-2.91%	572	452	Niski prioritet
38	Grlica	-0.31%	319	311	Niski prioritet

	Naselja	Godišnji porast	2016	2024	Stepen prioriteta
39	S.Babuš	-0.96%	226	209	Niski prioritet
40	Jezerc	-6.60%	347	201	Niski prioritet
41	Babljak	-2.75%	231	185	Niski prioritet
42	Surčina	-3.98%	189	137	Niski prioritet
43	Burnnik	-11.50%	29	11	Niski prioritet

Tablica 194 Prioritizacija prema porastu broja stanovnika

3.11.2. Izgradjene i neizgradjene površine

Prednosti	Slabosti
Dovoljne površine izgradnje	Jedan broj jedinica stanovanja ne ispunjavaju standarde o površinama za broj stanovnika
Relativna dobra kvaliteta stanovanja	Jedan broj jedinica stanovanja u većem broju vremena tokom godine su prazne
Većina novih objekata su nova i neprestano se dogradjuju.	Gustoća objekata za stanovanje u urbanim zonama
Mogućnosti	slabosti
Jedinstveno planiranje jedinice za stanovanje	Gubitak ovih objekata

Tablica 195 SWOT analiza stanovanja

Analiza stanovanja za svako ruralno naselje oslanjajući se službenim podacima iz 1953:

Naselja	1953	1961	1971	1981	1991	1998	2011	2016
Babljak	42	63	68	72	83	60	62	139
S.Babuš	52	69	68	75	80	0	86	170
Baljić	56	78	103	150	184	190	237	329
Bibaj	42	67	71	92	125	150	251	399
Burnnik	54	64	58	46	65	30	30	34
Crnilo	70	87	99	119	146	136	231	289
Doganjevo	34	54	72	96	118	105	221	304
Dremjak	70	100	110	130	168	170	289	350
Dubrava						126	263	
Staro Selo	43	50	62	99	120	110	251	324
Gatnje	170	187	203	226	295	320	521	710

Naselja	1953	1961	1971	1981	1991	1998	2011	2016
Grlica	23	34	42	0	57	35	72	129
Grebno	234	284	359	418	554	600	1039	1,488
Jezerc	196	236	231	183	221	229	117	129
Kamenoglava	228	276	333	397	462	549	833	1,150
Košare	103	135	179	185	243	240	404	614
Kosine	72	85	90	95	122	94	219	326
Loškobare	85	100	141	148	200	210	430	715
Manastirce	34	52	81	106	134	150	274	414
Miraš	130	145	182	208	245	665	409	550
Mirosalje	112	107	115	130	168	170	239	363
Muhovce	42	48	48	46	66	70	147	258
Nekodim	86	111	150	137	173	222	924	946
Gornje Nerodimlje	100	121	149	207	251	207	313	452
Donje Nerodimlje	148	236	239	297	348	297	322	422
Papaz	41	50	42	66	84	61	98	143
Plješina	195	232	298	424	532	370	1032	1,100
Pojatište	55	70	76	88	99	101	215	287
Jerlij Preljez	59	71	72	52	112	120	350	599
Preljez Muhadjer	131	143	177	175	221	320	208	315
Rahovica	84	101	119	108	154	140	222	895
Rakaj	46	34	38	57	84	121	229	319
Sazlija	79	86	84	91	107	127	159	247
Slivovo	85	107	120	143	192	207	292	359
Softaj	38	53	50	59	67	71	124	159
Sojevo	94	122	126	177	202	200	337	451
Surčina	27	37	38	47	61	63	38	59
Jerlij Talinovac	49	61	57	79	107	100	823	847
Muhadjer Talinovac	89	110	143	122	206	270	457	656
Tankosić	137	148	141	154	186	167	487	690
Trn	89	88	93	102	134	126	253	322

Naselja	1953	1961	1971	1981	1991	1998	2011	2016
Varoš	153	216	229	267	337	560	620	686
Zaskok	115	147	170	188	220	212	128	417
Zlatare	80	98	109	122	154	147	304	340

Tablica 196 Razvoj jedinica stanovanja od 1953

Tokom perioda posljednjih pet godina, vidljiv je veliki porast Gradnje visokih individualnih zgrada.

Inače, što se tiče narednih zahteva, za individualno stanovanje, ovaj Plan je oslonjen i trend izgradnje tokom perioda 2011 – 2016.

Naselja	2011	2016	Bilans	Godišnji bilans	Dopunska predvidjanja o kućama do 2024
Babljak	62	124	62	12	99
S.Babuš	86	140	54	11	86
Baljić	237	271	34	7	54
Bibaj	251	292	41	8	66
Burnnik	30	36	6	1	10
Crnilo	231	289	58	12	93
Doganjevo	221	272	51	10	82
Dremjak	289	350	61	12	98
Dubrava	263				
Staro Selo	251	266	15	3	24
Gatnje	521	651	130	26	208
Grlica	72	129	57	11	91
Grebno	1039	1,251	212	42	339
Jezerc	117	129	12	2	19
Kamenoglava	833	846	13	3	21
Košare	404	492	88	18	141
Kosine	219	259	40	8	64
Loškobare	430	504	74	15	118
Manastirce	274	340	66	13	106
Miraš	409	488	79	16	126
Mirosalje	239	363	124	25	198

Naselja	2011	2016	Bilans	Godišnji bilans	Dopunska predvidjanja o kućama do 2024
Muhovce	147	258	111	22	178
Nekodim	924	946	22	4	35
Gornje Nerodimlje	313	378	65	13	104
Donje Nerodimlje	322	402	80	16	128
Papaz	98	143	45	9	72
Plješina	1032	1,100	68	14	109
Pojatište	215	287	72	14	115
Jerlij Preljez	350	426	76	15	122
Preljez Muhadjer	208	221	13	3	21
Rahovica	222	246	24	5	38
Rakaj	229	294	65	13	104
Sazlija	159	228	69	14	110
Slivovo	292	319	27	5	43
Softaj	124	144	20	4	32
Sojevo	337	392	55	11	88
Surčina	38	51	13	3	21
Jerlij Talinovac	823	847	24	5	38
Muhadjer Talinovac	457	551	94	19	150
Tankosić	487	579	92	18	147
Trn	253	287	34	7	54
Varoš	620	665	45	9	72
Zaskok	228	341	113	23	181
Zlatare	304	340	36	7	58

Tablica 197 Predvidjana o potrebama za narednih 8 godina

Gorenavedena potraživanja, za izgradnju kuće, za svako ruralno naselje, izvedeno na osnovu broja objekata izgradjenih tokom posljednjih pet godina, ali to sve zavisi od ekonomskih mogućnosti stanovnika i kada se one poboljšaju u narednim godinama, verovatno će biti izvodljiva, i prirodno će premašiti i predvidjena individuna izgradjene objekte planiranja, a koja su planom predvidjena za porast od 25% dodatnih gradnji, a koja su izložena u ovoj tablici, i verovatno će biti merilo za utvrđivanje granica izgradnje za svako ruralno naselje.

Naselje	Procene dodatnih domova 2024	+25%
---------	------------------------------	------

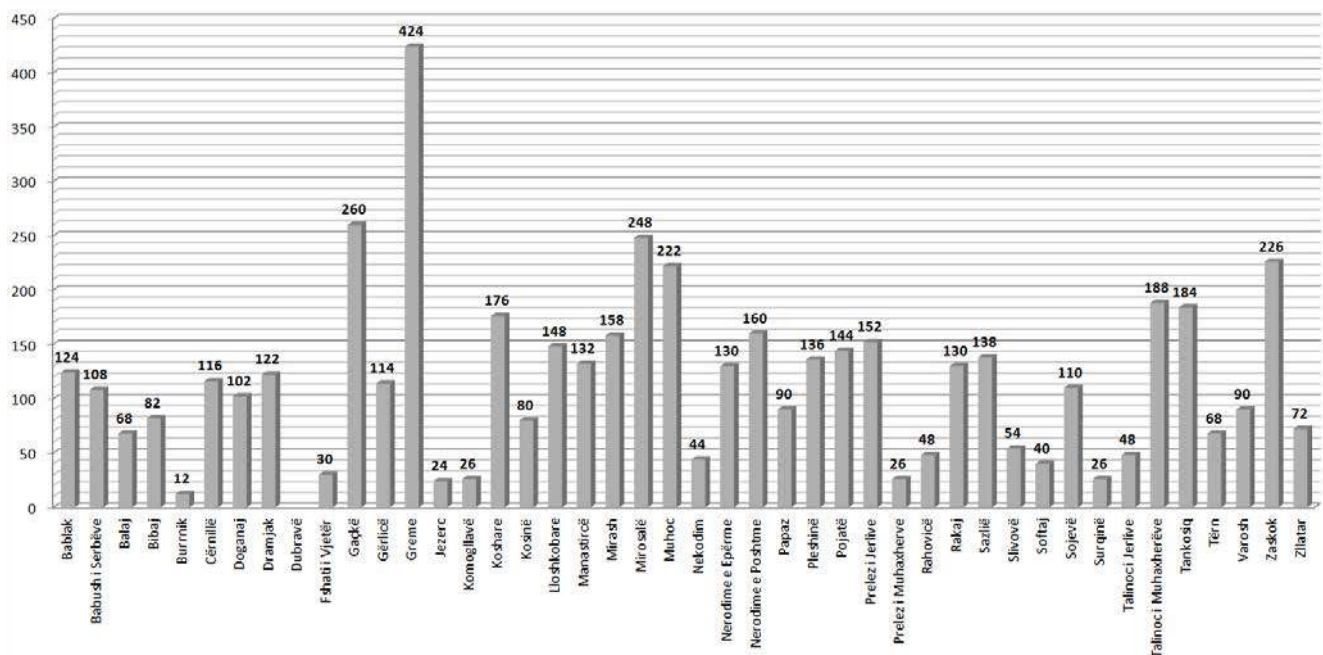

Naselje	Procene dodatnih domova 2024	+25%
Babljak	99	124
S.Babuš	86	108
Baljić	54	68
Bibaj	66	82
Burnnik	10	12
Crnilo	93	116
Doganjevo	82	102
Dremjak	98	122
Dubrava		
Staro Selo	24	30
Gatnje	208	260
Grlica	91	114
Grebno	339	424
Jezerc	19	24
Kamenoglava	21	26
Košare	141	176
Kosine	64	80
Loškobare	118	148
Manastirce	106	132
Miraš	126	158
Mirosalje	198	248
Muhovce	178	222
Nekodim	35	44
Gornje Nerodimlje	104	130
Donje Nerodimlje	128	160
Papaz	72	90
Plješina	109	136
Pojatište	115	144
Jerlij Preljez	122	152
Preljez Muhadjer	21	26

Naselje	Procene dodatnih domova 2024	+25%
Rahovica	38	48
Rakaj	104	130
Sazlija	110	138
Slivovo	43	54
Softaj	32	40
Sojevo	88	110
Surčina	21	26
Jerlij Talinovac	38	48
Muhadjer Talinovac	150	188
Tankosić	147	184
Trn	54	68
Varoš	72	90
Zaskok	181	226
Zlatare	58	72

Tablica 198 Broj jedinica individualne gradnje planirano sve do 2024 za svako ruralno područje

Oslanjajući se na gornjoj tablici, Naselje sa najmanjim jedinicama individualnu gradnju, kao što je Burniku, sa svega 12 dodatnih jedinica, dok je sa 226, Zaskoku jedno naselje sa ubrzanim rastom takve gradnje, posljednjih godina.

Grafika 50 Broj individualne gradnje predviđeno sa svako ruralno naselje, sve do 2024

Tablica je zasnovana na broju izgrađenih kuća, od 2011 u poredjenju sa 2016 za svako ruralno naselje, uključujući i 25% dodatno predviđenih jedinica za stanovanje, a koja se mogu izgraditi kada se budu stvorili povoljniji ekonomski uslovi, ubuduće u tim ruralnim područjima.

Što se tiče neizgrađenih površina u ruralnim područjima, ili još nedovršenih, ili one koje su predviđene, prikazuje Tablica u sljedećem grafiku :

Naselje	Pojloprivredne zgrade	Zgrade individualnog stanovanja	Napustene zgrade	Nedovrsene zgrade	Zgrade garaže	Industrijske zgrade (deponije)	Poslovne jedinice
Babljak	907	1,077	81	1,895	180	11,950	596
S.Babuš	623	11,836	803	3,334	25	28,571	9,675
Baljić	3,015	29,794	531	5,973	348	608	2,949
Bibaj	3,590	36,067	2,561	8,448	509	12,306	4,101
Burnnik	90	1,497	211				354
Crnilo	1,992	24,357	599	4,494	616	76	80
Dardani (Tankosić)	5,359	66,122	2,789	21,111	2,886	11,814	11,951
Doganjevo	2,416	27,419	1,323	2,622	696	8,865	926
Dremjak	4,561	35,934	1,263	6,675	990	72	162
Staro Selo	3,051	2,987	456	10,820	1,376	10,867	3,701
Gatnje	8,894	60,326	4,547	12,920	615	1,132	417
Grlica	477	10,251	1,080	8,414	577	16,285	4,920
Grebno	18,586	153,426	3,013	36,490	2,990	11,665	5,124
Jezerc	1,379	7,613	374	2,881	23	25	90
Kamenoglava	9,460	98,756	4,141	25,434	1,207	1,915	1,392
Košare	6,485	60,425	1,481	12,305	1,160	5,634	3,364
Kosine	3,541	30,909	581	8,406	804	180	185
Lloshkobar	4,310	67,120	4,768	22,051	2,096	7,502	6,923
Manastirc	3,559	31,426	1,843	14,695	568	392	571
Miraš	4,605	44,159	2,687	8,757	402	892	651
Mirosale	3,498	28,425	1,019	6,441	365	6,519	650
Muhovce	4,102	26,249	777	14,736	2,669	18,980	16,248
Nekodim	1,811	103,231	3,396	18,526	4,107	8,694	6,488

Naselje	Poljoprivredne zgrade	Zgrade individualnog stanovanja	Napustene zgrade	Nedovrsene zgrade	Zgrade garaže	Industrijske zgrade (deponije)	Poslovne jedinice
Gornje Nerodimlje	2,006	35,811	1,257	13,122	347	1,241	27,450
Donje Nerodimlje	2,460	39,327	450	12,556	1,920	942	1,255
Papaz	2,538	12,895	966	2,142	191	648	175
Plješina	6,119	102,119	1,143	25,213	1,783	3,057	1,779
Pojatište	2,959	29,079	925	6,274	728	2,726	2,061
Preljez Jerlij	3,979	52,240	3,376	19,438	3,261	21,231	23,013
Preljez Muhadžer	2,326	27,523	843	10,791	768	8,775	2,329
Rahovica	5,429	102,119	1,282	6,758	303	530	91
Rakaj	4,768	26,804	2,434	8,269	380	836	532
Sazli	2,262	23,631	309	4,101	355	231	391
Slivovo	2,164	26,804	2,128	15,054	786	1,178	2,403
Softaj	1,680	12,222	202	3,150	483	78	1,630
Sojevo	4,637	41,478	2,302	14,027	1,025	4,209	7,111
Surčina	763	5,353	430	884	48		
Talinovac Jerlij	3,545	94,243	1,785	30,121	4,285	66,632	28,828
Talinovac muhadjer	1,092	57,848	1,125	35,936	3,666	18,867	15,211
Trn	2,824	25,238	806	6,190	391	62	332
Varoš	6,132	6,590	1,311	16,411	2,240	5,267	3,761
Zaskok	3,181	42,194	675	9,484	951	2,470	2,621
Zlatare	2,588	26,609	2,421	5,590	148	249	81

Tablica 199 Površine (m²) izgrađene površine prema korišćenju

3.11.3. Urbana Naselja

Oslanjajući se po prethodnom opštinskom razvojnom planu, opština ima svega 8 urbanih zona.

3.11.3.1. Veličina

- Sveukupna planirana urbana površina, jeste 1837.1 ha, koja pokriva oko 17.75% sveukupne površine opštine Uroševac.

Naredna Tablica predstavlja osobenosti ovih 8 urbanih zona.

Naselje	Površina naselja t (ha)
---------	-------------------------

Zona 1 Urbana	189.59
Zona 2 Urbana	228.51
Zona 3 Urbana	273.54
Zona 4 Urbana	253.38
Zona 5 Urbana	228.78
Zona 6 Urbana	134.43
Zona 7 Urbana	275.5
Zona 8 Urbana	253.37
Ukupna površina	1,837.10

Tablica 200 Površine urbanh naselja sa gradnjom

Prosečna površina, za jednu urbanu zonu jeste 230 ha, a koja je za 50 ha više nego idelana površina od 180 ha predviđena za jednu urbanu zonu. Iako, urbane zone - 1 i 6 ispunjavaju idelane kriterije za veličinu urbane zone, urbane zone 2, 3, 4, 5, 7 i 8 prevazilaze tu površinu za 228 ha, a koja predstavlja poteškoće za pružanje dobrih mogućnosti za javne usluge unutar okvira zadovoljavanje tih potreba.

3.11.3.2. Broj stanovnika

Po posljednjem popisu stanovništva od 2011, pokazatelji su da je unutar same urbane zone grada Uroševca, žive oko 42,628 stanovnika, a očekuje se u okviru 8 narednih godina, taj broj bude veći, iz razloga porasta gradjenja kolektivnih objekata u tim urbanim zonama.

3.11.3.3. Funkcionalnost I medjuvezna mreža

Uprkos tome da u svim urbanim zonama dominira uglavnom oblik u funkciji stanovanja i medjuvezne mreže, jesu identifikovana sljedeće aktivnosti :

- Urbana Zona -1, služi kao centar grada;
- Urbana Zona -4, služiti će kao rekreativni centar grada;
- Urbana zona - 2, 7 i 8, bit će u funkciji industrije i komercijalnih dejstva.
- Urbane Zone- 3, 5 i 6, bit će uglavnom u funkciji stanovanja .

3.11.4. Izgradjene i neizgradjene površine

Što se tiče primene Regulativnog Urbanog Plana za ove Urbane Zone, urbana zona -1, bit će pokrivena sa izgradnjom stanova, sve do brojke od 50% dok će zone 2,5 i 8 biti sve pokriveno izgradnjom, dok su zone urbane 3, 4, 6 i 7 pokriveno do 36%.

Naselje	Naselje t (ha)	Površine sa izgradnjom (ha)	% izgradjene površine
Zona 1 Urbane	189.59	182.52	96.27%
Zona 2 Urbane	228.51	127.57	55.83%
Zona 3 Urbane	273.54	74.75	27.33%

Zona 4 Urbane	253.38	63.23	24.95%
Zona 5 Urbane	228.78	121.48	53.10%
Zona 6 Urbane	134.43	41.69	31.01%
Zona 7 Urbane	275.5	97.65	35.44%
Zona 8 Urbane	253.37	144.79	57.15%
ukupno	1,837.10	853.68	47.64%

Tablica 201 Pokrivenost površina sa izgradnjom urbanih zona

Inače, vredno je istaći, da je skupština Opštine, izgradila Urbani Regulativni Plan, samo za sljedeće Urbane Zone :

- Zona Urbane 1;
- Zona Urbane 2;
- Zona Urbane i
- Zona Urbane 8.
- Dok su regulativni Urbani Planovi za zonu 3 i 7 jesu pri završetku, one za Urbane zone 4 i 5 još nisu ugovorene i nije još započeta procedura oko nacrtu tih planova.
- S toga je očigledno neophodno, da se svi Urbani regulativni Planovi za sve zone budu sastavljene i što brže usvojene ako je to moguće.

3.12. Neformalna Naselja

Prednosti	Slabosti
Ima jedna strategija na nivou zemlje za ova neformalna naselja,	Nedostatak adekvatnih mehanizama za tretiranje ovih neformalnih naselja
Jesu identifikovana neformalna naselja u opštini Uroševca	Neadekvatno tretiranje ovih poseda u ovim zonama
Neformalno Naselje Dubravajeste kvalitetno ocenjeno po svojim karakteristikama koje definiraju neformalno naselje i može se smatrati kao tretiranom slučaju	
Mogućnosti	Opasnosti
Tretiranje ovih naselja prema Planu	Stvaranje ostalih NFN u opštini Uroševca
Stvaranje mehanizama za tretiranje NFN	Porast nezadovoljstva gradjana
Stvaranje mehanizama za poznavanje prava imovine	Protest i porast nasilja

Tablica 202 SWOT analiza Neformalnih Naselja

U sljedećem ćemo predstaviti osobine površina za NFN evidentirana u opštini :

Naziv	pov /ha	Br. objekata	br. stanovnika
Kod fabrike Šavnih cevi	0.7	18	90
Rugove	0.82	17	85

Sallahane	31.48	471	2355
Dubrave	34.56	333	1665

Tablica 203 Osobnosti površina NFN evidentirana u opštini

3.13. Nedoovoljena Izgradnja, bez gradjevineke dozvole

Kao i u mnogim opštinama na Kosovu, tako i u opštini Uroševac, ima podosta nedovoljenih izgradjenih objekata, i unutar same opštine jeste evidentirano 37,710 zgrada bez dozvole, i koja predstavlja veliki procent te vrste, a predstavljaju opasnost za same gradjane, radnike, i sve ostale korisnike.

Sveukupni broj zgrada	Sveukupni broj zgrada izgradjenih bez dozvole	Procentat izgradnje bez gradjevineke dozvole
47,590	37,710	79.24%

Tablica 204 Broj i procent nedovoljene izgradnje bez gradjevineke dozvole

Imajući u vidu da u opštini Uroševac, oko 80% svih izgradjenih zgrada ne poseduju gradjevineku dozvolu, smatra se da je većina stanovništva opasno ugroženih, a samim tim i budžet opštine je manji od kapaciteta. Sve kada se uzmu ovo u vidu, Ministarstvo, jeste pred usvajanjem, tih razlika, za tretiranje svih zgrada bez dozvola, i ako u medjuvremenu i opština, sa uspehom završi, tretiranje ovih objekata bez gradjevineke dozvole, opština unutar ovog perioda od 8 godina, ima mogućnosti da svije prihode znanto povećava za najmanje 20%.

Vrst objekta	Broj zgrada	Procentat
kuća	32,063	85.03%
Kolektivnih objekata	15	0.04%
Komercijalnih objekata	609	1.61%
Industrijskih Objekata	15	0.04%
Nadgradnja	109	0.29%
Ostalo	4,899	12.99%
Sveukupno	37,710	

Tablica 205 Broj i procent objekata bez gradjevineke dozvole

Slično kao i u ostalim opštinama Kosova, velika je brojka zgrada bez gradjevineke dozvole, jesu kuće njih oko 85.03%, dok je oko 1.61% simbolično komercijalnih zgrada i industrijskih objekat koja predstavljaju jedno malo olakšanje za sprovođenje Zakona o Tretiranju objekata bez gradjevineke dozvole.

	Redni broj katastarske zone	Broj Naselja	Br. Objekata bez gradj. Dozvole	% izgradnje bez dozvole
1	72217092	Uroševac	10,627	28.18%
2	72217053	Košare	5,983	15.87%
3	72217024	Grebno	1,637	4.34%
4	72217068	Plješina	1,421	3.77%
5	72217047	Komenoglava	1,290	3.42%
6	72217062	Nekodim	1,118	2.96%
7	72217046	Jerlij Talinovac	1,056	2.80%

	Redni broj katastarske zone	Broj Naselja	Br. Objekata bez gradj. Dozvole	% izgradnje bez dozvole
8	72217090	Tankosić	931	2.47%
9	72217011	Varoš	918	2.43%
10	72217017	Gatnje	809	2.15%
11	72217056	Loškobare	642	1.70%
12	72217060	Talinovac Muhadjer	611	1.62%
13	72209056	Miraš	590	1.56%
14	72217045	Jerlij Preljez	569	1.51%
15	72217030	Donje Nerodimlje	532	1.41%
16	72217057	Manastirce	515	1.37%
17	72217039	Zaskoku	501	1.33%
18	72217081	Slivova	475	1.26%
19	72217082	Sojevo	475	1.26%
20	72217022	Gornje Nerodimlje	463	1.23%
21	72217058	Mirosalje	439	1.16%
22	72217040	Zlatare	426	1.13%
23	72217006	Bibaj	424	1.12%
24	72209060	Preljez Muhadjer	370	0.98%
25	72217072	Rahovica	363	0.96%
26	72217001	Baljić	358	0.95%
27	72217051	Kosina	354	0.94%
28	72217071	Rakaj	354	0.94%
29	72217033	Dremjak	340	0.90%
30	72217069	Pojatište	319	0.85%
31	72209088	Černilla	308	0.82%
32	72217061	Muhovce	306	0.81%
33	72217027	Doganjevo	292	0.77%
34	72217091	Trne	280	0.74%
35	72209079	S.Babuš	260	0.69%
36	72217076	Sazlija	228	0.60%

	Redni broj katastarske zone	Broj Naselja	Br. Objekata bez gradj. Dozvole	% izgradnje bez dozvole
37	72217044	Jezerce	201	0.53%
38	72209002	Babljak	198	0.53%
39	72217029	Grlica	159	0.42%
40	72217067	Papaz	141	0.37%
41	72217084	Softović	141	0.37%
42	72217059	T.Muhadjer	131	0.35%
43	72209074	Surčina	79	0.21%
44	72217010	Burnik	66	0.18%
45	72217087	Staro Selo	10	0.03%

Tablica 206 Broj i Procenat objekat bez gradjevinske dozvole po naseljima

Oslanjajući se po gornjoj tablici, uvidja se da je najveći broj objekata bez dozvoli, upravo u urbanim zonama, njih oko 10,627 objekata ili 28.18%, zatim u Košare, sa 5,983 objekata ili 15.87% i sljedi Grebno sa oko 1,637 zgrada ili 4.34% i ostalo.

Najmanje tih nedozvoljenih gradnji bilo u Staro Selosa 10 zgradi ili 0.03%, Burnik 66 zgradi ili 0.18% i Surčina sa oko 79 objekata ili 0.21%.

Iako, je jedan od razloga, tih zgrada bez dozvole, zapravo nedostatak regulativnih urbanih planova opštine, za sve zone u gradu, ipak trenutno je u opticaju samo 4 tih regulativnih planova, od ukupno 8 njih, koliko jer zapravo predvidjeno posljednjim urbanim opštinskom razvojnom planu.

Imajući ovo u vidu, i veliki broj zgrada koje su bez dozvole, kao i na usvajanju novog zakona o tretiranju ovih nedozvoljenih gradjevinskih objekata u 2017 godini, Opštinskih Zonskih Mape, i ova divlja gradnja se treba uskladiti sa postojećim stanjem na terenu tako što će izbeći uništenju svih privatnih poseda kao i imovinu gradjana Uroševca, koji nemaju povoljne ekonomske uslove. Ona će umnogome pokušati osim da zaštiti gradjane Uroševca, pomoći njima da prijavljuju svoje zgrade za gradjevinske dozvole, toko što će uplaćivanjem poreza na imovinu podiči i razinu priliva sopstvenih prihoda opštine.

3.14. Korišćenje Zemljišta

Prednosti	Slabosti
Površina poljoprivrednih zemljišta	Divlja i ilegalna gradnja u poljoprivrednim zemljištima
Površina šuma u dovoljnoj površini	Male parcele
Dovoljna površina livada i pašnjaka	Nedostatak konsolidacije –komasacija zemljišta
Dovoljno kvalitetno zemljište, visok bonitet zemljišta	Vrlo rasuta naselja

Postojanje površine za razvoj poljoprivrednih kultura	Stvaranje koridora ekonomske zone na nekontrolisan način
Arheološke Zone	Nedostatak sistema navodnjavanja
Ekonomске zone (Preljez Muhadjer dhe S.Babuš)	Nedostatak infrastrukture puteva u poljoprivrednim zemljištima
	Fizička podela poljoprivrednog zemljišta, koja je prouzrokovala izgradnja auto-Puta
	Nedostatak vodenih površina (akumulacija)
	Oštećenje šumskih zona
	Nema definisanih zona za sport i rekreaciju
	Nena definisanih zona za razvoj turizma
Mogućnosti	pretnje
Obustava gradnje u poljoprivrednim zonama	Gubitka poljoprivrednog zemljišta
Utvrđivanje novih urbanih zona	Stvaranje rasutih naselja (Disperse)
Utvrđivanje poljoprivrednih zona	Igradnja nad arheološkim zonama i oštećenja tih zona
Podešavanje građevinskih zone	Stvari teško onemogućava aplikacije komasative mere na poljoprivrednom zemljištu
Utvrđivanje koeficijenata o izgradnji u urbanim zonama kao mera za očuvanje poljoprivrednog zemljišta	Jačanje nezadovoljstva građana
Utvrđivanje zona za konsolidaciju poljoprivrednog zemljišta	
Utvrđivanje ekonomskih zona, uzduž magistrale sa obe strane magistrale, ograničavajući daljnji razvoj u korist poljoprivrednog zemljišta	
Utvrđivanje lejtjnih i zimskih turističkih zona (Jezerce, Burnik, Nerodimlje i Plješina)	
Utvrđivanje zona za podizanje brana i akumulaciju vode	

Tablica 207 SWOT Analiza korišćenje zemljišta

Što se tiče izgrađenih površina, naredna Tablica pokazuje karakteristike površina u koje su izgrađeni objekti, u samoj opštini :

	Poljoprivredne zgrade	Zgrade individualnog stanovanja	Jedinica kolektivnog stanovanja	Napustene zgrade	Nedovrsene zgrade	Zgrade garaže	Industrijske zgrade (deponije)	Poslovne jedinice

	Pojoprivredne zgrade	Zgrade individualnog stanovanja	Jedinica kolektivnog stanovanja	Napustene zgrade	Nedovrsene zgrade	Zgrade garaže	Industrijske zgrade (deponije)	Poslovne jedinice
Babljak	907	1,077		81	1,895	180	11,950	596
S.Babuš	623	11,836		803	3,334	25	28,571	9,675
Baljić	3,015	29,794		531	5,973	348	608	2,949
Bibaj	3,590	36,067		2,561	8,448	509	12,306	4,101
Burnnik	90	1,497		211				354
Crnilo	1,992	24,357		599	4,494	616	76	80
Dardani (Tankosić)	5,359	66,122		2,789	21,111	2,886	11,814	11,951
Doganjevo	2,416	27,419		1,323	2,622	696	8,865	926
Dremjak	4,561	35,934		1,263	6,675	990	72	162
Staro Selo	3,051	2,987		456	10,820	1,376	10,867	3,701
Gatnje	8,894	60,326		4,547	12,920	615	1,132	417
Grlica	477	10,251		1,080	8,414	577	16,285	4,920
Grebno	18,586	153,426		3,013	36,490	2,990	11,665	5,124
Jezerc	1,379	7,613		374	2,881	23	25	90
Kamenoglava	9,460	98,756		4,141	25,434	1,207	1,915	1,392
Košare	6,485	60,425		1,481	12,305	1,160	5,634	3,364
Kosine	3,541	30,909		581	8,406	804	180	185
Loškobare	4,310	67,120		4,768	22,051	2,096	7,502	6,923
Manastirce	3,559	31,426		1,843	14,695	568	392	571
Miraš	4,605	44,159		2,687	8,757	402	892	651
Mirosalje	3,498	28,425		1,019	6,441	365	6,519	650
Muhovce	4,102	26,249		777	14,736	2,669	18,980	16,248
Nekodim	1,811	103,231		3,396	18,526	4,107	8,694	6,488
Gornje Nerodimlje	2,006	35,811		1,257	13,122	347	1,241	27,450
Donje Nerodimlje	2,460	39,327		450	12,556	1,920	942	1,255
Papaz	2,538	12,895		966	2,142	191	648	175
Plješina	6,119	102,119		1,143	25,213	1,783	3,057	1,779

	Pojoprivredne zgrade	Zgrade individualnog stanovanja	Jedinica kolektivnog stanovanja	Napustene zgrade	Nedovrsene zgrade	Zgrade garaže	Industrijske zgrade (deponije)	Poslovne jedinice
Pojatište	2,959	29,079		925	6,274	728	2,726	2,061
Preljez Jerljij	3,979	52,240		3,376	19,438	3,261	21,231	23,013
Preljez Muhadjer	2,326	27,523		843	10,791	768	8,775	2,329
Rahovica	5,429	102,119		1,282	6,758	303	530	91
Rakaj	4,768	26,804		2,434	8,269	380	836	532
Sazlija	2,262	23,631		309	4,101	355	231	391
Slivovo	2,164	26,804		2,128	15,054	786	1,178	2,403
Softović	1,680	12,222		202	3,150	483	78	1,630
Sojevo	4,637	41,478		2,302	14,027	1,025	4,209	7,111
Surčina	763	5,353		430	884	48		
Talinovac Jerljij	3,545	94,243		1,785	30,121	4,285	66,632	28,828
Talinovac muhadjer	1,092	57,848		1,125	35,936	3,666	18,867	15,211
Trn	2,824	25,238		806	6,190	391	62	332
Varoš	6,132	6,590		1,311	16,411	2,240	5,267	3,761
Zaskok	3,181	42,194		675	9,484	951	2,470	2,621
Zlatare	2,588	26,609		2,421	5,590	148	249	81
Ruralna naselja	159,763	1,749,533		66,494	502,939	49,268	304,173	202,572
Urbana naselja	5,313	1,633,409	381,173	45,295	406,378	69,379	272,477	312,100
ukupno	165,076	3,382,942	381,173	111,789	909,317	118,647	576,650	514,672

Tablica 208 Izveštaj izgradjenih površina prema korišćenju unutar opštine

4. Okvir prostornog Razvoja

4.1. Vizija

Imajući u vidu sve što se podrazumeva sa širim konceptom o budućnosti opštine, i istovremeno treba znati šta ona ustvari sadrži jednu ili više tematskih izjava koje konstruiraju celokupni razvoj i smernice kojim treba ići, kao opština, kao radna grupa, opština sa nevladinim organizacijama kao i ostali akteri, koji su doprineli će doprineti na reflektiranju svega što treba postići ili u ono što veruju, šta gardjani ustvari veruju i ono što očekuju u budućnosti.

Ovo poglavlje otvara jednu drugu dimeziju, opštinskog Razvojnog Plana, grada Uroševca, gde će biti uvrštene širi koncept vizije razvoja opštine, za ubuduće, i opisuje sve ono što opštini treba u narednom razvojnom planu, nešto drugačije kakvo je u mislima vidjenje radnih grupa, NVO, institucija sistema, sektora i svih gradjana opštine Uroševac.

Ocenjujući vrlo visoko, nacrt ovog razvojnog opštinskog Plana, kao važnijim dokumentom, kojim se utvrđuju pravila i redosljed korišćenja opštinskog teritorija, za naredni period od 8+ više godina, jeste u pravom smislu mobiliziranje svih ljudskih i intelektualnih faktora kako unutar tako i van opštine, da sačini ovaj deo dokumenta kao rezultat svih obilatih aktivnosti nakon organizacije i održavanje radionice vizije, aktivnosti neprestanog rada radnih grupa, sve po zahtevu gradjana jer se samo tako ostvaruju konkretni zahtevi gradjana Uroševca i njihova budućnost.

Oslanjajući se na ovoj viziji, od Prostornog Planiranja na nivou zemlje, omogućit će se i sljedeći regionalni razvoj kao što su i: **Mostovi Kosova (Žuta površina), koji će kao most povezivati sveukupni razvoj Kosova, funkcionalnost svih opština sa regijom, jak i funkcionalja povezanost sa gradom i selima kako bi oni niveli dostojno u njima, atraktivnost da se u njima spokojno živi i radi, povezivanje trgovinskih veza, kako ekonomskih tako i trgovačkih odnosa, industrijska povezanost i razvoj turizma, atraktivnost za povećanje ulaganja kao i jačanju preduzetništva, metalnoj i drenoj preradjevini metala i drveta, agrobiznes, turizam**

Inspirisani za budućnost opštine preko razmene iskustava i informacija, ideja, predloga i sugestija, kao i mobilizacija celokupnog gradjanstva, etničkih zajednica, institucija, stranaka, političara, i ostalih civilnih službenika na stvaranju jedne prave klime za željenu budućnost u opštini, jeste zaključeno da :

Ovo je jedan ključni trenutak, da s eove 2016 godine, ozbiljno pozabavimo sa prostornim planiranjem opštine, Uroševac. Reč "Ozbiljnost" znači da će se pokušati novim metodama odbaciti sve dosadašnje podržive teorije za proteklih godina poslije rata.

Opštini Uroševac, je potreban rast i razvoj ali to ne da bude samo pusta želja, nego da bude, želja, tenje i dobra volja i obaveza za jedan pravi održivi razvoj. Ovim planom, pokušat će se jašati i razvijati opština, zone stanovanja, industrijska proizvodnja, poljoprivredno dobro, zaštićene šumske zone, turistička i atraktivja mesta, zdravi ambijent i prostorna povezanost, i da se u svemo dobro i odgovorno isplanira, da s edobro i legalno izgradjuju objekti, i sve ostale turističke ponude, kako bi one bile sve u pozitivnom smislu, sredinu, ekonomiju i stanovništvo u celini u gradu Uroševac i njegovu budućnost.

Trebamo se dostojno angažovati, da razvoj nije u konfliktu i da nema negativnih efekata, a ostali elementi se moraju poklapati sa interesima gradjana da nemaju negativnih efekata) sa ostalim socijalnim efektima, kao što su obrazovanje, zdravstvo, i bezbednost gradjana ali i aspekt zaštite sredine.

MOTO: most pomedju mora, skelamedjuplaninama,terminalpomedjumetropola.

Tokom stvaranja Vizije opštine Uroševac, bilo je dosta predloga i zaključaka, koje se mogu svesti na sljedećem:

Izjava za Viziju

Uroševac, otvoren grad, atraktivan, sa dinamikom razvoja, i modernom infrastrukturom. Most spajanja kako trgovinskog, ekonomskog i kulturnog povezivanja. Opština sklona integracijama, medju glavnih gradova. Port planinskih masiva, tamo gde bifurkacija poziva za rekreaciju. Mesto, gde ima dosta mogućnosti za ulaganja gradjana, gde se dostojanstveno i bezbedno živi.

4.2. Svrha i Objektivi

Putem ovog opštinskog Razvojnog Plana, Uroševac, stremi ka utvrđivanju jednog osnovnog plana za brži integracioni i održivi razvitak, koja su u skladu sa svrhama milenijuma, i glavnih orijentacija gradjana Uroševca poštvavajući uvek Ustav i Zakone Republike Kosova.

Svrhe i objektivi ovog Razvojnog plana uglavnom se zasnivaju na šira istraživanja kao i realnu procenu na terenu, i naravno postojećeg stanja, kao i na "Ciljevima Razvojnog plana Milenijuma, same Organizacije Ujedinjenih Naroda", a koje su postavile osnovne ciljeve:

1. Uklanjanje siromaštva i ekstremne gladi u svetu;
2. Postići osnovno obrazovanje za sve ljude;
3. Podrška polnoj ravnopravnosti i jačanje žene;
4. Smanjenje smrtnosti dece;
5. Poboljšanje primarnog zdravstva ;
6. Borbu protiv HIV/SIDA, malarije i ostalih vrsta epidemija;
7. Obezbedjenje zdrave sredine;
8. Podizanje jednog globalnog partnerstva za razvoj.

Oslanjajući se na globalnim interesima Organizacije Ujedinjenih Naroda, opštinski razvojni Plan, je u sebi zacrtao svrhe i neke od objektivnih ciljeva, za dobrobit opštine, svoje gradjana koja se mogu smatrati izvodljivim, s obzirom na ljudske i finansijske kapacitete.

Na nivou Kosova, to su osnovna stremljenja, a jesu tretirana i na Ministarskom nivou Prostornog Planiranja i Sredine, kao i na ostalim strateškim dokumentima Republike Kosova (strategija, politika državni razvojni planovi itd) i s toga se moraju uzeti na uvid, kao sastavni deo dokumenta ovog plana. Kako bi utvrdili osnovne ciljeve prostornog razvoja opštine Uroševac, na teritoriji ovog grada, mi smo tretirali sva pitanja, kao deo sveukupnih sistemskih urbanih rešenja, i sve smo usaglasili sa vrhovnim prostornim planiranjem R. Kosova.

Opštinski razvojni Plan Uroševca, ima opštu svrhu da racionalno pruži i koristi sav prostor koji je u funkciji razvoja grada, i za što kvalitetniju sredinu za gradjana, koji rade i žive ovde, tako što nije zapostavljeno niti šire interese i grupacije, tako što je ostavljeno dosta prostora za povezivanje sa ostalim delovima u regiji.

Osim ovih svrha i zadataka, koje proizlaze iz dokumenta vrhovnih institucija, kao i agendama medjunarodnih konvencija, potrebe i zahtevi gradjana Uroševca, jesu tačno i detaljno identifikovani a koja su na sljedećim tematskim oblastima navedena:

4.2.1. Privredni Razvoj

Procena uticaja okvira razvoja u ovoj oblasti, u ekonomskom smislu, znači samo po sebi da će se više raditi na ekonomskom efikasnom i održivom razvoju, u odnosu na zahteve, ponude i ovaj okvir, pruža sve ono što se potražuje, i u poredjenju sa scenarijom da se ništa ne radi, mora s euhvatiti u koštac sa suvremenim htenjima, na ispunjavanju odredjenih standarda vremena, na razvojnim analizama, kao i predskazanjima koje idu u pravcu sve boljeg i višeg razvoja, sve to u funkciji sveobuhvatnih aktivnosti, mnogodimenzionalnih i uvek u funkciji sprovođenja ekonomskih politika.

Sa aspekta socijalnog razvoja, ocenjuje se da ekonomski razvoj, predvidjen ovim okvirom, stvorit će povoljnu osnovu, za jedan sasvim održivi socijalni razvoj i bolje blagostanje svim gradjanima, kako bi se one razvijale sasvim prijateljski ali će umnogome uticati na jačanje i obrazovanja kao i kulturnog ponašanja gradjana, kada se radi o

boljoj sredini o npr zaštiti od zagađivanja zraka, zatim, vode i zemlje tako što će se stvoriti bolji standardi življenja. Te aktivnosti će uticati, da se postigne više tolerancije i uvažavanja ljudi, i to stvaranjem sveukupnog paketa mera za nove i bolje urbane sredine.

Ova poželjna zahteva za bolju sredinu, na čitavoj teritoriji opštine Uroševca, naročito u oblasti privrednog razvoja, regeneracije stanja, uključujući i turistiku ponudu, rekreaciju, trgovinu, i ostale oblasti, se zasnivaju na sveukupnu analizu stanja, konkretnom postojećem, kao i viziju za budućnost grada, principe i svakako prednosti na nacrt ovog dokumenta ali i Strategije opštine za ekonomski razvoj, i naravno sve prioritete zadatke koje proizlaze po njemu, a koje će predvoditi radne grupe, a to su sljedeće obaveze :

Osnovna održiva orijentacija u razvojnim procesima, proizvod-privreda, prema sredini opštine Uroševac, sve do 2024, treba biti takva da omogući ostvarenje takve vizije opštine i ciljevi koji su predviđeni u razvoju ali i na poboljšanje razlika u tim principima ponašanja da bude što manje te razlike, u konceptu razvoja, u odnosu na ostale opštine, na nivou zemlje, ali i regije.

Naredni period u ovom smislu, bit će prava prekretnica i nova kvaliteta kada se radi o razvoju opštine.

Osnovna orijentacija razvoja opštine Uroševac, tokom narednog perioda, bit će korišćenje pozicije, resursa i infrastrukture za održivi ekonomski razvoj.

Uroševac, ima vrlo povoljni geografski položaj, jer preko grada prolazi i željeznička pruga, za put Priština-Skoplje, i za ekonomski i industrijski razvoj, moguće je uticaj imati i ova činjenica, kao i raznovrsnost dinamike privrednog razvoja, kada se ima na umu struktura u dinamici i širenje tih efekata u većem prostoru sa razvitkom i ostalih privrednih grana.

U opštini Uroševac, poljoprivreda ostaje kao osnovna i važna delatnost privredjivanja.

Iako se zna da i stanje u poljoprivredi dosta se razvija u otežanim uslovima, imajući u obzir sve prilike i neprilike na Kosovu, doprinos poljoprivrede je vrlo zanačjan. Naaravno uz poboljšanje uslova kako pedoloških tako i sistemom navodnjavanja oranica, i subvencijama za ratare, obezbedit će se povoljniji uslovi privredjivanja, ali da bi se postigli veći prinosi moramo ulagati više ali i brže integrisanje u poveće površine, i naravno povezivati poljoprivreda postala veća integracija, povezujući na taj način više prerade.

Javno-Privatno-Partnerstvo u poljoprivrednoj proizvodnji, zatim preradivačkoj industriji, i u plasmanu ovih produkata, predstavljaju osnovne preduslove za razvoj poljoprivrede u funkciji privrednog razvoja.

Šumarstvo i pašnjaci imaju veliko značenje kada se radi o privrednom razvoju opštine Uroševca. Šumsko gazdinstvo trebaju se racionalnije iskoristiti, a dotle intenzivna pažnja prema šumama i njegovo očuvanje, kao i pošumljavanje velikih površina, u dogledno vreme, će one uticati na unapredjenje i razvoj šumarstva koja su destinirana za pašnjake i pošumljavanje u selima Jezerce i Burnik, kao porastu kvaliteta.

Stočarstvo :nastavit će zauzeti jedno posebno mesto u opštini Uroševac, gde se mogu dobiti važni produkti i podprodukti dobijeni iz stočarstva;

Turizam: imajući kao osnovu sve potencijale, koje ima Uroševac, jer Bifurkacija reke Nerodimka, kao i rekreativne planin u Jezerce, i obasuta primamljiva priroda u lokaciji manastira Svetog Uroša, koja je i zaštićena oblast, jesu vrlo primamljiva turistička ponuda. Selo Burnik, ima visoke turističke mogućnosti, seoskog turizma, a koja osnova ima dosta predispozicije za planirani razvoj privrede. U Uroševcu, postoje i ostale arheološke zone, koje u narednom periodu mogu biti zaista veliki potencijalni kapaciteti za razvoj opštine.

Transport: željeznica kao i magistralni put, kao i planirana izgradnja auto-puta Priština-Skoplje, a koja prolazi kroz Uroševac, predstavljaju jednu snažnu osnovu za privredni razvoj grada;

Gradjevinarstvo, Ugostiteljstvo, Trgovina, Zanatstvo, Energetika, Bankarski Sistem, Telekomunikacija, Prenos i pokretnost, kao i ostale vrste tokom narednog perioda trebaju imati održivost i što bržu primenu kao i ravnopravna raspodela u svim površinama koja će uticati na poboljšanje uslove života u ruralnim sredinama.

Naredni period privrednog razvoja opštine Uroševca, po predviđenoj dinamici i jednom novom strukturom, potražiti će intenzivniju aktivnost stanovništva koja su sposobna za rad, naravno uvek imajući u vidu, i produktivnost u radu tako što će se stvaranjem boljih uslova, biti izmenjena i socio-ekonomska struktura stanovništva.

Nizak stepen zapošljavanja stanovništva u Uroševcu, sve manji broj zaposlenih aktivnih ljudi u poljoprivredi i stočarstvu, kao i nemogućnost zapošljavanja u svakoj godini, upravo dokazuje, i jednu aktivnu politiku, zapošljavanja uporedu sa produktivnošću.

Do 2024 imat ćemo veliki porast broja nezaposlenih, stvoreno završavanjem škola, adekvatnih kvalifikacija i struka, povećanje kapaciteta privatnog sektora, razvoja male privrede, raznih javno-privatnih partnerstva, gomilanjem velikog broja investicija koja će podupirati postojeće privredne kapacitete, stvaranjem novih kapaciteta u malom biznisu, kao preduslov za sveukupnom unapređenju i održivosti privrednog razvoja.

Uvek imajući u vidu i moguća javno-privatna partnerstva, moguće domaće i međunarodne fondove, zaduživanja i povoljni krediti osim sopstvenih prihoda opštine.

Osim investivnih sredstava, treba pomoći i u aspektu istraživanja, nacrt-studijima, od vrhovnih vlasti u ovom pravcu i projektima trebaju dati doprinos, jer su ovo zaista neophodna, iz razloga jer opština Uroševac, ima snažnu dinamiku razvoja, i velike potencijale upoređujući sa ostali delovima zemlje.

Oslanjajući se na trenutnom privrednom razvoju i mogućnosti opštine Uroševac, ova opštinski razvojni plan, ima svoje svrhe i ciljeve, tako što će umnogome pomoći stanovništvu za poboljšanje ekonomske moći građana, ali i poboljšanje zapošljavanja, poboljšanje opšteg socijalnog i privrednog položaja stanovništva i mnogih ekonomskih operatera, pa sve do ublažavanje siromaštva itd.

Oslanjajući se po posljednjim privrednim razvoje opštine, ona svakako ima svoje ciljeve i stremljenja, na osnovu porodičnih i lokalnih privreda, uključujući i ostale razvijene biznise, zapošljavanje, poljoprivredni biznis, trgovina sa obližnjim i regionalnim privredama, zatim turističkoj ponudi, informacijama kao i relevantne činjenice u razmeni dobare sa susednim zemljama, postojeće resurse sve su to mogućnosti za visoku akomodaciju privrede i postojeće mogućnosti za usluge u kulinarstvu i prehrambenim artiklima, a to su prednosti i slabosti podzemnih potencijala kao i površinskih pa sve do ljudskih resursa koji ne nedostaju za sva privredna područja.

Opština ima velike mogućnosti za pospešivanje privrednog razvoja, i zbog velikih poljoprivrednih površina, najboljih klasa ponajviše od 1-4 klase, što je veliki preduslov za intenzivnu poljoprivredu, zatim velikih šumskih površina, u istočnom i zapadnom delu grada, velikih podzemnih ruda i bogatstva, željezničke pruge i terminala, visoke reputacije preduzetnika, opština je oslanjajući se na ovim resursima, sačinila bilan plan i ciljeve za daljnji razvoj po ovim tematskim oblastima:

4.2.1.1. Svrha

1. Održivi privredni razvoj u svim oblastima;

2. Stvaranje održivog standarda u poljoprivredi i ruralnog razvoja, kvalitativna i suvremena infrastruktura na usluzi orivrednog razvitka na podizanju sveopšteg standarda življenja i rada za stanovnike Uroševca.;
3. Stvaranje uslova za korišćenje svih raspoloživih potencijala prirodnih za razvoj turizma u zonama planine Jezerce, Burnika i prirodnog fenomena bifurkacije reke Nerodimke.

4.2.1.2. Objektivi

1. Jačanje SVP;
2. Jačanje industrijskih zona za privredni razvoj, naročito razvoju zone pri Magistralnog puta Skoplje -Priština, ekonomska zona u Grlice;
3. Izgradnja željezničke stanice i pratećih objekata do 2021;
4. Zaštita poljoprivrednog Zemljišta i šuma, kao i jačanje intenzivne proizvodnje ovih sektora :
5. Uredjenje sistema navodnjavanja za poljoprivredno zemljište do 2034;
6. Proširenje i razvoj postojećih ekonomskih zona sve do 2025;
7. Proširenje eksploatacije kvarca i kvartizita, gline i mermerizovanog kamena sve do 2025;
8. Planiranje i razvoj rekreativnog turizma u turističkom kompleksu Jezerc – Nerodimlje, sve do 2035;
9. Stvaranje Medjunarodnog festivala pozorišta sve do 2035;
10. Stvaranje povoljnijih uslova trana ulaganja u gradjevinarstvu sve do 2018;
11. Izgradnja nove Autobusne stanice preko JPP sve do 2020;
12. Izgradnja triju velikih parkinga u grada sa kapacitetima od 1,000 vozila sve do 2022;
13. Izgradnja terminala za prihvat roba u Grlici, potom i modernizacija željezničke pruge koja će biti primenjena u 2021.

4.2.2. Tehnička Infrastruktura

Razvoj tehničke infrastrukture, zasniva se na održivom tretiranju termičke energije, vodovodne i kanalizacione mreže, navodnjavanja, drenažiranja, telekomunikacije i infrastrukture za mendažiranje otpadaka u opštini.

Projekte o infrastrukturi treba ubuduće isplanirati i ostvariti prema dinamici na pospešivanju procesa regeneracije privrede. Odgovornost za to pripada gradonačelniku opštine, koji je odgovoran za organizovanje i razvoju javne infrastrukture unutar teritorije opštine, a čiji je najviši organ lokalne vlade, zapravo gradonačelnik opštine.

Imajući u vidu da je opština najviši izvršni organ na nivou lokalne vlade, i s toga da je on vrlo značajna karika Duke za razvoj čitave infrastrukture, vodovodne i kanalizacione mreže, zatim tretiranje crnih voda i atmosferskih, za održavanje kvalitetete i standarda života stanovništva kao i za socio-ekonomski razvoj uopšte, opština ima svoje lokalne organe administracije, gde po svemu sudeći konačnu reč ima opština u donošenju tih važnijih odluka.

Znači, ovo pokazuje, i interes i odgovornost opštine, za pružanje što boljih usluga za stanovnike ne samo za one koji su uvršteni u tu mrežu infrastrukture, nego i za one koji još nisu uključeni ovim uslugama.

Mreža i kvaliteta infrastrukture, koja je predvidjena, za prostorno i prvi preduslov za postizanje te harmoničnosti u razvoju. Integralna povezanost u prostoru, bit će osnovni sadržajni prioritet u ovom opštinskom Razvojnem Planu, koje će inicirati polarizaciju privrednih potencijala u skladu sa koncentracijom stanovništva. Predvidjene

smernice u prvom redu, njihova kvaliteta, njihova integracija i sve mogućnosti za prevoz koju poseduje opština Uroševac, i funkcionalni značaj, trebaju bitno uticati na prostornu i sveopštu ravnotežu u opštini Uroševac.

Infrastruktura u opštini Uroševac, trebaju obezbediti racionalnu integraciju privrednog teritorija opštine Uroševac, na prostornom integrisanju sa susedima i u vremenu i u odredjenom prostoru, obezbediti odredjene efekte na razvoj ostalih funkcija.

Svrhe i poveći objektivni za dogoročni razvoj opštine, trebaju postići jedan održivi razvoj tehničke infrastrukture, u prostoru, vremenu, sa jednim povoljnim utrošcima, i treba tačno obraditi Nacrt zonskih Mapi opštine i tačan Regulativni Plan.

Opština je utvrdila cilejve i objektivne koji su značajni po ovim tematicama:

4.2.2.1. Svrha

1. Eliminisanje zagađivanje crnim vodama;
2. Modernizacija i proširenje Infrastrukture za tretiranje crnih voda,
3. Podela crnih voda sa atmosferskim;
4. Održivo snabdevanje električnom energijom;
5. Održivo pružanje svih usluga u telekomunikaciji (TEL+DATA+VIDEO) za sve građane, biznise, institucije i privredna domaćinstva u opštini Uroševac;
6. Podizanje usluga za prikupljanje otpadaka;
7. Poboljšanje cestovne mreže, sa pratećom infrastrukturor, ka obližnjim susednim opštinama i potpora policentričnom razvoju kao i ublažavanje pristupa odredjenim naseljima sa uredjenjem putne infrastrukture i bezbednosti u saobraćaju ;
8. Stvaranje i poboljšanje javnih prostora, u naseljima opštine Uroševac, groblja, autobusne stanice, parkirališta, zelenih površina, rehabilitacija trgovinskih centara kako urbanih tako i ruralnih.);
9. Infrastruktura javnog osvetljenja u naseljima u policentričnom i uopšte. ;
10. Izgradnja infrastrukture nadomak željezničke stanice za tovar i istovar u terminalu sa pratećim objektima.

4.2.2.2. Objektivni

1. Podizanje kapaciteta proizvodnje pitke vode, za 1000l/s i njihova zaštita sve do 2025;
2. Smanjenje gubitaka pitke vode postojeće mreže, sve do 2021;
3. Uredjenje vodovodne mreže u naseljima koja nemaju pristup u mreži sve do 2020;
4. Digitalizacija sistema vodovoda, sve do 2023;
5. Izgradnje 4 impijanti za tretiranje crnih voda, sve do 2030;
6. Tehnološko usavršavanje postojeće opreme, u službi telekomunikacionim sistemima 4G i 5G LTE u petogodišnjem periodu, sve do 2020;
7. Pokrivanje 100%_sa novim naprednim optičkim kablovima FTTH(Fiber To The Home) u još nepokrivenim zonama u trogodišnjem periodu, sve do 2022;
8. Proširenje i poboljšanje postojeće mreže električne energije, sve do 2025;
9. Prostiranje usluga na prikupljanju otpadaka u naseljima opštine, sve do 2020;
10. Uredjenje mreže i proizvodnog centra za snabdevanje termalnom energijom, sve do 2028.

4.2.3. Transport i Javni prevoz

Transport i Javni prevoz, predstavljaju vrlo značajnu kariku, za sve građane, institucije i biznise Uroševca, jer su važan segment, za razvoj opštine, kako bi omogućili kretanje građana do svojih radnih mesta, zdravstvenim i obrazovnim institucijama, javnih službi, rekreaciji i kao čimbenik sadržajnijeg privrednog razvoja, socijalnog i prostornog razvoja, ka njihovim pravim destinacijama. Osim što pozitivno utiče, na zaštiti srtedine on poboljšava i socio-ekonomsko stanje građana, jer ustvari štedi i minimizira troškove u kapitalnim ulaganjima, na proširenju puteve, ali i na stvaranju novih radnih mesta po dugoročnom vremenskom okviru.

Opštinski razvojni Plan, jeste tačno odredio i smernice i objektivne, za procenu postojećih puteve i stanje u kojima se one nalaze, sve kategorije od lokalnog pa sve do vrhovnog nivoa, intenzitet i kapacitet i ukrštavanje puteva, i trake kao i modele saobraćaja, linije prevoza medju-urbanog saobraćaja i unutar same opštine, Urbana i ruralna, korišćenje puteve za motorna vozila, pešake, bicikla, i ostalih metoda u postojećim uslovima za parking.

Transport u Uroševcu, se uglavnom razvija, preko automobilskih i željezničkih puteve, sa zadovoljavajućim prostiranjem, iako je željeznički unutar ovog 8-godišnjeg perioda, očekuje se da bude modernizova i da se k tome povećava i broj putovanja medjunarodne destinacije.

Uroševac jeste centar za prevoz regionalnog karaktera, i predstavlja preduslov da bude integralni centar. Važan Potencijal u oblasti prevoza jesu vrlo povoljni prirodni kapaciteti, za uredjenje infrastrukture transporta, jer je veći deo opštine, naročito unutrašnjost, ravnica i centralni deo u regiji.

Opština je definisala sledeće glavne ciljeve i zadatke za razvoj saobraćaja i javnog prevoza:

4.2.3.1. Ciljevi

1. Održivi razvoj putne infrastrukture ;
2. Efikasna organizacija i urbani prevoz;
3. Razvoj i modernizacija Željeznice ;

4.2.3.2. Objektivni

1. Da se izgradi kružni tok/unutrašnji prsten koji će ograničiti saobraćaj po centru grada sve do 2021;
2. Unutar grada da se stvore uslovi koji će podsticati aktivno kretanje i urbani prevoz, sve do 2022;
3. Da se izgradi Kružni tok /Spoljašnji prsten, koji će omogućiti medjuvezni funkcionalni sistem za lakši prevoz od sela na pristupnim tačkama auto-puta, sve do 2025;
4. Da se isplanira povećanje pristupnih tačaka na auto-putu, najmanje još jedan priključak pomedju postojećih (S.Babuš i Talinovac Muhadjer i Bibaj), sve do 2024;
5. Utvrđivanje adekvatne lokacije za postavljanje "multi modalnog terminala" na izlasku iz grada Uroševca, sve do 2017.
6. Da se izradi plan održive mobilnosti urbanog i ruralnog za opštinu Uroševac, sve do 2021;
7. Otvaranje novih puteve i proširenje postojećih, sve do 2024;
8. Stvaranje stazi za bicikliste, pešake kao i licima ograničenih sposobnosti, sve do 2022;
9. Funkcionalizacija saobraćajne mreže, sve do 2024;
10. Integrisanje sistema prevoza, sve do 2022;

11. Projektiranje i uređenje puteve uključujući i podzemne kanale za podešavanje i instalaciju tehničke infrastrukture, sve do 2025;
12. Eliminiranje saobraćajnih nezgoda u željeznici, sve do 2025;

4.2.4. Javna Infrastruktura

Primarna zaštita u mnogim je zemljama čak i razvijenim, suočena sa vrlo velikim brojem hroničnih bolesti, ostalim poremećenjima tokom razvoja, poremećenjima vladanje, nesrećama i velikim brojem infektivnih bolesti i epidemija koja su ranije bila fatalna. Porodični ljekar kao i sve ekipe zdravstva, snose sve više odgovornosti na promovisanju primarnog zdravstva, i sprečavanju pojave bolesti, putem planiranja porodice, imunizacije, savetodavnih seminara, zatim prestanku pušenja, i ostalih faktora, za lični način života.

Porodična medicina jeste bazament znanja koja se tiče zdravog življenja u porodičnoj praksi. Uloga porodičnog ljekara, jeste da se više bavi porodicom, ličnošću, da suradjuje sa ostalim stručnim ljekarskim kadrovima, i da radi u ekipama primarne medicine, jer je i on kliničar. Kako bi sproveo sve ove usluge, ovi porodični ljekari, imaju sa sobom u ekipi jednog specijalistu porodične medicine, i dva bolničara, na svakih 2000 stanovnika odnosno 5 specijalista na 10,000 stanovnika, i 10 bolničara. Na svakoj takvoj lokaciji, gde imamo 2000 - 2500 stanovnika, imamo takvu primarnu negu, dok će veća naselja, sa više od 4000 žitelja, moraju se izgraditi po jedan CPM, jer on pruža usluge i selima u blizini.

Nakon obilate analize, na opštinskom nivou, i upoznavanje sa stvarnim stanjem na terenu, moramo se pobrinuti o obrazovnoj infrastrukturi, ali i edukativnom sistemu opštine Uroševac, sa proširenjem školskog prostora i objekata i ostaloj neophodnoj premi za izvodjenje normalne nastave, moramo dobiti dobre učene i vredne i jasno vaspitane generacije, jer je to osnovna komponenta i vizija opštine, da se malo više radi za našu budućnost.

Podizanje dobrih kapaciteta zavremenu nastavu, poboljšanje bezbednosti učenika, poboljšanje kvalitete obrazovanja i edukacije, suradnja sa roditeljima, ravnopravno tretiranje svih u obrazovnom sistemu, suradnja sa ministarstvom obrazovanja i ministarstvom rada, uključivanje pravih osoblja za rad i vaspitanje, sve su to zahtevi tržišta rada. Zaštita i bezbednost škola i sistema obrazovanja, zatim poboljšanje infrastrukture i naravno dopunama sa novom opremom kako bi ona bila što kompletnija u opštini Uroševac, istaknuto je da u gradu, funkcioniše i privatno zdravstvo, tako što će oni ispunjavati određene kriterije i uslove, po najnovijim standardima. Naravno da se moramo pobrinuti da se uređuju i sportski tereni sa ciljem poboljšanja uslova za rad i učenje ali i bavljenje sportskim aktivnostima, tako što će ispuniti sve zahteve koja traži Ministarstvo Obrazovanja kao i Ministarstvo Omladine, Kulture i Sport a koja traži minimum od 7m²/učeniku.

Imajući sve ovo u vidu, kao i razvoj tehnologije, Opština ima svoje ciljeve da modernizuje opštinsku administraciju putem digitlanog sistema, zatim E-mail kioski, dokumenata, koja pružaju non –s24-časovnu uslugu stanovnicima Kosova. Riorganizovanje usluga administracije za meštane opštine Uroševac, jeste da on bude što uspešniji i vrlo značajni .

Opštinski razvojni plan, je sebi zacrtao neke od vrlo značajnih ciljeva i objekta, zasnivajući se na procenivanju Inventara, izgradnji i ostalog prostora kao što su prostorije za zdravstvo, obrazovanje-škole i prateći objekti, pošta, javna administracija ostalwe slične usluge.

4.2.4.1. Ciljevi

1. stvaranje novih zdravstvenih površina i socijalnih usluga da budu što bliže gradjanima;
2. stvaranje javne infrastrukture za sva nivoa;

3. Stvaranje nove i efikasnije administrativnu infrastrukturu za usluge administracije, što bliže stanovnicima.

4.2.4.2. Objektivi

1. Podizanje APM za naselja +2000 stanovnika i CPM za Naselje +2000 stanovnika za 2024;
2. Uredjenje celokupne Javne infrastrukture u obrazovanju od 7 m², sve do 2024;
3. Pružanje brzih i efikasnih usluga preko moderne tehnologije sve do 2022.

4.2.5. Socijalna infrastruktura

Razvoj jednog društva, zavisi od socijalne infrastrukture, imajući na umu da više od 48% stanovništva pripadaju dobi 0 – 24 godina, socijalna infrastruktura jeste vrlo važan faktor za jednu bolju sredinu i zdravo društvo.

U zemljama gde vlada visoka nezaposlenost jeste stavljeno na raspolaganju socijalna infrastruktura, jer oni nezaposleni građani, trebaju svoje slobodno vreme da provode sa prijateljima, kolegama, komšijama u javno otvorenim prostorima. Dok grad Uroševac, ima na raspolaganju pozorište, muzej, galeriju likovnih umetnosti, biblioteku a čije stanje nije na zavidnom nivou.

Inače, prostor za razvijanje bogatih sportskih i rekreativnih aktivnosti nikako ne zadovoljavaju potrebe građana a naročito mlade generacije. Razvijanje sportskih aktivnosti osim što pomade u jačanje i izgradjivanju mladih ljudi, ali to umnogome znači i na očuvanje i zaštititi njihovog zdravlja.

Opštinski razvojni Plan, predviđa i poboljšanje fizičkih i postojećih objekata i na stvaranju novih prostora na poboljšanju socijalne infrastrukture.

Naredne Svrhe i objektivi predstavljaju konkretne projekte na razvoju kulture, sporta i rekreativnosti unutar opštine.

Opštinski razvojni Plan, je utvrdio svoje ciljeve i objektivne oslanjajući se na procenjivanje inventara o izgradnji i prostora za socijalnu delatnost kao što su kulturna, sportska, ribolovstvo, lova, biblioteka za zajednice, javnih parkova i zelenila, groblja i sličnih službi.

4.2.5.1. Ciljevi

1. Stvaranje novih kulturnih prostora;
2. Stvaranje novih sportskih i rekreativnih prostora ;
3. Stvaranje gradskog parka;
4. Stvaranje prostora za nova gradska groblja u gradu i selima ;

4.2.5.2. Objektivi

1. Izgradnja jednog novog multietničkog centra sve do 2025;
2. Izgradnja sportske infrastrukture na severoistočnom delu grada, sve do 2022;
3. Osvetljavanje postojećih sportskih terena, obrazovnih institucija, za korišćenje od građana u naseljima , van školskih rasporeda, sve do 2024;
4. Pružanje brzih i efikasnih usluga preko moderne tehnologije, sve do 2022;
5. Uredjenje Javnog Parka iznad podzemne željeznice, sve do 2024;
6. Planiranje i uredjenje novih gradskih groblja.

4.2.6. Sredina i opasne površine

U okviru dokumenta koji je analizirao sve okolnosti, površine koje predstavljaju opasnost a u kojima utiču i prirodne opasnosti kao potresi, poplave, odronjavanje zemljišta, odronjavanje od snega, jakih vetrova, grada, od uticaja ledenih pojava, velikih suša, pojava epidemija i zaraznih bolesti i mnogo ostalih vrlo opasnih prirodnih pojava kod ljudi, biljaka i životinja. U okviru ovih vrlo opasnih prirodnih nesreća, jesu analizirana kao veće nesreća i u saobraćajnim nezgodama, avionskim nesrećama, ostalim ekološkim katastrofama, željezničkim nesrećama, i industrijskim zagadjenjima, koje zapravo utiče i sam čovek, svojim nemarnim ponašanjem. Zatim imamo pojave vanrednih stanja, emergentnih stanja, visokih temperatura, tehnički i veliki sistem energetike snabdevanje sa vazduhom, telekomunikacije i informativna tehnologija, teroristički akti i masivna opasna pretnja ljudstvu, o masivnom uništenju. Kod radnih grupa, jeste zaključeno da je najviša pretnja prirodnih fenomena, zapravo Zemljotres, i s toga je predviđeno da se preduzimaju adekvatne mere zaštite od kulture reagiranja i minimiziranja šteta i njihove amortizacije.

4.2.6.1. Svrhe

1. Eliminisanje površine sa opasnošću (Zona sa visokim stupnjem poplave, zona potencijalno ugroženih od izbijanja požara, zona potencijalno ugroženih od pojave raznih epidemija itd.);
2. Poboljšanje reagiranja na preduzimanju mera za amortizaciju ili minimiziranje eventualnih šteta.

4.2.6.2. Objektivi

1. Priprema Pravilnika za sve gradnje u skladu sa stepenom seizmičke opasnosti i da se ugradi potreba sa standardima, sve do 2019;
2. U posebnim objektima kao i višespratnicama treba graditi po a-seizmičkoj arhitekturi;
3. Sprečavanje preseka i degradiranje šuma;
4. Sprečavanje za nad-pašu;
5. Sprečavanje korišćenja materijalnih dobara koje prouzrokuju eroziju;
6. Sprečavanje korišćenja zemljišta i peska;
7. Uredjenje terasi, brana i korita reka i potoka i potočića, kao hidrotehničke zaštite kako bi minimizirale jačina opasnosti odronjavanja zemljišta.;
8. Izgradnja brana u delovima reka i korita, kao preventivne mere od odronjavanja ;
9. Sadnja sadnica po šumama u koritama reka;
10. Sprečavanje inertnih materija u koritama reka;
11. Da se održavaju poljoprivredna zemljišta;
12. Da se primeni pravilno poljoprivredna praksa;
13. Upotreba sistema navodnjavanja i isceljivanja na osnovu uputstava stručnjaka;
14. Povećanje ulaganja o zaštiti zemljišta u bregovima reka;
15. Uredjenje zaštitne zone u opsnim padinama, sve do 2022;
16. Uredjenje zaštitnih zidova sve do 2022;
17. Meliorizacija pašnjaka;
18. Meliorizacija šuma;
19. Uredjenje ostalih antierozivnih metoda.

4.2.7. Aseti prirodnog, kulturnog i turističkog nasljedja.

Kulturna baština jeste vredan pregled jednog stupnja u razvoju zemlje, i koja je rezultat nadovezanog procesa u razvoju jednog modernog društva i predstavlja glavni oslonac jedne intelektualne i duhovne vizije za naredne generacije.

Kulturna baština se mora štititi jer ona ne može biti ponovljena kao takva, i one su stalno u nekom pritisku da se njegovi tragovi izbrišu i zamene drugima. Kulturna baština sastoji se o nekoliko vrlo bogatih pod-grupa koja su naravno vezana uz sredinu iz koje dolaze.

Osim prirodne i kulturne baštine služi novim generacijama sa narednim, i ovo bogatstvo mora postaviti sebi zadatak i posebno tretiranje, i za ovu stvar mora odlučiti da se grad Uroševac, posmatlja kao međunarodna destinacija za turiste tako što će pospešivati privredni razvoj i jačati identitet jedne zemlje i društva.

Osim ovoga ove se vrednosti mogu razgraničiti kao relativno socijalna pojava, koja se vremenom mogu izmeniti. U slučaju kulturne baštine, treba se posebna pažnja posvetiti i određenim lokacijama koja se nazivaju i nosiocima tih kulturnih vrednosti, na zapostavljajući i sam aspekt ekonomskih mogućnosti. Neka od tih vrednosti mogu biti usko povezana sa osnovnim ciljem, Da mogu biti strogo povezivana sa geografskim položajem izvorišta i njihovim odnosom sa okolnom sredinom.

Inače budžet opštine kao i vlade jeste vrlo ograničen, odnosno MKOS za one hitne intervencije kako bi se restaurirali mnogi objekti kulturne baštine u samom gradu, tako što je ovaj razvojni plan, ima svojih jasnih zacrtanih planova i susreta kako bi se to postiglo. Prirodna Bogatstva opštine jesu u sljedećem navodu ciljeva i turistike ponude :

4.2.7.1 Ciljevi

1. Definicija, održavanje i promovisanje zona kao prirodna bogatstva ;
2. Identifikacija, inventarizacija, restauracija i konzerviranje arhitektonske baštine;
3. Definicija zona, signalizacija i poznanstvo sa arheološkom baštinom;
4. Očuvanje, unapredjenje i promovisanje duhovne baštine;
5. Inventarizacija i sistematizacija pokretnog nasljedja.

4.2.7.2 Objektivni

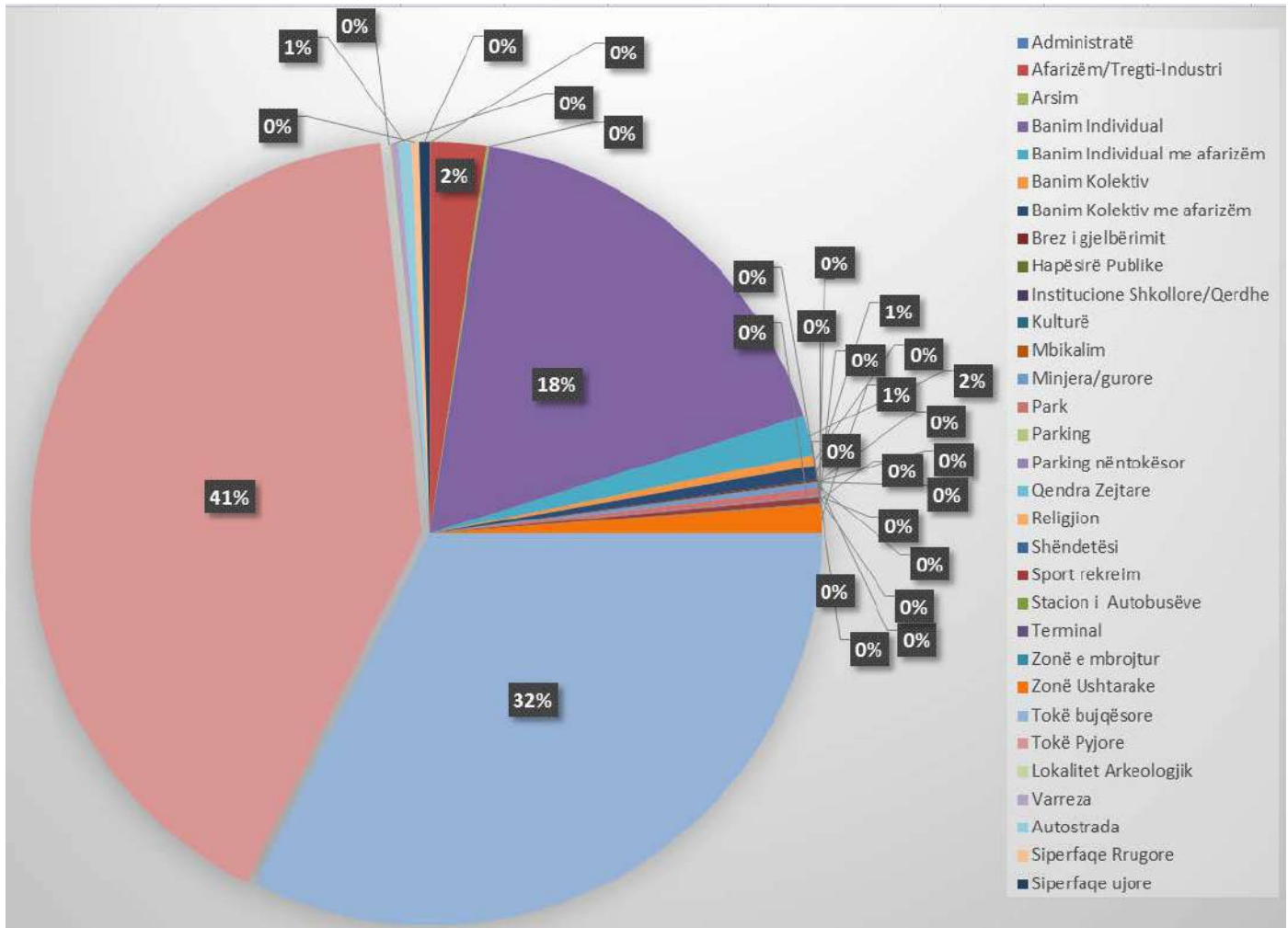
1. Intervenisanje radi bezbednosti u objektima kulturne arhitektonske baštine, do 2019;
2. Identifikacija vrednosti i objavljivanje objekata od visoke arhitektonske vrednosti, sve do n 2024;
3. Digitalizacija i ostale multimedijalne forme za duhovnu baštinu do 2020;
4. Prikupljanje i očuvanje kao i selektiranje pokretne baštine sve do 2017.

4.2.8. Planirano korišćenje zemljišta

Planirano korišćenje zemljišta za narednih 10 godina, u opštini Uroševac, jeste od posebnog značaja za radne grupe, jer je ovo veliki izazov kako se trebaju te vrednosti tretirati, u kojim se svrhama zemljište može koristiti, i njihova grupacija, i sve ostale aktivnosti koje se moraju preduzeti, tako što će biti iskorišćeni najviši međunarodni standardi i sam GIZ, sam proces je umnogome bitno olakšan, uz konceptualno shvatanje, da radne grupe i eksperti rade po najboljim mogućim varijantama. Oni su zaključili da zemljište u opštini Uroševac, može smatrati pogodnom, da se ona nastavlja očuvati kao poljoprivredno i šumsko bogatstvo. Ostali delovi zemlje, bit će namenjena za izgradnju naselja ili kao građevinsko zemljište, arheološke zone, groblja, zelenila, parkova, puteve, deponije za otpadke, zemljani koridori, industrijske zone i ostala sektora koja su neophodna.

Destiniranje :	ha	%
Administracija	4.47	0.01%
Biznis/Trgovina-Industrija	795.4533	2.31%
Obrazovanje	36.543	0.11%
Individualne stanove -kuče	6109.3	17.73%
Individualno stanovanje uz biznis	563.99	1.64%
Kolektivno stanovanje	149.401	0.43%
Kolektivno stanovanje uz biznis	200.949	0.58%
Zeleni pojas	24	0.07%
Javne površine	8.711	0.03%
Školske ustanove /Obdaništa	4.709	0.01%
Kultura	1.916	0.01%
Nadvožnjaci	0.075	0.00%
Rudnici /Kamenolomi	81.657	0.24%
Parkovi	108.402	0.31%
Parking	1.541	0.00%
Podzemni Parking	4.836	0.01%
Zanatski centar	0.131	0.00%
Religija	1.756	0.01%
Zdravstvo	10.612	0.03%
Sport rekreacija	81.164	0.24%
Autobusna stanica	2.495	0.01%
Terminal	0.231	0.00%
Zaštitne zone	11.389	0.03%
Vojna zona	410.754	1.19%
Poljoprivredno zemljište	11167.69	32.40%
Šumsko zemljište	14099.49	40.91%
Arheološka lokacija	27.75	0.08%
Groblja	105.94	0.31%
Autostrada	176.73	0.51%
Putne površine	126.7	0.37%
Vodene površine	145.5	0.42%

Tablica 209 Površina i postotak korišćenje zemljišta po nameni

Grafikon 51 Diagrami postotaka po destinaciji korišćenja zemljišta.

Kada se radi o korišćenju zemljišta, razvojni Plan je utvrdio i ciljeve i naredne objekte :

4.2.7.3 Ciljevi

4.2.7.4 Održivo I racionalno korišćenje zemljišta;

1. Zaštita povoljne površine zemljišta kako poljoprivrednog tako i šumskog, kao i definisanje gradjevinskih zona, i ostalih, treba biti u zavidnom nivou (zone bogate vodama, zatim bogata podzemnim mineralima i rudama, kao one površinske), trebaju se tačno definirati, za stvaranje jedne zdrave osnove i jednog policentričnog shvatanja i prostorne održivosti;
2. Održivi prostorni razvoj, (definicija i redovno tretiranje zona zagadjenja, zaštita ekosistema i zona biodiversiteta itd.).

4.2.8.1. Objektiv

4.2.8.2. Definisane gradjevinske zone sve do 2017.

3. Definisane gradjevinske zone i naselja, kao i tačan nacrt regulativnih Planova, u predvidjenim zonama sa ovim opštinskim planom, sve do 2019;
4. Definisane poljoprivrednih zona sve do 2017
5. Definisane Šumskih zona, sve do 2017
6. Definisane Turističkih zona, sve do 2018,
7. Definisane zona za infrastrukturu, sve do 2024,
8. Definisane zaštićenih zona, sve do 2019,

9. Priprema Nacrta planova za Opštinske Mape, sve do 2019;
10. Priprema i usvajanje svih detaljnih Regulatornih Planova za Urbane Zone sve do 2021;
11. Priprema i usvajanje detaljnih Regulatornih Planova za sekundarne podcentre sve do 2022;

4.2.9. Naselje

U okviru opštinskog Razvojnog Plana, opštinske ekipe podržane od INS instituta jesu analizirale prostorne razvoje u svakom naselju imajući u vidu sljedeće elemente:

- Profil Naselja
- Tipologiju Naselja,
- Trend, Predviđanja i demografske procese
- Tekuće Probleme,
- Postojeće izgrađene površine i gustoća stanovništva,
- Postojeće mape imovine, površinskih i podzemnih vrednosti uključujući i kategoriju zemljišta i ostale informacije.

Imajući u vidu faktično stanje, u Naseljima, i njihove implikacije koje predstavlja stanje, jeste zaključeno da se naseljima u opštini Uroševac, ponudi jedan kompaktan koncept urbanizma.

Svrha ovog koncepta jeste da se u svim selima, razvojni programi budu takvi, da streme što racionalnijem korišćenju prostora putem gustine izgradnje i razvoja unutar ograničenog prostora prezentiranih preko građevnih granica predloženih na nivou svakog naselja.

U narednom periodu, proces transformacije i opremljivanja sa urbanim sadržajem sela i naselja, bit će još intenzivnija, i strukture seoskog teritorija, bit će svakim danom sve potpunija. Naročito bit će kompetnija sela koja su nadomak grada Uroševca, i u onim zonama koja su okosnica grada, i uzduž zaona kojima prolaze važni putevi, magistrala Priština –Skoplje i hodnik uroševac – Košare kao i hodnik Uroševac-Tankosić, kao glavna tri koridora jeste i prilaz ka Nekodimu sve do Grebna. Ove okosce razvoja, kao i neki od podcentara, trebaju imati prednosti u prostornom i urbanom planiranju kao i opštem razvoju.

U selima, se pokušava neprestano naseljavati i onemogućiti migracija stanovništva, naročito kada se radi o samo obradivanju zemljišta, nego se pokušava stvoriti uslove da se upošljavaju mladi ljudi, i sveopšti koncept, urbaniziranja sela, jeste da se tamo razvijaju neki procesi da se isplaniraju nove strukture i sposobnosti da i tamo svima bude dobro, da se zaposli određeni broj mladih, i k tome poboljšaju uslovi za život. To podrazumeva i nove aktivnosti za što bolju komunikaciju među sela i grada, i boljem povezivanju, a to sve u cilju priključenja u svim procesima i socio-ekonomskim razvojnim aktivnostima.

Za jedan moderni razvoj sela i naselja, treba imati unutarnju organizaciju i prostorne strukture u selima, veličinu i sve uslove tržišne ekonomije, najviše u fokusu proizvodni kapaciteti, prostorni i socijalni način življenja i privredjivanja. Što se tiče legalnog aspekta i trenutnog stanja u kojem se nalazi selo, kaad mi pripremamo ovaj nacrt-dokumenat, selo u opštini ali i na nivou zemlje, ostaju kao elemenat jedinice bez ijedne izvršne ili funkcionalne vlasti.

Uslovi za privredne aktivnosti, organizacija privrednih programa, unošenje urbanih elemenata zatim prilagodjavanje načinu življenja, i pozicije, veličine i tipu Naselja.

Uredjenje sela i teritorija naselja i širih ruralnih područja, jesu zasnovana na :

- Planirane granice gradjenja svakog naselja,
- Razvoj i organizovanje poljoprivrednih proizvoda unutar katastarske zone Naselja, ali i na građevinskoj zoni tzv. Zeleno srce (agroekosistem)
- Proširenje industrijske sadržine u onim naseljima, koje imaju svoj interes;
- Razvoj, izgradnju i raspored uslužnih delatnosti;
- Prostorna orijentacija na proširenju teritorija, sa svojim specifičnim potrebama, proširenju kao i modernizaciji objekata za stanovanje i ostalih objekata.
- Ovim konceptom, tokom izgradnje kuća u ovim lokacijama, trebaju se dobiti i saglasnot, dozvole i da se ispoštuju sve norma urbane specifikacije.

Predvidja se, osim u gradu, i to u podgradjima, sekundarnim mestima kao : Plješina, Doganjevo, Grebno, Kamenoglava, Tankosić, Bibaj, Muhadjer Talinovac i Softović, da bude planiranog proširenja nekih naselja i u privatnim posedima, ali i opštinskoj imovini, kao što je predstavljeno u mapi : **Koncept razvoja sela** i naselja. Terbaju se ojačati i snabdevanje što je bolje moguće, sa potrebnom infrastrukturom svih ovih pomenutih naselja.

Razvoj unutar planiranih građevnih granica, predvidjeno je i razvoj i organizovanje poljoprivrednih proizvoda, unutar katastarskih granica, tog naselja. Zatim predvidja se i proširenje i industrijskog sadržaja, za koje oni imaju svoj interes i to : izgradnja modernih objekata za stanovanje i ostalih objekata, raspored i potrebne uslužne delatnosti.

Predvidja se i izgradnja kuća i lokaliteta i da se dobije saglasnot i ispoštuju specifične urbane norme kao i angažovanje nadležnih organa za stvaranje jedne povoljne urbanističke klime, naročito za one delove koje se smatraju nedodirljive.

4.2.9.1. Ciljevi

1. Dopuna opštinskog razvojnog Plana sa dopunskim dokumentima za prostorno planiranje, Opštinskim Zonskim Mapama i detaljnim regulativnim Planom;
2. Kompaktni razvoj naselja sa modernom infrastrukturom;
3. Tretiranje neformalnih naselja;

4.2.9.2. Objektivni

1. Utvrđivanje i sprečavanje gradnje van građevinskih granica, za ruralna naselja sve do 2017;
2. Kompaktni razvoj naselja.

4.2.10. Neformalna Naselja

Obezbedjenje o neformalnim Naseljima, koja su tretirana na osnovu Uputstva za uredjenje neformalnih naselja, od strane DPP i MSPP prema Zakonu L-03/L-106 o izmenama Zakona o Prostornom Planiranju 2003/14.

Sljedeća su aktivnosti : Uredjenje NBJ jesu pitanja prostornog planiranja. Obezbedjenje imovine, pristup adekvatnoj infrastrukturi, učesće u vlastima, može se obezbediti putem Prostornog i Urbanističkog Planiranja.

VBJ u opštini Uroševac, mogu se tretirati na način da se one isprva identifikuju u ORP, bit će kao prioritetni zadaci i projekti u opštini, i zatim se pravi Nacrtni Profil i vrši analiza postojećeg stanja onih naselja VBJ, i nastavlja se nacrtom regulativnog urbanog plana za sva ona naselja, za intervenciju ili dopunu zavisno od stanja na terenu.

Opština se stalno suočava sa divljom gradnjom, u skladu sa novim zakonom o legalnoj gradnji, i zaradi toga stvaraju se nove osnove podataka a svaka mora sadržati potrebne informacije u vezi date dozvole za gradnju.

Za objekte koji se smatraju ilegalnim, po novom zakonu, o ilegalnoj gradnji, opština mora započeti proceduru o legalizaciji, jer je taj proces, validnih dokumenata, za te objekte opština zatražiti i odredjenu taksu.

Priprema o profilima postojećih stanja, kao i njihovi prioriteti za uređenje ovih naselja, treba imati i budžet i od strane opštine kao i ministarstva koja je vrlo ograničena za slične intervencije, kako bi započela restauraciju kulturne baštine, unutar opštine, tako što će opštinski razvojni Plan, treba usredsrediti svoje ciljeve i objekte za te asete prirodne baštine, kulturne i turističke oblasti.

4.2.10.1 Ciljevi

1. Tretiranje Neformalnih naselja

4.2.10.2 Objekti

1. Uređenje 6 Neformalnih Naselja, sve do 2022;

4.3. KONCEPT PROSTORNOG RAZVOJA

Koncept Prostornog Razvoja Uroševca, imala je u vidu i trenutno stanje i planirani razvoj, u ovom pravcu, i i sve informacije i važnije događaje za opštinu, i profil opštinskog razvoja, i jesu tretirani kao dokumenti od strateškog razvoja kao i strateško planiranje na opštinskom i centralnom nivou.

Ovaj Koncept opštinskog Razvoj plana, treba biti dobro struktuiran, i sa dobrom sadržinom, da ima dovoljne podatke kako je ekipa bila organizovana i opština Uroševac i organizacija "INSI", kao i ostale ekipe koje su angažovane sa strane, i radile na osnovu uputstava predviđene zakonom, administrativnim uputstvom, i da je struktura opšte zasnovana kao i sadržina svih čvorova i kao koncept treba biti lako prihvaćen kao celokupna sadržina.

Ovaj Koncept prostornog razvoja, nesumnjivo, je stvorilo dobru osnovu za korišćenje zemljišta tokom procesa donošenja tih odluka, i bit će uveliko korišćen, tokom stvaranja Nacrt razvojnih uslova oko Zonskih Mapi za opštinu Uroševac.

4.3.1. Koncept Prostornog Razvoja opštine Uroševac

Koncept Prostornog Razvoja opštine Uroševac, je razvijen upotrebljavajući naredne koncepte sa postizanje ciljeva i prostorne objektivne:

ČVOROVI : shvativši značaj ovih čvorova, kao prostor, koje promovisu visok stepen korišćenje zemljišta, ali i osatlih aktivnosti, analizirano je za svako urbano i ruralno Naselje, i to se smatra kao površina sa visokim intenzitetom korišćenja i aktivnosti zemljišta, u kontinuitetu, tako što su isplanirana i mogu se uspešno podupirati i demografski trendovi osim ovog promovisanja intenzivnog korišćenja zemljišta, i da je na kraju zaključeno, da je osim urbane zone, grada Uroševca, koja predstavlja katastarsku zonu, a koja uključuje i sela **Jerlij Talinovac, Nekodim** (sa gotovo kompletnim katastarskim prostorom) i katastarske zone Doganjevo, Zaskok, Plješina, Donje Nerodimlje, Loshkobare (sa relativno malim protorom ovih katastarskih zona), ali i ostalih čvorova kao što su **Preljez Muhadjer, Softović, Tankosić, Kamenoglava, Grebno, Donje Plješina, Donje Nerodimlje i Košare kao i Kamp –Bond steell.**

KORIDORI: ako shvatimo **Koridore, kao veza izmedju Čvorova**, uzduž kojih imamo dosta razvijanja koje karakterišemo sa jakim intenzitetom razvoja, mi smo analizirali i na početku smo bili dosta ohrabreni, ili prirodno dosta privlačni da sve to pretočimo na delo, jer se putem ovih koridora sve od prilaza sela Grlica, mogu se smatrati koridorima od linije Grlica, i nastavlja se duboko : Varoš, Staro Selo, uroševac, Muhadjer Talinovac, Jerlij Talinovac, Muhovce, Jerlij Preljez, Preljez Muhadjer, Babljak pa sve do S. Babuš, koji se smatraju glavnim koridorom (**Koridor- 1**), ali i linija od Tankosić, Sojevo, Bibaj i Staro Selo sve do Uroševca, mogu se smatrati kao jedan koridor, kao **Koridori -2**), i dalje od linije : Gatnje, Grebno, Doganjevo sve do Uroševca, može se smatrati jednim koridorom, kao : **Koridori -3**, i linija koja počinje od štimlja i sve do Uroševca, odnosno linija: Košare, Slivovo, Loškobare sve do Uroševca, može se smatrati jednim koridorom kao : **Koridori -4**

DOPUNA I GUSTOČA : shvatajući koncept, Gustoča kao prostor, i površina, a koja se mogu smatrati sa elementima određenih razvoja stanja, kako bismo dobili integralni deo i da se granice proširuju stanovništva, u opštini Uroševac, jesu vrlo dobro proanalizirali stanje i zaključili da se unutar ovih urbanih gradjevni prostora, ima podosta mogućnosti i prostora za zgušnjavanje i izgradnju bilo da se radi o stanovanju, ili drugim sadržajnim elementima ali mora se reći da ima potencijala i u ruralnim prostorima da se izgradi, kao što su : **Preljez Muhadjer, Softović, Tankosić, Kamenoglava, Grebno, Donje Plješine, Donje Nerodimlje i Košare, koje imaju**

dosta mogućnosti da se još više izgradi i zgusnuju bilo za stanovanje ili drugim sadržajima, ali u nekim seoskim naseljima za dopunu i gustinu naseljavanja.

KONTROLA: shvatajući koncept pod Kontrolom, koji se najviše odražava potrebi na ograničavanju neefikasnom razvoju, uz manju gustoću, na tipičan način, putem upotrebe jednog urbanog dela, koji pokazuje granicu za urbani razvoj, na jedan određeni period vremena. U opštini Uroševac, jesu analizirani mnogi prostori, i može se zaključiti da ima podosta tih prostora sa neefikasnim razvojem, a uz manju gustoću, kako u blizini urbane zone, tako i na ruralnim zonama, i tako se može zaključiti da sela sa visokim naseljenjem, u toj funkciji dodatnim analizama, od strane radnih grupa, koordinatora isvih uprava izvršnih organa, WSH održan u Draču, a posebno se to odnosi na poljoprivredu i Urbanizam, jeste postignut određeni stepen u principu, da se to definiše kao građevinska granica, za svako selo ili urbanu zonu, uvek imajući na umu postojeće stanje na terenu, kako bi zaštitili obradive površine, i tamo se primećuje jedan sasvim neefikasan razvoj i to se drži pod kontrolom, i da se ne dozvoljava dalja degradacija zemljišta, unutar seoskih naselja, i to utvrđivanjem pravih granica za gradnju nego se moraju promovisati koncepti kompaktnog razvoju u ovom nivou.

ZAŠTITA: shvatajući koncept **ZAŠTITA** kao nocija koja se tiče zaštite interesa imovine i mnogih prirodnih, kulturnih, privrednih i nasljednih bogatstava, u opštini Uroševac, je analizirano sve vrste takve informacije, sektorijalnog, opštinskog, podzemnih i nadzemnih bogatstva, strategije i regionalnih kompanija, ali i centralnog nivoa ne samo opštinskog, i arheoloških nalaza, i mogućnostima za isplaniranje, u smislu očuvanja interesa i zakonskih obaveza, tako što će se tretirati na osnovu svih zahteva, poljoprivrednih obradivih površina, tako što su utvrđene granice zaštite i razvoja, jer je poljoprivredno bogatstvo glavni resurs, kao i sve ostale prirodna bogatstva, od posebnog interesa, kao Bifurkacija reke Nerodimke kao i prirodne lepote planina Jezerca, koji predstavljaju ograman deo koncepta zaštite u opštini Uroševac.

ZONE PROŠIRENJA: ovaj koncept kao **ZONE PROŠIRENJA**, najviše se tiče razvoja postojećih površina sa visokim intenzitetom, kako bi obezbedili dosotjan razvoj za efektivno korišćenje zemljišta, i k tome onih površina koja su neobradiva i pusta i sve analize koje su izvršena, na osnovu tih saznanja, i na javnim diskusijama, kao informacijama, profilima opštine, satelitskim snimcima, pejzažima, ortofilmovima, kao i pisanih dokumenata jeste zaključeno, da mnoga naselja, mogu se smatrati **Zone za Proširenje, a posebno se to odnosi na Urbane zone kao i nekih delova centralnog dela i neka od naselja koja gravitiraju još od gradjenja 50-tih, 60-tih, 70-tih e 80-tih**, a koja nemaju nikakve vrednosti za nasljedje, i predstavljaju opasnost i nestabilnost kao nefunkcionalnost a tu se mogu predvideti zone za ponovni razvoj, postojećih zona, u smislu uređivanja za pružanje kavlittenijeg stanovanja ali i visokim intenzitetom za gradjenje objekata i ostaloga, kao i u svim ostalim ekonomskim zonama. Tokom ovog procesa, za formulisanje ovog koncepta jesu tretirana i mogući razvoj zemljišta, koja je neobradiva i ostavljena na nemilost, a koja je vrlo povoljna, za neku efektivnu vrst za dopunu i naseljavanje.

Kao sastavni deo ovog koncepta, za grad Uroševac, jeste tretirano i infrastruktura sa posebnim naglaskom cestovna i željeznička.

PUTNA INFRASTRUKTURA - kada se ima na umu koncept **PUTNE INFRASTRUKTURE**, ona se time podrazumeva i potrebi za ulogu ove vrste infrastrukture, za prostorni razvoj u opštini Uroševac, tako što ćemo vršiti dublje analize i sve informacije, profile i strategiju kao i planove u razvoju od kompanija regionalnih, od lokalnog pa sve do vrhovnog nivoa. I naravno da je zaključeno, da su one u skladu sa interesima i mogućnostima, raznih aktera i prema svim zahtevima, kako zakonskih tako i proceduralnih obaveza, i kao takav bit će deo sveopšteg koncepta u smislu segmenta auto-puta "Arbër Xhaferi", koji prolazi kroz opštinu Uroševac, zatim regionalnim putevima, i

tranzitni prelaz koji povezuje auto-put i novu auto-stradu "Arbër Xhaferi" sve povezivanje sa opštinom Gnjilane i koridore VIII i X.

Željeznička INFRASTRUKTURAE – isto tako ovaj koncept razvoja pod nazivom ŽELJEZNIČKA INFRASTRUKTURA on se u najvišem delu posvećuje, ulazi na tretiranju ove uloge sa nacrtom koncepta o prostornom Planiranju opštine Uroševac, tako što se koriste sve analize, informacije, podaci, strategije i planovi, na sektorijalnom nivou, opštinskom, javnim kompanijama, od lokalnog pa sve do vrhovnog nivoa, i k tome je zaključeno, da se ova Infrastruktura željeznice, mora tretirati, u svim nadležnim organima, kao zakonska obaveza i konačno kao deo sveopšteg segmenta Željeznica Kosova, koja prolazi kroz Uroševac, odnosno kroz sam grad, i konačno bit će segment i varijanta mogućeg postavljanja podzemnog karaktera, i bit će vrlo uticajna za sve sveopšti razvoj Uroševca, i naravno kao integracioni deo razvoja grada, koja povezuje okružnicu linije za prevoz putnika i roba Kosovo Polje –Skoplje sa Gnjilanom i koridorima VIII i X.

4.3.2. Predloženi prostorni scenarij

Ovaj koncept Prostornog razvoja, bit će analiziran, i tretiran po svim mogućim scenarijima, i naravno to će biti napismeno obrazloženo i uz Mape, koja će detaljno opisati sadržaj i moguća proširenja, zahteve za korišćenje zemljišta, ubudučnosti, zaštitne mere i eventualne predložene nove mere za razvoj;

Scenarij koji su predloženi za prostor, kao takve bit će javno objavljeni i tretirani, i sve to u interesu građana i njihovim potrebama, institucij sistema, NVO, i uslovima koji su propisani administrativnim Uputstvom, bit će rešena u uskoj suradnji sa zajednicom i grupama od interesa.

Ovaj concept Prostornog Planiranja preko Mapi za korišćenje zemljišta u svim sektorijalnim planovima za razvoj, imat će osnovu za Prioritet u Strateškim Razvojima i Planovima za delovanje.

4.3.3. Koncept Opštinskog prostornog razvoja

Ovaj koncept Prostornog razvoja bit će analiziran i tretiran po svim mogućim scenarijima, i bit će napismeno predstavljen i opisati proširenja i zahteve za korišćenje zemljišta ubudučnosti, zaštitne mere kako se ove zone štite, očuvaju i razvijaju, kao i predložene izmene i nova razvijanja.

Predloženi scenariji za prostorni razvoj, kao takve bit će javno objavljeni na zahetv i interes građana, institucija sistema, NVO, i ostalim akterima, kao i Administrativnom Uputstvu u uskoj suradnji sa zajednicom i grupama od interesa.

Ovaj koncept opštinskog prostornog Razvoja, preko Mapi za korišćenje zemljišta, za sve sektorijalne razvojne planove koja će biti osnova za Prioritetni Strateški razvoj i Plan Delovanja.

Scenario -1

Uroševac, kao linearni grad, sa glavnom arterijom Sever –jug Kosova, utvrđen je kao :

- Razvoj naselja skoncitriran uzduž puta M2/E65
- Glavni centar grada je razvijen prema Istoku,
- Planinske zone su u zapadnom delu grada jesu zaštićene i povoljne za rekreaciju,
- Željeznička stanica je udaljena od Zone grada, na putu M2/E65,
- Željeznička stanica za robe jeste izgradjena u južnom delu grada.

+

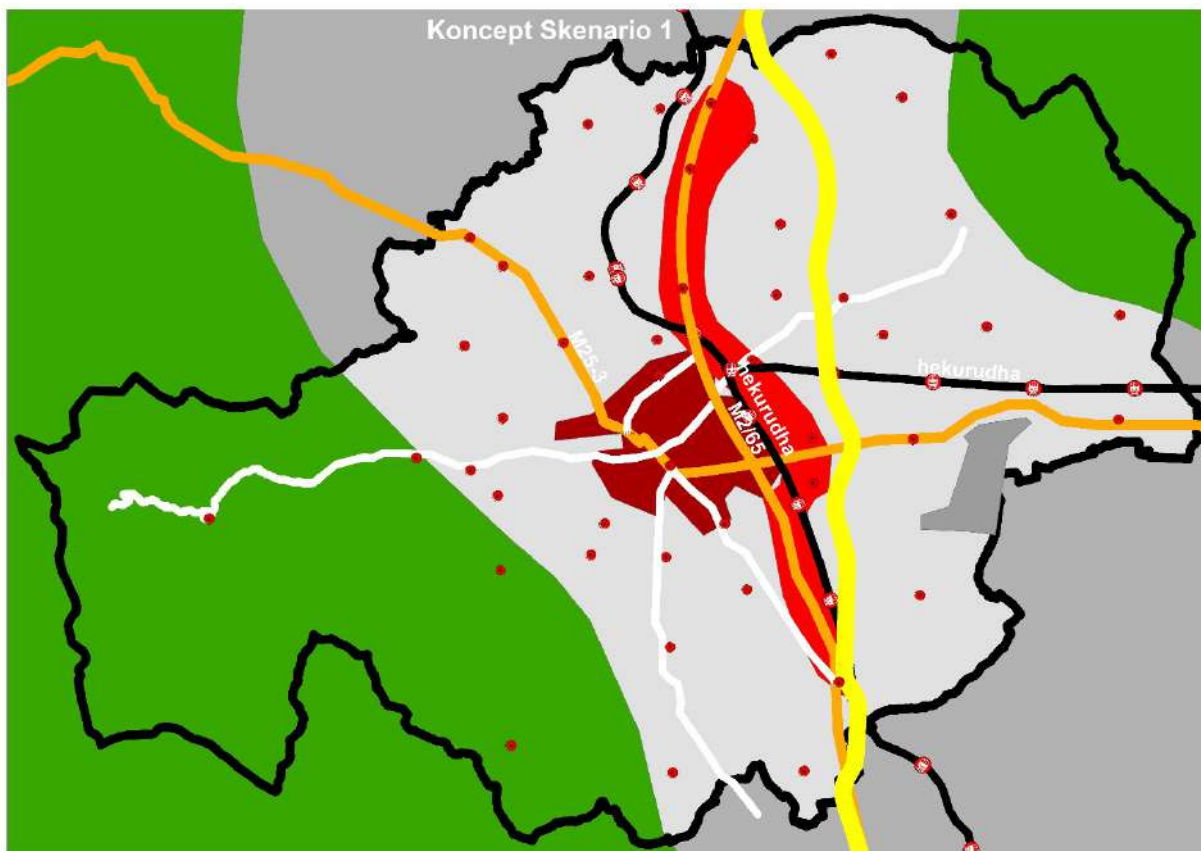
Prednosti :

- Lokacija u glavnoj arteriti sever-jug Kosova jeste upotrebljiva,
- udaljavanje željeznice oslobadja grad od saobračaja,
- Koncentracija razvoja omogućava zaštitu prirode i poljoprivrednog zemljišta.

-Slabosti:

- Velike Zone koja su stvorena predstavljaju opasnost za urbana proširenja uzduž puteva,
- Nema osobitog razvoja sela na periferiji,
- Opterećenje saobračaja uzduž grada,
- Put M2/E65 nije moguće poboljšati ili preuredjuje,
- Nema željezničke stanice u centru grada,
- Postojeći centar grada jeste oslabljen i rasuto.

Zaključci . novi scenario neće više biti razvijen.

Mapa 46 Prostorni razvoj prema scenariju 1

Scenario - 2

Uroševac, kao urbana zona, uzduž glavne ulice, jeste određena za:

- Razvoj sela uzduž glavnog puta,
- Planinska zone u zapadnoj strani je zaštićena i korišćena za rekreaciju,
- Željeznička Stanice za robe i putnike, izgradjena uzduž severnog dela centra grada.

+ Prednosti

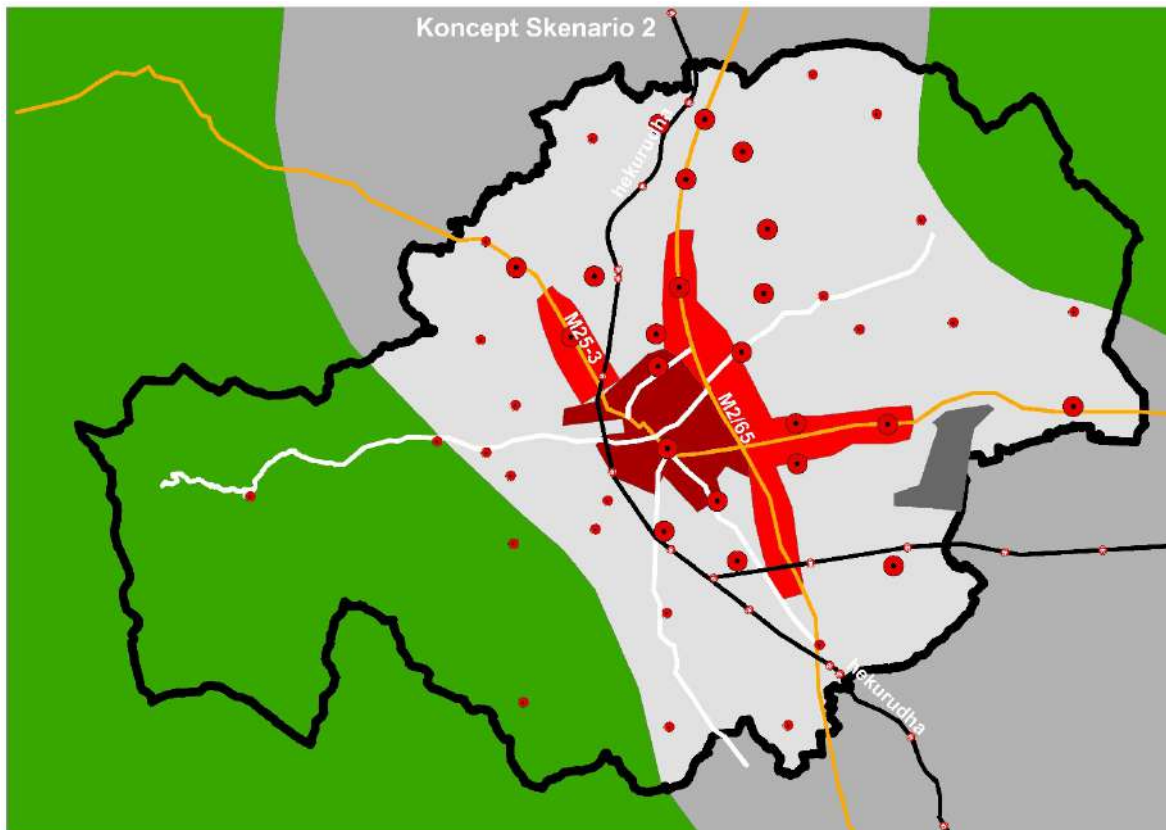
- Lokacija na raskrsnici glavnog puta jeste spremna za korišćenje,
- Uklanjanje željeznice održava barijeru van centra grada, jer je željeznička stranica još nadomak centru grada.

- Slabosti

- nerasporedjen razvoj, stvara opasnost za urbano prostiranje,
- Izgradnja u plodnim oranicama,
- Nema dovoljno razvoja u udaljenim selima u periferiji grada,
- Opterećenost saobraćaja uzduž grada,
- Magistralni put ne može biti poboljššan niti uredjen,
- Veliki troškovi za novu željezničku prugu.

Zaključci :

- Scenario - 2 se neće više razvijati.

Mapa 47 Prostorni razvoj prema scenariju 2

Scenario - 3

Uroševac, kao policentrični centar sa željeznicom, koja prelazi kroz centar grada u sadašnjoj formi treba utvrditi :

- Razvoj je uglavnom skoncentrisan u gradu Uroševcu, i u nekim naseljima,
- Udaljeni delovi ravnice, jesu korišćeni za poljoprivredu,
- Planinske zone Zonau zapadu je zaštićena i korišćena za rekreaciju,
- Jedan auto-put je izgradjen u Kosovo-Polju, paralelno sa postojećim magistralnim putem,
- Jedan prstenasti put izgradjen van Uroševca, tako što je rasteretio saobraćaj unutar grada.
- Jedan koridor privrednog razvoja Grlica - Uroševac -S.Babuš
- Razvoj i na liniji Tankosić - Sojevo – Bibaj

+ Prednosti:

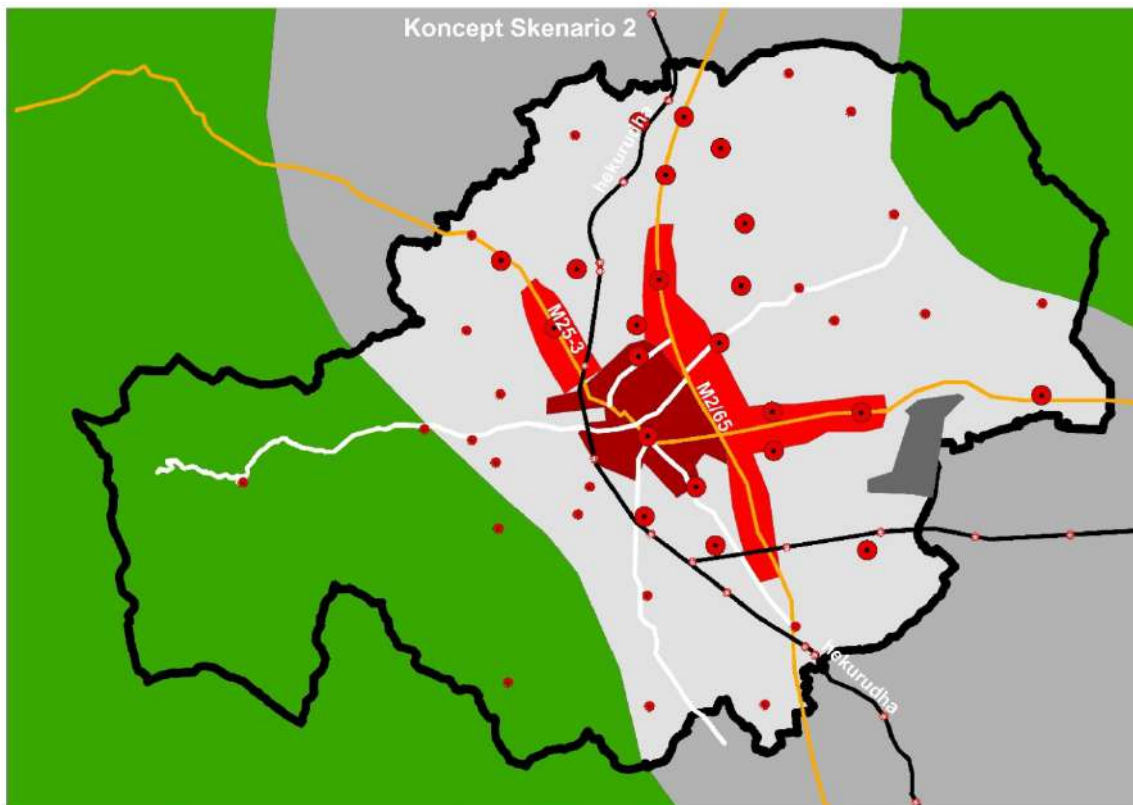
- skoncentrirani razvoj tako što će se efikasnije koristiti zemljište,
- veliki delovi ravnice, mogu se koristiti u poljoprivredi,
- kraće razdaljine unutar grada,
- saobraćaj u dužim deonicama, jeste udaljen van grada Uroševca,
- željeznička stranica u centru grada.

- Slabosti :

- Nema dovoljno razvijenih sela u periferiji grada,
- Razvoj većih zona, stvara opasnost za urabano prostiranje,
- Neefikasno korišćenje prestenastog puta sa jednostranim razvojem,
- Željeznica jeste u stvaranju jedne barijere uzduž unutrašnjeg dela grada.

Zaključak

Scenario -3 bit će ostvaren u saradnji sa ostalim delovima plana delovanja.

Mapa 48 Prostorni razvoj prema scenariju 3

Uroševac, kao poli-centrični centar sa svojim podzemnim planovima, kroz centar grada, treba utvrditi:

- Razvoj je podeljen od grada Uroševca, i nekih sekundarnih centara i to rasuto podjednako kroz celu opštinu,
- Udaljeni delovi ravnice su korišćeni za poljoprivredu ,
- Planinski delovi u zapadnoj strani, jesu zaštićeni i korišćeni za rekreaciju ,
- Prstenasti put, u kombinaciji postojećim putem i novim putem,
- Nove gradnje su zabeležene sa obe strane prstenastog puta,
- Kompaktna gradnja na nivou naselja,
- Planirana gradnja po razvojnim koridorima,
- Funkcionalne veze sa turističkim zonama.

+ Prednosti

- skoncentrisani razvoj u mnogim tačkama tako što će se iskoristiti zemljište i ostali izvori na racionalni način,
- kako grad tako i neka od naselja su snabdevena sa uslugama,
- veći deo ravnice može biti korišćen za poljoprivredu ,
- male razdaljine unutar grada,
- saobraćaj u podužim relacijama, je održan van grada Uroševca,
- Moderna željeznička stanica u centru grada.

- Slabosti :

- delovi udaljenih sela nemaju dovoljno razvitka.

Zaključci

- Scenario- 4 bit će razvijen u kombinaciji sa ostalim planovima za delovanje.

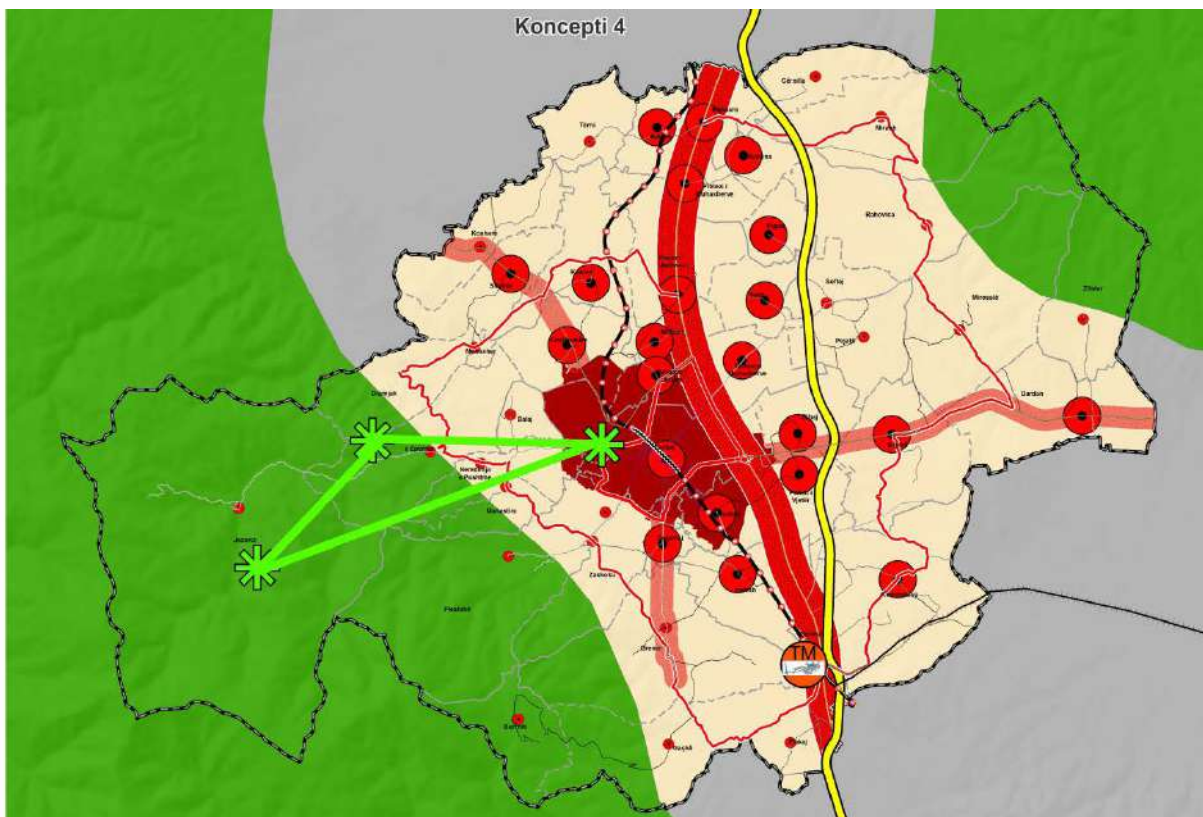

Figura 49 Prostorni razvoj prema scenariju 4

Osnovni Koncept prostornog planiranja u opštini Uroševac.

Na opštinskom nivou.

Opštinska ekipa za planiranje, kao i ostale ekipe angažirane za nacrt plana Uroševca, jesu detaljno analizirali stanje na terenu i k tome dali primer za 4 scenarija i sve su bili dosta prostudirani, kao što su Čvorovi, Držanje pod Kontrolom, Zaštita, Zone za proširenje, Koridori, dopuna i naseljenost, putna infrastruktura, željeznička infrastruktura i ostale moguće sadržine.

Sva su ova scenarija dobro analizirani i tretirani u realnoj činjenici, kako prioriteta tako i slabosti ali onaj Scenario, koji će biti u prednosti, bit će tretiran samo u smislu prostora, privrednog, socijalnog, sredine ali i funkcionalnošću kako bi ponudio dobre kvalitete za život, rad, zaštitu i razvoj.

Na opštinskom nivou Čvorovi su predstavljeni kao policentrični koncept, gde osim urbane zone grada Uroševca, a koja obuhvaća katastralnu zonu Uroševca, i okolnih sela **Jerlij Talinovac, Nekodim** (gotovo kompletnu katastarsku površinu) i katastarskih zona naselja Doganjevo, Zaskok, Plješina, Donje Nerodimlje, Loškobare (sa manjim delom prostora ovih katastarskih zona) ali i čvorova sela **Preljez Muhadžer, Softović, Tankosić, Kamenoglava, Grebno, Donje Plješine, Donje Nerodimlje i Košare kao i Kamp Bond-steell.**

Inače na nivou naselja bit će promovisana i neki od kompaktnih razvoja što je više moguće.

Ovaj koncept čini se da je nešto racionalniji i efikasniji posmatrano od strane radnih grupa, kao okosnica za orijentaciju i postizanje vizije razvoja opštine, i to se smatra, nešto kao sinhronizovano i socijalno, demografski spojeno, i grafički prikazano kao centar grada, i svi pod-centri, koji će biti u poziciji Naselja, koja se smatra i potrebom za što jedinstveniji pristup, da se uopšte ove funkcije podeljenih policentričnih prostora, biti povezani, jer će samo tako biti funkcionalni i unutar same opštine i regije.

Sve ostale specifičnosti naselja u opštini Uroševac, traže da se u budućem konceptu urbanizacije, bude što elastičniji, jer osim urbanizacije glavnog centra, i pod-centara, lansiran je i koncept za kompakt urbanizacije i ostalih seoskih naselja.

Razvijajući naselja i sam koncept policentrični kako bi se nadovezale sve potrebe za funkciju naselja u pravom smislu, na čitavoj teritoriji grada Uroševac, kao i izbalansiranim razvoju, procenjuje se da ubrzani razvoj grada, kao i pod-centara u funkciji povezanosti, usluga, socijalnih potreba, kao i razvijanju ostalih funkcija kao dopunske, privrednih i sredine.

Centar opštine, više se mora usredsrediti na izgradnju svih elemenata kompletne urbane strukture. Mora obezbediti urbani život, sa svim funkcijama koje zahteva održiva urbanizacija, važni razvoj kao i urbana sadržina, tako što se očekuju i katastarski pozeci okolnih sela, **Jerlij Talinovac, Nekodim, koja moraju ispuniti i odgovaraju funkcijama urbane zone grada Uroševca, opštini, regiji i na nivou Kosova, ali i svim ostalim naseljima unutar ovih dogadjanja.**

Steepn urbanizacije treba biti u skladu sa globalnim trendovima, jer više od polovice stanovništva živi u urbanim sredinama. Visok natalitet kako urbanih tako i polu-urbanih naselja, može se očekivati u narednom periodu, kao rezultat mnogih ulaganja, za ispunjenje standarda i pristupa Kosova, u evropskim strukturama, privrednom razvitku i povećanju industrijskih kapaciteta u periodu sve do 2024.

Broj naselja, i polu-urbanih naselja, koja su predložena ovim planom, u budućem moraju kompletirati svoju urbanu strukturu, jer glavnu ulogu u ovom pravcu nastaviti će imati Uroševac, kao opštinski i administrativni centar i kao najveće naselje.

Ovaj koncept na opštinskom nivou smatra se koridor koji će biti isprovociran i ohrabren za povećanje intenziteta privrednog razvitka, jer veći deo ovog koridora i danas ima funkciju linije, koja povezuje od Grlice i nastavlja se sve do sela : Varoš, Staro Selo, Uroševac, Muhadžer Talinovac, Jerlij Talinovac, Muhovce, Jerlij Preljez, Preljez Muhadžer, Babljak sve do S. Babuša i smatra se jednim od Najvažnijih KORIDORA (**Koridor- 1**),

U funkciji koncepta kompaktnog razvoja jednog naselja, i taj proces podrazumeva i naseljenost i razvoj unutar gradjevinih granica, urbane i ruralne zone, kao što je prostor u selima : **Preljez Muhadžer, Softović, Tankosić, Komenoglava, Grebno, Donje Plješine, Donje Nerodimlje i Koshare**, koje imaju velike potencijale na ispunjenju mogućnosti i potencijala, da uprkos naseljenosti i ostalim razvojem, bilo za stanovanje ili ostalih sadržaja i u ostalim selima, ima dosta mogućnosti za dopunu i naseljavanje.

Ovaj koncept definiranja gradjevinskih granica u svakoj urbanoj zoni i po selima, treba sagledavati realno stanje na terenu, tako što će pokušati da zaštiti što više obredive poljoprivredne površine, i tamo se zaključuje, da ima zaista neefikasne stvari, i da se one zadrže pod kontrolom, sa niskom naseljenošću unutar sela i tokom gradjevinskih granica, da ne uzimaju u obzir neefikasnost sa niskim naseljavanjem, nego da se promovišu kompaktne razvojne projekte na ovom nivou.

Ovaj koncept tretira i poljoprivredno zemljište u opštini Uroševac, kao važan resurs uz granice za zaštitu i razvoj, pejzaži i prirodne ljepote jesu isplanirani da budu u sklopu kompleksa Jezerce i fenomen bifurkacije Nerodimka, i ostalih kulturnih sadržina po ovom konceptu.

Zone za proširenje u posebnim urbanim zonama, kao i delovi centralne zone, i neke ostale zone, karakterišu sa gradnjem, 50-tih, 60-tih, 70-tih i 80-tih, koja nemaju nikakvo značenje kulturne baštine, inače predstavljaju opasnost, nestabilnost, neefikasnost i ove zone mogu imati ponovni razvoj postojećih zona, u smislu ponude kvalitete i visokog intenziteta gradjenja i ovaj razvoj, može biti i u nekim privrednim zonama i ostalima.

Infrastruktura preva, kao deo ovog koncepta bit će segment auto-puta "Arbër Xhaferi", koja prolazi kroz grad, povezuje regionalne delove, i ovaj koncept povezuje tranzitne puteve regionalnih i auto-puta sa novim auto-putem, "Arbër Xhaferi" sa Gnjilanom i koridorima VIII i X.

Infrastruktura Željeznice, ako deo ovog koncepta bit će segment Željeznice, koja prolazi kroz grad odnosno jeste varijanta za postavljenje podzemne željeznice, i bit će od značaja i koncept integrisanog grada ili će nastaviti trend dosadašnjeg a bit će deo koncepta i tretiranje željezničke stanice roba i ljudstva sa željezničkom linijom, Kosovo Polje—Skoplje sa Gnjilanom i koridorom VIII i X.

5. Prioriteti i strateški razvojni plan delovanja

5.1. Prioriteti Strateški Razvoj

Oslanjajući se na Profil, proceni postojećeg stanja, zahtevima građana, i finansijskim mogućnostima, opština identifikovala svoje prioritete u strateškom razvoju, kao sljedeće:

5.1.1. Privredni Razvoj

1. SMP-razvijena;
2. Razvoj privrednih zona;
3. Razvoj opšte i specifične infrastrukture;
4. Promovisanje ulaganje JPP;
5. Eksploatacija podzemnih bogatstva;
6. Očuvanje i Razvoj poljoprivrednog zemljišta;
7. Razvoj rekreativnog i kulturnog turizma.

5.1.2. Tehnička Infrastruktura

1. Podizanje proizvodnih kapaciteta pitke vode;
2. Renoviranje i uredjenje mreže vodovoda;
3. Montiranje vodomera u zonama za monitorisanje gubitaka;
4. Renoviranje i uredjenje kanalizacione mreže;
5. Proširenje mreže drenaže;
6. Poboljšanje i proširenje postojeće električne mreže;
7. Izgradnja mreže za termičko centralno grejanje;
8. 100% pokrića sa telekomunikacionim sistemom, i poboljšanje kablovskog sistema;
9. Utvrđivanje zone za ukopavanje uginulih životinja ;
10. Utvrđivanje zone za deponiju i inertne sadržaje;
11. Utvrđivanje zone za treniranje o tretiranju otpadaka;
12. Utvrđivanje zone za deponiju inertnih otpadaka;

5.1.3. Transport i Javni Prevoz

1. Otvaranje novih puteva i proširenje istih postojećih;
2. Uredjenje staze za bicikliste, pešake i lica ograničenih sposobnosti;
3. Eliminisanje nesreća u željeznici;
4. Proširenje magistralnih puteva i pristup novom auto-putu;
5. Poevzivanje sela sa alternativnim prstenastim putevima;
6. Jačanje željezničkog prevoza i javnog i medjuurbanog prevoza;

5.1.4. Javna i Socijalna Infrastruktura

1. Poboljšanje i proširenje infrastrukture za javne zdravstvene usluge;
2. Poboljšanje i proširenje infrastrukture za javne obrazovne usluge ;
3. Poboljšanje i proširenje infrastrukture za rekreativne aktivnosti ;
4. Poboljšanje i proširenje Infrastrukture za kulturno-umetničke aktivnosti;
5. Poboljšanje i proširenje javne administracije za pučanstvo.

5.1.4.1. Sredina i rizične-opasne površine

5.1.5.1. Zaštita Sredine

5.1.5.2. Zaštita Vode

1. Uredjenje sistema kanalizacije i atmosfernih voda tokom korita reka;

2. Uredjenje sistema drenaže nadomak površina reka ;
3. Uredjenje stazi za pešake uzduž rečnih bregova;
4. Nacrt programa za podizanje svesti o zaštiti vegetacije za tretiranje reka kao prirodna vrednost;
5. Nacrt plana za menadžiranje otpadaka (recikliranje, selektiranje otpadaka);
6. Tretiranje crnih voda (podizanje impianti).

5.1.5.3. Zaštita sredine.

1. Osveščivanje stanovništva na zaštiti šuma i prirodi uopšte;
2. Saradnja medju-opštinama o zaštiti šuma za medjuopštinske zone;
3. Podizanje kapaciteta o menadžiranju sektora šuma.

5.1.5.4. Zaštita od prirodnih nepogoda.

5.1.4.1.1. Zaštitne mere od Poplava.

1. Čišćenje, poboljšanje korita reke i planiranje branika(veštačkih branika) tokom bregova reka, koje će minimizirati poplave ;
2. Uredjenje sistema drenaže, za razne zone tako što će popraviti odvodjene vode iz ovih zona, od preteranog nagomilavanja vode od atmosferskih padavina ;
3. Poboljšanje korita reke za dva ogranka bifurkacije ;
4. Uredjenje sistema drenaže u slobodnim površinama za rekreaciju kod Gimnazije ;
5. Čišćenje, poboljšanje i uredjenje korita reke u segmentu kod "Dudinog Mosta" i dolje ;
6. Čišćenje, uredjenje i delimično pokrivanje kanala (zona-3, vidi mapu);
7. Primena dokumenta VRMF ja kao komponenta URP-a, tokom nacrt regulativnog plana;
8. Raspodela godišnjeg Budžeta na održavanje reka ;
9. U slučaju izgradnje objekta u zonama nadomak reka (izvan zaštitne zone), trebaju prezentirati i detaljni projekat drenaže objekta i prostorima, gde se objekat gradi ;
10. Ograničeni razvoji u zonama koje su historijski ugroženi poplavama ;
11. Poboljšanje ovih zona i njihova destinacija za zelene površine ;
12. Označavanje u terenu zaštićene zone od gradnje (50 m širine)

5.1.4.1.2. Zaštitne mere od Zemljotresa

1. Organizovanje periodičnih kampanja(radionice,simuliranja, za osveščivanje stanovništva) od opasnosti-zemljotresa.
2. Jačanje opštinskih kapaciteta, za kontrolu razvoja sa aspekta izgradnje otpornih elemenata od seizmičnih snaga. Kontrola treba overavati ako objekti koji se podižu mogu biti dovoljne za otpor tim prirodnim pojavama-zemljotresima.
3. Nacrt-mikro-seizmičkih mapi za sve 8 urbane zone.
4. Procena održivosti kritične infrastrukture (škole, bolnice, mostovi, nadvožnjaci, brane itd) i objekti koji su značajni prema seizmičkim uticajima.
5. Nacrt-specifičnih projekata za pričvrščivanje postojećih struktura tamo gde se može opravdati ekonomska i racionalnost tih mera.
6. Pričvrščivanje objekata kritične infrastrukture sa ciljem njihova korišćenja kao centri za evakuaciju stanovništva uoči elementarnih nepogoda.

5.1.4.1.3. Mere zaštite od Požara

1. Uredjenje javnih Impijanata u urbanim zonama;
2. Raspodela uputstava u objektima, kako se ponašati u slučaju nesreča-Požara;

3. Trajniranja –uvežbavanje za stanovništvo prema priloženim uputstvima, kako se rukuje sa protivpožarnim aparatima;
4. Priručnike za podizanje svesti kako se moramo štititi od izbijanja požara u ruralnim mestima;

5.1.4.1.4. Mere zaštite od Erozije

1. Podizanje svesti zajednice ;
2. Ri-pošumljavanje goleti;
3. Preduzimanje odredjenih mera tokom gradnje u ruralnim zonama.

5.1.5. Aseti kulturnog, prirodnog i turističkog nasljedja

1. Definicija o zaštiti fenomena bifurkacije, kompletiranje stazi za bicikliste, I njihovo održavanje;
2. Preduzimanje mera za obezbedjenja stabilnosti objekta arhiva grada ;
3. Preduzimanje mera za obezbedjenje stabilnosti objekta Gradske Biblioteke ;
4. Objavljivanje kao zaštitnog objekta kuće “Gjon Serreqi”;
5. Objavljivanje zaštićenih objekta za sve stare Mlinove (Kukin Mlin);
6. Studiji i istraživanja i arheoloških nalaza u s. Varoš ;
7. Studij i istraživanja i i iskopine arheoloških zona u s. Nekodim ;
8. Studij i istraživanja kao iskopljavanje u s. D. Nerodimlje i Jezerce ;
9. Snimanje Igre Kačaka ;
10. Prikupljanje i očuvanje kao i selektiranje pokretne baštine u s. Varoš
11. Prikupljanje i očuvanje kao i selektiranje pokretne baštine u s. Kamenoglava ;
12. Prikupljanje, očuvanje i selektiranje pokretne baštine u s. Grebno i Gatnje i ostalih mesta;
13. Utvrđivanje zaštićenih površina, kao lokacije, bogata prirodnim i kulturnim nasljedjem.

5.1.6. Korišćenje Zemljišta.

1. Utvrđivanje zone za stanovanje,
2. Utvrđivanje ekonomskih zona ,
3. Utvrđivanje zona za socijalnu infrastrukturu,
4. Utvrđivanje zona za održivost poljoprivrednih površina,
5. Utvrđivanje zona za konsolidaciju poljoprivrede,
6. Utvrđivanje zona za intenzivnu poljoprivredu,
7. Utvrđivanje zona za irigaciju zemljišta,
8. Utvrđivanje zona, za pošumljavanje u selima Jezerce, Burnik, Rahovica, Miraš, Mirosalje, itd.
9. Utvrđivanje zna za meliorizaciju,
10. Utvrđivanje Zona za planinski turizam, Jezerc , Plješina, Burrnik, Rahovica,
11. Utvrđivanje Zona za turizam lova u saradnji sa Lovačkim udruženjem(u saradnji sa Lovačkim Udruženjem)
12. Utvrđivanje zaštićenih zona za električnu mrežu za visoki napon,
13. Utvrđivanje zona od posebnog interesa, koje se detaljno navode u regulativnom planu,
14. Usvajanje zonskih Mapi opštine,
15. Usvajanje detaljnih Regulativnih planova,

5.1.7. Naselja.

1. Kompaktni prosotrni razvoj i zaštita poljoprivrednog zemljišta unutar svojig granica za ruralne naselja,
2. Utvrđivanje zaštitnih zona od visokog napona,

3. Utvrđivanje gradjevnih granica za ruralna naselja,
4. Utvrđivanje Regulativnih detaljnih Planova za urbana i ruralna naselja,
5. Tretiranje neformalnih Naselja.

5.2. Plan Delovanja.

5.2.1. Tehnička Infrastruktura.

5.2.1.1. Prioriteti 1. Podizanje proizvodnih kapaciteta za pitku vodu.

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske Implikacije	Sprovođenje	Približan budžet	Organizacija Odgovorna za sprovođenje
1	Uredjenje nove vodovodne mreže uzduž puta Skoplje – Priština, L=5,000m	srednje	Srednjoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	250,000 €	Uprava infrastrukture
2	Zamena glavnih cevi od šahti sve do Fabrike (Plićak kod Puke) sa Ø 200 AC na PE-100-RC, L=850.00m	Visok	Srednjoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	110,000 €	Uprava infrastrukture
3	Zamena glavnih cevi od Šahti do fabrike (Plićak Syles) sa Ø 200 AC na PE-100-RC, L=1,100.00m	visok	Srednjoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	130,000 €	Uprava infrastrukture
4	Zamena glavnih cevi od Šahti do Fabrike (Mala reka) sa Ø 250 AC na PE-100-RC, L=10,000.00m	visok	Srednjoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	550,000 €	Uprava infrastrukture
	Ukupna ulaganja					1,040,000 €	

5.2.1.2. Prioriteti 2. Renoviranje I uredjenje vodovodne mreže

	Opis delovanja	Prioritet	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Sprovođenje	Približni Budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1	Zamena cevi puta "Alishefik Spahiu" sa Ø 80 AC na DN 80mm; PE-100-RC, L=300.00m	visok	srednjoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	70,000 €	Uprava infrastrukture
2	Zamena cevi ulice "Ali Asllani" sa Ø 80 AC na DN 80mm; PE-100-RC, L=200.00m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	65,000 €	Uprava infrastrukture
3	Zamena cevi ulice "Afrim Zeqiri" sa Ø 80 AC na DN 80mm; PE-100-RC, L=200.00m	Visok	Srednjoročni	Mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	70,000 €	Uprava infrastrukture
4	Zamena cevi ulice "Fehmi Lladrovci" sa Ø 80 AC na DN 80mm; PE-100-RC, L=300.00m	visok	Srednjoročni	Mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	70,000 €	Uprava infrastrukture
5	Zamena cevi ulice "Prizrenska Liga" sa Ø 80 AC na DN 80mm; PE-100-RC, L=270.00m	Visok	Kratkoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	70,000 €	Uprava infrastrukture

	Opis delovanja	Prioritet	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Sprovođenje	Približni Budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
6	Zmena cevi sa Rezervoara V=5000 m3 sve do sela Varoš Ø 300 AC na DN 315mm; PE-100-RC, L=800.00-1000.00m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	170,000 €	Uprava infrastrukture
7	Zamena cevi ulice "Afrim Abazi" AC 200mm PE-100-RC, L=(1600-2000)m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	170,000 €	Uprava infrastrukture
8	Zamena cevi ulice "Nermin Vlora" sa Ø 200 AC na DN 200mm; PE-100-RC, L=2000m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i RJK "Bifurkacija"	150,000 €	Uprava infrastrukture
9	Vodovod i asfaltiranje naselja "Bajram Curri" s. Gatnje	Visok	srednjoročni	mali	opština	74,000 €	Uprava infrastrukture
10	Učešće na projektima sa donatorima u selima, snabdevanje sa vodom : Sazlija, Papaz i Preljez;	Visok	srednjoročni	mali	opština	150,000 €	Uprava infrastrukture
11	Uredjenje nove vodovodne mreže sela Sojevo Sojevo, PE-100-RC, L=11500.00m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i EZ	245,120 €	Uprava infrastrukture
12	Uredjenje nove vodovodne mreže sela Tankosić, PE-100-RC, L=12000.00m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i EZ	390,700 €	Uprava infrastrukture
13	Uredjenje nove vodovodne mreže Gornjeg Preljeza, PE-100-RC, L=6500.00m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i EZ	245,450 €	Uprava infrastrukture
14	Uredjenje nove vodovodne mreže sela Zlatare, PE-100-RC, L=7500.00m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i EZ	260,500 €	Uprava infrastrukture
15	Uredjenje nove vodovodne mreže s. Jezerce, PE-100-RC, L=3000.00m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i EZ	121,000 €	Uprava infrastrukture
16	Uredjenje nove vodovodne mreže s. Burnik, PE-100-RC, L=3000.00m	Visok	srednjoročni	mali	Opština i EZ	121,000 €	Uprava infrastrukture
17	Uredjenje rezervora	Visok	srednjoročni	mali	Opština i EZ	1,500,000 €	Uprava infrastrukture
18	Podizanje objekta koji će poslužiti za postavljanje pumpi za sistem hlorifikacije	Visok	srednjoročni	mali	Opština i EZ	90,000 €	Uprava infrastrukture
19	Uredjenje rezervoara s. Sojevo za raspodelu vode	Visok	srednjoročni	mali	Opština i EZ	135,000 €	Uprava infrastrukture

Opis delovanja	Prioritet	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Sprovođenje	Približni Budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
Ukupna ulaganja					4,167,770 €	

5.2.1.3. Prioriteti 3. Montiranje zonskih vodomera za monitorisanje gubitaka vode

Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1 Montiranje zonskih vodomera u prilazima 45 sela	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i RJK "Bifurkacija"	34,000 €	Uprava infrastrukture
2 Montiranje Zonskih vodomera za svaku urbanu zonu	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i RJK "Bifurkacija"	13,500 €	Uprava infrastrukture
3 Poboljšanje starih rezervoara i uredjenje nvoih u nekim mestima i postavljanje hlorinatora kao i njihovo renoviranje	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i RJK "Bifurkacija"	25,000 €	Uprava infrastrukture
4 Zaštita površinskih i podzemnih izvora, prema zakonima na snazi	Visok	srednjoročni	srednji	opština	300,000 €	Uprava infrastrukture
Ukupna ulaganja					372,500 €	

5.2.1.1. Prioriteti 4. Renoviranje starih I podizanje nove mreže kanalizacije

Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1 Zamena u urbanom delu (Put.....) Ø 300mm Beton na DN 400-630mm; PE SN8, L=421m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i RJK "Bifurkacija"	160,000 €	Uprava infrastrukture
2 Zamena na urbanom delu (Put.....) Ø 200mm Beton (DN 200-315)mm; PE SN8, L=765.00m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i RJK "Bifurkacija"	141,000 €	Uprava infrastrukture
3 Kanalizacija fekalna i asfaltiranje puteve uličica naselja Dragoš, s. Sojevo ;	Visok	srednjoročni	Visok	opština	263,000 €	Uprava infrastrukture
Kanalizacija fekalna naselja Lojza s. Loškobare;	Visok	srednjoročni	Visok	Opština	30,000 €	Uprava infrastrukture
4 Uredjenje novih kolektora vezivnih cevi za sela sa impijantom u južnom delu DN 400-630mm; PE SN8; L=1995.00m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i EZ	498,000 €	Uprava infrastrukture

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
5	Uredjenje novih kolektora i glavnih cevi vezivanja sa impijantom na južnom delu DN 1200mm; PE SN8; L=6488.00m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i EZ	2,842,000 €	Uprava infrastrukture
6	Uredjenje novih kolektora i vezivnih cevi sa impijantom na severnom delu s. Muhovce DN 400mm; PESN8; L=690.00m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i EZ	80,405 €	Uprava infrastrukture
7	Uredjenje novih kolektora sa vezivnim cevima sa impijantom na severnom delu za Talinovac+ Industrijska Zona grada DN 800mm; PESN8; L=940.00m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i EZ	226,059 €	Uprava infrastrukture
8	Uredjenje novih kolektora sa vezivnim cevima sa impijantom na severnom delu s. Sazlija DN 800mm; PESN8; L=1590.00m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i EZ	381,900 €	Uprava infrastrukture
9	Uredjenje novih kolektiva sa vezivnim cevima sa impijantom na severnom delu s. Pojatište, Softović i Papaz DN=800mm; PESN8; L=151.00m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i EZ	369,510 €	Uprava infrastrukture
10	Uredjenje novih kolektora sa vezivnim cevima sa impijantom na severnom delu s. Rahovica DN (400-800)mm; PESN8; L=3080.00m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i EZ	369,113 €	Uprava infrastrukture
11	Uredjenje novih kolektora sa vezivnim cevima sa impijantom za severni deo s. MirašiCrnilo DN 800mm; PESN8; L=1994.00m	Visok	srednjoročni	srednji	Opština i EZ	505,970 €	Uprava infrastrukture
12	Uredjenje novih kolektora sa vezivnim cevima sa impijantom na severnom delu s. S.Babuš, Surčina i Babljak-Impiant DN 800mm; PESN8; L=3860.00m	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	1,101,131 €	Uprava infrastrukture
13	Uredjenje novih kolektora sa vezivnim cevima sa impijantom na severnom delu s. Jerljiž Preljez DN(315-400)mm; PESN8; L=2370.00m	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	292,862 €	Uprava infrastrukture
14	Uredjenje novih kolektora povezani sa cevima i impijantom na severnom delu s. Muhadžer Preljez DN 315mm; PESN8; L=637.00m	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	73,613 €	Uprava infrastrukture

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
15	Uredjenje novih kolektora povezani cevima sa impijantom na severnom delu s. Kosine, Loškobare i Slivovo DN (500-630)mm; PESN8; L=3725.00m	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	631,310 €	Uprava infrastrukture
16	Uredjenje novih kolektora povezani sa cevima sa impijantom na severnom delu s. Dremjak i Košare DN 630mm; PESN8; L=3080.00m	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	596,521 €	Uprava infrastrukture
17	Uredjenje novih kolektora povezani sa cevima i impijantom na istočnom delu s. Tankosić, Sojevo, Zlatare, Miraši Staro selo DN 1200mm; PESN8; L=850.00m	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	250,000 €	Uprava infrastrukture
Totali i investimeve						8,812,394 €	

5.2.1.4. Prioriteti 5. Renoviranje I izgradnja atmosferske kanalizacione mreže

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Sprovođenje	Približan budžet	Organizacija Odgovorna za sprovođenje
1	Atmosferska kanalizacija i riasfaltiranje ulice "Astrit Bytyqi"	Visok	Srednjoročni	mali	opština	72,000 €	Uprava infrastrukture
2	Atmosferska Kanalizacija i riasfaltiranje ulice "Hasan Prishtina"	Visok	Srednjoročni	mali	opština	50,000 €	Uprava infrastrukture
3	Atmosferska Kanalizacija, trotoari i riasfaltiranje ulice "Alishefik Spahiu"	Visok	Srednjoročni	mali	opština	34,000 €	Uprava infrastrukture
4	Atmosferska kanalizacija, trotuari i riasfaltiranje ulice "Zenun Beqa"	Visok	Srednjoročni	mali	opština	58,000 €	Uprava infrastrukture
Ukupna Ulaganja						214,000 €	

5.2.1.5. Prioriteti 6. Poboljšanje I proširenje postojeće električne mreže

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
--	----------------	------------	-----------------------	-------------------------	-------------	------------------	---------------------------------------

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1	Projekat Babljak 4019, između Lipjana i Uroševca sa 10 km prostiranjem uz 2 nove podstanice;	Visok	Srednjoročni	Srednji	KEDS	140,000 €	KEDS
2	Projekat 4021 Varoši, uzduž ulice Uroševac – Skoplje sa 6.6 km prostiranje i razvodni stabilimenti u s. Grlica;	Visok	Srednjoročni	Srednji	KEDS	88,000 €	KEDS
3	Projekat 4001 Gatnje, koristeći postojeni trase i LP – postojeći, izgrađene na dvostrukoj LP na oko 6km LP –vazdušnoj 1.2km sa razvodnim stabilimentima s. Grebno;	Visok	Srednjoročni	Srednji	KEDS	130,000 €	KEDS
4	Projekat Jezerce 4013, nova linija sa oko 6 km dužine uz razvodne stabilimente s. Nerodimlje;	Visok	Srednjoročni	Srednji	KEDS	77,000 €	KEDS
5	Projekat ul. “V.Gërvalla” i Kosovatransa 4014, uzduž ulice ‘Zahir Neziri’, Xheve Lladrovci , iza Elkos, dužine oko 1 km sa razvodnim stabilimentima u blizini ;	Visok	Srednjoročni	mali	KEDS	50,000 €	KEDS
6	Projekat Grada 4015, uređenej stabilimentata koji će omogućiti prstenasto povezivanje između izlaza 10 kV Nekodima i Grada kao i oko 400m kabaja, sa razvodnim stabilimentima u blizini Fakulteta Nauka;	Visok	Srednjoročni	mali	KEDS	30,000 €	KEDS
7	Projekat Beton 4017, ulaganja u 4 km dužine uz postojeću traseju sa razvodnim stabilimentima s. Slivovo;	Visok	Srednjoročni	mali	KEDS	60,000 €	KEDS
8	Projekat ul. “Rexhep Bislimi” 4023, Uredjenje podzemne nove linije uzduž ul. “Latif Hasani” i “Sejdi Sejdiu” dužine 1.5 km sa novim razvodnim stabilimentima ;	Visok	Srednjoročni	mali	KEDS	82,000 €	KEDS
9	Kino i Ylli: Projekat 4016, uređenje kioska za stvaranje mogućnosti prstenastog povezivanja u izlaznim linijama Ylli i Kino u dužini od 100 m;	Visok	Srednjoročni	mali	KEDS	28,000 €	KEDS
10	Projekat Grad -4009, nakon uređenja NS 110/10kV od KOSTT, KEDS će ulagati na svojem delu gde su	Visok	Srednjoročni	velike	KEDS	963,000 €	KEDS

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
	predviđeni novi izlasci, priključenja 10kV të NS-, između s. Bibaj, Uroševac II i Uroševaca 29 km dužine linije sa razvodnim stabilimentima u blizini VIVA;						
11	Projekat Preljez 4012, uređenje nove linije oko 7.5 km sa razvodnim stabilimentima u blizini s. Preljez;	Visok	Srednjoročni	velike	KEDS	224,000 €	KEDS
12	Projekat 4022, rehabilitacija na izlazu s. Nekodimi Ylli iz Uroševca III, preko nove razvodne linije-stabilimentata;	Visok	Srednjoročni	Srednji	KEDS	98,000 €	KEDS
13	Projekat 4025, uređenje vazdušne linije, puta s. Sojevo, sarazvodnim stabilimentima s. Sojevo;	Visok	Srednjoročni		KEDS		KEDS
14	Projekat 4092, uređenje kablovske linije dužine od 7 km i razvodni stabilimenti koji stvaraju liniju između NS Uroševca III 35/10kV inovog NS KOSTT-a;	srednji	Srednjoročni	Velik	KEDS	222,000 €	KEDS
15	Projekat 2 Babljak-4088, Poboljšanje izlaza Babljaki povećanje i smanjenje pritiska opravdat će ulaganja u izlazu s. Babljaka;	srednji	Srednjoročni		KEDS		KEDS
	Ukupna Ulaganja					2,192,000 €	

5.2.1.6. Prioriteti 7. Izgradnja termalne mreže Centralnog Grejanja

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1	Priprema projekta za sprovođenje nove termalne mreže za grejanje	Visok	Srednjoročni	velike	opština	300,000 €	Uprava Privrednog Razvoja
2	Izgradnja nove toplane	Visok	Srednjoročni	velike	opština	21,428,000 €	Uprava Privrednog Razvoja
3	Izgradnja termo-provodnika 130/75°C	Visok	Srednjoročni	velike	opština	6,093,143 €	Uprava Privrednog Razvoja
4	Izgradnja termičkih pod-stanica 130/75°C	Visok	Srednjoročni	velike	opština	1,879,570 €	Uprava Privrednog Razvoja

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
	Ukupni Troškovi :					29,700,713 €	

5.2.1.7. Prioritet 8. 100% Pokrivanje telekomunikacionom mrežom I poboljšanje kablovske mreže

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	sprovođenje	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1	Instaliranje kablovske kanalizacije 2+2/ PE 125mm sa 124 izlaza za Zonu- 1	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	450,000 €	PTK
2	Instaliranje kablovske kanalizacije (1+1)/PE i 2xØ50mm sa 183 izlaza za zonu- 2	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	750,000 €	PTK
3	Instaliranje kablovske kanalizacije PVC (2+2)/1x2Ø50mm sa 83 izlaza za Zonu-3	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	900,000 €	PTK
4	Instaliranje kablovske kanalizacije PE (2+2)Ø 125mm+2xØ32+2xØ40mm sa 104 izlaza za Zonu- 4	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	600,000 €	PTK
5	Instaliranje kablovske kanalizacije PE (2+2)Ø 125mm+2xØ32+2xØ40mm sa 124 izlaza za Zonu - 5	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	700,000 €	PTK
6	Instaliranje kablovske kanalizacije PVC Ø 110mm(2+2)+PEØ 125mm(2+2) sa 124 izlaza za Zonu - 6	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	700,001 €	PTK
7	Instaliranje kablovske kanalizacije PVC Ø110mm(1+1) i PE Ø 125mm(2+2) sa 124 izlaza za Zonu - 7	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	700,002 €	PTK
8	Instaliranje kablovske kanalizacije: PE Ø125mm(2+2)/200m +1x2Ø50mm sa 29 izlaza, S.Babuš - Uroševac	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	120,000 €	PTK
9	Instaliranje kablovske kanalizacije 1xØ50mm sa 46 izlaza, S.Babuš - Preljez Muhadžer	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	90,000 €	PTK
10	Instaliranje kablovske kanalizacije 1xØ50mm sa 53 izlaza, S.Babuš - Babuš Muhadžer	Visok	Srednjoročni	velike	PTK	300,000 €	PTK
	Ukupna ulaganja					5,310,003 €	

5.2.1.8. 5.2.2. Transport i Javni prevoz.

5.2.1.9. Prioriteti 1. Uredjenje novih puteva i proširenje postojećih

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna na sprovođenje
1	Kompletiranje jugozapadnog dela opštinskog prstena Dremjak - Grlica	Visok	Srednjoročni	velike	Opština + Ministarstvo transporta + donator	3,000,000 €	Uprava Infrastrukture
2	Unutrašnji Urbani prsten	Visok	Srednjoročni	velike	Opština + MI+donator	5,000,000 €	Uprava Infrastrukture
3	Uredjenje čvorastog dela Raskrsnice ukrštavanju puteve Gnjilane-Uroševac(dis-nivo)	Visok	Srednjoročni	velike	Opština + MI+donator	8,000,000 €	Uprava Infrastrukture
4	Uredjenje Raskrsnice Priština-Skoplje	Visok	kratkoročni	velike	MTI + opština	800,000 €	Uprava Infrastrukture
5	Proširenje ulice Joe Biden Jr. Sve do pristupa Auto-puta "Arben Xhaferi"	Visok	kratkoročni	velike	MTI + opština	3,000,000 €	Uprava Infrastrukture
6	Asfaltiranje i uredjenje kanalizacije ulice "Astrit Bytyqi"i "Sef Kosharja"- II-faza	Visok	kratkoročni	velike	MTI + opština	338,150 €	Uprava Infrastrukture
7	Asfaltiranje ulice "Atanas Athanasi" i povezivanje sa magistralom	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	38,900 €	Uprava Infrastrukture
8	Asfaltiranje ulice "Milan Shufraj"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	38,000 €	Uprava Infrastrukture
9	Asfaltiranje ulice"Salih Çeku"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	40,000 €	Uprava Infrastrukture
10	Asfaltiranje ulice" Nora Kelmendi", "Metuš Krasniqi", povezivanje medju njih	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	35,500 €	Uprava Infrastrukture

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna na sprovođenje
11	Asfaltiranje ulice "Kadri Zeka", drugi sloj	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	29,500 €	Uprava Infrastrukture
12	Asfaltiranje puta s. Zaskok, naselje Mahala	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	100,000 €	Uprava Infrastrukture
13	Asfaltiranje puta s. Košare	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	177,100 €	Uprava Infrastrukture
14	Asfaltiranje puta naselja Mustafa- Donje Plješina	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	149,289 €	Uprava Infrastrukture
15	Asfaltiranje puta naselja Topojan, s. Grebno	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	1,200 €	Uprava Infrastrukture
16	Asfaltiranje puta s. Loškobare	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	180,000 €	Uprava Infrastrukture
17	Asfaltiranje puta s. Jerlij Talinovac oko Fabrike Šavnih Cevi	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	95,400 €	Uprava Infrastrukture
18	Asfaltiranje puta s. Zlatare	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	122,000 €	Uprava Infrastrukture
19	Asfaltiranje puta Nerodimlje - Baljići uličica s. Baljić	Visok	Afatshkurtër	mali	MTI + opština	271,000 €	Uprava Infrastrukture
20	Asfaltiranje puta uzduž puta "Driton Islami" sve do ulica "Brahim Ademi"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + Komuna	122,000 €	Uprava Infrastrukture
21	Asfaltiranje puta koji povezuje ul. "Rexhep Bislimi" sa ul. "Astrit Bytyqi" i ul. "Kadri Zeka" sve do kolektora istočnog dela grada	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	300,000 €	Uprava Infrastrukture
22	Asfaltiranje puta koji povezuje ul. "12 qershori" sa ul. "Riza Goga"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	20,000 €	Uprava Infrastrukture
23	Asfaltiranje puta Rahovice-Miraši uličica s. Rahovica	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	103,350 €	Uprava Infrastrukture
24	Asfaltiranje ul. "Rexhep Mala" i povezivanje sa ul. "Marije Kraja"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	100,000 €	Uprava Infrastrukture

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna na sprovođenje
25	Asfaltiranje ul. "Alitafaj" s.Grebno	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	70,000 €	Uprava Infrastrukture
26	Asfaltiranje puta kod Fabrike za preradivaneje vode i uličica Plješina	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	96,800 €	Uprava Infrastrukture
27	Asfaltiranje puteve u s. Šerete	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	69,947 €	Uprava Infrastrukture
28	Asfaltiranje puteve kod Mosta u s. Bibaj koji se povezuju sa Magistralomi Uroševac-Gnjilane i Uroševac-Priština	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	57,800 €	Uprava Infrastrukture
29	Asfaltiranje puteve Staro Selo	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	30,000 €	Uprava Infrastrukture
30	Asfaltiranje puteve s. Gornje Grebno	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	234,300 €	Uprava Infrastrukture
31	Asfaltiranje puteve s. Manastirce	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	70,000 €	Uprava Infrastrukture
32	Asfaltiranje puteve Tankosić	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	292,924 €	Uprava Infrastrukture
33	Asfaltiranje puteva s.Dremjak	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	30,000 €	Uprava Infrastrukture
34	Asfaltiranje puteve s.Varoš	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	140,000 €	Uprava Infrastrukture
35	Asfaltiranje puteve s.Bibaj	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	238,071 €	Uprava Infrastrukture
36	Asfaltiranje puteve s.Doganjevo	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	60,000 €	Uprava Infrastrukture
37	Asfaltiranje puteve s.Grebno	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	80,000 €	Uprava Infrastrukture
38	Asfaltiranje puteve s.Kamenoglava	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	518,244 €	Uprava Infrastrukture

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna na sprovođenje
39	Asfaltiranje puteva s. Gornje Nerodimlje	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	150,000 €	Uprava Infrastrukture
40	Asfaltiranje puteva s.Nekodim	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	40,000 €	Uprava Infrastrukture
41	Asfaltiranje puteva s.Papaz	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	110,000 €	Drejtoria e Infrastrukturës
42	Asfaltiranje puteva s.Pojatište	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	80,000 €	Uprava Infrastrukture
43	Asfaltiranje puteva s.Rakaj	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	79,293 €	Uprava Infrastrukture
44	Asfaltiranje puteva s.Slivovo	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	50,000 €	Uprava Infrastrukture
45	Asfaltiranje puteva s.Surčina	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	90,000 €	Uprava Infrastrukture
46	Asfaltiranje puteva s.Trn	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	80,000 €	Uprava Infrastrukture
47	Asfaltiranje puteva s. Jezerce	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	240,000 €	Uprava Infrastrukture
48	Asfaltiranje puteva s.Kosine	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	140,000 €	Uprava Infrastrukture
49	Asfaltiranje ulica po gradu	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	470,819 €	Uprava Infrastrukture
50	Asfaltiranje puteve s.Softović	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	200,000 €	Uprava Infrastrukture
51	Asfaltiranje puteve s. Jerlij Talinovac	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	20,000 €	Uprava Infrastrukture
52	Asfaltiranje uličica s.Muhovce	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	40,000 €	Uprava Infrastrukture

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna na sprovođenje
53	Asfaltiranje uličica Donje Nerodimlje	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	140,000 €	Uprava Infrastrukture
54	Asfaltiranje uličica s. Muhadjer Preljez	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	204,435 €	Uprava Infrastrukture
55	Asfaltiranje uličica Muhadjer Talinovac	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	159,403 €	Uprava Infrastrukture
56	Asfaltiranje uličica sve do ul. Kadri Zeka	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	40,000 €	Uprava Infrastrukture
57	Asfaltiranje puteve s.Miraš	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	310,000 €	Uprava Infrastrukture
58	Asfaltiranje naselja Cakaj sve do škole, Mirosalje	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	187,000 €	Uprava Infrastrukture
59	Asfaltiranje puta sa 4 linije kod mesta ul. "Cen Dugolli" i Rečaka sve do Policije i ul. "Driton Islami"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	100,000 €	Uprava Infrastrukture
60	Asfaltiranje puteva s. Jerlij Preljez	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	150,000 €	Uprava Infrastrukture
61	Asfaltiranje ul.Luigj Gurakuqi	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	26,000 €	Uprava Infrastrukture
62	Učešće u projektima sa donatorima (SDC, USAID i Qeveria e Kosoves)	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	360,000 €	Uprava Infrastrukture
63	Rikonstruisanje ul. " Gursel e Bajram Sylejmani"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	110,000 €	Uprava Infrastrukture
64	Uredjenje zelenila u s. Gornje Plješina kod škole	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	20,000 €	Uprava Infrastrukture
65	Uredjenje fekalne kanalizacije i asfaltiranje puta "Qamil Ilazi"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	62,300 €	Uprava Infrastrukture
66	Uredjenje centra grada , faza -II	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	786,100 €	Uprava Infrastrukture

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna na sprovođenje
67	Uredjenje ulice i parkinga kod Parka Slobode, faza II	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	29,700 €	Uprava Infrastrukture
68	Uredjenje korita reke kod puta "Imri Halili"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	50,000 €	Uprava Infrastrukture
69	Uredjenje novih trotoara u naseljima grada i naselja oko magistrale	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	190,000 €	Uprava Infrastrukture
70	Nasta. Proje. Sa UN-Habitat faza II, uredjenje novog puta	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	102,200 €	Uprava Infrastrukture
71	Proširenje puta "Rexhep Bislimi" od kružnog toka sve do katoličke crkve	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	198,950 €	Uprava Infrastrukture
72	Proširenje i asfaltiranje puta s. Zaskok	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	135,000 €	Uprava Infrastrukture
73	Proširenje ul."Ahmet Kaqiku	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	100,000 €	Uprava Infrastrukture
74	Proširenje ul. "Besim Rexhepi" sa 4 trake sve do ul. "Liman Reka"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	70,000 €	Uprava Infrastrukture
75	Proširenje puta u naselje Šerete i uredjenje podzemne infrastrukture od ul. "Naim Beka" sve do Škole	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	80,000 €	Uprava Infrastrukture
76	Proširenje ul. "Liman Reka" od ul."Besim Rexhepi" sve do ul."EnverTopalli"	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	80,000 €	Uprava Infrastrukture
77	Uredjenje stazi za bicikliste od "Parku i Lirisë" u pravcu s. Nerodimlje	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	170,000 €	Uprava Infrastrukture
78	Uredjenje stazi za bicikliste	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	286,000 €	Uprava Infrastrukture
79	Osvetljenje neosvetljenih ulica po gradu i selima	Visok	kratkoročni	mali	MTI + opština	300,000 €	Uprava Infrastrukture
	Ukupna ulaganja					30,286,675 €	

5.2.1.10. Prioriteti 2. Izgradnja nove autobusne stanice

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovedenje
1	Izgradnja nove autobusne stanice	rednji	Dugoročni	visok	Opština sa JPP	3,000,000 €	Uprava Infrastrukture
	Ukupna ulaganja					3,000,000 €	

5.2.2. Javna Infrastruktura

5.2.2.1. Prioritet 1. Poboljšanje I proširenje Infrastrukture za javne Zdravstvene službe

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijke implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovedenje
1	Izgradnja regionalne Bolnice	Visok	Dugoročni	visok	Ministarstvo Zdravstva	25,000,000 €	Ministarstvo zdravstva
2	Izgradnja CPM u Tankosić	Visok	Dugoročni	visok	Opština	120,000 €	Ministarstvo zdravstva
3	Izgradnja CPM- Gornje Nerodimlje	Visok	Dugoročni	visok	Opština	120,000 €	Ministarstvo zdravstva
4	Izgradnja CPM-ul."Kadri Zeka"	Visok	Dugoročni	visok	Opština	120,000 €	Ministarstvo zdravstva
5	Izgradnja CPM-u Loškobare	Visok	Dugoročni	visok	Opština	120,000 €	Ministarstvo zdravstva
6	Izgradnja CPM- Softović	Visok	Dugoročni	visok	Opština	120,000 €	Ministarstvo zdravstva
7	Izgradnja CSR u gradu	Visok	Dugoročni	visok	Opština	120,000 €	Ministarstvo zdravstva
8	Izgradnja staračkog Doma u gradu	Visok	Dugoročni	visok	Opština	175,000 €	Ministarstvo zdravstva
9	Izgradnja II sprata CPM-2	Visok	Dugoročni	visok	Opština	100,000 €	Ministarstvo zdravstva
10	Uredjenje Dvorišta CPM	Visok	Dugoročni	visok	Opština	40,000 €	Ministarstvo zdravstva
	Ukupna ulaganja					26,035,000 €	

5.2.2.2. Prioritet 2. Poboljšanje i Proširenje javne infrastrukture Obrazovanja

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijke implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovedenje
1	Izgradnja osnovne škole i srednje niže u Urbanoj Zoni -3	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	530,000 €	Uprava Obrazovanja
2	Izgradnja osnovne škole i niže srednje u Urbanoj zoni- 4	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	530,000 €	Uprava Obrazovanja
3	Izgradnja osnovne škole i niže srednje u Urbanoj Zoni -6	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	530,000 €	Uprava Obrazovanja

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijke implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
4	Izgradnja aneksa osnovne škole i niže srednje u "Ahmet Hoxha"-Uroševac	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
5	Izgradnja aneksa Osnovne škole i niže srednje u "Tefik Çanga" -Uroševac	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
6	Izgradnja sale za fizičko vaspitanje u OŠ i Niže srednjoj u "Afrim Abazi" Uroševac	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	250,000 €	Uprava Obrazovanja
7	Izgradnja sale za fizičko vaspitanje OŠ i niže srednje u "Astrit Bytyqi" -Uroševac	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	250,000 €	Uprava Obrazovanja
8	Izgradnja OŠ i niže srednje "Jeronim De Rada" na postojećoj lokaciji	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	530,000 €	Uprava Obrazovanja
9	Izgradnja više srednje škole "Shaban Hashani"	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	530,000 €	Uprava Obrazovanja
10	Izgradnja više medicinske škole	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	530,000 €	Uprava Obrazovanja
11	Izgradnja više škole za umetnost	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	530,000 €	Uprava Obrazovanja
12	Izgradnja više srednje škole za sportove	Visok	Dugoročni	visok	Komuna dhe MASHT	530,000 €	Uprava Obrazovanja
13	Izgradnja OŠ i niže srednje "Halit Ibishi" -Crnilo	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
14	Izgradnja OŠ i niže srednje "Dituria" u Tankosić	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
15	Izgradnja OŠ i niže srednje "Muharrem Shemsedini" u Starom selu	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
16	Izgradnja OŠ i niže srednje "Imri Halili" u Gatnje	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
17	Izgradnja OŠ i niže srednje "Besim Rexhepi" – Kamenoglava	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
18	Izgradnja OŠ i niže srednje naselje Aliaj Kamenoglava	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
19	Izgradnja OŠ i niže srednje "Dëshmorët e Kosharës" - Košare	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
20	Izgradnja OŠ i niže srednje "Dëshmorët e Lirisë"- Donje Nerodimlje	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
21	Izgradnja OŠ i niže srednje "Konstandin Kristoforidhi" –Gornje Nerodimlje	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
22	Izgradnja OŠ i niže srednje "Dëshmorët e OVK" - Plješina	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
23	Izgradnja OŠ i niže srednje "Kemajl Hetemi" - Rahovica	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
24	Izgradnja OŠ i niže srednje "Abetarja" në Softović	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
25	Izgradnja OŠ i niže srednje "Ganimete Tërbeshi" – Jerllij Talinovac	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
26	Izgradnja OŠ i niže srednje "Dëshmorët e Lirisë" – Donje Nerodimlje	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
27	Izgradnja OŠ i niže srednje "Dy Dëshmorët" – Talinovac Muhadžer	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
28	Izgradnja OŠ i niže srednje "Trn" uTrn	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
29	Izgradnja OŠ i niže srednje "Naim Frashëri" - Zaskok	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
30	Izgradnja OŠ i niže srednje "4 Prilli" -Zlatare	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	480,000 €	Uprava Obrazovanja
31	Nadgradnja i aneks OŠ i sale za fizičku kulturu "Mejdi Xhaferi" -Mirosalje	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	250,000 €	Uprava Obrazovanja

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
32	Nadgradnja i aneks OŠ i niže srednje kao i sale za fizičku kulturu "Dadania" - Rakaj	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	250,000 €	Uprava Obrazovanja
33	Nadgradnja i aneks OŠ i niže srednje i sale za fizičku kulturu "Ramadan Rexhepi" -Sojevo	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	250,000 €	Uprava Obrazovanja
34	Nadgradnja i aneks OŠ i niže srednje škole kao i sale za fizičku kulturu "Visar Dodani" -Varoš	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	250,000 €	Uprava Obrazovanja
35	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje "Pavarësia" -Baljić	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
36	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje "Hajriz Muhadini" - Dremjak	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
37	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i Niže srednje "Hajriz Muhadini 1" - Dremjak	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
38	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje "Enver Topalli"-Grebno	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
39	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje škole "Besim Rexhepi 1" -Kamenoglava	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
40	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i Niže srednje "Përparimi 1" -Loškobare	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
41	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje škole "Ali Hadri"-Miraš	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
42	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje škole "Rizah Matoshi"-Nekodim	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
43	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje škole "Ismalj Qemajli" -Jerlij Preljez	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
44	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje škole "Ismalj Qemajli 1" -Jerlij Preljez	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
45	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje "Mic Sokoli" -Slivovo	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
46	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje škole "Liman Rekaj"-Surčina	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
47	Izgradnja sale za fizičku kulturu OŠ i niže srednje škole "Ismalj Qemajli 1" -Jerlij Preljez	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
48	Izgradnja OŠ i niže srednje škole "Trn"-Trn	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	190,000 €	Uprava Obrazovanja
49	Izgradnja dečjeg obdaništa u Urbanoj Zoni - 5	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	180,000 €	Uprava Obrazovanja
50	Izgradnja dečjeg Obdaništa u urbanoj zoni - 7	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	180,000 €	Uprava Obrazovanja
51	Izgradnja dečjeg obdaništa u urbanoj zoni - 8	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	180,000 €	Uprava Obrazovanja
52	Izgradnju dečjeg obdaništa u Donje Nerodimlje	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	180,000 €	Uprava Obrazovanja
53	Izgradnja dečjeg obdaništa u s.Zaskok	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	180,000 €	Uprava Obrazovanja
54	Izgradnja dečjeg obdaništa u s. Loškobare	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	180,000 €	Uprava Obrazovanja
55	Izgradnja dečjeg obdaništa u s.Muhadjer Talinovac	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	180,000 €	Uprava Obrazovanja
56	Izgradnja dečjeg obdaništa u s.Jerlij Preljez	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	180,000 €	Uprava Obrazovanja
57	Izgradnja dečjeg obdaništa u Kamenoglavi	Visok	Dugoročni	visok	Opština +MONT	180,000 €	Uprava Obrazovanja
	Ukupna ulaganja					19,040,000 €	

5.2.2.3. Prioritet 3. Poboljšanje I proširenje Infrastrukture za administrativnu službu

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
--	----------------	------------	-----------------------	-------------------------	---------	------------------	---------------------------------------

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijke implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1	Izgradnja novog objekta Opštine Uroševac	Visok	Dugoročni	visok	Opština i MALV	8,000,000 €	Uprava javne administracije
2	Postavljanje kioska u postojećoj zgradi SO	Visok	Dugoročni	mali	Opština i MALV	15,000 €	Uprava javne administracije
3	Uredjenje postojećih mesnih kancelarija	Visok	Dugoročni	srednji	Opština i MALV	50,000 €	Uprava javne administracije
4	Snabdevanje sa 2 nova vozila	Visok	Dugoročni	veliki	Opština i MALV	99,000 €	Uprava javne administracije
5	Izgradnja i uredjenje kanc. Civilnog stanja - Softović	Visok	Dugoročni	srednji	Opština i MALV	40,000 €	Uprava javne administracije
6	Izgradnja i uredjenje kanc. Civilnog stanja –Grebno	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MALV	35,000 €	Uprava javne administracije
7	Uredjenje ograde kanc. Civilnog stanja –s. Tankosić	Visok	Dugoročni	mali	Opština i MALV	20,000 €	Uprava javne administracije
	Ukupna ulaganja					8,259,000€	

5.2.3. Socijalna Infrastruktura

5.2.3.1. Prioritet 1. Poboljšanje i proširenje infrastrukture za rekreativne aktivnosti

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijke implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1	Uredjenje nacionalnog studiona –olimpijskog sa 30000 sedišta medjunarodnih standarda	Visok	Dugoročni	velik	MKOS	30,000,000 €	UKOS
2	Uredjenje jedne sale sa 6000 sedišta medjunarodnog standarda	Visok	Dugoročni	velik	MKOS	2,000,000 €	UKOS
3	Uredjenje javne sportske sale	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	573,844 €	UKOS
4	Renoviranje postojećih Sali	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	30,000 €	UKOS
5	Uredjenje i osvetljavanje kao i plastifikovanje terena ispred hale ,	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	30,000 €	UKOS
6	Uredjenje dva (2) teniska terena ,	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	30,000 €	

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijke implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
							UKOS
7	Uredjenje 2 bazena jedan otvorenog a drugi zatvorenog tipa koji može i zimi da bude korišćen kai i za umetničko klizanje i pri tome zahtevati i dopunska sredstva	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	7,000,000 €	UKOS
8	Uredjenje staze za bicikliste	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	30,000 €	UKOS
9	Uredjenje rekreativno-sportskog centra u s.Jezerce, u objektu OŠ"Skenderbeu", a da s eškola premesti na drugo mesto	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	150,000 €	UKOS
10	Uredjenje atletike staze	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	30,000 €	UKOS
11	Izgradnja Gradskog studiona					1,000,000 €	UKOS
12	Uredjenje i osvetljenje javno otvorenih sportskih terena obazovnih institucija	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	150,000 €	UKOS
13	Renoviranje velikog sportskog terena u futbolu s. Trn	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	100,000 €	UKOS
14	Renoviranje velikog sportskog terena u s. Kamenoglava	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	100,000 €	UKOS
15	Uredjenje velikog sportskog terena u s. Tankosić	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	100,000 €	UKOS
16	Uredjenje velikog sportskog terena u s.Plješina	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	100,000 €	UKOS
17	Uredjenje terena za veliki futbol u s.Preljez	Visok	Dugoročni	velik	Opština i MKOS	100,000 €	UKOS
	Ukupna ulaganja					41,523,844 €	

5.2.3.2. Prioritet 2. Poboljšanje i proširenje Infrastrukture za kulturno-umetničke aktivnosti

	Opis delovanja	Prioritet	Vremenski rok sprovođenja	Finansijske implikacije	Aranžiranje sprovođenja	Približni Budžet	Odgovorna organizacija za sprovođenje
1	Izgradnja jednog multikulturnog centra , teatar, galerije umentosti, kina i biblioteke	Visok	dugoročni	velik	Opština i MKOS	8,000,000 €	UKOS
2	Premeštanje i uredjenje gradskog muzeja u postojećoj zgradi	Visok	dugoročni	velik	Opština i MKOS	15,000 €	UKOS
3	Izgradnja objekta za potrebe ansambala Kastrioti, De Rada i ostalih udruženje kulture	Visok	dugoročni	velik	Opština i MKOS	150,000 €	UKOS
4	Uredjenje gradskog parka nad željeznicom	Visok	dugoročni	velik	Opština i MKOS	500,000 €	UKOS
	Ukupna Ulaganja					8,665,000 €	

5.2.4. Sredina i ugrožene površine

5.2.4.1. Prioritet 1. Zaštita životne sredine

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijke implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1	Izgradnja Impijanti za tretiranje crnih voda u južnom delu	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	16,000,000 €	Uprava Sredine
2	Izgradnja Impijanti za tretiranje crnih voda za istočni deo grada	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	16,000,000 €	Uprava Sredine
3	Izgradnja Impijanti za tretiranje crnih voda za severni deo grada	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	16,000,000 €	Uprava Sredine
4	Izgradnja kanalizacione mreže, drenažiranje i staze za pešake, bicikliste uzduž reka	Visok	Dugoročni	visok	Opština	3,000,000 €	Uprava Sredine
5	Uredjenje sistema iscedjivanja voda od poplave – drenažiranje poplavljenih površina uzduž reka	Visok	Dugoročni	srednji	Opština	15,000 €	Uprava Sredine
6	Ri-pošumljaavanje odredjenih zona	Visok	Dugoročni	srednji	Opština	50,000 €	Uprava Sredine
7	Poboljšanje korita reka na obe strane Bifurkacije	Visok	Dugoročni	srednji	Opština	100 €	Uprava Sredine
8	Uredjenje sistema drenažiranja u slobodnim zonama za rekreaciju kog gimnazije	Visok	Dugoročni	srednji	Opština	200,000 €	Uprava Sredine
9	Čišćenje, poboljšanje i uredjenje korita reke kod segmenta “Dudinog Mosta” i još dolje	Visok	Dugoročni	srednji	Opština	50,000 €	Uprava Sredine
10	Čišćenje, uredjenje i delimično pokrivanje kanala	Visok	Dugoročni	srednji	Opština	50,000 €	Uprava Sredine
11	Obelježavanje na terenu zaštićene zone od gradjenja (50 m širine)	Visok	Dugoročni	srednji	Opština	15,000 €	Uprava Sredine
12	Nacrt seizmičkog mikrozoma za urbanu zonu	Visok	Dugoročni	srednji	Opština i Ministarstvo privrednog Razvoja	360,000 €	Uprava Sredine
	Ukupna ulaganja					51,740,100 €	

5.2.5. Blago Aseti prirodne, kulturne i turističke baštine

5.2.5.1. Prioriteti 2. Poboljšanje i proširenje infrastrukture za kulturno umetničke kaktivnosti

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijke implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1	Kompletiranje stazi za bicikliste, pešake, i ostalih sadržaja uzduž bifurkacije	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	300,000 €	UKOS
2	Preduzimanje mera za obezbeđivanje stabilnosti objekta i gradskog arhiva	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	80,000 €	UKOS
3	Preduzimanje mera za obezbeđenje stabilnosti objekta gradske Biblioteke	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	80,000 €	UKOS
5	Postavljanje pravilnih orijentacionih znakova ka lokaciji kulturne baštine	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	30,000 €	UKOS
	Ukupna ulaganja					490,000 €	

5.2.6. Korišćenje zemljišta

5.2.6.1. Prioritet1. Utvrđivanje racionalnog korišćenje zemljišta

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijke implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
1	Priprema Opštinskih Zonskih Mapi	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	70,000 €	Uprava Urbanizma
2	Priprema detaljnog regulativnog Plana urbane Zone-4	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	70,000 €	Uprava Urbanizma
3	Priprema detaljnog regulativnog Plana Urbane zone-5	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	70,000 €	Uprava Urbanizma
4	Priprema detaljnog Regulativnog Plana za rekreativni kompleks Nerodimlje - Jezerce	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	50,000 €	Uprava Urbanizma
5	Priprema detaljnog regulativnog plana -Plješina	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	50,000 €	Uprava Urbanizma
6	Priprema detaljnog regulativnog plana -Doganjevo	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	50,000 €	Uprava Urbanizma
7	Priprema detaljnog regulativnog Plana -Grebno	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	50,000 €	Uprava Urbanizma
8	Priprema detaljnog regulativnog plana zona Kamenoglava	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	50,000 €	Uprava Urbanizma

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

	Opis delovanja	Prioriteti	Vremenski rok primene	Finansijske implikacije	Primena	Približni budžet	Organizacija odgovorna za sprovođenje
9	Priprema detaljnog regulativnog plana -Tankosić	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	50,000 €	Uprava Urbanizma
10	Priprema detaljnog regulativnog Plana - Bibaj	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	50,000 €	Uprava Urbanizma
11	Priprema detaljnog regulativnog Plana -Muhadžer Talinovac	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	50,000 €	Uprava Urbanizma
12	Priprema Detaljnog regulativnog Plana - Softović	Visok	Srednjoročni	srednji	Opština i EZ	50,000 €	Uprava Urbanizma
	Ukupna ulaganja					660,000 €	

6. Završne Odredbe

6.1. Stupanje na snazi

6.2. Ovaj Plan, bit će efektivan 8 dana nakon što bude objavljen na “Službenom Listu” Republike Kosova, od toga početka.

6.3. Validnost/ vrednovanje

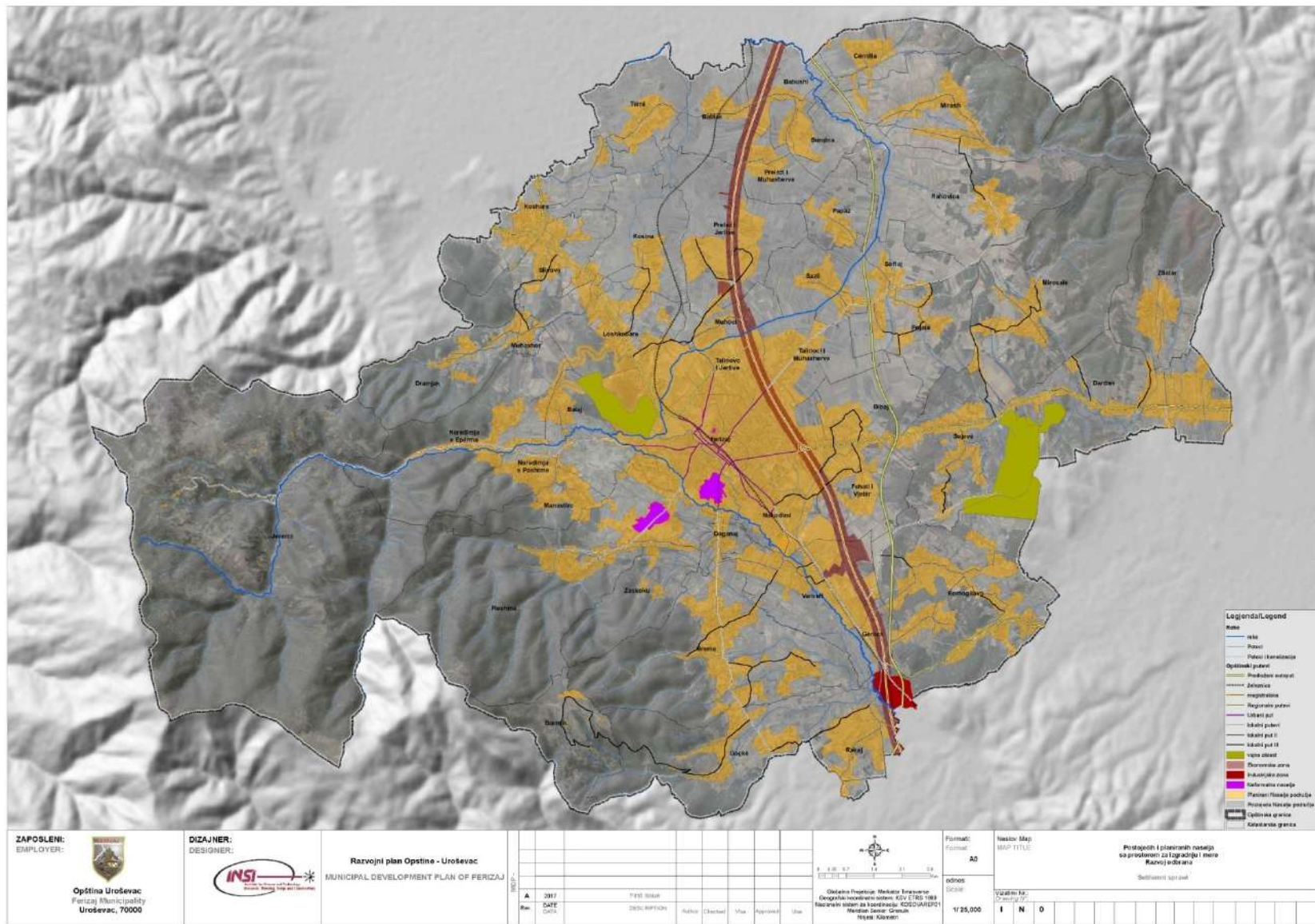
Ovaj plan vredet će najmanje 8 godina od dana donošenja.

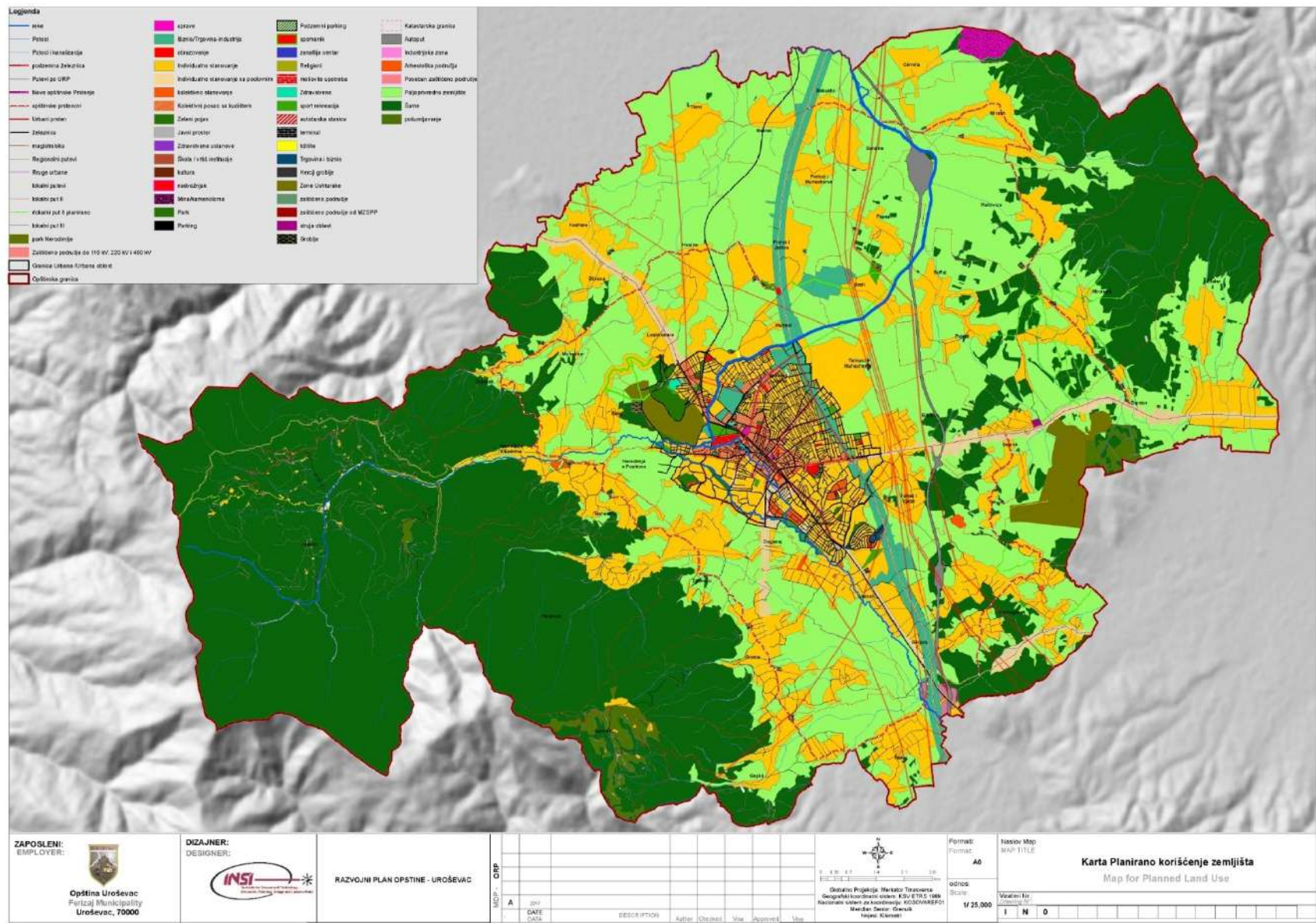
7. Hartografski Prikaz

Deo hartografskog prikazivanja ORP, jesu integrisani deo mapa, po tematskim oblastima za čitavu teritoriju opštine, koju su pripremili kao jedinstveni sistem prostornog planiranja i u platformi GIS, koja predstavljaju vredne prikave u svim multisektorijskim događajima, kao posljedica Koncepta Opštinskog Razvojnog Plana, i Strateški Prioriteti razvoja opštine. Ove mape, obuhvaćaju bitne sadržine, ali neće biti ograničene samo na dolje navedenim informacijama:

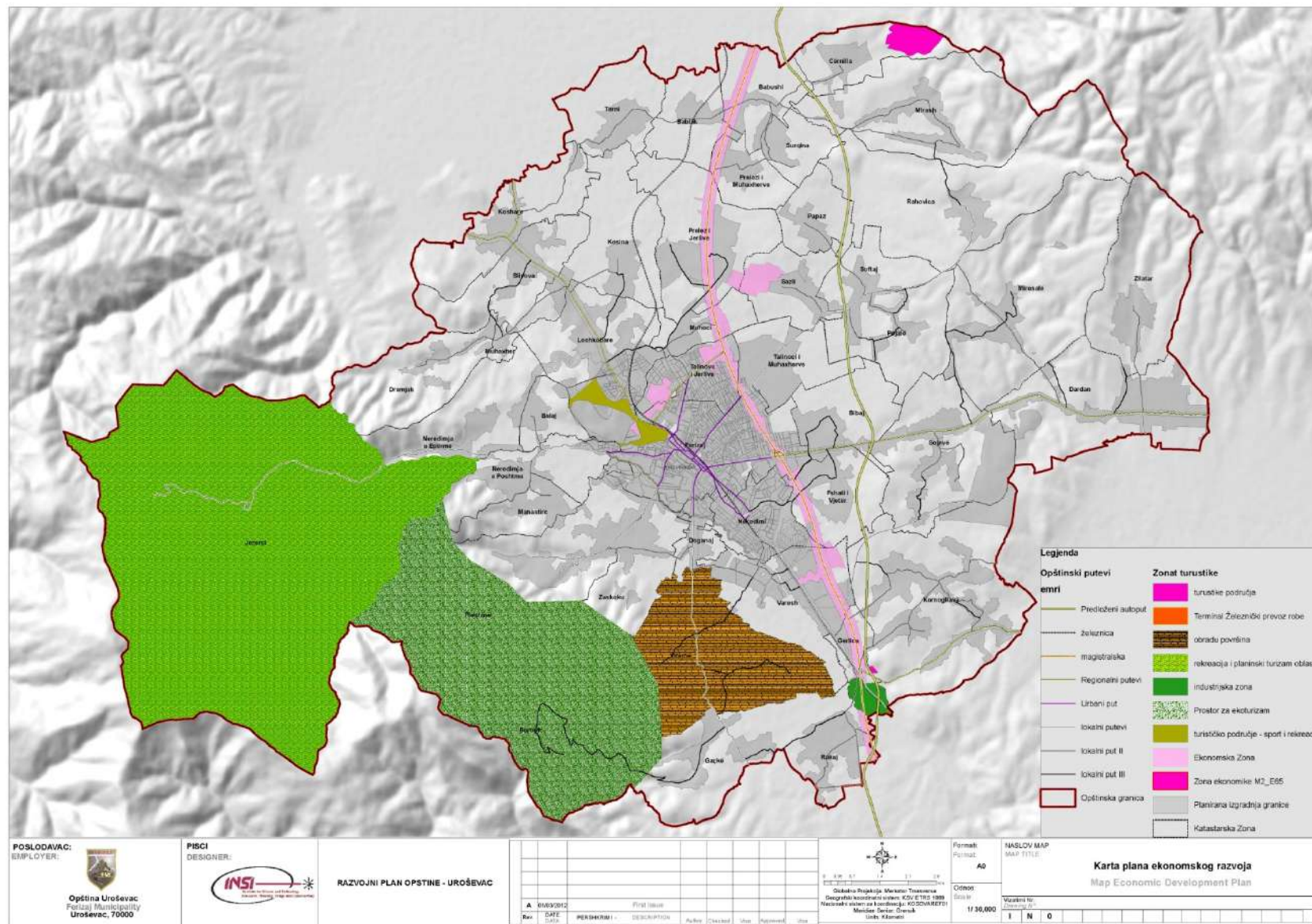
Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

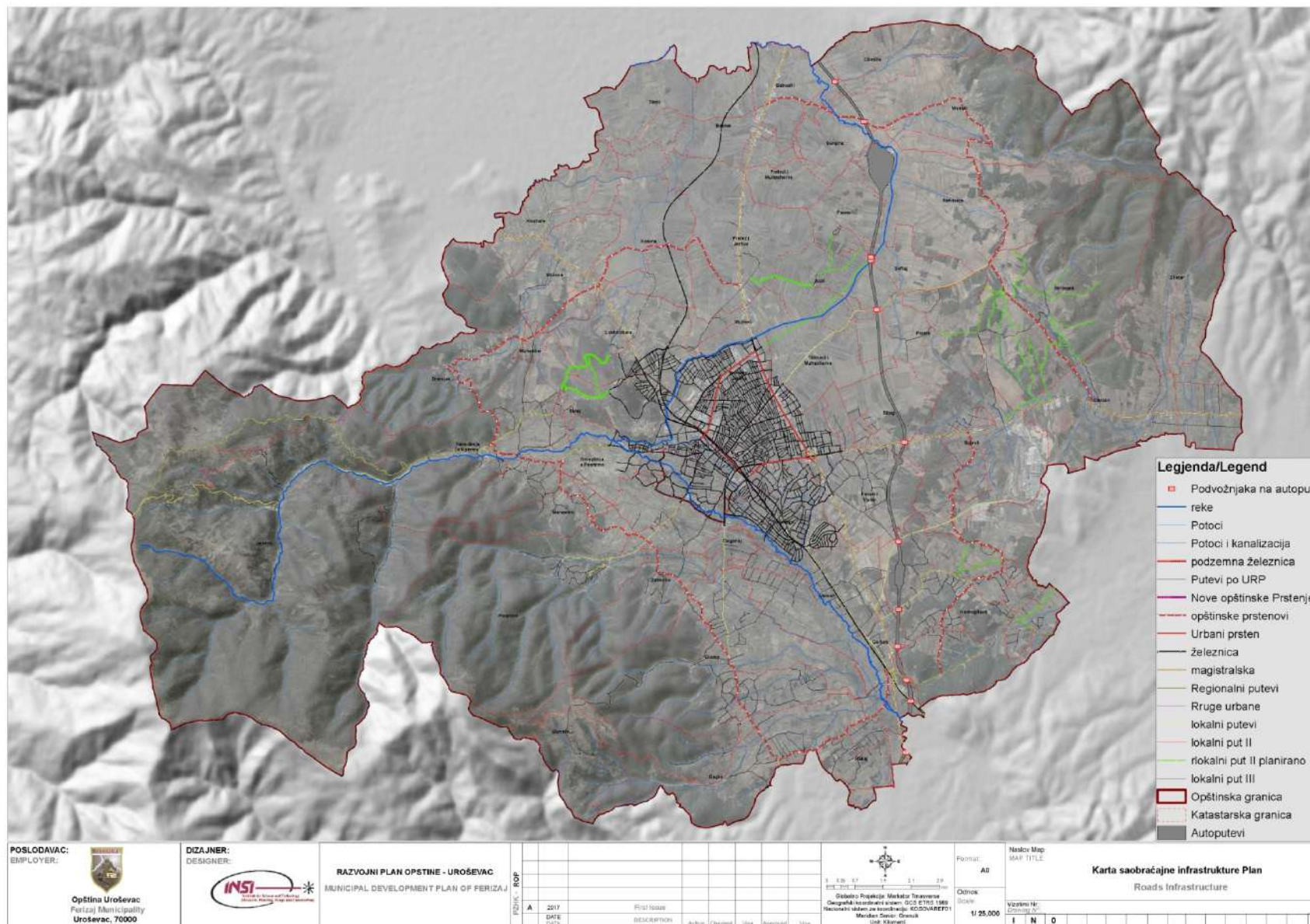
Mapa 50 Prostiranje Planiranih Naselja

Mapa 51 Planirano Koriščenje zemljišta

Mapa 52 Privredni razvojni plan

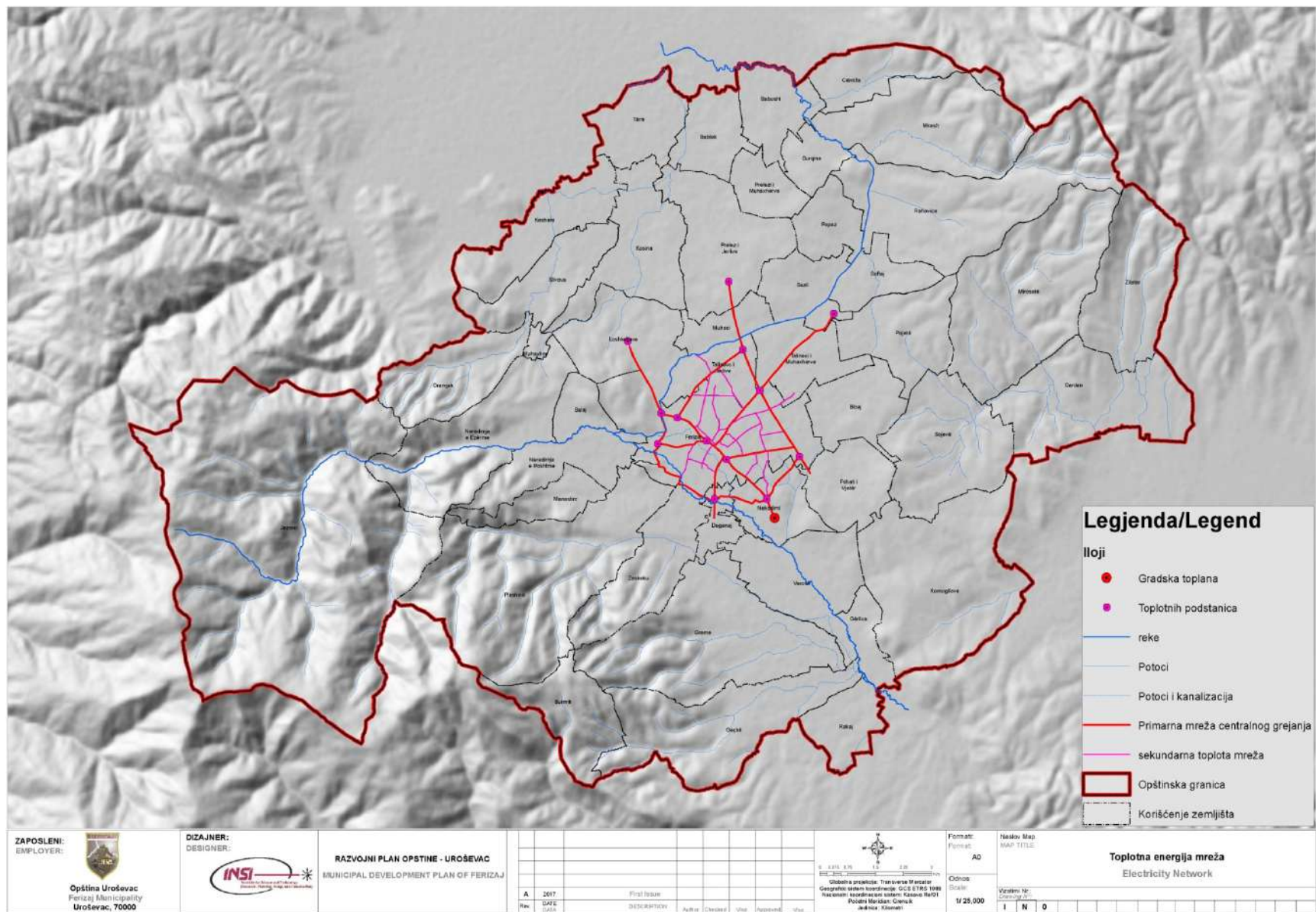

Mapa 53 Plan Infrastrukture Transporta

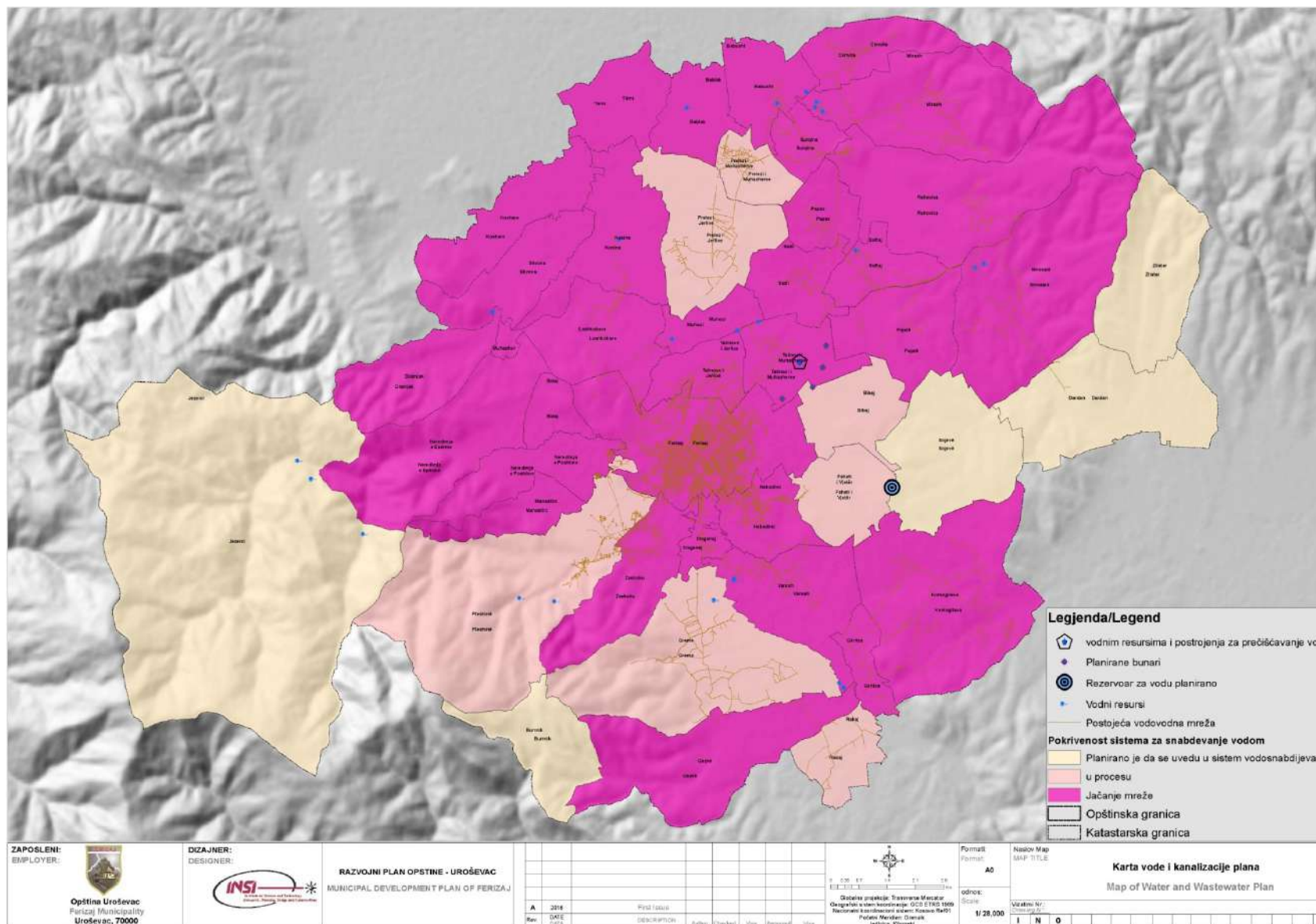

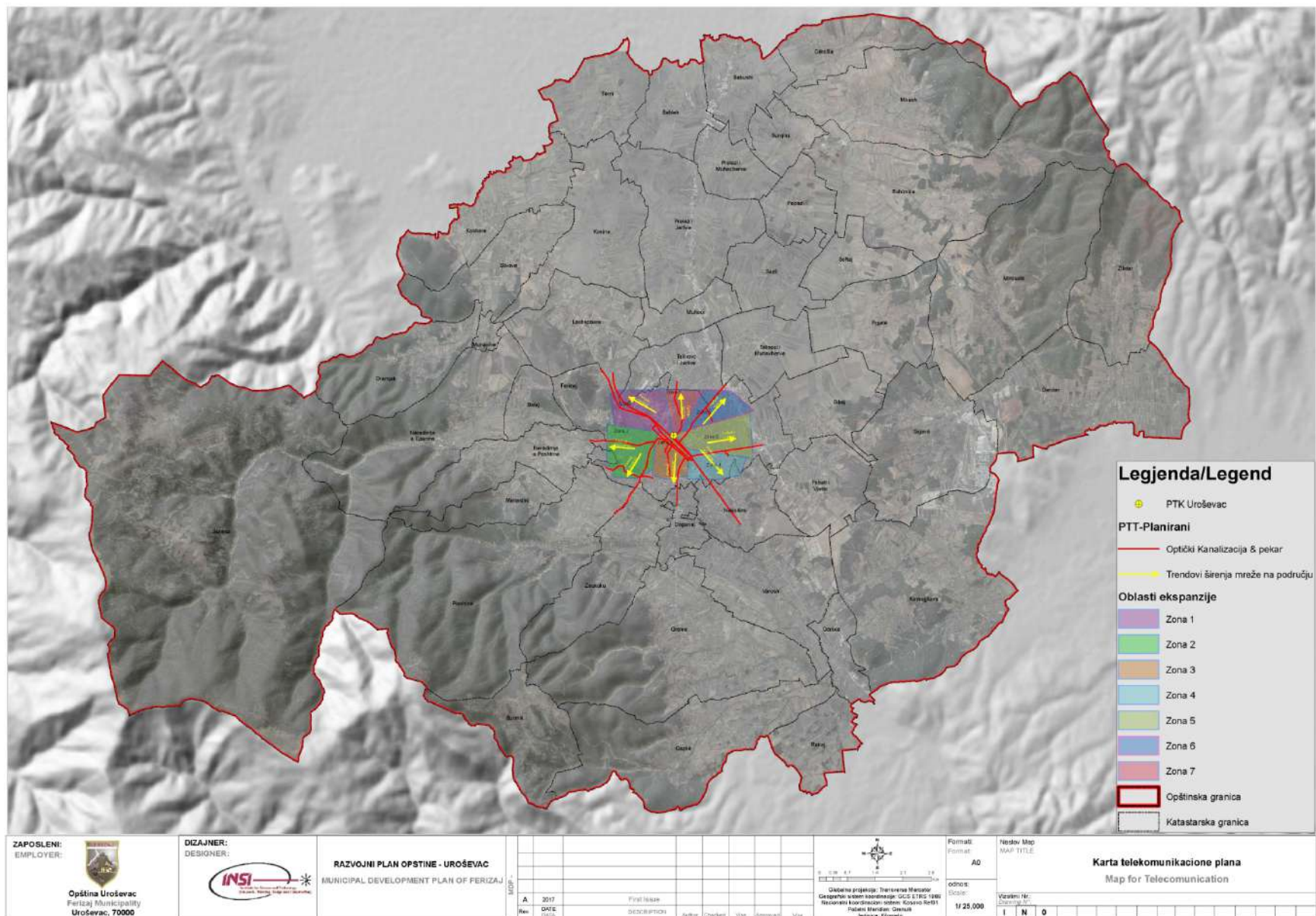
Mapa 56 Plan termičke energije

Mapa 57 Plan Vodovodne mreže

ZAPOSLjeni: EMPLOYER:
Opština Uroševac
Ferizaj Municipality
Uroševac, 70000

DIZAJNER: DESIGNER:
INSI
Institute for Science and Technology
(Research, Planning, Design and Construction)

RAZVOJNI PLAN OPSTINE - UROŠEVAC
MUNICIPAL DEVELOPMENT PLAN OF FERIZAJ

Rev.	DATE	DESCRIPTION	Author	Checked	Vis.	Approved	Visa
A	2017	First Issue					

Opštinski projekat: Telekomunikaciona
Cenazivna sistem koordinacije: UTM 31TUD 1983
Nacionalni koordinatni sistem: Kosovo RS91
Polarni Meridijan: Osmak
Jednina: Kilometar

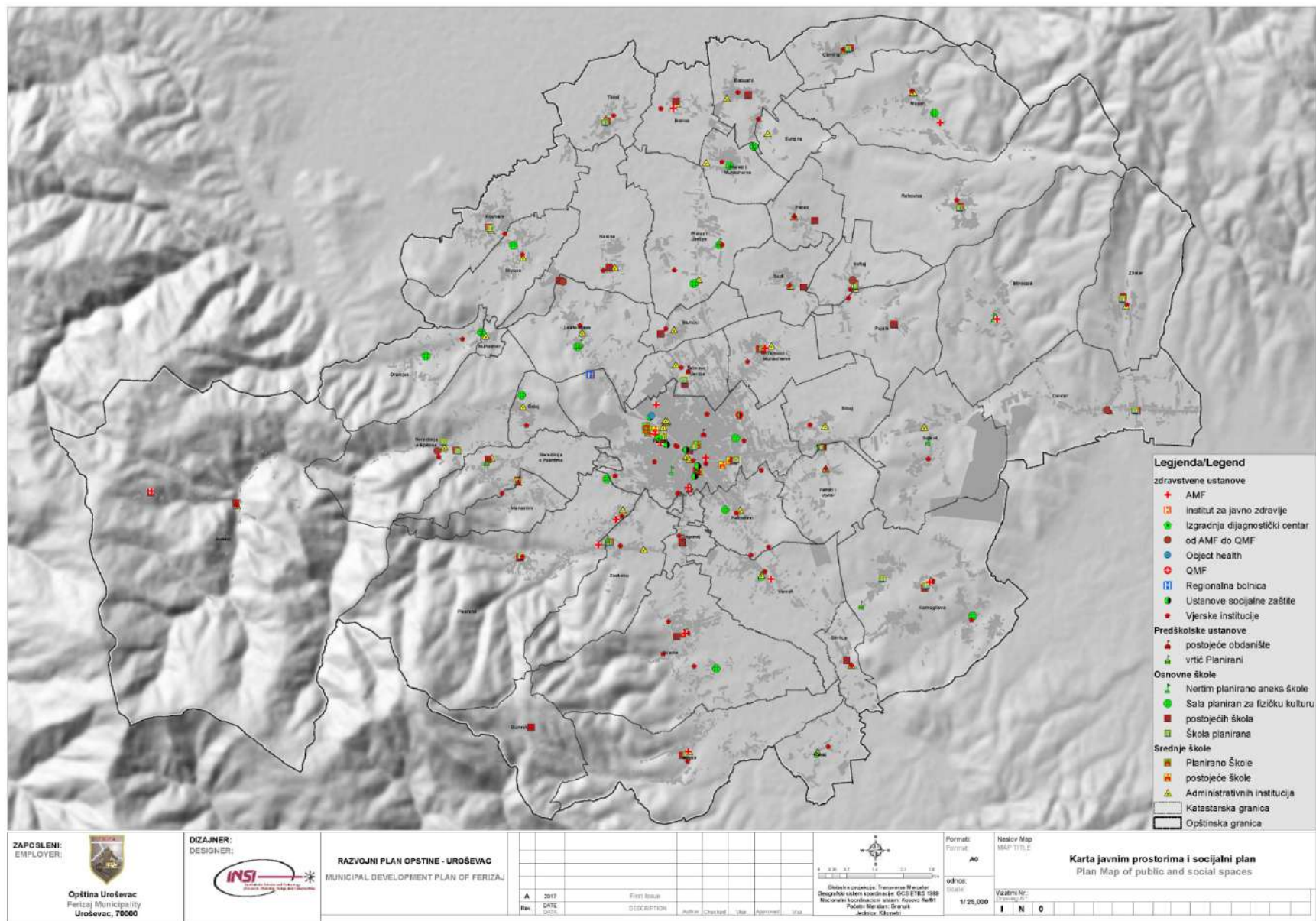
Format: Format
A0

odnos: Scale:
1/25,000

Varijanta: Variant:
I N 0

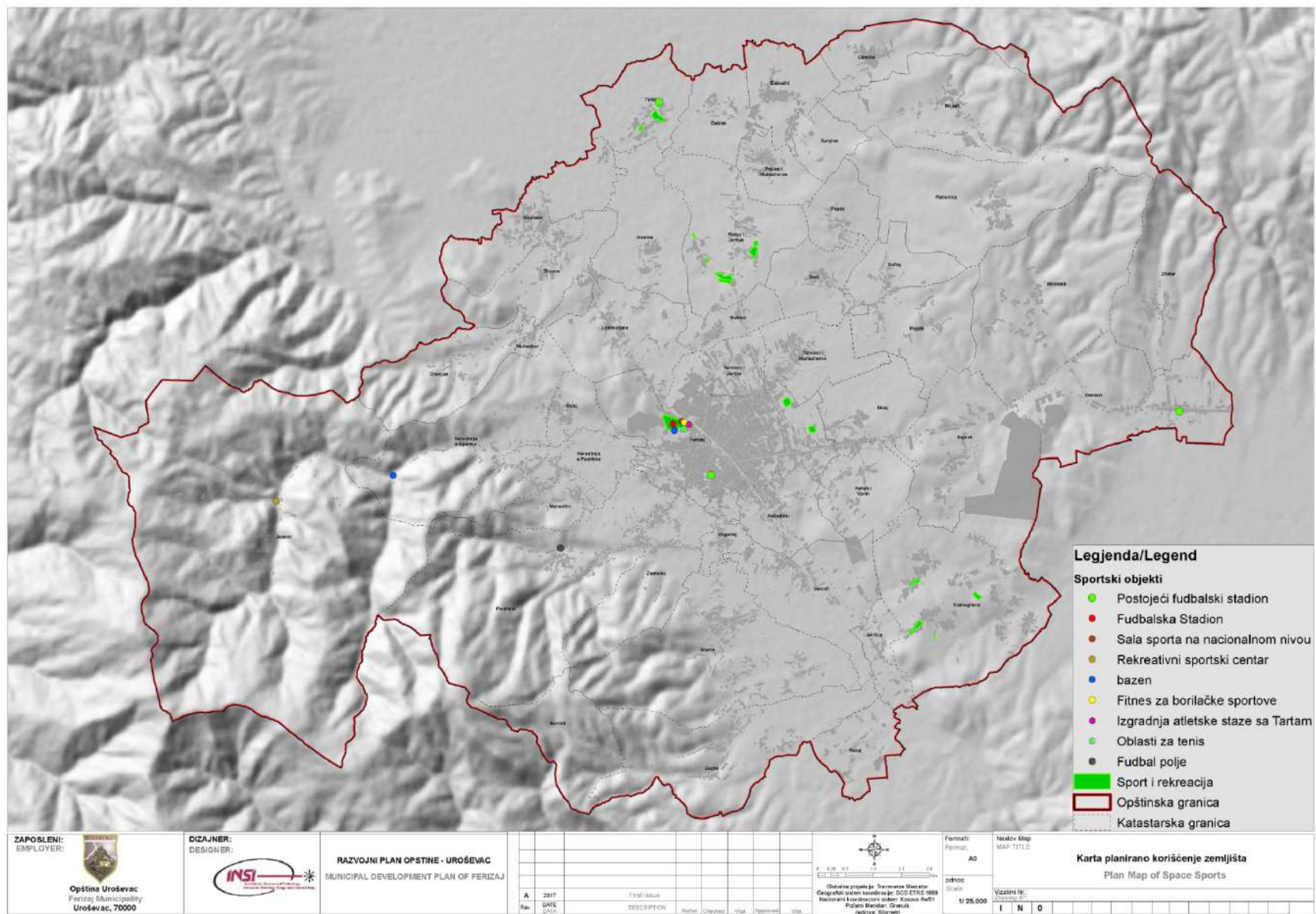
Karta telekomunikacione plana
Map for Telecommunication

Mapa 60 Plan Telekomunikacije i ostalih Instalacija

Mapa 61 Plan Javnih i socijalnog prostora

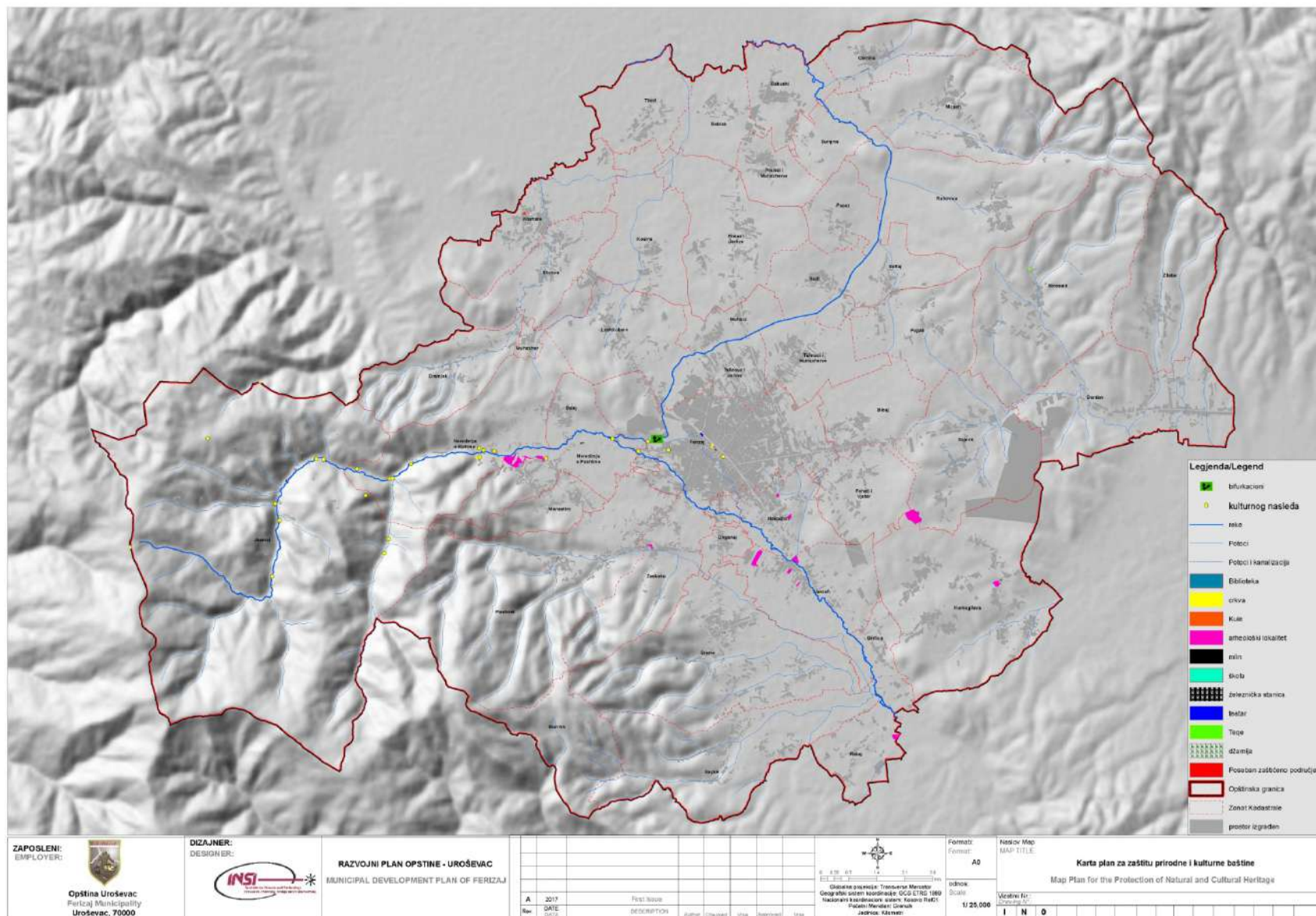

Mapa 62 Plan Sportskih Prostora

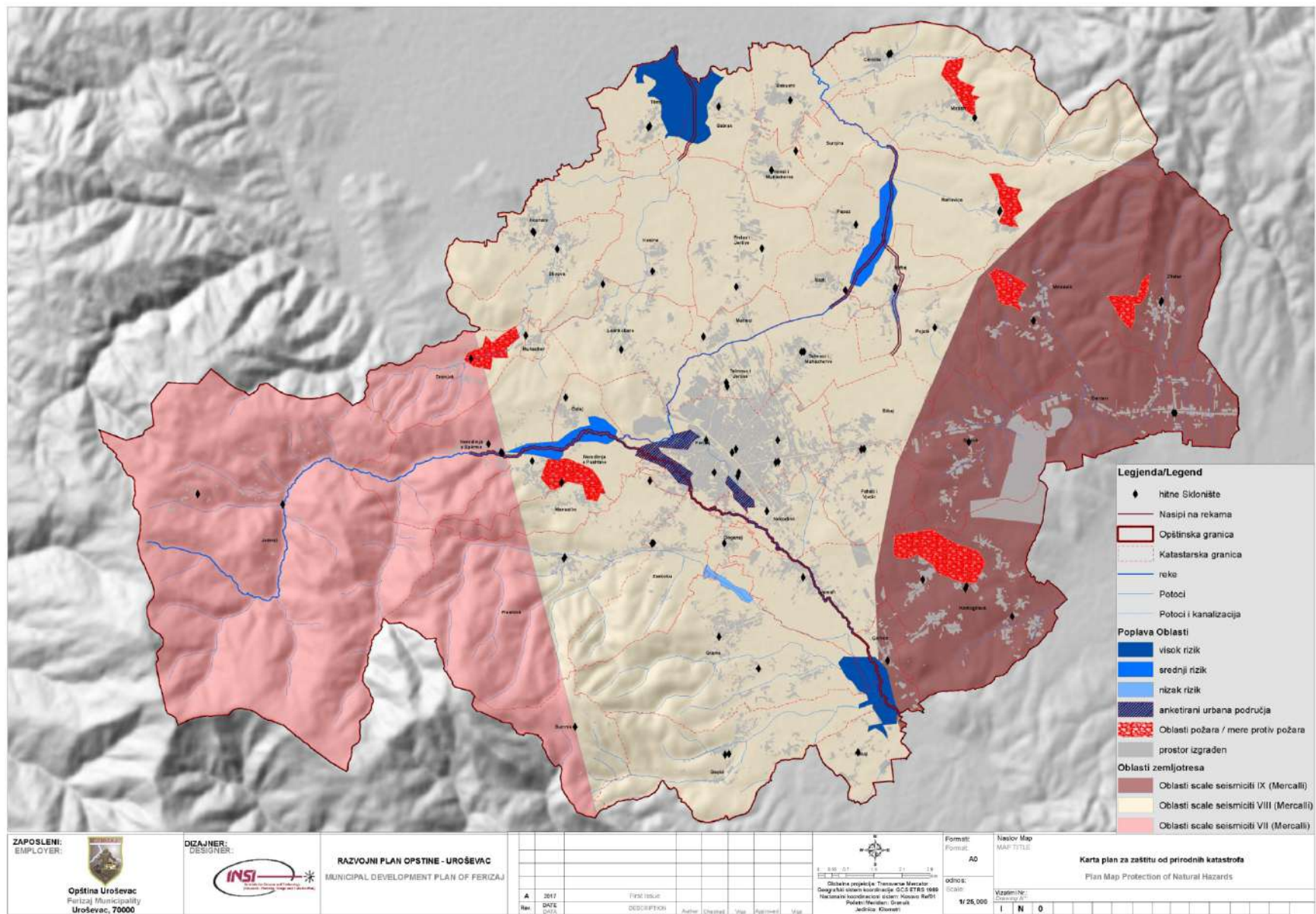

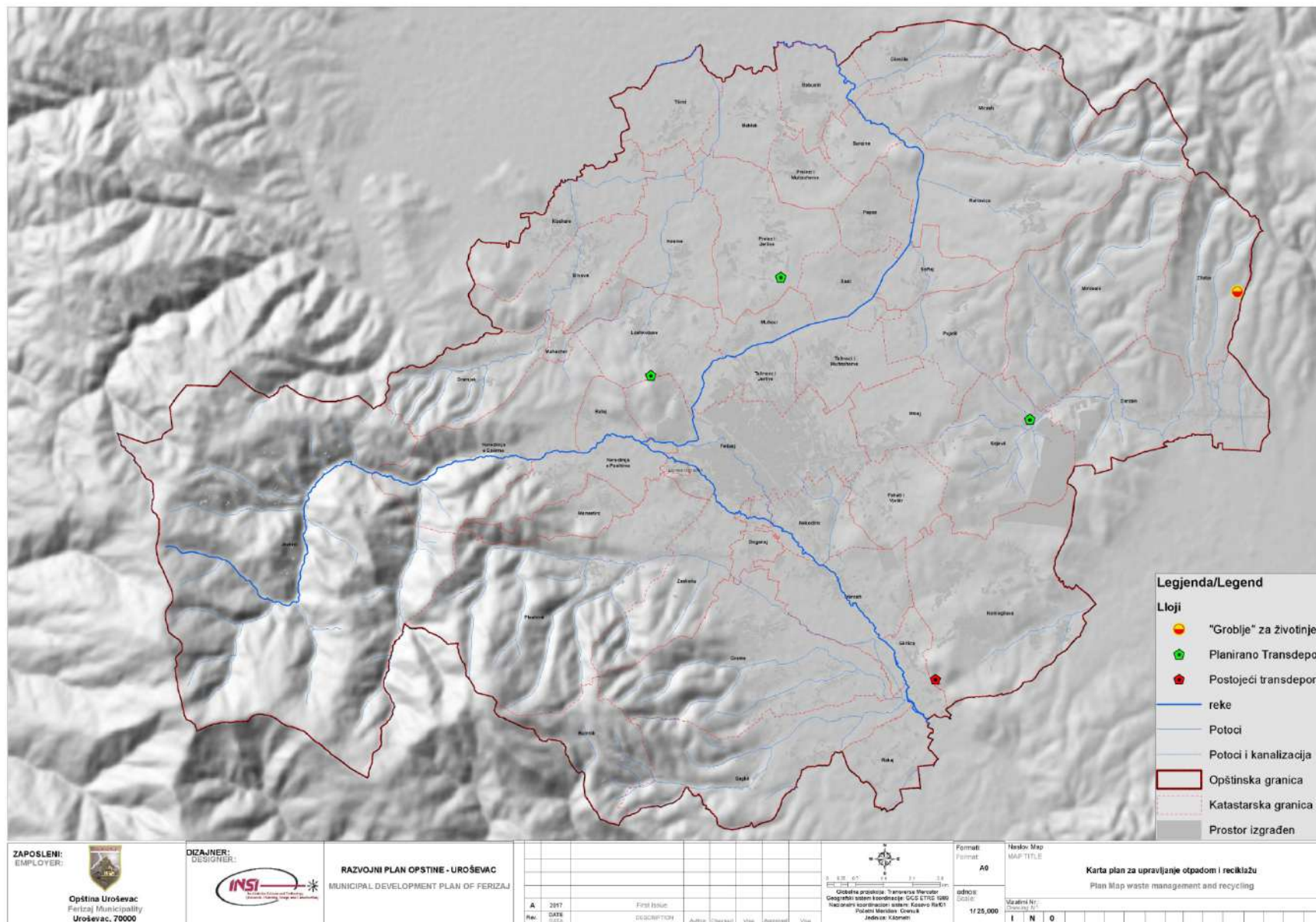
Mapa 65 Plan zaštite prirodne i kulturne baštine

Opštinski Razvojni Plan Uroševca, 2017-2025

Mapa 66 Plan Zaštite od prirodnih nepogoda

Bibliografija

- Agjencia e Statistikave të Kosovës, Karakteristikat arsimore të popullsisë të Kosovës, Prishtinë, 2013
- Agjencia e Statistikave të Kosovës, Popullsia Sipas Gjinisë, Etnicitetit Dhe Vendbanimit, Prishtinë, 2013
- Agjencia e Statistikave të Kosovës, Regjistrimi i bujqësisë, Prishtinë, 2016
- Agjencia e Statistikave të Kosovës, Të dhënat e tregut të punës sipas Komunave, Prishtinë, 2016
- Agjencia e Statistikave të Kosovës, Të dhënat socio-ekonomike sipas komunave, Prishtinë, 2016
- Agjencia e Statistikave të Kosovës, Vjetari Statistikor i Republikës së Kosovës, Prishtinë, 2016
- Dr. Jusuf Osmani, Vendbanimet e Kosovës - Ferizaj, Shtimja dhe Shtërpce, Prishtinë, 2004
- <https://sq.wikipedia.org/wiki/Ferizaj>
- Instituti INSI, Vlerësimi i fizibilitetit për projektin e parkingjeve në qendër të qytetit Ferizajt, Ferizaj, 2017
- Komuna e Ferizajt, Dokument planifikimi-Transporti dhe Mobiliteti, Ferizaj 2011
- Komuna e Ferizajt, Komponentë e PZHK/PZHU-së, Vlerësimi i Rreziqeve dhe Menaxhimi i Fatkeqësive (VRMF), Ferizaj, 2011
- Komuna e Ferizajt, Programi Trevjeçar e Banimit 2014 – 2016, Ferizaj, 2013
- Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural, Raporti i Gjellbër, Prishtinë, 2015
- Ministria e Kulturës Rinisë dhe Sportit, Lista e Trashëgimisë Kulturore për Mbrojtje të Përkohshme 2016, Prishtinë, 2016
- MMPH, Plani Hapësinor të Kosovës 2010-2020+, Prishtinë, Qershor, 2010
- Republika e Kosovës, Ligji Nr. 04/L-174 Për Planifikimin Hapësinor, Prishtinë, 2013
- WYG International, Feasibility Study for Ferizaj Wastewater Treatment Plant - Volume 1 – Main Report, Ferizaj, 2014